

EUROPEISKA
OMBUDSMANNEN

ÅRSRAPPORT FÖR
2003

© Europeiska ombudsmannen 2004

Alla rättigheter förbehålls.

Användning av materialet för utbildnings- och andra icke-kommersiella syften är tillåten förutsatt att källan anges.

Europeiska ombudsmannen äger, där inget annat uppges, upphovsrätten till fotografierna.

Rapporten är publicerad i sin helhet på Internet under följande adress:
<http://www.euro-ombudsman.eu.int/report/sv/default.htm>

Sammanfattning	9
----------------	---

SAMMANFATTNING

1 Förord	19
----------	----

FÖRORD

2 Klagomål till ombudsmannen	25
------------------------------	----

KLAGOMÅL TILL
OMBUDSMANNEN

3 Beslut efter en undersökning	39
--------------------------------	----

BESLUT EFTER EN
UNDERSÖKNING

4 Förbindelser med Europeiska unionens övriga institutioner	215
--	-----

FÖRBINDELSER MED
ÖVRIGA INSTITUTIONER

5 Förbindelser med ombudsmän och liknande organ	223
--	-----

FÖRBINDELSER MED OMBUDSMÄN
OCH LIKNANDE ORGAN

6 Public relations	233
--------------------	-----

PUBLIC RELATIONS

Bilagor	265
---------	-----

BILAGOR

EUROPEISKA OMBUDSMANNEN

P. NIKIFOROS DIAMANDOUROS

Pat Cox
Talman
Europaparlamentet
Rue Wiertz
B - 1047 Bryssel

Strasbourg, den 19 april 2004

Herr talman,

I enlighet med artikel 195.1 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 3.8 i Europaparlamentets beslut om föreskrifter och allmänna villkor för ombudsmannens ämbetsutövning, lägger jag härmed fram min årsrapport för 2003.

Med vänlig hälsning,

P. Nikiforos Diamandouros

	Sammanfattning	9
1	Förord	19
2	Klagomål till ombudsmannen	25
2.1	DEN RÄTTSLIGA GRUNDEN FÖR OMBUDSMANNENS ARBETE	28
2.2	EUROPEISKA OMBUDSMANNENS ÄMBETSOMRÅDE	28
2.2.1	"Administrativa missförhållanden"	29
2.2.2	Kodex för god förvaltningssed	29
2.3	KLAGOMÅLS VILLKOR FÖR PRÖVNING	30
2.4	GRUND FÖR UNDERSÖKNINGAR	31
2.5	GRANSKNING AV KLAGOMÅLEN	32
2.6	RÅD OM ATT KONTAKTA ANDRA INSTANSER SAMT ÖVERLÄMNANDEN	33
2.7	OMBUDSMANNENS UNDERSÖKNINGSBEFOGENHETER	33
2.7.1	Hörande av vittnen	33
2.7.2	Kontroll av handlingar	34
2.8	OMBUDSMANNENS UNDERSÖKNINGAR OCH DERAS RESULTAT	35
2.8.1	Undersökningar efter ett klagomål	35
2.8.2	Vänskapliga förlikningar och ersättning	35
2.8.3	Kritiska anmärkningar, förslag till rekommendation och särskilda rapporter	35
2.8.4	Undersökningar på eget initiativ	36
2.8.5	Analys av klagomål	37
3	Beslut efter en undersökning	39
3.1	ÄRENDEN DÄR INGA ADMINISTRATIVA MISSFÖRHÅLLANDEN FÖRELÅG	41
3.1.1	Europaparlamentet	41
	PÅSTÅDD BRIST PÅ SERVICEVILJA I SAMBAND MED REKRYTERING.....	41
3.1.2	Europeiska unionens råd	43
	TILLGÅNG TILL EUROPEISKA KONVENTETS FÖREDRAGNINGSLISTOR OCH PROTOKOLL.....	43
3.1.3	Europeiska kommissionen	45
	LIFE-PROGRAMMET: KOMMISSIONENS VÄGRAN ATT FULLGÖRA BETALNING AV ETT PROJEKT	45
	ANNULLERING AV FRÅGOR OCH PÅSTÅDD UNDERLÅTENHET ATT FÖLJA ETT MEDDELANDE OM UTTAGNINGSPROV	51

PÅSTÅDD SPRÅKDISKRIMINERING	54
STATUS FÖR FN-ADMINISTRATIONENS "EU-PELARE" I KOSOVO	57
KOSTNADER FÖR RESOR, MAT OCH LOGI FÖR SÖKANDE I SAMBAND MED UTTAGNINGSPROV	59
PÅSTÅDD DISKRIMINERING VID LÖNEGRADSPACERING AV KÄRNKRAFTSINSPEKTÖR	61
AVSLAG PÅ BEKRÄFTANDE ANSÖKAN OM TILLGÅNG TILL HANDLINGAR I ETT ARTIKEL 226-FÖRFARANDE.....	64
PÅSTÅDD INDIREKT ÅLDERSDISKRIMINERING I ALLMÄNT UTTAGNINGSPROV	71
KOMMISSIONENS VÄGRAN ATT BEVILJA TILLGÅNG TILL HANDLINGAR SOM INGIVITS AV MEDLEMSSTATERNA	74
EUROPEISKA KOMMISSIONENS BEHANDLING AV EN ANSÖKAN OM TJÄNST SOM UTSTATIONERAD NATIONELL EXPERT	75
TILLGÅNG TILL RÄTTADE SKRIFTLIGA PROV I UTTAGNINGSPROV ORGANISERADE AV KOMMISSIONEN	79
3.1.4 Europeiska centralbanken	82
TILLGÅNG TILL STATISTIK ÖVER EUROSEDELAR I LAGER OCH I OMLOPP	82
3.1.5 Revisionsrätten	87
REVISIONSRÄTTEN KORRIGERAR UNDERLÅTENHET ATT TILLÄMPA REGLERNA OM ALLMÄNHETENS TILLGÅNG TILL HANDLINGAR.....	87
3.1.6 Europeiska konventet	89
TILLGÅNG TILL EUROPEISKA KONVENTETS FÖREDRAGNINGSLISTOR OCH PROTOKOLL.....	89
3.1.7 Europeiska byrån för bedrägeribekämpning	95
PÅSTÅDD UNDERLÅTENHET ATT GENOMFÖRA EN KORREKT UNDERSÖKNING	95
3.1.8 Europeiska byrån för återuppbyggnad	99
KONSULTARBETE FÖR EUROPEISKA BYRÅN FÖR ÅTERUPPBYGGNAD	99
3.2 ÄRENDE SOM LÖSTS AV INSTITUTIONEN	102
3.2.1 Europaparlamentet	102
PÅSTÅDD UNDERLÅTENHET ATT MOTIVERA AVSLAG PÅ ANBUD BETRÄFFANDE ÖVERSÄTTNINGSTJÄNSTER	102
TILLGÅNG TILL HANDLINGAR I SAMBAND MED ALLMÄNT UTTAGNINGSPROV	105
3.2.2 Europeiska kommissionen	107
SEN BETALNING AV BIDRAG FÖR AIDS-PROJEKT	107
BETALNING AV FÖRFALLET BELOPP ENLIGT AVTAL.....	109
PÅSTÅDD UNDERLÅTENHET ATT ERLÄGGA SLUTBETALNING I SAMBAND MED FORSKNINGSPROJEKT.....	111
3.2.3 Europeiska revisionsrätten	112
PÅSTÅDD BRIST PÅ INFORMATION OM UTESLUTNING FRÅN REVISIONSRÄTTENS UTTAGNINGSPROV	112
3.2.4 Europeiska kommissionen och revisionsrätten	115
KOMMISSIONEN GÅR MED PÅ ATT GÖRA SLUTBETALNING	115
3.3 VÄNSKAPLIGA FÖRLIKNINGAR SOM ÅSTADKOMMITS AV OMBUDSMANNEN	120
UNDERLÅTENHET ATT BETALA BIDRAG TROTS MUNTIG FÖRSÄKRAN	120
KOMMISSIONEN GÅR MED PÅ ATT BETALA ERSÄTTNING TILL TIDIGARE EXTRAANSTÄLLD	125
KOMMISSIONEN GÅR MED PÅ ATT LÄMNA INFORMATION TILL EN JOURNALIST EFTER OMBUDSMANNENS FÖRSLAG TILL VÄNSKAPLIG FÖRLIKNING	128
3.4 ÄRENDE SOM AVSLUTATS MED EN KRITISK ANMÄRKNING FRÅN OMBUDSMANNEN	134
3.4.1 Europaparlamentet	134
UNDERLÅTENHET ATT UPPFYLLA SKYLDIGHETEN ATT VARA ARTIG.....	134
3.4.2 Europeiska unionens råd	139
TILLGÅNG TILL HANDLINGAR.....	139

RÅDETS ANSVAR FÖR ATT TILLSE ATT EUROPEISKA UNIONENS POLISSTYRKA I SARAJEVO RESPEKTERAR DE GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETERNA.....	146
3.4.3 Europeiska kommissionen	150
FELAKTIG INFORMATION I ETT UPPHANDLINGSFÖRFARANDE	150
IST-PROGRAMMETS FUNKTION.....	156
PÅSTÅDD UNDERLÅTENHET ATT FATTA BESLUT I ETT KLAGOMÅL GÄLLANDE ÖVERTRÄDELSE (ARTIKEL 226 I EG-FÖRDRAGET).....	156
DISKRIMINERANDE KLAUSUL I MEDDELANDE OM UTTAGNINGSPROV	160
INKONSEKVENT BETEENDE FRÅN KOMMISSIONENS SIDA I SAMBAND MED SÅLSTUDIE	165
PÅSTÅDD UNDERLÅTENHET ATT BESVARA FRÅGOR OM ANBUDSUNDERLAG	171
3.4.4 Ekonomiska och sociala kommittén	175
PÅSTÅENDE ATT KLAGANDEN LÄMNAT "FALSKA UPPGIFTER" I SAMBAND MED REKRYTERING	175
3.4.5 Europeiska byrån för bedrägeribekämpning	179
OGRUNDADE BESKYLNINGAR OM MUTOR, RIKTADE MOT EN JOURNALIST.....	179
3.5 FÖRSLAG TILL REKOMMENDATIONER SOM ANTAGITS AV INSTITUTIONEN	181
3.5.1 Europeiska unionens råd	181
RÅDET BEVILJAR PARTIELL TILLGÅNG TILL ÅRSRAPPORTEN FRÅN UPPFÖRANDEKODGRUPPEN.....	181
RÅDET BEVILJAR TILLGÅNG TILL RÄTTADE PROV	182
3.5.2 Europeiska kommissionen	187
KOMMISSIONENS FRÄMJANDE AV GOD FÖRVALTNINGSSSED I EUROPASKOLORNA.....	187
DISKRIMINERING AV TELEKOMFÖRETAG PÅ GRUND AV NATIONALITET SAMT EU:S KONKURRENSBESTÄMMELSER	193
3.6 ÄRENDET SOM AVSLUTATS EFTER EN SÄRSKILD RAPPORT	200
3.6.1 Europaparlamentet	200
EUROPAPARLAMENTET ACCEPTERAR ATT OFFENTLIGGÖRA NAMNEN PÅ GODKÄNDA SÖKANDE I SAMBAND MED REKRYTERINGSFÖRFARANDEN	200
3.6.2 Europeiska unionens råd	200
TILLGÅNG TILL RÅDETS HANDLINGAR, INKLUSIVE RÄTTSTJÄNSTENS YTTRANDE.....	200
3.7 OMBUDSMANNENS UNDERSÖKNINGAR PÅ EGET INITIATIV	206
MÖJLIGHET TILL ÖVERKLAGANDE I SAMBAND MED ANBUDSFÖRFARANDEN.....	206
ELEKTRONISK REGISTRERING I ETT UTTAGNINGSFÖRFARANDE – KLAGOMÅL FRÅN ETT ANSLUTNINGSLAND.....	211
3.8 FÖRFRÅGAN FRÅN REGIONAL OMBUDSMAN	213
GEMENSKAPENS LAGSTIFTNING PÅ OMRÅDET FÖR REHABILITERING AV PERSONER SOM LIDER AV MULTIPEL SKLEROS	213
4 Förbindelser med Europeiska unionens övriga institutioner	215
4.1 EUROPAPARLAMENTET	217
4.2 EUROPEISKA KOMMISSIONEN	219
4.3 EUROPEISKA KONVENTET	220
4.4 EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL	221

4.5	EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS FÖRSTAINSTANSRÄTT	221
4.6	REVISIONSRÄTTEN	221
4.7	EUROPEISKA INVESTERINGSBANKEN	222
4.8	BYRÅN FÖR EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS OFFICIELLA PUBLIKATIONER	222
5	Förbindelser med ombudsmän och liknande organ	223
5.1	FÖRBINDELSER MED NATIONELLA, REGIONALA OCH LOKALA OMBUDSMÄN INOM EU	225
5.2	KONTAKTNÄTVERKET	229
5.3	FÖRBINDELSER MED DE NATIONELLA OMBUDSMÄNNEN I ANSLUTNINGSLÄNDERNA	231
6	Public relations	233
6.1	ÅRETS HÖJDPUNKTER	235
6.2	KONFERENSER OCH SAMMANTRÄDEN	240
6.3	ÖVRIGA AKTIVITETER	255
6.4	RELATIONER MED MEDIA	257
6.5	KOMMUNIKATION ONLINE	263
7	Bilagor	265
A	STATISTIK ÖVER EUROPEISKA OMBUDSMANNENS ARBETE UNDER 2003	267
B	OMBUDSMANNENS BUDGET	275
C	PERSONAL	277
D	BESLUTSFÖRTECKNING	280
E	VAL AV EUROPEISKA OMBUDSMANNEN	285

Sammanfattning

1 Förord

2 Klagomål till ombudsmannen

3 Beslut efter en undersökning

4 Förbindelser med Europeiska unionens övriga institutioner

5 Förbindelser med ombudsmän och liknande organ

6 Public relations

Bilagor

Europeiska ombudsmannens nionde årsrapport till Europaparlamentet lämnar en redogörelse för ombudsmannens verksamhet under 2003.

Det är den första årsrapporten som läggs fram av P. Nikiforos Diamandouros, som Europaparlamentet valde till Europeisk ombudsman den 15 januari 2003, sedan Europeiska ombudsmannens grundare Jacob Söderman meddelat att han önskade gå i pension. Diamandouros tillträdde den 1 april 2003. Därför omfattar denna rapport Södermans verksamhet från den 1 januari till den 31 mars och Diamandouros verksamhet från den 1 april till årets slut.

RAPPORTENS UPPLÄGGNING

Rapporten består av sex kapitel och fem bilagor. Kapitel 1 innehåller ett personligt förord skrivet av ombudsmannen, i vilket han tackar sin föregångare, beskriver årets viktigaste aktiviteter och resultat, samt beskriver sin målsättning.

Kapitel 2 beskriver hur ombudsmannen analyserar och genomför undersökningar av klagomål och kapitlet ger också en översiktlig redovisning av de klagomål som behandlats under 2003.

Kapitel 3, vilket utgör rapportens mest omfattande del, innehåller ett urval av ombudsmannens beslut efter undersökningar. Kapitlet utgörs i huvudsak av sammanfattningar av de olika beslut som fattats till följd av klagomål, först ordnade efter typen av slutsats eller resultat och sedan efter den institution eller det organ som berörs. Beslut efter undersökningar på eget initiativ samt frågor från medlemsstaternas ombudsmän redovisas separat.

Kapitel 4 redovisar förbindelserna med andra EU-institutioner samt ombudsmannens deltagande som observatör i konventet om Europeiska unionens framtid.

Kapitel 5 redovisar Europeiska ombudsmannens förbindelser med nationella, regionala och lokala ombudsmän i Europa, i såväl nuvarande som framtida medlemsstater.

Kapitel 6 beskriver informations- och kommunikationsverksamheten. Kapitlet är indelat i fem olika delar som täcker årets höjdpunkter, konferenser och möten i nuvarande och framtida medlemsstater, övriga händelser såsom föreläsningar inför besöksgrupper, förbindelserna med media samt online-kommunikationer.

I bilaga A redovisas statistik över Europeiska ombudsmannens arbete under 2003. I bilagorna B och C ingår uppgifter om ombudsmannens budget och personal. Bilaga D innehåller en förteckning över de beslut som beskrivs i kapitel 3, ordnade efter ärendenummer, ämne samt typ av påstått administrativt missförhållande. I bilaga E beskrivs förfarandet för val av Europeisk ombudsman.

RESUMÉ

Europeiska ombudsmannens uppdrag

Europeiska ombudsmannen upprättades genom Maastrichtfördraget såsom en del av unionsmedborgarskapet. Europeiska ombudsmannen undersöker klagomål om administrativa missförhållanden i samband med de aktiviteter som bedrivs av gemenskapens institutioner eller organ, med undantag av EG-domstolen och förstainstansrätten när de agerar i sin dömande roll. Med godkännande från Europaparlamentet har ombudsmannen definierat begreppet "administrativt missförhållande" på så sätt att det inkluderar respekt för de mänskliga rättigheterna, rättsstatens principer och god förvaltningssed.

Förutom att agera till följd av klagomål från medborgare och företag så inleder ombudsmannen även undersökningar på eget initiativ samt förstärker medborgarnas möjligheter att hävda sin rätt genom att aktivt informera dem om deras rättigheter och om hur de kan utöva dessa rättigheter.

Klagomål och undersökningar under 2003

Under 2003 mottog ombudsmannen totalt 2 436 klagomål, vilket är en 10-procentig ökning jämfört med föregående år, delvis beroende på en samlad insats för att informera medborgarna om deras rättigheter. Nästan hälften av klagomålen ingavs till ombudsmannen på elektronisk väg, antingen via e-post eller genom att använda klagomålsblanketten på ombudsmannens webbplats.

I nästan 70 procent av fallen kunde ombudsmannen hjälpa klagandena, antingen genom att inleda en undersökning, överföra ärendet till ett behörigt organ eller ge råd om vart de skulle kunna vända sig för att finna en snabb och effektiv lösning på sina problem.

Totalt inleddes 253 nya undersökningar under året. Ombudsmannen behandlade dessutom ett stort antal förfrågningar om information. 2 538 av dem ingavs via e-post.

Resultaten av ombudsmannens undersökningar

Ombudsmannen avslutade 180 ärenden efter att ha utfört undersökningar. I kapitel 3 redovisas ett urval av dessa beslut, vilka illustrerar undersökningarnas spännvidd vad gäller ämne, typ av resultat samt berörda institutioner eller organ. Av praktiska skäl redovisas i rapporten enbart de beslut som innehåller rättsliga nyheter, nytt material beträffande ombudsmannens behörighet eller förfaranden, eller sakförhållanden som kan vara av allmän betydelse eller allmänt intresse. Samtliga ombudsmannens beslut, med undantag av ett fåtal sekretessbelagda ärenden som inte kunnat göras anonyma på ett tillfredsställande sätt, finns publicerade på ombudsmannens webbplats (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>) på klagandens språk samt på engelska.

Inget administrativt missförhållande

I 87 ärenden fann ombudsmannen vid sin undersökning att det inte förelåg något administrativt missförhållande. Ett sådant resultat är inte alltid negativt för klaganden, som åtminstone får en fullständig förklaring till institutionens eller organets agerande. Till exempel:

- En klagande som bad **rådet** om att få tillgång till handlingar från **Europeiska konventet** accepterade rådets förklaring att det inte förfogade över de begärda handlingarna. Klaganden ansåg också att det var bra att rådet hade förtydligat sin institutionella förbindelse med konventet. Dessutom ledde klagomålet till att föredragningslistor och protokoll från Europeiska konventets presidium offentliggjordes på konventets webbplats så snart konventet hade avslutat sitt arbete (1795/2002/IJH).
- **Revisionsrätten** erkände att en klagandes begäran om att få tillgång till handlingar inte hade behandlats i enlighet med revisionsrättens regler om tillgång till handlingar. Revisionsrätten åtog sig att ge klaganden möjligheten att lämna detaljerade uppgifter beträffande den information han sökte och att undersöka ansökan i enlighet med sina regler (1117/2003GG).
- En klagande riktade **Europeiska bedrägeribekämpningsbyråns** (OLAF) uppmärksamhet på påstådda oegentligheter i samband med ett EU-finansierat projekt. OLAF utredde ärendet, men meddelade därefter inte resultatet till klaganden, som därför klagade till ombudsmannen. Under loppet av ombudsmannens undersökning informerade OLAF klaganden om resultatet av sin undersökning (1625/2002/IJH).

Ärenden som lösts av institutionen

I 48 ärenden resulterade ombudsmannens undersökning i att institutionen eller organet löste ärendet på ett sätt som tillmötesgick klaganden. Till exempel:

- Efter ett klagomål till ombudsmannen å Stockholms universitets vägnar gjorde **kommissionen** en slutbetalning avseende ett forskningsprojekt, bad om ursäkt för förseningen samt gick med på att betala ränta. Kommissionen garanterade dessutom ombudsmannen att det finansiella förfarande i vilket förseningen inträffat nu fungerade tillfredsställande (1173/2003/(TN)IJH).
- En underleverantör fick betalt för sina tjänster sedan ombudsmannen ingripit i ärendet. **Kommissionen** förklarade att den inte kunde betala huvudleverantören i ett visst projekt på grund av problem med den slutrapport som vederbörande ingett. När huvudleverantören väl skickat in den korrigerade slutrapporten verkställde kommissionen slutbetalningen. Huvudleverantören betalade därefter underleverantören, som tackade ombudsmannen för hjälpen (1960/2002/JMA).

Vänskapliga förlikningar

Ett av skälen till att ombudsmannens handläggning av ärenden skiljer sig från handläggningen av ärenden i en domstol är möjligheten till förlikning, vilket kan leda till en positiv lösning som tillmötesgår båda parter. När Europeiska ombudsmannen upptäcker fall av administrativa missförhållanden försöker han alltid, om möjligt, nå en vänskaplig förlikning. Detta kan bland annat innebära ett förslag till den berörda institutionen om att erbjuda klaganden ersättning, utan att institutionen för den skull behöver medge ansvar eller att beslutet får prejudicerande verkan.

Sju förslag till vänskaplig förlikning var fortfarande under övervägande vid slutet av 2003, medan fyra sådana förslag till förlikning accepterats under året. Dessa gällde bland annat följande:

- Ett ärende där kommissionen gick med på att betala extra, frivillig ersättning till en klagande på grund av ärendets exceptionella karaktär, trots att kommissionen ansåg att den inte hade någon juridisk skyldighet att göra så. Klaganden arbetade för institutionen och påstod att kommissionen hade underlåtit att betala henne hela det sekreterartillägg som hon hade rätt till (1166/2002/(SM)IJH).
- Ett ärende där kommissionen gick med på att ompröva sitt beslut att begära återbetalning av över 37 000 euro från ett bidrag som beviljats en tysk organisation. Kommissionen meddelade att den var villig att överge sitt återbetalningskrav som en del av en slutlig uppgörelse utom domstol, om det kunde visas att bidraget hade använts på ett sätt som kom projektets förmånstagare till godo. Organisationen i fråga vidhöll att man inte hade brutit mot kontraktets bestämmelser, men ansåg att en vänskaplig förlikning hade uppnåtts i ärendet (0548/2002/GG).

Kritiska anmärkningar

När det inte går att uppnå en vänskaplig förlikning kan ombudsmannen avsluta ärendet med en kritisk anmärkning eller lämna ett förslag till rekommendation. En kritisk anmärkning görs om det administrativa missförhållandet inte verkar ha några allmänna återverkningar, om det inte längre är möjligt för institutionen att undanröja missförhållandet och om inga uppföljningsåtgärder från ombudsmannens sida verkar nödvändiga. Tjugo kritiska anmärkningar framfördes under året. Till exempel:

- **Europeiska bedrägeribekämpningsbyrån (OLAF)** offentliggjorde ett pressmeddelande med mutanklagelser som kunde tolkas som om de var riktade mot en viss journalist. Journalisten klagade till ombudsmannen, som ansåg att OLAF hade agerat överilad, eftersom det inte fanns ett tillräckligt faktaunderlag som tillät en allmän granskning av anklagelserna. Ombudsmannen drog slutsatsen att en kritisk anmärkning kunde utgöra en lämplig åtgärd för att tillmötesgå klaganden (1840/2002/GG).
- En klagandes anställningskontrakt vid Europeiska unionens polisuppdrag i Sarajevo sades upp på grund av ett påstått tjänstefel. Ombudsmannen ansåg att det var **rådets** skyldighet att se till att polisstyrkan agerade i enlighet med rättsstatens principer och de grundläggande rättigheterna. En av klagandens grundläggande rättigheter hade överträtts eftersom han inte fått möjlighet att framföra sina synpunkter på påstådda fakta i ärendet. Eftersom kontraktet hade sagts upp

över ett år tidigare var det inte lämpligt att föreslå en vänskaplig förlikning. Därför avslutade ombudsmannen ärendet med en kritisk anmärkning (1200/2003/OV).

- Ombudsmannen kritiserade **Europaparlamentet** för att inte uppfylla sin skyldighet att behandla allmänheten hövligt. Kritiken gällde ett e-brev som skickats som svar på en begäran om information om ett anbudsförfarande. Klaganden hade hävdat att tonen i e-brevet var olämplig och att den gav ett arrogant intryck (1565/2002/GG).

Förslag till rekommendationer

I ärenden där det administrativa missförhållandet är särskilt allvarligt eller kan få allmänna återverkningar, eller om det fortfarande är möjligt för den berörda institutionen att undanröja det administrativa missförhållandet, så lämnar ombudsmannen ett förslag till rekommendation. Den institution eller det organ som berörs måste svara ombudsmannen med ett detaljerat yttrande inom tre månader.

Nio nya förslag till rekommendationer lämnades under 2003. Resultatet av fyra av dessa var fortfarande inte känt vid årets slut. Tre av de nio förslagen hade emellertid accepterats av de berörda institutionerna under 2003, liksom två förslag till rekommendationer som lämnats under 2002. Till exempel:

- En klagande uppnådde inte det antal poäng som krävdes för att bli godkänd på ett skriftligt prov i en uttagning som organiserats av **rådet**. När rådet vägrade bevilja henne tillgång till hennes eget rättade prov vände hon sig till ombudsmannen. Efter en undersökning lämnade ombudsmannen ett förslag till rekommendation som innebar att klaganden skulle få tillgång till sitt rättade prov, vilket rådet accepterade. Detta innebar att rådet rättade in sig i ledet bakom kommissionen och parlamentet, som 1999 (kommissionen) och 2000 (parlamentet) gick med på att ge sökande tillgång till sina egna rättade prov (2097/2002/GG).

Undersökningar på eget initiativ

Två undersökningar på eget initiativ avslutades med positivt resultat under året:

- **Europeiska rekryteringskontoret** ändrade sitt beslut att utestänga en cypriotisk medborgare från ett uttagningsprov efter ett klagomål som gällde tekniska svårigheter med kontorets elektroniska registreringssystem. Ombudsmannen öppnade ärendet som en undersökning på eget initiativ eftersom klaganden varken var medborgare eller bosatt i Europeiska unionen (OI/4/2003/ADB).
- **Kommissionen** gick med på att införa ett nytt förfarande för att snabbt informera icke framgångsrika anbudsgivare i upphandlingsförfaranden samt att lämna en rimlig tidsfrist innan kontraktet undertecknas. Detta för att ge anbudsgivarna tid att begära en redovisning av motiven för tilldelningsbeslutet och att begära en rättslig prövning av beslutet. Det nya förfarandet beskrivs i kommissionens meddelande av den 3 juli 2003. Ombudsmannen ansåg att det nya förfarandet överensstämmer med EG-domstolens rättspraxis och föreslog att kommissionen genomgående skall informera icke framgångsrika anbudsgivare om deras rätt att överklaga tilldelningsbeslut (OI/2/2002/IJH).

Fem undersökningar på eget initiativ inleddes under 2003. Fyra av dessa var fortfarande under behandling vid årets slut. Två grundar sig på klagomål som antydde ett eventuellt systemfel. Det första gäller de interna tvistlösningsförfaranden som finns tillgängliga för nationella experter som är utstationerade vid kommissionen. Det andra gäller kommissionens verksamhet för att främja en god förvaltning av Europaskolorna.

En tredje undersökning på eget initiativ gäller ett eventuellt systemfel i samband med integrering av personer med funktionshinder, framför allt vad gäller de åtgärder som vidtagits av Europeiska kommissionen för att tillse att personer med funktionshinder inte diskrimineras i sina förbindelser med institutionen.

Förbindelser med Europeiska unionens övriga institutioner och organ

Som ett led i ansträngningarna att uppnå positiva resultat har ombudsmannen skapat konstruktiva arbetsrelationer med EU:s institutioner och organ. Under 2003 träffade ombudsmannen ledamöter och tjänstemän från åtta olika institutioner, inklusive Europaparlamentets talman, ordförandena för EG-domstolen, Europeiska investeringsbanken och revisionsrätten, kommissionärskollegiet samt kommissionens generaldirektörer. Under dessa möten underströk ombudsmannen sin roll som medlare samt att vänskapliga förlikningar innebär ett positivt resultat för såväl klaganden som institutionen eller organet i fråga.

Ett aktivt samarbete från institutionerna eller organen är också av avgörande betydelse när det gäller att tillse att alla som kan ha anledning att klaga till ombudsmannen får information om sin rätt att göra det och om hur den rätten skall utövas. Kommissionen reagerade positivt på ombudsmannens förslag om att utöka tillhandahållandet av sådan information till dem som söker och mottar stipendier eller bidrag och att därvid börja med att informera dem som omfattas av ett aktuellt meddelande från kommissionen.¹

Ombudsmannen bedriver ett nära och effektivt samarbete med Europaparlamentets utskott för framställningar, vilket innebär ett ömsesidigt överförande av ärenden när så bedöms vara lämpligt. Ombudsmannen ger dessutom ofta klagandena information om möjligheten att inge en framställning till Europaparlamentet, framför allt om klaganden vill se en ändring av EU:s lagar eller policy.

Ombudsmannen deltog aktivt i Konventet om Europas framtid för att se till att medborgarnas rättigheter fick en central plats i utkastet till konstitution för Europa. Under sin ämbetsperiod argumenterade Söderman framgångsrikt för att stadgan om de grundläggande rättigheterna skulle införlivas i utkastet till konstitution och såväl han som Diamandouros framförde krav på ett uttryckligt erkännande däri av ombudsmännens roll samt av andra möjligheter till gottgörelse utanför domstolarna. Även om det senare målet inte uppnåddes under 2003 så kommer ombudsmannen att fortsätta att betrakta detta som en högt prioriterad fråga och han kommer att framhärda i sina ansträngningar för att se till att detta införs i konstitutionens slutliga text.

Samarbete med övriga ombudsmän i Europa

Europeiska ombudsmannen samarbetar med ett omfattande nätverk av ombudsmän och liknande organ i Europa. Nätverket omfattar nu 90 kontor i 30 länder, innefattande kontor på nationell och regional nivå inom Europeiska unionen samt på nationell nivå i de ansökarländerna och i Norge och Island.

Samarbetet inom nätverket gäller såväl behandlingen av klagomål som tillhandahållandet av information till medborgarna. Många av klagandena vänder sig till Europeiska ombudsmannen när de får problem med nationell, regional eller lokal förvaltning. Även om dessa klagomål ligger utanför Europeiska ombudsmannens ämbetsområde så kan ombudsmannen i den berörda staten i många fall erbjuda en tillfredsställande lösning. Europeiska ombudsmannen överför ärenden direkt till nationella och regionala ombudsmän när så är möjligt, eller så ger han klaganden lämpliga råd. De ombudsmän som ingår i nätverket är dessutom i god ställning att hjälpa till att informera medborgarna om deras rättigheter enligt gemenskapsrätten och om hur de kan utöva och försvara sina rättigheter.

Under 2003 intensifierades samarbetet genom sammanträden med nationella och regionala ombudsmän från medlemsstaterna samt med nationella ombudsmän från kandidatländerna. Det fjärde seminariet för nationella ombudsmän och liknande organ inom EU:s medlemsstater på temat "Ombudsmännen och skyddet av rättigheter i Europeiska unionen" organiserades gemensamt av Europeiska ombudsmannen och den grekiska ombudsmannen i Aten i april. Europaparlamentet företrädades av ordföranden för utskottet för framställningar Vitaliano Gemelli.

¹ Förslag till grundrättsakter för bidrag som för närvarande beviljas på grundval av kommissionens administrativa självständighet (del A i budgeten) eller av dess institutionella befogenheter: allmän översikt (KOM(2003) 274).

Det fjärde sammanträdet med EU:s regionala ombudsmän och liknande organ, vid vilket Europeiska ombudsmannens kansli var företrätt, ägde rum i Valencia i april med stöd av Valentias regionala ombudsman Sindic de Greuges de Valencia. Bland de ämnen som diskuterades kan nämnas Europas framtid, invandrings- och asylfrågor samt miljöskydd. I maj deltog Europeiska ombudsmannen tillsammans med de nationella ombudsmännen från ansökarländerna i den konferens som anordnades av Polens ombudsman Andrzej Zoll i Warszawa. Mötet hade rubriken "Ombudsmannen och Europeiska unionens lagstiftning".

I Europeiska ombudsmannens nätverk ingår dessutom kontaktpersoner som utsetts av de olika nationella ombudsmännens kanslier för att agera som en första kontaktpunkt för övriga medlemmar av nätverket. I december 2003 träffades kontaktpersonerna vid ett möte i Strasbourg för att diskutera "Europeisk information, rådgivning och rättvisa åt alla". Detta var det första mötet av denna typ som även omfattade kontaktpersonerna från de tio länder som ansluter sig till unionen under 2004.

Mellan mötena är nätverket verksamt genom tre av Europeiska ombudsmannens kommunikationsinitiativ: *European Ombudsmen – Newsletter*, en publikation som utkommer två gånger per år och som utges tillsammans med Internationella ombudsmannainstitutets europeiska region, *Ombudsmannens dagliga nyheter*, en elektronisk nyhetstjänst som produceras av Europeiska ombudsmannen, samt ett interaktivt Internettoppmöte.

Att nå ut till medborgarna

En viktig del av ombudsmannens arbete består i att nå ut till medborgarna för att informera dem om deras rättigheter, inklusive rätten att klaga till Europeiska ombudsmannen. I slutet av maj 2003 meddelade ombudsmannen sin avsikt att besöka samtliga tio anslutande länder före den 1 maj 2004, den dag då utvidgningen äger rum, samt så många av medlemsstaterna som möjligt. I slutet av 2003 hade ombudsmannen besökt 11 av de nuvarande och fem av de blivande medlemsstaterna. Han hade därvid träffat höga tjänstemän samt redogjort för sitt arbete för ickestatliga organisationer, handelskamrar, universitetsstuderande, journalister och andra intresserade medborgare. Samarbetet med de nationella ombudsmännens kanslier i de berörda länderna, samt med Europaparlamentet och Europeiska kommissionens representationskontor, bidrog i stor utsträckning till att dessa besök blev en framgång.

Ombudsmannen och hans personal talade dessutom vid totalt 80 konferenser, möten och grupper över hela unionen under 2003, efter inbjudan från regionala kontor, intressegrupper, europeiska institut, universitet och ickestatliga organisationer. Tack vare dessa möten kunde ombudsmannens arbete presenteras för potentiella klagande och intresserade medborgare.

Material som beskriver Europeiska ombudsmannens arbete spreds i stor omfattning under året, framför allt under Europaparlamentets dagar med Öppet hus i maj. Information fanns också tillgänglig på ombudsmannens webbplats där beslut, pressmeddelanden, statistik samt närmare information om ombudsmannens aktiviteter redovisades regelbundet.

Ombudsmannen fortsatte att utveckla sina goda arbetsrelationer med medierna. Han genomförde sex pressmöten och åtta presskonferenser för att förklara och beskriva sitt arbete. Totalt 45 journalister intervjuade ombudsmannen i Strasbourg och Bryssel samt inom ramen för hans officiella besök i medlemsstaterna och anslutningsländerna. Pressmeddelanden publicerades i genomsnitt var sjunde arbetsdag för att rikta uppmärksamhet på ombudsmannens beslut och övriga aktiviteter. Journalisters begäran om information om ombudsmannens arbete behandlades skyndsamt under hela året.

Intern utveckling

Under året vidtog ombudsmannen intensiva förberedande åtgärder inför utvidgningen för att effektivt kunna betjäna medborgarna i 25 medlemsstater på 21 officiella språk från och med den 1 maj 2004.

I den fleråriga budgetplan som antogs 2002 förutses en gradvis infasning av nya tjänster under perioden 2003-2005 i anslutning till utvidgningen. Antalet tjänster i ombudsmannens personalplan steg från 27 under 2002 till 31 under 2003, med en planerad ökning till 38 i 2004 års budget, vilken antogs av budgetmyndigheterna i december 2003.

En granskning av kansliets struktur och dess utnyttjande av personalresurser inleddes under året. Ombudsmannen inledde dessutom en betydande uppgradering av sin IT-infrastruktur och sin databas för klagomål. Dessa initiativ genomfördes i syfte att göra det möjligt för kansliet att hantera den förväntade ökningen av antalet klagomål samt för att förbättra kvaliteten och effektiviteten i den service som ges till medborgarna.

Sammanfattning

1 Förord

2 Klagomål till ombudsmannen

3 Beslut efter en undersökning

4 Förbindelser med Europeiska unionens övriga institutioner

5 Förbindelser med ombudsmän och liknande organ

6 Public relations

Bilagor

2003 var ett spännande år för Europeiska ombudsmannen och ombudsmannens kansli. Antalet mottagna klagomål ökade kraftigt, delvis på grund av en samlad insats för att informera medborgarna om deras rättigheter. Vi intensifierade samarbetet med Europas olika ombudsmän för att hjälpa medborgarna att finna tillfredsställande lösningar på sina klagomål. Och vi inledde slutfasen i våra förberedelser inför utvidgningen av Europeiska unionen. Ombudsmannen deltog aktivt i Konventet om Europeiska unionens framtid för att se till att ge medborgarnas rättigheter en central plats i utkastet till konstitution för Europa.

Och så fick förstas institutionen en ny chef i april 2003 sedan Jacob Söderman, grundaren av Europeiska ombudsmannen, gått i pension. Jag vill gärna passa på att framföra allas vår tacksamhet för hans många insatser som företrädare för de europeiska medborgarna. I första hand vill jag peka på själva upprättandet av institutionen Europeiska ombudsmannen och dess snabba utveckling till en effektiv och respekterad institution som under Södermans kloka ledarskap idogt och framgångsrikt har främjat öppenhet, ansvar och god förvaltning. Under sina sju och ett halvt år som ombudsman hjälpte Jacob Söderman över 11 000 medborgare att finna en lösning på sina klagomål, antingen direkt eller genom att informera dem om vart de kunde vända sig. Hans rekommendationer, rapporter och anmärkningar till Europeiska unionens olika institutioner ledde till viktiga reformer som på ett konkret sätt har förbättrat kvaliteten i den service som medborgarna får. Jag skall försöka leva upp till de höga förväntningar som skapats genom hans insatser.

Mina prioriteringar som Europeisk ombudsman

I mitt framträdande inför Europaparlamentets utskott för framställningar som kandidat till befattningen som Europeisk ombudsman i november 2002 redovisade jag huvudmålen för mitt arbete om jag skulle bli vald. Sedan jag tillträdde i april 2003 har jag utvecklat dessa idéer till ett verksamhetsprogram med tre huvudmål.

Att effektivisera ombudsmannens kansli

Det främsta målet för en ombudsmans kansli måste vara att alla medborgare som vänder sig till det skall få den hjälp eller de råd de behöver på ett snabbt och lämpligt sätt. Antalet personer som framförde klagomål till Europeiska ombudsmannen under 2003 steg med 10 procent. I nästan 70 procent av fallen kunde vi hjälpa klagandena, antingen genom att inleda en undersökning, överföra ärendet till ett behörigt organ eller genom att ge råd om vart de skulle kunna vända sig för en snabb och effektiv lösning på sina problem.

Sådana resultat är endast möjliga om ombudsmannen har konstruktiva arbetsrelationer med de institutioner och organ som klagomålen riktas mot. Under hela 2003 visade Europeiska unionens institutioner sin villighet att lösa de klagomål som ombudsmannen gjorde dem uppmärksamma på, antingen genom att föreslå lösningar själva, eller genom att acceptera och tillämpa ombudsmannens rekommendationer. Under året träffade jag ledamöter och tjänstemän från andra institutioner, inklusive kommissionens kollegium, Europaparlamentets talman, ordförandena vid EG-domstolen och revisionsrätten samt kommissionens generaldirektörer, för att förklara mina förväntningar och vid behov rikta deras uppmärksamhet på områden där det krävs förbättringar.

Jag är övertygad om att dessa möten bidrog till en förbättrad förståelse för ombudsmannens dubbla roll som självständig, extern kontrollmekanism för förvaltningen samt som ett instrument för medling. Den ökade medvetenheten om den senare rollen har bidragit till att klargöra för EU: s institutioner fördelarna med ett kontinuerligt samarbete med ombudsmannen. Det förefaller som om institutionerna i allt högre grad börjar bli medvetna om att åtgärder för att komma till rätta med klagomålen bakomliggande orsaker kan medföra dubbla fördelar: man slipper eventuella framtida klagomål beträffande samma fråga, samtidigt som det ger institutionerna en möjlighet att granska

sin förmåga att reagera på ett lämpligt sätt på fall av administrativa missförhållanden inom de egna tjänstenheterna. Rådet visade detta tydligt under 2003 genom att förbättra öppenheten i sitt rekryteringsförfarande i enlighet med min rekommendation.

Europeiska ombudsmannen är fullt medveten om den förestående utvidgningen av Europeiska unionen och ombudsmannens skyldighet att tjäna medborgarna så effektivt som möjligt i samband därmed. Därför gjordes intensiva förberedelser under 2003 för att bygga upp såväl kansliets struktur som dess personalresurser. Förändringarna kommer att göra det möjligt för ombudsmannen att på ett bättre sätt möta utmaningen att tjäna medborgarna i 25 medlemsstater på 21 språk från den 1 maj 2004. Det gläder mig att kunna meddela att i slutet av 2003 hade kansliet antingen rekryterat, eller vidtagit konkreta åtgärder för att rekrytera, alla de handläggare, administratörer och praktikanter som krävs för att möta den utmaningen. Ombudsmannen uppgraderade dessutom kraftigt sin IT-infrastruktur och sin databas för att göra det möjligt för kansliet att möta den förväntade ökade efterfrågan på ombudsmannens tjänster.

Att främja rättssamhällets principer, god förvaltningssed och respekt för de mänskliga rättigheterna

Europeiska ombudsmannen spelar en nyckelroll när det gäller att stärka demokratin i unionen. När Europeiska ombudsmannen skall fullgöra denna uppgift måste granskningen av rättssamhällets principer och förvaltningens rutiner, vilka traditionellt sett ansetts vara en ombudsmans huvudsakliga arbetsområden, kompletteras med en ökad uppmärksamhet på skyddet av de mänskliga rättigheterna. En sådan förskjutning av målet med hans verksamhet ligger i linje med nuvarande internationella trender. Bland annat har mänskliga rättigheter uttryckligen lagts till i ämbetsområdet för den finska (1999) och norska (2003) ombudsmannen, samt uppmärksammades dessutom nyligen av ordföranden för Internationella ombudsmannainstitutet i ett viktigt anförande. Detta innebär dessutom ett erkännande av de nya krav och utmaningar som med all sannolikhet kommer att bli resultatet av unionens hittills största och mest ambitiösa utvidgning. Europeiska ombudsmannen kan möta dessa utmaningar på två sätt: han kan *reagera* på de klagomål han får, men han kan också arbeta *förebyggande* tack vare möjligheten att inleda undersökningar på eget initiativ. Möjligheten att inleda sådana undersökningar är mycket viktig, framför allt när det gäller att ta itu med systematiska problem som påtalats genom en serie klagomål avseende ett visst problem. Under hösten 2003 inleddes tre sådana undersökningar, inklusive en om Europeiska kommissionens integrering av personer med funktionshinder.

Men ombudsmannens förebyggande roll sträcker sig betydligt längre än så. Det åligger ombudsmannen att använda de instrument som står till hans förfogande för att se till att medborgarna informeras om sina rättigheter och om de möjligheter som står till buds för att se till att rättigheterna respekteras. Detta är av avgörande betydelse för att ge medborgarna större makt och för att de rättigheter de har i egenskap av unionsmedborgare skall bli en levande realitet. Som ett led i samtliga besök i medlemsstater och anslutningsländer under 2003 utnyttjade Europeiska ombudsmannen offentliga föreläsningar, intervjuer i media samt informationsmaterial för att informera medborgarna om deras rättigheter och hur de bästa kan utnyttja dem.

Ombudsmannen arbetade också förebyggande för att se till att Europeiska konventet ger medborgarna en central roll i sina diskussioner. Söderman argumenterade framgångsrikt för att stadgan om de grundläggande rättigheterna skulle tas med i utkastet till konstitution, och både han och jag har krävt att ombudsmannens roll och andra prövningsmöjligheter utom domstolarna uttryckligen skall erkännas i texten. Även om det senare målet inte uppnåts under 2003 så kommer jag att fortsätta att betrakta detta mål som en högt prioriterad fråga och jag kommer att framhärda i mina ansträngningar för att se till att detta införs i konstitutionens slutliga text.

Nationella och regionala ombudsmän spelar en viktig roll när det gäller att ge upprättelse åt de medborgare vars rättigheter har kränkts. På det viset spelar de en nyckelroll i ansträngningarna att tillse att unionens lagstiftning till fullo respekteras av den offentliga förvaltningen i sina respektive länder. För att nå det målet krävs ett nära samarbete mellan Europeiska ombudsmannen och medlemsstaternas ombudsmän. Under 2003 fördjupades det samarbetet märkbart. I april träffades Europeiska unionens ombudsmän på nationell nivå i Aten och på regional nivå i Valencia. Under maj genomförde de nationella ombudsmännen från kandidatländerna ett liknande sammanträde i

Warszawa, det sista före utvidgningen. I december 2003 träffades kontaktpersonerna från de olika nationella ombudsmännens kontor i 26 länder i Strasbourg. Dessa fyra sammanträden bidrog till att öka kunskaperna om unionens lagar bland de deltagande och gjorde det möjligt för kollegor att dela med sig av sina erfarenheter och att utbyta exempel på bästa praxis. Sammanträdena utgjorde också ett viktigt komplement till det dagliga informationsutbytet, ett informationsutbyte som garanteras genom tre olika kommunikationsinitiativ från Europeiska ombudsmannen: *European Ombudsmen – Newsletter*, en publikation som utkommer två gånger per år och som utges tillsammans med Internationella ombudsmannainstitutets europeiska region, ombudsmannens dagliga nyheter, en elektronisk nyhetstjänst som produceras av Europeiska ombudsmannen, samt ett interaktivt "Internettoppmöte". "Internettoppmötet" är ett instrument där ombudsmän och deras anställda i hela Europa kan diskutera frågor av gemensamt intresse, sprida dokument och skicka frågor till sina kollegor.

Att nå ut till alla unionens medborgare – gamla som nya

Av de tre prioriteringar jag ställde upp för mitt arbete när jag tillträdde har förstärkningen av ombudsmannens kommunikativa och utåtriktade verksamhet förmodligen varit den som märkts mest. I slutet av maj meddelade jag att jag tänkte besöka samtliga tio anslutningsländer senast utvidgningsdagen samt så många av medlemsstaterna som möjligt, för att informera medborgarna om deras rättigheter, bland annat rätten att klaga till Europeiska ombudsmannen. Sex veckor senare inleddes första etappen av denna informationsresa och vid årets slut hade jag spridit budskapet från Irland i väster till Estland i öster och från Finland i norr till Malta i söder. Totalt besökte jag 16 länder – 11 nuvarande och 5 blivande medlemsstater.

Precis som hos andra ombudsmän faller en stor andel av de klagomål som inges till Europeiska ombudsmannen utanför hans ämbetsområde. När det gäller Europeiska ombudsmannen är detta oundvikligt, eftersom endast en liten del av Europeiska unionens medborgare kommer i direkt kontakt med unionens institutioner och organ, vilka ombudsmannens ämbetsområde är begränsat till. Med tanke på de stora förväntningar som medborgarna i anslutningsländerna ställer på unionen kommer denna del förmodligen att öka. Därför har jag försökt att intensifiera mitt kanslis ansträngningar när det gäller att informera potentiella användare av ombudsmannens tjänster.

Ett sätt att göra detta var genom direkt samarbete med institutionerna och organen. Jag gav ett förslag till kommissionen att den konsekvent skall informera sökande och mottagare av stipendier och bidrag om möjligheten att klaga till Europeiska ombudsmannen om administrativa missförhållanden. Kommissionen reagerade positivt på förslaget och lovade att vidta åtgärder för att genomföra mitt förslag som, när det väl antagits, kommer att komplettera en liknande bestämmelse för medborgare som deltar i uttagningsprov för anställning i unionens olika institutioner och organ.

Jag har också arbetat entusiastiskt med att nå ut till potentiella klagande i mina anföranden under seminarier, möten och konferenser. Ickestatliga organisationer, handelskamrar, juridiska institutioner och administrativa avdelningar vid universiteten samt andra intressegrupper har gett mig en möjlighet att redogöra för mitt arbete för att de i sin tur skall kunna föra informationen vidare till sina medlemmar. Det är därför min förhoppning att medborgare och organisationer som har problem med EU:s förvaltning i ökad utsträckning är medvetna om de tjänster som ombudsmannen tillhandahåller.

Slutsats

På det hela taget har 2003 varit ett övergångsår för Europeiska ombudsmannen. Jag anser att det nu skapats en stark grund från vilken institutionen kan gå vidare från inlednings- och den tidiga utvecklingsfasen, som leddes på ett så föredömligt sätt av min föregångare, till en period där befästande kombineras med tillväxt. I detta viktiga skede av unionens utveckling ankommer det på ombudsmannen att hela tiden undersöka nya sätt att tjäna medborgarna, informera dem om deras rättigheter och stärka deras positioner genom att öka respekten för rättsstatens principer, ett konsekvent bekämpande av administrativa missförhållanden och ett energiskt försvar av de mänskliga rättigheterna.

Jag underskattar inte den uppgift vi står inför, men jag ser fram emot att ta mig an utmaningarna med energi och entusiasm och i fullständigt medvetande om den tunga börda och det stora ansvar som det medför. Jag är medveten om att ombudsmannen inte bara har en juridisk, utan också en moralisk, skyldighet att tjäna medborgarna, för att därigenom bidra till att förstärka demokratins kvalitet i den europeiska union som nu växer fram.

P. Nikiforos Diamandouros

Sammanfattning

1 Förord

2 Klagomål till ombudsmannen

3 Beslut efter en undersökning

4 Förbindelser med Europeiska unionens övriga institutioner

5 Förbindelser med ombudsmän och liknande organ

6 Public relations

Bilagor

Europeiska ombudsmannens viktigaste uppgift är att ta itu med administrativa missförhållanden som rör den verksamhet som bedrivs av gemenskapens institutioner eller organ, med undantag av EG-domstolen och förstainstansrätten när de utövar sina domstolsfunktioner. Eventuella fall av administrativa missförhållanden kommer till ombudsmannens kännedom i första hand genom klagomål från europeiska medborgare. Ombudsmannen har också möjlighet att företa undersökningar på eget initiativ.

Alla europeiska medborgare, eller medborgare från tredje land som är bosatta i en medlemsstat, har rätt att inge klagomål till Europeiska ombudsmannen. Företag, föreningar och andra organisationer med säte i unionen kan också klaga. Klagomål kan antingen inges direkt till ombudsmannen eller genom en ledamot av Europaparlamentet.

Ombudsmannen försöker se till att alla som kan ha anledning att klaga får information om sin rätt att göra så, samt om hur den rätten kan utövas. Förutom ombudsmannens egna riktade informationskampanjer så är samarbetet med institutionerna och organen själva av stor betydelse när det gäller att nå detta mål.

Europeiska kommissionen informerar konsekvent sökandena till uttagningsprov, de som begär tillgång till handlingar, samt de personer som vänder sig till kommissionen i dess egenskap av fördragens väktare, om deras rätt att klaga till Europeiska ombudsmannen. I en skrivelse till Europeiska kommissionens vice ordförande Loyola de Palacio av den 27 maj 2003 förslog ombudsmannen kommissionen att även ge sådan information till de personer som söker, eller mottar, olika former av bidrag. I en skrivelse av den 27 oktober 2003 informerade de Palacio ombudsmannen om att kommissionen hade beslutat att vidta åtgärder för att genomföra ombudsmannens förslag, och att därvid börja med de bidrag som omfattas av ett av kommissionens senare meddelanden.²

Klagomål till ombudsmannen handläggs offentligt om inte klaganden begär konfidentiell handläggning. Det är viktigt för ombudsmannen att utöva sin verksamhet så öppet som möjligt, så att Europas medborgare kan följa och förstå hans arbete och för att föregå med gott exempel.

Under år 2003 behandlade ombudsmannen 2 611 ärenden. Av dessa var 2 436 nya klagomål som inkom under år 2003. Klagomålen ingavs direkt av enskilda medborgare i 2 268 fall. 168 klagomål kom från föreningar eller företag. Antalet klagomål som överfördes från år 2002 var 170. Ombudsmannen inledde dessutom fem undersökningar på eget initiativ.

Som anges i ombudsmannens årsrapport för 1995 så finns det en överenskommelse mellan Europaparlamentets utskott för framställningar och ombudsmannen om en ömsesidig överföring av klagomål och framställningar i lämpliga fall. Under år 2003 överfördes sex klagomål, med den klagandes medgivande, till Europaparlamentet för att behandlas som framställningar. I 143 ärenden rekommenderade ombudsmannen klaganden att inge en framställning till Europaparlamentet (se bilaga A, Statistik).

² Förslag till grundrättsakter för bidrag som för närvarande beviljas på grundval av kommissionens administrativa självständighet (del A i budgeten) eller av dess institutionella befogenheter: allmän översikt (KOM(2003) 274).

2.1 DEN RÄTTSLIGA GRUNDEN FÖR OMBUDSMANNENS ARBETE

Ombudsmannen utför sitt arbete i enlighet med artikel 195 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, ombudsmannens stadga³ och de genomförandebestämmelser som ombudsmannen fastställt i enlighet med artikel 14 i stadgan. Genomförandebestämmelserna och ombudsmannens stadga finns offentliggjorda på ombudsmannens webbplats (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>) på samtliga officiella språk. Dessa texter kan också beställas i papperskopia från ombudsmannens kansli.

Genomförandebestämmelserna behandlar ombudsmannens interna verksamhet. Eftersom det dock rör sig om ett dokument som skall vara begripligt och användbart för medborgarna så innehåller det dessutom visst material som redan ingår i ombudsmannens stadga och som avser andra institutioner och organ.

Mot bakgrund av erfarenheter från ombudsmannens verksamhet så antog ombudsmannen nya genomförandebestämmelser den 8 juli 2002, vilka trädde i kraft den 1 januari 2003. Dessa nya genomförandebestämmelser finns tillgängliga på samtliga officiella språk på ombudsmannens webbplats. Meddelandet om de nya bestämmelserna offentliggjordes i EGT den 19 oktober 2002 (EGT C 252/24).

2.2 EUROPEISKA OMBUDSMANNENS ÄMBETSOMRÅDE

Alla klagomål som skickas till ombudsmannen registreras och mottagandet bekräftas. I den skriftliga bekräftelsen upplyses klaganden om förfarandet vid behandlingen av hans eller hennes klagomål, samt anges namnet på, och telefonnumret till, den juridiske handläggare som handlägger ärendet. Nästa steg utgörs av en undersökning av huruvida klagomålet ligger inom ombudsmannens ämbetsområde.

Ombudsmannens ämbetsområde fastställs i artikel 195 i EG-fördraget. Han har befogenhet att från varje unionsmedborgare och från varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat ta emot klagomål om administrativa missförhållanden vid gemenskapens institutioner och organ med undantag för EG-domstolen och förstainstansrätten då dessa utövar sina domstolsfunktioner. Ett klagomål faller därför utanför ämbetsområdet om:

- 1 klaganden inte är en person som är berättigad att inge ett klagomål (se dock även 2.8.4 nedan),
- 2 klagomålet inte avser en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan,
- 3 klagomålet avser EG-domstolen eller förstainstansrätten i deras utövande av sina domstolsfunktioner, eller
- 4 om det inte avser ett eventuellt administrativt missförhållande.

³ Europaparlamentets beslut av den 9 mars 1994 om föreskrifter och allmänna villkor för ombudsmannens ämbetsutövning (EGT L 113, 4.5.1994, s. 15).

Exempel på ett klagomål som faller utanför ämbetsområdet

ILLEGALA INVANDRARE FÖROLYCKADES I SPANSKA FARVATTEN

Europeiska ombudsmannen mottog ett stort antal klagomål från medborgare beträffande dödsfall bland invandrare som transporterats illegalt från den nordafrikanska kusten till södra Spanien. Klagandena hänvisade i huvudsak till de spanska och marockanska regeringarnas ansvar för dödsfallen i samband med denna illegala invandring. De föreslog att dessa myndigheter, och i förlängningen Europeiska unionen, skulle ta itu med problemet med den illegala invandringen och vidta lämpliga åtgärder.

Europeiska ombudsmannen undersöker klagomål om administrativa missförhållanden inom Europeiska gemenskapens institutioner och organ. Han kan därför inte behandla klagomål som gäller medlemsstaternas nationella, regionala eller lokala förvaltningar. Även klagomål som avser behovet av gemenskapslagstiftning eller dess utformning faller utanför hans ämbetsområde.

Europeiska ombudsmannen gav därför klagandena rådet att vända sig till den spanska nationella ombudsmannen vad gällde klagomålet avseende den spanska förvaltningen. Vad gällde klagandenas påpekande att Europeiska unionen bör inta en ståndpunkt så uppmanades de att inge en framställning till Europaparlamentet, som har såväl undersökande som lagstiftande befogenheter som skulle kunna nyttjas i ämnet.

2.2.1 "Administrativa missförhållanden"

Efter en uppmaning från Europaparlamentet att ge en tydlig definition av begreppet administrativt missförhållande gav ombudsmannen i årsrapporten för 1997 följande definition:

Ett administrativt missförhållande föreligger när ett offentligt organ underlåter att agera i enlighet med en regel eller princip som är bindande för det.

År 1998 antog Europaparlamentet en resolution, i vilken definitionen hälsades med tillfredsställelse.

Under 1999 förekom en skriftväxling mellan ombudsmannen och kommissionen i vilken det klargjordes att kommissionen också godtagit denna definition.

2.2.2 Kodex för god förvaltningssed

Kodexens ursprung

I november 1998 inledde ombudsmannen en undersökning på eget initiativ av om det vid de olika gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen fanns någon kodex för god förvaltningssed för tjänstemännen i deras kontakter med allmänheten, och om den i så fall var offentlig. I samband med denna undersökning på eget initiativ tillfrågades nittion gemenskapsinstitutioner och gemenskapsorgan om huruvida de redan hade antagit, eller var villiga att anta, en sådan kodex för sina tjänstemän i deras kontakter med allmänheten.

Den 28 juli 1999 framlade ombudsmannen en kodex för god förvaltningssed i form av ett förslag till rekommendationer till kommissionen, Europaparlamentet och rådet. Liknande förslag till rekommendationer lämnades till andra institutioner och organ under september 1999.

Rätten till god förvaltning i stadgan om de grundläggande rättigheterna

Den 2 februari 2000, i samband med en offentlig utfrågning som organiserades av konventet med uppdrag att utarbeta Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, riktade ombudsmannen en uppmaning till konventet om att låta rätten till god förvaltning ingå som en grundläggande rättighet i stadgan.

Den 7 december 2000 proklamerade Europaparlamentets talman samt rådets och kommissionens ordförande Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna under Europeiska rådets sammanträde i Nice. I stadgan ingår rätten till god förvaltning som artikel 41.

Mot en europeisk förvaltningsrätt

Den 6 september 2001 antog Europaparlamentet en resolution som godkände en kodex för god förvaltningssed som Europeiska unionens institutioner och organ, deras förvaltningar och tjänstemän, skall följa i sina kontakter med allmänheten. Parlamentets resolution om kodexen grundas på ombudsmannens kodex av den 28 juli 1999, med vissa förändringar som lagts fram av Roy Perry som föredragande för Europaparlamentets utskott för framställningar.

Samtidigt som kodexen godkändes antog Europaparlamentet även en resolution som uppmanar Europeiska ombudsmannen att tillämpa den i sina undersökningar av påstådda administrativa missförhållanden för att förverkliga medborgarnas rätt till god förvaltning i enlighet med artikel 41 i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna.

Ombudsmannen tillämpar därför definitionen av administrativt missförhållande på sådant sätt att de regler och principer som ingår i kodexen verkligen beaktas.

Efter ett förslag som ursprungligen framfördes av Jean-Maurice Dehousse, föredragande för utskottet för rättsliga frågor och den inre marknaden, innehåller Europaparlamentets resolution av den 6 september 2001 beträffande kodexen även en uppmaning till Europeiska kommissionen att lägga fram förslag på en förordning som innefattar kodexen för god förvaltningssed och som skall grundas på artikel 308 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Den 25 september 2003 hänvisade Europeiska kommissionens vice ordförande de Palacio, under debatten i Europaparlamentet om ombudsmannens årsrapport för 2002, till det faktum att utkastet till konstitution för Europa innehåller en rättslig grund för en framtida lag om god förvaltningssed, som skulle tillämpas enhetligt vid samtliga unionens institutioner och organ.

I en skrivelse till ordförande Prodi av den 24 november 2003 föreslog Europeiska ombudsmannen att det förberedande arbetet borde inledas omedelbart, så att den framtida lagen kan antas så snart som möjligt sedan konstitutionen trätt i kraft.

2.3 KLAGOMÅLS VILLKOR FÖR PRÖVNING

Ett klagomål som faller inom ombudsmannens ämbetsområde måste uppfylla ytterligare villkor för prövning innan ombudsmannen kan inleda en undersökning. De kriterier som anges i ombudsmannens stadga är att:

- 1 det skall framgå av klagomålet vem som klagat och över vad (artikel 2.3 i stadgan),
- 2 ombudsmannen inte får ingripa i mål som är anhängiggjorda vid domstol eller ifrågasätta domstolsavgöranden (artikel 1.3),
- 3 klagomålet skall göras inom två år från den dag då omständigheterna på vilka klagomålet grundar sig blev kända av klaganden (artikel 2.4),

4 klagomålet måste ha föregåtts av lämpliga hänvänder till den berörda institutionen eller organet (artikel 2.4),

5 alla möjligheter att framföra interna administrativa önskemål och klagomål först måste ha uttömts (artikel 2.8) vid klagomål som gäller arbetsförhållanden mellan gemenskapens institutioner och organ och deras tjänstemän och övriga anställda.

Exempel på ett klagomål som inte uppfyller kravet på att föregås av lämpliga hänvänder

En brittisk medborgare ingav ett klagomål mot Europaparlamentet eftersom han via Europaparlamentets webbplats inte kunde få tag på namn och kontaktuppgifter för den parlamentsledamot som kom från hans del av Förenade kungariket.

Ombudsmannens kansli skickade genast klaganden, via e-post, länken till webbplatsen för Europaparlamentets kontor i Förenade kungariket. Denna webbplats innehöll information om parlamentsledamöterna från Förenade kungariket.

Klaganden tackade ombudsmannens kansli för informationen och uppgav att han gärna skulle dra tillbaka sitt klagomål om sökmotorn på Europaparlamentets webbplats gav denna typ av information.

Ombudsmannen ansåg att det vore lämpligt om klaganden framförde sina synpunkter direkt till Europaparlamentets webbmater. Klaganden informerades om detta.

Klagomål 761/2003/FA

2.4 GRUND FÖR UNDERSÖKNINGAR

Ombudsmannen får ta upp klagomål som omfattas av hans ämbetsområde och som uppfyller villkoren för att tas upp till prövning. Enligt artikel 195 i EG-fördraget har han rätt att "företa de undersökningar som han finner berättigade". I vissa fall kanske det inte föreligger tillräckliga skäl för ombudsmannen att inleda en undersökning, även om klagomålet uppfyller kraven på prövningsrätt. Om ett klagomål redan har behandlats som en framställning av Europaparlamentets utskott för framställningar anser ombudsmannen vanligen att det inte finns något skäl för honom att inleda en undersökning, såvida inte nya fakta framkommit.

Exempel på ett ärende där det saknades grund för att genomföra en undersökning

Klagandena var ett tyskt par som drabbats av allvarliga funktionshinder som följd av en svår olycka. De ansåg att de behandlats orättvist av den tyska försäkringskassan och hävdade att de hade rätt till ytterligare behandling.

De vände sig utan framgång till ett antal tyska ministerier och andra myndigheter, till tyska domstolar, till det tyska parlamentets (Bundestag) utskott för framställningar samt till Europadomstolen för de mänskliga rättigheterna.

De vände sig också till Europaparlamentets utskott för framställningar, vilket informerade dem om att det inte var behörigt att behandla deras framställning, eftersom den inte gällde en EU-relaterad fråga. Klagandena vände sig också till kommissionen, som i två skrivelser informerade dem om att den inte kunde hjälpa till.

I sitt klagomål till Europeiska ombudsmannen bestred klagandena beslutet från Europaparlamentets utskott för framställningar och svaren från kommissionen.

Ombudsmannen ansåg att klagomålet mot beslutet som fattats av utskottet för framställningar inte rörde ett eventuellt administrativt missförhållande, eftersom arbetet i utskottet är en del av Europaparlamentets politiska verksamhet.

Vad gällde kommissionens ståndpunkt ansåg ombudsmannen att den verkade rimlig och att det följaktligen inte fanns grund för någon undersökning.

Klagomål 526/2003/GG

2.5 GRANSKNING AV KLAGOMÅLEN

Av de 13 533 klagomål som registrerats sedan ombudsmannens verksamhet började har 17 procent kommit från Tyskland, 14 procent från Spanien, 13 procent från Frankrike, 10 procent från Italien och 7 procent från Förenade kungariket. En fullständig förteckning över det geografiska ursprunget för klagomål som registrerades under år 2003 ges i bilaga A, Statistik.

Förfarandet med granskning av klagomålen för att fastställa om de faller inom ämbetsområdet, uppfyller villkoren för prövning samt kan berättiga genomförandet av en undersökning genomfördes under år 2003 i 95 procent av ärendena. 25 procent av de undersökta klagomålen befanns ligga inom ombudsmannens ämbetsområde. Av dessa uppfyllde 338 villkoren för prövning, men i 90 av ärendena föreföll det saknas grund för en undersökning. Undersökningar inleddes alltså i 248 ärenden.

Flertalet klagomål som ledde till en undersökning var riktade mot Europeiska kommissionen (66 procent). Eftersom kommissionen är den gemenskapsinstitution som fattar flest beslut som direkt berör medborgarna är det helt naturligt att det är denna institution som oftast är föremål för medborgarnas klagomål. 29 klagomål var riktade mot Europaparlamentet, 25 mot EPSO, Europeiska gemenskapernas rekryteringskontor, och 11 klagomål var riktade mot Europeiska unionens råd.

De vanligaste typerna av påstått administrativt missförhållande var brist på insyn (90 ärenden), orättvisa eller maktmissbruk (48 ärenden), diskriminering (39 ärenden), bristfälligt förfarande (33 ärenden), oskälig försening (33 ärenden), försummelse (16 ärenden), underlåtenhet att uppfylla en skyldighet, dvs. underlåtenhet från Europeiska kommissionens sida att fullgöra sin uppgift som "fördragets väktare" gentemot medlemsstaterna (15 ärenden) samt felaktig rättstillämpning (15 ärenden).

2.6 RÅD OM ATT KONTAKTA ANDRA INSTANSER SAMT ÖVERLÄMNANDEN

Om ett klagomål inte ligger inom ämbetsområdet eller om det inte uppfyller villkoren för prövning försöker ombudsmannen alltid ge klaganden råd om vart denne kan vända sig för att få hjälp av en annan instans. Om möjligt överlämnar ombudsmannen själv, med klagandens tillåtelse, ett klagomål direkt till någon annan behörig instans, under förutsättning att det förefaller finnas grund för klagomålet.

Under år 2003 gavs råd i 1 289 ärenden, varav de flesta rörde frågor om gemenskapsrätten. I 616 ärenden råddes klaganden att inge sitt klagomål till en nationell eller regional ombudsman eller liknande organ. 143 klagande tillrättades att inge en framställning till Europaparlamentet och ytterligare sex klagomål överlämnades med klagandenas medgivande till Europaparlamentet för behandling som framställningar, sju ärenden överlämnades till Europeiska kommissionen och 25 ärenden överfördes till en nationell eller regional ombudsman. I 189 ärenden blev rådet att kontakta Europeiska kommissionen. Däribland ingår ett antal ärenden där ett klagomål mot kommissionen förklarats otillåtet på grund av att man inte först hade gjort lämpliga hänvänelser till kommissionen. I 341 ärenden tillrättades klagandena att ta kontakt med andra instanser.

Exempel på ett ärende som överförts till annan institution eller annat organ

I mars 2003 klagade A. till Europeiska ombudsmannen om att hans bank inte hade återbetalat ett belopp som felaktigt hade dragits från hans konto.

Eftersom klagomålet inte gällde en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan kunde Europeiska ombudsmannen inte behandla det. Han överförde därför ärendet till den italienska bankombudsmannen, en institution som hanterar tvister mellan banker och deras kunder. Klaganden informerades om att ärendet hade överförts.

I april 2003 meddelade den italienska bankombudsmannen Europeiska ombudsmannen att ärendet hade lösts till klagandens fulla belåtenhet.

Klagomål 427/2003/IP

2.7 OMBUDSMANNENS UNDERSÖKNINGSBEFOGENHETER

2.7.1 Hörande av vittnen

Artikel 3.2 i ombudsmannens stadga föreskriver att:

"Tjänstemän och andra anställda inom gemenskapens institutioner och organ skall avlägga vittnesmål på begäran av ombudsmannen; de skall uttala sig på sin administrations vägnar och enligt instruktioner från denna och skall ha fortsatt tystnadsplikt".

Det allmänna förfarande som tillämpas vid hörande av vittnen är följande:

- 1 Dag, tid och plats för vittnesförhöret bestäms gemensamt av ombudsmannens kansli och den berörda institutionens eller det berörda organets generalsekretariat, vilket skall underrätta vittnena. Vittnesförhör äger rum i ombudsmannens lokaler, normalt i Bryssel.
- 2 Varje vittne skall höras separat och utan att någon annan är närvarande.

3 Språket eller språken vid förhandlingarna bestäms gemensamt av ombudsmannens kansli och den berörda institutionens eller det berörda organets generalsekretariat. På begäran i förväg av ett vittne hålls förhandlingarna på vittnets modersmål.

4 Frågorna och svaren tas upp på band och skrivs ut av ombudsmannens kansli.

5 Varje vittne får den utskrivna texten för underskrift. Vittnet kan föreslå språkliga ändringar i sitt svar. Om vittnet vill ändra eller komplettera ett svar noteras det ändrade svaret och skälen till ändringen i en separat handling som bifogas den utskrivna texten.

6 Den undertecknade utskriften och eventuellt separata handlingar skall ingå i ombudsmannens akt i ärendet.

Punkt 6 innebär också att klaganden får en kopia av den undertecknade utskriften och har möjlighet att inkomma med kommentarer.

Under 2003 återopades ombudsmannens befogenheter att höra vittnen i samband med en undersökning i ett ärende (1889/2002/GG).

2.7.2 Kontroll av handlingar

Under 2003 återopades ombudsmannens befogenheter att ta del av akter och handlingar i samband med en undersökning i 10 ärenden.

I artikel 3.2 i ombudsmannens stadga föreskrivs att:

"Gemenskapens institutioner och organ måste förse ombudsmannen med all information som begärs av dem och ge tillgång till relevanta dokument. De får vägra endast om det finns vederbörligen fullgoda skäl för sekretess.

De skall ge tillgång till dokument som är hemliga enligt lag eller andra författningar med ursprung i en medlemsstat endast om denna medlemsstat på förhand har givit sitt samtycke.

De skall ge tillgång till andra dokument med ursprung i en medlemsstat efter att ha informerat medlemsstaten i fråga."

I ombudsmannens instruktioner till sin personal angående kontrollen av handlingar ingår följande punkter:

Den handläggande juristen får inte underteckna något åtagande eller bekräftande av mottagande utom en enkel förteckning över de handlingar som kontrollerats eller kopierats. Om den berörda institutionen eller organets enheter föreslår något sådant skall denne skicka en kopia av förslaget till ombudsmannen.

Om den berörda institutionen eller organets enheter försöker hindra handläggaren eller ställer upp orimliga villkor för kontrollen av handlingarna skall handläggaren informera dem om att detta betraktas som vägran.

Om han inte tillåts kontrollera en handling skall han begära att institutionens eller organets enheter uppger på vilken rättslig grund denna vägran grundas.

Den första punkten lades till efter ett ärende i vilket kommissionens enheter föreslog att ombudsmannens personal skulle underteckna ett åtagande om att hålla kommissionen skadeslös i förhållande till tredje man för det fall informationen i handlingen utlämnades.

2.8 OMBUDSMANNENS UNDERSÖKNINGAR OCH DERAS RESULTAT

2.8.1 Undersökningar efter ett klagomål

När ombudsmannen beslutar sig för att inleda en undersökning av ett klagomål börjar han med att skicka klagomålet med alla eventuella bilagor för yttrande till den gemenskapsinstitution eller det gemenskapsorgan som berörs. När han fått yttrandet skickar han det till klaganden för kommentarer.

I en del ärenden vidtar institutionen eller organet på egen hand åtgärder för att lösa problemet till klagandens belåtenhet. Om det framgår av yttrandet och kommentarerna att så blivit fallet avslutas ärendet som "ett ärende som lösts av institutionen". I vissa andra ärenden drar klaganden tillbaka sitt klagomål och ärendet avslutas av den anledningen.

Om klagomålet varken löses av institutionen eller dras tillbaka av klaganden fortsätter ombudsmannen sina undersökningar. Om det vid undersökningarna inte påträffas något administrativt missförhållande så meddelas klaganden och institutionen eller organet om detta och ärendet avslutas.

2.8.2 Vänskapliga förlikningar och ersättning

En av de saker som skiljer ombudsmän från domstolar är möjligheten att medla. Medlingen kan leda till en vänskaplig förlikning som tillmötesgår såväl klaganden som den institution som klagomålet riktats mot.

Om ombudsmannen vid sina undersökningar påträffar ett administrativt missförhållande försöker han om möjligt åstadkomma en vänskaplig förlikning. I vissa fall kan detta innebära att ombudsmannen förslår institutionen eller organet i fråga att erbjuda klaganden någon form av ersättning. Alla sådana erbjudanden från institutionens sida görs frivilligt, dvs. utan att institutionen medger någon juridiskt bindande skyldighet samt utan att handlingen är prejudicerande.

2.8.3 Kritiska anmärkningar, förslag till rekommendation och särskilda rapporter

Om en vänskaplig förlikning inte är möjlig att åstadkomma eller om försöken att åstadkomma en sådan misslyckas, avslutas ärendet antingen med en kritisk anmärkning från ombudsmannen mot institutionen eller organet i fråga eller genom att ombudsmannen utfärdar ett förslag till rekommendation.

En kritisk anmärkning anses lämplig i sådana fall där det administrativa missförhållandet inte längre kan undanröjas av institutionen, eller där missförhållandet inte tycks ha några allmänna återverkningar och där inga fortsatta åtgärder från ombudsmannens sida förefaller nödvändiga.

Som reaktion på ett förslag från Europaparlamentet, vilket framlades i samband med att parlamentet behandlade rapporten om ombudsmannens verksamhet för år 2000, upprättade ombudsmannen ett register över de kritiska anmärkningar som utfärdats sedan början av år 2002, samt informerade gemenskapens institutioner och organ om sin avsikt att regelbundet begära in information om de uppföljande åtgärder som vidtagits av institutionen eller organet i fråga.

I januari 2003 bad ombudsmannen kommissionen informera honom om alla eventuella uppföljningsåtgärder som vidtagits i anslutning till 21 av de kritiska anmärkningar som framförts under år 2002 och som kommissionen ännu inte hade informerat honom om. I sitt svar av den 26 mars 2003 beklagade kommissionen de förseningar eller uteblivna svar som hade gett upphov till 15 av dessa kritiska anmärkningar. Kommissionen informerade dessutom ombudsmannen om att dess enheter hade påmints om att strikt tillämpa bestämmelserna i kommissionens kodex för god förvaltningssed och kommissionen angav ett antal områden där den hade förbättrat sina interna procedurer för att undvika liknande fall av administrativa missförhållanden i framtiden.

I sådana ärenden där det förefaller nödvändigt för ombudsmannen att vidta ytterligare åtgärder (dvs. där det verkar möjligt för institutionen i fråga att undanröja det administrativa missförhållandet eller i fall där det administrativa missförhållandet är särskilt allvarligt eller har allmänna återverkningar), riktar ombudsmannen ett förslag till rekommendationer till institutionen eller organet i fråga. I enlighet med artikel 3.6 i ombudsmannens stadga skall institutionen eller organet inom tre månader sända ett detaljerat yttrande till ombudsmannen.

Om en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan underlåter att på ett tillfredsställande sätt besvara ett förslag till rekommendation ger artikel 3.7 ombudsmannen möjlighet att sända en rapport till Europaparlamentet och till institutionen eller organet i fråga. Rapporten får innehålla rekommendationer.

2.8.4 Undersökningar på eget initiativ

Artikel 195 i EG-fördraget ger dessutom ombudsmannen möjlighet att inleda undersökningar på eget initiativ. Sådana undersökningar utnyttjas i regel för att ta itu med möjliga systematiska fel, och de grundas ofta på en serie klagomål. Resultatet av en sådan undersökning (OI/2/2002/IJH – se avdelning 3 nedan) blev att kommissionen införde nya rutiner under år 2003 för att ge de icke framgångsrika anbudsgivarna i dess upphandlingsförfaranden tid att begära en rättslig prövning av tilldelningsbeslutet. Det nya förfarandet beskrivs i ett av kommissionens meddelanden av den 3 juli 2003.⁴

Tre nya undersökningar på eget initiativ inleddes under 2003. OI/1/2003 gäller de förfaranden för intern tvistlösning som är tillgängliga för nationella experter som är utstationerade vid kommissionen. OI/3/2003 gäller integrering av personer med funktionshinder, framförallt de åtgärder som vidtagits av Europeiska kommissionen för att tillse att personer med funktionshinder inte diskrimineras i sina förbindelser med institutionen. OI/5/2003 gäller kommissionens verksamhet för att främja en god förvaltning av Europaskolorna.

Undersökningar på eget initiativ kan dessutom användas för att undersöka frågor som tagits upp av personer som inte är medborgare eller fast bosatta i EU. Under 2003 påbörjades två sådana undersökningar, varav den ena även avslutades under året.

⁴ Kommissionens meddelande: KOM(2003) 395 av den 3 juli 2003. Förfarande för information till övriga anbudsgivare och anbudssökande efter det att ett kontrakt tilldelats enligt artikel 105 i budgetförordningen men före dess undertecknande.

Exempel på hur undersökningar på eget initiativ kan användas

En cypriotisk medborgare ansökte om att få delta i ett uttagningsprov som organiserades av EPSO, Europeiska rekryteringskontoret, för att upprätta en reservlista över cypriotiska biträdande handläggare. Han klagade till Europeiska ombudsmannen om att tekniska problem med EPSO:s server gjorde att ansökningar inte kunde registreras elektroniskt fram till och med det senaste klockslag för ansökan som angetts i uttagningsmeddelandet.

Eftersom klaganden varken var medborgare eller fast bosatt i Europeiska unionen kunde ombudsmannen inte behandla klagomålet som sådant. Med tanke på det allvarliga i den fråga som togs upp beslutade ombudsmannen emellertid att inleda en undersökning på eget initiativ.

EPSO hävdade att sökandena hade haft tillräckligt gott om tid för att anmäla sig och att de, med tanke på eventuella tekniska svårigheter, uttryckligen hade ombetts att inte vänta till de sista dagarna före sista anmälningsdagen. Ärendet omprövades emellertid sedan ombudsmannen ingripit, och klaganden inbjöds att delta i det preliminära uttagningsprovet.

Klagomål OI/4/2003/ADB

2.8.5 Analys av klagomål

Under år 2003 inledde ombudsmannen 253 undersökningar, varav 248 i anslutning till klagomål och fem på eget initiativ. (För närmare uppgifter, se bilaga A, Statistik)

Under årets lopp löstes 48 ärenden av institutionerna eller organen själva. Av dessa var 34 ärenden i vilka ombudsmannens ingripande ledde till att man fick ett svar på obesvarad korrespondens (se årsrapporten för 1998, avdelning 2.9, för närmare uppgifter om vilket förfarande som tillämpas i sådana fall). I fem fall drog klagandena tillbaka sina klagomål. I 87 ärenden fann ombudsmannen vid sin undersökning att det inte förelåg något administrativt missförhållande.

En kritisk anmärkning riktades till institutionen eller organet i fråga i 20 ärenden. I fyra ärenden åstadkoms en vänskaplig förlikning. Fem förslag till rekommendationer accepterades av den berörda institutionen eller organet under 2003 och två ärenden avslutades efter en särskild rapport till Europaparlamentet som gjorts år 2002 (se avdelning 3.6).

De särskilda rapporterna finns publicerade i sin helhet på alla officiella språk på ombudsmannens webbplats.

Sammanfattning

1 Förord

2 Klagomål till ombudsmannen

3 Beslut efter en undersökning

4 Förbindelser med Europeiska unionens övriga institutioner

5 Förbindelser med ombudsmän och liknande organ

6 Public relations

Bilagor

3.1 ÄRENDEN DÄR INGA ADMINISTRATIVA MISSFÖRHÅLLANDEN FÖRELÅG

3.1.1 Europaparlamentet

PÅSTÅDD BRIST PÅ SERVICEVILJA I SAMBAND MED REKRYTERING

Beslut i klagomål 406/2003/(PB)IJH (konfidentiellt) mot Europaparlamentet

KLAGOMÅLET

Ett klagomål ingavs till ombudsmannen angående Europaparlamentets rutiner i samband med rekryteringen till en hög befattning inom parlamentets enheter.

På klagandens begäran behandlades klagomålet som konfidentiellt i enlighet med artikel 2.3 i ombudsmannens stadgar.

Enligt klaganden lyder fakta i ärendet sammanfattningsvis som följer:

I god tid före ansökningstidens utgång lämnade klaganden in en ansökan till Europaparlamentet avseende en hög befattning som utannonserats i ett rekryteringsmeddelande. I sitt svar meddelade Europaparlamentet klaganden att den rådgivande kommittén inte kunde behandla hans ansökan, eftersom det bland annat saknades dokument som styrkte hans meriter, vilket krävdes enligt rekryteringsmeddelandet.

Klaganden inser att Europaparlamentet måste följa vissa regler i samband med ansökningar. Trots det anser han att Europaparlamentet borde ha informerat honom om att ytterligare dokumentation behövdes.

Klaganden hävdar sammanfattningsvis att Europaparlamentet inte visade prov på tillräcklig servicevilja i behandlandet av hans ansökan, eftersom parlamentet inte kontaktade honom för att begära ytterligare dokumentation.

Klaganden yrkar att hans ansökan skall tas upp till förnyad behandling.

UNDERSÖKNINGEN

Europaparlamentets yttrande

I sitt yttrande framförde Europaparlamentet sammanfattningsvis följande synpunkter:

När den granskar en viss ansökan är den rådgivande kommittén bunden av det som angivits i rekryteringsmeddelandet. I det aktuella fallet skulle sökanden, enligt rekryteringsmeddelandet, tillsammans med ansökan skicka in en detaljerad meritförteckning samt dokument som styrkte utbildning, yrkeserfarenhet och nuvarande anställning. När den granskade klagandens ansökan kunde den rådgivande kommittén inte finna några dokument som styrkte de uppgifter som

lämnats i klagandens meritförteckning. Den rådgivande kommittén kunde därför inte granska klagandens ansökan. Det ankommer på den som söker en viss tjänst som utlysts genom ett rekryteringsmeddelande att förse kommittén med all den information som krävs för att avgöra om sökanden uppfyller kraven i rekryteringsmeddelandet. Enligt fast etablerad rättspraxis behöver varken administrationen eller kommittén genomföra några undersökningar för att avgöra om sökanden uppfyller samtliga villkor i rekryteringsmeddelandet.

Klaganden uppmanades att lämna kommentarer till Europaparlamentets yttrande. Inga kommentarer ingavs av klaganden.

BESLUTET

1 Påstådd brist på servicevilja

1.1 Klaganden hävdar att Europaparlamentet, när det behandlade hans ansökan om rekrytering, inte visade prov på tillräcklig servicevilja, eftersom parlamentet inte kontaktade honom för att begära ytterligare dokumentation.

1.2 Europaparlamentet hävdar att den rådgivande kommittén är bunden av det som angivits i rekryteringsmeddelandet när den granskar en viss ansökan. I det aktuella fallet angavs i rekryteringsmeddelandet att sökanden, tillsammans med sin ansökan, skulle skicka in dokument som styrkte utbildning, yrkeserfarenhet och nuvarande anställning. Europaparlamentet framhåller också att enligt etablerad rättspraxis så behöver det inte genomföra undersökningar för att avgöra om sökandena uppfyller samtliga villkor i rekryteringsmeddelandet.

1.3 Ombudsmannen konstaterar att rätten till god förvaltning är en av de grundläggande rättigheter som härrör från det europeiska medborgarskapet⁵ och att god förvaltning, liksom klaganden påpekar, omfattar kravet att vara serviceinriktad.⁶ I sin granskning av hur principerna för god förvaltning har tillämpats i det aktuella fallet så påpekar ombudsmannen att rekryteringen till gemenskapens institutioner styrs av särskilda regler, vilka anges i tjänsteföreskrifterna, samt av gemenskapsdomstolarnas rättspraxis. Dessa regler och denna rättspraxis måste respekteras för att garantera att alla sökande behandlas lika.

1.4 Enligt rättspraxis måste den som söker till en viss uttagning förse uttagningskommittén med all den information och alla de handlingar som krävs för att kommittén skall kunna kontrollera om sökanden uppfyller de krav som anges i uttagningsmeddelandet.⁷ Man kan inte kräva att uttagningskommittén skall utföra egna undersökningar för att garantera att sökandena uppfyller samtliga dessa villkor.⁸ Uttagningskommittén är dessutom skyldig att följa det som sägs i uttagningsmeddelandet.⁹ I det aktuella fallet angavs det i uttagningsmeddelandet att sökandena senast den sista ansökningsdagen skulle ha skickat in dokumentation som styrkte examina och/eller yrkeserfarenhet. Om Europaparlamentet under dessa förhållanden begärde ytterligare dokumentation från en viss sökande skulle det kunna innebära särbehandling jämfört med till exempel de sökande som uppfyllt samtliga krav i uttagningsmeddelandet. Ombudsmannen anser därför att Europaparlamentet i det aktuella ärendet har respekterat principerna om god förvaltningssed och finner därför inga administrativa missförhållanden. Mot bakgrund av detta resultat kan klagandens yrkande inte bifallas.

⁵ Artikel 41 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

⁶ Se artikel 12.1 i den europeiska kodex för god förvaltningssed som antogs av Europaparlamentet genom dess resolution C5-0438/2000 av den 6 september 2001 (finns på ombudsmannens webbplats: <http://www.euro-ombudsman.eu.int>).

⁷ Se till exempel mål 225/87, Patricia Belardinelli och andra mot EG-domstolen [1989] ECR 2353, punkt 24 och mål T-133/89, Jean-Louis Burban mot Europaparlamentet [1990] ECR II-245, punkt 34.

⁸ Se till exempel mål T-133/89, Jean-Louis Burban mot Europaparlamentet [1990] ECR II-245, punkt 34.

⁹ Se till exempel mål T-54/91, Nicole Almeida Antunes mot Europaparlamentet [1992] ECR II-1739, punkt 39.

2 Slutsats

På grundval av ombudsmannens undersökningar av detta klagomål förefaller det inte föreligga något administrativt missförhållande vid Europaparlamentet. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

3.1.2 Europeiska unionens råd

TILLGÅNG TILL EUROPEISKA KONVENTETS FÖREDRAGNINGSLISTOR OCH PROTOKOLL

Beslut i klagomål 1795/2002/IJH mot Europeiska unionens råd

KLAGOMÅLET

I oktober 2002 ingav V. ett klagomål till Europeiska ombudsmannen för ECAS (European Citizen Action Service) räkning. Klagomålet var riktat mot Europeiska konventet och Europeiska unionens råd.

Ifrågavarande beslut avser enbart klagomålet mot rådet. Ombudsmannens undersökning av klagomålet mot Europeiska konventet är föremål för ett särskilt beslut (se avsnitt 3.1.5).

Enligt klaganden lyder fakta i ärendet sammanfattningsvis som följer:

I maj 2002 ansökte klaganden hos rådet om att få tillgång till föredragningslistor och protokoll från Europeiska konventets presidium. Rådet svarade inte inom de 15 dagar som anges i förordning (EG) nr 1049/2001. Den 19 juni 2002 skickade klaganden en bekräftande ansökan, som rådet besvarade den 12 juli 2002. I svaret uppgavs bland annat att Europeiska konventet är ett organ som är fristående från rådet, att dess handlingar inte omfattas av bestämmelserna i förordning (EG) nr 1049/2001 samt att generalsekretariatet hade vidarebefordrat klagandens begäran till Europeiska konventets sekretariat.

Klaganden begärde i sitt klagomål till Europeiska ombudsmannen att denne skulle undersöka, fastställa eller konstatera vissa förhållanden. Sammanfattningsvis innehöll klagomålet följande påståenden:

- Rådet underlät att besvara klagandens ursprungliga ansökan om att få tillgång till Europeiska konventets presidiums föredragningslistor och protokoll inom de 15 dagar som anges i förordning (EG) nr 1049/2001 samt underlät att informera honom om hans rätt att överklaga.
- Rådet förfogar över de ifrågavarande handlingarna och borde därför ge tillgång till dem enligt förordning (EG) nr 1049/2001.

UNDERSÖKNINGEN

Rådets yttrande

Sammanfattningsvis framförde rådet följande synpunkter i sitt yttrande:

Konventet skapades av Europeiska rådet snarare än av rådet, som inte är företrätt som institution i konventet. Rådet ställer vissa faciliteter till konventets förfogande, såsom kontorsutrymmen och, i likhet med Europaparlamentet och kommissionen, tillfälligt utlånad personal. Konventets presidium arbetar helt fristående från rådet och dess generalsekretariat.

Att konventets sekretariat arbetar i rådets lokaler innebär inte att de handlingar som konventet producerar skulle vara rådshandlingar eller ens att rådet skulle ha behörighet att handlägga dessa handlingar. Konventets sekretariat är helt fristående från rådets generalsekretariat. Det leds helt självständigt av en generalsekreterare som inte hör till rådets personal och som rapporterar direkt till konventets ordförande.

Rådet förfogar inte över de handlingar som klaganden har begärt att få tillgång till. Även om rådet hålls informerat om hur konventets arbete fortskrider, så har rådet eller dess generalsekretariat inte tillgång till presidiets föredragningslistor och protokoll.

När det gäller påståendet att rådet besvarade klagandens ansökan för sent samt underlät att informera honom om hans rätt att överklaga, så påpekade rådet att klagandens ursprungliga ansökan skickades via e-post den 29 april 2002. I stället för att enbart informera klaganden om att rådet inte förfogade över de ifrågavarande handlingarna, vilket skulle ha tvingat klaganden att skicka en ny ansökan till konventet och därmed orsakat onödigt försening, intog rådets generalsekretariat en pragmatisk hållning och vidarebefordrade hans e-brev så skyndsamt som möjligt till konventets sekretariat.

Generalsekretariatets datorsystem skickade en automatisk mottagningsbekräftelse till klaganden som svar på hans e-postmeddelande. Detta automatiska svar innehöll ingen hänvisning till rätten att inge en bekräftande ansökan. I det aktuella fallet skulle en sådan hänvisning ha varit meningslös, eftersom klaganden informerades om att rådet inte förfogade över handlingarna. Det skulle ha varit vilseledande att antyda att en bekräftande ansökan till rådet eventuellt skulle kunna leda till ett annat resultat.

Det stämmer att rådet, i sitt svar på den bekräftande ansökan, underlät att upplysa klaganden om de möjligheter till överklagande som stod till buds. Rådets generalsekretariat har vidtagit åtgärder för att se till att denna administrativa försummelse inte upprepas.

Klagandens kommentarer

Klaganden anser att rådet i sitt yttrande klargjorde relationen mellan rådet och Europeiska konventet genom att förklara att rådet inte förfogar över de handlingar som klaganden ansökt om att få tillgång till. Klaganden tillstår därför att denna del av klagomålet är ogrundad.

Klaganden accepterar att rådet intog en pragmatisk hållning genom att vidarebefordra klagomålet till konventets sekretariat och anser att rådets sekretariat svarat skyndsamt i enlighet med artikel 7.1 i förordning (EG) nr 1049/2001. Det hade emellertid underlättat om rådet hade skickat en kopia till klaganden. När det gäller underlåtenheten att informera om möjligheterna att överklaga, så uppger klaganden att han noterar och uppskattar ansträngningarna från rådets generalsekretariat att undvika att detta upprepas. ECAS arbetar med att ge råd och stöd åt icke-statliga organisationer och individer när det gäller EU:s institutioner. Klaganden understryker därför att det är av största vikt att medborgarna känner till sina rättigheter. I ett telefonsamtal med ombudsmannens kansli den 7 mars 2003 klargjorde en ECAS-anställd, såsom företrädare för klaganden, att denne var nöjd med rådets svar.

BESLUTET

1 Påståendet om för sent svar på en ansökan om tillgång till handlingar och underlåtenhet att informera om möjligheterna att överklaga

1.1 Klaganden hävdar att rådet underlåtit att besvara hans ursprungliga ansökan om att få tillgång till Europeiska konventets presidiums föredragningslistor och protokoll inom de 15 dagar som anges i förordning (EG) nr 1049/2001 samt att rådet underlåtit att informera honom om hans rätt att överklaga.

1.2 Enligt rådet intog dess generalsekretariat en pragmatisk hållning och vidarebefordrade klagandens e-brev så skyndsamt som möjligt till konventets sekretariat. Det stämmer att rådet,

i sitt svar på den bekräftande ansökan, underlät att upplysa klaganden om de möjligheter till överklagande som stod honom till buds. Rådets generalsekretariat har vidtagit åtgärder för att se till att denna administrativa försummelse inte upprepas.

1.3 Enligt den information som står till ombudsmannens förfogande så har rådet gjort en verklig ansträngning att behandla klagandens ansökan snabbt och effektivt. Rådet har erkänt att det inte informerade klaganden om möjligheterna att överklaga och har vidtagit åtgärder för att undvika att detta upprepas i framtiden. Ombudsmannens uppfattning är att klaganden är nöjd med rådets svar. Ombudsmannen anser därför att denna del av klagomålet har lösts av institutionen.

2 Påståendet att rådet förfogar över handlingarna

2.1 Klaganden hävdar att rådet förfogar över Europeiska konventets presidiums föredragningslistor och protokoll och att rådet därför borde bevilja tillgång till dem i enlighet med förordning (EG) nr 1049/2001.

2.2 Rådet å sin sida hävdar att konventets presidium är helt fristående från rådet och dess generalsekretariat, samt att rådet inte förfogar över de handlingar som klaganden begärt att få tillgång till. Även om rådet hålls informerat om hur konventets arbete fortskrider, så har rådet eller dess generalsekretariat inte tillgång till presidiets föredragningslistor och protokoll.

2.3 Ombudsmannen känner inte till något som ger anledning att betvivla rådets beskrivning av dess ställning gentemot Europeiska konventets presidium. Ombudsmannen konstaterar att klaganden accepterar rådets förklaring och tillstår att denna del av klagomålet är ogrundad. Ombudsmannen anser därför inte att det förekommit några administrativa missförhållanden beträffande denna del av klagomålet.

3 Slutsats

På grundval av ombudsmannens undersökningar av detta klagomål förefaller det inte föreligga några administrativa missförhållanden vid rådet. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

3.1.3 Europeiska kommissionen

LIFE-PROGRAMMET: KOMMISSIONENS VÄGRAN ATT FULLGÖRA BETALNING AV ETT PROJEKT

Beslut i klagomål 1826/2001/JMA mot Europeiska kommissionen

KLAGOMÅLET

I juni 1996 lämnade klagandens organisation (CTFC) in ett förslag till kommissionen om att inom ramen för LIFE-programmet genomföra ett projekt för odling av ätliga svampar inom ramen för ett skogplanteringsinitiativ (ref.: LIFE/ ENV/E/512). CTFC skulle driva projektet i samarbete med ett antal enskilda skogsägare. I december 1996 godkände kommissionen förslaget. CTFC tilldelades därefter ett gemenskapsstöd på 208 749,58 euro.

I oktober och november 1997 diskuterade klaganden vid flera tillfällen med kommissionens enheter hur de utgifter som de enskilda skogsägarna ådrog sig skulle anges i projektets budget. Resultatet av dessa diskussioner blev ett beslut om att definiera förbindelserna mellan CTFC och tredje part, dvs. skogsägarna, i individuella avtal som skulle utformas utifrån ett standardavtal. I dessa avtal skulle anges dels de områden inom vilka de olika parterna skulle samarbeta, dels de budgetmässiga

konsekvenserna av deras arbete. Den 30 oktober 1997 skickade klaganden standardavtalet via fax till den tjänsteman inom kommissionen som hade ansvaret för projektets ekonomiska aspekter. Den 4 november 1997 skickades kontraktet dessutom via fax till dB, den tjänsteman på kommissionen som hade det övergripande ansvaret för att övervaka och utvärdera projektet.

Efter att ha mottagit detta meddelande ringde dB till klaganden och godkände innehållet i standardavtalet. Under samtalets gång insisterade dB på att alla framtida kontakter skulle ske direkt med honom och alltid per telefon, eftersom detta skulle vara effektivast.

I februari 1999 skickade klaganden in projektets delrapport. I denna delrapport redovisades de budgetmässiga konsekvenserna av skogsägarnas arbete enligt den modell som diskuterats med kommissionen i oktober och november 1997. I juni 1999 ringde dB till klaganden och begärde att de utgifter som hörde samman med skogsägarnas arbete skulle slås samman och behandlas som extern hjälp. Trots att klaganden först var motvillig att ändra de ekonomiska kriterier som överenskommits, var han tvungen att acceptera dessa ändringar för att delbetalning skulle ske. I oktober 1999 överlämnade klaganden personligen den nya versionen av rapporten till kommissionen. Kommissionen effektuerade delbetalningen i april 2000.

I februari 2000 lämnade klaganden in slutrapporten. I den behandlades de budgetmässiga konsekvenserna av skogsägarnas arbete på samma sätt som i delrapporten. Kommissionen begärde kompletterande information i oktober 2000. Sedan kommissionen mottagit klagandens svar skickade den ett faxmeddelande till klaganden den 30 januari 2001. I faxmeddelandet ifrågasatte kommissionen redovisningen av de utgifter som skogsägarna ådragit sig, samt krävde att ersättningen för dessa utgifter skulle återbetalas. Enligt klaganden respekterade inte kommissionen, i sitt krav på återbetalning, hans rätt till försvar, eftersom den inte lämnade utrymme för klaganden att bli hörd på det sätt som anges i artikel 11.2 i förordning (EEG) 1973/92 om LIFE-programmet.

Under den tvist som följde fränsade sig dB allt ansvar och kommissionens finansiella enheter vägrade träffa klaganden.

På grundval av ovanstående hävdar klaganden (i) att kommissionens enheter vilselett honom och att de inte gett honom det stöd som behövdes och (ii) att de rutiner som tillämpats av kommissionen vid handläggningen av projektet var oklara och att de inte följde tillämpliga bestämmelser. Klaganden yrkar därför (iii) att kommissionen bör stoppa sitt krav på återbetalning och effektuera sista delbetalningen för projektet, inklusive ränta.

Kommissionens yttrande

Varken i kommissionens beslut om att bevilja ekonomiskt stöd till projektet (C896)/3058/slutlig/0037 [i fortsättningen "Beslutet"] eller i dess förslag till budget angavs någon möjlighet att involvera en tredje part, dvs. skogsägarna. Innan dessa kunde medverka i projektet måste därför Beslutet ändras och kommissionen måste godkänna detta nya förhållande.

Trots att klaganden den 30 oktober 1997 via fax skickade ett utkast till avtal för att reglera CTFC:s arbetsrelationer med skogsägarna, underställdes detta dokument aldrig kommissionen för formellt godkännande, vilket krävdes enligt Beslutet.

I februari 1999, efter att ha lämnat in sin delrapport, framförde klaganden en önskan om att i projektets budget få ta upp de utgifter som tredje part, dvs. de enskilda skogsägarna, ådragit sig. Kommissionen uppgav att den gjort klart för klaganden att denna möjlighet först krävde att Beslutet ändrades och att kommissionen godkände det nya förhållandet. Vid samma tillfälle upplystes klaganden dessutom om att inga sådan ändringar kunde ändra de ekonomiska villkoren för bidragen från LIFE, såsom dessa angetts i artiklarna 2 och 3 i bilaga 2 till Beslutet.

I maj 2000 gjorde kommissionen en delbetalning. Den underströk att denna ekonomiska åtgärd enbart grundades på utgiftsnivån och att den inte påverkade den slutliga bedömningen av utgifternas berättigande.

Slutrapporten mottogs den 19 maj 2000. Även om projektets mål hade uppnåtts, så respekterade dess budgetstruktur och budgetens innehåll inte de villkor som angetts i Beslutet, framför allt eftersom budgeten omfattade de utgifter som skogsägarna ådragit sig.

Kommissionen uppgav att klaganden inte hade kunnat visa att de utgifter som tredje part, dvs. skogsägarna, ådragit sig (147 867 euro) verkligen hade betalats ut, vilket krävs enligt artiklarna 3.4 och 4.1 i Beslutet. Inga bevis för ett kassaflöde mellan CTFC och tredje part hade företetts. Kommissionen underströk att bestämmelserna i artikel 3.3 i Beslutet var entydiga och utan undantag. Kommissionen lade till att den omöjligt kunde ha förlett klaganden att tro att dessa rättsliga bestämmelser kunde åsidosättas.

Den 25 oktober 2000 begärde kommissionen att få ytterligare information, som skickades in av klaganden den 13 november 2000. Kommissionen ansåg inte att den nya informationen tillförde några nya fakta och meddelade därför klaganden i ett faxmeddelande av den 30 januari 2001 att den del av bidraget som motsvarade dessa utgifter inte skulle betalas ut. Följaktligen måste den del av bidraget som redan hade betalats ut (37 040 euro) återbetalas. Kommissionen beviljade klaganden en kort tidsfrist för att framföra sina synpunkter. På grundval av den information som skickades in av klaganden den 8 februari 2001, sänkte kommissionen sitt krav på återbetalning till 30 429 euro. Ett återbetalningskrav skickades den 6 mars 2001. Kommissionen anser att det förfarande som den följt i detta sammanhang överensstämmer med de kriterier som anges i artikel 7 i bilaga 2 till Beslutet.

Ett möte ägde rum mellan klaganden och företrädare för kommissionen den 4 april 2001. Eftersom klaganden inte kunde förete några nya styrkande uppgifter bekräftade kommissionen sin tidigare ståndpunkt av den 26 april 2001. Kommissionens slutliga krav på återbetalning utfärdades den 30 augusti 2001, vari det hänvisades till klagandens möjligheter att överklaga .

Klagandens kommentarer

I sina kommentarer av den 30 juli 2002 upprepade klaganden de påståenden han framfört i sitt klagomål. Han underströk att förbindelserna med skogsägarna samt redovisningen av de därmed sammanhängande utgifterna hade diskuterats grundligt med kommissionen.

Klaganden förklarade att behovet av att engagera skogsägarna i projektet hade redovisats i tre olika avsnitt i CTFC:s ursprungliga förslag, nämligen i avsnitt A13/4 (avsnittet om återplantering av skog i projektsammanfattningen), avsnitt A14/7 (växtodling) och i flera av de ekonomiska avsnitten (A5, A6, A9 och A11).

Han beskrev de diskussioner som hade ägt rum med ansvariga tjänstemän vid kommissionen sedan juli 1997 angående utformningen av projektets budget beträffande redovisningen av de kostnader som uppkom för tredje part, dvs. skogsägarna. Två olika modeller diskuterades. Enligt den första skulle skogsägarna ersättas direkt för de specifika uppgifter de utförde. Den andra modellen byggde på individuella avtal. I en överenskommelse med kommissionen beslutade man att välja den andra modellen, enligt vilken inga penningflöden skulle redovisas i budgeten. Detta framgår av de faxmeddelanden som skickades den 30 oktober 1997 och den 4 november 1997. Klaganden underströk att den ekonomiska strukturen i delrapporten, framför allt metoden för att redovisa tredje parts utgifter, hade ändrats i enlighet med de förslag som framförts av kommissionen.

Den 16, 22, 29, 30 och 31 oktober 2002 skickade klaganden ytterligare information avseende sammanträden han haft med kommissionens tjänstemän och som, enligt honom själv, styrkte hans påståenden.

YTTERLIGARE UNDERSÖKNINGAR

Med anledning av de kommentarer som klaganden framfört skickade ombudsmannen en skrivelse till kommissionen den 31 oktober 2002. I sin skrivelse hänvisade ombudsmannen till de faktiska uppgifter som klaganden lämnat och som föreföll styrka hans påståenden, samt uppmanade kommissionen att yttra sig över uppgifterna.

Kommissionens andra yttrande

Kommissionen hävdade att klagandens kommentarer inte tillförde några nya fakta i ärendet. Kommissionen underströk att den inte hade lämnat några instruktioner om att ändra de ekonomiska regler som gällde för avtalet. Den förklarade att klaganden aldrig hade framlagt några bevis för att någon tjänsteman vid kommissionen skulle ha lämnat de påstådda instruktionerna avseende projektet. Dessutom förekom inga sådana instruktioner i kommissionens dokumentation (vare sig i elektronisk form eller på papper).

Kommissionen hänvisade till de faxmeddelanden som klaganden skickat till kommissionen den 30 oktober och den 4 november 1997 med förslag till ändring av redovisningssystemet. Den påpekade att dessa meddelanden inte hade något juridiskt värde och att de endast hade skickats som information. Trots att kravet på en formell begäran vid ett flertal tillfällen hade klargjorts för klaganden, hade ingen sådan begäran skickats till kommissionen. Följaktligen ansåg kommissionen att klaganden inte hade något annat val än att följa avtalet i alla dess delar.

Kommissionen konstaterade att klaganden tidigare hade erhållit stöd från LIFE-programmet och att han följaktligen var väl medveten om dess ekonomiska regler. Enligt kommissionen borde klaganden ha vetat att all ekonomisk kontroll äger rum i projektets slutskede. Han kunde följaktligen omöjligen ha utgått ifrån att kommissionens delbetalning innebar ett godkännande av hans ändringsförslag beträffande den ekonomiska redovisningen.

Kommissionen underströk sin villighet att överväga att ersätta de utgifter som klaganden begärde ersättning för och att följaktligen stoppa återbetalningskravet, under förutsättning att klaganden skickade in bevis som styrkte dessa kostnader. Kommissionen påpekade att den vid ett flertal tillfällen hade begärt att få bevis för att de utbetalningar som klaganden hade gjort till de organisationer som utförde arbetet verkligen hade ägt rum. Trots dessa uppmaningar hade klaganden inte lämnat någon sådan information. Kommissionen hade därför beslutat att skicka ett återbetalningskrav på 30 429 euro i enlighet med artikel 3.3c i Beslutet. Kommissionen tillade att om klaganden inte kunde förete efterfrågade bevis, så skulle kommissionen komma att verkställa sitt återbetalningskrav.

Klagandens kommentarer beträffande kommissionens andra yttrande

I sina kommentarer till kommissionens andra yttrande av den 20 december 2002 och den 10 januari 2003 hävdade klaganden att den ekonomiska delen av hans rapporter hade utformats efter förslag från kommissionen, som därefter inte hade framfört några formella invändningar. Även om klaganden inte kunde förete några skriftliga bevis för detta hänvisade han till ett antal formella uttalanden från olika deltagare i projektet som bekräftade hans ståndpunkt. Klaganden sade sig vara beredd att vid behov vittna inför ombudsmannen.

Klaganden bifogade olika dokument som visade att kommissionen, åtminstone vad gällde LIFE-projektet 97/ENV/E/260, hade accepterat användningen av bilaterala avtal mellan stödmottagaren och fler olika underleverantörer, där inga penningflöden redovisades.

Avslutningsvis uppgav klaganden att CTFC kunde tänka sig att vid behov omarbete projektets ekonomiska del i linje med kommissionens krav. Han begärde att ombudsmannen skulle övervaka förfarandet för att se till att en rättvis uppgörelse nåddes och att CTFC inte behandlades orättvist.

BESLUTET

1 Kommissionens attityd gentemot klaganden

1.1 Klaganden hävdar att kommissionen vilselett honom och att han inte fick nödvändig hjälp. Han hävdar att förbindelserna med skogsägarna samt redovisningen av de därmed sammanhängande utgifterna hade diskuterats grundligt med kommissionen.

1.2 Enligt kommissionen kan den omöjligt ha bibringat klaganden uppfattningen att han kunde bortse från de regler som gäller för projektet. Den uppgav att klaganden inte hade företett några bevis för att kommissionens tjänstemän skulle ha lämnat de påstådda instruktionerna i samband med projektet, samt att inga sådana instruktioner finns bland dokumenten i kommissionens arkiv.

1.3 Ombudsmannen konstaterar att klaganden har skickat in ett stort antal handlingar som speglar hans kontinuerliga kontakter med kommissionen. Efter en granskning av dessa handlingar förefaller det som att de ansvariga tjänstemännen var väl medvetna om hur klaganden arbetade och de borde därför ha känt till vilka ekonomiska kriterier klaganden använde för att redovisa underleverantörernas arbete. Ombudsmannen anser emellertid inte att det föreligger några direkta bevis för att kommissionen skulle ha vilselett klaganden.

Ombudsmannen anser därför att det inte förekommit något administrativt missförhållande vid kommissionen vad gäller denna del av ärendet.

2 Kommissionens förfarande för återbetalning av en del av bidraget

2.1 Klaganden hävdar att de rutiner som kommissionen tillämpat för att administrera projektet är oklara och att de strider mot gällande regler. Han anser att hans rätt till försvar inte har respekterats och att kommissionens begäran om återbetalning av en del av bidraget inte medgav honom att bli hörd i enlighet med artikel 11.2 i förordning (EEG) 1973/92 om LIFE-programmet.

2.2 Kommissionen, å sin sida, hävdar att de rutiner som tillämpats inte strider mot tillämpliga regler (artikel 7 i bilaga 2 till beslutet om att bevilja ekonomiskt bidrag till projektet [Beslutet]). Den har förklarat att dess första återbetalningskrav av den 30 januari 2001 gav klaganden möjligheten att framföra sina synpunkter innan ett slutligt beslut fattades, samt att det slutliga återbetalningskravet av den 30 augusti 2001 även omfattade information om möjligheten att överklaga beslutet.

2.3 Ombudsmannen konstaterar att de regler som styr genomförandet av projekt som finansieras genom LIFE-programmet anges i rådets förordning (EEG) 1973/92¹⁰, samt i kommissionens olika beslut om att bevilja bidrag till enskilda projekt.

Det förfarande som kommissionen skall följa vid fall av felaktiga utbetalningar anges i artikel 11.2 i förordning (EEG) 1973/92. Där anges följande:

"Om tidsfristerna inte har hållits eller om endast en del av det tilldelade ekonomiska stödet är berättigat med hänsyn till genomförandet av en åtgärd, skall kommissionen anmoda stödmottagaren att yttra sig inom en viss tid. Om stödmottagaren inte ger en tillfredsställande förklaring kan kommissionen vägra utbetalning av det resterande ekonomiska stödet och kräva återbetalning av tidigare utbetalda belopp."

I artikel 7 i bilaga 2 till Beslutet anges ett identiskt förfarande.

2.4 Ombudsmannen konstaterar också att kommissionen i sista stycket i det första återbetalningskravet, vilket utfärdades den 30 januari 2001, uppgav att ett meddelande skulle skickas för förhandsgodkännande till styrekonomen senast den 9 februari 2001. Detta skulle ge klaganden en möjlighet att skicka in sitt yttrande i enlighet med artikel 11.2 i LIFE-förordningen. Slutfakturan skickades till klaganden den 6 mars 2001. Även om den inte innehöll några uppgifter om möjligheten att överklaga beslutet, så hänvisade kommissionen till överklagandeförfarandet i sitt nästa meddelande till klaganden av den 30 augusti 2001.

2.5 På grundval av ovanstående anser inte ombudsmannen att kommissionen överträdde klagandens rätt till försvar när den skickade sitt krav på återbetalning av en del av stödet. Under dessa förhållanden anser ombudsmannen inte att det förfarande som kommissionen tillämpat i förvaltningen av detta projekt har varit oklart, och kommissionen förefaller följaktligen ha följt gällande bestämmelser. Ombudsmannen anser därför att det inte förekommit något administrativt missförhållande vid kommissionen vad gäller denna del av ärendet.

¹⁰

Rådets förordning (EEG) nr 1973/92 av den 21 maj 1992 om inrättande av ett finansiellt instrument för miljön (LIFE), EGT L 206, 22.7.1992, s. 1.

3 Kommissionens krav på återbetalning av en del av stödet

3.1 Klaganden yrkar att kommissionen bör stoppa sitt krav på återbetalning och effektuera sista delbetalningen för projektet, inklusive ränta.

3.2 I sitt första yttrande motiverade kommissionen sitt återbetalningskrav med att klaganden aldrig skickat in en formell begäran om ändring av Beslutet för att göra det möjligt för tredje part att delta i projektet. Kommissionen påpekade att klaganden inte hade kunnat visa att tredje part, dvs. skogsägarna, faktiskt hade fått ersättning för de utgifter som de hade ådragit sig.

3.3 Vad gäller deltagandet av tredje part så konstaterar ombudsmannen att samarbetet med dem nämndes i den tekniska beskrivning av projektet som ingick i stödmottagarens förslag. Den 30 oktober och den 4 november 1997 meddelade klaganden kommissionen formellt att skogsägarna i egenskap av tredje part skulle komma att delta i genomförandet av projektet. Ombudsmannen konstaterar att kommissionen inte har kunnat styrka att den framförde några invändningar mot klagandens initiativ.

När det gäller redovisningen av de utgifter som tredje part ådrog sig anser ombudsmannen att kommissionen inte verkade vara helt omedveten om de kriterier som tillämpades av klaganden och som framgår av de faxmeddelanden som klaganden skickade till kommissionen den 30 oktober och den 4 november 1997¹¹. Ombudsmannen konstaterar att den redovisningsplan som klaganden tillämpade i sin slutrapport följer samma mönster som redovisningen i delrapporten. När den mottagit delrapporten underlät kommissionen inte bara att rikta invändningar mot innehållet, utan den genomförde dessutom en delutbetalning av stödet. Genom att göra det, och i enlighet med vad som anges i artikel 3.2 i Beslutets bilaga 2, gav kommissionen intryck av att acceptera innehållet i den ekonomiska redovisning och den delrapport som stödmottagaren lämnat in¹².

3.4 I sitt svar på ombudsmannens ytterligare undersökningar underströk kommissionen sin beredvillighet att överväga att ersätta de kostnader som klaganden uppgav, och att följaktligen stoppa återbetalningsbeslutet, om klaganden bara styrkte att de kostnader som tredje part hade ådragit sig verkligen hade ersatts. I sina senaste kommentarer förklarade sig klaganden villig att omformulera den ekonomiska delen av projektet i linje med kommissionens krav och han begärde också att ombudsmannen skulle övervaka förfarandet för att garantera en rättvis lösning. Med tanke på detta anser ombudsmannen inte att det finns skäl att driva undersökningen av denna del av ärendet vidare.

3.5 Klaganden har begärt att ombudsmannen skall övervaka förfarandet. Ombudsmannen påpekar att enligt gemenskapens ekonomiska regler är kommissionen ansvarig för administrationen av det aktuella kontraktet. Klaganden har emellertid en möjlighet att inge ett nytt klagomål till ombudsmannen i framtiden, om han skulle anse det befogat.

4 Slutsats

På grundval av ombudsmannens undersökningar av detta klagomål förefaller det inte föreligga några administrativa missförhållanden vid Europeiska kommissionen. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

¹¹ Det faxmeddelande som klaganden skickade till den tjänsteman vid kommissionen som var ansvarig för den ekonomiska delen av projektet och som är daterat den 30 oktober 1997 är särskilt klargörande:

"Bäste J. Som vi kom överens om i juli skickar jag härmed ett förslag till "avtal" som gäller skogsägarnas bidrag till projektet LIFE' 96 ENV/E/512 , såväl vad gäller tid som resurser. Jag skulle uppskatta om Du kunde upplysa oss om vilken typ av dokumentation som eventuellt kan krävas av oss och vilka eventuella begränsningar vi i förekommande fall bör vara medvetna om ..."

¹² "... en delbetalning skall göras när kommissionen har godkänt den ekonomiska redovisning och tillhörande rapport som skickats in av stödmottagaren ...".

ANNULLERING AV FRÅGOR OCH PÅSTÅDD UNDERLÅTENHET ATT FÖLJA ETT MEDDELANDE OM UTTAGNINGSPROV

Beslut i klagomål 647/2002/OV mot Europeiska kommissionen

KLAGOMÅLET

Enligt klaganden lyder fakta i ärendet som följer:

Klaganden deltog i det allmänna uttagningsprovet COM/A/6/01 men blev inte godkänd i det preliminära urvalsprovet b), där han endast erhöll 16,842/40. Klaganden överklagade två gånger till urvalskommittén: den 10 januari 2002 för att begära att prov b) skulle granskas på nytt och den 11 februari 2002 för att protestera mot rättningsmetoden. Urvalskommittén beslutade att annullera tre frågor i det preliminära urvalsprovet. Klaganden protesterade mot detta, men urvalskommittén svarade att frågorna annullerats för alla och att principen om lika behandling därmed hade respekterats. Efter hans överklagande skickade urvalskommittén klaganden en kopia av flervalssprovets frågor med rätt svar samt klagandens svar. Klaganden anser att ytterligare fem av hans svar på prov b) var korrekta, och att han därför borde ha erhållit 22,105/40 i stället för 16,842/40.

Eftersom urvalskommittén avslag klagandens överklaganden, klagade han till ombudsmannen den 25 mars 2002. Han framförde tre påståenden:

- 1 Genom att annullera frågorna 9 och 37 i prov b) hade urvalskommittén underlåtit att respektera principen om lika behandling av olika sökande.
- 2 Urvalskommittén motiverade inte sitt svar på klagandens påstående att även hans svar på frågorna 5, 8, 11, 13 och 25 i prov b) kunde härledas ur den text som förelades sökandena.
- 3 Urvalskommittén respekterade inte villkoren i punkt VI.D i meddelandet om uttagningsprov, eftersom klaganden fått information om att ett antal sökande som inte lyckades uppnå tillräckligt många poäng för att bli godkända på det preliminära urvalsprovet trots detta togs med på förteckningen över de 600 sökande som angetts i meddelandet om uttagningsprov.

UNDERSÖKNINGEN

Kommissionens yttrande

I en skrivelse av den 14 december 2001 meddelade enheten Admin.A.2 klaganden resultatet från de preliminära urvalsproven. Eftersom klaganden uppnådde 16,842 poäng av 40 möjliga på delprov b), som avsåg verbal och numerisk analys, och kravet för godkänt var 20 poäng, hade urvalskommittén inte gått vidare med rättningen av hans prov i enlighet med punkt VI.D i meddelandet om uttagningsprov, enligt vilket poäng under den miniminivå som krävdes innebar att den sökande omedelbart uteslöts.

Klaganden informerades dessutom om att urvalskommittén hade beslutat annullera en fråga i delprov a) och frågorna 9 och 37 i delprov b) på grund av fel som upptäckts efter det att provet ägt rum. För att garantera lika behandling av sökandena tillämpades beslutet att annullera dessa frågor på samtliga språkversioner.

Efter en begäran från klaganden av den 18 december 2001 fick han en kopia av sin optiska svarsblankett och av blanketten med de korrekta svaren på de preliminära urvalsproven.

I en skrivelse av den 10 januari 2002 ifrågasatte klaganden kvaliteten på delprov b) samt annullerandet av frågor. Han hävdade att detta i själva verket hade skapat en orättvisa som påverkade hans berättigade förväntningar. I sitt svar till klaganden förklarade urvalskommittén syftet med provet i verbal och numerisk analys och skälen till att frågorna annullerats.

När det gäller klagandens påstående beträffande annulleringen av frågor hänvisade kommissionen till förstainstansrättens¹³ och EG-domstolens¹⁴ rättspraxis. Enligt denna rättspraxis skall sökandena besvara samtliga frågor och inte bara de frågor de själva väljer. Antalet och innehållet i de frågor för vilka ett svar krävs är därför identiskt lika för alla sökande. Sökandenas möjligheter är därför oförändrade om ett antal frågor tas bort i ett senare skede.

Kommissionen påpekade dessutom att det inte hade skett någon förändring när det gäller bedömningen av frågorna som sådana, eftersom samma antal poäng tilldelades varje fråga.

När det gällde påståendet att urvalskommittén inte tagit hänsyn till att också klagandens svar på frågorna 5, 8, 11, 13 och 25 på delprov b) kunde härledas ur innehållet i delprovet, påpekade kommissionen att urvalskommittén hade undersökt klagandens svar, men att beslutet om poängbedömningen inte kunde ändras.

När det gällde klagandens påstående att urvalskommittén inte hade respekterat punkt VI.D i meddelandet om uttagningsprov påpekade kommissionen att samtliga villkor i meddelandet om uttagningsprov hade respekterats och att de skrivna proven enbart rättats för de sökande som hade uppnått minimipoängen för varje delprov och bästa poäng för provet som helhet, efter det att det preliminära urvalsprovet hade rättats. Antalet sökande som erhållit de minimipoäng som krävdes för det preliminära urvalsprovet i fält 02 i uttagningsprovet var större än de 600 sökande som angavs i meddelandet om uttagningsprov.

Klagandens kommentarer

När det gällde annulleringen av frågorna 9 och 37 i delprov b) påpekade klaganden att principen om lika behandling hade kränkts, eftersom annulleringen medförde en fördel för de sökande som hade avgett ett felaktigt svar, medan det hade medfört en nackdel för de sökande som avgett ett korrekt svar.

När det gällde det andra påståendet nämnde klaganden som exempel det svar han gett på fråga nr 13 och som enligt honom själv också det kunde härledas ur texten och som därför inte var fel. Han hade valt svar b): *"en faisant attention à sa technique de respiration, il est possible de réduire sa tension artérielle"*. Han valde svar b) på grundval av följande information i texten: *"il est possible d'obtenir des résultats remarquables par la simple application de techniques respiratoires : diminution de la tension artérielle"*. Klaganden vill veta varför hans svar inte var korrekt.

När det gällde det tredje påståendet ville klaganden att ombudsmannen skulle kontrollera att urvalskommittén verkligen respekterade punkt VI.D i meddelandet om uttagningsprov genom att be kommissionen skicka förteckningen över de sökande (och deras resultat) som klarat samtliga preliminära urvalsprov.

YTTERLIGARE UNDERSÖKNINGAR

Sedan ombudsmannen granskat kommissionens yttrande och klagandens kommentarer föreföll det som om ytterligare undersökningar behövdes för att kunna fatta ett beslut om klagandens tredje påstående. Enligt detta påstående skulle urvalskommittén, enligt den information klaganden fått, inte ha respekterat villkoren i punkt VI.D i meddelandet om uttagningsprov, eftersom ett antal sökande som inte erhållit lägsta tillåtna poäng i de preliminära urvalsproven för fält 02, trots detta hade tagits med på förteckningen över de 600 godkända sökandena.

Granskning av handlingar

Ombudsmannen skrev därför till kommissionen och bad att få granska kommissionens handlingar, framför allt förteckningen över godkända sökande i de preliminära urvalsproven för fält 02.

¹³ Dom den 17 januari 2001, T-189/99, Gerochristos.

¹⁴ Föreläggande P. Giuliotti C-263/01 av den 13 december 2001 (punkterna 35 och 36).

Granskningen genomfördes av ombudsmannens anställda den 24 januari 2003 i kommissionens lokaler i Bryssel (GD ADMIN).

BESLUTET

1 Annulleringen av frågor i det preliminära urvalsprovet

1.1 Klaganden hävdar att urvalskommittén inte respekterade principen om lika behandling av sökande genom att annullera frågorna 9 och 37 i prov b). Han påpekar att genom att annullera dessa båda frågor behandlas de sökande som besvarat frågorna rätt orättvist jämfört med de sökande som besvarat dem fel.

1.2 Kommissionen hänvisar till förstainstansrättens och EG-domstolens rättspraxis, enligt vilken sökandena måste besvara samtliga frågor och sökandenas möjligheter är oförändrade om ett visst antal frågor elimineras i ett senare skede.

1.3 I sitt tidigare beslut i klagomålen 761/99/BB och 729/2000/OV, vilka tog hänsyn till gemenskapsdomstolarnas rättspraxis, ansåg ombudsmannen att om en fråga i ett prov verkar oklar, så är beslutet att ta bort frågan från provet rimligt, under förutsättning att annulleringen sker på ett sådant sätt att man garanterar att sökandenas intressen inte påverkas negativt. På grundval av den information som lämnats till ombudsmannen anser ombudsmannen att det inte finns något som tyder på att detta villkor inte följts i föreliggande fall, eftersom kommissionen verkar ha annullerat frågorna 9 och 37 i delprov b) för samtliga sökande.

1.4 På grundval av ovanstående verkar det inte ha förekommit något administrativt missförhållande vid kommissionen vad gäller detta påstående.

2 Påstådd underlåtenhet att motivera svaret på klagandens begäran

2.1 Klaganden hävdar att urvalskommittén inte motiverade sitt svar på hans påstående att även hans svar på frågorna 5, 8, 11, 13 och 25 i prov b) kunde härledas ur den text som förelades sökandena.

2.2 Kommissionen påpekar att urvalskommittén hade granskat klagandens svar, men att detta inte gav den någon anledning att ändra sitt beslut beträffande poängbedömningen.

2.3 Ombudsmannen konstaterar att tvisten mellan klaganden och kommissionen gäller huruvida den text som förelades sökandena kunde uppfattas på ett sådant sätt att flera korrekta svar var möjliga. Tvisten gäller därför tolkningen av den relevanta texten. Denna fråga – som avser innehållet i själva provet – faller inom urvalskommitténs skönsrättsliga befogenheter.

2.4 Om man dessutom beaktar att informationen om de poäng som erhållits i de olika proven enligt EG-domstolens rättspraxis utgör en tillräcklig motivering för kommitténs beslut¹⁵, anser ombudsmannen att urvalskommittén handlat inom gränserna för sina juridiska befogenheter. Det föreligger därför inget administrativt missförhållande i samband med denna del av klagomålet.

3 Påstådd överträdelse av meddelandet om uttagningsprov

3.1 Klaganden hävdar att urvalskommittén inte respekterade villkoren i punkt VI.D i meddelandet om uttagningsprov, eftersom han fick information om att ett antal sökande som inte lyckades uppnå minimipoängen på de preliminära urvalsproven för fält 02 trots detta togs med på förteckningen över de 600 sökande som angetts i meddelandet om uttagningsprov.

3.2 Kommissionen påpekar att antalet sökande som erhöll de minimipoäng som krävdes för det preliminära urvalsprovet i fält 02 i uttagningen var större än de 600 sökande som angetts i meddelandet om uttagningsprov.

¹⁵

Mål C-254/95 P, Parlamentet mot Innamorati, EGR [1996] I-3423, punkt 31.

3.3 I anslutning till detta påstående granskade ombudsmannens kansli kommissionens handlingar i ärendet den 24 januari 2003. Under granskningen informerade kommissionens tjänstemän ombudsmannens personal om att en rättelse till meddelandet om uttagningsprov hade offentliggjorts i EGT den 17 oktober 2001 (C 291 A), i vilken antalet godkända sökande på förteckningen ändrades. När det gällde punkt VI.D.1 i meddelandet om uttagningsprov ändrades antalet sökande som hade uppnått bästa poäng på de preliminära urvalsproven a), b) c) och d) från 510 till 600.

3.4 Av granskningen framgick att fler än 600 sökande hade erhållit minimipoängen för de preliminära urvalsproven a), b), c) och d). Det fanns en första lista över de 600 bästa sökandena, som samtliga hade uppnått minimipoängen. Dessutom fanns det en annan förteckning över sökande som även de hade uppnått minimipoängen, men som inte var bland de 600 bästa sökandena.

3.5 På grundval av ovanstående kan ombudsmannen bekräfta att den information som lämnats av kommissionen är korrekt. Inget administrativt missförhållande föreligger därför i samband med denna del av klagomålet.

4 Slutsats

På grundval av ombudsmannens undersökningar av detta klagomål förefaller det inte föreligga något administrativt missförhållande vid kommissionen. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

PÅSTÅDD SPRÅKDISKRIMINERING

Beslut i klagomål 659/2002/IP mot Europeiska kommissionen

KLAGOMÅLET

I april 2002 klagade C., såsom företrädare för Universala Esperanto-Asocio (i fortsättningen UEA), över påstådd språdiskriminering vid flera europeiska organisationer som finansieras helt eller delvis av Europeiska kommissionen och som i sina annonser om lediga tjänster kräver att sökandena skall ha "engelska som modersmål". Klaganden ansåg att tusentals personer utsattes för diskriminering som en följd av detta eftersom de, trots goda kunskaper i engelska, inte kunde anställas.

I sitt klagomål till ombudsmannen yrkade klaganden att kommissionen skulle: *i)* erkänna att platsannonser avseende tjänster öppna för alla medborgare, men som inofficiellt reserverats för personer med engelska som modersmål, är diskriminerande, *ii)* se till att inte längre finansiera företag eller organisationer som diskriminerar de Europeiska medborgare som inte har engelska som modersmål, *iii)* undersöka vilka metoder och lösningar för att förhindra språdiskriminering som tillämpas av de organisationer som den helt eller delvis finansierar.

UNDERSÖKNINGEN

Kommissionens yttrande

I sitt yttrande över klagomålet framhöll kommissionen sammanfattningsvis följande:

När det gäller klagandens första yrkande så är alla rekryteringsannonser för tjänster som officiellt eller inofficiellt reserveras för "modersmålstalande" oacceptabla enligt gemenskapens regler om fri rörlighet för arbetstagare och därmed diskriminerande. Frågan huruvida en viss tjänst inofficiellt har reserverats för en "modersmålstalande" måste prövas av behörig domstol i varje enskilt fall.

Ett krav på "perfekta språkkunskaper" kan emellertid i princip inte anses strida mot gemenskapsrätten¹⁶. I sådana fall måste arbetsgivaren motivera behovet av mycket goda kunskaper i ett visst språk för den aktuella tjänsten.

Kommissionens enheter hade vid flera tillfällen gett dessa upplysningar direkt till UEA via dess företrädare (i skrivelser av den 14 maj 2001, 20 juli 2001, 5 oktober 2001, 24 januari 2002 och under ett möte den 11 mars 2002). Vid ett möte den 24 maj 2002 hade kommissionen dessutom informerat ledamöterna i den rådgivande kommittén för fri rörlighet för arbetstagare om behovet av att undvika alla former av diskriminering i utformningen av platsannonser. Kommissionen hade uppmanat dem att informera alla eventuellt berörda parter, såväl inom den privata som den offentliga sektorn.

När det gäller klagandens andra yrkande så uppgav kommissionen att reglerna och principerna som styr tilldelningen av bidrag, vilka finns samlade i kommissionens handbok om förvaltning av bidrag, ingår i den nya budgetförordning¹⁶ som träder i kraft den 1 januari 2003. I artikel 109 sägs att "bidrag skall beviljas enligt principerna om klarhet, öppenhet, likabehandling och samfinansiering (...)". När det gäller finansieringen av ett visst genomförandeorgan, vilket behandlas i artikel 55 i den nya budgetförordningen, underströk kommissionen att de anställda vid sådana organ skulle omfattas av tjänsteföreskrifterna. Bland de regler som gäller för dem återfinns den allmänna principen om icke-diskriminering.

När det gäller klagandens tredje yrkande, så prioriteras kampen mot all form av diskriminering i kommissionens politik. När det gäller eventuell diskriminering på grund av kravet att ha ett visst språk som modersmål i de platsannonser som offentliggörs av arbetsgivare inom den privata sektorn eller av ickestatliga organisationer så kan kommissionen inte ingripa i dessa fall. Sådana fall måste avgöras från fall till fall av nationella domstolar.

Kommissionen informerade dessutom ombudsmannen om att den information som UEA skickade i juli 2002, rörande en förteckning över platsannonser med anknytning till den belgiska staten vilka verkade vara diskriminerande, registrerades som ett formellt klagomål, och att de belgiska myndigheterna skulle kontaktas i ärendet.

Kommissionen påpekade återigen att så snart dess enheter hade fått information om eventuellt diskriminerande platsannonser från organisationer som helt eller delvis finansierades av institutionen, så hade den ingripit och uppmanat till nödvändiga åtgärder för att korrigera dessa annonser. Generaldirektoraten hade skickat skrivelser till de organisationer som var nära knutna till institutionen, i vilka de i kraftfulla ordalag hade rekommenderat dessa organisationer att tillse att: i) språkkunskaperna för en viss befattning skulle vara i överensstämmelse med den faktiska kunskapsnivå som krävs för att utföra arbetet i fråga, ii) för det fall ett visst språk måste behärskas fullständigt, bör beskrivningar som "behärska fullständigt" eller "mycket goda kunskaper i" användas, snarare än "modersmål", iii) tillämpa en policy av lika möjligheter i rekryteringen, utan några omotiverade fördelar för någon viss språklig eller nationell grupp. Kommissionen påpekade dessutom att dess generaldirektorat för sysselsättning och sociala frågor i samtliga sina anbudsinfordringar och förslagsinfordringar skulle införa en klausul som riktar de potentiella upphandlarnas uppmärksamhet på att ett krav på "modersmålstalande" är olagligt. Institutionen framhöll dessutom att Eurostat övervägde att införa en standardklausul i sina anbudsspecifikationer med följande lydelse: "anbudsgivare påminns om att gemenskapsreglerna om fri rörlighet för arbetstagare förbjuder diskriminering på grund av nationalitet och att det är diskriminerande att kräva att en sökande skall ha ett visst språk som modersmål för att komma i fråga för en viss tjänst".

Klagandens kommentarer

Klaganden ansåg att kommissionens yttrande var otillfredsställande och vidhöll sina ursprungliga yrkande.

¹⁶ Kommissionen har redan redovisat sin syn på denna fråga i sitt svar på flera skriftliga frågor, till exempel i svaret av den 21 februari 2002 på skriftlig fråga nr E-4100/00: "Gemenskapsreglerna gällande arbetstagares fria rörlighet förbjuder inte bara öppen diskriminering på grund av nationalitet, utan även förtäckt diskriminering som genom att man tillämpar kriterier som framstår som neutrala, i praktiken leder till samma resultat. Det är likväl inte fråga om diskriminering när särskilda språkkunskaper krävs på grund av den lediga tjänstens natur (...)". Kommissionens svar offentliggjordes i EGT C 174 E, 19.6.2001, s. 233.

¹⁷ Rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 av den 25 juni 2002 med budgetförordning för Europeiska gemenskapernas allmänna budget, EGT L 248, 16.9.2002, s. 1.

BESLUTET

1 Påstådd språkdiskriminering

1.1 Klagomålet gällde påstådd språkdiskriminering vid flera europeiska organisationer som finansieras helt eller delvis av Europeiska kommissionen och som i sina platsannonser kräver "engelska som modersmål" eller "modersmålstalande". Klaganden yrkade att kommissionen skulle: *i)* erkänna att anställningsannonser avseende tjänster öppna för alla medborgare, men som inofficiellt reserveras för personer med engelska som modersmål, är diskriminerande, *ii)* se till att inte längre finansiera företag eller organisationer som diskriminerar de av Europas medborgare som inte har engelska som modersmål, *iii)* undersöka vilka metoder och lösningar för att förhindra språkdiskriminering som tillämpas av de organisationer som den delvis eller helt finansierar.

1.2 I sitt yttrande påpekade kommissionen att alla platsannonser för tjänster som officiellt eller inofficiellt reserveras för "modersmålstalande" är oacceptabla enligt gemenskapens regler om fri rörlighet för arbetstagare och därmed diskriminerande. Kravet på "perfekta språkkunskaper" kan däremot i princip inte anses strida mot gemenskapsrätten, och arbetsgivaren måste motivera varför mycket goda kunskaper i ett visst språk krävs för den aktuella tjänsten.

När det gäller de regler och principer som styr tilldelningen av bidrag uppgav kommissionen att de ingår i kommissionens handbok om förvaltning av bidrag, samt att de omfattas av den nya budgetförordning¹⁸ som träder i kraft den 1 januari 2003. I den nya budgetförordningens artikel 109 sägs att "bidrag skall beviljas enligt principerna om klarhet, öppenhet, likabehandling och samfinansiering (...)". När det gäller finansieringen av ett visst genomförandeorgan, vilket behandlas i artikel 55 i den nya budgetförordningen, underströk kommissionen att de anställda vid sådana organ skulle komma att lyda under tjänsteföreskrifterna. Bland de regler som gäller för dem återfinns den allmänna principen om icke-diskriminering.

När det gäller klagandens tredje yrkande lämnade kommissionen en detaljerad redovisning för de åtgärder den vidtagit i det aktuella sammanhanget. En kopia av de handlingar som visade vilka åtgärder som vidtagits av kommissionen hade ingivits tillsammans med institutionens yttrande.

1.3 Ombudsmannen ansåg att kommissionen hade redovisat sin ståndpunkt beträffande de yrkanden som klaganden framfört och att institutionens svar verkade vara tillfyllest. Ombudsmannen välkomnade kommissionens vidtagna åtgärder för att se till att platsannonser som diskriminerar på grund av språk inte publiceras i framtiden. Han uppmuntrade dessutom institutionen att fortsätta samt att intensifiera sin kamp mot språkdiskriminering och mot alla övriga hinder för principen om fri rörlighet för arbetstagare.

2 Slutsats

På grundval av ombudsmannens undersökningar av detta klagomål förefaller det inte föreligga något administrativt missförhållande vid Europeiska kommissionen. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

¹⁸

Rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 av den 25 juni 2002 med budgetförordning för Europeiska gemenskapernas allmänna budget, EGT L 248, 16.9.2002, s. 1.

STATUS FÖR FN-ADMINISTRATIONENS "EU-PELARE" I KOSOVO

Beslut i klagomål 1256/2002/GG (konfidentiellt) mot Europeiska kommissionen

KLAGOMÅLET

Enligt det klagomål som ingavs i juni 2002 arbetade klaganden, som är tysk medborgare, som konsult i Kosovo, först för Europeiska återuppbyggnadsorganet (på grundval av två kontrakt) och sedan för "EU-pelaren för FN:s uppdrag i Kosovo".

Klaganden påstår att "EU-pelaren" underlåtit att bevilja honom ett kontrakt och att betala den faktura han skickat. Fakturan i fråga var daterad den 7 maj 2002 och ställd till Andy Bearpark, den särskilde representanten för generalsekreteraren för FN:s uppdrag i Kosovo. Fakturan uppgick till 55 936,16 euro.

Ett första klagomål (1010/2002/GG) avvisades med motiveringen att föremålet för klagomålet, d.v.s. vilket organ eller vilken institution som klagomålet avsåg, inte hade fastställts tillräckligt klart (artikel 2.3 i ombudsmannens stadgar).

Klaganden ingav därefter ytterligare ett klagomål (1141/2002/GG) som riktades mot såväl Europeisk a återuppbyggnadsorganet som "EU-pelaren". Klagomålet omfattade ett antal dokument som ingavs genom två faxmeddelanden av den 17 juni (dokument avseende återuppbyggnadsorganet) och den 18 juni (dokument avseende "EU-pelaren"). Klagomålet skickades till återuppbyggnadsorganet för yttrande. När det gällde "EU-pelaren" informerades klaganden om att identiteten för det organ eller den institution som klagomålet avsåg fortfarande inte hade blivit tillräckligt klarlagt.

Klaganden informerade därefter ombudsmannen om att hans klagomål avseende "EU-pelaren" avsåg kommissionen. För att undvika komplikationer registrerades denna skrivelse som ett nytt klagomål med ovanstående referensnummer.

UNDERSÖKNINGEN

Kommissionens yttrande

I sitt yttrande gjorde kommissionen följande påpekanden:

"EU-pelaren" är en integrerad del av Förenta nationernas interimistiska administrativa uppdrag i Kosovo (UNMIK), som upprättades genom FN:s säkerhetsråds resolution nr 1244 av den 10 juni 1999. UNMIK leds av en särskild representant för FN:s generalsekreterare och består av fyra olika komponenter ("pelare") som leds av olika internationella expertorgan.

De fyra pelarna är:

- Pelare I: Humanitära frågor, under ledning av FN:s flyktingkommissarie (UNHCR). Pelare I avvecklades i slutet av juni 2000 och har nu ersatts av en operation med ansvar för rättsliga och polisiära frågor som leds av FN.
- Pelare II: Civil förvaltning, som leds av FN.
- Pelare III: Demokratisering och institutionsuppbyggnad, som leds av OSSE.
- Pelare IV: Ekonomisk återuppbyggnad, återhämtning och utveckling, som leds av EU. Pelare IV kallas även "EU-pelaren".

EU-pelaren, som leds av A. Bearpark, vice särskilde representant för FN:s generalsekreterares, har ansvaret för att tillhandahålla de rättsliga, institutionella och politiska ramarna för Kosovos ekonomiska återuppbyggnad, återhämtning och utveckling.

FN:s generalsekreterares vice särskilde representant har ansvaret för att genomföra EU-pelarens föreslagna aktiviteter genom sin förvaltning av pelarens operativa budget som finansieras av gemenskapen.

I rådets förordning (EG) nr 1080/2000 anges i artikel 1 att gemenskapen skall bidra finansiellt till upprättande och drift av UNMIK:s verksamhet. I enlighet med detta bidrar gemenskapen genom att finansiera kostnaderna för EU-pelaren, inklusive lönekostnaderna för lokala och internationella anställda.

I bidragsavtalet mellan Europeiska kommissionen och UNMIK:s EU-pelare beskrivs EU:s bidrag och dess förvaltning och kontrollmekanismer. Bidragsavtal har undertecknats varje år sedan 2000.

Enligt artikel 1.3 i de särskilda villkoren till dessa avtal skall "organisationen ta emot bidragen och utföra operationerna på eget ansvar". I artikel 1.1 i de allmänna villkor som gäller för dessa avtal anges dessutom att gemenskapen inte erkänner "något kontraktuellt samband mellan sig själv och organisationens partners eller mellan sig själv och en viss underleverantör."

I artikel 3.2 i de allmänna villkoren anges dessutom att "organisationen skall bära det totala ansvaret gentemot tredje part" och att "organisationen skall friskriva gemenskapen från allt ansvar i samband med alla skadeståndskrav eller krav på ersättning som framförs som resultat av en överträdelse av avtalsbestämmelserna från organisationen eller organisationens anställda eller individer för vilka dessa anställda är ansvariga, eller som resultat av en kränkning av tredje parts rättigheter".

Mot bakgrund av ovanstående ansåg kommissionen att den kontraktuella förbindelsen mellan klaganden och UNMIK:s EU-pelare inte rörde dess tjänstenheter, vilka bidrar till driftskostnaderna för en av de fyra komponenterna i FN:s interimsförvaltning i Kosovo, men inte ansvarar för genomförandet av EU-pelarens aktiviteter.

Klagandens kommentarer

Inga synpunkter mottogs från klaganden.

BESLUTET

1 EU-pelarens påstådda underlåtenhet att tillhandahålla ett kontrakt och att betala en faktura

1.1 Klaganden, en tysk konsult, påstår att "EU-pelaren" underlåtit att bevilja honom ett kontrakt och att betala den faktura han skickat. Han anser att Europeiska kommissionen bör ställas till svars för EU-pelarens beteende.

1.2 Kommissionen förklarar att "EU-pelaren" som leds av A. Bearpark, FN:s generalsekreterares vice särskilde representant, är en integrerad del av FN:s interimsförvaltning i Kosovo (UNMIK), som upprättades genom FN:s säkerhetsråds resolution nr 1244 av den 10 juni 1999. Kommissionen tillägger att FN:s generalsekreterares vice särskilde representant är ansvarig för att genomföra de uppgifter som föreläggs EU-pelaren genom sin förvaltning av pelarens driftbudget, vilken finansieras av gemenskapen. Kommissionen pekar på bidragsavtalet mellan Europeiska kommissionen och UNMIK:s EU-pelare, enligt vilket EU-pelaren skall ta hela ansvaret gentemot tredje part, medan EU inte erkänner några kontraktuella band mellan sig själv och EU-pelarens partners och underleverantörer. Mot bakgrund av ovanstående anser kommissionen att den inte berörs av kontraktsförhållandet mellan klaganden och UNMIK:s EU-pelare, eftersom den inte har ansvaret för att genomföra EU-pelarens aktiviteter.

1.3 Ombudsmannen anser att i ljuset av den förklaring som kommissionen har lämnat måste dess ståndpunkt ses som rimlig.

2 Slutsats

På grundval av ombudsmannens undersökningar av detta klagomål förefaller det inte föreligga något administrativt missförhållande vid Europeiska kommissionen. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

KOSTNADER FÖR RESOR, MAT OCH LOGI FÖR SÖKANDE I SAMBAND MED UTTAGNINGSPROV

Beslut i klagomål 1358/2002/IP mot Europeiska kommissionen

KLAGOMÅLET

I juli 2002 ingav C. ett klagomål till ombudsmannen mot Europeiska kommissionen. Hon hävdade i sitt klagomål att de regler som tillämpas av kommissionen för ersättning av resekostnader i samband med allmänna uttagningsprov diskriminerar sökande från avlägsna medlemsstater. Enligt klaganden missgynnas dessa sökande jämfört med sökande som är bosatta nära den plats där uttagningsproven sker, vilket normalt är Bryssel. Hon yrkade att kommissionen skulle införa nya regler för återbetalning av resekostnader för att garantera att det faktiskt föreligger lika möjligheter för alla potentiella sökande till allmänna uttagningsprov.

UNDERSÖKNINGEN

Europeiska kommissionens yttrande

Kommissionen erinrade sig att klaganden deltagit i det allmänna uttagningsprovet COM/A/9/01, som gällde upprättandet av en reservlista av handläggare inom området ekonomi och statistik. Efter de preliminära uttagningsproven fanns klaganden bland de 500 bästa sökandena. I enlighet med punkt I.5 i uttagningsmeddelandet ombads hon att fylla i den anmälningsblankett som skickades till henne med post. Uttagningskommittén granskade därefter klagandens handlingar och informerade henne om att hon antagits till de skriftliga prov som skulle äga rum den 19 juli 2002. Klaganden deltog inte i de skriftliga proven.

När det gäller ersättning av resekostnader återfinns gällande regler i slutsats 211/95 som antogs av förvaltningscheferna på interinstitutionell nivå den 28 mars 1996 och som trädde i kraft den 1 april 1996. Genom ett internt direktiv av den 15 april 1996 genomförde Europeiska kommissionen slutsats 211/95. I båda texterna anges de allmänna principerna för ersättning av resekostnader och kostnader för mat och logi för de externa sökande som antagits för att delta i skriftliga prov i samband med rekrytering. Om avståndet mellan sökandens bosättningsort och den plats där uttagningsprovet skall äga rum överstiger 300 kilometer, erhåller sökanden ett fast engångsbelopp som beräknas på grundval av det avståndet. Om avståndet är minst 1 500 kilometer erhåller sökandena 180 euro. I detta skede av uttagningsförfarandet får sökanden enbart ett fast engångsbelopp och inte full ersättning för samtliga sin kostnader, något som enbart beviljas sökande som antagits till det muntliga provet.

All denna information hade lämnats i den skrivelse som skickades till klaganden tillsammans med inbjudan till de skriftliga proven. Hon hade med andra ord informerats om detta.

Klagandens kommentarer

I sina kommentarer till kommissionens yttrande underströk klaganden att kommissionen inte hade kommenterat påståendet att reglerna för ersättning till sökande till allmänna uttagningsprov diskriminerade sökande från avlägset belägna medlemsstater och gynnade dem som var bosatta nära den plats där uttagningsproven ägde rum, vilket normalt är Bryssel.

YTTERLIGARE UNDERSÖKNINGAR

Efter en noggrann genomgång av kommissionens yttrande och klagandens kommentarer framgick det att ytterligare undersökningar var nödvändiga. Den 29 januari 2003 skrev därför ombudsmannen till kommissionen. I sin skrivelse bad han institutionen yttra sig över klagandens kommentarer, i vilka framförts ståndpunkten att kommissionen inte hade bemött hennes påstående att gällande regler diskriminerade sökande från avlägsna medlemsstater.

Kommissionens andra yttrande

Institutionen påminde om att den ekonomiska ersättning som ges för att täcka resekostnader för sökande som antagits till de skriftliga proven i en allmän uttagning beräknas på grundval av avståndet mellan sökandens bosättningsort och den plats där uttagningsprovet äger rum, under förutsättning att avståndet är minst 300 kilometer. Ersättningen ökar med avståndet (för ett avstånd mellan 301 och 800 kilometer erhåller sökandena 60 euro, när avståndet är mellan 801 och 1 500 kilometer erhåller de 120 euro, och när avståndet överstiger 1 500 kilometer får sökandena 180 euro).

Dessa är objektiva kriterier som tillämpas för samtliga sökande på exakt samma sätt och enbart på grundval av avståndet, utan att någon hänsyn tas till några andra variabler, såsom levnadskostnaderna i de olika länderna eller transportmöjligheterna mellan varje sökandes bosättningsort och den plats där uttagningsprovet skall ske.

På denna grund tillbakavisade kommissionen klagandens påstående att reglerna skulle vara diskriminerande.

BESLUTET

1 Kostnader för resor, mat och logi för sökande i samband med uttagningsprov

1.1 Klaganden, som hade deltagit i uttagningsprovet COM/A/9/01, påstod att kommissionens regler för ersättning av resekostnader till sökande till allmänna uttagningsprov diskriminerade sökande från avlägsna medlemsstater. Enligt klaganden så missgynnas dessa sökande jämfört med sökande som är bosatta nära den plats där uttagningsproven sker, vilket normalt är Bryssel.

1.2 I sitt yttrande förklarade kommissionen att gällande regler återfinns i slutsats 211/95 som antogs av förvaltningscheferna på interinstitutionell nivå den 28 mars 1996 och som trädde i kraft den 1 april 1996. Genom ett internt direktiv av den 15 april 1996 genomförde Europeiska kommissionen slutsats 211/95. I båda texterna anges de allmänna principerna för ersättning av resekostnader och kostnader för mat och logi för de externa sökande som antagits till de skriftliga proven i samband med rekryteringsuttagningar. Om avståndet mellan sökandens bosättningsort och den plats där uttagningsprovet skall äga rum överstiger 300 kilometer, erhåller sökanden ett fast engångsbelopp som beräknas på grundval av detta avstånd. Om avståndet är minst 1 500 kilometer erhåller sökanden 180 euro. I detta skede av uttagningsprovet ges ersättningen enbart i form av ett fast engångsbelopp och inte en som fullständig kostnadsersättning. Klaganden borde vara medveten om detta, eftersom denna information gavs i den skrivelse som skickades till henne tillsammans med kallelsen till de skriftliga proven.

1.3 I sitt andra yttrande påminde kommissionen om reglerna som gäller för det ekonomiska bidrag som ges till sökande som antagits till de skriftliga proven i ett allmänt uttagningsprov för att täcka deras resekostnader. Kommissionen påpekade att de grundas på objektiva kriterier som tillämpas för samtliga sökande på exakt samma sätt och enbart på grundval av avståndet, utan att någon hänsyn tas till några andra variabler, såsom levnadskostnaderna i de olika länderna eller transportmöjligheterna mellan varje sökandes bosättningsort och den plats där uttagningsprovet sker.

1.4 Ombudsmannen känner inte till några lagar eller bestämmelser i gemenskapens regelverk som skulle kräva att kommissionen ersätter sökandena till allmänna uttagningsprov för deras kostnader

för resor, mat och uppehälle. Om kommissionen beslutar sig för att ersätta sådana kostnader måste den emellertid respektera principen om likabehandling. De kriterier som kommissionen tillämpar när det gäller att ersätta sökandenas kostnader för resor, mat och uppehälle förefaller tillämpas på samma sätt för samtliga sökande samt förefaller baseras på ett objektiva kriterium, nämligen avståndet mellan deras bosättningsort och den plats där uttagningsprovet äger rum. Det system som valts av kommissionen för den här typen av ekonomisk ersättning verkar rimligt och inte diskriminerande gentemot någon sökande.

1.5 Mot bakgrund av ovanstående verkar det inte ha förekommit något administrativt missförhållande vid kommissionen i samband med denna del av ärendet.

2 Klagandens yrkande

2.1 Klaganden yrkade att kommissionen skulle införa nya regler för återbetalning av resekostnader för att garantera att det i praktiken förelåg lika möjligheter för alla sökande till allmänna uttagningsprov.

2.2 Mot bakgrund av slutsatserna i punkt 1.5 i detta beslut, ansåg inte ombudsmannen att det var nödvändigt att behandla detta krav.

3 Slutsats

På grundval av ombudsmannens undersökningar av detta klagomål förefaller det inte föreligga något administrativt missförhållande vid Europeiska kommissionen. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

PÅSTÅDD DISKRIMINERING VID LÖNEGRADSPLACERING AV KÄRNKRAFTSINSPEKTÖR

Beslut i klagomål 1365/2002/OV (konfidentiellt) mot Europeiska kommissionen

KLAGOMÅLET

Enligt klaganden lyder fakta i ärendet som följer:

Klaganden deltog i det allmänna uttagningsprovet COM/B/1015 (B5/B4 Euratom kärnkraftsinspektörer) som organiserades av kommissionen år 1996 för medborgare i de nya medlemsstaterna. När han utsågs i maj 2000 placerades klaganden i lönegrad B4, som var den högsta lönegraden för uttagningsprovet ifråga. Klaganden har mycket lång yrkeslivserfarenhet och är utbildad högskoleingenjör, vilket är mer än vad som krävs för befattningen i fråga.

Enligt klaganden innebar placeringen på en B4-befattning att han utsattes för diskriminering, av följande skäl:

För det första tillämpade kommissionen en högre åldersgräns i denna uttagning, eftersom den anordnades för medborgare i de nya medlemsstaterna. Klaganden hävdar att ett bredare lönegradsspektrum (B5 – B1) borde ha tillämpats för att man skulle kunna ta hänsyn till personer med längre arbetslivserfarenhet.

För det andra hade tre allmänna uttagningsprov genomförts cirka ett år tidigare för medborgare i de nya medlemsstaterna (med erfarenhet av ekonomi/administration eller praktiskt datorarbete – COM/B/951, COM/B/952 och EUR/B/72) i vilka lönegradsplaceringen låg mellan B1 och B5. Under våren 2002 anställde Euratom en B1-tjänsteman från listan COM/B/951. Om klaganden hade deltagit i dessa tidigare uttagningsprov hade han förmodligen placerats i B1 tack vare sin arbetslivserfarenhet.

Som stöd för sitt yrkande att placeras i en högre lönegrad hänvisar klaganden till Europeiska ombudsmannens beslut i ärendet 109/98/ME, där kommissionen accepterade ombudsmannens rekommendation i ett likartat fall av påstådd diskriminering beträffande lönegradsplaceringen av fiskeriinspektörer från olika uttagningsprov.

Klaganden ingav ett klagomål till kommissionen på grundval av artikel 90 i tjänsteföreskrifterna. Den 25 maj 2002 informerades han om att kommissionen hade avslagit hans begäran om omprövning av lönegradsplaceringen. I sitt svar uppgav kommissionen att ärendet 109/98/ME rörde tillfälligt anställda och att det inte fanns något behov av B3/B2- eller B1-tjänstemän i samband med Euratomuttagningen. Klaganden ingav därför detta klagomål till ombudsmannen och yrkade att han i enlighet med principen om lika behandling borde placeras i en högre lönegrad.

UNDERSÖKNINGEN

Kommissionens yttrande

I sitt yttrande gick kommissionen först igenom fakta i ärendet. Klaganden hade blivit godkänd i uttagningsprovet COM/B/1015 (EGT C 179 A, 22.06.1996) som organiserades för kärnkraftsinspektörer på B 5/4-nivå och som var begränsat till medborgare från Österrike, Finland och Sverige. Reservlistan över godkända sökande upprättades den 17 juli 1997. Klaganden anställdes i maj 2000, efter avslutad inträdesperiod för de nya medlemsstaterna. Mot bakgrund av hans yrkeslivserfarenhet placerades han i B4 nivå 3, som enligt gällande regler var den högsta nivån för den aktuella tjänstegruppen.

I sitt klagomål hänvisade klaganden till andra uttagningsprov i samband med utvidgningen som organiserades på B1- och B2/3-nivå, samt till beslut 109/98/ME som avsåg tre tillfälligt anställda fiskeriinspektörer. Han nämnde också de uttagningsprov som anordnades vid tiden för utvidgningen med Spanien och Portugal.

I samband med en utvidgning måste kommissionen finna en balans mellan behovet av personal och de krav som skall gälla vid rekryteringen av medborgare från de nya medlemsstaterna på olika nivåer i karriärstrukturen. Därför organiserade kommissionen uttagningsprov på B1-, B3/2- och B5/4-nivå som omfattade mera allmänna områden (allmän administration, informationsteknik, redovisning, offentlig ekonomi och revision samt arkiv, dokumentation och bibliotek). Som en allmän åtgärd medgavs högre åldersgränser i samband med de österrikiska, finska och svenska utvidgningsrekryteringarna. När uttagningsproven organiserades förutsågs att majoriteten av de framgångsrika sökandena skulle återfinnas i B 5/4-uttagningarna. Som ett komplement till dessa uttagningsprov organiserades mer specialiserade uttagningar på B5/4-nivå för laboratorietekniker, sköterskor och kärnkraftsinspektörer. Det bör framhållas att samma strategi valdes vid tiden för utvidgningen med Spanien och Portugal.

Den jämförelse som klaganden gör med fallet med de tre fiskeriinspektörerna kan inte betraktas som rimlig. Samtidigt som kommissionen hävdade att den agerat i enlighet med gällande bestämmelser, accepterade kommissionen i det fallet, som ett rent undantag och med tanke på de skilda nivåerna när det gällde uttagningen till fiskeriinspektörer, den vänskapliga förlikning som Europeiska ombudsmannen föreslog. Kommissionen konstaterade dessutom att klaganden inte nämner om han ens anmälde sig till något av de allmänna uttagningsprov som organiserades på B1- eller B 3/2-nivå. Kommissionen drog slutsatsen att klagandens lönegradsplacering var korrekt med tanke på uttagningsprovets förutsättningar.

Klagandens kommentarer

Klaganden uppgav att kravet – som kommissionen hänvisar till – att rekrytera medborgare från de nya medlemsstaterna på olika nivåer inom karriärstrukturen är avsett att garantera att erfaren personal från de nya medlemsstaterna skall få en lönegradsplacering som belönar den erfarenhet de erhållit innan medlemsstaten blev medlem av EU och innan personen i fråga kunde bli anställd inom EU.

Klaganden konstaterade att den förklaring som kommissionen gav till sitt beslut att tillämpa denna regel på åtta uttagningsprov och att begränsa tre övriga uttagningsprov till lönegrad B5/B4 är att de mer generella områdena skulle kräva en större lönegradsspridning, medan de mer specialiserade områdena, i klagandens fall kärnkraftsinspektör, skulle omfatta ett smalare lönegradsintervall. Klaganden hävdade att denna förklaring inte är konsekvent och att den inte utgör en relevant objektiv grund för att rättfärdiga särbehandlingen. Därför har principen om lika behandling åsidosatts.

Klaganden påpekade dessutom att "behovet av personal", som kommissionen nämnde som ett skäl för att begränsa lönegradsintervallet till B5/B4 för vissa uttagningar i anslutning till utvidgningen, inte kunde betraktas som en relevant objektiv grund för att rättfärdiga särbehandlingen. Klaganden påpekade att Euratom kontinuerligt anställer erfarna inspektörer på B1/B2-nivå och att alla tjänstenheter kan dra nytta av erfarna anställda. Man kan inte påstå att behovet av B1/B2-tjänstemän skulle ha varit större inom andra tjänstenheter än det var inom Euratom.

Klaganden uppgav att kommissionen accepterat ombudsmannens vänskapliga förlikning i ärendet 109/98/ME och att den hade gått med på att omplacera fiskeriinspektörerna eftersom de hade en exceptionellt lång yrkeslivserfarenhet. Klaganden uppmanade därför kommissionen att göra samma sak för honom, eftersom även han hade en exceptionellt lång arbetslivserfarenhet. Kommissionens diskriminerande lönegradsplacering hade medfört att klaganden försatts i en särskilt missgynnad position på grund av sin relativt höga ålder.

BESLUTET

1 Kravet på att placeras i en högre lönegrad än B4

1.1 Klaganden yrkar på att placeras i en högre lönegrad än B4 i enlighet med principen om lika behandling. Som stöd för sitt krav anför klaganden att kommissionen tillämpade en högre åldersgräns för denna uttagning eftersom den organiserades för medborgare i de nya medlemsstaterna. Cirka ett år tidigare hade det dessutom anordnats tre allmänna uttagningsprov för medborgare från de nya medlemsstaterna (med erfarenhet av ekonomi/administration eller praktiskt datorarbete – COM/B/951, COM/B/952 och EUR/B/72) i vilka lönegradsspridningen låg mellan B1 och B5. Klaganden hänvisar också till ombudsmannens beslut i ärendet 109/98/ME.

1.2 Kommissionen påpekar att den i samband med en utvidgning måste finna en balans mellan behovet av personal och de krav som skall gälla vid rekryteringen av medborgare från de nya medlemsstaterna på olika nivåer i karriärstrukturen. För medborgare i de nya medlemsstaterna anordnade kommissionen uttagningsprov på B1-, B3/2- och B5/4-nivå som omfattade mera allmänna områden (allmän administration, informationsteknik, redovisning, offentlig ekonomi och revision samt arkiv, dokumentation och bibliotek). Som ett komplement till dessa uttagningsprov organiserade kommissionen mer specialiserade uttagningar på B5/4-nivå för laboratorietekniker, sköterskor och kärnkraftsinspektörer. Kommissionen påpekade dessutom att den jämförelse som klaganden gjorde med fallet med de tre fiskeriinspektörerna inte kunde betraktas som rimlig.

1.3 Ombudsmannen konstaterar att principen om lika behandling, vilken anges i artikel 5.3 i tjänsteföreskrifterna, är en allmän regel som utgör en del av den lagstiftning som gäller för gemenskapens tjänstenheter. Diskriminering som strider mot den regeln förekommer om identiska eller jämförbara situationer behandlas olika och diskrimineringen inte kan motiveras objektivt¹⁹.

1.4 I ärendet 109/98/ME – som klaganden hänvisar till – fann ombudsmannen att det förekommit en överträdelse av principen om lika behandling, eftersom fiskeriinspektörer hade rekryterats i lönegrad B5/B4 samtidigt som a) andra fiskeriinspektörer som redan anställts av kommissionen på grundval av tidigare uttagningsomgångar hade placerats i lönegraderna B3, B2 och B1, och b)

¹⁹

Se mål T-92/96, Monaco mot parlamentet, [1997] ECR-SC IA-195; II-573, punkt 54; mål T-109/92, [1994] ECR-SC, II-105, punkt 87.

en nyligen utlyst uttagningsomgång avsåg rekrytering av fiskeriinspektörer i lönegraderna B3/B2. Klaganden anser att ombudsmannens slutsatser i det ärendet borde tillämpas på hans eget fall.

1.5 Ombudsmannen anser att kommissionens förklaring till skillnaderna i lönegradsplacering för specialiserade och generella uttagningsprov för lönegrad B verkar rimlig. Av den information som ombudsmannen har tillgång till framkommer inte heller något som skulle tyda på att kärnkraftsinspektörer från olika uttagningsprov skulle ha behandlats olika. Den jämförelse som klaganden gör avser å ena sidan rekryteringen av kärnkraftsinspektörer i lönegrad B, å andra sidan rekryteringen av tjänstemän i lönegrad B med erfarenhet av ekonomi/administration eller praktiskt datorarbete (COM/B/951, COM/B/952 och EUR/B/72). Dessa situationer förefaller inte jämförbara och kan därför inte anses utgöra grund för en bedömning av huruvida principen om lika behandling har respekterats.

1.6 Under dessa omständigheter anser ombudsmannen därför inte att kommissionens beslut när det gäller klagandens lönegradsplacering strider mot principen om lika behandling. Ombudsmannen anser därför inte att det förelegat något administrativt missförhållande vid kommissionen.

2 Slutsats

På grundval av ombudsmannens undersökningar av detta klagomål förefaller det inte föreligga något administrativt missförhållande vid kommissionen. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

AVSLAG PÅ BEKRÄFTANDE ANSÖKAN OM TILLGÅNG TILL HANDLINGAR I ETT ARTIKEL 226-FÖRFARANDE

Beslut i klagomål 1437/2002/IJH mot Europeiska kommissionen

KLAGOMÅLET

I juli 2002 ingavs ett klagomål till ombudsmannen mot kommissionens avslag på en bekräftande ansökan om tillgång till en handling.

Klaganden hade drabbats av en ekonomisk förlust på Lloyd's försäkringsmarknad i Förenade kungariket. Han ingav ett klagomål till kommissionen avseende de brittiska myndigheternas underlåtenhet att tillämpa direktiv 73/239/EEG på ett korrekt sätt.

Kommissionen undersökte klagomålet i sin egenskap av fördragens väktare. Den 20 december 2001 skickade kommissionen en skrivelse med en formell underrättelse till Förenade kungarikets regering i enlighet med förfarandet i artikel 226 i EG-fördraget.

Klaganden begärde att få tillgång till den formella underrättelsen i enlighet med förordning (EG) nr 1049/2001. Kommissionen avlog begäran med motiveringen att ett offentliggörande av skrivelsen skulle äventyra ett korrekt genomförande av överträdelseförfarandet enligt artikel 226 i EG-fördraget.

I sitt klagomål till ombudsmannen bestrider klaganden kommissionens vägran att utlämna den formella underrättelsen. Han hävdar också att Förenade kungarikets finansministerium uppgett att det inte har något att invända mot att skrivelsen offentliggörs.

Klaganden betonar att hans klagomål till ombudsmannen enbart gäller frågan om offentlig tillgång på handlingar, och inte kommissionens behandling av hans klagomål mot myndigheterna i Förenade kungariket.

Ombudsmannen konstaterar att klaganden dessutom har ingett en framställning till Europaparlamentet beträffande myndigheterna i Förenade kungariket och Lloyd's.

UNDERSÖKNINGEN

Kommissionens yttrande

I sitt yttrande framförde kommissionen sammanfattningsvis följande synpunkter:

Klaganden är en av de privata investerarna ("Namn") på Lloyd's försäkringsmarknad som drabbats av avsevärda ekonomiska förluster och som ingett ett klagomål mot Förenade kungarikets myndigheter för att dessa inte på ett korrekt sätt tillämpat direktiv 73/239/EEG om andra försäkringar än livförsäkringar.

Den 11 januari 2002 skrev klaganden och uttryckte sin lättnad över att kommissionen hade inlett ett formellt överträdelseförfarande mot Förenade kungariket. Han frågade också vilka aspekter av direktiv 73/239/EEG som ärendet gällde och om kommissionens skrivelse med en formell underrättelse till myndigheterna i Förenade kungariket var offentlig handling.

I sitt svar skickade generaldirektören för GD Inre marknaden klaganden en kopia av det relevanta pressmeddelandet och förklarade att ett offentliggörande av skrivelsen som innehöll den formella underrättelsen skulle äventyra genomförandet av överträdelseförfarandet. Detta undantag när det gäller rätten till tillgång till handlingar anges i artikel 4.2, tredje strecksatsen, i förordning (EG) nr 1049/2001.

Den 5 februari 2002 skickade klaganden en bekräftande ansökan och hävdade att det fanns ett övervägande allmänintresse av utlämnandet. I det skedet hade kommissionen ännu inte mottagit de brittiska myndigheternas svar på den formella underrättelsen. Generalsekreteraren vidhöll det tidigare beslutet.

Fallet Lloyd's är mycket komplicerat och känsligt. Kommissionens undersökning av en eventuell överträdelse från Förenade kungarikets sida pågår fortfarande. Ett utlämnande av de handlingar som utväxlats med myndigheterna i Förenade kungariket skulle kunna påverka denna utredning negativt. Kommissionen undersöker för närvarande ny lagstiftning som införts som en del av en heltäckande reform av den brittiska finanslagstiftningen i enlighet med 2000 års lag om finansiella tjänster och marknader "Financial Services and Markets Act 2000". Kommissionen har inte bara att kontrollera så att direktivet på ett korrekt sätt har upptagits i den nationella lagstiftningen, utan snarare huruvida den nationella lagstiftningen har tillämpats korrekt. Slutmålet är att garantera att gemenskapens lagstiftning följs fullt ut. Denna process kräver ömsesidigt förtroende. Detta förtroende skulle äventyras om handlingar som gäller undersökningen lämnades ut.

Klagandens påstående att det brittiska finansministeriet inte skulle ha några invändningar mot ett utlämnande är inte korrekt. Klaganden skickade en artikel från tidningen *The Mail on Sunday* av den 10 mars 2002, med följande innehåll: "*Finansministeriet, som kommer att besvara kommissionens anklagelser senast i slutet av april, förnekar att det vägrat skicka sitt svar om inte sekretess kunde garanteras*". Detta avser helt klart de brittiska myndigheternas svar, inte kommissionens skrivelse. Kommissionen hade dessutom bett myndigheterna i Förenade kungariket lyfta sekretessen beträffande andra framställningar med begäran om tillgång till handlingar som har samband med detta överträdelseförfarande, men det har myndigheterna inte gjort.

Förstainstansrätten har i flera domar erkänt behovet av att bevara sekretessen i samband med överträdelseförfaranden vilket därmed rättfärdigar vägran att ge tillgång till handlingar som gäller sådana undersökningar.²⁰ Även om denna rättspraxis avser bestämmelserna i kommissionens beslut 94/90, så är den ändå relevant, eftersom formuleringen av det undantag det gäller har bibehållits i förordning (EG) nr 1049/2001. Det enda nya inslaget är behovet av att balansera den skada som orsakas av att handlingen utlämnas mot allmänintresset av att den offentliggörs.

Att gemenskapens lagar följs är ett viktigt allmänintresse, vilket väger tyngre än att allmänheten får tillgång till de handlingar som produceras och utväxlas under undersökningens gång. Allmänheten

²⁰

Mål T-105/95, WWF UK mot kommissionen, [1997] ECR II-313, punkt 63; mål T-309/97 Bavarian Lager mot kommissionen, [1999] ECR II-3217, punkt 46; mål T-191/99, Petrie m.fl. mot kommissionen, [2001] ECR II-3677, punkt 68.

informerar via pressmeddelanden om att ett överträdelseförfarande har inletts och om de nyckelfrågor som förfarandet gäller.

Att "Namn" eller andra berörda parter har intresse av att få tillgång till handlingar som gäller överträdelseförfarandet är inte samma sak som att det skulle föreligga ett allmänintresse av utlämnandet. Klaganden har rätt att få information om hur det förfarande som hans klagomål resulterade i fortskrider. Detta stadgas i den uppförandekodex som kommissionen infört för behandlingen av klagomål.²¹

En rättslig prövning av möjligheterna att erhålla ersättning för de förluster som klaganden och andra "Namn" drabbats av skall ske i engelsk domstol. Kommissionen kan endast försöka se till att Förenade kungariket följer gemenskapsrättens bestämmelser och i sista hand stämma Förenade kungariket inför EG-domstolen. Domstolen kan komma fram till att Förenade kungariket har överträtt fördragets bestämmelser. En dom från domstolen som slår fast att en sådan överträdelse ägt rum skulle stärka den klagandes sak i engelsk domstol. Under tiden har kommissionen klargjort att den kommer att samarbeta fullt ut med de engelska rättsvårdande myndigheterna i det fall den kallas att vittna eller uppmanas förete bevis.

Klagandens kommentarer

Sammanfattningsvis framförde klaganden följande synpunkter i sina kommentarer:

Det har förekommit många klagomål till kommissionen samt framställningar till Europaparlamentet rörande eventuella överträdelser av direktiv 73/239/EEG. Genom att vägra öppenhet förhindrar kommissionen att de som klagat och ingett framställningar stärker sin sak, eftersom de inte vet vilket försvar den brittiska regeringen väljer. De kan därför inte lägga fram motargument eller bemöta vilseledande uttalanden.

Svaren till kommissionen från Förenade kungarikets regering kommer med nödvändighet att till stor del bygga på information som lämnats av Lloyd's. Detta är mycket oroväckande för de som klagat och ingett framställningar, eftersom Lloyd's tidigare har visat sig hushålla med sanningen.

Den fortsatta vägran att offentliggöra korrespondensen leder till misstankar om att den inte skulle tåla en offentlig granskning. Om det har förekommit en överträdelse, hur har den i så fall kunnat fortgå under så lång tid? Ett offentliggörande av skrivelsen skulle råda bot på intrycket att de drabbade avsiktligt missgynnas.

Dessutom har den kommunikation som skedde under 1977-1978 mellan kommissionen och Förenta kungarikets regering om upptagandet av direktiv 73/239/EEG i den nationella lagstiftningen nu hunnit bli över 25 år gammal och kan därför knappast vara hemlig.

Enligt vad klaganden förstår, så är det nu inte möjligt att få ersättning i Förenade kungarikets domstolar utan en dom från EG-domstolen till förmån för "Namn". En påstådd överträdelse av direktivet har redan tagits upp i domstol i Förenade kungariket, men avvisats som irrelevant. Detta beslut har vunnit laga kraft, vilket betyder att det endast kan ändras av EG-domstolen.

Klagandens ytterligare skrivelse

Den 18 februari 2003 bad klaganden ombudsmannen att också ta hänsyn till följande:

Vid en utfrågning som anordnats av utskottet för framställningar uppgav kommissionsledamot Bolkestein att kommissionen enbart skulle undersöka aktuella påstådda överträdelser av direktiv 73/239/EEG och att tidigare överträdelser inte skulle tas upp. De många klagomålen och framställningarna till kommissionen och Europaparlamentet från ekonomiskt drabbade medlemmar av Lloyd's avser tidigare oegentligheter. Lloyd's medlemmar kan inte få sin rätt

²¹

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och Europeiska ombudsmannen om klagandens ställning i ärenden om överträdelser av gemenskapsrätten KOM(2002) 141 av den 20 mars 2002, EGT C 244/5 2002.

tillgodosedd i brittiska domstolar utan en dom i EG-domstolen som förkunnar att Förenade kungarikets regering var skyldig.

YTTERLIGARE UNDERSÖKNINGAR

Efter en noggrann granskning av kommissionens yttrande och klagandens kommentarer föreföll det som om ytterligare undersökningar var nödvändiga.

Ombudsmannen skrev till kommissionen angående klagandens argument att svaret till kommissionen från Förenade kungarikets regering till stor del måste bygga på information som lämnas av Lloyd's. Ombudsmannen påpekade att om detta är korrekt så antyder klagandens argument att sekretessen skulle kunna få negativa effekter för genomförandet av artikel 226-förfarandet, eftersom informationen som kommissionen får via myndigheterna i Förenade kungariket inte blir föremål för kritisk granskning.

Ombudsmannen bad därför kommissionen lämna ytterligare information om vilka förfaranden som tillämpas för att kontrollera riktigheten av den information som den erhåller under artikel 226-förfarandet.

I en skrivelse av den 6 mars 2003 bad ombudsmannen kommissionen dessutom att besvara klagandens skrivelse av den 18 februari 2003.

Kommissionens svar

I sitt svar framförde kommissionen sammanfattningsvis följande synpunkter:

Den allmänna frågan

Vad gällde den allmänna frågan om möjligheterna för klagande att kommentera medlemsstaternas argument, så vill kommissionen påminna om att domstolen²² redan klart har angett att enskilda personer inte är parter i förfaranden enligt artikel 226 i EG-fördraget och att de av den anledningen inte kan åberopa rätten till rättvis prövning och dess audi alteram partem princip, dvs att man alltid skall höra motparten.

Inom ramen för förfaranden enligt artikel 226 undersöker kommissionen den information som lämnas av medlemsstaterna på samma sätt som all annan information, inklusive den information som lämnas av klaganden, för att kunna komma fram till ett beslut i frågan om en viss situation överensstämmer med gemenskapsrätten.

Såsom domstolen har angett i ovanstående prejudicerande mål, använder gemenskapens institutioner handlingar som kommer från tredje part när de fattar sina beslut, under förutsättning att öppenheten i beslutsprocessen och medborgarnas förtroende för beslutsprocessen kan garanteras genom en tillfredsställande motivering av dessa beslut. En tillfredsställande motivering innebär att institutionen, om den grundar sitt beslut på handlingar som ingetts av tredje part, måste redovisa innehållet i den ifrågavarande handlingen i beslutet samt motivera valet av handlingen som grund för beslutet.

Kommissionen anser att den sekretess som medlemsstaterna har rätt att förvänta sig av kommissionen i överträdelseförfaranden inte får berövas sitt innehåll och att man därför måste hitta rätt balans för yppande av information i enlighet med ovan nämnda skyldighet.

Klagandens fall

Det ursprungliga överträdelseärendet, vilket klagandens ärende har samband med, gäller en påstådd underlåtenhet att på rätt sätt tillämpa kraven i direktiv 73/239/EEG för att på ett omsorgsfullt sätt reglera och övervaka Lloyd's, framför allt vad gäller revision och kontroll av betalningsförmåga.

²²

Mål T-191/99, Petrie m.fl. mot kommissionen, [2001] ECR II-3677.

Denna typ av ärenden är svårare än de ärenden som gäller upptagandet av ett direktivs bestämmelser i den nationella lagstiftningen, eftersom det inte enbart gäller att bestämma om en viss juridisk text har överförts korrekt, utan snarare huruvida den nationella lagstiftning som genomför vissa EU-krav har tillämpats på rätt sätt av behöriga nationella myndigheter.

Kommissionen framförde sina synpunkter till myndigheterna i Förenade kungariket i första hand genom två detaljerade enkäter, vilka följdes av en formell underrättelse och en kompletterande formell underrättelse vilka utfärdades i januari 2002. Även om kommissionens information kommer från myndigheterna i Förenade kungariket och inte från Lloyd's, så kan kommissionen förstå klagandens oro över att myndigheterna i Förenade kungariket i stor utsträckning skulle lita till information som lämnats av Lloyd's.

Även om kommissionen inte har någon anledning att betvivla korrektheten i den information som kommer från myndigheterna i Förenade Kungariket, kan kommissionen kontrollera denna information på följande sätt:

- Kommissionen kan begära ytterligare information och förtydliganden från klaganden. Sådan information kan erhållas genom kommunikation i till exempel brev eller fax, samt normalt via telefon eller e-post. I vissa fall har tjänstemän från kommissionen träffat de klagande.
- Kommissionen har mottagit klagomål från många olika parter. Även om de som klagat i regel framför samma synpunkter är vissa parter bättre informerade när det gäller specifika områden än andra. På grund av behovet att använda begränsade resurser på ett effektivt sätt har kommissionen ofta koncentrerat sina kontroller och förtydliganden av specifika punkter till de klagande som har mest information om den fråga det gäller. Kommissionens tjänstemän har träffat andra klagande, inklusive deras speciella rådgivare, för att diskutera särskilda frågor. En tjänsteman som vill ha mer information brukar i regel försöka få fram den genom långa telefonsamtal eller omfattande korrespondens via e-post. Det faktum att informationen kommer från flera olika källor innebär dessutom i regel att kommissionen har mer information än var och en de klagande.
- Det finns också andra källor för att kontrollera informationens riktighet. Den viktigaste av dessa är domar i Förenade kungarikets domstolar i mål som gäller Lloyd's. Även om dessa mål gäller olika parter och olika sakfrågor, kan dessa domar likväl ge viktig information om fakta. Här bör också framställningarna till Europaparlamentet beträffande Lloyd's nämnas. En del av dem är mycket omfattande: en av framställningarna omfattar sju A4-pärmar.
- Kommissionen har dessutom undersökt eller hänvisat till en lång rad olika dokument, inklusive officiella rapporter som sammanställts av Förenade kungarikets parlamentet, rapporter som beställts av Förenade kungarikets regering beträffande Lloyd's, rapporter som utarbetats för Lloyd's räkning, rapporter om Lloyd's disciplinära åtgärder, böcker av experter samt artiklar i tidningar och tidskrifter.
- Kommissionen har också haft tillgång till egna experter i tekniska frågor, såsom revisionsförfaranden och juridiska frågor.

Trots dess skyldighet att respektera sekretessen i genomförandet av förfaranden enligt artikel 226 i EG-fördraget, samt frånvaron av formella befogenheter att kalla vittnen eller kräva in handlingar, har kommissionen i mycket stor omfattning kunnat styrka riktigheten i den information den mottagit.

Frågan om tidigare underlåtenheter

Kommissionen anser att förbättringar när det gäller regelverket för, och övervakningen av, Lloyd's har uppnåtts genom Financial Services and Markets Act 2000, som trädde i kraft den 1 december 2001.

Syftet med överträdelseförfarandet enligt EU:s lagstiftning är att säkra eller återställa den nationella lagstiftningens överensstämmelse med EU:s lagar, inte att bedöma tidigare överensstämmelse eller

brist på överensstämmelse. Kommissionens pågående undersökningar avser därför en analys av hur de nya rambestämmelserna i Financial Services and Markets Act 2000 tillämpas.

I sitt framträdande inför utskottet för framställningar den 22 januari 2003 underströk kommission s ledamot Bolkestein att talan om skadestånd enbart kan väckas på nationell nivå. EG-domstolens rättspraxis bekräftar dessutom att överträdelseförfaranden enligt artikel 226 i EG-fördraget enbart syftar till att få slut på en medlemsstat underlåtenhet att uppfylla gemenskapsrättens bestämmelser, och inte att generellt konstatera att en sådan underlåtenhet föreläggat i det förgångna.

Klagandens kommentarer

Sammanfattningsvis framförde klaganden följande synpunkter:

Bristen på öppenhet innebär att klaganden inte har något försvar gentemot felaktiga påståenden i svaren från Förenade kungarikets myndigheter till kommissionen.

Kommissionens konstaterande att Financial Services and Markets Act 2000 har medfört förbättringar när det gäller ramverket för reglering av övervakning är i själva verket ett förklätt erkännande av brott mot bestämmelserna i direktiv 73/239/EEG före den lagen trädde i kraft.

Artikel 226 i EG-fördraget är tvingande: "Om kommissionen anser att en medlemsstat har underlåtit att uppfylla en skyldighet enligt detta fördrag, skall kommissionen avge ett motiverat yttrande..." Även om klaganden inte eftersträvar någon ekonomisk ersättning från kommissionen är den senare uppenbart skyldig till förseningen när det gäller att garantera tillämpningen av gemenskapsrätten. Kommissionen borde avge ett motiverat yttrande som slår fast att Förenade kungarikets regering har överträtt gemenskapsrätten under en period av närmare 30 år.

BESLUTET

1 Inledande anmärkning

1.1 I sin slutkommentar framför klaganden ett nytt påstående, nämligen att kommissionen skulle vara skyldig till att ha försenat tillämpningen av direktiv 73/239/EEG på Lloyd's försäkringsmarknad. Klaganden yrkar att kommissionen skall avge ett motiverat yttrande som slår fast att Förenade kungarikets regering har överträtt gemenskapsrättens bestämmelser under en period av närmare 30 år.

1.2 Ombudsmannen anser inte att det skulle vara lämpligt att skjuta upp ett beslut i föreliggande ärende för att undersöka detta nya påstående. Klaganden har dock möjligheten att inge ett nytt klagomål till ombudsmannen.

2 Vägran att ge tillgång till skrivelsen med den formella underrättelsen av den 20 december 2001

2.1 Klaganden begärde hos kommissionen att få tillgång till en skrivelse med en formell underrättelse som kommissionen skickade till Förenade kungarikets regering den 20 december 2001 och som gällde överträdelser av direktiv 73/239/EEG beträffande Lloyd's försäkringsmarknad. Klaganden bestrider kommissionens vägran att utlämna skrivelsen och hävdar att Förenade kungarikets finansministerium har meddelat att man inte har något att invända mot att skrivelsen offentliggörs.

Klaganden hävdar dessutom att svaren från Förenade kungarikets regering till kommissionen till stor del kommer att bygga på information som lämnats av Lloyd's, som tidigare har hushållat med sanningen.

2.2 Enligt kommissionen skulle ett utlämnande av skrivelsen med den formella underrättelsen äventyra genomförandet av dess undersökning av den påstådda överträdelsen. Undantaget när

det gäller rätten till tillgång till handlingar som anges i artikel 4.2 tredje strecksatsen i förordning (EG) nr 1049/2001²³, gäller därför.

Kommissionen hävdar att fallet Lloyd's är mycket komplicerat och känsligt och att dess undersökning av en eventuell överträdelse från Förenade kungariket fortfarande pågår. Ett utlämnande av de handlingar som utväxlats med myndigheterna i Förenade kungariket skulle kunna påverka denna utredning negativt. Slutmålet är att garantera att gemenskapens lagstiftning följs fullt ut. Denna process kräver ömsesidigt förtroende, vilket skulle äventyras av ett utlämnande av handlingar beträffande undersökningen. Klagandens påstående att Förenade kungarikets finansministerium inte skulle ha några invändningar mot ett utlämnande är inte korrekt. Kommissionen bad myndigheterna i Förenade kungariket häva sekretessen i samband med andra förfrågningar om tillgång till handlingar som har samband med detta överträdelseförfarande, men det har myndigheterna inte gjort.

Kommissionen hävdar dessutom att den har kontrollerat korrektheten hos den information som lämnats av myndigheterna i Förenade kungariket med hjälp av ett antal namngivna externa källor, samt intern expertis när det gällde tekniska frågor.

2.3 Ombudsmannen konstaterar att enligt artikel 4.2 i förordning (EG) nr 1049/2001 skall institutionerna vägra tillgång till ett dokument om ett utlämnande skulle undergräva skyddet av "syftet med inspektioner, utredningar och revisioner", om det inte föreligger ett övervägande allmänintresse av utlämnandet. I en dom som gällde kommissionens beslut 94/90 (som ersattes av förordning (EG) nr 1049/2001) ansåg förstainstansrätten att skyddet av syftet med en vänskaplig förlikning i tvisten mellan kommissionen och medlemsstaten kunde rättfärdiga en vägran att utlämna skrivelser med formella underrättelser som skickats i samband med artikel 226-förfaranden.²⁴ När det gäller frågan om ett övergripande allmänintresse, som behandlas under 2.5 nedan, anser ombudsmannen att kommissionen, mot bakgrund av ovan nämnda rättspraxis, rimligen kunde dra slutsatsen att den var berättigad att vägra lämna ut ifrågavarande formella underrättelse. Ombudsmannen vill emellertid påminna om att EG-domstolen är den högsta auktoriteten när det gäller gemenskapsrättens tolkning.

2.4 När det gäller frågan om attityden från Förenade kungarikets myndigheter anser ombudsmannen att även om det är kommissionen som skall tillämpa de relevanta undantagen enligt förordning (EG) nr 1049/2001, så verkar det osannolikt att skyddandet av syftet med en vänskaplig förlikning skulle kunna motivera en vägran att lämna ut dokument om den berörda medlemsstaten var villig att gå med på ett utlämnande. Ombudsmannen finner emellertid ingen anledning att betvivla kommissionens påstående att Förenade kungarikets myndigheter inte skulle vara villiga att acceptera ett utlämnande i föreliggande fall.

2.5 När det gäller påståendet att klaganden skulle vara oförmögen att korrigera eventuellt vilseledande information som lämnats till kommissionen, påpekar ombudsmannen först att förstainstansrätten har angett att en enskild individ inte är part i förfaranden enligt artikel 226 i EG-fördraget och följaktligen inte kan åberopa rätten till rättvis prövning och dess princip att höra motparten.²⁵

Ombudsmannen konstaterar emellertid att det relevanta undantaget enligt förordning (EG) nr 1049/2001 gäller "om det inte föreligger ett övervägande allmänintresse av utlämnandet." Ombudsmannen anser att klaganden har lyckats visa att det föreligger ett betydande allmänintresse av utlämnandet, eftersom det skulle göra det möjligt för allmänheten att kontrollera korrektheten i den information som lämnas till kommissionen och därigenom förbättra artikel 226-förfarandets effektivitet. Ombudsmannen anser att kommissionen, enligt gällande gemenskapsrätt och mot bakgrund av de andra kontrollmöjligheter som kommissionen hänvisar till, i föreliggande ärende kunde dra

²³ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar, EGT L 145/43, 2001.

²⁴ Mål T-191/99, Petrie m.fl. mot kommissionen, [2001] ECR II-3677, stycke 68.

²⁵ Ibid. punkt 70.

den rimliga slutsatsen att allmänintresset av ett utlämnande inte är övergripande. Ombudsmannen vill emellertid påminna om att EG-domstolen är den högsta auktoriteten när det gäller gemenskapsrättens tolkning.

2.6 Mot bakgrund av ovanstående anser ombudsmannen därför inte att det förekommit några administrativa missförhållanden i samband med denna del av ärendet.

2.7 Ombudsmannen påminner om att klaganden enbart har begärt tillgång till kommissionens skrivelse med en formell underrättelse av den 20 december 2001 och att kommissionen har förklarat att det aktuella artikel 226-förfarandet avser situationen efter det att Financial Services and Markets Act 2000 trädde i kraft.

Ombudsmannen påpekar att klaganden har en möjlighet i enlighet med förordning (EG) nr 1049/2001 att inge en framställan till kommissionen om att få tillgång till dokument som eventuellt inte längre är relevanta för det pågående artikel 226-förfarandet, eftersom de avser situationen innan Financial Services and Markets Act 2000 trädde i kraft.

3 Omfattningen av kommissionens undersökning enligt artikel 226

3.1 I en ytterligare skrivelse som ingavs under undersökningens gång hävdar klaganden att kommissionen i sin artikel 226-undersökning borde ta upp tidigare oegentligheter, förutom de nu aktuella påstådda överträdelserna av direktivet.

3.2 Kommissionen hävdar att syftet med överträdelseförfarandet enligt artikel 226 i EG-fördraget är att fastställa eller återställa den nationella lagstiftningens överensstämmelse med EU:s lagar, inte att bedöma tidigare överensstämmelse eller brist på överensstämmelse.

3.3 Ombudsmannen konstaterar att enligt EG-domstolen är syftet med det preliminära förfarandet enligt artikel 226 i EG-fördraget att göra det möjligt för medlemsstaten att på egen hand uppfylla fördragets bestämmelser eller att i förekommande fall motivera sin ståndpunkt.²⁶ Ombudsmannen anser därför att kommissionen har rätt att rikta in sin artikel 226-undersökning på frågan om det föreligger en överträdelse av gemenskapsrätten efter det att Financial Services and Markets Act 2000 trädde i kraft. Ombudsmannen anser därför inte att det har förekommit något administrativt missförhållande i samband med denna del av ärendet.

4 Slutsats

På grundval av ombudsmannens undersökningar förefaller det inte föreligga några administrativa missförhållanden vid kommissionen. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

PÅSTÅDD INDIREKT ÅLDERSDISKRIMINERING I ALLMÄNT UTTAGNINGSPROV

Beslut i klagomål 1536/2002/OV (konfidentiellt) mot Europeiska kommissionen

KLAGOMÅLET

Enligt klaganden lyder fakta i ärendet som följer:

Klaganden önskade delta i det allmänna uttagningsprovet COM/A/2/02 som organiserades av kommissionen (generaldirektoraten för jordbruk, fiske och miljö) för rekrytering av biträdande handläggare (A8). I meddelandet om uttagningsprov uppgavs att sökandena måste ha avlagt erforderlig universitetsexamen efter september 1997. Klaganden ansåg detta vara ett fall av

²⁶

Mål C-191/95, Kommissionen mot Tyskland, [1998] ECR I-5449, stycke 44.

diskriminering på grund av ålder, eftersom han erhöll sin examen 1994 och följaktligen inte kunde delta i uttagningsprovet.

Han ingav därför ett klagomål till ombudsmannen den 28 augusti 2002. I klagomålet hävdade han att kravet i meddelandet om uttagningsprov, att man måste ha avlagt den universitetsexamen som krävdes för att få göra uttagningsprovet tidigast i september 1997, utgjorde ett fall av åldersdiskriminering.

UNDERSÖKNINGEN

Kommissionens yttrande

I sitt yttrande uppgav kommissionen att det allmänna uttagningsprovet COM/A/2/02, som offentliggjordes i EUT den 25 juli 2002, organiserades för rekrytering av biträdande handläggare i lönegrad A8. Tidsfristen för att lämna in ansökan var den 27 september 2002. I punkt II.2 i meddelandet om uttagningsprov angavs att ingen arbetslivserfarenhet krävdes, men att sökandena måste ha erhållit den akademiska grundexamen som gav tillträde till uttagningsprovet efter den 27 september 1997, eller ett diplom över genomgången specialistutbildning som har direkt samband med de olika sektorerna efter den 27 september 1999.

Kommissionen påpekade att beträffande kravet på "färska examensbevis" för uttagningsproven för A8-tjänsterna var reglerna för det aktuella uttagningsprovet mindre stränga än de tidigare, eftersom den grundexamen som gav tillträde till uttagningsprovet (dvs. ett intyg över avslutade studier i direkt anknytning till de olika verksamhetsområden som anges i uttagningsunderlaget) måste ha erhållits inom de senaste fem åren. Tidigare tillämpades tre år. Dessutom ingår ett alternativt villkor i uttagningsunderlaget, nämligen att man kan ha erhållits ett examensbevis över genomgången specialistutbildning inom de senaste tre åren. Detta examensbevis måste inte nödvändigtvis ha erhållits direkt efter grundexamen, utan det kan vara en del av en kompletterande utbildning inom ramen för sökandens yrkeskarriär.

Kommissionen ville också påminna om att uttagningsprovet i fråga syftade till att rekrytera biträdande handläggare i lönegrad A8, vilket är den lägsta lönegraden för kategori A. Kravet på en nyligen erhållen examen grundas på arten av de befattningar som skall tillsättas, såsom ombudsmannen angav i sina slutsatser i punkt 1.4 i det gemensamma beslutet i de båda klagomålen 428/98/JMA och 464/98/JMA. När det gäller de lägsta befattningskategorierna vill kommissionen ha nya eller "färska" kunskaper.

Vad gäller den påstådda åldersdiskrimineringen på grund av villkoret att examen skall vara "färsk", ville kommissionen understryka att inte bara unga människor, utan även äldre personer som påbörjat sina studier lite senare, skulle uppfylla kravet om de hade erhållit sina examina under de senaste fem åren.

Eftersom uttagningsprovet var en parallell till uttagningsprovet COM/A/1/02 kunde alla som inte hade erhållit sin grundexamen under de senaste fem åren, eller sin specialistexamen under de senaste tre åren, ställa upp som sökande i uttagningsprovet COM/A/1/02. Kravet på yrkeserfarenhet är kopplat till befattningen som handläggare, som kräver tre års yrkeserfarenhet. Eftersom inga åldersgränser tillämpas förekommer ingen åldersdiskriminering, utan bara krav som grundas på befattningarnas natur.

Klagandens kommentarer

Inga synpunkter har mottagits från klaganden.

BESLUTET

1 Den påstådda diskrimineringen på grund av ålder

1.1 Klaganden hävdar att kravet i meddelandet om uttagningsprov, att man måste ha erhållit erforderlig universitetsexamen efter september 1997, utgjorde ett fall av åldersdiskriminering.

1.2 Kommissionen hävdar att det allmänna uttagningsprovet COM/A/2/02 hade organiserats för rekrytering av biträdande handläggare i lönegrad A8. Kommissionen påpekar att bestämmelsen om "färska examensbevis" grundades på arten av de tjänster som skulle tillsättas. Vad gäller den påstådda åldersdiskrimineringen på grund av detta villkor, påpekar kommissionen att inte bara unga människor, utan även äldre personer som påbörjat sina studier lite senare, skulle uppfylla kravet om de hade erhållit sina examina under de senaste fem åren. Kommissionen hävdar dessutom att personer som inte hade erhållit sina examensbevis under de senaste fem åren, eller sina intyg över genomgången specialistutbildning inom de senaste tre åren, ändå kunde anmäla sig till det parallella uttagningsprovet COM/A/1/02 som krävde yrkeserfarenhet.

1.3 Precis som gemenskapens domstolar alltid har hävdad, måste förfarandet för rekrytering av tjänstemän till gemenskapen respektera principen om lika behandling, som är en av grundsatserna i EG:s lagstiftning. Enligt denna princip får jämförbara situationer inte behandlas olika, om inte en sådan särbehandling kan motiveras objektivt. Följaktligen får sökande som befinner sig i likartade situationer inte behandlas olika om det inte finns en rimlig motivering²⁷.

1.4 Kommissionens användning av den påstått indirekt diskriminerande klausulen i villkoren för tillträde till uttagningsprovet COM/A/2/02, nämligen det datum när sökandena till A8-befattningen erhållit sin grund- eller specialistexamen, måste således vara grundad på objektiva skäl. Dessa skäl skall kunna göra det möjligt för ombudsmannen att bedöma om kommissionen handlade inom gränserna för sina juridiska befogenheter när den begagnade sig av denna typ av villkor.

1.5 Kommissionen motiverade införandet av denna klausul med att en sådan krävdes på grund av den typ av funktioner som skulle utföras av de biträdande handläggarna. Eftersom A8-tjänstemän inte antas ha någon relevant yrkeserfarenhet innan de börjar arbeta på kommissionen, har institutionen bestämt ett datum för avslutandet av studier eller specialiststudier. Examensbevisets "färskhet" verkar därför vara ett specifikt villkor som baseras på arten av de befattningar som skall tillsättas.

1.6 Det framgår dessutom att även en äldre sökande som nyligen har erhållit sin grund- eller specialistexamen kan delta i uttagningsprovet. Dessutom kan sökande som inte har erhållit sin examen eller specialistexamen inom de senaste fem respektive tre åren delta i det parallella uttagningsprovet COM/A/1/02 som i stället kräver yrkeserfarenhet. Ombudsmannen anser därför att de argument som framförts av kommissionen verkar rimliga. De begränsningar som införts genom ifrågasvarande klausul verkar dessutom stå i rimlig proportion till det angivna syftet, nämligen att göra det möjligt för institutionen att bättre rikta in sitt sökande på presumtiva A8-sökande.

1.7 Ombudsmannens slutsats blir därför att kommissionen handlade inom ramen för sina juridiska befogenheter när den införde ett krav som bygger på "examensbevisets färskhet". Ombudsmannen anser därför att det inte finns något som tyder på administrativa missförhållanden i ärendet.

2 Slutsats

På grundval av ombudsmannens undersökningar av detta klagomål förefaller det inte föreligga något administrativt missförhållande vid kommissionen. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

²⁷

Mål T-42/91, Hoyer mot kommissionen [1994], ECR-SC II-297; mål T-44/91, Smets mot kommissionen [1994] ECR-SC II-319.

KOMMISSIONENS VÄGRAN ATT BEVILJA TILLGÅNG TILL HANDLINGAR SOM INGIVITS AV MEDLEMSSTATERNA

Beslut i klagomål 1753/2002/GG (konfidentiellt) mot Europeiska kommissionen

Följande är en kort sammanfattning av beslutet, som på grund av sin längd inte kan publiceras i sin helhet. Den kompletta beslutstexten, på tyska och engelska, återfinns på ombudsmannens webbplats: <http://www.euro-ombudsman.eu.int/decision/en/021753.htm>

I mars 2002 ansökte klaganden, en irländsk medborgare, hos kommissionen om att få tillgång till vissa handlingar i enlighet med förordning (EG) nr 1049/2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar²⁸.

Dokumentet tillskickades klaganden, med undantag av två skrivelser från Irland till kommissionen enligt artikel 27.1 i det sjätte direktivet och med undantag av ett meddelande från Irland enligt artikel 27.5 i samma direktiv. Kommissionen informerade klaganden om att tillgång till handlingarna inte kunde beviljas, eftersom de irländska skattemyndigheterna hade krävt att handlingarna inte skulle offentliggöras.

Klaganden hävdade att kommissionen gjorde fel när den vägrade ge tillgång till dokumenten, eftersom ett offentliggörande inte skulle skada något av de intressen som anges i förordning (EG) nr 1049/2001 och att kommissionen hade underlåtit att uppfylla de procedurregler som anges i beslut 2001/937²⁹. Klaganden yrkade därför att kommissionen skulle ompröva sitt beslut.

I samband med ombudsmannens undersökning hävdade kommissionen att den hade tillämpat korrekta förfaranden och att den inte bara hade haft rätt att samråda med de berörda nationella myndigheterna, utan även haft en skyldighet att göra det. Kommissionen hävdade också att om den hade ansett att ett utlämnande skulle vara skadligt, så hade den inte tillfrågat de irländska myndigheterna utan hade vägrat lämna ut handlingarna. Medlemsstaternas rätt att vägra ge institutionerna tillstånd att utlämna handlingar som kommer från medlemsstaterna var aldrig avsedd att begränsa tillgången till handlingar som sådan, utan att begränsa tillgången till dem enligt gemenskapens regler. Avsikten med denna begränsning var att ta hänsyn till handlingens status enligt nationell lagstiftning och därmed att undvika avvikelser mellan gemenskapens regler för offentlighet och de olika nationella systemen på området.

I sitt beslut i ärendet framhöll ombudsmannen först att klaganden inte hade lyckats visa att kommissionens beslut att vägra bevilja tillgång till handlingarna hade varit fel och fann därför inget administrativt missförhållande vad gällde den delen av ärendet.

Ombudsmannen ansåg dessutom att kommissionen agerat korrekt vad gällde ärendets innehåll, även om den inte följt sina egna procedurregler i enlighet med beslut 2001/937. Man skulle faktiskt kunna hävda att om kommissionen hade följt sina egna procedurregler, så hade detta utgjort ett fall av administrativt missförhållande. Ombudsmannen ansåg därför att det skulle vara olämpligt att dra slutsatsen att kommissionens underlåtenhet att följa sina egna procedurregler utgjorde ett fall av administrativt missförhållande i det här aktuella fallet. För att bidra till att liknande situationer inte uppkommer i framtiden gjorde ombudsmannen följande ytterligare anmärkning:

På grundval av ombudsmannens undersökningar förefaller det som om de procedurregler som kommissionen antagit i sitt beslut 2001/937/EG, EKSG, Euratom: Kommissionens beslut av den 5 december 2001 om ändring av dess arbetsordning, och framför allt artikel 5.4 i den arbetsordningen, inte har utformats med den omsorg som krävs för att återspegla de viktigaste bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar. Ombudsmannen anser därför att kommissionen borde granska dessa procedurregler. Motsvarande regler som antogs av rådet genom dess beslut av den 29 november 2001 om

²⁸ EGT L 145, 2001, s. 12.

²⁹ 2001/937/EG, EKSG, Euratom: Kommissionens beslut av den 5 december 2001 om ändring av dess arbetsordning med detaljerade regler för kommissionens tillämpning av förordning (EG) nr 1049/2001, EGT, L 345, 2001, s. 94.

ändring av rådets arbetsordning³⁰ (och framför allt artikel 2.1 i bilaga III som genom beslutet lades till i rådets arbetsordning) skulle kunna utgöra en användbar vägledning i sammanhanget.

EUROPEISKA KOMMISSIONENS BEHANDLING AV EN ANSÖKAN OM TJÄNST SOM UTSTATIONERAD NATIONELL EXPERT

Beslut i klagomål 172/2003/IP mot Europeiska kommissionen

KLAGOMÅLET

Klagomålet avser kommissionens behandling av en ansökan gjord av klaganden för en tjänst som utstationerad nationell expert.

I september 2001 skickade Europeiska kommissionens GD Inre marknaden ut till kommissionens permanenta representationer i medlemsstaterna fyra meddelanden om lediga tjänster som utstationerad nationell expert i fyra olika tjänsteenheter. Klaganden sökte till tjänsten i enhet D/1, "Fri rörlighet för varor".

I en skrivelse daterad den 16 januari 2002 informerades klaganden om att hans ansökan hade avslagits. I skrivelsen sades att *"vi har skickat ut Er meritförteckning till generaldirektoratet, men dessvärre har Er ansökan inte varit framgångsrik. Vi kommer emellertid att spara Era uppgifter under ett år"*.

Den 11 februari 2002 skrev klaganden till kommissionen med följande uppmaning till institutionen: (i) att redovisa motiven till beslutet att inte godkänna hans ansökan, ii) att meddela honom namnet på den framgångsrike sökanden och iii) att ge honom tillgång till kopior av alla handlingar i ärendet.

I sitt svar av den 13 mars 2002 uppgav kommissionen att skrivelsen som skickades den 16 januari 2002 hade varit en bekräftelse som skickades ut för att informera sökandena om att deras uppgifter skulle sparas under ett år. Institutionen påpekade att inget urval ännu hade gjorts och att det inte var säkert om tjänsten som utstationerad nationell expert skulle tillsättas inom den närmaste tiden på grund av en intern omstrukturering av de tjänsteenheter det gällde. Kommissionen uppgav dessutom att utlysningen av en viss tjänst inte är bindande för institutionen, som kan besluta att inte tillsätta tjänsten.

Den 2 april 2002 skrev klaganden till kommissionen på nytt. Han påpekade att kommissionen i skrivelsen av den 16 januari 2002 klart hade angett att hans ansökan inte varit framgångsrik. Enligt klaganden innebar det att ett urvalsförfarande hade ägt rum. Han ansåg dessutom att kommissionen borde ha informerat sökandena om alla eventuella beslut i samband med förfarandet. I sitt svar av den 8 maj 2002 upprepade kommissionen de synpunkter som framförts i dess skrivelse av den 13 mars 2002.

I en skrivelse av den 4 september 2002, som svar på ytterligare en skrivelse från klaganden av den 18 juni 2002, uppgav kommissionen följande: i) för tjänsten i enhet D/1 hade tre ansökningar mottagits, inklusive klagandens, ii) efter en förändring av den inre strukturen i GD Inre marknaden och efter en översyn av fördelningen av de mänskliga resurserna hade man beslutat att inte tillsätta tjänsten som utstationerad nationell expert inom enhet D/1, iii) ingen utstationerad nationell expert hade rekryterats av GD Inre marknaden sedan den aktuella tjänsten utlysts, iv) eftersom det inte fanns något skriftligt beslut om att inte tillsätta tjänsten var det inte möjligt att ge klaganden tillgång till ett sådant dokument som han begärt att få ut i sin skrivelse av den 11 februari 2002. GD Inre marknaden beklagade dessutom att den skrivelse som skickades ut till sökandena i januari 2002 hade varit ett standardbrev som normalt skickas ut för att informera sökandena om att

³⁰

EGT L 313, 2001, s. 40.

deras ansökningar hade avslagits. I det här aktuella fallet skulle det ha varit bättre att förklara att kommissionen hade beslutat att inte tillsätta tjänsten och att ange skälen för detta.

I sitt klagomål hävdade klaganden att Europeiska kommissionen hade underlåtit att följa principerna för god förvaltning när den skickade honom skrivelsen av den 16 januari 2002, eftersom informationen i den skrivelsen inte var korrekt. Kommissionen vägrade dessutom att bevilja tillgång till de handlingar som rörde dess beslut att inte tillsätta tjänsten som utstationerad nationell expert.

Klaganden yrkade dessutom ersättning på 100 000 euro för de materiella och psykiska skador han sade sig ha drabbats av.

UNDERSÖKNINGEN

Europeiska kommissionens yttrande

I sitt yttrande redovisade kommissionen den faktiska bakgrunden till klagomålet och framförde dessutom följande synpunkter:

Klaganden var en av tre sökande till tjänsten som utstationerad nationell expert som utlystes i september 2001 av GD Inre marknaden. Samtliga personer som hade anmält sig som sökande till tjänsten hade informerats genom en standardskrivelse om att deras ansökan inte hade varit framgångsrik. Kommissionen accepterade påståendet att informationen i denna skrivelse hade varit vilseledande för klaganden, som hade kunnat dra slutsatsen att en annan sökande hade valts ut.

Som svar på klagandens skrivelse av den 11 februari 2002 hade kommissionens tjänstenheter emellertid i en skrivelse av den 13 mars 2002 gett klaganden en detaljerad förklaring till beslutet att inte tillsätta den utannonserade tjänsten.

Klagande skickade en ytterligare skrivelse den 2 april 2002, i vilken han uppgav att utlysandet av tjänsten hade skapat rättmätiga förväntningar om att han skulle kunna komma i fråga för den aktuella tjänsten. Han uppgav dessutom att han hade informerats om att en annan sökande hade fått tjänsten. Han bad därför återigen att få tillgång till handlingarna som gällde beslutet att inte tillsätta tjänsten som utstationerad nationell expert.

Den 8 maj 2002 svarade kommissionens ansvariga tjänstenheter klaganden och bekräftade innehållet i skrivelsen av den 13 mars 2002. De tillade dessutom att kommissionen inte var bunden av att ha utlyst en ledig befattning.

Den 18 juni 2002 ingav klaganden ett klagomål till kommissionen i enlighet med kodexen för god förvaltningssed. Klagomålet bekräftades av generalsekreteraren och registrerades med nummer A/330162. Generaldirektören för GD Inre marknaden besvarade klagomålet den 4 september 2002. Han bekräftade informationen i skrivelsen av den 13 mars 2002 och påpekade att ingen utstationerad nationell expert hade rekryterats till enhet D/1 i GD Inre marknaden sedan tjänsten utlystes i september 2001. Generaldirektören bad än en gång om ursäkt för att klaganden endast hade mottagit en standardskrivelse som informerade honom om att hans ansökan inte varit framgångsrik. Han underströk emellertid också att upplysningen att klagandens uppgifter skulle finnas kvar i GD Inre marknadens databas var korrekt.

I en skrivelse av den 7 oktober 2002 överklagade klaganden svaret på sitt klagomål (A/330162) och begärde att få tillgång till vissa handlingar.

I sitt svar av den 12 november 2002 uppgav kommissionens generalsekreterare att även om han kunde gå med på att vissa brister hade förekommit i samband med det aktuella förfarandet, så hade de bristerna rättats till genom den förklaring som därefter skickats till klaganden.

Den 15 november skickade GD Inre marknaden följande handlingar till klaganden: en kopia av ett meddelande från M., generaldirektör för GD Inre Marknaden, till R., generaldirektör för GD Personal

och administration av den 24 oktober 2001 rörande förändringar i GD Inre marknadens struktur, som resulterade i en sammanslagning av enheterna D/1 och D/2; en kopia av ett meddelande från GD Personal och administration till GD Inre marknaden av den 19 november 2001, vilket innehöll de tre ansökningarna till tjänsten som utstationerad nationell expert i enhet D/1; samt anonymiserade kopior av skrivelserna till de båda andra sökandena till tjänsten som utstationerad nationell expert, identiskt likadana som den skrivelse som skickades till klaganden den 16 januari 2002.

I en allmän kommentar erkände kommissionen att svaret som skickats till klaganden den 16 januari 2002 inte hade gett klaganden en heltäckande och korrekt bild av skälen till att han inte hade valts ut. Kommissionen hade bett om ursäkt redan i sin skrivelse av den 13 mars 2002. Trots detta underströk den att utlysandet av den lediga tjänsten som utstationerad nationell expert inte kunde skapa rättmätiga förväntningar från sökandenas sida på att de skulle utses. Utstationerade nationella experter finansieras via budgetrubrik A-7003. Varje generaldirektorat tilldelas en viss budgetram som det sedan förvaltar på egen hand. Beslut om att skapa eller överföra tjänster för utstationerade nationella experter kräver inga särskilda formaliteter. Beslutet att rekrytera en utstationerad nationell expert fattas normalt på grundval av en begäran från det aktuella generaldirektoratet till generaldirektören för Personal och administration. I det här aktuella fallet framfördes aldrig någon sådan begäran, eftersom det beslutades att inte genomföra någon rekrytering.

När det gällde registreringsnumren på de skrivelser av den 16 januari 2002 som skickades till de sökande vars ansökningar inte var framgångsrika i uttagningsförfarandet, så uppgav kommissionen slutligen att den inte kunde förklara varför två av dessa skrivelser hade samma registreringsnummer (238). Enligt kommissionen var den troligaste förklaringen att två av skrivelserna hade lagts fram för underskrift i samma ärende, medan den tredje (med registreringsnummer 240) ingått i ett separat ärende.

Klagandens kommentarer

I sina kommentarer vidhöll klaganden i allt väsentligt sitt klagomål.

Han påpekade dessutom att det var oacceptabelt att kommissionen inte hade kunnat ge en tillfredsställande förklaring till att två av de skrivelser som skickats till de icke framgångsrika sökandena den 16 januari 2002 hade samma registreringsnummer, medan den tredje hade ett annat nummer. Klaganden ansåg att detta kunde bero på att innehållet i skrivelserna inte var detsamma.

Han upprepade de påståenden han framfört i sitt klagomål och vidhöll sitt yrkande på ersättning.

YTTERLIGARE UNDERSÖKNINGAR

Efter en noggrann granskning av kommissionens yttrande och klagandens kommentarer verkade det krävas ytterligare undersökningar. I en skrivelse av den 10 november 2003 bad därför ombudsmannen kommissionen att ge honom tillgång till dess akt i ärendet.

Den 25 november 2003 granskade ombudsmannens tjänsteenheter kommissionens akt i ärendet. I kommissionens akt ingick relevanta handlingar som avsåg ändringen av GD Inre marknadens organisationsschema, handlingar som avsåg tjänsterna som utstationerad nationell expert inom GD Inre marknaden, den interna korrespondensen i ärendet mellan kommissionens olika enheter och korrespondensen mellan kommissionen och klaganden. Trots att en sådan inte fanns bland dokumenten i akten, gav kommissionens tjänsteenheter ombudsmannens enheter en lista över samtliga tjänster som utstationerad nationell expert sedan år 2000. Av den listan framgick att ingen utstationerad nationell expert hade rekryterats till enhet D/1. Ombudsmannens tjänsteenheter mottog dessutom en kopia av alla utgående skrivelser från GD Inre marknaden av den 16 januari 2002, med registreringsnumren 238, 239 och 240. När det gällde dessa handlingar, som på kommissionens begäran skall betraktas som konfidentiella, förklarade kommissionens företrädare att om flera utgående skrivelser grundas på samma standardskrivelse med samma ordalydelse, används samma registreringsnummer för samtliga dessa skrivelser. Det kan emellertid uppkomma

en "lucka" i registreringsnumren beträffande korrespondens från en viss enhet, eller till och med från en viss tjänsteman. Skälen till detta är att hela generaldirektoratet använder samma ADONIS-system, dvs. samma system för registreringsnummer. Detta innebär att när någon registrerar en utgående skrivelse utnyttjas nästa nummer i systemet.

BESLUTET

1 Kommissionens behandling av klagandens ansökan

1.1 Klaganden sökte en tjänst som utstationerad nationell expert vid GD Inre marknaden, enhet D/1 "Fri rörlighet för varor", sedan tjänsten utlysts av GD Inre marknaden i en skrivelse till kommissionens permanenta representationer i september 2001. Genom en skrivelse av den 16 januari 2002 informerades han om att hans ansökan inte varit framgångsrik.

I sitt klagomål hävdade klaganden att Europeiska kommissionen hade underlåtit att följa principerna för god förvaltningssed när den skickade honom skrivelsen av den 16 januari 2002, eftersom informationen i den skrivelsen inte var korrekt.

1.2 I sitt yttrande accepterade kommissionen påståendet att informationen i skrivelsen av den 16 januari 2002 hade varit vilseledande och att den skrivelsen hade kunnat få klaganden att tro att en annan sökande hade antagits till tjänsten som utstationerad nationell expert.

1.3 Enligt principerna för god förvaltningssed skall institutionerna redovisa tydliga och detaljerade skäl för sina beslut. När det gäller det här aktuella ärendet accepterade kommissionen att dess skrivelse av den 16 januari 2002 varit vilseledande.

Ombudsmannen konstaterar emellertid att kommissionen förklarade skälen till att den hade beslutat att inte tillsätta tjänsten som utstationerad nationell expert för klaganden och att den bad om ursäkt för den vilseledande skrivelsen av den 16 januari 2002 i skrivelsen av den 4 september 2002 och därefter i sitt yttrande till ombudsmannen.

1.4 Den granskning av kommissionens akt i ärendet som Europeiska ombudsmannens enheter genomförde har inte avslöjat något som gör att man kan ifrågasätta kommissionens förklaringar.

1.5 På grundval av ovanstående anser ombudsmannen inte att det är nödvändigt att undersöka denna del av ärendet vidare.

2 Klagandens begäran om att få tillgång till handlingar

2.1 I sitt klagomål hävdade klaganden att kommissionen inte beviljade honom tillgång till handlingarna som rörde kommissionens beslut att inte tillsätta tjänsten som utstationerad nationell expert.

2.2 I sitt yttrande uppgav kommissionen att GD Inre marknaden skickade samtliga handlingar som gällde det aktuella förfarandet till klaganden den 15 november 2002, dvs. en kopia av ett meddelande från M., generaldirektör för GD Inre Marknaden, till R., generaldirektör för GD Personal och administration rörande förändringar i GD Inre marknadens struktur, som resulterade i en sammanslagning av enheterna D/1 och D/2; en kopia av ett meddelande från GD Personal och administration till GD Inre marknaden av den 19 november 2001 som innehöll de tre ansökningarna till tjänsten som utstationerad nationell expert i enhet D/3; samt anonymiserade kopior av skrivelserna till de båda andra sökandena till tjänsten som utstationerad nationell expert, identiska med den skrivelse som skickades till klaganden den 16 januari 2002.

2.3 Ombudsmannens enheter genomförde en granskning av kommissionens akt i ärendet. Inget skriftligt meddelande från kommissionen rörande beslutet att inte tillsätta tjänsten som utstationerad nationell expert återfanns i kommissionens akt. Det föreföll dessutom som om det inte fanns några andra handlingar som rörde detta beslut, med undantag av de handlingar som kommissionen hade skickat till klaganden. Undersökningen visade också att de anonymiserade kopiorna av skrivelserna

som klaganden hade mottagit motsvarade de skrivelser som kommissionen skickat till de andra två sökandena.

2.4 På grundval av detta anser ombudsmannen att det inte förekommit några administrativa missförhållanden vid kommissionen i samband med denna del av ärendet.

3 Klagandens yrkande om ersättning

3.1 Klaganden begärde en ersättning på 100 000 euro för materiella och psykiska skador.

3.2 I sitt yttrande underströk kommissionen att offentliggörandet av en ledig tjänst som utstationerad nationell expert inte kunde skapa rättmätiga förväntningar hos sökandena om att de skulle komma att utnämnas.

3.3 Mot bakgrund av ovanstående slutsatser rörande klagandens påståenden anser ombudsmannen inte att klaganden styrkt den skada som den vilseledande skrivelsen av den 16 januari 2002 enligt uppgift skulle ha orsakat honom.

4 Slutsats

På grundval av ombudsmannens undersökningar av detta klagomål förefaller det inte föreligga något administrativt missförhållande vid Europeiska kommissionen. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

TILLGÅNG TILL RÄTTADE SKRIFTLIGA PROV I UTTAGNINSPROV ORGANISERADE AV KOMMISSIONEN

Beslut i klagomål 324/2003/MF mot Europeiska kommissionen

KLAGOMÅLET

Klaganden ingav ett klagomål till Europeiska ombudsmannen den 7 februari 2003.

Enligt klaganden lyder fakta i ärendet som följer:

Klaganden är tjänsteman vid Europeiska kommissionen. Han deltog i uttagningsprovet COM/C/1/01 som offentliggjordes i EUT C 251A den 11 september 2001 och som organiserades av Europeiska kommissionen för att upprätta en reservlista över byråassistenter inom området finansförvaltning och redovisning. Han godkändes i den preliminära uttagningen och deltog därefter i de skriftliga proven. I en skrivelse av den 13 december 2002 informerade kommissionen klaganden om att han inte skulle få delta i det muntliga provet, eftersom han enbart hade erhållit 17 poäng av 40 i prov d), där gränsen för godkännande gick vid 20 poäng.

I ett e-brev av den 18 december 2002 begärde klaganden att få en kopia av sin utvärderingsblankett samt av den rättade versionen av det skriftliga provet för att få veta vilka fel han hade gjort. Den 10 januari 2003 skickade kommissionen klaganden en kopia av hans skriftliga prov, utan några rättelser, tillsammans med utvärderingsblanketten.

I ett e-brev av den 16 januari 2003 informerade klaganden kommissionen om att han begärt att få en kopia av sitt rättade prov och att han endast mottagit en kopia av sitt skriftliga prov utan några rättelser. I en skrivelse av den 29 januari 2003 svarade kommissionen att den hade lämnat all information avseende de skriftliga proven som var tillgänglig för de sökande.

Den 7 februari 2003 ingav klaganden ett klagomål till Europeiska ombudsmannen. Han hävdade att Europeiska kommissionen hade underlåtit att skicka honom hans eget rättade prov i uttagningsprov COM/C/1/01. Han hävdade dessutom att de handlingar som skickats av

Europeiska kommissionen, nämligen utvärderingsblanketten och det skriftliga provet utan några rättelser, inte gjorde det möjligt för honom att förstå vilka fel han hade gjort.

UNDERSÖKNINGEN

Europeiska kommissionens yttrande

I sitt yttrande framförde Europeiska kommissionen sammanfattningsvis följande synpunkter:

Kommissionen medgav att den, i en skrivelse från ordförande Prodi av den 7 december 1999 till Europeiska ombudsmannen, hade lovat att på begäran ge sökandena tillgång till sina egna rättade prov beträffande uttagningsprov som offentliggjorts efter den 1 juli 2000.³¹ Kommissionen hävdade att tillgång till de rättade proven endast hade blivit möjlig efter genomförandet av vissa rättsliga och administrativa arrangemang.

Det förfarande som införts innebar att man fyllde i en provisorisk utvärderingsblankett innehållande anmärkningar och föreslagna rättelser från varje examinator för varje enskild del av proven. Därefter bestämde uttagningskommittén den slutliga poängsumman, lade till sin egen bedömning på utvärderingsblanketten och undertecknade densamma. En sådan utvärderingsblankett kunde sökandena få tillgång till på begäran.

Delprov d) i uttagningsprov COM/C/1/01 utgjordes av en fallstudie för att bedöma sökandenas specialkunskaper samt organisatoriska och administrativa skicklighet beträffande finansiell förvaltning och redovisning. Efter de skriftliga proven genomförts så rättades samtliga prov anonymt av minst två examinatore, i enlighet med kriterier som bestämts i förväg av uttagningskommittén. Den senare kontrollerade därefter att dessa kriterier tillämpats korrekt och granskade examinerarnas anmärkningar och bedömningar. Uttagningskommittén bestämde därefter slutpoängen, som meddelades sökandena.

När det gällde klagandens påståenden att de handlingar som skickats av kommissionen, dvs. utvärderingsblanketten och det skriftliga provet utan några rättelser, inte gjorde det möjligt för honom att förstå vilka fel han gjort, så måste det sägas att de prov som lämnats in av de som gjort de skriftliga proven inte innehöll några anteckningar. De anteckningar som gjordes av examinerarna gjordes på den provisoriska utvärderingsblanketten i enlighet med det förfarande som beskrivits ovan. Uttagningskommittén kunde konsultera denna provisoriska utvärderingsblankett när den gjorde sin bedömning av sökandena. Eftersom denna provisoriska utvärderingsblankett inte innehöll uttagningskommitténs bedömning, utan bara utgjorde ett underlag för dess bedömning, så tillsändes den inte sökandena.

Uttagningskommitténs bedömning förekom enbart på den utvärderingsblankett som skickats till klaganden. Förutom att uppge den poängsumma som tilldelats klaganden så lämnade uttagningskommittén dessutom sina kommentarer på denna utvärderingsblankett. Syftet med dessa kommentarer var att informera klaganden om anledningen till att uttagningskommittén beslutat tilldela honom en poäng som låg under gränsen för godkänt, för att på så vis hjälpa klaganden för det fall han skulle besluta att delta i ett annat uttagningsprov i framtiden.

Klagandens kommentarer

Europeiska ombudsmannen vidarebefordrade kommissionens yttrande till klaganden med en uppmaning att lämna kommentarer. Inga synpunkter mottogs från klaganden.

³¹

Pressmeddelande nr 16/99 från Europeiska ombudsmannen av den 15 december 1999.

BESLUTET

1 Kommissionens påstådda underlåtenhet att ge klaganden tillgång till sina rättade skriftliga prov

1.1 Klaganden hävdade att Europeiska kommissionen inte hade gett honom tillgång till sina egna rättade skriftliga prov i uttagningsprov COM/C/1/01.

1.2 Kommissionen hävdade att den hade lämnat all information avseende de skriftliga proven som var tillgängliga för sökandena. Den påpekade också att proven från de som gjort de skriftliga proven inte innehöll några anteckningar. Examinatorerna lämnade sina kommentarer på den provisoriska utvärderingsblanketten i enlighet med gällande förfarande. Uttagningskommittén kunde konsultera denna provisoriska utvärderingsblankett när den gjorde sin bedömning av sökandena. Eftersom den provisoriska utvärderingsblanketten inte innehöll uttagningskommitténs bedömning, utan bara utgjorde ett underlag för denna bedömning, så tillskickades den inte sökandena.

1.3 Den 18 oktober 1999 skickade Europeiska ombudsmannen en särskild rapport till Europaparlamentet efter sin undersökning på eget initiativ beträffande sekretess i förbindelse med kommissionens rekryteringsförfarande³². Den särskilda rapporten innehöll en formell rekommendation till kommissionen att i framtida uttagningsprov, på begäran, ge sökandena tillgång till sina egna rättade prov. Den 7 december 1999 skrev Europeiska kommissionens ordförande till Europeiska ombudsmannen för att informera om följande:

*"Kommissionen välkomnar de rekommendationer ni framför i denna rapport och kommer att föreslå nödvändiga rättsliga och organisatoriska arrangemang för att på begäran ge sökandena tillgång till sina egna rättade prov från den 1 juli 2000."*³³

1.4 Europeiska ombudsmannen konstaterar att klaganden bad kommissionen att få se sitt eget rättade prov. Den 10 januari 2003 skickade kommissionen klaganden kopior av hans skriftliga prov samt av utvärderingsblanketten. Uttagningskommittén lämnade ett skriftligt utlåtande om klagandens skriftliga prov på denna utvärderingsblankett. Europeiska ombudsmannen känner inte till någon regel som skulle tvinga uttagningskommittén att skriva sina kommentarer beträffande sökandens prov på provmanuskriptet. Europeiska ombudsmannen anser därför att kommissionens ståndpunkt verkar rimlig.

1.5 Europeiska ombudsmannen anser därför inte att det föreligger några administrativa missförhållanden vid kommissionen.

2 Påståendet att de handlingar som kommissionen skickat, nämligen utvärderingsblanketten och provet utan rättelser, inte gjorde det möjligt för klaganden att förstå vilka fel han gjort.

2.1 Klaganden hävdade att de handlingar som kommissionen skickat, nämligen utvärderingsblanketten och provmanuskriptet utan rättelser, inte gjorde det möjligt för honom att förstå vilka fel han gjort.

2.2 Europeiska kommissionen uppgav att uttagningskommitténs bedömning framgick av den utvärderingsblankett som skickades till klaganden. Förutom att uppge poängsumman som tilldelats klaganden så lämnade uttagningskommittén dessutom sina kommentarer på denna utvärderingsblankett.

2.3 Efter en granskning av den kopia av utvärderingsblanketten som kommissionen skickat till honom konstaterade Europeiska ombudsmannen att utvärderingsblanketten verkar innehålla

³² Särskild rapport från Europeiska ombudsmannen till Europaparlamentet till följd av den undersökning som gjorts på ombudsmannens eget initiativ av sekretessbestämmelserna i förbindelse med kommissionens rekryteringsförfaranden: <http://www.euro-ombudsman.eu.int/special/en/default.htm>.

³³ Pressmeddelande nr 16/99 från Europeiska ombudsmannen av den 15 december 1999.

särskilda kommentarer om uttagningskommitténs bedömning av det prov som klaganden lämnat in i delprov d). På denna utvärderingsblankett har uttagningskommittén dessutom framhållit vad den uppenbarligen betraktat som misstag eller svagheter i provmanuskriptet. Europeiska ombudsmannen anser därför att den information som lämnats till klaganden verkar vara tillräckligt detaljerad för att göra det möjligt för honom att förstå vilka fel han gjort.

2.4 Mot bakgrund av ovanstående drar Europeiska ombudsmannen slutsatsen att det inte verkar ha förekommit något administrativt missförhållande vid kommissionen i samband med denna del av ärendet.

3 Slutsats

På grundval av ombudsmannens undersökningar av detta klagomål förefaller det inte föreligga några administrativt missförhållande vid Europeiska kommissionen. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

3.1.4 Europeiska centralbanken

TILLGÅNG TILL STATISTIK ÖVER EUROSEDELAR I LAGER OCH I OMLOPP

Beslut i klagomål 1939/2002/IJH mot Europeiska centralbanken

KLAGOMÅLET

I november 2002 förnyade klaganden sitt klagomål till ombudsmannen om Europeiska centralbankens (ECB) vägran att förse honom med statistik över mängden eurosedlar i lager och i omlopp. Hans tidigare klagomål, som ingavs i juli 2002, bedömdes som otillåtligt enligt artikel 2.4 i ombudsmannens stadgar, eftersom klaganden inte hade iakttagit det förfarande som anges i ECB:s regler om allmänhetens tillgång till handlingar.³⁴ Framför allt hade han inte gjort en bekräftande ansökan och väntat under den föreskrivna svarstiden.

Klaganden ingav sedermera en bekräftande ansökan, som Europeiska centralbankens styrelse avslag i en skrivelse av den 5 november 2002. Europeiska centralbanken motiverade sitt beslut genom att hänvisa till de undantag som anges i första och fjärde strecksatsen i artikel 4 i beslut ECB/1998/12, vari sägs att institutionen inte skall bevilja tillgång till en handling om dess utlämnande skulle kunna undergräva:

-- skyddet för det allmänna samhällsintresset, framför allt den allmänna säkerheten, internationella förbindelser, valuta- eller växelkursstabilitet, rättsliga förfaranden, inspektioner eller utredningar,

(...)

-- skyddet av Europeiska centralbankens ekonomiska intressen.

I sitt klagomål till ombudsmannen bestrider klaganden Europeiska centralbankens avslag på hans bekräftande ansökan. Klaganden hävdar att inget av de undantag som anges i artikel 4 i beslut ECB/1998/12 är tillämpligt på den statistik som han begär tillgång till.

³⁴

Europeiska centralbankens beslut av den 3 november 1998 (ECB/1998/12) om allmänhetens tillgång till handlingar i Europeiska centralbankens arkiv, EGT L 110/30, 1999.

UNDERSÖKNINGEN

Europeiska centralbankens yttrande

Sammanfattningsvis framförde Europeiska centralbanken följande synpunkter i sitt yttrande:

Europeiska centralbanken har försett klaganden med den allra senaste informationen om det totala antalet eurosedlar i omlopp och i lager, fördelat på olika valörer. Dessutom lämnas uppgifter om den årliga produktionen av eurosedlar på Europeiska centralbankens webbplats. Månatliga uppgifter om det antal eurosedlar som returneras till de nationella centralbanker som deltar i eurosamarbetet är också tillgängliga på begäran.

Genom att delvis avvisa klagandens begäran om information handlade Europeiska centralbanken på grundval av, och i enlighet med, artikel 4 i beslut ECB/1998/12, eftersom ett utlämnande av informationen ifråga hade kunnat undergräva skyddet av de intressen som anges i artikeln.

Om informationen om lagerhållning och flöden av eurosedlar inom de medlemsstater som deltar i eurosamarbetet offentliggjordes, så skulle detta kunna äventyra säkerheten för såväl lagerhållning av sedlar som för förflyttningen av dem mellan olika nationella centralbanker. Dessa förflyttningar görs för att kompensera för (eventuella) brister. Sådan information skulle dessutom kunna äventyra säkerheten för de personer som har ansvaret för lagren och/eller som är engagerade i transport av eurosedlar. Detta resonemang är giltigt även om informationen offentliggjordes efter det att transporten i fråga ägt rum, eftersom vissa rutiner skulle kunna identifieras. Detta argument är särskilt relevant för de små medlemsstaterna, som kanske skulle ha ett begränsat antal lagerplatser för eurosedlar.

Lagring och transport av sedlar är säkerhetskänsliga frågor på grund av de mycket stora belopp som kan vara inblandade. Europeiska centralbankens styrelse vägde noggrant allmänhetens intresse av att få tillgång till denna typ av information mot allmänhetens intresse av att skyddas i sådana fall, framför allt frågan om den allmänna säkerheten. På grundval av dessa överväganden drog styrelsen slutsatsen att information om lagerhållning och transport av eurosedlar inte bör utlämnas. Detta beslut gäller också information om tidigare transporter, eftersom denna typ av information kan vara mycket intressant i kriminella kretsar.

Mot bakgrund av ovanstående säkerhetsintressen har de nationella centralbanker som ingår i eurosystemet och som i praktiken bestämmer över lagerhållning och flöden av eurosedlar, samt andra parter med ansvar för och/eller som är engagerade i lagerhållning och transporter (till exempel polis och militär i ett antal av medlemsländerna i euroområdet) vädjat till Europeiska centralbanken om att hålla sådan information hemlig.

Europeiska centralbanken fäster särskild vikt vid att ge medborgarna största möjliga tillgång till information för att kunna stärka de offentliga myndigheternas demokratiska natur och för att stärka allmänhetens förtroende för förvaltningen. Trots detta är risken för att tredje part skulle kunna misstolka informationen och följaktligen göra felaktiga uttalanden om tillgången på vissa sedelvalörer en viktig anledning till att inte utlämna information om lagerhållning och flöden av eurosedlar i olika medlemsstater. Sådan information skulle kunna leda till att allmänheten och vissa detaljhandlare börjar hamstra vissa sedelvalörer, vilket i sin tur skulle kunna leda till brist på sådana valörer (dvs. skapa en "självuppfyllande profetia"). Detta argument skulle också vara giltigt för det fall landspecifika uppgifter över lagerhållningen skulle offentliggöras efter det att sedlarna faktiskt blivit tillgängliga, eftersom vissa trender ändå skulle kunna identifieras. På grundval av tidigare erfarenheter från eurosystemets nationella centralbanker har Europeiska centralbanken dragit den slutsatsen att sådan information skulle kunna oroa allmänheten i onödan och därför leda till ett irrationellt beteende. Europeiska centralbanken anser dessutom att information som avser specifika medlemsstater har blivit mindre intressant med tanke på såväl den gemensamma valutans rättsliga ställning i alla medlemsstater som deltar i eurosamarbetet som det faktum att eurosedlar används för gränsöverskridande transaktioner. Det europeiska systemet av centralbanker (ESCB) har inrättat mekanismer för att kompensera för regionala bristsituationer genom att bygga upp överskottslager.

På grundval av detta har Europeiska centralbankens styrelse noggrant vägt allmänhetens intresse av denna typ av information mot allmänhetens behov av skydd. Den drog slutsatsen att ovannämnda risker, baserade på tidigare erfarenheter, var tillräckligt stora för att motivera att den begärda informationen inte offentliggörs.

Klagandens kommentarer

I sina kommentarer till Europeiska centralbankens yttrande framförde klaganden sammanfattningsvis följande synpunkter:

För att undanröja allt tvivel förklarar klaganden att han begärde uppgifter om landspecifika lager, dvs. värdet av de eurosedlar som vid ett visst tillfälle finns i omlopp i var och en av de deltagande medlemsstaterna, uttryckt antingen i absoluta eller relativa tal som en andel av det totala värdet av alla eurosedlar som finns i omlopp inom euroområdet.

Klaganden begär inte någon information om förflyttning av eurosedlar från en medlemsstats territorium till en annans, eller om Europeiska centralbankens beslut eller kriterier när det gäller sådana förflyttningar.

I sitt avslag på klagandens bekräftande ansökan nämnde Europeiska centralbanken första och fjärde strecksatsen i artikel 4 i beslut ECB/1998/12. Den fjärde strecksatsen gäller skyddet av Europeiska centralbankens ekonomiska intressen. Det förefaller emellertid av Europeiska centralbankens yttrande som om den avsåg den femte strecksatsen, och inte den fjärde. Den femte strecksatsen avser "skyddet av sekretess som begärts av fysiska eller juridiska personer som lämnat någon del av informationen som ingick i handlingarna eller som krävs av den lag som gäller för sådana personer."

I sitt yttrande nämner Europeiska centralbanken att andra parter som är ansvariga för, eller som är engagerade i, lagerhållning och transporter (till exempel polis och militär i ett antal av euroområdets medlemsstater) har uppmanat Europeiska centralbanken att hålla sådan information hemlig. Parter som polis och militär är emellertid inte "personer som lämnat någon del av informationen". Därför kan den femte strecksatsen inte avse dem.

Sekretess uppkommer dessutom inte bara på grund av att någon begär det. Det måste föreligga ett reellt behov av sekretess i enlighet med artikel 8 i förordning (EG) nr 2533/98.³⁵ I sådana sammanhang är de nationella centralbankerna inte "rapporterande organ" utan de samlar in information i enlighet med sina skyldigheter enligt artikel 5.1 och 5.2 i ESCB:s och ECB:s stadgar. Därför skulle sådan information inte vara sekretessbelagd, även om den genom sin natur skulle göra det möjligt att identifiera de nationella centralbankerna.

När det gäller frågan om säkerhet påpekar klaganden att variationer i den landspecifika lagerhållningen av eurosedlar i normalfallet inte skulle leda till någon förflyttning av sedlar mellan de nationella centralbankerna och att artikel 3.4 i beslut ECB/2001/15 klargör att sådana förflyttningar är undantag och inte regel.³⁶ Därför kan man av uppgifterna om den landspecifika lagerhållningen eller förändringar av densamma inte dra slutsatsen att en sådan förflyttning har ägt rum eller att exceptionella omständigheter, som skulle kunna leda till framtida förflyttningar, skulle ha uppkommit. Även om man skulle kunna dra sådana slutsatser, skulle inga rutiner kunna identifieras, eftersom exceptionella omständigheter definitionsmässigt inte följer några rutiner.

³⁵ Rådets förordning (EG) nr 2533/98 av den 23 november 1998 om Europeiska centralbankens insamlande av statistiska uppgifter, EGT L 318/8, 1998.

³⁶ Europeiska centralbankens beslut av den 6 december 2001 om utgivning av eurosedlar (ECB/2001/15), EGT L 337/52, 2001: "De nationella centralbankerna skall inte överföra till andra nationella centralbanker de eurosedlar de tagit emot, utan hålla dessa tillgängliga så att de kan ges ut på nytt. Med undantag härifrån, och i enlighet med de regler som fastställts av ECB-rådet, kan ... b) eurosedlar som innehåller av de nationella centralbankerna i större kvantiteter omfördelas inom Eurosystemet av logistiska skäl."

Europeiska centralbankens argument att "sådan information skulle kunna oroa allmänheten i onödan och därför leda till ett irrationellt beteende" är ett mycket farligt påstående. Om sådana argument accepterades, skulle det inte finnas någon gräns för deras tillämpning och det skulle undergräva förklaringen om rätten till tillgång till information som bilagts slutakten till Fördraget om Europeiska unionen.

BESLUTET

1 Statistik över lagerhållning och flöden av eurosedlar

1.1 Klaganden bestrider Europeiska centralbankens avslag på hans bekräftande ansökan om tillgång till uppgifter om lagerhållning och flöden av eurosedlar. Klaganden hävdar att inget av de argument som anges i artikel 4 i beslut ECB/1998/12³⁷ äger tillämpning på den statistik som han kräver tillgång till.

1.2 Europeiska centralbanken hävdar att den har försett klaganden med den allra senaste informationen om det totala antalet eurosedlar i omlopp och i lager, fördelat på olika valörer. Yppande av statistik om lagerhållning och flöden av eurosedlar i de olika medlemsstater som ingår i eurosamarbetet skulle kunna äventyra de intressen som anges i artikel 4 i beslut ECB/1998/12, eftersom det skulle kunna äventyra säkerheten i samband med förvaring av eurosedlar och förflyttning av eurosedlar mellan de olika nationella centralbankerna. Sådan information skulle dessutom kunna äventyra säkerheten för de personer som har ansvaret för lagren och/eller som är engagerade i transport av sedlar. Detta beslut gäller också information om tidigare transporter, eftersom denna typ av information kan tilldra sig stort intresse från brottsliga kretsar. Mot bakgrund av sådana säkerhetsintressen har de nationella centralbankerna och andra parter, såsom polis och militär, uppmanat Europeiska centralbanken att hålla den typen av information hemlig.

Enligt Europeiska centralbanken skulle information om lagerhållning och flöden av eurosedlar i de olika medlemsstaterna dessutom kunna misstolkas, vilket skulle kunna leda till en felaktig bedömning av tillgången på vissa sedelvalörer. Detta skulle kunna leda till att allmänheten och vissa detaljhandlare börjar hamstra vissa sedelvalörer, vilket i sin tur skulle kunna leda till brist på sådana valörer och därmed skapa en självuppfyllande profetia. Detta argument skulle också vara giltigt för det fall landspecifika uppgifter över lagerhållningen skulle offentliggöras efter det att sedlarna faktiskt blivit tillgängliga, eftersom vissa trender ändå skulle kunna identifieras.

På grundval av tidigare erfarenheter från eurosystemets nationella centralbanker har Europeiska centralbanken även dragit den slutsatsen att sådan information skulle kunna oroa allmänheten i onödan och därför leda till ett irrationellt beteende.

1.3 I sina kommentarer till Europeiska centralbankens yttrande förtydligade klaganden sin ståndpunkt genom att framhålla att den information han begär är data om landspecifik lagerhållning, dvs. värdet av de eurosedlar som vid ett visst tillfälle finns i omlopp i var och en av de deltagande medlemsstaterna, uttryckt antingen i absoluta tal eller i relativa tal som en andel av det totala värdet av alla eurosedlar som finns i omlopp inom euroområdet.

Enligt klaganden har Europeiska centralbanken inte rätt att stödja sig på undantaget om begäran om sekretess som anges i den femte strecksatsen i artikel 4 i beslut ECB/1998/12. Vad gäller frågan om säkerhet kan ingen information om förflyttning av eurosedlar härledas ur uppgifterna om landspecifik lagerhållning eller variationer i lagerhållningen. Europeiska centralbankens argument att sådan information skulle kunna oroa allmänheten i onödan och därför leda till ett irrationellt beteende skulle, om det accepterades, kunna undergräva den förklaring om rätten till tillgång till information som bilagts slutakten till Fördraget om Europeiska unionen.

³⁷

Europeiska centralbankens beslut av den 3 november 1998 (ECB/1998/12) om allmänhetens tillgång till handlingar i Europeiska centralbankens arkiv 1999, EGT L 110/30.

1.4 Ombudsmannen konstaterar i första hand att klaganden i sina kommentarer förtydligar vilken information han önskar erhålla från Europeiska centralbanken. Ombudsmannen anser emellertid att Europeiska centralbankens tolkning av klagandens ansökan var rimlig. I föreliggande beslut undersöks därför om Europeiska centralbanken hade rätt att vägra lämna ut den information som den hade uppfattat att klaganden efterfrågade.

Ombudsmannen påpekar att klaganden skulle kunna lämna en ny ansökan till Europeiska centralbanken i enlighet med beslut ECB/1998/12, och därvid specificera vilken information han önskar få tillgång till.

1.5 Enligt ombudsmannens tolkning är hänvisningen i Europeiska centralbankens yttrande till begäran om sekretess från nationella centralbanker, polis och militär avsedd att styrka Europeiska centralbanken när den stöder sig på undantaget för allmän säkerhet i första strecksatsen³⁸ i artikel 4 i beslut ECB/1998/12, och inte femte strecksatsen i samma artikel³⁹. Ombudsmannen anser att de argument som framförs av Europeiska centralbanken beträffande den allmänna säkerheten är rimliga och motiverar Europeiska centralbankens beslut att vägra tillgång till den information som den uppfattat att klaganden efterfrågade.

1.6 När det gäller Europeiska centralbankens argument om risken för en självuppfyllande profetia som kan leda till en brist på vissa sedelvalörer, konstaterar ombudsmannen först att artikel 106 i EG-fördraget ger Europeiska centralbanken ensamrätt att bestämma om utgivningen av sedlar inom gemenskapen och att artikel 12.1 i ESCB:s och ECB:s stadgar föreskriver att Europeiska centralbankens styrelse skall genomföra en valutapolitik som överensstämmer med de riktlinjer som ECB:s direktion fattar beslut om. Ombudsmannen är medveten om att begreppet "självuppfyllande profetia" används i den nationalekonomiska litteraturen. Ombudsmannen påpekar att Europeiska centralbanken har rätt att ta hänsyn till en nationalekonomisk analys av de eventuella effekterna på den monetära utvecklingen av en självuppfyllande profetia när den skall utföra ovan beskrivna åligganden. Ombudsmannen anser därför att en sådana analys även är relevant när det gäller undantaget för skydd av det allmänna samhällsintresset som anges i första strecksatsen i artikel 4 i beslut ECB/1998/12. Ombudsmannen accepterar emellertid inte att Europeiska centralbanken skulle ha rätt att använda argumentet att sådan information om landspecifik lagerhållning skulle kunna oroa allmänheten i onödan och därför leda till ett irrationellt beteende. Ombudsmannen påpekar att Europeiska centralbanken inte framlägger något som styrker detta argument, vilket dessutom inte verkar ha något att göra med något av de undantag som anges i artikel 4 i beslut ECB/1998/12.

1.7 Av skäl som anges i 1.5 ovan anser ombudsmannen att Europeiska centralbanken hade rätt att vägra lämna ut den information som den uppfattat att klaganden efterfrågade. Ombudsmannen anser därför inte att det föreligger något administrativt missförhållande i samband med Europeisk a centralbankens avslag på klagandens bekräftande ansökan.

2 Slutsats

På grundval av ombudsmannens undersökning av detta klagomål förefaller det inte föreligga några administrativa missförhållanden vid Europeiska centralbanken. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

³⁸ "skyddet för det allmänna samhällsintresset, framför allt den allmänna säkerheten, internationella förbindelser, valuta- eller växelkursstabilitet, rättsliga förfaranden, inspektioner eller utredningar."

³⁹ "skyddet av sekretess som begärs av fysiska eller juridiska personer som lämnade någon del av den information som ingick i handlingarna eller som krävs av den lag som gäller för sådana personer."

3.1.5 Revisionsrätten

REVISIONSRÄTTEN KORRIGERAR UNDERLÅTENHET ATT TILLÄMPA REGLERNA OM ALLMÄNHETENS TILLGÅNG TILL HANDLINGAR

Beslut i klagomål 1117/2003/GG mot revisionsrätten

KLAGOMÅLET

I juni 2003 skrev klaganden, en brittisk medborgare, till R., ledamot av revisionsrätten, och begärde tillgång till handlingar avseende en revision som genomförts i Niger 2001. Klaganden konstaterade att hans begäran gjordes på grundval av "EU:s förordning om tillgång till information".

Tillgången till revisionsrättens handlingar regleras av beslut nr 18/97 om interna regler för behandling av ansökningar om tillgång till handlingar som revisionsrätten förfogar över (EGT 1998 C 295, s. 1). Enligt artikel 2 i beslutet skall alla ansökningar som inkommer till revisionsrätten lämnas till direktören för avdelningen för yttre förbindelser och till rättstjänsten, som har att besluta om ansökningarnas tillåtlighet. I vissa fall skall den sökande uppmanas att specificera sin ansökan ytterligare. Revisionsrätten kan vägra tillgång till handlingar på grundval av de kriterier som anges i artikel 4.3 i beslutet. De sökande skall inom en månad efter det att ansökan inkommit till revisionsrätten informeras om revisionsrättens beslut.

Enligt artikel 3.1 i beslut nr 18/97 skall alla överklaganden överlämnas till revisionsrättens ordförande och det beslut som fattats efter ett överklagande skall meddelas klaganden inom två månader efter det att överklagandet gjordes. Beslutet skall vara motiverat och innehålla information till klaganden om möjligheterna att överklaga.

Genom ett e-brev av den 17 juni 2003 som skickades av L. för R:s räkning, informerades klaganden om att en revision faktiskt hade ägt rum i Niger i juni 2001. Avsändaren påpekade emellertid att revisionsrättens regler förhindrade den att avslöja innehållet i interna dokument som gäller revisioner. I sammanhanget gjordes en hänvisning till punkt 6 i den kommunikationspolicy som revisionsrätten antagit vid sitt sammanträde den 25-26 september 2001, och som lyder som följer: "För att skydda den yrkesmässiga relationen mellan revisor och reviderad kan revisionsrätten inte lämna mer detaljerad information till yttrevärlden än vad som finns i de rapporter rätten antar." R. tillade att i den utsträckning som den aktuella revisionen utgjorde grunden för den särskilda rapport nr 2/2003 om genomförandet av principerna för livsmedelsförsörjning i utvecklingsländer som finansieras genom Europeiska unionens allmänna budget, kunde information av intresse för klaganden erhållas från revisionsrättens webbplats.

I sitt klagomål till ombudsmannen hävdade klaganden följande:

- 1) Revisionsrättens vägran att bevilja tillgång till relevanta handlingar innebar ett brott mot gällande regler, nämligen förordning (EG) nr 1049/2001 och artikel 23 i kodexen för god förvaltningssed.
- 2) Artikel 19 i kodexen för god förvaltningssed hade överträtts, eftersom ingen information om hur man kunde överklaga hade getts.

UNDERSÖKNINGEN

Revisionsrättens yttrande

I sitt yttrande konstaterade revisionsrätten att det stod klart att klagandens begäran inte hade behandlats i enlighet med det förfarande som beskrivs i beslut nr 18/97. Revisionsrättens ordförande hade därför beslutat att ta kontakt med klaganden för att uppmana honom att ge revisionsrätten detaljerad information om alla ytterligare upplysningar han kunde behöva, för att revisionsrättens tjänstenheter skulle kunna behandla hans begäran i enlighet med sina interna regler.

Revisionsrätten skickade en kopia till ombudsmannen av sin skrivelse till klaganden av den 17 juli 2003, i vilken den bad om ursäkt för sitt första svar via e-post av den 17 juni 2003.

Klagandens kommentarer

Inga synpunkter mottogs från klaganden.

BESLUTET

1 Underlåtenhet att bevilja tillgång till handlingar samt att lämna information om överklagandeförfarande

1.1 Den 6 juni 2003 skrev klaganden, en brittisk medborgare, till R., ledamot av Europeiska revisionsrätten, för att begära tillgång till handlingar avseende en revision som genomförts i Niger 2001. I ett e-brev av den 17 juni 2003, som skickades av L. för R:s räkning, informerades klaganden om att en revision faktiskt hade ägt rum i Niger i juni 2001, men att revisionsrättens regler förhindrade den att avslöja innehållet i interna dokument som gällde revisioner. I sitt klagomål till ombudsmannen hävdade klaganden att Europeiska revisionsrätten på ett felaktigt sätt hade underlåtit att bevilja honom tillgång till den aktuella handlingen samt att den hade underlåtit att informera honom om hur han skulle överklaga beslutet att avslå hans begäran.

1.2 I sitt yttrande konstaterade Europeiska revisionsrätten att det stod klart att klagandens begäran inte hade behandlats i enlighet med de förfaranden som anges i beslut nr 18/97 med interna regler för behandling av ansökningar om att få tillgång till handlingar som revisionsrätten förfogar över⁴⁰. Revisionsrättens ordförande hade därför beslutat att ta förnyad kontakt med klaganden för att uppmana honom att förse revisionsrätten med detaljerad information om alla ytterligare upplysningar han kunde behöva, för att göra det möjligt för revisionsrättens tjänstenheter att behandla hans ansökan i enlighet med revisionsrättens interna regler.

1.3 Ombudsmannen anser att revisionsrätten därmed har vidtagit lämpliga åtgärder som en reaktion på klagomålet.

2 Slutsats

På grundval av ombudsmannens undersökning av detta klagomål, och med hänsyn till de åtgärder som vidtagits av institutionen efter det att den informerats om klagomålet, förefaller det inte ha förekommit något fall av administrativt missförhållande vid Europeiska revisionsrätten. Ombudsmannen avslutar därför ärendet. Klaganden kan naturligtvis, om han så önskar, inge ett nytt klagomål för det fall revisionsrätten skulle besluta att avslå hans begäran om att få tillgång till den aktuella handlingen sedan den på nytt behandlat hans ansökan.

40

EGT C 295, 1998, s. 1.

3.1.6 Europeiska konventet

TILLGÅNG TILL EUROPEISKA KONVENTETS FÖREDRAGNINGSLISTOR OCH PROTOKOLL

Beslut i klagomål 1795/2002/IJH i den del som avser Europeiska konventet

KLAGOMÅLET

I oktober 2002 ingavs ett klagomål till ombudsmannen för ECAS (European Citizen Action Service) räkning. Klagomålet var riktat mot Europeiska konventet och Europeiska unionens råd.

Föreliggande beslut avser enbart klagomålet mot konventet. Ombudsmannens undersökning av klagomålet mot Europeiska rådet var föremål för ett separat beslut (se avsnitt 3.1.2).

Enligt klaganden lyder fakta i ärendet sammanfattningsvis som följer:

Klaganden riktade en begäran till rådet om att få tillgång till föredragningslistor och protokoll från Europeiska konventets presidium. I juli 2002 svarade rådet klaganden och uppgav bland annat att Europeiska konventet är ett organ som är helt fristående från rådet och att rådets generalsekretariat hade vidarebefordrat klagandens ansökan till konventets sekretariat.

Klaganden skrev därefter till konventets generalsekreterare John KERR med en hänvisning till ovan nämnda ansökan till rådet om tillgång till presidiets föredragningslistor och protokoll. Generalsekreteraren svarade klaganden den 18 september 2002 och uppgav bland annat att han "*ser ett stort problem i att offentliggöra utkast som producerats av detta sekretariat och som presidiet inte har, eller ännu inte har, godkänt, eller dess instruktioner till sekretariatet om ändringar. Konventet inser att presidiet måste komma i åtnjutande av ett visst mått av sekretess ex ante om det skall kunna göra sitt jobb. Konventets slutprodukt är offentlig i sin helhet, men den förberedande fasen måste i viss mån vara hemlig.*"

Klaganden begär i sitt klagomål till Europeiska ombudsmannen att denne skall undersöka, fastställa eller konstatera vissa förhållanden. Klaganden förklarar dessutom att anledningen till ansökan om att få tillgång till presidiets föredragningslistor och protokoll är att ge icke-statliga organisationer en förvarning om vad som skall komma att avhandlas i konventet.

Sammanfattningsvis förefaller klaganden hävda följande:

Europeiska konventets sekretariat underlät att svara korrekt på klagandens ansökan om tillgång till presidiets föredragningslistor och protokoll.

UNDERSÖKNINGEN

Ombudsmannen undersökte först klagomålets tillåtlighet. Av de anledningar som anges i beslutets avdelning 1 nedan drog ombudsmannen den preliminära slutsatsen att Europeiska konventet är ett gemenskapsorgan i enlighet med artikel 195 i EG-fördraget och att det därmed omfattas av ombudsmannens mandat när det gäller att undersöka eventuella administrativa missförhållanden inom dess verksamhet.

Ombudsmannen vidarebefordrade därför klagomålet till Europeiska konventets ordförande Valéry GISCARD D'ESTAING för yttrande. Ombudsmannen uppgav att han skulle välkomna ordförandens synpunkter på frågan om klagomålets tillåtlighet och han uttryckte en förhoppning om att ordföranden under alla omständigheter skulle besvara klagandens påståenden.

Yttrandet från Europeiska konventets ordförande

Europeiska konventets ordförande avgav sammanfattningsvis följande yttrande:

Konventets handlingar omfattas inte av förordning (EG) nr 1049/2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar. Trots detta har det varit konventets policy att offentliggöra så mycket material som möjligt (inklusive samtliga officiella handlingar från konventet), i första hand genom en skyndsam publicering på konventets webbplats.

Presidiets uppgift är att förbereda konventets arbete. Detta kan presidiet bara göra på ett effektivt sätt om det har en möjlighet att överlägga inom stängda dörrar. Alla handlingar som produceras som ett resultat av presidiets diskussioner ställs omedelbart till allmänhetens förfogande genom att de offentliggörs på konventets webbplats. Om också presidiets föredragningslistor och protokoll offentliggjordes skulle man löpa risken att dessa skulle bli föremålet för, snarare än att stimulera, konventets diskussioner. Erfarenheterna hittills antyder att konventets ledamöter, som inte själva har tillgång till presidiets föredragningslistor och protokoll, till största delen har insett och accepterat detta.

Klaganden hävdar också att utan tillgång till presidiets föredragningslistor och protokoll kommer de icke-statliga organisationerna att ha svårt att få en förvarning om vad som kommer att behandlas i konventet. Konventets ordförande kan emellertid inte acceptera detta resonemang. Han tillkännager alltid i slutet av varje plenarsammanträde vilka som kommer att bli de viktigaste frågorna under nästa sammanträde (och ibland till och med det därpå följande sammanträdet). Dessa frågor anges i de sammanfattande anteckningar som utarbetas av sekretariatet och som offentliggörs på webbplatsen. Detaljerade föredragningslistor för varje plenarsammanträde offentliggörs dessutom så snart de godkänts av presidiet. Allmänheten är därför lika välinformerad som konventets ledamöter om planeringen för, och innehållet i, kommande plenarsammanträden.

Klagandens kommentarer

Klaganden avgav sammanfattningsvis följande kommentarer till yttrandet från konventets ordförande:

Europeiska konventet är ett organ som omfattas av fördraget och förordning (EG) nr 1049/2001 skall därför vara tillämplig för det. Även om artikel 225 i EG-fördraget enbart avser handlingar från Europaparlamentet, rådet och kommissionen, så bör detta betraktas i sitt historiska sammanhang, dvs. att utarbetandet av uppförandekodexar om tillgång till handlingar har spridit sig, på uppmaning av Europeiska ombudsmannen, från dessa tre institutioner till de olika organ de inrättat. Rådet och Europaparlamentet har därför sett till att tillämpningsområdet för den lagstiftning som grundas på artikel 225 i EG-fördraget utsträcks bortom de tre institutionerna.

I stycke 8 i ingressen till förordning (EG) nr 1049/2001 sägs följande: *"För att säkerställa att denna förordning tillämpas fullt ut i samband med all unionens verksamhet bör alla organ som inrättas av institutionerna tillämpa de principer som fastställs i denna förordning."* Detta understryker rådets och Europaparlamentets avsikt att garantera största möjliga tillgång till dokument genom att utsträcka förordningens tillämpningsområde till att omfatta all verksamhet.

Denna avsikt stöds av det gemensamma uttalandet den 30 maj 2001. Av avsnitt två i uttalandet framgår klart att syftet är att se till att alla institutioner och organ, och därmed också konventet, omfattas av förordningen.

När det gäller de icke-statliga organisationernas möjligheter att få en förvarning om vad som kommer att behandlas i konventet, så inser och uppskattar klaganden att ordföranden i slutet av varje plenarsammanträde meddelar vilka som blir de viktigaste frågorna i följande sammanträde (och ibland till och med sammanträdet därefter), men det kan ändå vara extremt svårt att få en förvarning om vad som kommer att behandlas i konventet. Förvarning från ett sammanträde till nästa räcker inte. Denna fråga bör även behandlas med speciell hänsyn till icke-statliga organisationer med säte utanför Bryssel samt i kandidatländerna. Om sådana organisationer skulle vilja närvara

under ett plenarsammanträde med konventet, skulle det vara önskvärt att informationen om vad som kommer att behandlas lämnas betydligt tidigare.

Klaganden inser att presidiet bara kan förbereda konventets arbete och fungera effektivt om det har en möjlighet att överlägga inom stängda dörrar. Klaganden inser också behovet av sekretess när texter befinner sig på ett förberedande stadium. Det är svårare att inse hur presidiets föredragningslistor skulle kunna vara så kontroversiella att ett offentliggörande skulle störa konventets arbete. Protokollen är eventuellt mer känsliga i det avseendet, vilket emellertid skulle kunna avhjälpas genom att bevilja partiell tillgång. Klaganden är inte intresserad av att ta reda på vilka synpunkter som framförts av enskilda ledamöter i presidiet, utan bara av att få en förvarning om vad som kommer att behandlas.

Det har framgått att ett antal av konventets ledamöter inte är tillfreds med den nuvarande situationen när det gäller tillgången till handlingar och sekretessen i presidiet. Ett antal av konventets ledamöter från de fyra minsta partierna, som inte är företrädare i presidiet, har cirkulerat ett klagomål om tillgången till presidiets handlingar.

Mot bakgrund av ovanstående uppmanar klaganden Europeiska ombudsmannen att:

- konstatera att konventets arbete inte ligger utanför fördragets tillämpningsområde och därför undersöka om förordning (EG) nr 1049/2001 gäller för konventet.
- beakta klagandens ansökan om fullständig tillgång till presidiets föredragningslistor och klagandens förslag beträffande tillgången till protokoll eller rapporter från presidiets sammanträden.
- fastslå att när konventet har slutfört sitt arbete i juni bör alla handlingar som för närvarande inte är offentliga släppas fria. Detta kommer att gagna många, framför allt det stora antalet akademiker och forskare som följer konventets arbete.

YTTERLIGARE UNDERSÖKNINGAR

Efter att noga ha granskat yttrandet från Europeiska konventets ordförande samt klagandens kommentarer, ansåg Europeiska ombudsmannen att det krävdes ytterligare undersökningar. Han bad konventets ordförande kommentera klagandens påstående om de svårigheter som skulle kunna uppkomma för icke-statliga organisationer när det gäller att få information om vad som kommer att behandlas av konventet tillräckligt tidigt för att kunna planera sin verksamhet. Ombudsmannen frågade också om konventets presidiums föredragningslistor och protokoll skulle komma att offentliggöras när konventets arbete slutförts.

Europeiska konventets svar

Konventets generalsekreterare John KERR besvarade ombudsmannen begäran om ytterligare information.

När det gäller möjligheterna för icke-statliga organisationer att få förhandsinformation påpekar generalsekreteraren i sitt svar att klaganden bekräftar att konventets ordförande har haft för vana att i slutet av varje plenarsammanträde alltid meddela de viktigaste punkterna för kommande sammanträde eller sammanträden. Det ligger i själva konventets natur att det är svårt för presidiet att i detalj programmera konventets arbete långt i förväg (huruvida en viss fråga som tas upp i någon av konventets handlingar eller i en arbetsgrupp, eller som tas upp i ett förslag från presidiet, kommer att kräva mer tid för diskussion, beror på hur konventet reagerar på frågan det gäller). I den utsträckning som sådan planering har varit möjlig har konventet emellertid informerats, och all sådan information har offentliggjorts på konventets webbplats.

När det gäller frågan huruvida presidiets föredragningslistor och protokoll kommer att offentliggöras när konventet har slutfört sitt arbete, uppgav konventets generalsekreterare att han inte ser någon anledning till varför dessa dokument inte skulle kunna offentliggöras vid den tidpunkten. Detta är emellertid en fråga som presidiet självt måste fatta beslut om i slutet av konventet, när det skall fatta

beslut om hur man bäst skall kunna garantera att konventets arbete, som har varit mycket öppet för de deltagande och övriga berörda parter, skall förbli tillgängligt och begripligt för eftervärlden och för de historiker som skall avgöra hur väl konventet genomförde sina uppgifter.

Klagandens kommentarer

Sammanfattningsvis framförde klaganden följande kommentarer:

Klaganden inser till fullo, samt uppskattar, öppenheten i konventets sätt att arbeta, inklusive det skyndsamma offentliggörandet av handlingar från presidiet. Klagomålet avser enbart hemlighållandet av föredragningslistor och protokoll från presidiets sammanträden.

Klaganden välkomnar generalsekreterarens förslag att dess föredragningslistor och protokoll skulle kunna offentliggöras när konventets arbete är slutfört, efter ett beslut i presidiet.

Klaganden ber ombudsmannen rekommendera konventets presidium att klassificera och organisera samtliga handlingar på ett sådant sätt att allmänhetens tillgång underlättas när konventet väl har slutfört sitt arbete. Allmänheten bör till exempel informeras om var den kan konsultera konventets handlingar i pappersform eller i elektronisk form vid ett centralt bibliotek eller i ett register över handlingarna. Klaganden uttrycker också farhågor för att denna viktiga fråga riskerar att inte få en nöjaktig lösning i slutskedet av konventets förhandlingar.

BESLUTET

1 Tillåtligheten för klagomålet mot Europeiska konventet

1.1 Det här aktuella ärendet gäller ett klagomål som framförts för European Citizen Action Service (ECAS) räkning angående bristen på tillgång till föredragningslistor och protokoll från Europeiska konventets presidium.

1.2 Vid undersökningen av klagomålets tillåtlighet kunde ombudsmannen konstatera att Europeiska konventet har sin upprinnelse i Europeiska rådets Laekendeklaration och att det inte förefaller finnas något rättsligt instrument enligt nationell, internationell eller europeisk rätt som formellt upprättar konventet. Konventet har emellertid sin egen struktur och sina egna funktioner och bör därför betraktas som fristående från såväl Europeiska rådet som Europeiska unionens råd. Konventet verkar dessutom vara finansierat via gemenskapens budget, åtminstone indirekt. Ombudsmannen drog därför den preliminära slutsatsen att konventet är ett gemenskapsorgan i enlighet med artikel 195 i EG-fördraget och att det därmed omfattas av ombudsmannens mandat att undersöka eventuella fall av administrativa missförhållanden inom dess verksamhet.

1.3 Ombudsmannen inser emellertid att konventet, i likhet med Europaparlamentet, ägnar sig åt politiskt arbete och att ett klagomål mot dess politiska arbete inte skulle avse ett eventuella administrativt missförhållande. Det aktuella ärendet gäller sekretariatets svar på en ansökan om tillgång till handlingar, vilket däremot är en administrativ fråga.

1.4 Ombudsmannen informerade Europeiska konventets ordförande om ovanstående analys och bad honom lämna sina synpunkter på klagomålets tillåtlighet. I sitt svar kommenterade ordföranden inte denna punkt. Ombudsmannen ser därför ingen anledning att ändra sin preliminära slutsats att Europeiska konventet är ett gemenskapsorgan i enlighet med artikel 195 i EG-fördraget och att det därmed omfattas av ombudsmannens mandat att undersöka eventuella fall av administrativa missförhållanden inom dess verksamhet.

2 Klagandens ansökan om tillgång till föredragningslistor och protokoll från Europeiska konventets presidium

2.1 Klaganden hävdar att Europeiska konventets kansli underlät att svara korrekt på hans ansökan om tillgång till presidiets föredragningslistor och protokoll. Motivet för klagandens

ansökan var att kunna ge icke-statliga organisationer en förvarning om vad som kommer att behandlas i konventet.

2.2 I sina kommentarer hävdar klaganden att syftet med den gemensamma deklarationen av den 30 maj 2001 är att garantera att samtliga institutioner och organ, och därmed konventet, omfattas av bestämmelserna i förordning (EG) nr 1049/2001. Klaganden begär att full tillgång till alla handlingar som för närvarande inte är offentlig handling skall beviljas när konventet slutfört sitt arbete.

2.3 Enligt konventets ordförande omfattas inte konventets handlingar av bestämmelserna i förordning (EG) nr 1049/2001. Trots detta har det hela tiden varit konventets policy att offentliggöra så mycket som möjligt av sitt arbetsmaterial. Presidiets uppgift är att förbereda konventets arbete. Detta kan presidiet bara göra på ett effektivt sätt om det har en möjlighet att överlägga inom stängda dörrar. Om presidiets föredragningslistor och protokoll skulle offentliggöras skulle man löpa risken att dessa skulle bli föremålet för, snarare än att stimulera till, konventets diskussioner. Allmänheten är lika välinformerad som konventets ledamöter om planeringen för, samt innehållet i, kommande plenarsammanträden.

När det gäller frågan om huruvida presidiets föredragningslistor och protokoll kommer att offentliggöras i slutskedet av konventets arbete uppgav konventets generalsekreterare att han inte ser någon anledning till varför dessa dokument inte skulle kunna offentliggöras vid den tidpunkten. Detta är emellertid en fråga som presidiet självt måste besluta om när konventet har slutfört sitt arbete.

2.4 Ombudsmannen konstaterar att förordning (EG) nr 1049/2001⁴¹ gäller de handlingar som Europaparlamentet, rådet och kommissionen förfogar över och att förordning (EG) nr 58/2003 utökar dessa bestämmelser till att även gälla verkställande organ.⁴² Konventet är inte en del av Europaparlamentet, rådet eller kommissionen, och det är inte heller ett organ i enlighet med förordning (EG) nr 58/2003. Ombudsmannen anser därför inte att förordning (EG) nr 1049/2001 gäller för de handlingar som konventet förfogar över.

2.5 Ombudsmannen påminner emellertid om att förslag till rekommendationer om att införa regler för allmänhetens tillgång till handlingar, vilket utgör ett led i en god förvaltning, riktades till gemenskapens institutioner och organ efter två av ombudsmannens undersökningar på eget initiativ.⁴³ Praktiskt taget samtliga institutioner har infört sådana regler.⁴⁴

2.6 Ombudsmannen konstaterar att konventets policy är att ställa så mycket material som möjligt till allmänhetens förfogande. Ombudsmannen påpekar att denna policy stämmer överens med syftet med förordning (EG) nr 1049/2001, som är att garantera största möjliga tillgång till handlingar. I sammanhanget konstaterar ombudsmannen att Europaparlamentets, rådets och kommissionens gemensamma deklaration av den 30 maj 2001⁴⁵ innehåller krav på att institutioner och organ skall införa interna regler för allmänhetens tillgång till handlingar som tar hänsyn till principer och begränsningar i förordning (EG) nr 1049/2001.

⁴¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar, EGT L 145/43, 2001

⁴² Rådets förordning (EG) nr 58/2003 av den 19 december 2002 om stadgar för de genomförandeorgan som ansvarar för vissa uppgifter som avser förvaltningen av gemenskapsprogram, EGT L 11/1, 2003

⁴³ Se Europeiska ombudsmannens särskilda rapport till Europaparlamentet efter undersökningen på eget initiativ om allmänhetens tillgången på handlingar den 15 december 1997, samt besluten rörande Europeiska centralbanken, Europeiska byrån för säkerhet och hälsa på arbetsplatsen, Gemenskapens växtsortsmyndighet och Europol efter undersökningen på eget initiativ OI/1/99/IJH.

⁴⁴ Till exempel revisionsrätten, EGT C 295/1, 1998, Europeiska centralbanken, EGT L 110/30, 1999, Europeiska investeringsbanken, EGT C 243/13, 1997, Ekonomiska och sociala kommittén, EGT L 339/18, 1997 och Regionkommittén, EGT L 351/70, 1997.

⁴⁵ Gemensam deklaration om förordning (EG) nr 1049/2001 från Europaparlamentet och rådet av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar (EGT L 145, 31.5.2001, s. 43) EGT L 173/5, 2001.

Mot bakgrund av ovanstående anser Europeiska ombudsmannen att det kan vara lämpligt att göra analogisk hänvisning till de undantag som ingår i förordning (EG) nr 1049/2001 i sin undersökning av om det förekommit administrativa missförhållanden i tillämpningen av konventets uttalade policy att ställa så mycket material som möjligt till allmänhetens förfogande.

2.7 Enligt första avsnittet i artikel 4.3 i förordning (EG) nr 1049/2001 skall tillgång till en handling som upprättats av en institution för internt bruk och som gäller en fråga där institutionen inte fattat något beslut, inte beviljas om utlämnande av handlingen allvarligt skulle undergräva institutionens beslutsförfarande, om det inte föreligger ett övervägande allmänintresse av utlämnandet.

Ombudsmannen anser att konventets ordförande har lämnat en rimlig förklaring till varför ett offentliggörande av presidiets föredragningslistor och protokoll innan konventet har slutfört sitt arbete allvarligt skulle undergräva konventets beslutsförfarande. Ombudsmannen anser inte heller att klaganden i sin argumentation lyckas övertyga om att det föreligger ett övervägande allmänintresse av offentliggörandet. Ombudsmannen anser därför inte att den avslagna ansökan om att offentliggöra presidiets föredragningslistor och protokoll innan konventet har slutfört sitt arbete utgör ett administrativt missförhållande.

Ombudsmannen påpekar att ovanstående slutsats enbart avser vägran att bevilja allmänheten tillgång till presidiets föredragningslistor och protokoll. Ombudsmannen tar inte ställning till den omdiskuterade frågan om öppenheten i förbindelserna mellan presidiet och konventets ledamöter, eftersom den frågan gäller konventets politiska arbete.

2.8 När det gäller frågan huruvida allmänheten bör få tillgång till presidiets föredragningslistor och protokoll när konventet har slutfört sitt arbete konstaterar ombudsmannen att andra stycket i artikel 4.3 i förordning (EG) nr 1049/2001 föreskriver att tillgång till en handling som innehåller yttranden för internt bruk och som är en del av överläggningar och inledande samråd inom den berörda institutionen skall vägras även efter det att beslutet fattats, om utlämnande av handlingen allvarligt skulle undergräva institutionens beslutsförfarande, såvida det inte föreligger ett övervägande allmänintresse av utlämnandet.

Det verkar svårt att hävda att konventets beslutsförfarande skulle kunna undergrävas när konventet väl har avslutat sitt arbete. Ombudsmannen håller därför med konventets generalsekreterare om att det inte finns någon anledning till varför de aktuella handlingarna inte skulle kunna offentliggöras i det skedet.

2.9 I sina slutliga kommentarer uttrycker klaganden också farhågor om att denna viktiga fråga riskerar att inte få en nöjaktig lösning i slutskedet av konventets förhandlingar

Ombudsmannens uppfattning är att konventet förväntas slutföra sitt arbete i slutet av juni 2003. Av den anledningen anser ombudsmannen inte att det skulle vara lämpligt att skjuta upp ett beslut i ifrågavarande klagomål för att undersöka de farhågor som uttrycks av klaganden.

I ombudsmannens skrivelse till konventets ordförande, genom vilken ordföranden informeras om ifrågavarande beslut, kommer också den slutsats som anges i andra stycket av 2.8 ovan, beträffande allmänhetens tillgång till konventets handlingar när konventet väl har slutfört sitt arbete, att ingå. I skrivelsen kommer ombudsmannen dessutom att framföra sin åsikt att det skulle vara i överensstämmelse med principerna för god förvaltning om konventet kunde vidta lämpliga åtgärder så snart som möjligt för att garantera sådan tillgång. Ombudsmannen kommer dessutom att vidarebefordra till konventets ordförande de förslag om allmänhetens tillgång till konventets handlingar i framtiden, som klaganden framfört i sina slutkommentarer.

3 Slutsats

Av de skäl som anges i avsnitten 2.7 och 2.9 ovan anser Europeiska ombudsmannen att det inte föreligger några administrativa missförhållanden vid Europeiska konventet och att inga ytterligare undersökningar av klagomålet är motiverade. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

Obs: Sedan konventet avslutade sitt arbete den 10 juli 2003 har presidiet lagt ut samtliga föredragningslistor och protokoll på konventets webbplats på följande adress: <http://european-convention.eu.int/docpraes.asp?lang=SV&Content=>

3.1.7 Europeiska byrån för bedrägeribekämpning

PÅSTÅDD UNDERLÅTENHET ATT GENOMFÖRA EN KORREKT UNDERSÖKNING

Beslut i klagomål 1625/2002/IJH mot Europeiska byrån för bedrägeribekämpning

KLAGOMÅLET

I september 2002 ingav en före detta tjänsteman vid kommissionen ett klagomål till Europeiska ombudsmannen rörande Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF).

Enligt klaganden lyder fakta i ärendet sammanfattningsvis som följer:

Den 3 november 2000, medan klaganden fortfarande arbetade som enhetschef vid kommissionens generaldirektorat för forskning, riktade hon OLAF:s uppmärksamhet på vissa oegentligheter i samband med finansieringen av ett projekt.

Den 23 juli 2001 hördes klaganden av två av OLAF:s tjänstemän, samt undertecknade ett protokoll från förhöret. Hon informerades aldrig om resultatet av OLAF:s utredning. Hon fick sedermera höra att de båda tjänstemännen som hade hört henne hade lämnat OLAF, att den vetenskaplige ledaren för projektet inte hade förhörts och att kontraktet för projektet hade undertecknats i början av 2002, efter mycket omfattande ändringar av den tekniska bilagan. Klaganden undrar om den enhet inom OLAF som besvarade de interna frågorna om detta projekt var medveten om hennes klagomål avseende projektet.

Klaganden hävdar att OLAF har underlåtit att genomföra en korrekt utredning av ärendet och att den aldrig informerade henne om resultatet. Hon yrkar att OLAF skall informera henne om huruvida byrån genomförde en utredning, vad resultatet blev och om den enhet inom OLAF som svarade på de interna frågorna innan projektet godkändes i början av 2002 kände till hennes klagomål.

UNDERSÖKNINGEN

Yttrandet från Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF)

Yttrandet från OLAF innehöll sammanfattningsvis följande synpunkter:

Påståendet att OLAF underlåtit att genomföra en korrekt utredning

Enligt klagandens meddelande till OLAF av den 3 november 2000 blev resultatet av den vetenskapliga och tekniska utvärderingen av projektförslaget av den 24 juli 2000 negativt.

Generaldirektören för kommissionens generaldirektorat för forskning (GD RTD) hade genom ett meddelande av den 25 oktober 2000 informerat den ansvarige kommissionsledamotens kanslichef om att förhandlingarna som letts av klaganden i september 1999 hade lett till ett otillfredsställande resultat. Han hade därför beslutat att uppmana B., direktörens rådgivare, att ingå ett avtal med projektsamordnaren för att avsluta projektet på ett tillfredsställande sätt i slutet av november 2000.

I sitt meddelande uppgav klaganden att hon skulle lämna in ett klagomål enligt artikel 90.2 i tjänsteföreskrifterna på grund av motsägelserna i de båda överväganden som angivits ovan.

Generaldirektören för OLAF erkände mottagandet av denna information i ett meddelande av den 11 december 2000 och uppmanade klaganden att inge all tillgänglig information om de påstådda oegentligheterna. Den 22 januari 2001 skickade klaganden in ett stort antal ytterligare dokument som gällde förhandlingarna och diskussionerna i anslutning till projektet. Informationen kunde inte entydigt styrka att oegentligheter hade förekommit. Följaktligen inledde OLAF en intern utredning den 27 februari 2001. Följande information samlades därefter in:

- Den 24 mars 2001 skickade generaldirektören för GD RTD ett utförligt informationsmeddelande till OLAF.
- Den 23 juli 2001 hörde OLAF:s utredare klaganden. Såvitt hon visste fanns det inte något som tydde på bedrägerier, men projektet hade tillåtits fortsätta trots de brister som framkommit under den vetenskapliga utvärderingen.
- Den 27 augusti 2001 skickade klaganden en skriftlig bilaga till protokollet från utfrågningen.
- På grundval av denna information antogs en slutrapport den 1 februari 2002. Slutrapporten rekommenderade att ärendet skulle avslutas utan någon uppföljning. OLAF:s generaldirektör antog denna rekommendation. OLAF genomförde därmed en fullständig utredning av klagandens påståenden, varefter byrån drog slutsatsen att inga oegentligheter hade ägt rum och att inga uppföljningsåtgärder krävdes.

Påståendet att OLAF inte informerade klaganden

Förordning (EG) nr 1073/1999 innehåller regler om vem som skall informeras om resultaten av OLAF:s undersökningar. Enligt artikel 8 skall information som erhålls under en intern utredning vara hemlig och får endast överlämnas till sådana personer inom Europeiska gemenskapernas eller medlemsstaternas institutioner som på grund av sin befattning måste känna till den. Enligt artikel 9 skall slutrapporten, vilken innehåller en sammanfattning av den information som samlats under utredningens gång, skickas till de rättsliga myndigheterna i den berörda medlemsstaten, samt den berörda institutionen, det berörda organet eller den berörda byrån, för uppföljning.

Den 12 juli 2002 skickade klaganden ett meddelande till OLAF med en begäran om att få information om resultatet av utredningen. Den 5 augusti 2002 utarbetade OLAF ett svar, men det skickades aldrig eftersom klaganden hade lämnat sin tjänst den 1 augusti 2002. Den 9 augusti 2002 skickade OLAF ett meddelande till enhetschefen vid GD RTD, innehållande slutsatserna från utredningen.

Samrådet mellan olika tjänsteenheter

OLAF har inga handlingar som styrker att byrån hörts inom ramen för ett samråd mellan olika tjänsteenheter i samband med detta projekt. Däremot finns det en skriftväxling mellan generaldirektörerna för GD RTD och OLAF om huruvida finansieringen av projektet skulle fortsätta samtidigt som utredningen pågick. Generaldirektören för GD RTD skickade en skrivelse till generaldirektören för OLAF den 14 maj 2001, vari han förklarade att han skulle rekommendera kommissionen att finansiera projektet, om inte OLAF rekommenderade motsatsen. Den 20 maj 2001 svarade generaldirektören för OLAF att utredningen fortfarande pågick, men att den information som OLAF vid det aktuella tillfället förfogade över inte gav anledning att rekommendera att finansieringen av projektet skulle upphöra.

OLAF bifogade kopior av de relevanta handlingarna till sitt yttrande.

Klagandens kommentarer

I sina kommentarer till OLAF:s yttrande framförde klaganden sammanfattningsvis följande synpunkter:

Den ansvarige utredaren hävdar i sina slutsatser att OLAF inte förfogar över någon information som skulle kunna visa att det förekommit oegentligheter som faller inom OLAF:s behörighetsområde. Tre faktorer, vilka nämndes i de styrkande handlingarna, beaktades inte under utredningen:

a) Granskningen av förslaget var inkorrekt, eftersom:

- gällande förfarande inte tillämpades,
- två experter av fyra gav ett negativt omdöme om ett viktigt kriterium i tillåtighetsblanketten, vilken uttryckligen angav att begäran rörande förslaget skulle vara anonym, och experten från mottagarlandet undertecknade aldrig blanketten som garanterade anonymitet,
- experten från mottagarlandet var engagerad i båda faserna av utvärderingen, såväl den vetenskapliga som den regionala.

b) Rekommendationen att avsluta ärendet med ett positivt omdöme är också inkorrekt och eventuellt olaglig.

c) Det är förvånande, om inte till och med inkorrekt, att tilldelningen av ett bidrag enbart skall vara beroende av en tillfälligt anställd. En tillfälligt anställd, som vid tidpunkten för den utvärdering som anges ovan under a) var ansvarig för utredningen, följde dessutom upp ärendet, trots att hon fått ändrade uppgifter inom enheten. Detta påverkade negativt klagandens tidigare arbetsuppgifter som enhetschef. För närvarande är samma tillfälligt anställda person återigen ansvarig för operativa aspekter av projektet, trots att den enhet där hon är placerad inte utför operativa uppgifter och därför inte borde vara ansvarig för projekt.

BESLUTET

1 Påståendet att OLAF underlåtit att genomföra en korrekt undersökning

1.1 Klaganden var enhetschef inom kommissionens generaldirektorat för forskning. I november 2000 riktade hon Europeiska bedrägeribekämpningsbyråns (OLAF) uppmärksamhet på vissa oegentligheter i samband med finansieringen av ett projekt. Enligt klaganden hade OLAF underlåtit att genomföra en korrekt utredning av ärendet. Hon angav tre faktorer som enligt henne inte togs med i bedömningen, trots att de nämndes i de styrkande handlingarna.

1.2 Enligt OLAF uppmanade dess generaldirektör klaganden att skicka in all tillgänglig information avseende de påstådda oegentligheterna. Eftersom det på grundval av den information som lämnades inte var möjligt att avgöra om oegentligheter hade förekommit, inledde OLAF en intern utredning. Som ett led i utredningen begärde man in information från generaldirektören för GD RTD och från klaganden. Generaldirektören för GD RTD skickade ett utförligt informationsmeddelande. Utredarna från OLAF hörde klaganden, som bekräftade att så vitt hon visste fanns det inget som tydde på bedrägerier, men att projektet hade tillåtits fortsätta trots de brister som framkommit under den vetenskapliga utvärderingen. Klaganden skickade senare en skriftlig komplettering till sitt förhör. På grundval av denna information antogs en slutrapport den 1 februari 2002. I slutrapporten rekommenderades att ärendet skulle avslutas utan någon uppföljning. OLAF:s generaldirektör antog denna rekommendation. OLAF bifogade till sitt yttrande kopior av de relevanta handlingarna.

1.3 Ombudsmannen påpekar att det aktuella klagomålet är riktat mot OLAF. Ombudsmannen har därför inte genomfört någon undersökning av Europeiska kommissionens hantering av projektet. Ombudsmannens undersökning gäller frågan om det förekommit administrativa missförhållanden vid OLAF i samband med den administrativa utredning som byrån genomförde som en följd av den information byrån erhållit från klaganden.

1.4 Ombudsmannen konstaterar att enligt artikel 1.3 i förordning (EG) nr 1073/1999⁴⁶ skall OLAF genomföra interna administrativa utredningar för att:

⁴⁶

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/1999 av den 25 maj 1999 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF), EGT L 136, 31.5.1999, s. 1.

”- bekämpa bedrägerier, korruption och all annan olaglig verksamhet som riktar sig mot Europeiska gemenskapens ekonomiska intressen,

- efterforska sådana omständigheter av allvarlig art som har samband med tjänsteutövningen och som skulle kunna utgöra brister när det gäller att uppfylla de skyldigheter som åligger tjänstemän och anställda i gemenskaperna, brister som skulle kunna leda till disciplinära åtgärder och, i förekommande fall, straffrättsliga åtgärder, (...)”

1.5 Ombudsmannen anser att principerna för god förvaltningssed kräver att administrativa utredningar som utförs av OLAF utförs noggrant, opartiskt och objektivt. Ombudsmannen finner i den dokumentation som ingivits av klaganden och av OLAF inga belägg för att OLAF:s utredning i det aktuella fallet inte skulle ha utförts i enlighet med principerna för god förvaltningssed. Ombudsmannen anser dessutom att det var rimligt av OLAF att dra slutsatsen att den tillgängliga informationen inte visade att det förelåg oegentligheter som kunde falla inom OLAF:s behörighetsområde. Ombudsmannen anser därför inte att det förekommit några administrativa missförhållanden i samband med denna del av klagomålet.

2 Påståendet att OLAF inte informerade klaganden

2.1 Klaganden hävdar att OLAF aldrig informerade henne om resultatet av sin utredning. Hon yrkar att OLAF skall informera henne om huruvida byrån gjorde en utredning, samt om resultatet.

2.2 OLAF hävdar att förordning (EG) nr 1073/1999 innehåller regler om vem som skall informeras om resultaten av OLAF:s utredningar. Enligt artikel 8 skall information som erhålls under en intern utredning omfattas av sekretessplikt och får endast överlämnas till sådana personer inom Europeiska gemenskapernas eller medlemsstaternas institutioner som på grund av sin befattning måste känna till den. Enligt artikel 9 skall slutrapporten, som innehåller en sammanfattning av den information som samlats under utredningens gång, skickas till de rättsliga myndigheterna i den berörda medlemsstaten, samt till den berörda institutionen, det berörda organet eller den berörda byrån, för uppföljning. Den 12 juli 2002 skickade klaganden ett meddelande till OLAF med en begäran om att få information om resultatet av utredningen. Den 5 augusti 2002 utarbetade OLAF ett svar, men det skickades aldrig eftersom klaganden hade lämnat sin tjänst den 1 augusti 2002. Den 9 augusti 2002 skickade OLAF ett meddelande till enhetschefen vid GD RTD, innehållande slutsatserna från utredningen.

2.3 Ombudsmannen påpekar att OLAF, i en bilaga till sitt yttrande över klagomålet, skickade med en kopia av sin slutrapport, väl medveten om att yttrandet och dess bilagor skulle vidarebefordras till klaganden som ett led i ombudsmannens normala undersökningsförfarande. Ombudsmannens bedömning är därför att OLAF inte hävdar att bestämmelserna i förordning (EG) nr 1073/1999 skulle förhindra byrån från att meddela klaganden resultatet av sin undersökning. Ombudsmannen anser därför att OLAF, genom att i samband med ombudsmannens undersökning informera klaganden om resultatet av sin utredning, har vidtagit lämpliga åtgärder för att avsluta denna del av klagomålet. Ombudsmannen behöver därför inte genomföra några ytterligare undersökningar.

3 Kravet att få bli informerad om det interna samrådet mellan tjänsteenheterna

3.1 Klaganden yrkar att OLAF skall informera henne om huruvida den enhet inom OLAF som deltog i det interna samrådet mellan tjänsteenheter innan projektet godkändes i början av år 2002 var medveten om hennes klagomål.

3.2 Enligt OLAF finns det inga handlingar som styrker att byrån tillfrågats inom ramen för ett samråd mellan olika tjänsteenheter i samband med detta projekt. Generaldirektören för GD RTD skickade emellertid en skrivelse till generaldirektören för OLAF, vari han förklarade att han skulle rekommendera fortsatt finansiering av projektet, om inte OLAF rekommenderade motsatsen. Generaldirektören för OLAF svarade att utredningen fortfarande pågick, men att den information som OLAF vid det aktuella tillfället förfogade över inte gav anledning att rekommendera att finansieringen av projektet skulle upphöra.

3.3 Ombudsmannen anser att OLAF i sitt yttrande tillhandahållit den information som klaganden yrkat få tillgång till och att ombudsmannen därför inte behöver genomföra några ytterligare undersökningar.

4 Slutsats

På grundval av ombudsmannens undersökningar av detta klagomål förefaller det inte föreligga några administrativa missförhållanden vid Europeiska byrån för bedrägeribekämpning. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

3.1.8 Europeiska byrån för återuppbyggnad

KONSULTARBETE FÖR EUROPEISKA BYRÅN FÖR ÅTERUPPBYGGNAD

Beslut i klagomål 1141/2002/GG (konfidentiellt) mot Europeiska byrån för återuppbyggnad

KLAGOMÅLET

Enligt klagomålet som ingavs i juni 2002 var klaganden, en tysk medborgare, anställd som konsult i Kosovo under två kontrakt.

Det första kontraktet (OBNOVA servicekontrakt nr 99/KOS04/03/001) gällde ett projekt med rubriken "ATA för en expert på ledning av projekt inom avfall, vatten och sanitet". Kontraktet hade undertecknats av klaganden och Europeiska kommissionen den 26 januari 2000. Enligt artikel 5 i kontraktet skulle klaganden erhålla en lön på 196 970 euro för sina tjänster. I artikel 6.1 i kontraktet sägs att ersättningen skall betalas ut "när tjänsterna har utförts till upphandlande myndighets belåtenhet". I artikel 6.2 anges att ersättningen skall betalas ut kvartalsvis "mot uppvisande av faktura och sedan den upphandlande myndigheten godkänt de rapporter och arbeten som anges i Villkoren. Slutbetalning (återstående belopp) skall erläggas inom 60 dagar efter det att upphandlande myndighet har godkänt slutrapporten."

Enligt tillägg 1 till kontraktet, som sedermera undertecknades av klaganden och av Europeiska byrån för återuppbyggnad (som verkar ha tagit över kontraktet från kommissionen), höjdes den maximala ersättningen till 268 090 euro.

Den 12 juli 2001 lämnade klaganden in ett krav på slutbetalning på 59 387 euro till byrån. Enligt klaganden uppstod det en tvist om hur och av vem en av klagandens assistenter skulle betalas. Tvisten gällde totalt cirka 5 000 euro. Klaganden hävdar att byrån, av skäl som han inte kände till och som han aldrig fick veta, hade beslutat att vidarebefordra detta ärende till Europeiska byrån för bedrägeribekämpning, OLAF. Byrån använde detta som en ursäkt för att hålla inne återstoden av den aldrig ifrågasatta och förfallna ersättningen på nästan 50 000 euro.

Det andra kontraktet ("Övervakningsexpert i Pristina – 99/KOS04/03/016") undertecknades av klaganden och byrån den 1 augusti 2001. Enligt artikel 3 i kontraktet skulle kontraktet totalt omfatta 70 500 euro.

Den 28 februari 2002 begärde klaganden att byrån skulle göra en andra delbetalning på 19 387 euro och en slutbetalning på 7 050 euro. Enligt klaganden uppstod det en tvist om hur många dagar han arbetat, vilket rörde ett belopp på cirka 8 000 euro.

Klaganden begär att byrån snarast skall slutföra sin granskning av hans fakturor och betala beloppen ifråga.

UNDERSÖKNINGEN

Byråns yttrande

I sitt yttrande gjorde Europeiska byrån för återuppbyggnad följande påpekanden:

Byrån hade ställt in betalningarna för de båda kontrakten på grund av vissa oegentligheter som identifierats i samband med de fakturor som lämnats in. Hittills hade byrån inte fått några tillfredsställande svar från klaganden på de frågor som byrån hade ställt till honom. Tvärtom hade byrån fått information från UNMIK (Förenta nationernas interimistiska förvaltning av Kosovo), och framför allt den senares EU-pelare (den sektion inom FN-administrationen där klaganden arbetade), som hade gett anledning att misstänka att klaganden eventuellt kunde ha bedrägliga avsikter. Informationen hade avsett oegentligheter som hade varit av en sådan art att byrån beslutade att vidarebefordra ärendet till OLAF. En kopia av byråns skrivelse till OLAF av den 12 december 2001 (utan bilagor) som sammanfattade frågorna i samband med de påstådda oegentligheterna hade bilagats byråns yttrande.

I samband med sin undersökning hade OLAF upptäckt andra oegentligheter som eventuellt kunde ha samband med klagandens verksamhet i Kosovo. Dessa oegentligheter kunde ha skett under den tid då klaganden varit kontrakterad för byrån. Dessa andra, allvarliga oegentligheter rörde en överföring av cirka 4 500 000 euro till ett bankkonto i Gibraltar. Denna överföring hade haft samband med en betalning för export av elektricitet från Kosovo till Serbien. Klaganden hade haft ansvaret för exportförfarandet som företrädare för UNMIK.

Dessutom förekom vissa tvivel beträffande klagandens akademiska meriter, som för närvarande kontrollerades av OLAF i samarbete med UNMIK.

Europeiska kommissionens egen styrekonom, som arbetade heltid för byrån, beslutade följaktligen den 14 juli⁴⁷ 2002 att ställa in betalningarna för båda kontrakten. De utestående beloppen skulle därför hållas inne till dess byrån och dess styrekonom hade fått resultaten från OLAF, som hade inlett en extern utredning beträffande ovanstående kontrakt den 1 februari 2002.

I ett e-brev som skickades den 12 oktober 2001 informerades klaganden om att hans faktura skulle förbli obetald till dess alla oklarheter hade retts ut. Den 10 juli 2002 informerades han dessutom om att byrån hade begärt att OLAF skulle göra en undersökning.

Byråns ytterligare skrivelse

Den 6 december 2002 vidarebefordrade byrån ett pressmeddelande till ombudsmannen som Bearpark från UNMIK hade publicerat den 5 december 2002. Enligt detta pressmeddelande hade klaganden anhållits i Tyskland den 4 december 2002 och en rättslig process skulle nu inledas.

Klagandens kommentarer

Inga kommentarer mottogs från klaganden.

BESLUTET

1 Inledande anmärkning

1.1 Europeiska byrån för återuppbyggnad ingav såsom bilagor till sitt yttrande i detta ärende fem olika handlingar. Byrån meddelade sedermera ombudsmannen att den ansåg att bedrägeribekämp

⁴⁷

"Juli" skall förmodligen vara "juni", eftersom det dokument som byrån här hänvisar till är daterat den 14 juni 2002.

ningsbyrån OLAF:s tillstånd skulle begäras, såsom författare till de handlingar som ingick i bilaga 3 och 4 till yttrandet, innan dessa handlingarna kunde offentliggöras.

1.2 Ombudsmannen skrev därför till byrån och bad om ett förtydligande senast den 23 november 2002. I sin skrivelse påpekade ombudsmannen att om handlingarna ifråga skulle betraktas som hemliga, skulle de komma att skickas tillbaka till byrån och skulle inte kunde användas i den föreliggande undersökningen. Den 20 november 2002 informerade byrån ombudsmannen att den sökte bekräftelse från OLAF om att handlingarna ifråga var av känslig natur och inte kunde offentliggöras förrän OLAF:s undersökning avslutats.

1.3 Ombudsmannen beslutade sedermera att återsända de handlingar som avsågs till byrån. Handlingarna ifråga kommer därför inte att beaktas i denna undersökning.

2 Underlåtenhet att behandla fakturor och betala utestående belopp

2.1 Klaganden, en tysk konsult, utförde arbete i Kosovo för Europeiska byrån för återuppbyggnad enligt två kontrakt som undertecknades år 2000 (kontrakt nr 99/KOS04/03/001) och 2001 (kontrakt nr 99/KOS04/03/016). Enligt klaganden har byrån underlåtit att slutföra behandlingen av hans fakturor (av den 12 juli 2001 och den 28 februari 2002) och att betala utestående belopp. Klaganden hävdar att byrån är skyldig honom cirka 80 000 euro.

2.2 Byrån framhåller att betalningarna för de båda kontrakten hade ställts in eftersom man identifierat vissa oegentligheter i samband med presentationen av fakturorna och att klaganden hittills inte hade gett några tillfredsställande svar på byråns frågor. Enligt byrån hade information dessutom erhållits från UNMIK (Förenta nationernas interimadministration i Kosovo) som gav anledning till misstankar om att klaganden kunde ha bedrägliga avsikter. Enligt byrån var informationen om de påstådda oegentligheterna av en sådan art att byrån beslutade vidarebefordra ärendet till Europeiska bedrägeribekämpningsbyrån OLAF. Den 1 februari 2002 beslutade OLAF att inleda en extern utredning beträffande ovannämnda kontrakt. Byrån framhåller att OLAF under sin undersökning hade upptäckt andra allvarliga oegentligheter som kunde ha samband med klagandens aktiviteter i Kosovo. Dessa andra oegentligheter rörde överföringen av cirka 4 500 000 euro till ett bankkonto i Gibraltar. Enligt byrån beslutade den behörige styrekonomen därför att stoppa utbetalningarna för båda kontrakten till dess resultaten från OLAF:s undersökning hade blivit tillgängliga.

2.3 Det aktuella klagomålet gäller de skyldigheter som uppkommit som en följd av de kontrakt som ingåtts mellan byrån⁴⁸ och klaganden.

2.4 Enligt artikel 195 i EG-fördraget har ombudsmannen befogenhet att ta emot klagomål "om missförhållanden i gemenskapsinstitutionernas eller gemenskapsorganens verksamhet". Ombudsmannen anser att ett administrativt missförhållande föreligger när en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan underlåter att handla i enlighet med regler eller principer som är bindande för institutionen eller organet⁴⁹. Administrativa missförhållanden kan därför föreligga även när det gäller fullföljandet av skyldigheter som uppkommer genom kontrakt som ingåtts av gemenskapens institutioner eller organ.

2.5 Ombudsmannen anser emellertid att de undersökningar som han kan genomföra i sådana ärenden av nödvändighet måste vara av begränsad omfattning. Framför allt anser ombudsmannen att han inte bör försöka avgöra huruvida det förekommit ett avtalsbrott från endera partens sida, om det är detta tvisten gäller. Den frågan kan enbart behandlas effektivt av en behörig domstol, som skulle kunna höra parternas argument vad gäller tillämplig nationell lagstiftning samt bedöma motstridiga bevis beträffande eventuellt tvistiga omständigheter.

2.6 I frågor som gäller avtalstvister anser därför ombudsmannen att det är berättigat att begränsa undersökningen till frågor huruvida gemenskapsinstitutionen eller gemenskapsorganet har försett

⁴⁸ Det första kontraktet ingicks ursprungligen med Europeiska kommissionen, men det togs sedermera över av byrån.

⁴⁹ Se Årsrapport 1997, s. 22 f.

honom med en sammanhängande och rimlig redogörelse för den rättsliga grunden för sitt agerande och för varför institutionen eller organet anser att dess tolkning av avtalsförhållandet är berättigad. Om detta är fallet kommer ombudsmannen att dra slutsatsen att hans undersökning inte påvisat något fall av administrativt missförhållande. En sådan slutsats kommer inte att påverka parternas rätt att få sin avtalstvist undersökt och definitivt avgjord av en behörig domstol.

2.7 I det här aktuella fallet har byrån lämnat en sammanhängande och rimlig redogörelse för varför den anser att klagandens krav för tillfället inte kan uppfyllas.

2.8 Under dessa förhållanden förefaller det inte föreligga några administrativa missförhållanden vid Europeiska byrån för återuppbyggnad.

3 Slutsats

På grundval av ombudsmannens undersökningar av detta klagomål förefaller det inte föreligga några administrativa missförhållanden vid Europeiska byrån för återuppbyggnad. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

3.2 ÄRENDEN SOM LÖSTS AV INSTITUTIONEN

3.2.1 Europaparlamentet

PÅSTÅDD UNDERLÅTENHET ATT MOTIVERA AVSLAG PÅ ANBUD BETRÄFFANDE ÖVERSÄTTNINGSTJÄNSTER

Beslut i klagomål 2024/2002/OV mot Europaparlamentet

KLAGOMÅLET

I november 2002 ingav J. ett klagomål till Europeiska ombudsmannen såsom företrädare för ett företag i Bryssel. Klagomålet gällde Europaparlamentets avslag på flera anbud beträffande översättningstjänster. Enligt klaganden lyder fakta i ärendet som följer:

I april 2002 ingav klaganden 11 anbud i anslutning till ett antal anbudsinfordringar avseende översättningstjänster som offentliggjorts av Europaparlamentet. Ett antal av klagandens anbud avvisades.

Vad gäller anbudet för svenska och franska så informerade Europaparlamentet klaganden i juli 2002 att det förekom alltför många språkliga fel i anbudet. Eftersom det i anbudsunderlaget angavs att anbud skulle avvisas om det förekom fler än fem språkliga misstag, så skickade klaganden ett e-brev den 7 augusti 2002 med en begäran om förtydligande från Europaparlamentet med avseende på misstagen. I sitt svar av den 3 oktober 2002 sammanfattade Europaparlamentet språkfelen, utan att emellertid beskriva dem.

Vad gäller anbudet avseende italienska så avvisades det först av ekonomiska skäl. När klaganden skrev till Europaparlamentet, fick hon den 3 oktober 2002 till svar att parlamentet hade granskat anbudet på nytt, men att det denna gång avvisats på grund av att det innehöll för många språkliga fel, nämligen stavnings-, grammatik och interpunktionsfel. Ingen detaljerad information gavs emellertid om felen.

Slutligen, vad gäller anbudet avseende grekiska, så avvisades det utan någon detaljerad motivering. Det hade uppenbarligen ingetts fem anbud avseende grekiska, av vilka tre godkänkts. Klaganden

har erhållit information om att den anbudsgivare som kom på första plats inte accepterade anbudet. Klaganden har emellertid ingen information om vem som kom på tredje och fjärde plats. Klaganden skrev till Europaparlamentet den 7 oktober 2002 och skickade en påminnelse den 31 oktober 2002, men fick inget svar.

Den 19 november 2002 ingav klaganden det aktuella klagomålet till ombudsmannen, och framförde därvid följande tre påståenden:

- 1 Europaparlamentet har inte i detalj förklarat varför klagandens anbud avseende svenska och franska avvisades på grund av språkliga fel.
- 2 Europaparlamentet uppgav ett nytt skäl för att avslå anbudet avseende italienska, men lämnade inga detaljer om de språkliga fel som var anledningen till att anbudet avslogs.
- 3 Europaparlamentet angav ingen utförlig förklaring till sitt avslag beträffande anbudet avseende grekiska.

Den 29 januari 2003 skrev klaganden till ombudsmannen och upplyste honom om att efter klaganden ingett sitt klagomål så hade parlamentet lämnat ytterligare information om de språkliga felen i klagandens anbud.

När det gäller anbudet avseende svenska och franska så accepterade klaganden de fel som Europaparlamentet påpekat.

När det gäller anbudet avseende italienska så påpekade klaganden att hon kunde hålla med om en del rättningar, vilka i viss mån var stilfrågor. Europaparlamentet hade emellertid uppgett två olika skäl för sitt avslag.

När det gäller anbudet avseende grekiska så hade klaganden fortfarande inte fått någon information om avslaget.

UNDERSÖKNINGEN

Europaparlamentets yttrande

Vad gäller det första påståendet uppgav Europaparlamentet att det informerade klaganden den 22 juli 2002 om att hennes anbud i upphandlingsförfarandena CRE-0207-FR-EP samt CRE-0211-SV-EP hade avvisats under urvalsfasen, på grund av anbudens bristfälliga språkliga kvalitet. Europaparlamentet hänvisade till artikel 2.2 i de allmänna föreskrifterna, där det sades att *”anbud som innehåller fler än fem fel med avseende på stavning, interpunktion eller grammatik kommer inte att beaktas”*. Efter en begäran om mer detaljerad information om varför Europaparlamentet kommit fram till detta beslut, informerade parlamentet klaganden, i en skrivelse av den 30 september 2002, om det exakta antalet fel och typen av fel i de två anbudet. Efter ett e-brev från klaganden av den 19 november 2002, i vilket klaganden begärde att felen skulle styrkas, svarade Europaparlamentet med vändande post att det skulle skicka fotokopior av de aktuella sidorna i anbudet med felen tydligt utmärkta. Dessa fotokopior skickades med rekommenderat brev den 13 december 2002, i enlighet med klagandens begäran. Klagandens skrivelse till ombudsmannen är daterad den 19 november 2002, dvs. samma datum som den skrivelse klaganden skickade med krav på bevis för de fel som fanns i anbudet.

När det gäller det andra påståendet uppgav Europaparlamentet att sedan klaganden ifrågasatt uteslutandet av hennes anbud i upphandlingsförfarandena CRE-0205-ES-EP och CRE-0208-IT-EP på grund av otillräcklig omsättning, så hade dessa båda anbud granskats på nytt.

I en skrivelse av den 30 september 2002 erkände Europaparlamentet att anbudet avseende italienska hade uteslutits på felaktiga grunder under urvalsfasen, eftersom tillräcklig omsättning hade styrkts. I samma skrivelse informerade Europaparlamentet klaganden om resultatet av den förnyade granskningen av anbudet, nämligen att anbudet uteslutits på grund av dess dåliga

språkliga kvalitet. Det innehöll totalt 15 stavfel och grammatiska fel. Klagandens påstående att det inte gavs någon detaljerad information om felens art är därför felaktigt. Europaparlamentet erbjöd sig därefter att skicka fotokopior av anbudet avseende italienska, med felen utmärkta. Klagandens anbud avseende italienska uteslöts under urvalsstadiet i enlighet med urvalskriterierna (nämligen artikel 2.2 i de allmänna specifikationerna).

Vad gäller det tredje påståndet så uppgav Europaparlamentet att det hade informerat klaganden i ett rekommenderat brev av den 22 oktober 2002 om att hennes anbud i upphandlingsförfarandet CRE-0203-EL-EP hade avvisats i tilldelningsfasen eftersom kvaliteten var för dålig i förhållande till priset. Samtliga anbudsgivare vilkas anbud avvisats hade fått ett sådant brev med information om motiven till avslaget. I enlighet med gällande rättsliga krav offentliggjorde Europaparlamentet dessutom ett meddelande om kontraktstilldelning i EUT J 2002/S 178-14.08.31 samt på sin webbplats. Det framgår klart av detta meddelande att ett huvudkontrakt och två reservkontrakt tilldelats. Tilldelningsmyndigheten beslutade att erbjuda enbart två reservkontrakt, i stället för det maximala antalet fyra reservkontrakt som uppgetts i anbudsspecifikationen. Detta beslut överensstämmer helt med tillämplig lagstiftning, som inte ålägger några skyldigheter att tilldela kontrakt efter ett upphandlingsförfarande. Europaparlamentet beslutade, på grundval av ett yttrande från sin rättstjänst, att inte tilldela den anbudsgivare som först föreslagits något kontrakt.

Klagandens kommentarer

Klaganden lämnade inga kommentarer till Europaparlamentets yttrande.

BESLUTET

1 Påstådd underlåtenhet att förklara varför anbudet avseende svenska och franska avvisats

1.1 Klaganden är ett företag med säte i Bryssel som skickade in 11 anbud i anslutning till olika anbudsinfordringar avseende översättningstjänster som offentliggjorts av Europaparlamentet. Klaganden hävdar att Europaparlamentet inte i detalj förklarat varför klagandens anbud avseende svenska och franska avvisades på grund av språkliga fel.

1.2 I sitt yttrande uppgav Europaparlamentet att det, efter att ha fått ett e-brev från klaganden med krav på att få se belägg för de påstådda felen, hade svarat klaganden att det skulle skicka fotokopior av de aktuella sidorna i anbudet med felen tydligt angivna. Dessa fotokopior skickades med rekommenderat brev den 13 december 2002, samma dag som klaganden ingav sitt klagomål till ombudsmannen.

1.3 I sin skrivelse av den 29 januari 2003 uppgav klaganden att hon accepterade de fel som angivits av Europaparlamentet. Denna del av klagomålet förefaller därför ha lösts av Europaparlamentet.

2 Påstådd underlåtenhet att förklarar varför anbudet avseende italienska avvisats

2.1 Klaganden hävdar att Europaparlamentet lämnade ett nytt skäl till varför anbudet avseende italienska avslogs, men utan att lämna någon detaljerad information om de språkliga fel som var anledningen till avslaget.

2.2 Europaparlamentet förklarade att det erkänt, i en skrivelse av den 30 september 2002, att anbudet avseende italienska hade uteslutits på felaktiga grunder under urvalsfasen, eftersom bevis för tillräcklig omsättning faktiskt hade ingivits. Europaparlamentet hade samtidigt informerat klaganden om resultatet av den förnyade granskningen av anbudet, nämligen att anbudet avvisats på grund av dess bristfälliga språkliga kvalitet. Anbudet innehöll nämligen totalt 15 stavfel och grammatiska fel. Europaparlamentet erbjöd sig därefter att skicka fotokopior av anbudet avseende italienska, med felen utmärkta.

2.3 Ombudsmannen konstaterar att Europaparlamentet har förklarat för klaganden varför ett nytt skäl angetts för att inte godkänna klagandens anbud: Europaparlamentet förklarade för klaganden att anbudet ursprungligen hade avvisats på felaktiga grunder och det har dessutom erbjudit sig att

lämna konkret information om felen, vilket klaganden också verkar ha mottagit. I sin skrivelse av den 29 januari 2003 konstaterar klaganden att hon kunde hålla med om vissa rättningar. Eftersom Europaparlamentet verkar ha vidtagit lämpliga åtgärder för att korrigera det erkända misstaget så verkar det inte behövas några ytterligare undersökningar av denna del av ärendet.

3 Påstådd underlåtenhet att förklara varför anbudet avseende grekiska avvisats

3.1 Klaganden hävdar att Europaparlamentet inte uppgav något exakt skäl för att avvisa anbudet avseende grekiska. I sin skrivelse av den 29 januari 2003 påpekar klaganden att hon fortfarande inte fått någon detaljerad information om detta avslag.

3.2 Europaparlamentet påpekar att det informerat klaganden, i ett rekommenderat brev av den 22 oktober 2002, om att anbudet i det aktuella anbudsförfarandet hade avvisats under tilldelningsfasen på grund av att förhållandet mellan kvalitet och pris var otillräckligt. Ett tilldelningsmeddelande offentliggjordes dessutom i EUT. Av tilldelningsmeddelandet framgår att ett huvudkontrakt och två reservkontrakt tilldelats. Europaparlamentet förklarar också att det beslutat att inte tilldela den först föreslagne anbudsgivaren något kontrakt, efter en rekommendation från sin rättstjänst.

3.3 Det framgår av ovanstående att Europaparlamentet verkligen vidtog åtgärder för att informera klaganden om anledningen till att anbudet avvisats. Europaparlamentet lämnade dessutom ytterligare information i sitt yttrande till ombudsmannen. Inget administrativt missförhållande föreligger därför i samband med denna del av klagomålet.

4 Slutsats

Det framgår av Europaparlamentets yttrande och klagandens kommentarer att parlamentet vidtagit åtgärder för att lösa del 1 av klagomålet och därmed tillmötesgått klaganden.

Inga ytterligare undersökningar verkar krävas vad gäller del 2 av klagomålet.

På grundval av ombudsmannens undersökningar av del 3 av klagomålet förefaller det inte föreligga några administrativa missförhållanden vid Europaparlamentet. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

TILLGÅNG TILL HANDLINGAR I SAMBAND MED ALLMÄNT UTTAGNINGSPROV

Beslut i klagomål 342/2003/IP mot Europaparlamentet

I februari 2003 ingav M. ett klagomål till Europeiska ombudsmannen mot Europaparlamentet rörande hans deltagande i det allmänna uttagningsprovet EUR/A/158/2000. Klagomålet vidarebefordrades till ombudsmannen av en ledamot av Europaparlamentet.

Klaganden klarade inte delprov 1.A.d) och uteslöts från uttagningen. Han informerades om att han uteslutits genom en skrivelse av den 17 juli 2002 från Europaparlamentets rekryteringsenheter.

Den 23 juli 2002 bad han uttagningskommittén granska provet på nytt. Genom en skrivelse av den 21 oktober 2002 informerade uttagningskommittén klaganden att uttagningskommittén hade granskat hans delprov 1.A.d) på nytt under sitt sammanträde den 11 oktober och därvid bekräftat sitt ursprungliga beslut att inte låta honom delta i nästa provomgång.

Den 28 oktober 2002 skrev klaganden på nytt till uttagningskommittén och bad om en kopia av det delprov som inte hade godkänts, samt en kopia av rättningsmallen. Den 12 november 2002 svarade uttagningskommittén klaganden och vägrade därvid ge honom en kopia av de begärda handlingarna, eftersom ansökan inte hade ingetts inom den föreskrivna tidsperioden. Enligt

Europaparlamentets svar skulle klaganden ha lämnat in sin ansökan inom 30 dagar från det att han mottagit uttagningskommitténs meddelande om att han uteslutits från uttagningsprovet.

Den 19 november 2002 skickade klaganden ytterligare en skrivelse till uttagningskommittén, i vilken han bestred ovanstående beslut. Klaganden påpekade att han den 23 juli 2002 hade begärt att uttagningskommittén på nytt skulle granska det prov som inte godkänkts. En begäran om att få tillgång till de aktuella dokumenten hade därför inte varit motiverad vid den tidpunkten, eftersom det fortfarande var möjligt för uttagningskommittén att ändra sitt beslut. Klaganden ansåg att perioden på 30 dagar för att inge en ansökan om att få tillgång till handlingarna skulle räknas med början från den 21 oktober 2002, vilket var den dag då uttagningskommittén fattade det slutliga beslutet att bekräfta hans uteslutning från uttagningsförfarandet. Klaganden fick inget svar på sin skrivelse av den 19 november 2002.

I sin skrivelse till ombudsmannen hävdade klaganden att uttagningskommitténs vägran att ge honom tillgång till de begärda dokumenten var orättvis och att Europaparlamentet hade underlåtit att besvara hans skrivelse av den 19 november 2002.

Klaganden yrkade få tillgång till delprov A.1.d), som inte hade godkänts, samt till rättningsmallen.

UNDERSÖKNINGEN

Europaparlamentets yttrande

När det gäller klagandens påstående att Europaparlamentets enheter underlåtit att besvara hans skrivelse av den 19 november 2002, så beklagade Europaparlamentet detta och förklarade att det verkade som klagandens skrivelse hade kommit bort på grund av oförutsedda omständigheter i samband med att de behöriga enheterna flyttat.

När det gäller klagandens begäran om att få tillgång till delprov 1.A.d) samt till rättningsmallen, så påminde Europaparlamentet om att sökandena måste göra en skriftlig framställan om detta inom en månad från det att slutresultaten meddelats, i enlighet med reglerna för sökandenas tillgång till sina rättade prov. Dessa regler hade delats ut till samtliga sökande under de skriftliga proven. Klaganden informerades om resultatet av sitt prov den 17 juli 2002 och han begärde att få tillgång till de aktuella handlingarna den 28 oktober 2002. Klagandens begäran hade därför inte gjorts i enlighet med gällande regler. Europaparlamentet gick trots detta med på att skicka ombudsmannen de handlingar som klaganden begärt.

Klagandens kommentarer

I sina kommentarer informerade klaganden ombudsmannen om att parlamentet hade skickat honom de begärda handlingarna redan den 26 maj 2003 tillsammans med en skrivelse som förklarade skälen till varför parlamentet inte besvarat hans skrivelse av den 19 november 2002. Han uttryckte sin tillfredsställelse med hur ärendet lösts och tackade ombudsmannen och hans medarbetare för de ansträngningar de gjort i behandlingen av ärendet.

BESLUTET

1 Klagandens påståenden och yrkande

1.1 I sitt klagomål hävdade klaganden, en sökande till det allmänna uttagningsprovet EUR/A/158/2000, att uttagningskommitténs vägran att ge honom tillgång till sitt delprov A.1.d) samt rättningsmallen var orättvis och att Europaparlamentet hade underlåtit att besvara hans skrivelse av den 19 november 2002. Klaganden yrkade tillgång till delprov A.1.d), som inte hade blivit godkänt, samt till rättningsmallen.

1.2 I sitt yttrande beklagade Europaparlamentet att dess enheter hade underlåtit att besvara klagandens skrivelse av den 19 november 2002. Europaparlamentet förklarade att det verkade som

klagandens skrivelse hade kommit bort på grund av oförutsedda omständigheter i samband med att de behöriga enheterna flyttat.

När det gäller klagandens begäran att få tillgång till delprov 1.A.d) samt till rättningsmallen, så påminde Europaparlamentet om att de sökande måste göra en skriftlig framställan om detta inom en månad från det att slutresultaten meddelats, i enlighet med reglerna för sökandenas tillgång till sina rättade prov. Dessa regler hade delats ut till samtliga sökande i samband med de skriftliga proven. Klaganden informerades om resultatet på sitt prov den 17 juli 2002 och han begärde att få tillgång till de aktuella handlingarna den 28 oktober 2002. Klagandens begäran hade därför inte gjorts i enlighet med gällande regler. Europaparlamentet gick trots detta med på att skicka ombudsmannen de handlingar som klaganden begärt.

1.3 I sina kommentarer bekräftade klaganden att parlamentet hade skickat honom de begärda handlingarna redan den 26 maj 2003, tillsammans med en skrivelse som förklarade skälen till varför parlamentet inte besvarat hans skrivelse av den 19 november 2002. Han uttryckte sin tillfredsställelse med hur ärendet lösts och tackade ombudsmannen och dennes personal för de ansträngningar de gjort i sin behandling av ärendet.

2 Slutsats

Det framgår av Europaparlamentets yttrande och klagandens kommentarer att parlamentet vidtagit åtgärder för att lösa ärendet och därmed tillmötesgått klaganden. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

3.2.2 Europeiska kommissionen

SEN BETALNING AV BIDRAG FÖR AIDS-PROJEKT

Beslut i klagomål 1960/2002/JMA mot Europeiska kommissionen

KLAGOMÅLET

I november 2002 ingavs ett klagomål till ombudsmannen för Colectivo de Lesbianas, Gays, Transexuales y Bisexuales de Madrid (COGAM). Enligt klaganden lyder fakta i ärendet som följer:

Under 1996 och 1997 deltog klaganden tillsammans med andra bidragsgivare i ett aids-relaterat projekt som kallades EUROVITHA och som samordnades av psykologiska institutionen vid universitetet i Tübingen i Tyskland.

Den 7 oktober 1997 beslutade kommissionen att finansiera en del av projektet (avtal SOC 97 20113 505F02 "Utvärdering av program med styrda grupper för personer med hiv/aids, skapande av ett nätverk för terapeuter i D.E.I."). Kontraktsparter var kommissionen och psykologiska institutionen vid universitetet i Tübingen, medan COGAM medverkade som delleverantör.

Trots att COGAM:s bidrag till kontraktet avslutades i februari 1999, har de fortfarande inte fått ut sin betalning på 8 200 euro. Som svar på sina krav till projektets huvudleverantör har COGAM informerats om att situationen uppkommit på grund av att kommissionen underlåtit att uppfylla sina ekonomiska åtaganden.

Klaganden skrev till kommissionen den 7 juni 2002 och bad om information om hur ärendet framskred och krävde att resterande bidrag skulle betalas. COGAM fick inget svar på sin skrivelse.

Mot bakgrund av ovanstående hävdar klaganden sammanfattningsvis att kommissionen inte besvarade COGAM:s begäran om information av den 7 juni 2002. Eftersom projektet slutfördes i

februari 1999, yrkar hon att kommissionen gör slutbetalningen, så att samtliga underleverantörer kan få ut sina ersättningar.

UNDERSÖKNINGEN

Europeiska kommissionens yttrande

I sitt yttrande gjorde kommissionen följande påpekanden:

Den 7 oktober 1997 ingick klaganden, såsom underleverantör, och Eberhard Karls-universitetet, såsom huvudleverantör, ett avtal med kommissionen om att genomföra ett projekt med rubriken "Utvärdering av program med styrda grupper för personer med hiv/aids". Projektet fick stöd från gemenskapen genom EUROVITHA, gemenskapsprogrammet för att bekämpa aids. I sin roll som projektets samordnare var professor H vid Eberhard Karls-universitetet ansvarig för att välja underleverantörer för specifika delar av projektet. Han var också ansvarig för att ingå individuella kontrakt. Kommissionen konstaterar att COGAM var en av dessa underleverantörer med vilka kommissionen inte hade några direkta kontraktsmässiga förhållanden.

Kommissionens ekonomiska bidrag skulle betalas till huvudleverantören, nämligen Eberhard Karls-universitetet, sedan vederbörliga rapporter hade inlämnats. Den första tekniska och ekonomiska rapporterna hade lagts fram för kommissionen i oktober 1999. Slutrapporten kom emellertid först tre år senare, i november 2002. Även om de tekniska aspekterna av slutrapporten verkade tillfredsställande, så kunde dess ekonomiska del inte godkännas av kommissionen eftersom det saknades styrkande dokumentation.

Den 27 mars 2002 skrev kommissionen till professor H och begärde att han skulle lämna in slutrapporten, så att gemenskapsbidraget skulle kunna betalas ut. I sin skrivelse uppmanade kommissionen kontraktstagaren att informera samtliga sina underleverantörer om hur det förhöll sig. Den 7 juni 2002 mottog kommissionen en begäran från COGAM om betalning av dess ännu obetalda ersättning. Det framgick av denna begäran att projektets samordnare inte hade förklarat situationen för alla sina underleverantörer, såsom kommissionen hade begärt.

Eftersom kommissionen inte kunde betala pengar till en part som den inte hade ingått något direkt avtal med, uppmanade den Eberhard Karls-universitetet, i en skrivelse av den 15 oktober 2002, att skicka in den styrkande dokumentation som krävdes för slutbetalningen.

Den 14 november 2002 mottog kommissionen slutrapporten från Eberhard Karls-universitetet. Den 20 december 2002 effektuerade institutionen slutbetalningen på 59 859,30 euro till kontraktstagaren.

Klagandens kommentarer

Den 5 maj 2003 mottog ombudsmannen klagandens kommentarer.

COGAM förklarade att de hade kontaktat projektets samordnare mot bakgrund av den information som lämnats i kommissionens yttrande. Detta resulterade i att Eberhard Karls-universitetet betalade COGAM 8 200 euro för dess bidrag till projektet.

Klaganden avslutade med att uttrycka COGAM:s tacksamhet mot ombudsmannen för hans hjälp att finna en lösning på problemet.

BESLUTET

Det framgår av kommissionens yttrande och klagandens kommentarer att kommissionen vidtagit åtgärder för att lösa ärendet och därmed tillmötesgått klaganden. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

BETALNING AV FÖRFALLET BELOPP ENLIGT AVTAL

Beslut i klagomål 205/2003/IJH mot Europeiska kommissionen

KLAGOMÅLET

Klaganden är verkställande direktör för företaget WWP Ltd. Klagomålet avser kommissionens GD Jordbruk.

Enligt klaganden lyder fakta i ärendet sammanfattningsvis som följer:

Mellan januari 1998 och december 2001 producerade WWP Ltd. varje månad ett tv-program som hette "CONTACT Europe". Varje program innehöll fyra inslag som antingen sponsrades av kommissionens generaldirektorat enligt särskilda avtal, finansierades av medlemsstaterna, eller samfinansierades. I april 2000 sände WWP Ltd. ett program om ekologiskt jordbruk. Budgeten var på 25 036 euro, till hälften finansierad av GD Jordbruk och till hälften av Förenade kungarikets utrikesministerium. Förenade kungarikets utrikesministerium betalade sin hälft. Men som ofta var fallet så var kommissionen mycket långsam när det gällde att få fram det särskilda avtalet. I det aktuella fallet utfärdades inte avtalet förrän i juni 2000. Kommissionen betalade 60 procent av sin hälft av finansieringen i samband med undertecknandet. Därefter fakturerade WWP Ltd. kommissionen för de återstående 40 procenten och fortsatte under hela 2001 och in på 2002 att pressa på för att få sin betalning. Den 8 februari 2002 informerade kommissionen WWP Ltd. att en av EU:s budgetförordningar hade överträtts, eftersom WWP Ltd. hade gjort programmet innan avtalet undertecknats, att de återstående 40 procenten inte skulle betalas, samt att WWP Ltd. skulle behöva betala tillbaka de 60 procent som redan betalats.

Företrädare för WWP Ltd. träffade företrädare för GD Jordbruk och krävde ett sammanträde med de behöriga finansiella och rättsliga enheterna för att diskutera förordningen i fråga. GD Jordbruk åtog sig att förse WWP Ltd. med en kopia av förordningen samt att arrangera ett sammanträde för det fall WWP Ltd. ansåg att frågan behövde redas ut ytterligare. Trots upprepade påstötningar har emellertid WWP Ltd. inte informerats om förordningen och dess senaste hänvänelser har inte besvarats.

Det hade redan under det förkontraktuella skedet gjorts klart för WWP Ltd. att företaget skulle behöva producera sin tjänster samtidigt som förvaltningen försökte klara de tidsfrister som faktiskt gällde. Denna situation pågick under tre år och den accepterades av de ansvariga tjänstemännen vid kommissionens olika generaldirektorat.

På grundval av ovanstående hävdar klaganden att antingen så hade en ändring av gällande EU-förordning tillämpats retroaktivt, eller så hade de ansvariga tjänstemännen på kommissionen gjort sig skyldiga till en överträdelse av förordningen, om det förekommit en sådan överträdelse.

Klaganden yrkar att kommissionen skall ompröva sitt beslut och betala de återstående 40 procenten med ränta samt ersätta klaganden för den tid han ägnat åt ärendet.

UNDERSÖKNINGEN

Ombudsmannen vidarebefordrade klagomålet till kommissionen för yttrande.

Mot bakgrund av klagandens påstående att Förenade kungarikets utrikesministerium i vederbörlig ordning hade betalat sin del av finansieringen av projektet, uppmanade ombudsmannen även myndigheterna i Förenade kungariket att i enlighet med artikel 3 i ombudsmannens stadgar⁵⁰

50

"På begäran av ombudsmannen måste medlemsstaternas myndigheter via medlemsstaternas beskickningar vid Europeiska gemenskaperna tillhandahålla all information som kan bidra till att reda ut misstänkta fel eller försummelser i samband med verksamheten inom gemenskapens institutioner och organ utom när sådan information omfattas av lagar och andra författningar om sekretess eller av bestämmelser som hindrar dess spridning. I det senare fallet kan dock den berörda medlemsstaten tillåta ombudsmannen att ta del av informationen under förutsättning att han förbinder sig att inte avslöja den."

skicka all information som skulle kunna underlätta ombudsmannens undersökning av klagomålet. Inget svar erhöles.

Kommissionens yttrande

I maj 2003 uppgav kommissionen att de behöriga enheterna inom kommissionen, efter att ha undersökt ärendet på nytt mot bakgrund av klagomålet till ombudsmannen, hade beslutat att betala det begärda beloppet och att de nödvändiga administrativa åtgärderna skulle vidtas så snart som möjligt.

I juli 2003 skickade kommissionen en kopia av skrivelsen som den skickat till klaganden för att bekräfta att det omtvistade beloppet betalats in till klagandens bankkonto.

Klagandens kommentarer

Klaganden bekräftade per telefon till ombudsmannens sekretariat att han hade mottagit det förfallna beloppet, inklusive ränta, och att han var nöjd. Han tackade ombudsmannen för hjälpen. Klaganden skickade också en kopia av sin skrivelse av den 2 september 2003 till chefen för enhet AII.1 vid kommissionens GD Jordbruk, vari han tackade för utbetalningen på 5 008 euro och den förfallna räntan på 659,83 euro, samt uppgav att ärendet därmed var avslutat.

BESLUTET

1 Underlåtenhet att betala det förfallna beloppet enligt avtal

1.1 Klaganden är vd i ett företag som producerade tv-program som medfinansierades av kommissionen. Enligt klaganden informerade kommissionens GD Jordbruk företaget om att en av EU:s finansförordningar hade överträtts eftersom företaget hade producerat tv-programmet innan avtalet hade undertecknats, att de återstående 40 procenten inte skulle betalas, samt att företaget skulle behöva återbetala de 60 procent som redan betalats ut. Klaganden yrkar att kommissionen skall ompröva sitt beslut samt betala de återstående 40 procenten inklusive ränta samt ersättning för den tid som klaganden ägnat åt ärendet.

1.2 I sitt yttrande uppgav kommissionen att dess behöriga enheter, efter att ha undersökt ärendet på nytt mot bakgrund av klagomålet till ombudsmannen, hade beslutat att betala det belopp som begärts och att de nödvändiga administrativa åtgärderna skulle vidtas så snart som möjligt. Kommissionen ingav därefter en kopia av en skrivelse som innehöll en bekräftelse på att det omtvistade beloppet hade betalats in till klagandens bankkonto.

1.3 Klaganden bekräftar att han är nöjd med betalningen på 5 008 euro samt räntan på 659,83 euro som han mottagit från kommissionen och att ärendet därmed är avslutat.

1.4 Mot bakgrund av ovanstående konstaterar ombudsmannen att kommissionen har vidtagit åtgärder för att nå en lösning och att den därigenom har tillmötesgått klaganden.

2 Slutsats

Det förefaller av kommissionens yttrande och klagandens kommentarer att kommissionen vidtagit åtgärder för att lösa ärendet och därmed tillmötesgått klaganden. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

PÅSTÅDD UNDERLÅTENHET ATT ERLÄGGA SLUTBETALNING I SAMBAND MED FORSKNINGSPROJEKT

Beslut i klagomål 1173/2003/(TN)IJH mot Europeiska kommissionen

I juni 2003 ingavs ett klagomål till ombudsmannen för Stockholms universitets räkning. Klagomålet gällde kommissionens påstådda underlåtenhet att erlägga slutbetalning i samband med ett forskningsprojekt med kontraktsnummer ERBBIO 4 CTT 960158.

Enligt klaganden lyder fakta i ärendet sammanfattningsvis som följer:

Stockholms universitet var en av deltagarna i ett forskningsprojekt som samordnades av det italienska företaget CHIRON och som finansierades av kommissionen. När klagomålet ingavs hade CHIRON väntat på kommissionens slutbetalning för projektet under sex månader. En del av denna slutbetalning var avsedd för Stockholms universitet. Det totala beloppet som kommissionen var skyldig CHIRON var 196 528 euro, av vilka 60 000 euro var avsedda för Stockholms universitet.

I juni 2002 försökte klaganden ta reda på varför ingen slutbetalning hade ägt rum. I december 2002 skickade Stockholms universitet kompletterande dokumentation till kommissionen och kommissionen bekräftade därefter att CHIRON skulle få betalt inom ett par veckor. Ingen betalning gjordes emellertid och klaganden kontaktade därefter kommissionen i frågan ett tiotal gånger per telefon. Kommissionen informerade honom om att det saknades en "operativ kontrollant" på grund av en intern omorganisation och att det var därför som utbetalningen inte kunde göras. I maj 2003 skrev klaganden till kommissionen i ärendet, men fick inget svar.

Klaganden hävdar att kommissionen underlåtit att erlägga slutbetalning i samband med ett forskningsprojekt med kontraktsnummer ERBBIO 4 CTT 960158.

Klaganden yrkar att slutbetalningen skall erläggas till samordnaren CHIRON i Italien, med ränta på grund av förseningen.

UNDERSÖKNINGEN

Kommissionens yttrande

I sitt yttrande gjorde kommissionen följande påpekanden:

Kommissionens generaldirektorat för forskning (GD Forskning) är ansvarigt för det aktuella kontraktet. De vetenskapliga resultaten i samband med kontraktet godkändes den 29 juli 2002 och ärendet överfördes därefter till det budgetansvariga direktoratet. Den 31 juli 2002 tog den finansielle initiativtagaren inom det direktoratet kontakt med samordnaren CHIRON med en begäran om korrigeringar av kostnadsredovisningen. De begärda ändringarna anlände inte förrän den 5 december 2002 och betalningen behandlades den 19 december 2002, men då var budgeten för 2002 redan avslutad.

Sedan budgeten för 2003 öppnats, initierade den finansielle initiativtagaren återigen betalningen den 28 februari 2003. På grund av organisatoriska problem inom GD Forskning kunde de nödvändiga namnteckningarna, bland annat den finansielle utanordnarens och räkenskapsförarens, inte erhållas förrän den 11 juli 2003. Betalningen överfördes därefter till CHIRON:s bankkonto den 21 juli 2003.

Kommissionen erkänner att betalningen förfallit per den 5 december 2002 och att den borde ha verkställts inom 60 dagar, dvs. senast den 5 februari 2003. Den kommer därför att betala ränta för perioden från den 6 februari 2003 till den 21 juli 2003, så snart den får ett direkt krav från klaganden, vilket krävs för att betalningen skall kunna godkännas. Klaganden har redan kontaktats i frågan.

Kommissionen ber om ursäkt för den försenade betalningen och försäkrar ombudsmannen att det finansiella systemet nu fungerar tillfredsställande.

Klagandens kommentarer

Klaganden bekräftade till ombudsmannens tjänstenheter per telefon att Stockholms universitet nu hade erhållit slutbetalningen och att ränteutbetalningen var på väg, om den inte redan hade satts in på CHIRON:s bankkonto. Han var därför nöjd med resultatet av ärendet och tackade ombudsmannen för hans hjälp.

BESLUTET

1 Underlåtenhet att göra slutbetalning i samband med forskningsprojekt

1.1 Klagomålet gäller kommissionens påstådda underlåtenhet att göra en slutbetalning till samordnaren av ett forskningsprojekt med kontraktsnummer ERBBIO 4 CTT 960158, i vilket Stockholms universitet var delaktigt. Klaganden, som klagar som företrädare för Stockholms universitet, yrkar därför att slutbetalning skall göras till samordnaren, tillsammans med dröjsmålsränta.

1.2 Kommissionen erkänner att betalningen hade förfallit per den 5 december 2002 och att den borde ha erlagts inom 60 dagar. På grund av organisatoriska problem inom GD Forskning kunde betalningen emellertid inte överföras till CHIRON:s bankkonto förrän den 21 juli 2003. Kommissionen bad om ursäkt för den försenade betalningen och försäkrade ombudsmannen att det finansiella systemet nu fungerade tillfredsställande. Kommissionen åtog sig att betala dröjsmålsränta från perioden den 6 februari 2003 till den 21 juli 2003.

1.3 Klaganden bekräftar att Stockholms universitet har mottagit slutbetalningen, att räntebetalningen är på väg, samt att han därför är nöjd.

1.4 Mot bakgrund av ovanstående konstaterar ombudsmannen att kommissionen har vidtagit åtgärder för att lösa ärendet och att den därigenom har tillfredsställt klaganden.

2 Slutsats

Det framgår av kommissionens yttrande och klagandens kommentarer att kommissionen har vidtagit åtgärder för att lösa ärendet och därmed tillmötesgått klaganden. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

3.2.3 Europeiska revisionsrätten

PÅSTÅDD BRIST PÅ INFORMATION OM UTESLUTNING FRÅN REVISIONSRÄTTENS UTTAGNINGSPROV

Beslut i klagomål 207/2003/OV mot revisionsrätten

KLAGOMÅLET

Enligt klaganden lyder fakta i ärendet som följer:

Klaganden är sökande till det allmänna uttagningsprovet CC/A/12/02 som organiseras av revisionsrätten för rekrytering av handläggare (lönegrad A7/A6) på området för informationsteknik (EUT C 145 A, 18.6.2002).

I en skrivelse av den 29 november 2002 informerade uttagningskommitténs sekretariat klaganden att man dessvärre inte kunde acceptera hans deltagande, för *”efter en jämförande granskning av samtliga sökandes examina och yrkeslivserfarenhet ingår inte ert namn bland de bästa sökande som ombuds deltaga i uttagningsprovet, i enlighet med vad som anges i del VII i uttagningsmeddelandet”* (översättning av ombudsmannens enheter).

I del VII i uttagningsmeddelandet sägs att *”när väl kvalifikationerna har bedömts och poängsatts kommer de 50 sökande som har de högsta poängen att inbjudas att delta i de skriftliga proven”*. Enligt del VI i uttagningsmeddelandet kommer sökandenas kvalifikationer att tilldelas maximalt 40 poäng (10 poäng för examina utöver de som krävs för att få delta i uttagningsprovet, samt 30 poäng för yrkeslivserfarenhet utöver den som anges i avsnitt III B) 3) i uttagningsmeddelandet).

Den 8 december 2002 skrev klaganden till uttagningskommittén för att be den ompröva hans ansökan. Han bad att få information om a) vilka kriterier som tillämpats vid bedömningen (poängsättningen) av examina och arbetslivserfarenhet, b) sina egna poäng, samt c) poängen för den sista av de framgångsrika sökandena. Han fick inget svar.

Den 29 januari 2003 ingav klaganden sitt klagomål till Europeiska ombudsmannen. I sitt klagomål yrkade han att:

- 1 revisionsrätten skulle informera honom om a) kriterierna för bedömning (poängsättning) av sökandenas examina och yrkeslivserfarenhet b) sina egna poäng och c) poängen för den sista av de framgångsrika sökandena,
- 2 hans ansökan skulle granskas på nytt.

Den 14 februari 2003 ingav klaganden ytterligare information om sitt klagomål. Han hade fått svar från uttagningskommittén, som meddelade de poäng han hade tilldelats (0/10 för sina examina och 14,64/30 för sin yrkeslivserfarenhet). Men uttagningskommittén meddelade varken de specifika kriterier som tillämpats för att bedöma sökandenas examina och yrkeslivserfarenhet, eller poängen för den sista av de framgångsrika sökandena.

Uttagningskommittén meddelade att sökande med bättre poäng hade haft minst en examen utöver den som krävdes för att få delta i uttagningsprovet. Klaganden påpekade emellertid att båda de examina han erhållit gav tillträde till utbildning på doktorandnivå och att de var relevanta för den typ av arbetsuppgifter som uttagningsprovet avsåg.

Vad gäller yrkeslivserfarenheten uppgav klaganden att uttagningskommittén hade svarat att sökandena som placerats högre upp i rangordningen hade cirka 10 års erfarenhet eller mer. I punkt III.B.3 i uttagningsmeddelandet anges emellertid att det krävs minst tre års yrkeslivserfarenhet för att få delta. Klaganden hade sju års erfarenhet, men han erhöll endast 14,64 poäng av 30.

Klaganden angav slutligen att han kände till en sökande utan ytterligare examina och utan 10 års yrkeslivserfarenhet som antagits till de skriftliga uttagningsproven. Med tanke på att de skriftliga proven skulle äga rum den 28 februari 2003 bad klaganden att hans klagomål skulle behandlas så skyndsamt som möjligt.

UNDERSÖKNINGEN

Revisionsrättens yttrande

I sitt yttrande konstaterade revisionsrätten att klaganden i en skrivelse av den 8 december 2002 bett uttagningskommitténs ordförande lämna information rörande a) kriterierna för bedömning (poängsättning) av sökandenas examina och yrkeslivserfarenhet, b) sina egna poäng, samt c) poängen för den sista framgångsrika sökanden. I en skrivelse av den 30 januari 2003 svarade uttagningskommitténs ordförande klaganden och lämnade ytterligare allmän information, samt klagandens egen poäng.

Efter att ytterligare ha granskat ärendet beslutade revisionsrätten att dessutom ge klaganden den information han hade begärt under a) och c). I en skrivelse av den 2 maj 2003 beskrev uttagningskommitténs ordförande för klaganden vilka kriterier som tillämpats vid bedömningen av examina och yrkeslivserfarenhet, samt informerade honom om att han hade erhållit 14,64 poäng av 40 möjliga på grundval av den beräkningen. Klaganden informerades dessutom om att den sista av de framgångsrika sökandena hade erhållit 32 poäng. Revisionsrätten bifogade till sitt yttrande korrespondensen mellan uttagningskommitténs ordförande och klaganden.

Uttagningskommitténs ordförande har på nytt beräknat de poäng som klaganden erhållit och har därvid konstaterat att inget fel har begåtts. Eftersom klaganden hade erhållit mindre än hälften av det antal poäng som den sista av de framgångsrika sökandena hade tilldelats, kvarstod beslutet att inte bevilja honom tillträde till de skriftliga proven. Klaganden har nu erhållit all den information han begärt.

Klagandens kommentarer

Klaganden ingav inga kommentarer till revisionsrättens yttrande.

BESLUTET

1 Information om uttagningsförfarandet

1.1 Klaganden yrkar att revisionsrätten skall informera honom om a) kriterierna för bedömning (poängsättning) av sökandenas examina och yrkeslivserfarenhet b) sina egna poäng, samt c) poängen för den sista av de framgångsrika sökandena.

1.2 I sitt yttrande påpekade revisionsrätten att uttagningskommitténs ordförande svarade klaganden i en skrivelse av den 30 januari 2003 och därvid lämnade ytterligare allmän information, bland annat om klagandens egen poäng. I en ytterligare skrivelse av den 2 maj 2003 skickade ordföranden dessutom klaganden den information han hade begärt under a) och c), nämligen de detaljerade kriterierna för bedömning av examina och yrkeslivserfarenheter. Ordföranden upplyste dessutom klaganden att han hade erhållit 14,64 poäng av totalt 40 samt att den sista framgångsrika sökanden erhållit 32 poäng av 40 möjliga.

1.3 Det framgår av ovanstående att klaganden erhållit all den information han begärt. Denna del av klagomålet verkar därför ha lösts av revisionsrätten på ett sätt som tillfredsställt klaganden.

2 Kravet på en ny granskning av klagandens ansökan

2.1 Klaganden yrkar att hans ansökan skall granskas på nytt.

2.2 Revisionsrätten påpekar att uttagningskommittén på nytt har beräknat de poäng som klaganden erhållit och därvid bekräftat att inget fel har gjorts. Eftersom klaganden erhöll mindre än hälften av de poäng som den sista av de framgångsrika sökandena hade tilldelats, kvarstod beslutet att inte bevilja honom tillträde till de skriftliga proven.

2.3 Ombudsmannen konstaterar att uttagningskommittén i sin skrivelse av den 2 maj 2003 först förklarade för klaganden hur man beräknat hans poäng, såväl för ytterligare examina som för extra yrkeslivserfarenhet. När det gäller yrkeslivserfarenhet förklarade uttagningskommittén att för varje period av yrkeslivserfarenhet tilldelades sökandena en poängsumma som motsvarade antalet månader multiplicerat med en koefficient som varierade beroende på yrkesområdets relevans.

2.4 Ombudsmannen anser att de förklaringar som klaganden erhållit av uttagningskommittén förefaller rimliga. Ombudsmannen anser därför inte att det förekommit några administrativa missförhållanden i samband med denna del av klagomålet.

3 Slutsats

Det framgår av revisionsrättens yttrande att den vidtagit åtgärder för att lösa del 1 av ärendet och därmed tillmötesgått klaganden.

På grundval av ombudsmannens undersökning av del 2 av detta klagomål förefaller det inte föreligga några administrativa missförhållanden vid revisionsrätten. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

3.2.4 Europeiska kommissionen och revisionsrätten

KOMMISSIONEN GÅR MED PÅ ATT GÖRA SLUTBETALNING

Beslut i klagomål 1915/2002/BB mot Europeiska kommissionen och revisionsrätten

KLAGOMÅLET

Europeiska kommissionen och ICCR (Interdisciplinary Centre for Comparative Research in the Social Sciences), som var en av de viktigaste parterna, undertecknade ett kontrakt den 22 december 1999. Kontraktet kallades "Thematic Network contract nr 1999-TN.10869 'TRANS-TALK'" och det omfattades av det femte ramprogrammet. Detta kontrakt omfattade en period av 18 månader, från januari 2000 till slutet av juni 2001. Projektets beräknade totalkostnad var 601 015 euro och den inledande förskottsbetalningen bestämdes till 180 305 euro som skulle fördelas bland de fem viktigaste uppdragstagarna. ICCR lämnade regelbundet in halvårsvisa kostnadsredovisningar.

Den 31 oktober 2001 meddelades ICCR att revisionsrätten skulle granska projektet. Revisionen ägde rum den 16-18 januari 2002. Enligt klagandena uppgav revisorerna att de skulle skicka sin rapport till kommissionen i slutet av januari 2002.

ICCR lämnade in sin sista kostnadsberäkning till kommissionen i augusti 2001. Den 11 december 2001 godkändes den av kommissionens GD Energi och transport. Eftersom ICCR inte hörde något från kommissionen, kontaktade projektsamordnaren kommissionens räkenskapsförare den 26 februari 2002, via e-post, för att höra hur det låg till med slutbetalningen. I ett e-brev av den 28 februari 2002 fick hon veta att slutbetalningen inte kunde göras innan revisionsrättens rapport hade mottagits.

Den 13 juni 2002 vidarebefordrade kommissionens räkenskapsförare, via e-post, revisorernas rapport med en begäran om vissa förtydliganden. Revisorernas rapport var daterad den 15 april 2002. ICCR försåg kommissionen med den begärda informationen via e-post den 14 juni 2002. Den 8 juli 2002 skickade ICCR på eget initiativ sitt fullständiga yttrande om revisionsrättens rapport till kommissionens räkenskapsförare.

I en skrivelse till kommissionen av den 12 juni 2002 begärde ICCR ett formellt förtydligande om i vilken fas slutbetalningen för kontraktet befann sig. Kommissionen skickade ett odaterat svar i augusti 2002, i vilket kommissionen uppgav att betalningen skulle ställas in med hänvisning till artikel 3.2 i bilaga II till kontraktet. Den 29 augusti 2002 informerade ICCR kommissionen att den inte kunde acceptera artikel 3.2 som grund för att ställa in slutbetalningen. Enligt klagandena besvarade kommissionen inte denna skrivelse.

Den 24 oktober 2002 ingav klagandena ett klagomål för ICCR:s räkning till ombudsmannen mot Europeiska kommissionen och revisionsrätten. Klagomålet gäller den utestående slutbetalningen

på 80 671,61 euro för Thematic Network-kontraktet nr 1999-TN.10869 "TRANS-TALK" och den revision som utfördes av revisionsrätten.

När det gällde Europeiska kommissionen, gjorde klagandena följande påståenden:

- 1) Brist på information gällande revisionens och slutbetalningens status.
- 2) Utebliven betalning av den utestående slutbetalningen på 80 671,61 euro.

Klagandena yrkade att slutbetalningen skulle erläggas, med ränta, och att Europeiska kommissionen offentligt skulle ta ställning till den revision som utförts av revisionsrätten och till de förfaranden som tillämpats av båda institutionerna.

När det gäller revisionsrätten hävdade klagandena att den drog felaktiga slutsatser i sin rapport och bortsåg från de synpunkter som kom från ICCR, samt att det förekom en otillbörlig försening när det gällde att inge rapporten till kommissionen.

UNDERSÖKNINGEN

Kommissionens yttrande

I sitt yttrande gjorde kommissionen följande påpekanden:

I samband med förvaltningen av indirekta åtgärder inom FoTU enligt det femte ramprogrammet genomförde revisionsrätten en revision av Thematic Network-kontraktet nr 1999-TN.10869 "TRANS-TALK" hos ICCR i Wien. I sin rapport tog revisionsrätten upp vissa komplicerade och allvarliga frågor som krävde en noggrann analys av kommissionens finansiella tjänstenheter.

Revisionsrätten drog slutsatsen att vissa angivna kostnader inte var tillåtliga och att det saknades styrkande handlingar. Detta gällde framför allt följande: överfakturerings av betalningsmottagaren för kostnadsberäkningar, icke-uppfyllande från betalningsmottagarens sida när det gällde användningen av budgetmedel, samt redovisning som fast anställd av en konsult som arbetade som underleverantör.

På grundval av revisionsrättens rapport beslutade kommissionen att ställa in betalningarna till betalningsmottagaren till dess kommissionen gjort en slutlig granskning av de ytterligare dokument som skickats in av betalningsmottagaren.

Den 28 februari 2002 informerade kommissionen ICCR om situationen när det gällde slutbetalningen och dess granskning i samband med revisionen. Diskussionerna med ICCR inleddes under sommaren 2002. Sedan dess har diskussionerna mellan kommissionen och revisionsrätten slutförts under hösten 2002. Samtidigt som den genomförde dessa ytterligare undersökningar bekräftade kommissionen till ICCR i augusti 2002 att alla betalningar ställts in. Kommissionen begärde ytterligare information i en skrivelse av den 5 december 2002. Svaret från ICCR, daterat den 24 januari 2003, togs emot och kommissionen informerade ICCR att svaret undersöktes för att man snabbt skulle komma till ett beslut om slutbetalningen.

Den 13 maj 2003 informerade kommissionen ICCR om att slutbetalningen på 50 821,03 euro hade gjorts. Enligt kommissionen kunde beloppet 29 799,63 euro inte beaktas, eftersom det skulle kräva en överföring mellan olika kostnadsslag, vilket krävde förhandsgodkännande.

Klagandenas kommentarer till kommissionens yttrande

Klagandena lämnade sammanfattningsvis följande kommentarer:

Ärendet väcker allmänna frågor om förseningar inom gemenskapens institutioner när det gäller att reagera på upprepade förfrågningar om information och förfarandets längd. Enligt klagandena kräver öppenhetsprincipen att dessa allmänna frågor besvaras.

Efter klagandenas svar till kommissionen av den 27 maj 2003 hade kommissionen betalat ut det återstående beloppet på 20 447,79 euro.

Revisionsrättens yttrande

Revisionsrätten lämnade sammanfattningsvis följande yttrande:

Det dokument som står i centrum för klagomålet är inte en rapport som antagits av revisionsrätten, utan en sektorskrivelse. Syftet med en sektorskrivelse är att presentera de preliminära resultaten från en revision till den som granskats, vilket när det gäller interna frågor är kommissionen. Efter en ytterligare analys av kommissionens reaktion på den faktiska informationen och kommentarerna i sektorskrivelsen, kan dessa resultat sedan utgöra grunden för de synpunkter som presenteras i revisionsrättens rapporter. I vissa fall kanske det även krävs korrigerande åtgärder från kommissionens sida. Eftersom resultaten och synpunkterna fortfarande är preliminära när en sektorskrivelse skickas, samt i princip kräver ytterligare kontroller, är de hemliga och endast kända för revisionsrätten och kommissionen.

I det aktuella fallet hade sektorskrivelsen 740/02, som redogjorde för resultatet av revisionen av kontraktet "TRANS-TALK", skickats till den kommissionsledamot som var ansvarig för GD Energi och transport (TREN). I enlighet med normala rutiner skickades därefter den elektroniska versionen av denna sektorskrivelse till den sambandsansvarige tjänstemannen på GD TREN. Det förefaller emellertid som om en elektronisk kopia av den hemliga sektorskrivelsen därefter vidarebefordrades till ICCR av en av kommissionens tjänstemän.

När det gäller påståendet om felaktiga slutsatser följer revisionsrättens revisorer rättens revisionspolicy och normer (CAPS) samt internationellt erkända revisionsnormer, till exempel de normer som tillämpas av INTOSAI (den internationella organisationen för överordnade revisionsinstitutioner). Enligt revisionsrättens arbetsordning görs det dessutom en omfattande intern kvalitetskontroll innan resultaten och kommentarerna i samband med en revision skickas till den som granskats. Dessa normer och förfaranden tillämpades i det här aktuella fallet.

När det gäller påståendet att de synpunkter som lämnades av ICCR ignorerades, tog revisionsteamet hänsyn till all information som lämnades av klagandena i den utsträckning som den ansågs vara relevant för revisionen. Alla resultat i sektorskrivelsen som skickades till kommissionen styrks i tillräcklig omfattning av lämplig information som samlats in och mottagits under och efter revisionen och på ICCR:s lokaler, samt från kommissionen.

När det gäller påståendet om otillbörlig försening uppger revisionsrättens revisionsmanual att en sektorskrivelse skall skickas inom två månader från det att uppdraget slutförts. Denna interna regel är emellertid inte bindande för revisionsrätten gentemot klagandena. Det faktum att sektorskrivelsen skickades med en viss försening, som inte på något sätt kan anses vara otillbörlig, påverkar dessutom inte klagandenas intressen på något sätt.

Klagandenas kommentarer till revisionsrättens yttrande

Klagandena gjorde sammanfattningsvis följande kommentarer:

Enligt klagandena hade revisionsrättens revisor sagt till ICCR att kommissionen hade rätt att bestämma om rapporten skulle skickas till ICCR.

Klagandena vidhåller att ICCR:s synpunkter inte beaktats av revisorerna.

Klagandena understryker att ICCR aldrig hävdade att förseningen när det gäller handläggningen av deras ärende enbart var revisionsrättens fel, utan snarare en kombinerad effekt av kommissionens och revisionsrättens krångliga förfaranden och deras sätt att samarbeta. Klagandena vidhåller att förseningarna påverkade ICCR:s intressen eftersom det här aktuella fallet fortfarande inte hade lösts över ett år efter det att revisionen ägt rum.

YTTERLIGARE UNDERSÖKNINGAR

Den 14 oktober och den 5 november 2003 kontaktade Europeiska ombudsmannens sekretariat, per telefon, en av klagandena som yttrade sig som företrädare för båda klagandena beträffande kommentarerna som mottagits den 29 september 2003. Klagandena bekräftade att kommissionen hade betalat den utestående slutbetalningen. Klagandena hade accepterat kommissionens tolkning av överföringarna mellan olika kostnadsslag, som krävde godkännande i förväg enligt artikel 17.4 i de allmänna villkoren. Därför kunde beloppet på cirka 9 000 euro inte inkluderas i slutbetalningen. Klagandena informerade ombudsmannens sekretariat om att ICCR inte hade skickat några kommentarer till kommissionens skrivelse av den 14 juli 2003. I den skrivelsen erbjöd kommissionen en uppgörelse och informerade om att projektet skulle avslutas officiellt och att inga ytterligare betalningskrav kunde accepteras, om inte kommissionen fick några kommentarer från klagandena inom en månad. Klagandena bekräftade att ICCR de facto hade accepterat att ingen ränta skulle betalas för den innehållna slutbetalningen genom att inte kommentera det erbjudande om uppgörelse som kommissionen lämnat. Klagandena var nöjda med den slutliga betalningen.

BESLUTET

1 Inledande anmärkning

1.1 I sina kommentarer hävdar klagandena att ärendet väcker allmänna frågor om förseningar inom gemenskapens institutioner när det gäller att reagera på upprepade förfrågningar om information och när det gäller förfarandets längd.

1.2 Ombudsmannen uppfattar detta som att klagandena oroas över den allmänna frågan om förfaranden där två eller flera gemenskapsinstitutioner samtidigt bedriver undersökningar eller på annat sätt påverkar handläggningen av ett visst ärende. Ombudsmannen anser att den frågan inte kan behandlas effektivt inom ramen för den nuvarande undersökningen. Klagandena har en möjlighet att inge ett nytt klagomål till ombudsmannen om de så önskar.

2 Påstådd brist på information från kommissionen gällande revisionens och slutbetalningens status

2.1 Klagandena hävdar att informationen från kommissionen gällande revisionens och slutbetalningens status var bristfällig.

2.2 Enligt kommissionen informerades klagandena den 28 februari 2002 om situationen vad gällde slutbetalningen och dess undersökning i samband med revisionen, efter att klagandena skickat ett e-brev den 26 februari 2002. De pågående diskussionerna med ICCR hade inletts under sommaren 2002. Den 12 juli 2002 begärde klagandena att få information om hur det gått med slutbetalningen. I augusti 2002 informerade kommissionen klagandena om att alla betalningar hade ställts in på grund av en revision från revisionsrätten. Den 29 augusti bad klagandena att kommissionen skulle ompröva deras ärende. Den 5 december 2002 begärde kommissionen ytterligare upplysningar från klagandena. Den 11 februari, sedan kommissionen mottagit den begärda ytterligare informationen, skickade kommissionen ett mottagningsbevis med en bekräftelse. Den 13 maj 2003 informerade kommissionen klagandena om att den hade inlett förfarandet för att göra slutbetalningen.

2.3 Ombudsmannen anser att kommissionen har lämnat klagandena information om revisionen i den utsträckning som revisionen påverkade kommissionens förfarande för att göra den utestående slutbetalningen. Kommissionen verkar dessutom ha informerat klagandena om den inställda slutbetalningen på ett korrekt sätt. Därför verkar det inte föreligga några administrativa missförhållanden vid kommissionen vad gäller detta påstående.

3 Påstådd underlåtenhet att göra den utestående slutbetalningen med ränta och kravet på uppgörelse

3.1 Klagandena hävdar att kommissionen inte hade gjort den utestående slutbetalningen på 80 671,61 euro för Thematic Network-kontraktet nr 1999-TN.10869 "TRANS-TALK" enligt det femte ramprogrammet.

3.2 Kommissionen anger att slutbetalningen på 50 821,03 euro gjordes den 13 maj 2003. Enligt kommissionen kunde beloppet 29 799,63 euro inte beaktas eftersom det skulle kräva en överföring mellan olika kostnadsslag, vilket kräver ett förhandsmedgivande.

3.3 I sina kommentarer informerar klagandena ombudsmannen att kommissionen effektuerade en utbetalning av 20 447,79 euro efter deras svar till kommissionen av den 27 maj 2003.

3.4 Europeiska ombudsmannens sekretariat kontaktade en av klagandena per telefon. Denne yttrade sig som företrädare för båda klagandena vad gällde kommentarerna. Klagandena hade accepterat kommissionens tolkning av överföringarna mellan olika kostnadsslag, som krävde godkännande i förväg enligt artikel 17.4 i de allmänna villkoren. Därför kunde beloppet på cirka 9 000 euro inte inkluderas i slutbetalningen. Klagandena informerade ombudsmannen om att ICCR de facto hade accepterat att ingen ränta skulle betalas för den innehållna slutbetalningen genom att de inte skickat några kommentarer till kommissionen om erbjudandet om uppgörelse. Klagandena var nöjda med denna uppgörelse.

3.5 På grundval av den information som lämnats av Europeiska kommissionen och klagandena anser ombudsmannen att kommissionen har löst ärendet och därigenom tillmötesgått klagandena.

4 Yrkandet på ett officiellt ställningstagande från kommissionen om revisionen och det förfarande som följts

4.1 Klagandena yrkar att kommissionen skall inta en officiell ståndpunkt när det gäller revisionen och de förfaranden som följts.

4.2 Europeiska ombudsmannen anser att denna del av ärendet omfattas av den uppgörelse som nämns i del 3 av beslutet.

5 Påståendena om revisionsrättens rapport

5.1 Klagandena hävdar att revisionsrätten drog felaktiga slutsatser i sin rapport och bortsåg från de synpunkter som lämnats av ICCR.

5.2 Revisionsrätten hävdar att den beaktat all information som lämnats av klagandena i den omfattning som den var relevant för revisionen och att alla resultat i sektorskrivelsen stöds av tillräcklig och passande dokumentation. Revisionsrätten hävdar dessutom att den inte dragit några felaktiga slutsatser.

5.3 Ombudsmannen anser inte att det verkar finnas något som styrker att revisionsrätten skulle ha bortsett från klagandenas synpunkter. Dessutom verkar det inte finnas något som antyder att revisionsrättens slutsatser skulle vara felaktiga eller orimliga. Det förefaller därför inte ha förekommit några administrativa missförhållanden i samband med dessa delar av ärendet.

6 Påstådd otillbörlig försening från revisionsrättens sida

6.1 Klagandena hävdar att det förekommit otillbörlig försening i samband med att revisionsrättens rapport överlämnades till kommissionen. Enligt klagandena avslutades revisionen den 18 januari 2002 och revisionsrapporten var daterad den 15 april 2002.

6.2 I sitt yttrande uppger revisionsrätten att enligt rättens revisionsmanual skall en sektorskrivelse skickas inom två månader efter det att uppdraget slutförts. Revisionsrätten erkänner att sektorskrivelsen skickades med en viss försening i det här aktuella fallet, men att förseningen inte kunde betraktas som otillbörlig.

6.3 Ombudsmannen konstaterar att revisionsrättens revisionsmanual är en opublicerad intern handledning, som inte är avsedd att skapa några rättigheter för tredje part. Mot den bakgrunden anser ombudsmannen inte att den begränsade försening som revisionsrätten erkänt skulle utgöra ett fall av administrativt missförhållande.

6.4 Ombudsmannen anser därför inte att det förekommit några administrativa missförhållanden i samband med denna del av ärendet.

7 Slutsatser

Ombudsmannen anser inte att det föreligger några administrativa missförhållanden i samband med klagandenas första påstående beträffande Europeiska kommissionen. Vad gäller klagandenas andra påstående och deras yrkande framgår det av den information som lämnats av Europeiska kommissionen och klagandena att kommissionen har löst ärendet och därigenom tillmötesgått klagandena. Ombudsmannen anser inte heller att det föreligger några administrativa missförhållanden vid revisionsrätten. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

3.3 VÄNSKAPLIGA FÖRLIKNINGAR SOM ÅSTADKOMMITS AV OMBUDSMANNEN

UNDERLÅTENHET ATT BETALA BIDRAG TROTS MUNTIG FÖRSÄKRAN

Beslut i klagomål 548/2002/GG mot Europeiska kommissionen

KLAGOMÅLET

Klaganden är ledare för "Europäisches Kultur- und Informationszentrum in Thüringen", en förening med säte i Tyskland (i fortsättningen "föreningen").

Den 31 maj 1998 skickade föreningen in en ansökan om bidrag på 90 000 ecu till Europeiska kommissionen. De olika aktiviteter som skulle finansieras med detta bidrag skulle äga rum i september och oktober 1998. Den ansvarige personen på kommissionens sida var H., rådgivare vid generaldirektorat X (nu GD Utbildning och kultur).

Enligt klaganden har föreningen sedan i juli 1998 försökt få besked om huruvida kommissionen tänker godkänna ansökan, eftersom de föreslagna aktiviteterna i annat fall måste ställas in, eftersom det inte fanns annan finansiering. Klaganden påstår att H. hade försäkrat föreningen flera gånger per telefon att det ansökta beloppet skulle beviljas. Enligt klaganden hade H. dessutom mot slutet av juli 1998 (det senaste datum för inställande av aktiviteterna) informerat föreningen om att ansökan hade accepterats och att dokumentet ifråga skulle undertecknas vid kommissionens första sammanträde efter sommaruppehållet. Klaganden hävdade att H. sagt till föreningen att den nu kunde börja genomföra sitt projekt. Han hävdade dessutom att H. i september 1998 hade informerat föreningen om att det ännu inte blivit möjligt för kommissionen att underteckna dokumentet i fråga på grund av en överbelastad dagordning, men att den skulle göra det inom de närmaste två veckorna. Enligt klaganden var det på grundval av dessa garantier som föreningen började genomföra sitt projekt.

Klaganden hävdar att det förekommit nästan dagliga telefonkontakter med H. sedan dess, och att H. alltid bekräftat att skrivelsen som beviljade bidraget skulle komma när som helst. I november 1998 hade föreningen ansökt om en kredit i sin bank. Det förefaller som om banken insisterade på att erhålla en skriftlig bekräftelse på att kommissionen skulle bevilja bidraget. Klaganden vände sig därför till kommissionens representationskontor i Tyskland. I en skrivelse av den 25 november 1998 bekräftade B. (som vid den tidpunkten var tillförordnad chef för kommissionens representationskontor i Tyskland) att kommissionen hade beviljat ett bidrag på 90 000 ecu och att de nödvändiga formaliteterna skulle slutföras före årets slut.

I en skrivelse av den 23 december 1998 meddelade kommissionen emellertid klaganden att ett bidrag på endast 20 000 ecu hade godkänts av kommissionen.

Enligt klaganden rådde H. därefter föreningen att inge en ny ansökan om ett bidrag för 1999 som skulle avse skillnaden på 70 000 ecu. Denna ansökan lämnades in i februari 1999. I sitt beslut av den 28 januari 2000 avslog emellertid kommissionen ansökan. Beslutet motiverades av allt att döma med att bidrag som beviljades 1999 inte kunde användas för att finansiera aktiviteter som genomfördes 1998.

Ett flertal kontakter skedde därefter mellan klaganden, hans lokale parlamentsledamot, den ansvarige kommissionsledamoten samt kommissionens tjänsteenheter. Den 30 juni 2000 informerade generaldirektören för GD X klaganden att kommissionen var beredd att betala de omkostnader som uppkommit mellan den 25 november 1998 och den 5 januari 1999 (den dag då klaganden mottog kommissionens skrivelse av den 23 december 1998) på grundval av antagandet att B:s skrivelse av den 25 november 1998 hade gett upphov till berättigade förväntningar. Kommissionen hävdade emellertid att detta endast skulle täcka utgifter i samband med kontrakt som innehöll en "riskklausul", dvs. en klausul som angav att betalning endast kunde krävas om kommissionen beslutade att bevilja sitt bidrag. Kommissionen accepterade också att ersätta resterande löner för föreningens anställda, under förutsättning att betalningen hade gjorts under nämnda period. I enlighet härmed beräknade kommissionen att ett belopp på 21 988,54 euro kunde utbetalas till klaganden på grund av de utomkontraktuella åtaganden som skrivelsen av den 25 november 1998 hade gett upphov till. Beloppet 20 000 euro skulle dras av från detta belopp.

Klaganden protesterade mot förslaget och krävde att hela det resterande beloppet på 70 000 euro skulle betalas ut. Flera försök att få kommissionen att ändra sin ståndpunkt var emellertid gagnlösa. Klaganden vände sig då till en annan ledamot av Europaparlamentet, som vidarebefordrade klagomålet till ombudsmannen.

I sitt klagomål till ombudsmannen i mars 2000 påpekar klaganden att alla bidrag han hade mottagit från EU hittills hade varit grundade på god tro. Klaganden påstår att när föreningen hade ansökt om bidrag för ett projekt 1995, så hade man informerats muntligt om att pengarna hade beviljats. Föreningen hade då börjat utföra sina åtföljande åligganden. Den skriftliga bekräftelsen kom flera månader senare, när projektet sedan länge hade avslutats. Enligt klaganden hade samma mönster upprepats i samband med senare bidragsansökningar.

Klaganden hävdar därför att kommissionen underlåtit att betala resterande del av ett bidrag som den, ur klagandens synvinkel, hade accepterat att bevilja föreningen. Han hävdar med andra ord att föreningen fäst berättigad tillit till de försäkringar som, enligt honom, H. vid kommission lämnat.

Klaganden tillägger att föreningen inte har några andra tillgångar och att den därför skulle vara tvungen att upphöra med sin verksamhet om man inte kunde hitta en lösning.

UNDERSÖKNINGEN

Kommissionens yttrande

I sitt yttrande gav kommissionen en detaljerad redogörelse för händelseförloppet och åtgärderna, framför allt vad gällde perioden efter det att skrivelsen av den 23 december hade skickats. Vad gällde klagandens påstående framförde kommissionen följande synpunkter:

Den 31 maj 1998 hade föreningen ansökt om ett bidrag på 90 000 euro under budgetrubrik A-3024. Projektet hade valts ut för ett bidrag på 20 000 euro av den behöriga urvalskommittén under hösten 1998. Under den perioden hade klaganden upprepade gånger ringt till den tjänsteman som var ansvarig för den aktuella budgetrubriken, nämligen H. Enligt klaganden hade H. lovat honom per telefon att ett bidrag på 90 000 euro skulle beviljas. På grund av att H. avled i november 1999 var det inte längre möjligt att verifiera vad som faktiskt hade sagts. I den dokumentsamling i ärendet som förvarades hos GD X fanns emellertid inga spår av dessa löften.

Efter samråd med kommissionens rättstjänst hade GD Utbildning och kultur kommit fram till att förutom det belopp på 20 000 euro som redan betalats, hade kommissionen en rättslig skyldighet att ersätta enbart de ekonomiska åtaganden som föreningen hade gjort mellan den 25 november 1998 och den 5 januari 1999. Den 22 juni 2000 hade generaldirektören för GD Utbildning och kultur träffat klaganden och då förklarat att man skulle täcka de utgifter som uppkommit mellan den 25 november 1998 och den 5 januari 1999. I en skrivelse av den 30 juni 2000 hade generaldirektören förklarat att det belopp som kunde komma i fråga uppgick till 1 988,54 euro.

YTTERLIGARE UNDERSÖKNINGAR

Granskning av kommissionens handlingar

Mot bakgrund av kommissionens yttrande drog ombudsmannen slutsatsen att han behövde ytterligare information för att kunna behandla klagomålet. Han skrev därför till kommissionen den 15 juli 2002 och begärde tillgång till kommissionens handlingar i ärendet. Den 19 september 2002 undersökte tjänstemän från ombudsmannens kansli de handlingar i ärendet som förvarades hos GD X samt de handlingar som förvarades hos kommissionens representation i Tyskland.

Det framkom att den akt som förvarades vid GD X inte innehöll några originalhandlingar för perioden före den 23 december 1998. Det enda dokument som fanns tillgängligt från denna period verkade vara en kopia av ansökan av den 31 maj 1998.

Akten hos kommissionens representation i Tyskland föreföll vara i god ordning och komplett. Den innehöll korrespondensen mellan representationen och klaganden, inklusive en skrivelse från klaganden av den 2 juli 1998 och en kopia av skrivelsen av den 25 november 1998. Denna kopia innehöll en handskriven anteckning av dess upphovsman, enligt vilken skrivelsens formulering hade "stämts av med H." ("mit H. [H.] abgestimmt").

Begäran om ytterligare information

I en skrivelse av den 26 september 2002 informerade ombudsmannen kommissionen om att akten hos GD X föreföll ofullständig. Han bad därför kommissionen utreda var de saknade handlingarna fanns och att ge honom tillgång till hela akten. För det fall kommissionen inte skulle hitta de saknade handlingarna, begärde ombudsmannen att få en skriftlig bekräftelse på detta.

Den 8 november 2002 informerade kommissionen ombudsmannen att den tyvärr inte hade kunnat hitta några fler handlingar i samband med klagandens ansökan. Kommissionen bad ombudsmannen ha överseende med detta mycket beklagliga faktum.

Klagandens kommentarer

I sina kommentarer till kommissionens yttrande samt dess skrivelse av den 8 november 2002 vidhöll klaganden sitt klagomål och framförde bland annat följande synpunkter:

I sitt yttrande uppgav kommissionen först att GD Utbildning och kultur ansett att kommissionen var rättsligt förpliktad att täcka enbart de ekonomiska åtaganden som föreningen hade ingått mellan den 25 november 1998 och den 5 januari 1999. Därefter bekräftade kommissionen emellertid att generaldirektören för GD Utbildning och kultur hade informerat klaganden om att generaldirektoratet skulle täcka de utgifter som uppkommit mellan den 25 november 1998 och den 5 januari 1999. Dessa båda uttalanden var motstridiga. Resultatet av diskussionerna med generaldirektören den 22 juni 2000 hade verkligen blivit att den senare accepterade att kommissionen skulle ersätta de utgifter som uppkommit mellan den 25 november 1998 och den 5 januari 1999.

1998 hade föreningen ansökt om att få tjänstgöra som informationskontor för kommissionen. Den 20 februari 1998 hade den lämnat in en deklaration enligt vilken den skulle uppfylla samtliga sina kontraktsåtaganden, trots att det vid den tidpunkten bara fanns muntliga avtal och inga skrivna kontrakt. Föreningen hade emellertid litat på muntliga försäkringar om att kontraktet skulle undertecknas. Den 26 juni 1998 informerade kommissionen föreningen att akten i ärendet i Bryssel

ansågs ha tappats bort och att ansökan därför inte hade behandlats under en viss tid. Eftersom dessa händelser ställde föreningen inför ett dilemma som liknande det i det här aktuella ärendet, bad föreningen de tjänstenheter vid kommissionen som hade ansvar för frågor i samband med informationskontor att i förväg bekräfta det kontrakt som skulle undertecknas. Denna bekräftelse lämnades den 17 september 1998. Kontraktet undertecknades den 16 september 1998 och föreningen fick ett formellt meddelande om detta den 5 oktober 1998. Föreningen hade följaktligen ingen anledning att betvivla de försäkringar som gavs i båda dessa fall.

OMBUDSMANNENS FÖRSÖK ATT ÅSTADKOMMA EN VÄNSKAPLIG FÖRLIKNING

Efter att noggrant ha beaktat ingivna yttranden och kommentarer ansåg inte ombudsmannen att kommissionen hade gett ett tillfredsställande svar på klagandens påståenden.

Förslaget till vänskaplig förlikning

I enlighet med artikel 3.5 i sina stadgar skickade ombudsmannen därför följande förslag till vänskaplig förlikning till kommissionen:

Europeiska kommissionen bör överväga att ompröva sitt beslut att vägra betala ut hela beloppet om 90 000 euro till Europäisches Kultur- und Informationszentrum i Thüringen.

Förslaget grundades på följande resonemang:

1 Klaganden var ordförande i en tysk förening som hade ansökt om ett bidrag på 90 000 euro från kommissionen. I slutändan hade en summa på endast 21 988,54 euro beviljats. Klaganden hävdade att kommissionen hade underlåtit att betala resterande del av det bidrag som kommissionen enligt klaganden hade accepterat att tilldela föreningen. Han påstod med andra ord att föreningen hade varit berättigad att fästa tillit till de försäkringar som han hävdar att H. från kommissionen hade gett. Enligt dessa försäkringar skulle hela beloppet på 90 000 euro komma att beviljas. Klaganden underströk att det var på denna grund som föreningen hade börjat genomföra sitt projekt och ådragit sig kostnader samt gjort ekonomiska åtaganden.

2 Kommissionen accepterade påståendet att klaganden vid flera tillfällen hade talat med H. per telefon under den aktuella perioden. Kommissionen ansåg emellertid att eftersom H. avlidit i november 1999 var det inte längre möjligt att verifiera vad som faktiskt hade sagts. Kommissionen tillade att den akt i ärendet som förvarades på GD X inte innehöll några spår av de löften som klaganden hänvisade till.

3 Ombudsmannen konstaterar att kommissionen, enligt klaganden, hade vägrat bevilja föreningen hela det belopp på 90 000 euro som föreningen hade begärt, trots att föreningen hade ådragit sig utgifter eller gjort ekonomiska åtaganden på grundval av muntliga försäkringar om att beloppet skulle beviljas. Klaganden litade med andra ord på principen om skydd av rättmätiga förväntningar. Enligt gemenskapsdomstolarnas rättspraxis kan en överträdelse av denna princip emellertid inte åberopas om inte förvaltningen har gett den person det gäller precisa garantier⁵¹. I det här aktuella ärendet hävdar klaganden att kommissionens ansvarige handläggare hade garanterat honom att kommissionen skulle godkänna hela det belopp om 90 000 euro som föreningen hade ansökt om. Detta förefaller vara en precis garanti. Det bör emellertid framhållas att ombudsmannen inte kunnat styrka detta påstående med de medel som ombudsmannens stadgar⁵² ställer till hans förfogande. Kommissionens akt, som granskats av ombudsmannen, innehöll inga spår av sådana garantier. Den enda person som förmodligen hade kunnat kasta ljus över frågan och som hade kunnat höras som vittne av ombudsmannen, dvs. H., har avlidit.

⁵¹ Se till exempel mål T-72/99 Meyer mot kommissionen [ECR] 2000, II-2521, punkt 53.

⁵² Europaparlamentets beslut 94/262 av den 9 mars 1994 om föreskrifter och allmänna villkor för ombudsmannens ämbetsutövning, EGT L 113, 1994, s. 15.

4 Ombudsmannen anser emellertid inte att denna brist på styrkande uppgifter kan läggas klaganden till last i detta ärende. Kommissionen accepterade påståendet att det hade förekommit ett flertal kontakter per telefon mellan klaganden och H. Det hade därför varit lämpligt om den behörige tjänstemannen hade dokumenterat dessa samtal, eller åtminstone fört anteckningar om de viktigaste frågor som hade diskuterats vid dessa tillfällen. Ombudsmannen anser att i frånvaron av sådana anteckningar kan man inte på samma sätt kräva av klaganden att styrka sitt påstående.

5 Ombudsmannen anser att det finns minst tre faktorer som verkar stödja klagandens påståenden. För det första: eftersom projektet skulle starta i september 1998 hade föreningen uppenbarligen stort intresse av att få veta i god tid (och senast i början av september 1998) om kommissionen skulle bevilja det bidrag föreningen sökt. Detta bekräftades av klagandens skrivelse av den 2 juli 1998 till kommissionens representation i Tyskland. Däri konstaterade klaganden att om den fick avslag på sin ansökan skulle föreningen vara tvungen att ställa in projektet, eftersom den inte kunde kompensera ej beviljade belopp med bidrag från andra källor. Eftersom projektet inte ställdes in utan genomfördes, verkar klagandens påstående att han fick tillfredsställande garantier från H. trovärdigt. För det andra: klaganden förklarade att föreningen redan tidigare hade genomfört (och varit tvungen att genomföra) projekt på grundval av enbart muntliga löften. Ombudsmannen konstaterar att kommissionen inte har kommenterat denna del av ärendet. För det tredje: det faktum att klaganden hade erhållit och litat till garantier från H. fick ökad trovärdighet av det förhållande att andra tjänstemän inom kommissionen hade litat på denna persons ord. Skrivelsen av den 25 november 1998 från kommissionens representation i Tyskland byggde på information från H., vilket framkom när akten granskades.

6 Ombudsmannen konstaterar att kommissionen inte lagt fram några argument som kunde styrka varför klaganden inte skulle ha varit berättigad att lita på sådana garantier från kommissionens handläggare.

7 Mot bakgrund av ovanstående anser ombudsmannen att kommissionens vägran att betala föreningen hela beloppet på 90 000 euro, vilket den hade ansökt om den 31 maj 1998, kunde utgöra ett fall av administrativt missförhållande.

Kommissionens yttrande

I sitt yttrande påpekar kommissionen att ombudsmannens slutsatser inte grundas på fakta som styrkts av påtagliga bevis, utan bara på antaganden och slutsatser som ombudsmannen dragit genom att jämföra med andra situationer. Kommissionen understryker också att den ståndpunkt den hittills intagit helt enkelt återspeglar dess skyldighet att uppfylla principen om god ekonomisk förvaltning. I det sammanhanget är det lämpligt att upprepa att kommissionen endast kan anses vara skyldig att lämna ekonomiskt stöd om det har gjorts ett skriftligt åtagande till den framtida bidragsmottagaren, upprättat i enlighet med tillämpliga regler.

Kommissionen lägger emellertid till att den som ett undantag är beredd att acceptera ombudsmannens förslag för att bevara de europeiska medborgarnas uppfattning av institutionernas goda namn och rykte och för att undvika att skada bidragsmottagaren i det här aktuella fallet.

Den åtar sig därför att så snart som möjligt kontrollera de utgiftskonton som var knutna till det aktuella projektet, för att undersöka vilka utgifter som var tillåtliga och vilket restbelopp som bidragsmottagaren följaktligen hade rätt till. Kommissionen påpekar emellertid att klaganden måste vara medveten om att bidragets slutliga storlek inte nödvändigtvis skulle uppgå till det begärda beloppet på 90 000 euro.

Klagandens kommentarer

Den 20 mars 2003 informerade klaganden ombudsmannens tjänstenheter per telefon att en vänskaplig förlikning kunde anses ha åstadkommits.

BESLUTET

1 Underlåtenhet att betala resterande bidragsbelopp

1.1 Klaganden var ordförande i en tysk förening som hade ansökt om ett bidrag på 90 000 euro från kommissionen. I slutändan hade endast 21 988,54 euro beviljats. Klaganden hävdade att kommissionen hade underlåtit att betala resterande del av det bidrag som kommissionen enligt klaganden hade accepterat att ge föreningen. Han hävdade med andra ord att föreningen hade varit berättigad att lita på de försäkringar som han påstår att H. från kommissionen hade lämnat, enligt vilka hela beloppet 90 000 euro skulle beviljas.

1.2 I sitt yttrande intog kommissionen i allt väsentligt ståndpunkten att det inte fanns några bevis som kunde styrka klagandens påståenden.

1.3 Efter en noggrann undersökning av samtliga till saken hörande fakta och argument skickade ombudsmannen ett förslag till vänskaplig förlikning till kommissionen, enligt vilket den senare skulle ompröva sitt beslut att vägra betala hela beloppet på 90 000 euro.

1.4 I sitt yttrande informerade kommissionen ombudsmannen om att den som ett undantag var beredd att acceptera ombudsmannens förslag. Den skulle därför snabbt kontrollera tillåtligheten för de utgifter som klaganden uppgett. Kommissionen påpekade emellertid att klaganden måste vara medveten om att bidragets slutliga storlek inte nödvändigtvis skulle uppgå till det begärda beloppet på 90 000 euro.

2 Slutsats

Efter ombudsmannens initiativ förefaller en vänskaplig förlikning ha nåtts mellan Europeiska kommissionen och klaganden. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

KOMMISSIONEN GÅR MED PÅ ATT BETALA ERSÄTTNING TILL TIDIGARE EXTRAANSTÄLLD

Beslut i klagomål 1166/2002/(SM)IJH mot Europeiska kommissionen

KLAGOMÅLET

Klagomålet ingavs av en tidigare anställd vid kommissionen. Från den 1 maj 1995 till den 30 april 1998 arbetade hon som extraanställd. Från den 15 maj 1998 till den 15 maj 2001 arbetade hon som tillfälligt anställd. Under den tid hon var extraanställd erhöll klaganden tillägg för sekreterare enligt artikel 4 a i bilaga VII till tjänsteföreskrifterna och artikel 21 i anställningsvillkoren för övriga anställda inom Europeiska gemenskaperna. När hennes anställningskontrakt som tillfälligt anställd trädde i kraft slutade kommissionen att betala hennes sekreterartillägg. Klaganden upptäckte inte denna försummelse.

Cirka en månad innan hennes tidsbestämda kontrakt löpte ut, mottog klaganden ett officiellt meddelande med information om att hon borde ha erhållit sekreterartillägg under tiden som tillfälligt anställd. Hon beviljades emellertid tillägget enbart från den 1 januari 2001 till den 15 maj 2001.

Klaganden ingav ett klagomål enligt artikel 90 i tjänsteföreskrifterna mot beslutet att enbart betala hennes sekreterartillägg från den 1 januari 2001, i stället för från den tidpunkt då hennes tidsbestämda kontrakt började gälla, dvs. den 15 maj 1998. Kommissionen beslutade då att betala klaganden halva sekreterartillägget för perioden från den 15 maj 1998 till den 31 december 2000.

Den 17 juni 2002 ingav klaganden ett klagomål till ombudsmannen rörande kommissionens vägran att betala henne hela det sekreterartillägg som hon hade rätt till från den 15 maj 1998 till den 31 december 2000. Hon yrkade att kommissionen skulle betala henne detta belopp retroaktivt.

UNDERSÖKNINGEN

Kommissionens yttrande

I sitt yttrande framhöll kommissionen sammanfattningsvis följande:

Klagandens arbetsuppgifter under perioden 1995-2001 var oförändrade. Hon mottog sekreterartillägget som extraanställd (1995-1998), men inte som tillfälligt anställd (1998-2000). I april 2001 lämnade hennes generaldirektorat in en ansökan om att hon skulle erhålla sekreterartillägget, och det betalades ut för 2001.

Möjligheten att överklaga beslutet om att inte betala klaganden ett tillägg för sekreterare när hon blev tillfälligt anställd är preskriberad. Beslutet ifråga meddelades henne tydligt i ett dokument hon undertecknade i maj 1998. Hennes lönespecifikationer från och med juni 1998 skiljer sig dessutom i det avseendet från hennes lönespecifikation från i april 1998.

Dessutom har klaganden ett personligt ansvar för att de belopp hon hade rätt till vid tidpunkten i fråga inte utbetalades till henne. Hon borde ha uppmärksammat innehållet i det dokument som beskrev hennes rättigheter och som hon undertecknade i maj 1998. Hon borde också ha uppmärksammat ändringen i lönespecifikationerna och motsvarande minskning av hennes inkomster. Hon har följaktligen inte gjort de kontroller man kan kräva av en förnuftig och välbetänt person.

I beslutet som skickades till henne den 29 april 2002, som svar på hennes klagomål, tilldelades hon emellertid halva bidraget. Motiveringen var att även om hon hade bidragit till förlusten i samband med den påstådda försumligheten, så hade även kommissionen en del av ansvaret för att hennes bidrag inte betalades ut vid tidpunkten i fråga.

Klagandens kommentarer

I sina kommentarer framförde klaganden följande synpunkter:

Förfarandet för att klaganden skulle få ut den ersättning hon hade rätt till genomfördes korrekt i samband med hennes första anställningskontrakt. Hon hade därför ingen anledning att betvivla att hennes uppgifter skulle behandlas korrekt när hon undertecknade kontraktet som tillfälligt anställd. Hon litade på att all den information hon lämnade till den ansvarige tjänstemannen skulle beaktas, framför allt det faktum att hon skulle utföra samma uppgifter som tidigare, att hon skulle arbeta inom samma enhet och att det bara handlade om en ändring av kontraktet.

OMBUDSMANNENS FÖRSÖK ATT ÅSTADKOMMA EN VÄNSKAPLIG FÖRLIKNING

Efter en noggrann granskning av kommissionens yttrande och klagandens kommentarer ansåg ombudsmannen att kommissionen inte hade gett ett tillfredsställande svar på klagandens påståenden. I enlighet med artikel 3.5 i ombudsmannens stadgar⁵³, skrev han därför till kommissionens ordförande för att föreslå en vänskaplig förlikning på grundval av följande analys av de frågor som tvisten mellan klaganden och kommissionen gällde.

⁵³

"Ombudsmannen skall så långt det är möjligt försöka att tillsammans med institutionen eller organet i fråga nå en lösning som rättar till felet eller gottgör försummelsen och som tillfredsställer klaganden."

1 Kravet på retroaktiv utbetalning av sekreterartillägg

1.1 Klaganden hävdar att kommissionen underlät att betala henne hela det sekreterartillägg som hon hade rätt till från den 15 maj 1998 till den 31 december 2000. Hon yrkar att kommissionen skall betala henne detta belopp retroaktivt.

1.2 Kommissionen instämmer i att klagandens uppgifter var oförändrade när hennes kontrakt ändrades från extraanställd till tillfälligt anställd. Kommissionen hävdar att möjligheten att överklaga beslutet att inte betala hennes sekreterartillägg som tillfälligt anställd är preskriberad. Vidare hade hon, vad gällde ett eventuellt ersättningskrav på grund av försumlighet, bidragit till förlusten genom att underteckna ett dokument som bekräftade att sekreterartillägget inte skulle betalas ut. Hon fick också lönespecifikationer som inte nämnde sekreterartillägget. Eftersom kommissionen dock bar en del av ansvaret, beviljade kommissionen klaganden halva sekreterartillägget.

1.3 Ombudsmannen konstaterar att kommissionen accepterar påståendet att klaganden hade rätt till sekreterartillägget under hela perioden och att kommissionen inte har hävdat att det skulle finnas någon bestämmelse eller princip som skulle hindra den att retroaktivt betala hela bidraget som klaganden hade rätt till.

1.4 Ombudsmannen uppmärksammar också kommissionens argument att klaganden var medskyldig till försumligheten. Kommissionen hävdar emellertid inte att klaganden skulle ha brustit i fullgörandet av några av sina uppgifter som extraanställd eller tillfälligt anställd, eller att uppfylla sina åligganden enligt tjänsteföreskrifterna. Av den information som står till buds framgår att kommissionen tog initiativet till att ändra klagandens status från extraanställd till tillfälligt anställd. Slutligen konstaterar ombudsmannen att klaganden inte kräver någon ränta. Även om kommissionen betalar hela tillägget, vilket klaganden kräver, så skulle hon ändå åsamkas en ekonomisk förlust som resultat av sin underlåtenhet att utnyttja tidigare möjligheter att korrigera kommissionens misstag.

1.5 I ljuset av ovanstående blev ombudsmannens preliminära slutsats att kommissionens beslut att tilldela klaganden endast hälften av tillägget kunde verka godtyckligt och orättvist och att kommissionen därför borde ompröva sin ståndpunkt i ljuset av de särskilda omständigheter som förelåg i ärendet.

Förslaget till vänskaplig förlikning

Europeiska ombudsmannen föreslog att kommissionen borde vidta åtgärder för att undvika intrycket av godtycklighet och orättvisa genom att överväga att betala ut hela sekreterartillägget för den aktuella perioden med tanke på de särskilda omständigheterna i ärendet.

Kommissionens svar

I sitt svar på ombudsmannens förslag påpekar kommissionen att den inte har några rättsliga skyldigheter gentemot klaganden, som inte överklagade beslutet inom den föreskrivna tidsfristen. Kommissionen anser emellertid, mot bakgrund av de synpunkter som framförts av Europeiska ombudsmannen, att det aktuella ärendet är exceptionellt och därför, på frivillig basis, motiverar tilldelning av en ytterligare ersättning.

Klagandens kommentarer

Den 2 juni 2003 informerade klaganden, per telefon, ombudsmannens tjänstenheter om att hon ansåg att en vänskaplig förlikning hade åstadkommits.

BESLUTET

1 Kravet på retroaktiv utbetalning av sekreterartillägg

1.1 Klaganden hävdar att kommissionen underlät att betala henne hela det sekreterartillägg som hon hade rätt till. Hon kräver att kommissionen skall betala henne detta belopp retroaktivt.

1.2 Efter en noggrann granskning av kommissionens yttrande och klagandens kommentarer skrev ombudsmannen till kommissionens ordförande för att föreslå en vänskaplig förlikning i enlighet med artikel 3.5 i ombudsmannens stadgar.

1.3 I sitt svar på ombudsmannens förslag påpekade kommissionen att den inte hade några rättsliga skyldigheter gentemot klaganden, som inte överklagade beslutet inom den föreskrivna tidsfristen. Kommissionen ansåg emellertid, mot bakgrund av de synpunkter som framförts av Europeiska ombudsmannen, att det aktuella ärendet var exceptionellt och därför, på frivillig basis, motiverade tilldelning av en ytterligare ersättning.

1.4 Klaganden informerade ombudsmannen om att hon ansåg att en vänskaplig förlikning hade åstadkommits.

2 Slutsats

Efter ombudsmannens initiativ förefaller en vänskaplig förlikning ha nåtts mellan kommissionen och klaganden. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

KOMMISSIONEN GÅR MED PÅ ATT LÄMNA INFORMATION TILL EN JOURNALIST EFTER OMBUDSMANNENS FÖRSLAG TILL VÄNSKAPLIG FÖRLIKNING

Beslut i klagomål 1402/2002/GG mot Europeiska kommissionen

KLAGOMÅLET

Klaganden är den tyska veckotidningen Sterns korrespondent i Bryssel. Sedan februari 2002 har tidningen bevakat ett antal påstådda ekonomiska oegentligheter som rör Europeiska kommissionen, framför allt inom Eurostat, Europeiska gemenskapernas statistikbyrå (ett av kommissionens generaldirektorat). Klaganden ingav kopior av skriftliga frågor och skrivelser som han hade skickat till kommissionen den 12 mars 2002, 26 mars 2002, 28 mars 2002, 5 april 2002, 8 juli 2002, 22 juli 2002, 26 juli 2002 och den 7 augusti 2002 samt några av kommissionens svar. Flera av frågorna gällde de kontrakt som ett företag som heter Eurogramme hade ingått med Eurostat.

Klaganden hävdade att kommissionen upprepade gånger hade vägrat lämna information med motiveringen att frågorna gällde undersökningar som bedrevs av OLAF, den europeiska bedräg eribekämpningsbyrån, och som ännu inte avslutats. Enligt klaganden vägrade kommissionen till och med vid flera tillfällen att tillhandahålla grundläggande information, såsom vilka kontrakt kommissionen hade ingått med ett visst företag. Klaganden ansåg att kommissionens beteende var felaktigt och att det hindrade veckotidningen i dess ansträngningar att informera allmänheten i ärendet.

Klaganden framförde ett antal argument till stöd för sin uppfattning. För det första ansåg han att kommissionen inte hade förklarat på vilket sätt ett offentliggörande av den begärda informationen kunde påverka OLAF:s undersökningar. Han ansåg snarare att ett offentliggörande i pressen tvärtom skulle innebära att undersökningarna påskyndades. För det andra framhöll klaganden att det inte fanns något som antydde att OLAF skulle ha bett kommissionen att inte lämna ut den begärda informationen. För det tredje påpekade klaganden att OLAF:s undersökningar ibland kunde ta orimligt lång tid att genomföra. Enligt klaganden hade man sedan 1998 hållit på med att

utreda några av anklagelserna som gällde Eurostat. Klaganden underströk att på det viset skulle kommissionen kunna dölja grundläggande information i flera år, för att inte tala om efterföljande brottsutredningar eller administrativa undersökningar som också skulle kunna utnyttjas som en ursäkt för att inte yppa information. För det fjärde ansåg klaganden att kommissionen betedde sig godtyckligt, eftersom den ibland besvarade frågor som gällde ärenden som var under utredning av OLAF, medan den vid andra tillfällen vägrade att göra det. Slutligen hävdade klaganden att kommissionen ibland godtyckligt ändrade skälen till att den vägrade lämna ut den begärda informationen. Enligt klaganden hade kommissionen i samband med ett ärende först informerat honom om att den höll på med att undersöka de frågor det gällde, därefter skrivit att de frågor det gällde inte kunde besvaras "för tillfället", innan den slutligen informerade honom att den relevanta informationen inte kunde lämnas ut alls, "eftersom den delvis gällde en pågående utredning vid OLAF".

Klaganden yrkade att kommissionen skulle besvara de frågor som han sedan mars 2002 hade ställt utan framgång.

UNDERSÖKNINGEN

Kommissionens yttrande

I sitt yttrande gjorde kommissionen följande påpekanden:

Kommissionens kodex för god förvaltningssed gäller i lika stor utsträckning när medborgarna vill ha information som när media begär att få information. Media (dvs. journalister) hade enligt kodexen inte rätt till några särskilda förmåner och/eller ytterligare rättigheter utöver dem som kodexen anger för behandling av förfrågningar från allmänheten.

Press- och kommunikationsenheten hade varit mycket noggrann när det gällde att följa de tidsfrister som angavs, dvs. att ett svar måste skickas inom fjorton dagar från det att en förfrågan mottagits. Kommissionen medgav emellertid att inget svar hade skickats på klagandens meddelande av den 5 april 2002, och bad om ursäkt för denna underlåtenhet.

Uppfattningen att kommissionen hade fattat godtyckliga beslut vad gällde förfrågningar om känslig information berodde på att denna typ av ärenden måste behandlas från fall till fall. Klagandens förfrågningar om information i sakfrågor hade besvarats korrekt av kommissionen. De flesta av de förfrågningar som anges i klagomålet gällde emellertid inte enbart information i sakfrågor, utan krävde att kommissionen i sina svar skulle inta en formell ståndpunkt i mycket specifika frågor. I detta avseende hade kommissionen rätt att göra skönsmässiga bedömningar om vilken ståndpunkt den ville inta, samt när den ville inta sådana ståndpunkter, och den kunde därför förbehålla sig rätten att inte göra uttalanden i en viss fråga.

Vad gällde påståendet att kommissionen hade vägrat besvara frågor med motiveringen att informationen gällde en pågående OLAF-utredning, önskade kommissionen framhålla att frågor som gäller en sådan utredning bör ställas till OLAF.

Samtliga önskemål om att få ut handlingar behandlades i enlighet med förordning (EG) nr 1049/2001 om tillgång till handlingar. Kommissionen ansåg att klagandens önskemål – en begäran om att få en förteckning över samtliga befintliga kontrakt som ingåtts med ett visst företag – omfattades av denna förordning. Det fanns ingen databas som innehöll en fullständig förteckning över kontrakt. En förteckning över "åtaganden" gentemot ett företag som kallades "Eurogramme" existerade emellertid, och den hade använts för att manuellt framställa förteckningen över kontrakt, i samarbete med de olika generaldirektoraten. Kommissionen ansåg att den begärda förteckningen inte var en handling som skulle omfattas av något av de undantag som anges i förordningen och att den därför kunde ges ut till klaganden.

En kopia av förteckningen över kontrakt med Eurogramme bifogades kommissionens yttrande.

Klagandens kommentarer

I sina kommentarer vidhöll klaganden sitt klagomål och lämnade följande ytterligare kommentarer:

De offentliga myndigheternas skyldighet att lämna information ingår i medlemsstaternas lagar om pressens verksamhet och bygger dessutom på principen om pressfrihet som erkänns i hela unionen. Även i stadgan om de grundläggande rättigheterna nämns rätten till "informationsfrihet".

Kommissionen hade naturligtvis full frihet att bestämma hur och när den skulle inta en viss ståndpunkt. De frågor som ställdes till kommissionen gällde emellertid inte att kommissionen skulle uttrycka en viss ståndpunkt, utan de avsåg fakta, såsom kommissionens beslut, administrativa handlingar och påståenden som framförts offentligt eller i handlingar och där en bekräftelse eller ett vederläggande efterfrågades. Frågan om vilka slutsatser kommissionen hade dragit av fallen av dålig förvaltning av gemenskapsmedel var inte en begäran om ett ställningstagande utan syftet var att ta reda på vad kommissionen faktiskt hade gjort. Om kommissionen inte hade gjort någonting alls, så var även detta ett faktum som allmänheten hade rätt att få reda på.

Kommissionens påstående att frågor kunde ställas direkt till OLAF var vilseledande. OLAF vägrade praktiskt taget alltid att lämna ut information om pågående utredningar. Frågorna gällde dessutom inte OLAF:s utredningar, utan fakta som rörde kommissionen.

Påståendet att kommissionen alltid hade följt sin kodex för god förvaltningssed, utom i ett enda fall, var också vilseledande. I själva verket lämnade kommissionen ofta frågor som gällde känsliga ärenden obesvarade (till exempel kommissionens redovisningssystem eller rättsligt ifrågasatta delar av ersättningen till kommissionens ledamöter). Detta gällde förfrågningarna av den 7 juni 2002, 16 juni 2002 och den 22 juli 2002 (rörande framläggandet av en rapport) i deras helhet, samt delar av förfrågan av den 2 juni 2002.

Klaganden ansåg att kommissionen borde ändra sina administrativa rutiner och besvara hans frågor.

Kopior av frågorna av den 2 juni 2002, 7 juni 2002, 16 juni 2002 och den 22 juli 2002⁵⁴ bifogades klagandens synpunkter.

YTTERLIGARE UNDERSÖKNINGAR

Efter en noggrann granskning av kommissionens yttrande och klagandens kommentarer verkade det krävas ytterligare undersökningar. Ombudsmannen uppmanade därför kommissionen att kommentera klagandens kommentarer.

Kommissionens andra yttrande

I sitt andra yttrande gjorde kommissionen följande påpekanden:

Klaganden uppgav inte vilken artikel i stadgan han avsåg när han nämnde "informationsfriheten". Kommissionen antog emellertid att klaganden avsåg stadgans artikel 11 ("Yttrandefrihet och informationsfrihet") och artikel 42 ("Rätt till tillgång till handlingar").

Artikel 42 i stadgan har exakt samma ordalydelse som artikel 255 i EG-fördraget. Principerna och gränserna för allmänhetens rätt att få tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar anges i förordning (EG) nr 1049/2001.

I kommissionens kodex för god förvaltningssed ingår ett åtagande att besvara frågor på lämpligaste sätt och så snabbt som möjligt. Den innehåller ingen skyldighet för kommissionens tjänstemän att tillhandahålla all den information som begärdes. Enligt kodexen kan en anställd besluta att det inte

⁵⁴

Observera att denna fråga inte är identisk med den fråga med samma datum som nämns i klagomålet.

ligger i gemenskapens intresse att informationen offentliggörs. I det här aktuella fallet borde vägran att lämna ut information anses motiverad.

När det gällde den påstådda bristen på motiv för vägran att lämna ut informationen, ansåg kommissionen att såväl förekomsten av en pågående OLAF-utredning som pågående interna utredningar inom kommissionen utgjorde tillräcklig grund för en vägran att lämna ut informationen.

Samtliga förfrågningar från klaganden om rena faktaupplysningar hade besvarats korrekt eller hade avslagits med motiveringen att de var föremål för en utredning och att kommissionen därför inte kunde ge något svar vid den aktuella tidpunkten.

Frågor som gällde ärenden som var föremål för en utredning från OLAF, borde ställas till OLAF. Det bör emellertid anges att det var OLAF:s policy att aldrig kommentera pågående utredningar. På samma sätt ansåg kommissionen att det inte var lämpligt att lämna information som kunde försvåra ett korrekt genomförande av utredningar. Att skydda syftet med pågående utredningar var dessutom ett särskilt undantag till rätten att få tillgång till handlingar enligt förordning (EG) nr 1049/2001.

När det gällde förfrågningarna av den 2 juni 2002, 7 juni 2002, 16 juni 2002 och den 22 juli 2002, så hade den första besvarats skriftligt den 5 juni 2002. Frågorna som togs upp i skrivelserna av den 7 juni och den 22 juli 2002 hade besvarats muntligt per telefon. När det gällde skrivelsen av den 16 juni 2002, så hade klaganden ombetts att ställa frågan om korrigering av koefficienter till M., som var den ansvarige tjänstemannen. M. hade aldrig mottagit frågorna och hade personligen inte varit medveten om deras existens. Därför hade inget svar skickats. Kommissionen konstaterade emellertid att klagandens frågor i det närmaste var identiska med några av de frågor som togs upp av ledamoten av Europaparlamentet Gabriele Stauner i frågorna P-1805/02 och E-2807/02.

Utdrag ur kommissionens svar på Stauners frågor hade bilagts kommissionens andra yttrande.

Klagandens kommentarer

I sina kommentarer till kommissionens andra yttrande framförde klaganden följande synpunkter.

Om kommissionen skulle anse att det på europeisk nivå inte fanns någon skyldighet att informera journalister, så skulle detta tyda på en viktig lucka i gemenskapsrätten och kommissionen borde lägga fram ett lagförslag för att täppa till den luckan. Å andra sidan skulle detta inte befria kommissionen från skyldigheten att agera på grundval av tydliga och konsekvens principer när den verkligen gav tillgång till information.

Detta var emellertid inte fallet här. Kommissionen utnyttjade hänvisningarna till OLAF:s utredningar på ett godtyckligt sätt. I vissa fall gav kommissionen tillgång till information, i andra fall inte. Detta skedde inte på grund av pågående utredningar vid OLAF, utan av skäl som inte redovisades.

Kommissionen hade naturligtvis rätt att vägra lämna ut information i vissa klart definierade fall (till exempel när det gällde disciplinära åtgärder) för att skydda t.ex. individens personliga rättigheter. Detaljerade motiv för en sådan vägran måste emellertid redovisas, i stället för att enbart hänvisa till att OLAF höll på med en utredning.

Det var tillfredsställande att konstatera att en av frågorna – den som gällde Eurogramme – hade besvarats. Man kunde emellertid kritisera att det hade krävts ett klagomål till ombudsmannen för att uppnå detta resultat.

Varken frågorna som ställts den 7 juni 2002 eller de som ställts den 22 juni 2002 hade besvarats, vare sig skriftligt eller muntligt. Det var avslöjande att kommissionen inte hade lagt fram något som kunde styrka att den hade besvarat dessa frågor, eller uppgett namnet på den person som hade besvarat dem samt vilken dag detta hade skett. I sitt meddelande av den 22 juli 2002 hade klaganden hänvisat till att frågan av den 7 juni 2002 ännu inte hade besvarats. Vid den aktuella tidpunkten hade kommissionen inte förnekat detta.

När det gällde förfrågan av den 16 juni 2002 hade klaganden antagit att de frågor det gällde skulle vidarebefordras till M.

Frågan av den 2 juni 2002 hade faktiskt besvarats. Svaret hade emellertid lämnat de flesta frågorna obesvarade. Detta hade han påpekat i sitt meddelande av den 7 juni 2002 och den 22 juli 2002.

Klaganden avslutade med att yrka att de frågor det gällde skulle besvaras skriftligt.

OMBUDSMANNENS FÖRSÖK ATT UPPNÅ EN VÄNSKAPLIG FÖRLIKNING

Efter en noggrann genomgång av yttrandena och av kommentarerna ansåg inte ombudsmannen att kommissionen hade gett ett nöjaktigt svar på samtliga klagandens påståenden.

Förslaget till vänskaplig förlikning

Enligt artikel 3.5 i ombudsmannens stadgar⁵⁵ bör ombudsmannen i görligaste mån försöka nå en vänskaplig förlikning med den berörda institutionen för att undanröja det administrativa missförhållandet och tillmötesgå klaganden. Ombudsmannens preliminära slutsats var att kommissionens vägran att besvara klagandens frågor, i den mån dessa utgjorde begäran om information, kunde utgöra ett fall av administrativt missförhållande.

Ombudsmannen framförde därför följande förslag till vänskaplig förlikning till kommissionen:

Europeiska kommissionen bör överväga att tillhandahålla den information som klaganden begär, om det inte finns giltiga skäl för att inte göra det.

Förslaget grundades på följande resonemang:

1 På grundval av klagandens kommentarer och kommissionens yttranden antar ombudsmannen att klaganden fortfarande vill ha svar på frågorna nr 6-9 i förfrågan av den 12 mars 2002, frågorna 1-8 och 10 i förfrågan av den 26 mars 2002, frågorna 1-4 i förfrågan av den 28 mars 2002, frågorna 2-8 i förfrågan av den 2 juni 2002, i förfrågan av den 7 juni 2002 och i förfrågan (som gällde framläggandet av en rapport) av den 22 juli 2002.

2 Ombudsmannen anser att det hör till god förvaltningssed att förvaltningen tillhandahåller information som medborgarna begär att få, om det inte finns giltiga skäl för att vägra göra det. Det kan vara lämpligt att påpeka att artikel 1 i Fördraget om Europeiska unionen föreskriver att beslut skall fattas så öppet som möjligt och så nära medborgarna som möjligt. Ombudsmannen anser att enbart en öppen och serviceinriktad förvaltning kan uppfylla ett sådant krav. En viktig faktor i sammanhanget är dessutom den vitala roll som medierna spelar när det gäller att informera medborgarna om EU:s arbete, för att därigenom göra det möjligt för medborgarna att utkräva ansvar av EU:s institutioner och organ.

3 Ombudsmannen anser att man måste göra åtskillnad mellan en begäran om information och en begäran om att ta ställning i en viss fråga. Eftersom klaganden accepterar att kommissionen har rätt att besluta hur och när den skall ta ställning i en viss fråga, behöver endast kommissionens påstådda underlåtenhet att besvara önskemål om information diskuteras här. Kommissionen hävdar att många av frågorna inte gällde befintlig information, utan krävde att kommissionen skulle ta ställning i mycket specifika frågor. En granskning av de dokument som ingivits av klaganden avslöjar att detta argument har viss giltighet. Ombudsmannen konstaterar emellertid att det även förekommer flera önskemål om att enbart få information, till exempel fråga 10 i förfrågan av den 26 mars 2002 (i vilken klaganden frågade om det var sant att de uppgifter som tidigare utförts av ett visst företag för 1,5 miljoner euro per år nu hade anförtrots ett annat företag för 500 000 euro per år) eller fråga 3 i förfrågan av den 28 mars 2002 (där klaganden undrar vad kommissionen hade gjort för att driva in en skuld från ett visst företag).

⁵⁵

Europaparlamentets beslut 94/262 av den 9 mars 1994 om föreskrifter och allmänna villkor för ombudsmannens ämbetsutövning, EGT L 113, 1994, s. 15.

4 Om en medborgare ber om information som förvaltningen anser att den inte kan ge vederbörande, så är det god förvaltningssed att informera den frågande om skälen till att den begärda informationen inte kan utlämnas. I det här aktuella fallet nöjer sig kommissionen med att uppge att den relevanta informationen inte kan ges eftersom den gäller en fråga som utreds av OLAF.

5 Ombudsmannen anser att det är legitimt för förvaltningen att vägra lämna ut information som skulle kunna äventyra det korrekta genomförandet av utredningar, oavsett om de genomförs av OLAF eller kommissionen själv. Han är emellertid inte övertygad om att kommissionen har visat att den gjorde rätt som vägrade tillhandahålla all den information som klaganden begärde att få tillgång till på grundval av detta resonemang. För att nämna ytterligare ett exempel förutom dem som redan nämnts under 1.5 ovan: i fråga 8 i förfrågan av den 2 juni 2002 ber klaganden kommissionen ange hur många personer som har rätt att utnyttja Sincomsystemet och vad de personerna heter. Det har inte klargjorts på vilket sätt ett besvarande av sådana frågor skulle kunna äventyra det korrekta genomförandet av OLAF:s utredning. Ombudsmannen kan acceptera att det kan finnas fall där förvaltningen inte kan lämna detaljerade skäl, eftersom redan detta skulle kunna äventyra det syfte som motiverar vägran att lämna ut information. Det verkar emellertid inte som om detta skulle vara fallet när det gäller alla de förfrågningar om att få ta del av information som klaganden ingett i det här aktuella ärendet.

6 I sina kommentarer till kommissionens andra yttrande accepterade klaganden att det skulle kunna finnas andra skäl som kunde motivera en vägran att lämna ut information. Ombudsmannen konstaterar emellertid att kommissionen inte har uppgett några andra skäl för att motivera sin vägran att lämna ut den information som begärts.

Kommissionens svar

I sitt svar uppgav kommissionen att den uppskattade förslaget till vänskaplig förlikning. Kommissionen påpekade att den hade granskat samtliga frågor som klaganden ställt och att en fullständig förteckning över kommissionens svar hade skickats med.

Klagandens kommentarer

I sina kommentarer framhöll klaganden att han beklagade att många av hans frågor hade besvarats först nu. Den klagande underströk att detta hade allvarligt hindrat honom i hans arbete som journalist. Han skickade också en lista över frågor som enligt hans åsikt fortfarande inte hade besvarats.

YTTERLIGARE UNDERSÖKNINGAR

Efter en noggrann granskning av kommissionens yttrande och klagandens kommentarer verkade det krävas ytterligare undersökningar. Ombudsmannen bad därför kommissionen kommentera klagandens påstående att vissa frågor fortfarande inte hade besvarats.

Kommissionens svar

Som svar på ombudsmannens skrivelse skickade kommissionen en reviderad förteckning över sina svar på klagandens frågor.

Klagandens kommentarer

Inga skriftliga kommentarer till detta svar mottogs från klaganden. I ett telefonsamtal med ombudsmannens kontor den 17 november 2003 underströk klaganden att han ansåg det vara beklagligt att han hade varit tvungen att vända sig till ombudsmannen för att erhålla den information han ville ha. Klaganden bekräftade emellertid att en vänskaplig förlikning hade uppnåtts.

BESLUTET

1 Underlåtenhet att lämna ut information som klaganden begärt

1.1 Klaganden, som är den tyska veckotidningen Sterns korrespondent i Bryssel, hävdar att kommissionen hade vägrat lämna ut information som han hade begärt att få vid ett flertal tillfällen, med motiveringen att den gällde frågor som OLAF, den europeiska bedrägeribekämpningsbyrån, höll på att utreda. I sina kommentarer till kommissionens yttrande hävdade klaganden dessutom att vissa frågor inte hade besvarats över huvud taget.

1.2 Kommissionen ansåg att den hade uppfyllt kraven i sin kodex för god förvaltningssed och att dess press- och kommunikationsenhet, som var ansvarig för kontakterna med media, hade varit mycket noga med att svara inom den angivna tidsfristen, dvs. inom femton arbetsdagar från det att en förfrågan mottas. Den medgav emellertid att ett meddelande som klaganden skickade den 5 april 2002 inte hade besvarats, och bad om ursäkt för det. Kommissionen försåg dessutom klaganden med en förteckning över kontrakt som den hade ingått med ett företag som heter Eurogramme och som klaganden hade begärt att få.

1.3 Ombudsmannen drog slutsatsen att kommissionens vägran att besvara klagandens frågor, i den mån dessa utgjorde begäran om information, kunde utgöra ett fall av administrativt missförhållande. Den 21 maj 2003 lade han därför fram ett förslag till vänskaplig förlikning för kommissionen. Enligt det förslaget borde kommissionen överväga att tillhandahålla den information som klaganden begärt, om det inte fanns giltiga skäl för att inte göra det.

1.4 I sitt svar på förslaget till vänskaplig förlikning och i sitt svar på en senare begäran om ytterligare information, skickade kommissionen en reviderad lista med svar på klagandens frågor.

1.5 I ett telefonsamtal med ombudsmannens kontor den 17 november 2003 underströk klaganden att han ansåg det vara beklagligt att han hade varit tvungen att vända sig till ombudsmannen för att erhålla den information han ville ha. Klaganden bekräftade emellertid att en vänskaplig förlikning hade uppnåtts.

2 Slutsats

Efter ombudsmannens initiativ förefaller en vänskaplig förlikning ha nåtts mellan kommissionen och klaganden. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

3.4 ÄRENDEN SOM AVSLUTATS MED EN KRITISK ANMÄRKNING FRÅN OMBUDSMANNEN

3.4.1 Europaparlamentet

UNDERLÅTENHET ATT UPPFYLLO SKYLDIGHETEN ATT VARA ARTIG

Beslut i klagomål 1565/2002/GG mot Europaparlamentet

KLAGOMÅLET

I början av 2002 offentliggjorde Europaparlamentet en anbudsinfordran (CRE-0203-EL-EP) för översättning av Europaparlamentets sammanträdesreferat ("CRE") till grekiska. Motsvarande

anbudsinfordringar offentliggjordes även för övriga tio officiella språk. Åtta sökande lämnade in anbud. Fem av dessa var medlemmar av klaganden, som är en sammanslutning av grekiska översättningsbyråer.

Den 2 juli 2002 informerades anbudsgivarna via ett e-postmeddelande från T., en av Europaparlamentets tjänstemän, om att anbudsförfarandet hade ställts in "av tekniska skäl" och att en ny anbudsinfordran skulle offentliggöras. Inget datum och ingen tidsram angavs emellertid.

Några av klagandens medlemmar skrev därefter till Europaparlamentet och begärde förtydliganden. Den 3 juli 2002 skickades följande svar från Europaparlamentets översättningsavdelning via e-post: "Vi tänker inte gå in på anledningarna till att anbudsförfarandet ställts in i den mån vi inte behöver göra det."

I ett ytterligare e-brev som skickades den 5 juli 2002 informerade T. mottagarna om att de officiella resultaten för nio av upphandlingarna skulle offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning följande vecka. Hon meddelade dessutom att anbudsförfarandet för översättning av Europaparlamentets sammanträdesreferat till tyska (CRE-0202-DE-EP) hade ställts in på grund av skillnader i tilldelningskriterierna mellan det meddelande som offentliggjordes i Europeiska unionens officiella tidning och det anbudsuppdrag som redovisats på Europaparlamentets webbplats. Slutligen påpekade T. att anbudsförfarandet CRE-0203-EL-EP hade ställts in "på grund av tekniska problem".

I sitt klagomål till ombudsmannen, som ingavs i början av september 2002, ansåg klaganden att annulleringen av anbudsförfarandet var en allvarlig fråga. Klaganden påpekade att anbudsgivarna hade tillbringat ett betydande antal mantimmar med att förbereda sina anbud. Klaganden påpekade dessutom att det var mycket viktigt att få veta när anbudsförfarandet hade ställts in, dvs. om det skedde före eller efter det att anbudet granskats, eftersom, i det senare fallet, det pris som anbudsgivarna uppgett redan skulle vara känt för ett antal personer. Detta betydde i sin tur att sekretessen nu var upphävd och att man riskerade att anbudet skulle ifrågasättas.

Klaganden ansåg därför att Europaparlamentet borde informera klaganden och övriga anbudsgivare om skälen till att anbudsförfarandet ställts in samt besvara samtliga frågor i samband därmed.

Klaganden ansåg dessutom att tonen i svaret från chefen för avdelningen för översättningsplanering hade varit olämplig och att det gett ett arrogant intryck.

Klaganden gjorde sammanfattningsvis följande påståenden:

- 1 Europaparlamentet hade underlåtit att förklara skälen till att anbudsförfarandet ställts in.
- 2 Tonen i e-brevet från chefen för parlamentets avdelning för översättningsplanering av den 3 juli 2002 hade varit olämplig och gett ett arrogant intryck.

UNDERSÖKNINGEN

Europaparlamentets yttrande

I sitt yttrande gjorde Europaparlamentet följande påpekanden:

Den 2 juli 2002 hade anbudsgivarna i det upphandlingsförfarande som ärendet gäller felaktigt informerats via e-post om att upphandlingsförfarandet hade ställts in av tekniska skäl. Detta e-postmeddelande hade inte skickats av någon av de tjänstemän som var ansvariga för upphandlingsförfarandet, utan av en anställd som hade agerat en aning förhastat. Under tiden hade nämligen diskussionerna med rättstjänsten lett till beslutet att det inte var nödvändigt att ställa in anbudsförfarandet. Anbudsgivarna hade aldrig informerats officiellt om annulleringen, och inget meddelande som angav att förfarandet ställts in hade offentliggjorts.

Diskussionerna med rättstjänsten pågick fortfarande då det e-postmeddelande skickades i vilket man begärde en redovisning av skälen till att förfarandet ställts in. Chefen för Europaparlamentets

avdelning för översättningsplanering hade lämnat instruktioner om att ingen information skulle ges. När därför tilldelningsbeslutet offentliggjordes skickades en offentlig ursäkt för det felaktiga e-postmeddelandet av den 2 juli 2002 till samtliga anbudsgivare från den ansvarige tjänstemannen.

Vad gällde tonen i det e-postmeddelande som skickades den 3 juli 2002, så hade chefen för Europaparlamentets avdelning för översättningsplanering befunnit sig i kammaren i Strasbourg när en av de anställda frågade honom hur han skulle besvara det e-brev som hade mottagits. Frågan hade ställts kl. 12.15, en tidpunkt då han var särskilt upptagen av sitt arbete, eftersom tidsfristen för att lägga fram brådskande resolutioner är kl. 13.00. Instruktionerna från chefen för Europaparlamentets avdelning för översättningsplanering hade därför med nödvändighet blivit tämligen kortfattade. Det resulterande e-postmeddelandet hade inte skrivits av honom själv, utan det hade varit en tolkning av hans instruktioner som utformats på engelska av en person som inte hade engelska som modersmål. Avsikten hade inte varit att verka stötande eller att ge ett arrogant intryck.

Europaparlamentet skickade med en kopia av ett e-postmeddelande av den 26 september 2002, i vilket anbudsgivarna i den aktuella upphandlingen informerades om att kontraktets tilldelningsbeslut hade offentliggjorts den 13 september 2002 och som innehöll Europaparlamentets ursäkter för alla olägenheter som det felaktiga e-postmeddelande som skickades den 2 juli 2002 eventuellt kunde ha orsakat.

Klagandens kommentarer

I sina kommentarer framförde klaganden synpunkten att det var oacceptabelt att någon av EU:s tjänsteeenheter "gav felaktig information" till medborgarna. Klaganden tillade att den anställde, som enligt Europaparlamentet inte hade varit någon av de "ansvariga tjänstemännen", hade varit just den person som alltid informerat deltagarna i frågor som gällde anbudsinfordringar. Klaganden ansåg dessutom att det var uppseendeväckande att instruktionerna som lämnats av chefen för Europaparlamentets avdelning för översättningsplanering hade feltolkats och att den enhet inom EU som hade ansvar för översättningar inte kunde garantera den språkliga kvaliteten i de skriftliga svar som skickades till anbudsgivarna.

Klaganden påpekade att kritiken gällande tonen i e-postmeddelandet av den 2 juli 2002 inte hade varit riktat mot chefen för Europaparlamentets avdelning för översättningsplanering personligen. Klaganden poängterade att andra skrivelser, hållna i en liknande ton, hade skickats av den senares anställda. Klaganden underströk att den skulle vilja ha en försäkran från Europaparlamentet om att det i fortsättningen skulle vara försiktigare i sin behandling av så känsliga frågor och i sin kommunikation med externa medarbetare som det var beroende av.

Klaganden framhöll slutligen att den önskade bli informerad om arten av de "tekniska" problem som hade inträffat, inklusive det relevanta yttrandet från rättstjänsten. Klaganden framhöll att en av dess medlemmar, som hade uteslutits från det aktuella anbudsförfarandet, hade bett att få veta skälen till uteslutandet men ännu inte fått det svar som rättstjänsten hade lovat. Enligt klaganden väckte denna försening tvivel beträffande insynen i upphandlingsförfarandet.

YTTERLIGARE UNDERSÖKNINGAR

Begäran om ytterligare information

Mot bakgrund av klagandens kommentarer drog ombudsmannen slutsatsen att han behövde ytterligare information för att kunna behandla klagomålet. Han skickade därför en kopia av klagandens synpunkter till Europaparlamentet för kommentar. Ombudsmannen bad dessutom Europaparlamentet förklara varför den felaktiga informationen i e-postmeddelandet av den 2 juli 2002 inte hade rättats till så snart felet hade kommit till de ansvariga tjänstemännens kännedom.

Europaparlamentets svar

I sitt svar gjorde Europaparlamentet följande påpekanden:

När det aktuella e-postmeddelandet skickades den 2 juli 2002 pågick fortfarande diskussionerna med rättstjänsten. Eftersom de ansvariga tjänstemännen först hade informerats (informellt) om att anbudsförfarandet förmodligen måste ställas in och därefter informerats (återigen informellt) om att så kanske inte var fallet, hade det stått klart att det långt ifrån var givet vad resultatet av dessa diskussioner skulle bli. De hade därför bestämt att avvakta utgången av de officiella diskussionerna med rättstjänsten, eftersom e-postmeddelandet inte hade något rättsligt värde, snarare än att riskera att informera anbudsgivarna om att e-postmeddelandet av den 2 juli 2002 hade varit felaktigt och att anbudsförfarandet i själva verket fortfarande var öppet, bara för att ett par veckor senare behöva informera dem om att anbudsförfarandet faktiskt, trots allt, hade ställts in. Frågan hade funnit sin lösning först den 12 augusti 2002.

De tjänstemän som hade ansvaret för anbudsförfarandet hade namngetts i anbudssunderlaget/ anbudsinfordran i enlighet med gällande regler. Dessutom hade det tydligt framgått av anbudssunderlaget att den enda kontaktmöjligheten skulle vara W. Den tjänsteman som skickat det felaktiga e-postmeddelandet var anställd vid frilansavdelningens kansli och utväxlade regelbundet e-postmeddelanden med leverantörerna. Hon hade emellertid inte nämnts i anbudssunderlaget.

Även om Europaparlamentets översättningstjänst helt klart var ansvarig för institutionens skriftliga kommunikation, hade detta e-postmeddelande inte på något sätt utgjort en officiell handling. Planeringsavdelningens frilansenhet var en rent administrativ tjänstenhet. Dess anställda, de flesta i lönegrad C, utväxlade i genomsnitt 50 e-postmeddelanden per dag med leverantörer. För att garantera en språklig granskning av dessa rent administrativa meddelanden med tjänstleverantörerna skulle det krävas ett team på minst två fullt behöriga översättare för vart och ett av de 11, snart 20, officiella språken.

Europaparlamentet tilldelade kontrakt genom ett offentligt upphandlingsförfarande, ett mycket formalistiskt förfarande för vilket gällande lagstiftning anger tydliga regler om vilken typ av meddelanden som tillåts. Det var olyckligt om dessa formkrav uppfattades av klaganden som något som skapat ett dåligt klimat, men de berörda tjänstemännen var skyldiga att respektera gällande lagstiftning.

Rättstjänstens yttrande i ärendet hade skickats till generalsekreteraren. Det hade hemligstämplats och fick inte offentliggöras, vilket var rutin för yttranden från Europaparlamentets rättstjänst. Enligt de regler som gäller för offentlig upphandling kunde Europaparlamentet inte heller lämna information om ett visst anbud till någon annan än anbudsgivaren själv.

Klagandens kommentarer

I sina kommentarer tackade klaganden ombudsmannen för hans hjälp med att klargöra frågan. Klaganden nämnde dessutom att sammanslutningen hade vidarebefordrat parlamentets yttrande till sina medlemmar med en uppmaning om att personligen begära information om upphandlingen. Enligt klaganden hade en av föreningens medlemmar, som redan begärt information men inte fått något svar, för avsikt att vända sig till ombudsmannen i ärendet. Klaganden tillade att det helt klart fanns ett kommunikations- och insynsproblem, som doldes bakom byråkrati och "formaliteter".

BESLUTET

1 Underlåtenhet att förklara skälen till att upphandlingsförfarandet ställdes in

1.1 I början av 2002 offentliggjorde Europaparlamentet en anbudsinfordran för översättning av förhandlingsreferaten från Europaparlamentets sammanträden till grekiska. Fem av anbudsgivarna var medlemmar av klaganden, som är en sammanslutning av grekiska översättningsbyråer. Den 2 juli 2002 informerades anbudsgivarna av Europaparlamentet om att anbudsförfarandet hade ställts in "av tekniska skäl". I det klagomål som ingavs i början av september 2002 hävdade klaganden att

Europaparlamentet hade underlåtit att informera klaganden om skälen till att anbudsförfarandet ställdes in.

1.2 I sitt yttrande förklarade Europaparlamentet att informationen i det e-postmeddelande som skickades den 2 juli 2002 hade varit felaktigt och att anbudsförfarandet i själva verket inte hade ställts in. Europaparlamentet hade den 26 september 2002 informerat anbudsgivarna i det aktuella anbudsförfarandet om att tilldelningsbeslutet hade offentliggjorts den 13 september 2002. Samtidigt hade Europaparlamentet bett om ursäkt för de eventuella olägenheter som det felaktiga e-postmeddelandet som skickades den 2 juli 2002 kunde ha orsakat.

1.3 Ombudsmannen konstaterar att klagandens påstående baserades på antagandet att anbudsförfarandet hade ställts in. Eftersom anbudsförfarandet i själva verket inte hade ställts in har detta påstående följaktligen förlorat sitt syfte och det finns därför ingen anledning att undersöka det vidare.

2 Olämplig och arrogant ton i meddelandet

2.1 Klaganden anser att tonen i det e-postmeddelande i vilket Europaparlamentet den 3 juli 2002 besvarade förfrågningar från vissa av klagandens medlemmar om anledningen till den förmodade annulleringen av anbudsförfarandet, var olämplig och gav ett arrogant intryck.

2.2 Europaparlamentet påpekar att chefen för dess avdelning för översättningsplanering befann sig i kammaren i Strasbourg när en av hans anställda frågade honom hur klagandens förfrågan skulle besvaras. Frågan ställdes till honom vid en tidpunkt när han var särskilt upptagen och hans instruktioner blev därför med nödvändighet ganska kortfattade. Det resulterande e-postmeddelandet hade inte skrivits av honom själv, utan var en tolkning av hans instruktioner som utformats på engelska av en person som inte hade engelska som modersmål. Avsikten hade inte varit att verka stötande eller att ge ett arrogant intryck.

2.3 I sina kommentarer påpekar klaganden att andra skrivelser med en liknande ton hade skickats av personalen vid Europaparlamentets avdelning för översättningsplanering. Ombudsmannen konstaterar emellertid att dessa skrivelser inte har ingivits till honom. Hans undersökning är därför begränsad till e-postmeddelandet av den 3 juli 2002.

2.4 Det hör till god förvaltningssed att tjänstemännen är hövliga i sina kontakter med allmänheten.⁵⁶ E-postmeddelandet av den 3 juli 2002 hade följande lydelse: "Vi tänker inte gå in på anledningarna till att anbudsförfarandet ställts in, i den mån vi inte behöver göra det." Detta meddelande, som skickades som svar på en begäran om förtydliganden som skickats av vissa av klagandens medlemmar, ger ett intryck av att avsändaren anser att Europaparlamentet inte har någon skyldighet att lämna den information som efterfrågades. Inga som helst motiv lämnas emellertid för denna ståndpunkt, och svaret är begränsat till en enda, kortfattad mening. Ombudsmannen anser därför att det är begripligt att klaganden och dennes medlemmar kände sig förolämpade av detta e-postmeddelande. Ombudsmannen konstaterar att chefen för Europaparlamentets avdelning för översättningsplanering angavs som avsändare till meddelandet, och att både denne och W. verkar ha fått kopior av meddelandet. Om den berörde tjänstemannen verkligen, som Europaparlamentet understryker i sitt yttrande, inte hade någon avsikt att förolämpa eller att verka arrogant, så skulle det ha funnits gott om tid att i efterhand korrigera det intryck som detta meddelande med nödvändighet måste skapat. Det förefaller emellertid inte som om någon gjort, eller ens försökt göra, en sådan korrigering.

2.5 Under dessa omständigheter anser ombudsmannen att Europaparlamentet, genom att skicka, samt underlåta att korrigera, e-postmeddelandet av den 3 juli 2002, underlät att uppfylla sin skyldighet att vara artig i sina kontakter med allmänheten. Detta utgör ett fall av administrativt missförhållande, och en kritisk anmärkning kommer att göras i denna del av ärendet.

⁵⁶

Se artikel 12.1. i den kodex för god förvaltningssed som föreslagits av Europeiska ombudsmannen och som godkänts av Europaparlamentet. Kodexen finns tillgänglig på ombudsmannens webbsida <http://www.euro-ombudsman.eu.int>

3 Ytterligare frågor

3.1 I sina kommentarer till Europaparlamentets yttrande framhöll klaganden att den önskade bli informerad om arten av det "tekniska" problem som hade inträffat samt om det relevanta yttrandet från rättstjänsten. Klaganden framhöll vidare att en av dess medlemmar som hade uteslutits från det här aktuella anbudsförfarandet hade bett att få veta skälen till uteslutandet, men ännu inte fått det svar som rättstjänsten hade lovat. Enligt klaganden väckte denna försening tvivel beträffande insynen i upphandlingsförfarandet.

3.2 Ombudsmannen vidarebefordrade därefter klagandens kommentarer till Europaparlamentet, som i sitt svar lämnade ytterligare upplysningar i ärendet. I sina kommentarer till detta svar tackade klaganden ombudsmannen för hans bidrag till att klargöra frågan och konstaterade att den hade vidarebefordrat parlamentets yttrande till sina medlemmar med en uppmaning om att personligen begära information om upphandlingen. Enligt klaganden hade en av dess medlemmar, som redan begärt information men inte fått något svar, för avsikt att vända sig till ombudsmannen i ärendet.

3.3 Under dessa omständigheter anser ombudsmannen inte att det finns någon anledning för honom att i det aktuella ärendet behandla de ytterligare frågor som klaganden tagit upp i sina kommentarer till Europaparlamentets yttrande.

4 Slutsats

På grundval av Europeiska ombudsmannens undersökning av detta klagomål är det nödvändigt att göra följande kritiska anmärkning:

Det hör till god förvaltningssed att tjänstemän skall vara artiga i sina kontakter med allmänheten.⁵⁷ Ombudsmannen anser att Europaparlamentet underlät att uppfylla denna skyldighet genom att skicka, samt underlåta att korrigera, e-postmeddelandet av den 3 juli 2002. Detta utgör ett fall av administrativt missförhållande.

Eftersom denna aspekt av ärendet berör förfaranden som har att göra med vissa tidigare händelser är det inte lämpligt att försöka åstadkomma en vänskaplig förlikning. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

3.4.2 Europeiska unionens råd

TILLGÅNG TILL HANDLINGAR

Beslut i klagomål 648/2002/IJH mot Europeiska unionens råd

KLAGOMÅLET

Den 28 januari 2002 skickade klaganden en bekräftande ansökan till rådet i enlighet med förordning (EG) nr 1049/2001⁵⁸, för att få tillgång till ett antal handlingar som gällde moderniseringen av EU:s konkurrensförfaranden. Den 18 mars 2002 svarade rådet på den bekräftande ansökan och beviljade därvid endast partiell tillgång till de begärda handlingarna.

⁵⁷ Se artikel 12.1. i den kodex för god förvaltningssed som föreslagits av Europeiska ombudsmannen och som godkänts av Europaparlamentet. Kodexen finns tillgänglig på ombudsmannens webbsida <http://www.euro-ombudsman.eu.int>

⁵⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar, EGT L, 145/43, 2001.

Rådet motiverade sitt beslut att vägra tillgång till vissa delar av handlingarna med att hänvisa till första stycket i artikel 4.3 i förordning (EG) nr 1049/2001.⁵⁹ Rådet menar att vid en avvägning mot allmänintresset av att få tillgång till handlingarna så överväger behovet av att skydda rådets beslutsförfarande, med tanke på att de olika delegationernas ståndpunkter beskrevs i handlingarna. Rådet motiverade sin slutsats på följande sätt:

"I samband med preliminära diskussioner och förhandlingar i rådets beredande organ är möjligheten för delegationerna att uttrycka sina åsikter fritt, även när det gäller politiskt känsliga frågor, en viktig förutsättning för att rådet skall kunna komma fram till kompromisslösningar och göra framsteg i svåra frågor. Att i nuvarande skede utlämna de delar av handlingarna som skulle göra det möjligt att identifiera de enskilda delegationernas ståndpunkter i frågor som fortfarande diskuteras skulle äventyra denna förmåga, eftersom det skulle kunna avsevärt minska delegationernas manöverutrymme när det gäller att ompröva sina respektive ståndpunkter i ljuset av de argument som framförs under diskussionen. Enligt rådet skulle detta allvarligt kunna undergräva dess beslutsförfarande."

Rådet uppgav att partiell tillgång till handlingarna gjorde det möjligt för klaganden att få information om huvuddelen av de argument som framfördes under diskussionerna om ett lagförslag som för närvarande behandlas i rådet.

I sitt klagomål till ombudsmannen accepterade klaganden rådets motiv för att dölja delegationernas identitet, utan att detta skulle påverka ett eventuellt kommande krav på att avslöja delegationernas identitet samt deras argument. Enligt klaganden har rådet emellertid i de flesta fall helt raderat samtliga ståndpunkter som framförts av en identifierad delegation. Klaganden hävdar att de raderingar som rådet gjort är överdrivna och att de berövat en del av dokumenten deras mening. Framför allt upplyser dokumenten inte, i motsats till vad rådet säger i sitt svar, läsaren om huvuddelen av de argument som framförts under diskussionens gång. Enligt klaganden borde rådet offentliggöra samtliga argument, idéer och förslag som ingår i handlingarna, och vid behov radera respektive delegations namn.

Klaganden påpekar dessutom att två av de handlingar som hon beviljats partiell tillgång till var arbetsdokument från kommissionen gällande kommissionens förslag till rådets förordning om tillämpning av konkurrensreglerna, som lämnats in till rådets arbetsgrupp om konkurrens. Enligt klaganden har de avslutande delarna av båda dessa dokument raderats helt. Klaganden hävdar att om kommissionen utarbetat dessa handlingar som en allmän baskgrund till förslaget, så kan kravet på att bevara sekretessen för rådets diskussioner inte vara relevant för frågan om dessa handlingar skall offentliggöras i sin helhet. Å andra sidan, om dokumenten utarbetades efter det att rådets diskussioner påbörjades och som en reaktion på ståndpunkter som framförts av en eller flera av delegationerna, så borde de hursomhelst offentliggöras.

Enligt klaganden har ett förslag från kommissionen tillräcklig formell tyngd i lagstiftningsförfarandet för att motivera att resonemangen i en följande dialog mellan rådet och kommissionen skall offentliggöras. När väl allmänheten känner till innehållet i ett förslag är det viktigt att man också förstår svårigheterna när det gäller förfarandet för att genomföra det. Om en text kommer från rådet med obegripliga ändringar av innehållet kommer allmänhetens förtroende för slutprodukten att undergrävas och man kommer att bli misstänksam mot rådets metoder.

Slutligen hävdar klaganden att rådets online-register över handlingar inte är tillräckligt detaljerat för att man skall kunna veta om ett visst dokument kan vara av intresse, vilket leder till alltför många ansökningar om tillgång till handlingar och ett slöseri med såväl rådets som den sökandes tid. Som ett exempel nämner klaganden att samtliga rapporter från arbetsgrupperna i det aktuella fallet enbart har namnet på kommissionens förslag som titel.

Sammanfattningsvis hävdar därför klaganden följande:

59

"Tillgång till en handling som upprättats av en institution för internt bruk eller mottagits av en institution, och som gäller en fråga där institutionen inte fattat något beslut, skall vägras om utlämnande av handlingen allvarligt skulle undergräva institutionens beslutsförfarande, om det inte föreligger ett övervägande allmänintresse av utlämnandet."

i) När den enbart beviljade partiell tillgång till handlingarna raderade rådet mer material än vad som kunde motiveras av det uppgivna behovet att bevara sekretessen för de enskilda delegationernas ståndpunkter när det gällde enskilda frågor som fortfarande diskuterades.

ii) Rådets resonemang rättfärdigar inte att man raderar material från vissa av kommissionens arbetsdokument.

iii) Rådets online-register över handlingar innehåller otillräcklig information.

Klaganden yrkar fullständig, eller mer omfattande, tillgång till 13 dokument: 12241/00, 10022/01, 13798/00, 13563/01, 5158/01, 12290/00, 12856/00, 13385/00, 5843/01, 6024/01, 6622/01, 6834/01 och 7692/01.

UNDERSÖKNINGEN

Rådets yttrande

Sammanfattningsvis framförde rådet följande synpunkter i sitt yttrande:

Vad gäller det första påståendet håller rådet i princip med om att dokument som avser pågående diskussioner om förslag till lagstiftning bör vara tillgängliga i så stor utsträckning som möjligt. Ett sätt att uppnå detta mål är att offentliggöra de flesta eller samtliga argument som har framförts under diskussionerna, samtidigt som man inte offentliggör de delar av dokumenten som gör det möjligt att identifiera de delegationer som framför de ståndpunkter det gäller. Detta ger delegationerna nödvändigt manöverutrymme för att ändra sina ståndpunkter i ljuset av den pågående diskussionen, vilket är en förutsättning för att nå framsteg i svåra frågor. Rådet har tillämpat denna rutin vid ett flertal tillfällen sedan förordning (EG) nr 1049/2001 trädde i kraft.

De speciella omständigheterna i det aktuella fallet motiverar emellertid en försiktigare strategi. Det aktuella förslaget tar upp ett antal extremt känsliga och omtvistade frågor som fortfarande är föremål för svåra förhandlingar på politisk nivå i rådet. Under dessa omständigheter skulle ett för tidigt utlämnande av innehållet i de preliminära ståndpunkter som intas av rådsmedlemmarnas delegater och av kommissionens företrädare under sammanträdena – och som av en expert lätt skulle kunna tillskrivas enskilda delegationer, även i frånvaro av en tydlig identifiering – kunna äventyra institutionens förmåga att finna kompromisslösningar i dessa frågor och därvid omintetgöra dess ansträngningar att komma fram till övergripande överenskommelser när det gäller en viktig lagtext.

Dokument 13563/01 innehåller ett förslag till kompromiss från ordförandeskapet vad gäller den föreslagna förordningen. Delar av denna kompromisstext har offentliggjorts, men andra delar som gäller speciellt omtvistade och kontroversiella frågor har inte offentliggjorts av liknande skäl som de som anges ovan. Ett kompromissförslag har bara en möjlighet att bli antaget om varje enskild delegation är beredd till kompromisser vad gäller de ursprungliga ståndpunkterna. Att utlämna ett kompromissförslag som gäller särskilt känsliga frågor, samtidigt som dessa fortfarande diskuteras av rådsledamöternas delegater och av kommissionen, skulle motverka själva syftet med kompromissen.

När det gällde det andra påståendet hävdade rådet att de aktuella handlingarna från kommissionen var inofficiella handlingar som utarbetats av kommissionens enheter som underlag för diskussionerna i rådets arbetsgrupper, att de var avsedda att förtydliga vissa frågor i samband med kommissionens förslag och att de varken godkänts av kommissionen på kollegienivå eller var avsedda att binda upp kommissionen. Raderingarna i de dokumenten är befogade av samma skäl som de raderingar som gjordes i rådets handlingar.

När det gällde det tredje påståendet hävdade rådet att användaren, genom att klicka på ikonen "dokumentinformation" i det offentliga registret över handlingar på Internet, får tillgång till all information som lämnas i dokumenthuvudet, inklusive vem som är upphovsman, vem som är

mottagare samt en beskrivning av dokumentkategorin, liksom dokumentets ämne. Rådet kan emellertid tänka sig att diskutera en förbättring av det offentliga registrets användarvänlighet.

Rådet försåg dessutom ombudsmannen med kopior av de handlingar som skickats till klaganden.

Klagandens kommentarer

När det gällde det första påståendet hävdade klaganden att rådet i sitt yttrande behandlar EU:s lagstiftningsförfarande som om det vore en förhandling i samband med ett internationellt avtal, där kompromisser görs i utbyte mot sådant som är av nationellt intresse. Enligt klaganden är denna inställning olämplig när det gäller lagstiftning som är direkt bindande för allmänheten. Rådets diskussioner kan dessutom inte jämföras med ett regerings- eller kabinettssammanträde, där udda och eventuellt oacceptabla idéer framförs av enskilda individer. När ett förslag når rådet har kommissionen redan placerat det i den allmänna sfären och rådet fungerar som lagstiftare. Att hålla texten till generellt bindande lagar hemliga till dess innehållet har bestämts verkar vara en extrem lösning på ett problem som skulle kunna lösas genom att delegationernas namn raderas.

När det gällde det andra påståendet uppgav klaganden att hon var villig att acceptera att kommissionens arbetsdokument som utarbetats som bidrag till rådets diskussioner behandlades på samma sätt som rådets handlingar.

När det gällde det tredje påståendet uppgav klaganden att hennes anmärkningar hade varit avsedda som en hjälp och att hon inte ville driva frågan vidare. Hon lämnade dessutom ett antal förslag till förbättring av vad hon ansåg vara en "unikt värdefull informationskälla".

YTTERLIGARE UNDERSÖKNINGAR

Efter noggrann undersökning av rådets yttrande och klagandens kommentarer, ansåg ombudsmannen att det var nödvändigt att granska de handlingar det gällde för att kunna bedöma raderingarnas omfattning och natur.

Granskning av handlingar

Granskningen genomfördes av ombudsmannens enheter den 9 oktober 2002. Ombudsmannen skrev därefter till rådet för att tacka för dess goda samarbete under granskningen och för att informera om vad ombudsmannen kommit fram till.

Ombudsmannen påminde först om rådets och klagandens ståndpunkter, så som dessa framgår av rådets yttrande och klagandens kommentarer. Ombudsmannen konstaterade att rådets motivering till raderingarna verkade vara att ett offentliggörande av de raderade delarna av dokumenten skulle kunna göra det möjligt för någon, eventuellt en expert, att identifiera de ståndpunkter som intagits av delegationerna eller av kommissionens representanter beträffande de frågor som diskuterades i rådet. Klaganden godtar att rådet kan hålla delegationernas namn hemliga samt att de arbetsdokument som kommissionen utarbetat som bidrag till rådets diskussioner behandlas på samma sätt. Ombudsmannen försökte därför genom att granska de aktuella handlingarna få klarhet i om de delar som raderats av rådet kunde göra det möjligt för någon, eventuellt en expert, att identifiera vilka ståndpunkter som intagits av de olika delegationerna, eller av kommissionens företrädare, när det gällde de frågor som diskuterades i rådet.

Ombudsmannen redogjorde därefter för resultatet av sin granskning enligt följande:

Hänvisningar till namngivna delegationer eller till kommissionens företrädare

I de granskade handlingarna görs hänvisningarna till namngivna delegationer eller till kommissionens företrädare vanligtvis på ett av tre sätt: i) i en fotnot ii) i en hänvisning inom parentes i texten eller iii) i en inledande fras av typen "Delegationen från xx uttryckte åsikten att ...", eller "Delegationen från xx ansåg att ...".

Samtliga hänvisningar till namngivna delegationer i fotnoter verkar ha raderats, medan tillhörande text i de flesta fall har lämnats ut. I allmänhet innehåller de raderade fotnoterna ingen annan information än namnet på delegationen och det faktum att delegationen föreslog, höll med om, inte höll med om eller reserverade sig mot den ståndpunkt som anges i texten. Ett undantag var fotnoten på sidan 3 i dokument 12241/01. Med undantag av detta enda fall verkar rådets raderingar av fotnoter vara det minimum som krävs för att dölja delegationernas identiteter.

I de flesta fall där hänvisningarna till namngivna delegationer sker i form ii) eller iii) har hela det aktuella stycket raderats. Däremot har styckena 19, 33, 44, 50-51, 69 i dokument 13385/00 lämnats ut i sin helhet utan att hänvisningarna till namngivna delegationer och/eller kommissionens företrädare har raderats. Det verkar emellertid inte förekomma några fall där rådet enbart har raderat hänvisningen till delegationen och/eller till kommissionens företrädare och offentliggjort resten av texten.

Det finns bara ett fall där ombudsmannen kan bekräfta att resten av texten i ett raderat stycke i denna kategori skulle kunna medge att den aktuella delegationens identitet avslöjas: stycke 36 i dokument 13385/00.

Raderat material som inte innehåller några hänvisningar till namngivna delegationer eller till kommissionens företrädare

Rådet har raderat vissa avsnitt av handlingar, stycken och delar av stycken som inte innehåller några hänvisningar till namngivna delegationer eller till kommissionens företrädare. En del, men inte alla, av dessa stycken innehåller fraser som "vissa delegationer ansåg..." eller "delegationerna framförde åsikten att ...". I ett par andra fall bestod det raderade materialet av ordförandeskapets kompromissförslag.

Ombudsmannen kan inte bekräfta att någon del av det raderade materialet i denna kategori skulle göra det möjligt att identifiera åsikterna från en enskild eller speciella delegationer eller från kommissionens företrädare. Även om rådet hänvisar till möjligheten att en expert skulle kunna göra en sådan identifiering, så verkar detta osannolikt med tanke på det raderade materialets natur.

Slutsatser

På grundval av sin granskning anser ombudsmannen att raderandet av åtminstone följande material inte verkar kunna motiveras med argumentet att ett offentliggörande skulle kunna göra det möjligt för någon, eventuellt en expert, att identifiera de ståndpunkter som intagits av enskilda delegationer eller av kommissionens representanter när det gällde de frågor som diskuterades i rådet:

Dokument 12241/01: fotnot på sidan 3 (med undantag av delegationens namn); styckena 17-21 och 23-27.

Dokument 10022/01: sidorna 29-36 (tabeller som innehåller en jämförelse mellan de viktigaste bestämmelserna i medlemsstaternas konkurrenslagor och artiklarna 81-82 i EG-fördraget).

Dokument 13798/00: styckena 5-8, 9-10 (partiella raderingar) och 14-15.

Dokument 12856/00: styckena 2 och 3 (partiell radering).

Dokument 13385/00: stycke 2.

Dokument 5843/01: styckena 4 och 5.

Dokument 6024/01: styckena 4 och 5.

Dokument 6622/01: styckena 3, 10 och 11.

Dokument 7692/01: styckena 12-18 samt bilaga.

Dokument 6834/01: stycke 3 (partiell radering), 6, 8 och 10.

Dokument 13563/01 består av två delar: en lägesrapport och bilagor. På grundval av sin granskning anser ombudsmannen att även styckena 6, 8, 10-12, 19-20 och 22 skulle kunna offentliggöras utan att man skulle kunna identifiera vilka ståndpunkter som framförts av en viss delegation eller specifika delegationer eller av kommissionens företrädare. I bilaga II till Dokument 13563/01 (ordförandeskapets kompromissförslag till förordningstext) verkar det inte finnas någon grund för att skilja mellan de delar av texten (med undantag av fotnoterna) som har offentliggjorts och de delar som har raderats, förutom att de senare avser frågor som anses vara politiskt känsligare. Ett offentliggörande av den raderade texten (med undantag av fotnoterna) skulle inte, enligt ombudsmannens bedömning, kunna gör det möjligt för någon, inte ens en expert, att identifiera åsikterna från en viss delegation eller enskilda delegationer, eller från kommissionens företrädare. Samma analys gäller också för raderingarna i Dokument 5158/01, som innehåller ett tidigare förslag till förordningstext.

Begäran om ytterligare information

Mot bakgrund av ovanstående bad ombudsmannen rådet att ompröva sin ståndpunkt beträffande det raderade material som anges ovan samt informera honom om det kunde tänka sig att ge klaganden tillgång till materialet.

Rådets svar

I sitt svar uppgav rådet att det hade nått en politisk överenskommelse om förslaget till förordning vid sitt sammanträde den 26 november 2002. Mot bakgrund av dessa framsteg ansåg rådet att klaganden nu kunde få tillgång till de aktuella handlingarna i sin helhet.

Klagandens kommentarer

I sina kommentarer uppgav klaganden att rådet verkade ha undanröjt anledningen till klagomålet genom att bevilja tillgång till de aktuella handlingarna, men hon uttryckte också sin frustration över att inte ha fått tillgång till handlingarna innan förordningen antogs. Klaganden tackade ombudsmannen för att ha tagit sig an hennes ärende.

BESLUTET

1 Vägran att bevilja full tillgång till vissa dokument

1.1 Rådet beviljade klaganden endast partiell tillgång till vissa dokument som gällde moderniseringen av EU:s konkurrensförfaranden. Klaganden hävdade att rådet raderade mer material än vad som kunde motiveras av dess uppgivna behov av att bevara sekretessen för de enskilda delegationernas ståndpunkter beträffande enskilda frågor som fortfarande diskuterades. Klaganden accepterade att rådet kunde behålla sekretessen för namnen på delegationerna, men hävdade att innehållet i de intagna ståndpunkterna borde släppas fritt, tillsammans med andra delar av de aktuella dokumenten.

1.2 Rådet motiverade sitt beslut att vägra tillgång till vissa delar av dokumenten genom att hänvisa till första stycket i artikel 4.3 i förordning (EG) nr 1049/2001.⁶⁰ Enligt rådet rör det aktuella förslaget ett antal extremt känsliga och kontroversiella frågor som, vid den aktuella tidpunkten fortfarande var föremål för svåra förhandlingar på politisk nivå inom rådet. Under förhandenvarande omständigheter skulle ett för tidigt utlämnande av innehållet i de preliminära ståndpunkter som intas av rådsledamöternas delegater och kommissionens företrädare under sammanträdena – och som av en expert lätt skulle kunna tillskrivas enskilda delegationer, även i frånvaro av en tydlig identifiering – kunna äventyra institutionens förmåga att finna kompromisslösningar och därvid omintetgöra rådets ansträngningar att komma fram till generella överenskommelser när det gäller en viktig lagtext.

⁶⁰

”Tillgång till en handling som upprättats av en institution för internt bruk eller mottagits av en institution, och som gäller en fråga där institutionen inte fattat något beslut, skall vägras om utlämnande av handlingen allvarligt skulle undergräva institutionens beslutsförfarande, om det inte föreligger ett övervägande allmänintresse av utlämnandet.”

1.3 Eftersom klaganden accepterade att rådet höll delegationernas namn hemliga, fokuserade ombudsmannen sin undersökning på om rådet hade raderat mer material än vad som var nödvändigt för detta syfte.

1.4 Efter en granskning av de aktuella dokumenten kom ombudsmannen fram till att vissa av raderingarna inte var motiverade utifrån rådets resonemang. Ombudsmannen informerade rådet om sina slutsatser och begärde att rådet skulle ompröva sin ståndpunkt.

1.5 I sitt svar uppgav rådet att det hade nått en politisk överenskommelse om förslaget till förordning⁶¹ vid sitt sammanträde den 26 november 2002. Mot bakgrund av dessa framsteg ansåg rådet att klaganden nu kunde få tillgång till de aktuella handlingarna i sin helhet.

1.6 I sina kommentarer till rådets svar uttryckte klaganden sin frustration över att inte ha fått tillgång till handlingarna innan förordningen antogs. Ombudsmannen anser därför att det är nödvändigt att fatta ett beslut angående klagandens anklagelser om administrativa missförhållanden vid rådet.

1.7 Ombudsmannen granskade de dokument som klaganden endast hade beviljats partiell tillgång till av rådet. Ombudsmannen anser att rådets påstående, att ett utlämnande av det raderade materialet skulle kunna göra det möjligt för någon att identifiera delegationernas, eller kommissionens sföreträdarnas, ståndpunkter när det gällde de frågor som diskuterades i rådet, inte kan rättfärdiga många av de raderingar som gjordes. Detta utgjorde ett exempel på administrativt missförhållande och ombudsmannen framför följaktligen en kritisk anmärkning.

1.8 Ombudsmannen anser inte att han behöver vidta några ytterligare åtgärder, eftersom rådet, sedan det nått en överenskommelse om det aktuella förslaget till förordning vid sitt sammanträde den 26 november 2002, nu har gett klaganden tillgång till de aktuella handlingarna.

2 Tillgång till kommissionens arbetsdokument

2.1 Klaganden hävdade att rådets resonemang inte rättfärdigade en radering av material i vissa av kommissionens arbetsdokument. Ombudsmannen påminner om att han framfört en kritisk anmärkning om omfattningen av de raderingar som rådet gjort i de aktuella handlingarna. Denna del av klagomålet gäller följaktligen enbart huruvida rådets resonemang kan tillämpas på kommissionens arbetsdokument.

2.2 Rådet hävdade att de aktuella dokumenten från kommissionen var icke-officiella handlingar som utarbetats som underlag för diskussioner i rådets arbetsgrupp och att de varken hade godkänts av kommissionen på kollegienivå eller var avsedda att vara bindande för kommissionen.

2.3 I sina kommentarer uppgav klaganden att hon var villig att acceptera att kommissionens arbetsdokument, som utarbetats som bidrag till rådets diskussioner, skulle behandlas på samma sätt som rådets handlingar. Klaganden verkar därför ha dragit tillbaka denna del av klagomålet.

3 Rådets online-register över dokument

3.1 Klaganden hävdade att rådets online-register över handlingar innehåller otillräcklig information.

3.2 Rådet hävdade att information om varje dokumentets upphovsman och mottagare samt en beskrivning av typen av dokument lätt kan erhållas från rådets online-register över dokument. Rådet är berett att diskutera en förbättring av det offentliga registrets användarvänlighet.

3.3 I sina kommentarer uppgav klaganden att hennes anmärkningar hade varit avsedda som en hjälp och att hon inte ville driva frågan vidare. Hon lämnade dessutom ett antal förslag till förbättring

⁶¹ Rådet antog förordningen den 16 december 2002: Rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i fördraget, EUT L1/1, 2003.

av vad hon ansåg vara en "unikt värdefull informationskälla". Ombudsmannen vidarebefordrade klagandens förslag till rådet för information.

3.4 Mot bakgrund av ovanstående anser ombudsmannen därför inte att det förekommit några administrativa missförhållanden i samband med denna del av klagomålet.

4 Slutsats

På grundval av ombudsmannens undersökningar av detta klagomål är det nödvändigt att göra följande kritiska anmärkning:

Ombudsmannen granskade de dokument som klaganden endast hade beviljats partiell tillgång till av rådet. Ombudsmannen anser att rådets påstående, att ett utlämnande av det raderade materialet skulle kunna göra det möjligt för någon att identifiera delegationernas, eller kommissionsföreträdarnas, ståndpunkter när det gällde de frågor som diskuterades i rådet, inte kan rättfärdiga många av de raderingar som gjorts. Detta utgjorde ett fall av administrativt missförhållande.

Ombudsmannen anser inte att han behöver vidta några ytterligare åtgärder eftersom rådet nu har gett klaganden tillgång till de aktuella handlingarna i deras helhet. Detta skedde sedan rådet nått en överenskommelse om det aktuella förslaget till förordning vid sitt sammanträde den 26 november 2002. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

RÅDETS ANSVAR FÖR ATT TILLSE ATT EUROPEISKA UNIONENS POLISSTYRKA I SARAJEVO RESPEKTERAR DE GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETERNA

Beslut i klagomål 1200/2003/OV (konfidentiellt) mot Europeiska unionens råd

KLAGOMÅLET

Enligt klaganden lyder fakta i ärendet som följer:

Förvaltningen för planeringsgruppen för Europeiska unionens polisuppdrag (EUPM) i Sarajevo sade upp klagandens anställningskontrakt utan att ange några skäl, och på grundval av obestyrkta anklagelser. Detta gjordes i strid med klagandens rätt till försvar.

Klaganden framförde sina invändningar mot uppsägningen i en skrivelse till planeringsgruppen av den 19 november 2002. I sitt svar av den 26 november 2002 uppgav chefen för EUPM:s planeringsgrupp att klagandens anställningskontrakt hade sagts upp på grund av hans olämpliga uppförande och eftersom han hade brutit mot de etiska regler som bestämts av EUPM:s planeringsteam, samt mot det ansvar han hade som en professionell medlem av uppdraget.

Den 17 december 2002 ingav klaganden ett klagomål till Europeiska ombudsmannen (2188/2002/OV). Detta klagomål var emellertid otillåtligt, eftersom klaganden inte hade gjort lämpliga hänvändelser till rådet beträffande klagomålets innehåll. Ombudsmannen uppmanade klaganden att skriva till rådet. Enligt klaganden skickade han därefter två rekommenderade brev till rådet, men utan att få något svar.

Den 26 juni 2003 ingav klaganden ifrågavarande klagomål till Europeiska ombudsmannen. Klaganden hävdade att hans kontrakt med EUPM hade sagts upp utan några skäl och på grundval av obestyrkta anklagelser, samt att rådet inte hade svarat på hans båda rekommenderade brev i ärendet. Han yrkade att rådet skulle fria honom från alla de anklagelser som riktats mot honom och att han skulle få lön för hela december 2002.

UNDERSÖKNINGEN

Rådets yttrande

I ett kort yttrande förklarade rådet att dess generalsekretariat inte lade sig i vare sig klagandens utnämning eller hans avskedande. Klaganden var direkt anställd av EUPM:s planeringsgrupp i enlighet med den behörighet som uppdraget erhållit genom rådets gemensamma åtgärd av den 11 mars 2002 om Europeiska unionens polisuppdrag⁶². Han avskedades av skäl som rådets generalsekretariat inte kände till.

Enligt artikel 2.1 i rådets gemensamma åtgärd skall "Planeringsgruppen ... bestå av en polischef för uppdraget/chef för planeringsgruppen och den personal som krävs för att hantera de uppgifter som är nödvändiga för uppdraget". EUPM kan vid behov rekrytera internationella civilanställda på kontraktbasis⁶³. Det är emellertid polischefen för uppdraget som har att utöva det operativa befälet över EUPM, att ta det dagliga ansvaret för operationerna⁶⁴ och att utöva de därmed sammanhängande befogenheterna. Bland dessa befogenheter ingår med nödvändighet rekrytering och eventuellt avskedande av de kontraktanställda, så som skedde med klaganden.

Av ovanstående framgår att det inte ankommer på rådets generalsekreterare att anställa (och eventuellt avskeda) EUPM:s kontraktanställda personal.

Klagandens kommentarer

Klaganden vidhöll sitt klagomål. Han uppgav att han redan börjat skicka skrivelser till advokater i Bryssel.

BESLUTET

1 Omfattningen av ombudsmannens undersökning

1.1 När ombudsmannen undersöker klagomål som gäller en kontraktuell förbindelse med gemenskapens institutioner eller organ, begränsar han sin undersökning till att reda ut om gemenskapens institution eller organ har försett honom med en sammanhängande och rimlig redovisning av den rättsliga grunden för sina handlingar och varför den anser att dess uppfattning om den kontraktuella förbindelsen är berättigad. Om detta är fallet drar ombudsmannen slutsatsen att hans undersökning inte kunnat påvisa något fall av administrativt missförhållande.

1.2 Ombudsmannens beslut i ett ärende som rör en kontraktuell förbindelse påverkar inte parternas rätt att få sin avtalstvist prövad och definitivt avgjord av en behörig domstol.

2 Uppsägning av kontraktet utan skäl och på grundval av obekräftade anklagelser

2.1 Klaganden hävdade att hans kontrakt med Europeiska unionens polisuppdrag (EUPM) i Sarajevo sades upp utan någon motivering och på grundval av obestyrkta anklagelser. Enligt klaganden hade hans rätt till försvar blivit kränkt.

2.2 Rådet hävdade att dess generalsekretariat inte lade sig i vare sig klagandens utnämning eller hans avskedande. Klaganden var direkt anställd av EUPM:s planeringsgrupp, i enlighet med den behörighet som uppdraget erhållit genom rådets gemensamma åtgärd av den 11 mars 2002 om Europeiska unionens polisuppdrag. Han avskedades av skäl som rådets generalsekretariat inte kände till.

⁶² EGT L 70, 13.3.2002, s. 1.

⁶³ Rådets gemensamma åtgärd av den 11 mars 2002 om en europeisk polisstyrka, artikel 5.3.

⁶⁴ Rådets gemensamma åtgärd av den 11 mars 2002 om en europeisk polisstyrka, artikel 4.1 och 7, tredje strecksatsen.

2.3 Ombudsmannen konstaterar att Europeiska unionens polisuppdrag upprättades genom rådets gemensamma åtgärd av den 11 mars 2002⁶⁵. Enligt artikel 4.1 i den gemensamma åtgärden skall polischefen för uppdraget, utsedd av rådet, ha det operativa ansvaret för EUPM och ta det dagliga ansvaret för EUPM:s operationer. Enligt artikel 4.4 skall polischefen för uppdraget dessutom ha ansvaret för den disciplinära kontrollen av de anställda. I artikel 3.2 i avtalet mellan EU och Bosnien och Hercegovina om EUPM:s aktiviteter i Bosnien och Hercegovina⁶⁶ anges att polischefen skall rapportera till generalsekreteraren/den höge representanten för EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik genom Europeiska unionens speciella sändebud i Bosnien och Hercegovina.

2.4 Mot bakgrund av de bestämmelserna anser ombudsmannen att rådet har ansvaret för att tillse att EUPM i sitt handlande respekterar rättsstatens principer och de grundläggande rättigheter som erkänns av Europeiska unionen.

2.5 Ombudsmannen har mycket noggrant studerat de handlingar som ingivits av klaganden och rådet. På grundval av dessa handlingar förefaller fakta i ärendet vara som följer:

(i) Klagandens anställningskontrakt undertecknades den 26 juni 2002 av EUPM:s planeringsgrupp, i enlighet med artikel 5.3 i rådets gemensamma åtgärd av den 11 mars 2002 om Europeiska unionens polisuppdrag. I den gemensamma åtgärden sägs att *"EUPM skall efter behov rekrytera internationell civilpersonal och lokalanställda på kontraktbasis"*. Kontraktet löpte från den 1 juli till den 31 december 2002.

(ii) Uppsägningen av klagandens kontrakt var en disciplinär åtgärd. Dokumentationen som ingivits av klaganden innehåller ett meddelande av den 12 november 2002 från planeringsgruppens juridiske rådgivare med rubriken *"Rekommendation i ett disciplinärt ärende"*. I meddelandet anges att en intern undersökningsrapport hade utarbetats av biträdande polischefen rörande ett påstått tjänstefel från klagandens sida. Det påstådda tjänstefelet skulle gälla ett förhållande mellan klaganden och en moldavisk kvinna som uppehöll sig illegalt i Bosnien och Hercegovina, där hon arbetade som dansare i två lokala barer och som klaganden påstods ha betalat för vissa *"tjänster"*. I meddelandet, som också nämner *"kommersiell sexuell handel"*, dras slutsatsen att *"(...) eftersom han är en medlem av EUPM:s planeringsgrupp och därmed har en skyldighet att inte uppmuntra illegal verksamhet, borde [klaganden] ha varit försiktigare när det gällde att inleda en känslomässig/romantisk förbindelse med X. Eftersom han åsidosatt kravet på att uppträda anständigt och förbehållsamt i detta avseende har [klaganden] äventyrat EUPM:s planeringsgrupps fläckfria rykte"*.

(iii) Den juridiske rådgivarens slutsats och rekommendation var att *"[klaganden] har genom sitt uppträdande på ett allvarligt sätt åsidosatt de skyldigheter som framgår av hans anställningskontrakt. [Klaganden] har på ett allvarligt sätt äventyrat EUPM:s planeringsgrupps goda rykte. Hans handlingar har i detta avseende utgjort ett allvarligt fall av tjänstefel. EUPM:s polischef uppmanas att med omedelbar verkan upphäva [klagandens] anställningskontrakt"*. Som rättslig grund för upphävandet av kontraktet hänvisar den rättslige rådgivaren till kontraktets paragraf 15, där det sägs att *"vid fall av allvarligt tjänstefel förbehåller sig arbetsgivaren rätten att upphäva den anställdes kontrakt utan föregående skriftlig uppsägning"*. Uppdragets polischef beslutade att säga upp klagandens anställningskontrakt med verkan från den 8 december 2002.

2.6 I artikel 41 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (Rätt till god förvaltning) ingår vars och ens rätt att bli hörd innan en enskild åtgärd som skulle beröra honom eller henne negativt vidtas mot honom eller henne. På grundval av den bevisning som står till ombudsmannens förfogande verkar det som klaganden aldrig fick en möjlighet att framföra sin åsikt beträffande påstådda fakta som utgjorde grunden för de disciplinära åtgärder som vidtogs mot honom. Detta utgör ett fall av administrativt missförhållande. Eftersom klagandens anställningskontrakt sades upp för över ett år sedan, är det inte lämpligt att föreslå en vänskaplig förlikning. Ombudsmannen gör därför den kritiska anmärkning som anges nedan.

⁶⁵ EGT L 70, 13.3.2002, s. 1.

⁶⁶ EGT L 293, 29.10.2002, s. 2.

3 Klagandens yrkanden

3.1 Klaganden yrkar att rådet skall fria honom från alla de anklagelser som riktats mot honom och att han skall få lön för hela december 2002.

3.2 Ombudsmannen anser att lämpligt tillvägagångssätt för klaganden skulle vara att rikta ovanstående krav direkt till rådet, som skulle kunna beakta dem i ljuset av ombudsmannens resultat och slutsatser i 2.6 ovan. Om han inte är nöjd med svaret från rådet, skulle klaganden ha en möjlighet att antingen väcka talan i en behörig domstol eller inge ett nytt klagomål till Europeiska ombudsmannen.

4 Underlåtenhet att svara

4.1 Klaganden hävdar att rådet inte besvarade de båda rekommenderade brev som han skickade angående sitt avskedande. Rådet kommenterade inte denna punkt, utan konstaterade bara att det inte lagt sig i klagandens rekrytering eller avskedande.

4.2 Ombudsmannens kansli bad klaganden om kopior av de båda rekommenderade brev som han skickat till rådet. Klaganden hade ingen kopia av det ena rekommenderade brevet. Vad gäller det andra, daterat den 18 mars 2003, framgår det att det skickades den 19 mars 2003 till chefen för GD A (Personal och administration) i rådets generalsekretariat.

4.3 Enligt principerna för god förvaltningssed skall institutionerna besvara skrivelser som inges av medborgarna⁶⁷. I det här aktuella fallet verkar det som om rådet varken har besvarat klagandens skrivelse eller förklarat skälen till sin underlåtenhet att svara. Detta utgör ett exempel på administrativt missförhållande, och ombudsmannen framför nedanstående kritiska anmärkning.

5 Slutsats

På grundval av Europeiska ombudsmannens undersökning av del 2 och 4 i detta klagomål är det nödvändigt att göra följande kritiska anmärkningar:

I artikel 41 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (Rätt till god förvaltning) ingår vars och ens rätt att bli hörd innan en enskild åtgärd som skulle beröra honom eller henne negativt vidtas mot honom eller henne. På grundval av den bevisning som står till ombudsmannens förfogande verkar det som klaganden aldrig fick en möjlighet att uttrycka sin åsikt om de påstådda fakta som utgjorde grunden för de disciplinära åtgärder som vidtogs mot honom. Detta utgör ett fall av administrativt missförhållande.

Enligt principerna för god förvaltningssed skall institutionerna besvara skrivelser från medborgarna⁶⁸. I det här aktuella fallet verkar det som om rådet varken har besvarat klagandens skrivelse eller förklarat skälen till sin underlåtenhet att svara. Detta utgör ett fall av administrativt missförhållande.

Eftersom dessa aspekter av ärendet berör förfaranden som har att göra med vissa tidigare händelser är det inte lämpligt att försöka åstadkomma en vänskaplig förlikning. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

⁶⁷ Artikel 13 i EU:s kodex för god förvaltningssed.

⁶⁸ Artikel 13 i EU:s kodex för god förvaltningssed.

3.4.3 Europeiska kommissionen

FELAKTIG INFORMATION I ETT UPPHANDLINGSFÖRFARANDE

Beslut i klagomål 1351/2001/(ME)(MF)BB mot Europeiska kommissionen

KLAGOMÅLET

Enligt klagomålet, som ingavs i september 2001, så var klaganden projektansvarig för anbudet från konsortiet "Integration GmbH" i samband med upphandlingsförfarandet EuropeAid/112404/C/SV (del 1) som gällde övervakning av genomförandet av projekt (Takis och Balkan). Han klagade för konsortiets räkning.

Den 5 juni 2001 begärde Europeiska kommissionen in anbud på tjänsten att övervaka genomförandet av projekt (Takis och Balkan), tillsammans med fyra andra poster. Den 9 juli 2001 lämnade konsortiet "Integration GmbH" in ett anbud avseende anbudsinfordran Europeaid 112404/C/SV (del 1) till kommissionens samarbetsbyrå EuropeAid.

Den 18 juni 2001, innan anbudet lämnades in, begärde klaganden, tillsammans med andra anbudsgivare, ett förtydligande från kommissionen när det gällde vissa punkter i anbudssunderlaget. En av de frågor som klaganden ställde till kommissionen gällde bedömningen av anbudets ekonomiska del. Klaganden frågade om denna bedömningen gjordes på grundval av enhetspris eller totalpris. Den 20 juni 2001 svarade kommissionen klaganden att "bedömningen av den ekonomiska delen av anbudet görs på grundval av enhetspriser/fasta kostnader och löner" (punkt B i den förtydligande skrivelsen med rubriken "Redovisning av kostnader och ekonomiskt erbjudande"). Klaganden baserade följaktligen sitt anbud på antagandet att den ekonomiska bedömningen skulle baseras på enhetspriser. Klagandens anbud innehöll ett stort antal "arbetsdagar för experter", eftersom han var medveten om att ett större antal arbetsdagar för experter inte automatiskt skulle vara till nackdel för ett anbud som baseras på enhetspriser.

Den 7 september 2001 hörde klaganden ryktas att han eventuellt hade förlorat kontraktet på grund av det offererade totalpriset och att en annan anbudsgivare hade tilldelats kontraktet eftersom dennes anbud innehöll ett betydligt mindre antal "arbetsdagar för experter". Klaganden skrev därefter till kommissionen den 11 september 2001 och bad om ett förtydligande när det gällde metoden för att bedöma priser. När han ringde upp kommissionen fick klaganden veta att denna hans andra skrivelse inte skulle besvaras. Kontraktet tilldelades en annan anbudsgivare för en sexmånadersperiod.

I sitt klagomål till ombudsmannen hävdade klaganden att det eventuellt förekommit oegentligheter i samband med anbudsförfarandet.

Klagandens påståenden kan sammanfattas i följande huvudpunkter:

- (i) Klaganden ville veta om bedömningen av anbudens verkliga baserades på enhetspriser.
- (ii) Om bedömningen av den ekonomiska delen av anbudet gjordes på grundval av totalpriset borde kommissionen skjuta upp anbudsförfarandet och undersöka om inte denna felaktiga granskningsmetod resulterat i en felaktig rangordning av anbudsgivarna. Om detta var fallet borde anbudet omberäknas på grundval av angivna enhetspriser.

UNDERSÖKNINGEN

Kommissionens yttrande

I sitt yttrande framhöll Europeiska kommissionen sammanfattningsvis följande:

Klaganden kontaktade kommissionens olika enheter flera gånger under anbudsförfarandet. Kommissionen ansåg att klagandens beteende kunde betraktas som ett försök att få tillgång till konfidentiell information rörande anbudsförfarandet. Kommissionen framförde dessutom "sitt kraftiga missnöje med det sätt på vilket klaganden utnyttjat medlingsförfarandet (...) Klagomålet förefaller ha inletts enbart i syfte att påverka kommissionens enheter under upphandlingsförfarandet".

Kontraktet tilldelades i enlighet med gällande bestämmelser, framförallt i enlighet med avsnitt 4 i förfarandemanualen. Klagandens anbud avvisades eftersom det var mindre kostnadseffektivt.

När det gällde kriterierna för tilldelning av kontraktet, uppgavs i anbudsinfordran att "i den ekonomiska delen av anbudet måste följande redovisas: hela budgeten för de tjänster som beskrivs i anbudsunderlaget för ett visst år, nämligen det första. Denna budget kommer att ligga till grund för bedömningen av anbudet." I avsnitt 11.10.02 i förfarandemanualen anges reglerna för den ekonomiska bedömningen av anbudet.

Punkt B i den förtydligande skrivelse som skickades till klaganden den 20 juni 2001 bör inte användas lösryckt ur sitt sammanhang eller från bestämmelserna i anbudsinfordran och anbudsunderlaget. Även om den förtydligande skrivelsen skickades till samtliga anbudsgivare var klaganden den ende som utnyttjade denna punkt för att ifrågasätta anbudsförfarandet, vilket visar en brist på logik i hans tolkning av denna punkt.

När det gäller övervakningskontrakt görs den ekonomiska utvärderingen alltid på grundval av totalpriset. Denna fråga har aldrig kommit upp i samband med tidigare anbudsinfordringar. Med tanke på att klagandens anbud var framgångsrikt när det gällde det förra övervakningssystemet, borde han ha varit väl insatt i reglerna för upphandlingsförfarandet.

Europeiska kommissionens rådgivande kommitté för upphandling och avtal (i fortsättningen ACPC) avgav ett positivt yttrande över kommissionens val den 19 september 2001. Detta yttrande intygade att den tekniska och ekonomiska värderingen av anbudet uppfyllde kraven i förfarandemanualen, anbudsunderlaget och den förtydligande skrivelsen till anbudsgivarna.

Klagandens kommentarer

I sina kommentarer framhöll klaganden sammanfattningsvis följande:

Genom att inge ett klagomål till ombudsmannen trodde klaganden att han hade valt rätt förfarande.

Klaganden kontaktade kommissionens olika enheter flera gånger under anbudsförfarandet. Syftet var att göra kommissionen uppmärksam på eventuella administrativa missförhållanden på grund av ett oklart anbudsunderlag, en missledande förtydligande skrivelse samt överträdelser av gällande metoder för övervakning av Tacis. Klaganden tog inte initiativet att kontakta kommissionen för att få tillgång till konfidentiell information. Tvärtom fick konsortiet information om kommissionens rekommendationer till ACPC från diverse andra källor.

Det var just den samlade erfarenheten hos de fem företag som ingick i det konsortium som lämnade in anbudet som fick dem att kräva en förtydligande skrivelse. Det var deras kunskaper beträffande de grundläggande skillnaderna mellan Tacisövervakning och allmän övervakning som gjorde att de underrättade kommissionen. Klaganden visste att beträffande allmän övervakning (delarna 2-5) var de årliga kontrollbesöken noggrant definierade och den ekonomiska utvärderingen baserad på totala priser. När det däremot gällde Tacisövervakning (del 1) hade kravet på kontroller bara definierats i allmänna termer i anbudsunderlaget ("antalet kontrollbesök per år kommer att bestämmas ... sedan projektledarnas individuella krav blivit kända"). Eftersom klaganden kände till att den ekonomiska utvärderingen i sådana fall skulle baseras på enhetspriser, i enlighet med revisionsrättens särskilda rapport nr 16/2000, bad klaganden kommissionen om ett förtydligande.

Därutöver hävdade klaganden att meningen "bedömningen av den ekonomiska delen av anbudet görs på grundval av enhetspriser/fasta kostnader" i den förtydligande skrivelse som skickades av

kommissionen inte kunde återfinnas i någon del av den dokumentation som han hade tillgång till. Klaganden utformade därför sitt anbud i enlighet med revisionsrättens tolkning av vilken metod som bör tillämpas i sådana oklara fall.

Klaganden instämde i kommissionens uppfattning att denna mening i den förtydligande skrivelsen borde betraktas i ljuset av hela texten, inklusive anbudsinfordran och anbudsunderlaget. Klagomålet gällde emellertid inte enbart den klargörande skrivelsen, utan också olika avsnitt i anbudsunderlaget.

I sitt yttrande över klagomålet citerade kommissionen en annan uppsättning regler för förfarandet i samband med den ekonomiska utvärderingen än den som anges i den förtydligande skrivelsen. Den dokumentation som är tillgänglig för företag som lämnar in anbud och som finns utlagd på kommissionens webbsida för EuropeAid, innehåller ingen sådan förfarandemanual. Klaganden baserade sitt anbud på "Praktisk vägledning för upphandlingsförfarandet i samband med EG:s externa bistånd" från januari 2001, och i den finns inget avsnitt 11.10.02. Enligt klaganden baseras denna handledning på ett dokument med rubriken "Instruktionsmanual" som antogs den 10 november 1999 av den gemensamma tjänstenheten för yttre förbindelser. Klaganden antog att kommissionen antingen citerade från ett internt dokument eller en tidigare version av denna Instruktionsmanual.

I sina avslutande kommentarer framhöll klaganden att han önskade komma fram till en "vänskaplig intern lösning" på detta ärende.

Klagandens ytterligare kommentarer

Den 30 maj 2002 skickade klaganden ytterligare kommentarer till Europeiska ombudsmannen. Han framhöll att det brådskade med hans klagomål, eftersom kommissionen tilldelade det omtvistade kontraktet för en sexmånadersperiod som löpte ut den 15 juni 2002. Han underströk också att han önskade att tvisten skulle lösas på fredlig väg.

OMBUDSMANNENS FÖRSÖK ATT ÅSTADKOMMA EN VÄNSKAPLIG FÖRLIKNING

Möjligheten till en vänskaplig förlikning

Efter en noggrann granskning av kommissionens yttrande och den klagandes kommentarer blev ombudsmannens preliminära slutsats att det kunde föreligga ett fall av administrativa missförhållande vid kommissionen. Skälen till denna slutsats var sammanfattningsvis följande:

Europeiska ombudsmannen konstaterar att kommissionen i den förtydligande skrivelse som skickades till samtliga anbudsgivare uppgav att den ekonomiska bedömningen skulle ske på grundval av enhetspriser. Enligt de regler som gäller för upphandlingsförfaranden är en förtydligande skrivelse som skickas till samtliga anbudsgivare bindande för kommissionen. Senare, i sitt yttrande, uppgav kommissionen emellertid att när det gäller övervakningskontrakt görs utvärderingen alltid på grundval av totalpriset. Genom att först uppges att den skulle tillämpa enhetspriser och sedan i stället tillämpa totalprismetoden har kommissionen, enligt ombudsmannens bedömning, inte följt reglerna som gäller för anbudsförfaranden.

Den 15 juli 2002 skickade ombudsmannen därför ett förslag till vänskaplig förlikning till kommissionen i enlighet med artikel 3.5 i ombudsmannens stadgar. I sin skrivelse uppmanade ombudsmannen kommissionen att överväga åtgärder för att tillfredsställa klaganden och därigenom åstadkomma en vänskaplig förlikning som kunde undanröja det eventuella fallet av administrativa missförhållande.

Kommissionens svar

I sitt svar av den 18 november 2002 informerade kommissionen ombudsmannen om att den inte kunde acceptera den lösning som föreslagits av Europeiska ombudsmannen. Kommissionen instämde på formella grunder inte i klagandens slutsatser och avvisade påståendet att dess

tjänstenheter skulle vara ansvariga för hans feltolkning. Kommissionen ansåg att den följt de regler och principer som gäller för upphandlingsförfaranden.

Kommissionen påpekade att klaganden i sina kommentarer till Europeiska ombudsmannen förklarade sig ha baserat sitt förslag på "Praktisk vägledning för upphandlingsförfarandet i samband med EG:s externa bistånd". Tvärtom mot vad klaganden antyder så förutser den praktiska vägledningen att kommissionen endast ingår två typer av servicekontrakt och därvid tillämpar två typer av ekonomisk utvärdering.

Den första typen av kontrakt kallas totalkostnadskontrakt, där den ekonomiska delen av anbudet, som består av en enda dokumentsida, måste ange anbudsgivarens totalpris för att tillhandahålla den tjänst som beskrivs i den tekniska delen av anbudet.

För den andra typen, det ersättningsbaserade kontraktet, görs en jämförelse på grundval av de totalbelopp som erhålls genom att multiplicera ersättningen per enhet med motsvarande antal arbetsdagar. Den ekonomiska delen av anbudet måste innehålla en detaljerad budget och prognos över kassaflöde. Den ersättning per enhet som skall betalas för de experter som konsulten tillhandahåller för att utföra tjänsterna anges, tillsammans med avskrivning för oförutsedda utgifter, i budgetspecifikationen.

Trots att han utformat sitt anbud enligt den praktiska vägledningen, förväntade sig klaganden att kommissionen skulle tillämpa en tredje metod som innebar att man jämförde det genomsnittliga enhetspriset, en metod som inte förekommer i den praktiska vägledningen. Kommissionen underströk att revisionsrätten i sin rapport nr 16/2000, vilken klaganden nämnde för att verifiera sin tolkning, anger att metoden att jämföra genomsnittligt enhetspris har övergetts.

Kommissionen anser att, i ljuset av de metoder som angavs i den praktiska vägledningen och med beaktande av att kontraktet inte var ett totalkostnadskontrakt, så underströk det förtydligande som lämnats att man i valet mellan de båda utvärderingsmetoderna skulle välja den metod som baserades på en jämförelse mellan enhetspriser/fasta kostnader och ersättningar, och att totalkostnadsmetoden inte skulle väljas. Kommissionen ansåg därför att anbudsgivarna hade erhållit ett förtydligande av vilken metod som skulle tillämpas och att utvärderingen av den ekonomiska delen av anbudet följde de regler som gällde för upphandlingsförfarandet.

Kommissionen underströk att klaganden var den ende som hade feltolkat förtydligandet av de totalt 26 anbudsgivare som erhållit samma förtydligande. Enligt kommissionen var det förtydligande som lämnats angående tilldelningsförfarandet tillämbart på samtliga delar i upphandlingen, och klaganden hade lämnat in anbud på ytterligare fyra delar utan att ifrågasätta den ekonomiska bedömningen.

Klagandens kommentarer till kommissionens svar

I sina kommentarer till detta yttrande framhöll klaganden sammanfattningsvis följande:

Kommissionens argument visade på den förvirring som rådde när det gällde bedömningsmetoden. Kommissionen hänvisade i sitt svar till dokument som inte ingick i anbudsupplaget. Om kommissionen hade för avsikt att ingå ett ersättningsbaserat kontrakt så hade den i detta fall inte följt sina egna, upprepade gånger återopade, regler.

Den förtydligande skrivelsen var bindande för kommissionen enligt de regler som gällde för upphandlingsförfarandet. Men det "förtydligande" som kommissionen lämnade var vilseledande och inte baserat på kommissionens instruktioner. Klaganden ifrågasatte argumentet att enhetsprismetoden hade övergetts.

Enligt klaganden försökte kommissionen misskreditera klaganden och skada dennes trovärdighet och integritet genom att nämna att konsortiet var den enda av totalt 26 anbudsgivare som klagat. Tvärtom hade endast två anbud granskats för del 1. Det var uppenbart att det vinnande konsortiet inte hade någon anledning att klaga.

Kommissionens passivitet hade orsakat följande direkta och indirekta skador:

a) Ekonomisk förlust:

- Förlust av servicekontrakt under 3 år.
- Ersättning och "överbrygningskompensation" som betalats till nyckelpersoner inom personalen för att hålla dem kvar för det fall tvisten kunde avgöras skyndsamt.
- Förlust av nio högt kvalificerade övervakningsexperter till det framgångsrika konsortiet.
- Kostnader för juridisk rådgivning och avsevärd tid för att besvara kommissionens påståenden.

b) Icke-ekonomisk skada:

- Skada på klagandens rykte och integritet genom kommissionens närmast personliga anklagelser.

Klaganden avslutade sina synpunkter med att begära en skyndsam, vänskaplig lösning för att undvika en lång rättslig tvist.

BESLUTET

1 Kommissionens kritik mot klaganden för att denne vänt sig till ombudsmannen

1.1 I sitt yttrande i klagomålet uttryckte kommissionen "sitt kraftiga missnöje med det sätt på vilket klaganden utnyttjat medlingsförfarandet (...) klaganden förefaller ha ingett ett klagomål till Europeiska ombudsmannen enbart i syfte att påverka kommissionens enheter under upphandling sförfarandet". Europeiska ombudsmannen tolkade denna kritik så, att den skulle avse det faktum att klaganden klagade till Europeiska ombudsmannen innan upphandlingsförfarandet hade avslutats.

Ombudsmannen ansåg det nödvändigt att göra följande kommentarer beträffande denna del av kommissionens yttrande.

1.2 Rätten att klaga till Europeiska ombudsmannen garanteras av EG-fördraget och av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Ombudsmannen anser inte att det var lämpligt av den institution klagomålet gäller att spekulera i anledningarna till att en medborgare väljer att utöva sin grundläggande rättighet att inge ett klagomål.

1.3 Ombudsmannen påpekade att en undersökning av ombudsmannen inte har en uppskjutande effekt på administrativa förfaranden. Ombudsmannen kan inte heller ogiltigförklara ett beslut om att tilldela ett kontrakt. Ett klagomål till ombudsmannen är därför inte ett förfarande av den typ som EG-domstolen nämner i Alcatelmålet, genom vilket anbudsgivaren i ett upphandlingsförfarande kan begära omprövning av den upphandlande myndighetens beslut innan kontraktet undertecknas. En anbudsgivare som önskar utnyttja en möjlighet till prövning utanför domstolsväsendet har möjligheten att inge ett klagomål till ombudsmannen rörande administrativa oegentligheter i samband med ett kontraktstilldelningsförfarande.

1.4 Mot denna bakgrund ansåg ombudsmannen det lämpligt att nämna att det här aktuella ärendet utgjorde en del av bakgrunden till ombudsmannens undersökning på eget initiativ (OI/2/2002/IJH) beträffande vilka rättsmedel som står till förfogande för anbudsgivarna i upphandlingsförfaranden som organiseras av kommissionen. Undersökningen på eget initiativ, vilken fortfarande pågår, rör emellertid inte sakinnehållet i det här aktuella ärendet.

2 Anklagelsen om oegentligheter i samband med upphandlingsförfarandet

2.1 Klaganden påstod att det eventuellt kunde ha förekommit oegentligheter i samband med upphandlingsförfarandet. Klaganden vill veta om bedömningen av anbudens verkliga baserades på enhetspriser.

2.2 Kommissionen hävdade att kontraktet tilldelats i enlighet med gällande bestämmelser och att rådgivande kommittén om upphandling och avtal hade avgett ett positivt yttrande.

2.3 Vad gäller granskningskriterierna uppgav kommissionen i sitt yttrande att granskningen alltid genomförs på basis av totalpriset när det gäller övervakningskontrakt. Ombudsmannen ansåg därför att klagandens begäran om att få information hade tillgodosetts.

2.4 Ombudsmannen konstaterade att kommissionen i sitt svar på ombudsmannens förslag till vänskaplig förlikning bekräftat att den i sitt svar på klagandens begäran om förtydligande uppgett att totalprismetoden inte skulle användas. Eftersom kommissionen i sitt yttrande uppgett att totalprismetoden alltid används för övervakningskontrakt, förefaller kommissionen ha lämnat felaktig information i sitt svar på klagandens begäran om ett förtydligande av granskningsförfarandet och därigenom underlåtit att följa de regler som gäller för upphandlingsförfaranden. Detta utgjorde ett fall av administrativa missförhållande, varför ombudsmannen gjorde nedanstående kritiska anmärkning.

3 Klagandens yrkanden

3.1 Klagandens ursprungliga yrkande var att om utvärderingen av den ekonomiska delen av anbudet hade gjorts på grundval av totalpriset borde kommissionen skjuta upp anbudsförfarandet och undersöka om inte denna felaktiga granskningsmetod resulterat i en felaktig rangordning av anbudsgivarna. Om detta var fallet borde anbuderna omberäknas på grundval av angivna enhetspriser.

I sina kommentarer till kommissionens svar på ombudsmannens förslag till vänskaplig förlikning framförde klaganden ett nytt skadeståndsyrkande.

3.2 Vad gäller klagandens ursprungliga krav påminner ombudsmannen om att klagomål till ombudsmannen, i enlighet med vad som angetts i 1.3 ovan, inte har en uppskjutande effekt på administrativa förfaranden samt att ombudsmannen inte heller kan ogiltigförklara ett beslut att tilldela ett kontrakt. Ombudsmannen konstaterade dessutom att upphandlingsförfarandet i fråga ledde fram till tilldelningen av ett kontrakt som löpte ut den 15 juni 2002. Ombudsmannen drog därför slutsatsen att det inte längre var möjligt att uppfylla klagandens yrkanden att skjuta upp samt granska värderingsförfarandet.

3.3 Vad gäller klagandens nya yrkande på skadestånd konstaterade ombudsmannen att klaganden önskade se en snabb och vänskaplig lösning av ärendet. Ombudsmannen ansåg emellertid inte att det var möjligt för honom att åstadkomma en vänskaplig förlikning i detta ärende, eftersom kommissionen redan hade avvisat ombudsmannens förslag till vänskaplig förlikning. Ombudsmannen ansåg därför att det var lämpligt att avsluta ärendet med en kritisk anmärkning beträffande det fall av administrativt missförhållande som anges i 2.4 ovan och för klaganden att rikta sitt nya skadeståndskrav direkt till kommissionen. Ombudsmannen konstaterade att klaganden var medveten om möjligheten att väcka talan i domstol för att genomdriva sina krav.

4 Slutsats

På grundval av Europeiska ombudsmannens undersökningar i detta klagomål är det nödvändigt att göra följande kritiska anmärkning:

Ombudsmannen konstaterade att kommissionen i sitt svar på ombudsmannens förslag till vänskaplig förlikning bekräftade att den i sitt svar på klagandens begäran om förtydligande uppgett att totalprismetoden inte skulle användas. Eftersom kommissionen i sitt yttrande uppgett att totalprismetoden alltid används för övervakningskontrakt, förefaller kommissionen ha lämnat felaktig information i sitt svar på klagandens begäran om ett förtydligande av granskningsförfarandet och därigenom underlåtit att följa de regler som gäller för upphandlingsförfaranden. Detta utgör ett fall av administrativt missförhållande.

Av de skäl som anges i 3.3 ovan anser ombudsmannen inte att det är möjligt för honom att åstadkomma en vänskaplig förlikning i detta ärende. Med tanke på att den kritiska anmärkningen

berör förfaranden som har att göra med vissa tidigare händelser är det inte lämpligt att undersöka ärendet vidare. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

IST-PROGRAMMETS FUNKTION

Beslut i klagomål 221/2002/ME mot Europeiska kommissionen

I februari 2002 ingavs ett klagomål till ombudsmannen för MRA Consultants Limiteds räkning. Klagomålet var riktat mot Europeiska kommissionen och rörde IST-programmet, ett delprogram inom femte ramprogrammet. Sammanfattningsvis hävdade klaganden att IST-programmet inte fungerade som avsett och att felaktiga utvärderingskriterier använts under år 2000. Klaganden framhöll framför allt att utvärderingen för år 2000 baserats på finansiering per deltagare i stället för finansiering per användare, som uppges i IST:s vägledning för förslagsgivare. Klaganden krävde en bättre förvaltning av, samt effektivitet inom, IST-programmet och att rätt utvärderingskriterier skulle tillämpas.

Kommissionen hävdade att den tagit klagandens anklagelser mycket allvarligt, att den kontrollerat sitt utvärderingsförfarande och vid flera tillfällen förklarat sin ståndpunkt för klaganden. Utvärderingen grundades på texten i förslagsinfordran, arbetsprogrammet och utvärderingsmanualen. Därför hade rätt utvärderingskriterier tillämpats. Enligt kommissionen var termerna "deltagare" och "användare" inbördes utbytbara.

Ombudsmannen konstaterade att det bästa förslaget inte nådde upp till gränsvärdena för tre av de fem tillämpbara kriterierna enligt den sammanfattande utvärderingsrapporten. De fem kriterier som angavs var samma som angavs i den utvärderingsmanual som gällde för förslagsinfordran. Dessutom konstaterade ombudsmannen att det inte fanns någon hänvisning i förslagsinfordran till handledningen för förslagsgivare såsom ett bindande dokument och att det i själva handledningen för förslagsgivare uppgavs att den inte ersätter gällande regler och villkor. Under dessa omständigheter ansåg inte ombudsmannen att det hade visats att kommissionen hade tillämpat felaktiga utvärderingskriterier.

Ombudsmannen ansåg emellertid att det var nödvändigt att göra en kritisk anmärkning avseende kommissionens användning av termerna "användare" och "deltagare". Ombudsmannen påminde om att det enligt principerna för god förvaltningssed krävs att kommissionen lämnar korrekt information till medborgarna. Kommissionen bör därför undvika att utforma sin information på ett sätt som kan verka vilseledande eller onödigt komplicerad. Ombudsmannen konstaterade att termerna "användare" och "deltagare" inte var synonymer enligt normalt språkbruk. Ombudsmannen konstaterade dessutom att det aktuella programmet reglerades av ett stort antal dokument, med olika rättslig ställning och med ett flertal korsvisa hänvisningar. Under dessa omständigheter ansåg ombudsmannen att kommissionens användning av termerna "användare" och "deltagare" som inbördes utbytbara utgjorde ett ytterligare onödigt hinder för en tydlig kommunikation med medborgarna.

PÅSTÅDD UNDERLÅTENHET ATT FATTA BESLUT I ETT KLAGOMÅL GÄLLANDE ÖVERTRÄDELSE (ARTIKEL 226 I EG-FÖRDRAGET)

Beslut i klagomål 1237/2002/(PB)OV mot Europeiska kommissionen

KLAGOMÅLET

Upprinnelsen till detta klagomål är ett tidigare klagomål till ombudsmannen (801/2000/(ME)PB) som ingavs av klaganden angående samma sak och som avslutades den 8 juni 2001. I det tidigare klagomålet hävdade klaganden att Europeiska kommissionen hade behandlat hans klagomål

mot Danmark om överträdelse av gemenskapsrätten på ett felaktigt sätt. Detta klagomål om överträdelse hade ingetts till kommissionen och registrerats av dess generalsekretariat i januari 1998. Klagandens klagomål mot de danska myndigheterna avsåg sammanfattningsvis att dansk beskattning av begagnade bilar som importeras från andra medlemsstater inom EU strider mot EG:s bestämmelser om fri rörlighet. I sitt svar på påståendet uppgav kommissionen att skälet till förseningen när det gällde att fatta ett slutligt beslut rörande klagomålet om överträdelse var ett pågående domstolsärende vars utgång man ville avvakta. Ombudsmannen accepterade kommissionens ståndpunkt och konstaterade dessutom att kommissionen hade lovat att fatta ett beslut i klagandens överträdelseärende i oktober 2001 och att klaganden och ombudsmannen skulle informeras om beslutet.

Den 15 februari 2002 informerade klaganden ombudsmannen om att han inte hade erhållit någon information från kommissionen om sitt klagomål. Ombudsmannen uppmanade kommissionen att kommentera klagandens påstående. Kommissionen svarade att förseningen berodde på nya domstolsärenden och på att vissa medlemsstater underlätit att besvara en begäran om yttrande. Kommissionen upprepade sin avsikt att informera klaganden om resultatet av hans klagomål om överträdelse, men denna gång uppgav kommissionen ingen tidsfrist för sina slutsatser.

I juni 2002 hade klaganden fortfarande inte informerats om något beslut från kommissionen rörande sitt klagomål om överträdelse. Han ingav därför ett andra klagomål till ombudsmannen mot kommissionen.

I klagomålet som ingavs i juni 2002 hävdar klaganden att kommissionen handlat i strid med god förvaltningssed genom att inte ta ställning i de frågor som han tog upp sitt klagomål rörande en överträdelse. Klaganden yrkar att kommissionen omedelbart bör ta ställning till de frågor han tog upp i sitt klagomål om överträdelse av gemenskapsrätten.

UNDERSÖKNINGEN

Kommissionens yttrande

I sitt yttrande medger kommissionen att tre frågor från klaganden återstår att besvara:

1 Den första gäller gränsöverskridande långtidsleasing av fordon som registrerats i Tyskland men som är avsedda att användas i Danmark. Kommissionen har informerat klaganden om att den ville avvakta utslaget från EG-domstolen i mål C-451/99 *Cura Anlagen GmbH* innan den kunde ta några som helst nya initiativ rörande gränsöverskridande långtidsleasing av fordon. Domstolen avkunnade sin dom den 21 mars 2002. Kommissionen kommer snart att vända sig till samtliga medlemsstater för att fråga om deras bestämmelser överensstämmer med denna dom.

2 Den andra frågan gäller den danska besiktningen av begagnade bilar som importeras till Danmark från ett annat EU-land. Kommissionen har informerat klaganden om sin avsikt att avvakta domstolens dom i målet C-393/98 *Gomes Valente*. Kommissionen har också beslutat att avvakta domen i målet C-101/00 *Antti Siilin*. Dom i det sistnämnda målet avkunnades så sent som den 19 september 2002. Den 1 juni 2001 skickade kommissionen dessutom ett meddelande till samtliga medlemsstater för att rikta deras uppmärksamhet på konsekvenserna av domstolens dom i målet *Gomes Valente*. I sitt svar på detta meddelande försäkrade Danmark kommissionen att landets regler överensstämmer med domen i *Gomes Valente*-målet. Några av medlemsstaterna har emellertid fortfarande inte besvarat meddelandet. Eftersom kommissionen anser att detta är en fråga som måste lösas som en del i en helhetsstrategi, har kommissionen fortfarande inte kunnat fatta beslut i klagandens överträdelseärende.

3 Den tredje frågan gäller kvalifikationerna för de personer som utför värderingen av begagnade motorfordon som importeras till Danmark. Denna värdering är av avgörande betydelse för storleken på den danska registreringskatt som skall betalas för importerade begagnade fordon. Klaganden har inte klargjort huruvida dessa personer är privatpersoner eller tjänstemän. Kommissionen kommer att kontakta klaganden för att klargöra detta. Denna fråga kom till kommissionens

kännedom först genom de handlingar som klaganden skickade till ombudsmannen. Om klaganden hade vänt sig direkt till kommissionen hade det varit möjligt att behandla frågan snabbare.

Avslutningsvis sammanfattar kommissionen sina synpunkter med att säga att den inte har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter gentemot klaganden. Klaganden kommer att informeras personligen om kommissionens uppföljning av hans klagomål. Det tillvägagångssätt som kommissionen valt är emellertid att lösa problemet samtidigt i samtliga medlemsstater genom samarbete och genom utarbeta ett meddelande med ett tydligt och enkelt språk.

Kommissionen påpekar också att på grund av bristen på personal så måste den fokusera på frågor med stor ekonomisk och rättslig betydelse. Den framhåller också att de frågor det gäller är mycket komplicerade och att de hör till ett rättsligt område som ännu inte är harmoniserat och där EG-domstolens domar är den enda befintliga rättsliga grunden.

Klagandens kommentarer

Klaganden gavs möjligheten att lämna kommentarer till kommissionens yttrande. Som svar skickade klaganden en skrivelse som omfattade tre sidor samt stödande dokumentation. I sina kommentarer framförde han sammanfattningsvis följande synpunkter:

- 1 När det gäller de danska skattereglerna för gränsöverskridande långtidsleasing av fordon finns det en dom från EG-domstolen och det är kommissionens skyldighet att se till att Danmark följer den domen.
- 2 När det gäller den danska beskattningen av begagnade bilar som importeras till Danmark från ett annat EU-land så finns det nu så många tydliga domar från EG-domstolen att kommissionen inte längre kan underlåta att se till att Danmark följer bestämmelserna. För närvarande följer Danmark inte dessa bestämmelser. När en begagnad bil importeras till Danmark värderas den alltid för högt, vilket leder till en högre skattesats för importerade begagnade bilar än för begagnade bilar som en gång såldes som nya i Danmark.
- 3 Vad gäller kvalifikationerna för de personer som utför värderingen av begagnade motorfordon som importerats till Danmark har klaganden flera gånger kontaktat kommissionen direkt.

Slutligen undrar klaganden varför kommissionen inte skulle ta hans klagomål på allvar, eftersom de danska myndigheterna verkar ha tagit det på allvar genom att bevilja honom ett uppskov till slutet av 2003 med att betala den skatt det gäller.

BESLUTET

1 Den påstådda underlåtenheten att fatta ett beslut i klagomålet om överträdelse

1.1 Klaganden hävdar att kommissionen handlat i strid med god förvaltningssed genom att inte ta ställning till de frågor som han tog upp i sitt klagomål rörande en överträdelse. Klaganden yrkar att kommissionen omedelbart bör ta ställning till de frågor han tog upp i sitt klagomål.

1.2 Kommissionen hävdar att den inte har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter gentemot klaganden. Eftersom kommissionen har valt att lösa problemen i samband med beskattning av bilar samtidigt i samtliga medlemsstater har den ännu inte kunnat fatta ett beslut avseende klagandens överträdelseklagomål. Klaganden kommer emellertid att informeras personligen om kommissionens uppföljning av detta klagomål. Kommissionen påpekar också att den fråga det gäller är mycket komplicerad och att den hör till ett rättsligt område som ännu inte harmoniserats.

1.3 Ombudsmannen konstaterar att klagandens klagomål till kommissionen avseende en överträdelse registrerades av dess generalsekretariat i januari 1998. I samband med ombudsmannens undersökning på eget initiativ om administrativa förfaranden för att behandla klagomål rörande

medlemsstaternas överträdelser av gemenskapsrätten (referensnummer 303/97/PD)⁶⁹, lovade kommissionen att fatta ett beslut om att antingen avsluta ett ärende eller att inleda ett officiellt överträdelseförfarande inom högst ett år från det datum då klagomålet registrerats, utom i särskilda fall, samt att anledningarna i sådana särskilda fall måste anges⁷⁰.

1.4 I sitt beslut i klagandens förra klagomål (801/2000/(ME)PB) rörande bristen på reaktioner från kommissionen i samband med hans överträdelseklagomål, fann ombudsmannen inte några administrativa missförhållanden eftersom han accepterade att kommissionen avvaktade domen i de mål som var pågående inför EG-domstolen innan den avgav ett slutligt svar till klaganden. Han konstaterade dessutom att kommissionen lovade att fatta ett beslut i klagandens överträdelseärende i oktober 2001 och att informera klaganden om beslutet.

1.5 Det visar sig nu att domstolen har avkunnat dom i de mål som kommissionen avvaktade utgången av. Kommissionen har emellertid fortfarande inte fattat något beslut om den påstådda överträdelserna, trots dess löfte att göra detta i oktober 2001. Kommissionen förklarade sin underlåtenhet att fullfölja sitt åtagande med att den föredrog en helhetsstrategi när det gällde problemen i samband med beskattning av bilar och att den hade för avsikt att lösa dessa problem samtidigt i samtliga medlemsstater genom samarbete och genom att utfärda ett meddelande med ett tydligt och enkelt språk. Kommissionen angav dessutom att den aktuella frågan hörde till ett rättsligt område som ännu inte harmoniserats.

1.6 *Det hör till god förvaltningssed att ta hänsyn till de berättigade och skäliga förväntningar som allmänheten har mot bakgrund av institutionens tidigare agerande.⁷¹ Ombudsmannen anser att kommissionens förklaring till varför den inte kunde fatta ett beslut i oktober 2001, trots dess åtagande att göra det, inte är orimlig. Klaganden hade emellertid skälig anledning att förvänta sig att kommissionen skulle informera honom i oktober 2001 om att den inte skulle uppfylla sitt åtagande och om anledningarna till detta. Kommissionens underlåtenhet att göra detta utgör ett fall av administrativa missförhållanden. Ombudsmannen gör därför en kritisk anmärkning enligt nedan.*

1.7 Ombudsmannen påpekar också att klaganden har möjlighet att inge ett nytt klagomål till ombudsmannen i framtiden om kommissionens beslut i överträdelseklagomålet skulle försenas ytterligare.

2 Slutsats

På grundval av Europeiska ombudsmannens undersökningar av detta klagomål är det nödvändigt att göra följande kritiska anmärkning:

Det hör till god förvaltningssed att ta hänsyn till de berättigade och skäliga förväntningar som allmänheten har mot bakgrund av institutionens tidigare agerande.⁷² Ombudsmannen anser att kommissionens förklaring till varför den inte kunde fatta ett beslut i oktober 2001, trots dess åtagande att göra det, inte är orimlig. Klaganden hade emellertid skälig anledning att förvänta sig att kommissionen skulle informera honom i oktober 2001 om att den inte skulle uppfylla sitt åtagande och om anledningarna till detta. Kommissionens underlåtenhet att göra detta utgör ett fall av administrativa missförhållanden.

Mot bakgrund av den förklaring som lämnats av kommissionen till den försenade undersökningen av klagandens klagomål samt dess förnyade löfte att hålla klaganden informerad om resultatet, är det inte lämpligt att försöka åstadkomma en vänskaplig förlikning i ärendet. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

⁶⁹ Se ombudsmannens årsrapport 1997, s. 270.

⁷⁰ Ombudsmannen konstaterar att denna ettårsregel har fastslagits formellt i punkt 8 i bilagan till Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och Europeiska ombudsmannen om klagandens ställning i ärenden om överträdelser av gemenskapsrätten (KOM(2002) 141 slutlig), EGT C 244/5 2002.

⁷¹ Se artikel 10.2 i europeisk kodex för god förvaltningssed som antogs av Europaparlamentet i dess resolution C5-0438/2000 av den 6 september 2001 (kan nås via ombudsmannens webbplats: <http://www.euro-ombudsman.eu.int>).

⁷² Se artikel 10.2 i europeisk kodex för god förvaltningssed som antogs av Europaparlamentet i dess resolution C5-0438/2000 av den 6 september 2001 (kan nås via ombudsmannens webbplats: <http://www.euro-ombudsman.eu.int>).

DISKRIMINERANDE KLAUSUL I MEDDELANDE OM UTTAGNINGSPROV

Beslut i klagomål 1523/2002/GG mot Europeiska kommissionen

KLAGOMÅLET

Under sommaren 2002 offentliggjorde kommissionen två allmänna uttagningsprov, ett för handläggare (COM/A/1/02) och ett för biträdande handläggare (COM/A/2/02) på områdena jordbruk, fiske och miljö⁷³.

Enligt meddelandet om det andra uttagningsprovet måste sökandena ha universitetsexamen, men ingen yrkeserfarenhet. Meddelandet innehöll emellertid följande villkor (punkt A.II.2.b): "För att få delta i uttagningsprovet måste du ha erhållit den universitetsexamen som krävs efter den 27 september 1997".

I det klagomål som ingavs till ombudsmannen i augusti 2002 hävdade klaganden (en tjänsteman vid kommissionen) att det villkor som angavs i punkt A.II.2.b i meddelandet om uttagningsprov utgjorde ett tydligt fall av diskriminering på grund av ålder. Han ansåg att denna fråga redan hade avgjorts.

Klaganden verkar därmed indirekt syfta till ombudsmannens beslut av den 27 juni 2002 i OI/2/2001/(BB)/OV. I det beslutet konstaterade ombudsmannen att kommissionens ordförande hade informerat honom om kommissionens beslut av den 10 april 2002 att "med omedelbar verkan avskaffa åldersgränser för samtliga uttagningsprov som anordnas av kommissionen".

UNDERSÖKNINGEN

Kommissionens yttrande

I sitt yttrande gjorde kommissionen följande påpekanden:

Uttagningsprovet COM/A/1/02 för handläggare och COM/A/2/02 för biträdande handläggare borde betraktas som en helhet. För det uttagningsprov som klagomålet avsåg (COM/A/2/02) krävdes ingen yrkeserfarenhet, men sökandena måste ha erhållit den universitetsexamen som krävs efter den 27 september 1997, eller en specialistexamen direkt relevant för de arbetsuppgifter som avsågs efter den 27 september 1999. För uttagningsprovet COM/A/1/02 var datumet för examen irrelevant. Det enda kravet var att sökandena den 27 september 2002 (sista dagen för att lämna in ansökan) måste ha minst tre års yrkeserfarenhet av de arbetsuppgifter tjänsterna gäller.

Klausulen om "färsk examen" i samband med det aktuella uttagningsprovet var generösare än motsvarande klausul i samband med tidigare uttagningsprov. Den examen som krävdes för att få delta i uttagningsprovet måste nämligen ha erhållits mindre än fem år före sista dagen för att lämna in ansökan (i stället för tre år, som var fallet tidigare). För det andra erbjöd det här aktuella meddelandet om uttagningsprov ett alternativt behörighetsvillkor, nämligen en specialistexamen på en nivå över den akademiska grundexamen som erhållits högst tre år tidigare. Det var inte nödvändigt att denna examen erhållits omedelbart efter den första examen, utan den kunde ha erhållits som resultat av vidareutbildning under den sökandes yrkeskarriär (så sent som 5, 10 eller 15 år efter det att vederbörande börjat arbeta).

Uttagningsprovet gällde lönegrad A8 (biträdande handläggare), vilket är ingångsnivån i yrkeskategori A. Kravet på att universitetsexamen skulle ha erhållits nyligen var ett villkor som baserades på arten av de befattningar som skulle tillsättas, vilket ombudsmannen redan påpekat i

⁷³

EGT C 177A/13, 2002.

sitt beslut i de förenade klagomålen 428/98/JMA och 464/98/JMA⁷⁴. När det gällde rekryteringen till ingångsnivån i karriärintervallet sökte kommissionen nya eller "färska" kunskaper.

Argumentet att kravet på "nyligen erhållen examen" innebar diskriminering på grund av ålder baserades på antagandet att enbart ungdomar studerar. Personer som studerar senare i livet skulle emellertid uppfylla kravet på samma sätt som ungdomar.

Eftersom ifrågavarande uttagningsprov genomfördes parallellt med uttagningsprov COM/A/1/02 skulle vem som helst som erhållit sin grundexamen mer än fem år tidigare kunna ansöka om deltagande i det uttagningsprovet.

Den tillsättande myndigheten kunde därför på ett lagenligt och välgrundat sätt införa det aktuella villkoret i enlighet med tjänstenhetens intresse och med beaktande av de befattningar som uttagningsprovet i fråga gällde.

Klagandens kommentarer

I sina kommentarer vidhöll klaganden sitt klagomål. Han ifrågasatte hur en sökande som hade erhållit sin examen för fyra och ett halvt år sedan kunde anses ha en "färsk" examen, medan en person som hade erhållit sin examen för fem och ett halvt år sedan uteslöts från uttagningsprovet. Klaganden framhöll dessutom att tiden sedan den "färska examen" erhöles snarare borde förkortas än förlängas, med tanke på den snabba tekniska och vetenskapliga utvecklingen. Enligt klaganden borde villkoret avskaffas helt och de "färska kunskaperna" kontrolleras i samband med själva uttagningsprovet.

Enligt klaganden var det inte enbart, men dock mestadels, ungdomar som studerade. Följaktligen skulle ett villkor som det som avsågs i det här aktuella ärendet i första hand utestänga personer av högre ålder och därmed utgöra diskriminering på grund av ålder.

Det faktum att uttagningsprovet ifråga genomfördes parallellt med uttagningsprovet COM/A/1/02 ändrade ingenting, eftersom det krävdes tre års yrkeserfarenhet för att få delta i det uttagningsprovet, vilket uteslöt många kategorier nyutexaminerade.

Enligt klaganden skulle det aktuella villkoret dessutom innebära en diskriminering på grund av kön. Han påpekade att en kvinna som hade erhållit sin examen minst sex år före det datum som angavs, och som därefter hade fött barn, bestraffades med att uteslutas från uttagningsprovet. Klaganden hävdade att kommissionen hade skyddat dessa personkategorier i ett tidigare uttagningsprov (COM/LA/9/99).

YTTERLIGARE UNDERSÖKNINGAR

Efter noggrann granskning av kommissionens yttrande och klagandens kommentarer föreföll det som om det behövdes ytterligare undersökningar. Ombudsmannen skickade därför en kopia av klagandens kommentarer till kommissionen och bad den senare yttra sig över det nya påståendet från klaganden, enligt vilket det omtvistade villkoret även skulle utgöra diskriminering på grund av kön.

⁷⁴

Punkt 1.4 i beslutet som antogs den 21 juli 2002 låter som följer: "Kommissionen motiverade införandet av denna klausul med att en sådan krävdes på grund av den typ av funktioner som skulle utföras av de assisterande handläggarna. Eftersom A8-tjänstemän inte antas ha någon relevant yrkeserfarenhet innan de börjar arbeta på kommissionen, har institutionen bestämt ett datum för slutförandet av deras studier – i regel högst 2 eller 3 år före uttagningsprovet. Diplomets "färskhets" verkar därför vara ett specifikt villkor som baseras på arten av de befattningar som skall tillsättas." Punkt 1.5 låter som följer: "Med tanke på arten av de uppgifter som en assisterande handläggare förväntas utföra, och även med tanke på att rekryteringen av dessa traditionellt har skett bland nyligen utexaminerade universitetsstudenter, anser ombudsmannen att de argument som kommissionen framför förefaller rimliga. De begränsningar som införts genom denna klausul verkar dessutom stå i rimlig proportion till det angivna syftet, nämligen att göra det möjligt för institutionen att öka precisionen i uttagningsförfarandet."

Kommissionens andra yttrande

I sitt andra yttrande gjorde kommissionen följande påpekanden:

Kommissionens avsikt med att organisera uttagningsprovet COM/A/1/02 för handläggare och uttagningsprovet COM/A/2/02 för biträdande handläggare var att garantera en balans mellan rekryteringen av tjänstemän (män och kvinnor) med en viss, dokumenterad yrkeserfarenhet och tjänstemän (män och kvinnor) med färskare kunskaper. Det var visserligen sant att vissa personer (män och kvinnor) varken hade erhållit sin examen efter det datum som angavs i meddelandet om uttagningsprov eller hade den yrkeserfarenhet som krävdes. Detta innebar emellertid inte någon diskriminering, vare sig på grund av ålder eller på grund av kön. Uttagningsproven var inte menade att vara öppna för alla sökande som hade erhållit sin examen sedan det senaste allmänna uttagningsprovet organiserats. Faktum var att kommissionen och övriga institutioner organiserade sina uttagningsprov för att rekrytera tjänstemän på grundval av sina tjänsteenhets behov. I det avseendet hade institutionerna betydande skönsmässiga befogenheter, under förutsättning att de iakttog de allmänna bestämmelserna i tjänsteföreskrifterna. Det var därför fullt normalt att meddelanden om uttagningsprov skilde sig åt från varandra beroende på vad det var för typ av tjänstemän som kommissionen önskade rekrytera.

I meddelandet till uttagningsprov COM/LA/9/99, som hade offentliggjorts 1999, uppgavs att det var möjligt att göra undantag från den tidpunkt då universitetsexamen måste ha erhållits för sökande som hade gjort obligatorisk militärtjänst, som under minst ett års tid hade gjort ett sammanhängande uppehåll från betalt arbete för att ta hand om eget barn (detta var förmodligen vad klaganden åsyftade) eller som led av fysiskt handikapp. Även om det var sant att dessa undantagsbestämmelser inte längre ingick i de meddelanden om uttagningsprov som offentliggjordes av kommissionen, så hade kriterierna för behörighet också ändrats jämfört med tidigare uttagningsmeddelanden. Exempelvis så hade det uttagningsprov som klaganden avsåg inbegripit en åldersgräns (45 år).

Skillnader mellan meddelanden om uttagningsprov utgjorde ingen diskriminering eller underlåtenhet att uppfylla principen om lika möjligheter. De kriterier och villkor som angavs i meddelandet om uttagningsprovet COM/A/2/02 gällde i samma utsträckning för samtliga sökande som var i samma situation, oavsett om de var män eller kvinnor.

Klagandens kommentarer

Inga kommentarer mottogs från klaganden.

BESLUTET

1 Påstådd diskriminering på grund av ålder i uttagningsprovet COM/A/2/02

1.1 Under sommaren 2002 utlyste kommissionen ett uttagningsprov för biträdande handläggare (COM/A/2/02) inom områdena jordbruk, fiske och miljö. Sökandena måste ha universitetsexamen men ingen yrkeserfarenhet. Meddelandet innehöll emellertid följande villkor (punkt A.II.2.b): "För att få delta i uttagningsprovet måste du ha erhållit den universitetsexamen som krävs efter den 27 september 1997". Klaganden, en tjänsteman vid kommissionen, ansåg att detta villkor utgjorde ett exempel på diskriminering på grund av ålder.

1.2 Kommissionen påpekade att sökandena också var behöriga att delta i uttagningsprovet om de efter den 27 september 1999 hade erhållit en specialistexamen som var direkt relevant för det yrkesområde som avsågs. Enligt kommissionens måste det uttagningsprov ärendet gällde bedömas tillsammans med det samtidigt offentliggjorda uttagningsprovet COM/A/1/02 för handläggare. För uttagningsprovet COM/A/1/02 var datum för examen irrelevant. Det enda kravet var att sökandena den 27 september 2002 (sista dagen för att lämna in ansökningar) skulle ha minst tre års erfarenhet inom det yrkesområde som rekryteringen avsåg. Eftersom ifrågavarande uttagningsprov genomfördes parallellt med uttagningsprov COM/A/1/02 skulle vem som helst som hade erhållit sin grundexamen mer än fem år tidigare kunna ansöka om att delta i det uttagningsprovet. Enligt kommissionen baserades kravet på en nyligen erhållen universitetsexamen på arten av de

befattningar som skulle tillsättas. När det gällde rekrytering till ingångsnivån i karriärintervallet krävde kommissionen nyligen erhållna eller "färska" kunskaper. Kommissionen konstaterade också att klausulen om "färska examen" i det aktuella uttagningsprovet var generösare än motsvarande klausul i samband med tidigare uttagningsprov. Den examen som krävdes för att få delta i uttagningsprovet måste nämligen ha erhållits mindre än fem år före sista dagen för att lämna in ansökan (i stället för tre år, som tidigare var fallet).

1.3 Ombudsmannen konstaterar att det uttagningsprov som ärendet gäller avsåg lönegrad A8 (biträdande handläggare), vilket är ingångsnivån för yrkeskategori A. På den nivån krävs ingen tidigare yrkeserfarenhet. Han konstaterar dessutom att EU:s institutioner och organ organiserar sina uttagningsprov för att rekrytera tjänstemän utifrån sina tjänsteenheters behov, och att de därvid har betydande skönsmässiga befogenheter under förutsättning att de uppfyller kraven i tjänsteföreskrifterna och andra bindande bestämmelser. Ombudsmannen anser att kommissionen har handlat inom gränserna för sina rättsliga befogenheter när den kräver att sökandena till A8-tjänster skall ha en nyligen avlagd universitetsexamen.⁷⁵ Samma slutsats gäller också kommissionens beslut att bestämma den tidsperiod under vilken examen måste ha erhållits till fem år före sista anmälningdag.

1.4 Ombudsmannen konstaterar dessutom att klausulen om en "nyligen erhållen examen" som gällde för uttagningsprovet ifråga var generösare än motsvarande klausuler i samband med tidigare uttagningsprov, och att kommissionen anordnade uttagningsprovet COM/A/1/02 för handläggare samtidigt med det uttagningsprov som ärendet gällde. Sökande som erhållit sina universitetsexamina den 27 september 1997 eller dessförinnan, men som hade tre års yrkeserfarenhet inom det område som uttagningsprovet avsåg, kunde därför delta i uttagningsprovet COM/A/1/02.

1.5 Ombudsmannen anser därför att det inte förekom något administrativt missförhållande från kommissionens sida vad gäller klagandens ursprungliga påstående.

2 Påstådd diskriminering mellan kvinnor och män i uttagningsprovet COM/A/2/02

2.1 I sina kommentarer till kommissionens yttrande ansåg klaganden att den aktuella klausulen i meddelandet om uttagningsprov COM/A/2/02 också utgjorde ett exempel på diskriminering på grund av kön.⁷⁶ Enligt klaganden bestraffades en kvinna som hade erhållit sin universitetsexamen sex år eller mer före den relevanta dagen, och som därefter hade fött barn, genom att uteslutas från uttagningsprovet. Klaganden hävdade att kommissionen hade medgett undantag i sådana fall i ett tidigare uttagningsprov (COM/LA/9/99).

2.2 Kommissionen medgav att meddelandet om uttagningsprov COM/LA/9/99 hade innehållit en bestämmelse om att det var möjligt att bevilja undantag från bestämmelsen om tidpunkten för när examen hade erhållits för sökande som hade gjort ett sammanhängande uppehåll från betalt arbete under minst ett år för att ta hand om eget barn, och att meddelandet om uttagningsprov COM/A/2/02 inte innehöll någon sådan klausul. Kommissionen ansåg emellertid att skillnader mellan meddelanden om uttagningsprov inte utgjorde diskriminering eller underlåtenhet att uppfylla principen om lika möjligheter. Kommissionen påpekade dessutom att behörighetskriterierna hade ändrats. I det meddelande om det uttagningsprov som klaganden hänvisade till angavs till exempel fortfarande en åldersgräns (45 år), medan det meddelande om uttagningsprov som ärendet avsåg inte innehöll någon sådan klausul.

2.3 Det hör till god förvaltningssed att garantera lika möjligheter för män och kvinnor när man beslutar om de villkor som måste uppfyllas av de sökande till uttagningsprov som organiseras av gemenskapens institutioner eller organ. Med beaktande av att det fortfarande är mest kvinnor som vårdar egna barn, måste dessa villkor därför i tillräcklig omfattning ta hänsyn till de speciella

⁷⁵ Se ombudsmannens beslut av den 21 juli 2000 i klagomålen 428/98/JMA och 464/98/JMA och hans beslut av den 28 mars 2003 i klagomål 1536/2002/OV (som även gällde uttagningsprovet COM/A/2/02).

⁷⁶ Det bör påpekas att inget sådant påstående har framförts i klagomålen 428/98/JMA, 464/98/JMA eller 1536/2002/OV (se föregående fotnot).

problem som kan uppkomma på grund av detta. Ombudsmannen konstaterar att det var stor skillnad i det avseendet mellan det uttagningsprov som det ifrågavarande ärendet avser och ett tidigare uttagningsprov som kommissionen organiserade. I meddelandet om uttagningsprov COM/LA/9/99 angavs att i sådana fall kunde brytdatum (dvs. den tidpunkt efter vilken universitetsexamen måste ha erhållits) förskjutas med högst två år per barn och maximalt fem år totalt för att ta hänsyn till den tid under vilken sökanden gjort uppehåll i sitt betalda arbete. Även om det är sant att enbart skillnader mellan olika meddelanden om uttagningsprov inte utgör bevis på diskriminering, så kvarstår att kommissionen inte verkar ha vidtagit några åtgärder för att skydda de kvinnor som befann sig i en liknande situation. Följaktligen skulle en kvinna som hade erhållit sin examen den 27 september 1997 eller dessförinnan och som därefter hade tagit ledigt från arbetet för att ta hand om sina barn, missgynnas jämfört med manliga sökande, eftersom hon varken hade kunnat delta i det uttagningsprov som ärendet avser eller (om hon inte trots detta hade skaffat sig tre års yrkeserfarenhet) i uttagningsprovet COM/A/1/02.

2.4 Ombudsmannen anser att kommissionen inte har lämnat någon tillfredsställande förklaring till varför ingen hänsyn togs till dessa speciella problem i det uttagningsprov som ärendet avser, trots att kommissionen måste ha varit medveten om problemen, vilket visas av meddelandet om uttagningsprov COM/LA/9/99. Det faktum att det uttagningsprov som ärendet avser skiljer sig åt från de föregående genom att det inte längre innehåller några åldersgränser, hur berömvärd denna förändring än må vara, kan inte råda bot på denna försummelse.

2.5 Under dessa omständigheter anser ombudsmannen att kommissionen har underlåtit att garantera lika möjligheter för kvinnor och män genom att inte ta tillräcklig hänsyn till situationen för kvinnor som har vårdat barn när den utarbetat meddelandet om uttagningsprov COM/A/1/02. Detta utgör ett fall av administrativa missförhållanden, och en kritisk anmärkning kommer att göras beträffande denna del av ärendet.

3 Slutsats

På grundval av ombudsmannens undersökningar av detta klagomål är det nödvändigt att göra följande kritiska anmärkning:

Det hör till god förvaltningssed att garantera lika möjligheter för män och kvinnor när man beslutar vilka villkor som måste uppfyllas av de sökande i uttagningsprov som organiseras av gemenskapens institutioner eller organ. Under dessa omständigheter anser ombudsmannen att kommissionen, vid utarbetandet av meddelandet om uttagningsprov COM/A/1/02, har underlåtit att garantera lika möjligheter för kvinnor och män genom att inte ta tillräcklig hänsyn till situationen för kvinnor som har vårdat barn. Detta utgör ett fall av administrativa missförhållanden.

Eftersom denna aspekt av ärendet berör förfaranden som har att göra med vissa tidigare händelser är det inte lämpligt att försöka åstadkomma en vänskaplig förlikning. Med beaktande av att de flesta uttagningsprov i framtiden förmodligen kommer att organiseras av Europeiska rekryteringskontoret och inte av kommissionen, anser ombudsmannen att det inte heller skulle vara lämpligt att rikta ett förslag till rekommendation. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

INKONSEKVENT BETEENDE FRÅN KOMMISSIONENS SIDA I SAMBAND MED SÅLSTUDIE

Beslut i klagomål 754/2003/GG mot Europeiska kommissionen

KLAGOMÅLET

Bakgrund

Detta klagomål är en uppföljning av två tidigare klagomål (836/2002/GG och 1574/2002/GG) som ingavs 2002.

Bakomliggande fakta i dessa båda tidigare klagomål var som följer:

Klaganden var tidigare anställd av Irish Sea Fisheries Board ("fiskeristyrelsen"), en irländsk myndighet. Fiskeristyrelsen ingick ett avtal (nummer PEM/93/06) med Europeiska kommissionens generaldirektorat (GD) XIV (Fiske). Genom avtalet åtog sig fiskeristyrelsen att genomföra forskning om "det fysiska samspelet mellan gräsälar och fiskeredskap". Klaganden var ansvarig forskare enligt detta avtal.

Enligt artikel 3 ("Rapporter och dokumentation") i avtalet skulle de uppgifter som utfördes av uppdragstagaren under avtalets genomförande bli föremål för rapporter som skulle utarbetas i enlighet med bilaga III. I denna bilaga beskrevs framför allt i detalj hur slutrapporten skulle utarbetas och där uppgavs också att det preliminära förslaget till (slut)rapport skulle lämnas in till kommissionen senast ett visst datum. I bilaga III sades dessutom: "Kommissionen kommer därefter att antingen meddela uppdragstagaren att den accepterar rapporten eller lämna kommentarer. Inom en månad från det att uppdragstagaren mottagit kommentarerna från kommissionen skall uppdragstagaren skicka kommissionen den definitiva slutrapporten som antingen tar hänsyn till dessa synpunkter eller framlägger alternativa lösningar. (...)"

Förslaget till slutrapport accepterades av kommissionen i april 1997. Enligt klaganden mottog fiskeristyrelsen ett par veckor senare instruktioner från sin överordnade myndighet, ministeriet för marina resurser och naturresurser, att göra omfattande förändringar i förslaget. Eftersom klaganden inte ville göra detta, ansåg han att hans ställning hade blivit ohållbar och han avgick från fiskeristyrelsen.

Ungefär ett år senare offentliggjordes rapporten. Enligt klaganden hade man gjort mycket omfattande ändringar i den. De viktigaste resultaten i förslaget till slutrapport hade antingen tagits bort, förnekats eller vattnats ur. Klaganden ansåg inte att dessa ändringar var tillåtna enligt avtalet. Han hävdade att ingen förklaring på vad som hade hänt hade getts.

Den 8 maj 2002 vände sig klaganden till ombudsmannen (klagomål 836/2002/GG). I sitt beslut av den 27 maj 2002 informerade ombudsmannen klaganden att han inte kunde behandla klagomålet eftersom klaganden ännu inte hade gjort lämpliga hänvändelser till kommissionen.

Klaganden skrev därefter till generaldirektören för Europeiska kommissionens GD Fiske den 13 juni 2002 och bad om en förklaring. När han beslutade sig för att förnya sitt klagomål till ombudsmannen i september 2002 hade klaganden varken fått svar eller ett erkännande av att hans skrivelse hade mottagits.

I sitt nya klagomål (1574/2002/GG), kritiserade klaganden 1) att kommissionen hade tillåtit fiskeristyrelsen att göra betydande ändringar i rapporten jämfört med det förslag till rapport som hade accepterats av kommissionen, och 2) kommissionens underlåtenhet att besvara hans skrivelse av den 13 juni 2002, i vilken han begärde en förklaring på varför dessa ändringar hade tillåtits.

I sitt yttrande över detta klagomål konstaterade kommissionen att det inte var vanligt att en slutrapport skilde sig åt från ett preliminärt förslag till slutrapport, även om den senare hade accepterats av kommissionen, men att detta faktiskt förekom. Enligt kommissionen var det trots

allt uppdragstagarens (dvs. fiskeristyrelsens) uppgift och skyldighet att leverera slutrapporten i den form den ansåg vara lämplig. Kommissionen konstaterade att den inte ville ingripa i den processen.

I sitt beslut i klagomål 1574/2002/GG drog ombudsmannen slutsatsen att kommissionens ståndpunkt att det var uppdragstagarens uppgift och skyldighet att leverera slutrapporten i den form han ansåg vara lämplig, verkade rimlig och att inget administrativt missförhållande därför förelåg i samband med den delen av klagomålet. Ombudsmannen gjorde emellertid en kritisk anmärkning avseende kommissionens underlåtenhet att besvara klagandens skrivelse.

Det nya klagomålet

I en skrivelse från i april 2003 bad klaganden ombudsmannen ompröva sitt beslut om klagomål 1574/2002/GG vad gällde huvudfrågan. Klagandens skrivelse behandlades därför som ett nytt klagomål.

I detta nya klagomål hävdade klaganden att slutrapporten var en censurerad version av det preliminära förslaget till slutrapport. Som stöd för denna sin uppfattning konstaterade klaganden framför allt att förslaget till slutrapport hade innehållit slutsatsen att man funnit 17 ton fisk som skadats av sälar, medan man i motsvarande slutsats i slutrapporten enbart konstaterat att skador på fisken kunde tillskrivas stora rovdjur som sälar eller havsålar. Enligt klaganden hade det inte funnits några vetenskapliga belägg för att några andra djur än sälar hade orsakat denna skada och bevisen för att sälar hade orsakat skadorna hade varit mer än rimliga. Klaganden hävdade att budskapet i förslaget till slutrapport skulle ha varit kontroversiellt och att detta var anledningen till att slutsatserna hade ändrats i slutrapporten.

Klaganden ingav ett stort antal dokument som stöd för sitt klagomål. Några av dessa dokument hade klaganden erhållit från kommissionen efter en begäran om att få tillgång till kopior av all korrespondens mellan kommissionen och fiskeristyrelsen i samband med avtalet mellan april 1997 och den dag då kommissionen accepterat slutrapporten 1998. För första gången ingav klaganden dessutom kopior av förslaget till slutrapport samt slutrapporten.

Av dessa dokument framgår följande fakta:

I en skrivelse till kommissionen av den 2 juni 1993 om den studie som skulle genomföras, konstaterade klaganden: "En misstolkning av dessa data från olika protektionistiska gruppers sida är, att döma av hur de uppträtt tidigare, fullt möjlig". I fiskeristyrelsens program för studien konstaterades att man hoppades att "orsakerna till att det förekom skadad fisk i bottengarn och insnräkningsnät skulle slås fast".

Den 28 mars 1994 lade Europaparlamentets utskott för jordbruk, fiske och landsbygds utveckling fram ett betänkande om sälar och fiske (A3-0186/94). I motsvarande resolutionsförslag begärde man att forskning skulle utföras om den operativa samverkan mellan marina däggdjur och fiskeriverksamheten, och man begärde "att en opartisk struktur, fri från påtryckningar från intressegrupper, skall upprättas för att bestämma ett vetenskapligt ramverk som kan undersöka frågan om samverkan mellan marina däggdjur och fiskeriverksamhet i europeiska vatten" och kommissionen gratulerades till att nyligen ha godkänt det forskningsprojekt som är föremål för det aktuella klagomålet. Europaparlamentet antog denna resolution den 6 maj 1994.⁷⁷

Motiveringen till nämnda betänkande innehåller följande påståenden: "Det finns tecken som tyder på att ickestatliga organisationers protektionistiska värderingar har tillåtit påverka den vetenskapliga forskningen när det gäller samverkan mellan marina däggdjur och fiskeriverksamhet under de senaste två decennierna. (...) Fiskeindustrins intresse har till största delen ignorerats och forskningsansträngningarna har nästan uteslutande inriktats på fiskeindustrins effekter på de marina däggdjuren och inte tvärtom. Detta utgör i praktiken en form av vetenskaplig censur. (...)

⁷⁷

GT C 205, 1994, s. 553.

Ingen annanstans har denna form av censur varit tydligare än när det gäller samverkan mellan sälar och fiskeindustrin. (...)"

Den 16 december 1996 bad klaganden om en förlängning av tidsfristen för att inge slutrapporten från slutet av 1996 till slutet av februari 1997. I sitt svar av den 14 januari 1997 konstaterade kommissionen att den accepterade denna begäran och att förslaget till slutrapport skulle inges "senast i slutet av februari 1997".

När han lämnade in sitt förslag till slutrapport till kommissionen den 4 mars 1997, konstaterade klaganden att "vissa smärre ändringar" fortfarande kunde behövas. I ett faxmeddelande av den 21 maj 1997 förklarade klaganden att det förekom "ett antal tryckfel och grammatiska fel" i det preliminära förslaget till slutrapport och att han skulle vilja rätta till dessa i slutrapporten. I en skrivelse av den 20 augusti 1997 informerade klaganden kommissionen om att han "nu inte skulle göra några ändringar i det preliminära förslag till slutrapport som accepterades av kommissionen för fem månader sedan".

I en skrivelse till fiskeristyrelsen av den 15 december 1997 påpekade kommissionen att förslaget till slutrapport hade godkänts och accepterats av kommissionen som tillfredsställande. Kommissionen påpekade emellertid att den fortfarande väntade på den slutliga kostnadsberäkning som krävdes för att den skulle kunna göra slutbetalningen och avsluta projektets ekonomiska del.

Den 7 januari 1998 uppgav fiskeristyrelsen i sitt svar att den hoppades kunna göra upp en sluträkning över kostnaderna i mitten av februari. Fiskeristyrelsen konstaterade dessutom att den skulle "göra de korrigeringar i slutrapporten som vi nämnde i vårt faxmeddelande av den 21 maj förra året".

I sitt svar av den 9 januari 1998 uppgav kommissionen att den tagit del av fiskeristyrelsens uppgift att en slutredovisning över projektets kostnader skulle skickas nästa månad.

Den 1 april 1998 skickade fiskeristyrelsen sluträkningen över kostnaderna till kommissionen.

Den 28 april 1998 skickade fiskeristyrelsen den "definitiva slutrapporten" över projektet till kommissionen.

Klaganden ingav även en blankett med rubriken "Certificat de dépôt et attestation de service fait d'une étude ou enquête effectuée pour la Commission". I denna blankett fanns administrativ information om den studie som genomförts av fiskeristyrelsen. Stämpel och namnteckning från kommissionens ansvariga tjänstenheter ("Bureau Enregistrement des Etudes") är daterade den 17 juni 1997. Avsnitt G i blanketten avser frågan om studiens resultat kan spridas utanför kommissionen. Svaret "ja" ("oui") har markerats.

I sitt nya klagomål hävdade klaganden således sammanfattningsvis att 1) kommissionen hade varit försumlig när den inte försökt finna anledningar eller förklaringar till de ändringar som gjorts av fiskeristyrelsen, och att 2) de ändringar som gjorts inte borde ha tillåtits.

Klaganden framförde förhoppningen att han skulle erhålla en ursäkt för det som skett och försäkringar om att man skulle vidta åtgärder för att tillse att något liknande inte skulle hända igen.

UNDERSÖKNINGEN

Kommissionens yttrande

I sitt yttrande gjorde kommissionen följande påpekanden:

Även om man skulle kunna hävda att kommissionen inte borde ha accepterat en dåligt underbyggd och omotiverad vetenskaplig slutsats, så kan detta inte jämföras med ett administrativt missförhållande.

Som uppgavs i kommissionens svar på klagomål 1574/2002/GG, var kommissionens viktigaste parametrar för att acceptera eller förkasta en rapport, oavsett om det var en preliminär rapport eller en slutrapport, huruvida villkoren i avtalet var uppfyllda. Detta hade varit fallet för det aktuella avtalet. För det fall kommissionen skulle finna brister i den vetenskapliga analysen av resultatet av det arbete som utförts enligt avtalet, framfördes lämpliga kommentarer till uppdragstagaren och ändringar begärdes. Detta hade emellertid inte varit fallet i samband med detta avtal, vare sig i den preliminära rapporten eller i slutrapporten. Om uppdragstagaren önskade ändra slutsatserna av den vetenskapliga analysen i slutrapporten kunde och borde denne få göra det.

Vad gäller de kontraktuella aspekterna, kunde en granskning av en kopia av avtalet med dess bilagor inte avslöja några möjligheter för kommissionen "att förhindra det som hänt från att äga rum"⁷⁸. När det gäller de förfarandemässiga aspekterna, så var det inte vanligt, men inte helt otänkbart, att en slutrapport skilde sig från motsvarande preliminära slutrapport, även om den senare hade accepterats av kommissionen. Det var trots allt uppdragstagarens ansvar och skyldighet att leverera slutrapporten i den form han ansåg vara lämplig. Kommissionen ville inte ingripa i den processen.

Kommissionen hade inga möjligheter att förkasta en slutrapport på grund av att den ansåg rapporten vara vetenskapligt inkorrekt eller av någon annan anledning än att rapporten inte uppfyllde villkoren i avtalet.

I övrigt hänvisade klaganden i sin omfattande styrkande dokumentation till möjliga eller påstådda kontakter mellan olika administrativa eller statliga organ i Irland som kommissionen inte hade några möjligheter att påverka, samt till åsiktsskillnader mellan klaganden, den person som utarbetade slutrapporten samt Europaparlamentets betänkande, vars resolution inte var bindande för kommissionen.

Klagandens kommentarer

I sina kommentarer vidhöll klaganden sitt klagomål och lämnade följande ytterligare kommentarer:

Den tjänsteman på kommissionen som var ansvarig för projektet hade vid ett flertal tillfällen mellan maj 1997 och september 1997 informerats per telefon om att projektet hade manipulerats. I en skrivelse till denne tjänsteman av den 3 november 1997⁷⁹ hade klaganden påpekat att han hade upptäckt att ministeriet "önskade redigera slutrapporten innan den offentliggjordes".

I sin skrivelse av den 11 augusti 2003 avslutade klaganden med att säga att han ursprungligen hade bett om en ursäkt samt garantier för att samma sak inte skulle hända igen, men att han nu ville att det ursprungliga, preliminära förslaget till slutrapport skulle offentliggöras, tillsammans med en officiell förklaring till varför detta gjordes. Åtminstone ville han att man skulle erkänna att han vägrat vara delaktig i vetenskaplig censur och att hans goda namn och rykte skulle återställas.

I en ytterligare skrivelse av den 17 augusti 2003 förklarade emellertid den klagande att han kommit fram till att han först önskade avvakta resultatet av ombudsmannens undersökning.

YTTERLIGARE UNDERSÖKNINGAR

Efter en noggrann granskning av kommissionens yttrande och klagandens kommentarer verkade det krävas ytterligare undersökningar. I en skrivelse av den 8 september 2003 bad därför ombudsmannen kommissionen ge honom tillgång till dess akt.

Den 8 oktober 2003 granskade ombudsmannens tjänsteenheter kommissionens akt i ärendet. Den tjänsteman på kommissionen som hade ansvaret för akten förklarade att man inte behöll samtliga

⁷⁸ Hänvisar till texten i klagomål 1574/2002/GG.

⁷⁹ En kopia av denna skrivelse, som den klagande hade fått från kommissionen efter en begäran om tillgång till dokument, skickades till ombudsmannen.

dokument när ett visst undersökningsprojekt avslutats. Därför innehöll inte akten den preliminära slutrapport som hade föregått den definitiva slutrapporten. Kommissionens tjänstemän förklarade dessutom att det borde ha förekommit telefonsamtal mellan kommissionen och uppdragstagaren, varigenom kommissionen hade begärt att den definitiva slutrapporten skulle inges. Det fanns emellertid inga anteckningar som styrkte att sådana telefonsamtal skulle ha ägt rum.

Bland de dokument som granskades av ombudsmannens tjänstemän återfanns ett manuskript som daterats "18 mars" och som verkade ha utarbetats av O., som vid tidpunkten i fråga arbetade vid GD Fiske. Även om det inte finns något som uttryckligen anger vad meddelandet avser, så verkar det troligt att innehållet avser den preliminära slutrapporten.⁸⁰ Meddelandet ger ett intryck av att meddelandets författare ansåg att rapportens slutsatser var kontroversiella.

BESLUTET

1 Inledande anmärkning

1.1 Det aktuella klagomålet avser ett avtal (nummer PEM/93/06) mellan irländska fiskeristyrelsen (en irländsk myndighet) och Europeiska kommissionens generaldirektorat XIV (GD Fiske). Genom avtalet åtog sig kommissionen att finansiera en del av kostnaderna för forskning kring "Det fysiska samspelet mellan gråsälar och fiskeredskap". Klaganden, som vid tidpunkten i fråga var anställd av fiskeristyrelsen och som var ansvarig forskare för detta forskningsavtal, hävdar att en annan irländsk myndighet, dåvarande ministeriet för marina resurser och naturresurser, hade ingripit och gjort omfattande ändringar i det preliminära förslaget till slutrapport efter det att rapporten hade accepterats av kommissionen.

1.2 Europeiska ombudsmannen har inga möjligheter att behandla klagomål som gäller andra institutioner och organ än de som tillhör Europeiska gemenskapen. Han skulle därför inte kunna behandla klagomål som riktas mot irländska myndigheter. Det aktuella klagomålet är emellertid riktat mot kommissionen och beslutet gäller därför enbart påståendena beträffande Europeiska kommissionen.

2 Påståendet att kommissionen inte borde ha tillåtit de ändringar som gjordes av fiskeristyrelsen

2.1 Klaganden hävdar att kommissionen inte borde ha tillåtit de ändringar som gjordes av fiskeristyrelsen. Enligt klaganden hade de viktigaste resultaten i det preliminära förslaget till slutrapport som lämnades in i mars 1997 antingen tagits bort, förnekats eller urvattnats i den slutrapport som fiskeristyrelsen offentliggjorde i april 1998.

2.2 Kommissionen anser att det är uppdragstagarens skyldighet att leverera slutrapporten i den form som denne anser vara lämplig och att kommissionen inte vill lägga sig i den processen. Även om man kunde hävda att kommissionen inte borde ha accepterat en dåligt underbyggd och omotiverad vetenskaplig slutsats, så kunde inte detta jämföras med ett administrativt missförhållande. Enligt kommissionen hade en noggrann genomgång av avtalstexten inte kunnat påvisa något som styrkte ett sådant krav som klaganden framförde.

2.3 Ombudsmannen konstaterar att kommissionen inte ifrågasätter klagandens påstående att betydande ändringar gjordes i det preliminära förslaget till slutrapport som kommissionen hade accepterat.

2.4 Ombudsmannen anser emellertid att kommissionens ståndpunkt, att det var uppdragstagarens ansvar och skyldighet att leverera slutrapporten i den form som denne betraktade som lämplig, förefaller rimlig, vilket ombudsmannen påpekat redan i sitt beslut i klagomål 1574/2002/GG.

⁸⁰

I meddelandet nämns "EU:s logotyp på omslaget". På omslaget till det preliminära förslaget till slutrapport som ingavs den 4 mars 1997 återfinns faktiskt EU:s logotyp.

2.5 Under dessa omständigheter verkar det inte föreligga något administrativt missförhållande vid kommissionen beträffande detta påstående.

3 Påstådd försumlighet från kommissionens sida att inte undersöka skälen till, eller försöka få en förklaring på, de ändringar som gjorts av fiskeristyrelsen

3.1 Klaganden hävdar att kommissionen var försumlig när den inte undersökte skälen till, eller begärde förklaringar på, de ändringar som gjorts av fiskeristyrelsen.

3.2 Kommissionen påpekar att dess viktigaste parameter för att acceptera eller förkasta en rapport, oavsett om det är en preliminär rapport eller en slutrapport, är huruvida avtalsvillkoren har uppfyllts. Detta var fallet för det aktuella avtalet. För det fall kommissionen skulle finna brister i den vetenskapliga analysen av resultatet av det arbete som utförts enligt avtalet, framfördes lämpliga kommentarer till uppdragstagaren och ändringar begärdes. Detta hade emellertid inte varit fallet i samband med detta avtal, vare sig i den preliminära rapporten eller i slutrapporten. Om uppdragstagaren önskade ändra slutsatserna av den vetenskapliga analysen i slutrapporten kunde och borde denne kunna göra det.

3.3 Ombudsmannen anser att det tillhör god förvaltningssed att agera konsekvent.⁸¹

3.4 I det aktuella fallet hade kommissionen granskat och accepterat det preliminära förslaget till slutrapport i april 1997. Enligt bestämmelserna i avtalet innebar det att fiskeristyrelsen inte behövde utföra något ytterligare arbete i samband med denna undersökning, förutom att lämna in en slutlig kostnadsberäkning.

3.5 Ombudsmannen anser att man kan urskilja två olika aspekter vad gäller kommissionens skyldighet att agera konsekvent.

3.6 För det första: om kommissionen ansåg att uppdragstagaren fortfarande inte hade lämnat in slutrapporten, så kunde man förvänta sig att kommissionen skulle skicka påminnelser till fiskeristyrelsen med en begäran om att skicka in slutrapporten. De påminnelser som kommissionen skickade gällde emellertid endast den slutliga kostnadsberäkningen, inte rapporten. Detta är desto mer anmärkningsvärt som den (förlängda) tidsfristen för inlämnande av slutrapporten (slutet av februari 1997), för länge sedan hade löpt ut. Även om det hade förekommit (icke registrerade) telefonsamtal mellan kommissionen och uppdragstagaren, så har ombudsmannen svårt att tro att kommissionen skulle ha underlåtit att skicka en skriftlig påminnelse, utan bara väntat till dess slutrapporten lämnades in i april 1998, över ett år efter det att kommissionen hade accepterat det preliminära förslaget till slutrapport.

3.7 För det andra: kommissionen understryker att om den skulle upptäcka brister i den vetenskapliga analysen av resultaten från det arbete som utförts enligt ett visst avtal, så underrättas uppdragstagaren om dessa brister. Detta innebär att kommissionen granskar rapporterna för att kontrollera om det finns några sådan brister, och inte bara sätter sin godkännandestämpel på den rapport som lämnas in. Det framkommer dessutom av de uppgifter som lämnats till ombudsmannen att kommissionen var medveten om att a) innehållet i det preliminära förslaget till slutrapport var kontroversiellt, b) det irländska ministeriet ville ha rätt att slutredigera rapporten innan den offentliggjordes, c) den definitiva slutrapporten lämnades in över ett år efter det att kommissionen hade godkänt det preliminära förslaget till slutrapport och d) slutrapporten innehöll betydande ändringar jämfört med det preliminära förslaget till slutrapport. Mot bakgrund av dessa omständigheter kunde man förvänta sig att kommissionen skulle göra en noggrann granskning av slutrapporten. Det finns emellertid inget som tyder på att kommissionen faktiskt genomförde en sådan granskning efter det att den tagit emot den definitiva slutrapporten i april 1998.

3.8 Under dessa omständigheter anser ombudsmannen att kommissionen borde ha granskat den kraftigt ändrade definitiva slutrapport som lämnades in i april 1998, över ett år efter det att kommissionen hade accepterat det preliminära förslaget till slutrapport. Genom att underlåta att

⁸¹

Se artikel 10.1 i den europeiska kodexen för god förvaltningssed, tillgänglig på ombudsmannens webbplats (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>).

göra detta har kommissionen underlåtit att uppfylla kravet på att agera konsekvent. Detta utgör ett exempel på administrativt missförhållande och ombudsmannen framför därför en kritisk anmärkning.

4 Klagandens yrkanden

4.1 I sitt klagomål framförde klaganden önskemål om att erhålla en ursäkt för det som skett och försäkringar om att man skulle vidta åtgärder för att tillse att något liknande inte händer igen. I sin skrivelse av den 11 augusti 2003 avslutade klaganden med att säga att han ursprungligen hade bett om en ursäkt och garantier för att samma sak inte skall hända igen, men att han nu ville att den ursprungliga, preliminära slutrapporten skulle offentliggöras, tillsammans med en officiell förklaring till varför detta gjordes. Åtminstone ville han att man skulle erkänna att han vägrat vara delaktig i vetenskaplig censur och att hans goda namn och rykte skulle återställas.

4.2 I sin skrivelse av den 17 augusti 2003 förklarade emellertid klaganden att han kommit fram till att han först önskade avvakta resultatet av ombudsmannens undersökning.

4.3 Under dessa omständigheter anser ombudsmannen inte att det finns något behov av att vidare undersöka de yrkanden som ursprungligen framfördes av klaganden.

5 Slutsats

På grundval av Europeiska ombudsmannens undersökningar av detta klagomål är det nödvändigt att göra följande kritiska anmärkning:

Ombudsmannen anser att kommissionen borde ha granskat den kraftigt ändrade definitiva slutrapport som lämnades in i april 1998, över ett år efter det att kommissionen hade accepterat det preliminära förslaget till slutrapport. Genom att underlåta att göra detta har kommissionen underlåtit att uppfylla kravet på att agera konsekvent. Detta utgör ett fall av administrativt missförhållande.

Eftersom denna aspekt av ärendet berör förfaranden som har att göra med vissa tidigare händelser är det inte lämpligt att försöka åstadkomma en vänskaplig förlikning. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

PÅSTÅDD UNDERLÅTENHET ATT BESVARA FRÅGOR OM ANBUDSUNDERLAG

Beslut i klagomål 949/2003/IJH mot Europeiska kommissionen

I maj 2003 ingavs ett klagomål till ombudsmannen å ett företags vägnar, beträffande kommissionens anbudsinfordran avseende översättningstjänster (AO2003) som offentliggjordes den 17 april 2003.

Enligt klaganden lyder fakta i ärendet sammanfattningsvis som följer:

Klaganden hade funnit vissa oklarheter i anbudsunderlaget, i första hand avseende den stödjande dokumentation som skulle skickas in tillsammans med anbudet, och svaren på kommissionens webbsida för ofta förekommande frågor (FAQ)⁸² bidrog endast till att öka förvirringen. Han skickade därför den angivna kontaktpersonen inom kommissionen ett antal e-brev med begäran om förtydliganden. Han fick emellertid inga tillfredsställande svar.

I sitt klagomål skickade klaganden med kopior av de e-brev till kommissionen i vilka han begärt förtydliganden. Det framgår av dessa e-brev att den påstådda oklarheten vad gällde uppgifterna i

82

Dvs. en webbplats som ger svar på s.k. FAQ, Frequently Asked Questions.

anbudsunderlaget och i svaren på webbplatsen för ofta förekommande frågor i huvudsak gällde i vilken utsträckning kopior av stödande dokument måste vara bestyrkta.

Sammanfattningsvis hävdar klaganden följande:

- i) Kommissionens webbsida för ofta förekommande frågor (FAQ) innehöll information som var oklar och som eventuellt stred mot uppgifterna i anbudsunderlaget.
- ii) Kommissionen underlät att besvara hans frågor om anbudsunderlaget.

UNDERSÖKNINGEN

Europeiska kommissionens yttrande

I sitt yttrande gjorde kommissionen följande påpekanden:

I ett av sina e-brev hade klaganden ställt följande fråga rörande underleverantörer: "Måste vi i samband med anbudet skicka med bestyrkta/intygade uppgifter om alla eventuella översättare vi eventuellt skulle kunna använda för ett visst projekt? Vi kan, i samband med vår ansökan, själva informera om våra förfaranden när det gäller att välja lämpliga översättare, och vi skulle kunna bekräfta detta under ed. Vi skulle dessutom kunna intyga att alla översättare som vi använder oss av för ett visst projekt uppfyller era minimikrav vad gäller kvalifikationer. Skulle detta vara tillräckligt? Vi skulle också kunna skicka information om tänkbara översättare, men måste all den informationen i så fall vara bestyrkt?" Klaganden frågade också vilken juridisk relation som skulle binda företagets underleverantörer till kommissionen. Enligt klaganden framgick ovanstående inte klart av den lämnade informationen.

Uppgifterna i anbudsunderlaget, och framför allt i paragraf 2.3.3.2, var helt entydiga när det gällde eventuella krav. Det krävdes ingen bestyrkt information beträffande anställda eller underleverantörer. Detta faktum bekräftades i svaren på följande frågor på webbplatsen för ofta förekommande frågor: "Måste även fotokopiorna på examensbevis vara bestyrkta? Måste även de båda kopiorna på anbudet vara bestyrkta? Vem skall bestyrka kopiorna?" I svaren uppgavs, bland annat, att "till skillnad från den övriga stödande dokumentationen, behöver kopiorna av examensbevis inte vara bestyrkta". I paragraf 2.3.3.2 sägs dessutom att "under alla omständigheter skall huvudanbudstagaren ha hela ansvaret för kontraktets genomförande".

Klaganden hade dessutom kommenterat kravet på bestyrkta kopior i allmänhet och i synnerhet svaret på en viss fråga, vari uppgavs att "till skillnad från den övriga stödande dokumentationen behöver kopiorna av examensbevis inte vara bestyrkta. Ett originalanbud måste inges, inklusive original eller bestyrkta kopior. De båda kopiorna skall helt enkelt vara fotokopior av det ursprungliga anbudet, inklusive bilagorna. Bestyrkningen måste utföras av en lämplig myndighetsperson, till exempel en advokat eller notarie. Egen bestyrkning godkänns inte." Klaganden ansåg att detta svar var oklart, och undrade vilka bestyrkta dokument eller original som måste skickas med, om kopiorna av examensbevisen inte behövde vara bestyrkta.

Uppgifterna i anbudsunderlaget var entydiga. I paragraf 2.1.1 angavs sex tänkbara skäl till uteslutande från anbudsförfarandet. I svaret på de ofta förekommande frågorna hänvisades helt klart till denna paragraf i anbudsunderlaget, som tydligt angav de dokument som måste lämnas in i original eller i form av bestyrkta kopior.

Klaganden hade dessutom frågat om ett beedigat uttalande inför en notarie kunde vara tillräckligt för att visa att hans företag inte var i konkurs eller föremål för konkursförfarande, eftersom det inte gick att få ett vandelsintyg i Storbritannien.

Svaret på den frågan fanns i den sista meningen i paragraf 2.1.1 i anbudsunderlaget, där det sägs att "i de fall där ett sådant intyg inte utfärdas i det berörda landet kan det ersättas av ett uttalande från anbudsgivaren, där han avger ed inför en rättslig eller administrativ myndighet eller notarie i det land där han bedriver verksamhet".

Som en generell kommentar beträffande anklagelsen om underlåtenhet att besvara frågor, påpekar kommissionen dessutom att dess policy när det gäller kontakter mellan anbudsgivaren och tilldelningsmyndigheten framgick av sektion 1.12 i anbudssunderlaget⁸³. Eftersom svaren på klagandens frågor dessutom fanns i anbudssunderlaget, med kompletterande detaljer när det gällde vissa frågor på webbsidan för ofta förekommande frågor, och eftersom ingen annan anbudsgivare hade framfört någon av de frågor som klaganden ställde, vidtogs inga åtgärder. Denna strategi låg i linje med att låta principen om lika förutsättningar för samtliga anbudsgivare gå före kommissionens policy att besvara samtliga förfrågningar om information.

Klagandens kommentarer

I sina kommentarer framförde klaganden sammanfattningsvis följande synpunkter:

Det faktum att det inte anges något krav på bestyrkt information beträffande anställda eller underleverantörer i paragraf 2.3.3.2 i anbudssunderlaget innebär inte nödvändigtvis att ingen sådan bestyrkt information krävs, om ett sådant krav framförs på annat håll. I svaret på en viss ofta förekommande fråga uppgavs att *"till skillnad från den övriga stödjande dokumentationen behöver kopiorna av examensbevis inte vara bestyrkta. Ett originalanbud måste inges, inklusive original eller bestyrkta kopior"*. En tolkning av denna dubbeltydighet, för vilken ett förtydligande rimligen kunde krävas, är att när det gäller examensbevis krävs det inga bestyrkta kopior, enbart original.

Dessutom var paragraf 2.1.1 i anbudssunderlaget tvetydig, eftersom den sista meningen helt klart hänvisade tillbaka till den föregående meningen, som i sin tur enbart hänvisade till punkt d): *"anbudsgivaren måste också kunna styrka att han fullgjort dessa skyldigheter i form av ett aktuellt intyg"*. Det var inte alls klart att denna alternativa metod för styrkande också gällde punkterna a), b) och e) och svaret på klagandens fråga framgick inte nödvändigtvis ur paragrafens ordalydelse. I ett senare upphandlingsförfarande hade kommissionen verkligen förklarat vilka punkter i paragraf 2.1.1 som täcktes av den sista meningen i den paragrafen.

Slutligen är den motivering som kommissionen lämnar för att inte besvara klagandens frågor, dvs. att ingen annan anbudsgivare har ställt liknande frågor och att denna policy ligger i linje med principen om lika förutsättningar, absurd. Inga fördelar jämfört med övriga anbudsgivare hade rimligtvis kunnat bli resultatet av att förtydliganden hade offentliggjorts. Samtliga anbudsgivare hade i lika stor utsträckning haft nytta av ytterligare förklaringar.

BESLUTET

1 Webbsidans påstådda otydlighet och bristande överensstämmelse med anbudssunderlaget

1.1 Klagomålet gäller kommissionens upphandling av översättningstjänster (AO2003). Klaganden hävdar att webbsidan för ofta förekommande frågor (FAQ), vid en jämförelse med anbudssunderlaget, skapade oklarhet om huruvida anbudsgivaren måste lämna in bestyrkt information om sina underleverantörer. Det var också allmänt oklart vilka kopior av stödjande dokument som måste vara bestyrkta, framför allt om kopior av examensbevis inte behövde vara bestyrkta.

1.2 Kommissionen hävdar att anbudssunderlaget var entydigt vad gällde kravet på bestyrkt information och kopior. Svaret på den aktuella ofta ställda frågan bekräftade dessutom bara vad som framgick klart av anbudssunderlaget. Följaktligen behövde kopior av examensbevis inte vara

⁸³

Ombudsmannen uppfattar detta som en hänvisning till följande del av avsnitt 1.12: "Alla kontakter mellan anbudsgivaren och den tilldelande myndigheten gällande detta anbud är förbjudna, om de inte gäller exceptionella omständigheter och på följande villkor: a) före sista dagen för att lämna in anbud: - på uppmaning av anbudsgivarna: kommissionen får endast förmedla kompletterande information till de berörda parterna och enbart i syfte att klargöra kontraktets natur. /.../ Presumptiva anbudsgivare skall skicka in sina frågor uteslutande per e-post till [den utsedde] personen. Frågor skall vara tydliga och kortfattade och uttryckligen hänvisa till en viss punkt i anbudssunderlaget. Frågorna skall formuleras på engelska, franska eller tyska, och svaren kommer att redovisas på webbplatsen /.../ på dessa tre språk. /.../«

bestyrkta, medan till exempel kopior av de styrkande handlingar som krävdes enligt paragraf 2.1.1 i anbudssunderlaget måste vara bestyrkta.

1.3 Ombudsmannen påpekar att information om vilka dokument som måste lämnas med ett anbud måste vara klar och omöjlig att missförstå, framför allt eftersom ett ofullständigt anbud i de flesta fall inte kan kompletteras sedan tidsfristen för att lämna in anbudet löpt ut. Med tanke på hur man formulerat den ofta förekommande fråga som informationen i svaret gällde, anser inte ombudsmannen att informationen på webbsidan för ofta ställda frågor var oklar eller inte i överensstämmelse med informationen i anbudssunderlaget. Ombudsmannen anser därför inte att det förekommit några administrativa missförhållanden vid kommissionen i samband med denna del av klagomålet.

2 Kommissionens påstådda underlåtenhet att besvara klagandens frågor

2.1 Klaganden hävdar att kommissionen inte besvarade hans frågor beträffande anbudssunderlaget.

2.2 Kommissionen hävdar att ingen åtgärd vidtogs, eftersom alla svaren på klagandens frågor återfanns i anbudssunderlaget, med ytterligare detaljer på webbsidan för ofta förekommande frågor. Kommissionen hävdar dessutom att ingen annan anbudsgivare hade framfört några av klagandens frågor och att dess strategi låg i linje med att låta principen om lika förutsättningar för samtliga anbudsgivare gå före dess policy att besvara alla förfrågningar om information.

2.3 Ombudsmannen påpekar först att hans slutsatser i 1.3 ovan (dvs. att viss information rörande det aktuella anbudsförfarandet, i sin speciella kontext, inte kan anses vara inkonsekvent eller otydlig) inte innebär att det inte skulle kunna finnas legitima skäl för potentiella anbudsgivare att be om ytterligare klarlägganden. Formuleringen av avsnitt 1.12 i anbudssunderlaget⁸⁴ kunde i själva verket kunna få anbudsgivarna att tro att kommissionen skulle besvara alla frågor som uppfyllde de kriterier som anges i avsnittet och att lika förutsättningar skulle garanteras genom att svaren offentliggjordes på webbsidan för ofta förekommande frågor (FAQ).

2.4 När det gäller de frågor som skickades in av klaganden konstaterar ombudsmannen att kommissionen skickade klaganden ett e-brev med informationen att den begärda informationen redan fanns i anbudssunderlaget och på webbsidan för ofta förekommande frågor. Enligt ombudsmannen var detta ett adekvat svar på klagandens fråga om den juridiska kopplingen mellan hans företags underleverantörer och kommissionen, eftersom informationen lätt kunde återfinnas i de dokument som nämnts av kommissionen. Vad gäller tolkningen av paragraf 2.1.1 i anbudssunderlaget förefaller klaganden ha frågat kommissionen om ett uttalande under ed skulle vara tillräckligt för att visa att hans företag var solvent. Det var först i samband med den nuvarande undersökningen som klaganden framförde sin fråga om hur man skulle tolka sista meningen i paragraf 2.1.1. Ombudsmannen anser att kommissionens svar på klagandens ursprungliga fråga var rimlig, dvs. att svaret kunde hittas tillräckligt enkelt i paragraf 2.1.1 och att det därför var onödigt att offentliggöra ett nytt svar på webbsidan över ofta förekommande frågor.

2.5 Klagandens frågor om detaljer om underleverantörerna gällde emellertid inte enbart det eventuella kravet på bestyrkta kopior av examensbevis, vilket svaret på den webbsida för ofta förekommande frågor som kommissionen hänvisade till avsåg. Klaganden frågade dessutom, sammanfattningsvis, huruvida information krävdes för alla tänkbara översättare/underleverantörer, eller om det räckte att förklara vilket förfarande som tillämpades när de översättarna valdes ut. Ombudsmannen anser inte att svaret på den frågan enkelt kunde återfinnas i anbudssunderlaget och bland de ofta förekommande frågorna. Dessutom, när det gäller klagandens fråga om vilka bestyrkta handlingar eller original som måste lämnas in, om kopior av examensbevis inte behövde

84

Se fotnot 83 ovan.

vara bestyrkta, anser inte ombudsmannen att kommissionens argument, dvs. att svaren på webbsidan över ofta förekommande frågor besvarar den frågan, är godtagbart.⁸⁵

2.6 Mot bakgrund av ovanstående anser ombudsmannen att på grundval av avsnitt 1.12 i anbudsupplägget kunde klaganden rimligen förvänta sig att kommissionen skulle offentliggöra svar på två av hans frågor på webbsidan för ofta förekommande frågor⁸⁶. Det hör till god förvaltningssed att agera i enlighet med de berättigade förväntningar som skapats av institutionens handlande.⁸⁷ Kommissionens underlåtenhet att tillhandahålla och offentliggöra sådana svar var därför ett exempel på administrativt missförhållande och ombudsmannen kommer att framföra en kritisk anmärkning i detta avseende.

3 Slutsats

På grundval av Europeiska ombudsmannens undersökning av ärendet, är det nödvändigt att göra följande kritiska anmärkning:

På grundval av avsnitt 1.12 i anbudsupplägget kunde klaganden rimligtvis förvänta sig att kommissionen skulle offentliggöra svaren på två av hans frågor på webbsidan för ofta förekommande frågor (FAQ). Det hör till god förvaltningssed att agera i enlighet med de berättigade förväntningar som skapats av institutionens handlande.⁸⁸ Kommissionens underlåtenhet att tillhandahålla och offentliggöra sådana svar utgjorde därför ett exempel på administrativt missförhållande.

Eftersom denna aspekt av ärendet berör förfaranden som har att göra med vissa tidigare händelser är det inte lämpligt att försöka åstadkomma en vänskaplig förlikning. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

3.4.4 Ekonomiska och sociala kommittén

PÅSTÅENDE ATT KLAGANDEN LÄMNAT "FALSKA UPPGIFTER" I SAMBAND MED REKRYTERING

Beslut i klagomål 852/2003/OV mot Ekonomiska och sociala kommittén

KLAGOMÅLET

Bakgrunden till detta klagomål är som följer:

Den 14 och 22 maj 2002 ingav klaganden ett klagomål till Europeiska ombudsmannen (906/2002/OV) mot Ekonomiska och sociala kommittén (i fortsättningen "EKOSOK") för att kommittén avbrutit hans rekrytering.

Klaganden hade deltagit i Europaparlamentets uttagningsprov PE/86/A för engelsktalande biträdande handläggare. Han informerades i en skrivelse av den 29 juli 1999, från chefen för

⁸⁵ Svaret var: "Till skillnad från övriga styrkande dokument behöver inte kopior av examensbevis vara bestyrkta. Ett originalanbud måste inges, inklusive original eller bestyrkta kopior. De båda kopiorna skall helt enkelt vara fotokopior av det ursprungliga anbudet, inklusive bilagorna. Bestyrkning måste utföras av en lämplig myndighetsperson, till exempel en advokat eller notarie. Egen bestyrkning godkänns inte."

⁸⁶ Se fotnot 83 ovan.

⁸⁷ Se artikel 12.1 i den europeiska kodex för god förvaltningssed som antogs av Europaparlamentet genom dess resolution C5-0438/2000 av den 6 september 2001 (finns på ombudsmannens webbplats: <http://www.euro-ombudsman.eu.int>).

⁸⁸ Se artikel 10 i den europeiska kodex för god förvaltningssed som antogs av Europaparlamentet genom dess resolution C5-0438/2000 av den 6 september 2001 (finns på ombudsmannens webbplats: <http://www.euro-ombudsman.eu.int>).

Europaparlamentets uttagningsenhet, om att hans namn inte fanns med på reservlistan. Klaganden uppfattade emellertid formuleringen i skrivelsen som att han godkännts i uttagningsprovet. I januari 2002 sökte han därför en tjänst som utlysts av EKOSOK. I februari 2002 erbjöd EKOSOK honom en tjänst, och klaganden genomgick läkarundersökningen. I mars 2002 meddelade emellertid EKOSOK klaganden att man inte kunde anställa honom, eftersom han inte hade klarat Europaparlamentets uttagningsprov och därför inte placerats på reservlistan. I maj 2002 ingav klaganden ett klagomål till ombudsmannen och hävdade att EKOSOK utan skäl hade avbrutit hans rekryteringsförfarande.

Den 16 december 2002 avslutade ombudsmannen sin undersökning och drog slutsatsen att det inte hade förekommit några administrativa missförhållanden vid EKOSOK. Eftersom klaganden hade framfört nya påståenden i sina kommentarer av den 30 november 2002, informerade ombudsmannen klaganden om att han kunde inge ett nytt klagomål.

Den 30 april 2003 skrev klaganden till ombudsmannen och framförde ett nytt klagomål, som kan sammanfattas som följer:

I sitt yttrande över klagomål 906/2002/OV uppgav EKOSOK att förfarandet för att rekrytera klaganden hade inletts på grundval av *"falska uppgifter som lämnats av klaganden"*. Att lämna falska uppgifter är ett allvarligt brott, eftersom det innebär att någon medvetet döljer eller ändrar uppgifter i syfte att vilseleda. Klaganden anser att denna anklagelse mot honom är orättvis, eftersom han handlade i god tro och frivilligt lämnade EKOSOK all den relevanta information som han förfogade över. Genom att framföra denna anklagelse har EKOSOK dessutom överträtt artikel 12 ("artighet") i Europeiska unionens kodex för god förvaltningssed. EKOSOK hade på ett artigt sätt kunnat påpeka för klaganden att hans agerande byggde på ett olyckligt missförstånd och hade kunnat be om ursäkt för att man inte hade upptäckt detta missförstånd.

Klaganden hävdar sammanfattningsvis att EKOSOK:s påstående att han lämnade vilseledande information är ogrundat och utgör ett fall av administrativt missförhållande. Han yrkar att EKOSOK skriftligen tar tillbaka sitt uttalande och framför en ursäkt, även den skriftlig, för att man felaktigt ifrågasatt hans ärlighet och personliga integritet.

UNDERSÖKNINGEN

Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande

EKOSOK påpekade först att ombudsmannen i sitt beslut av den 16 december 2002 dragit slutsatsen att det inte hade förekommit något fall av administrativt missförhållande vid EKOSOK, eftersom klaganden inte hade förts upp på reservlistan.

EKOSOK hävdade därefter att man inte kunde upptäcka något som var inkonsekvent eller som kunde tolkas som förtal eller anklagelse i formuleringarna av dess yttrande i ärende 906/2002/OV. De uttalandena var på inget sätt ärekränkande.

Klaganden hade utnyttjat likheterna mellan formuleringen "godkännas i ett uttagningsprov" och "bli en framgångsrik sökande" till en viss tjänst som sin försvarsstrategi när det gällde båda de klagomål som ingetts till ombudsmannen. Denna strategi strider mot artiklarna 28 d och 30, samt bilaga III, i tjänsteföreskrifterna. Klaganden var inte helt sanningsenlig mot EKOSOK:s tjänstemän som först kontaktade honom för att inleda anställningsförfarandet. Han utnyttjade oklarheterna i begreppen "godkännas i ett uttagningsprov" och "bli en framgångsrik sökande" och de personer som var ansvariga för hans rekrytering uppfattade att hans namn fanns på reservlistan. Det var klaganden själv som hade lämnat den ofullständiga informationen till EKOSOK och som måste ta de logiska konsekvenserna av denna illojala handling. EKOSOK har på intet vis försökt misskreditera klaganden, och inte heller på något vis förtalat honom.

EKOSOK påpekade dessutom att klagomålet på förfarandemässiga grunder inte borde accepteras eftersom a) klaganden hade ingett sitt klagomål som en reaktion på de uttalanden som gjordes av EKOSOK när kommittén utövade sin rätt till en rättvis prövning, och den fråga som uppkommer

här är följaktligen ett förfarandemässigt problem som måste lösas som en del av det förfarande varigenom man kom fram till ett beslut i det ursprungliga klagomålet, och b) klaganden hade inte gjort några lämpliga hänvämdelser i samband med sitt nya klagomål.

EKOSOK drog slutsatsen att klagomålet därför borde förklaras otillåtligt eller avvisas.

Klagandens kommentarer

Klaganden vidhöll sitt klagomål och ingav nio sidor med synpunkter, som kan sammanfattas som följer: han beklagade att EKOSOK inte visade något intresse av att tillmötesgå hans yrkande om ett skriftligt tillbakadragande av anklagelsen att han lämnat falska uppgifter samt en skriftlig ursäkt. Han vidhöll sin begäran och var öppen för en vänskaplig förlikning. Klaganden hoppades att ombudsmannen skulle ta hänsyn till den arrogans och brist på respekt som EKOSOK visade när kommittén ytterligare förvärrade en redan allvarlig situation.

Beträffande tillåtligheten påpekade klaganden att ombudsmannens beslut att förklara det aktuella klagomålet för tillåtligt överensstämde helt med ombudsmannens tolkning av sin arbetsordning, enligt vilken all osäkerhet om huruvida lämpliga hänvämdelser hade gjorts skulle tolkas till förmån för klaganden. De fakta som framfördes till stöd för det aktuella klagomålet var dessutom väl kända för EKOSOK från klagomål 906/2002/OV.

Klaganden upprepade att han rättmätigt och i god tro hävdade att han hade varit framgångsrik i det allmänna uttagsprovet PE/86/A på grundval av den information som var tillgänglig vid tidpunkten i fråga. Han handlade därför i god tro när han i sina skrivelser till EKOSOK hävdade att han varit framgångsrik.

EKOSOK hade aldrig dragit tillbaka sin anklagelse att klaganden hade lämnat vilseledande information och inte heller hade kommittén lagt fram några fakta till stöd för anklagelsen. I stället förvärrade EKOSOK situationen genom att hävda att klaganden inte varit helt sanningsenlig gentemot EKOSOK:s tjänstemän, att han utnyttjade den potentiella mångtydigheten hos begreppen, att det var han själv som lämnat den ofullständiga informationen till EKOSOK och att han borde ta konsekvenserna av sina illojala handlingar. Dessa ytterligare påståenden är lika ogrundade och ostyrkta som anklagelserna som är föremål för det aktuella klagomålet. EKOSOK agerade på nytt medvetet för att misskreditera klaganden genom att framföra kränkande anklagelser mot honom.

Om de tjänstemän som var experter på personalfrågor kunde komma fram till att klaganden var behörig att rekryteras till posten som tjänsteman på grundval av kopior av skrivelser från Europaparlamentet rörande hans ansökan, så borde rimligtvis en europeisk medborgare utan detaljerade kunskaper om en viss institutions rekryteringsförfarande kunna förlåtas om han eller hon i god tro drar samma slutsats. Ansvar för att känna till rekryteringsförfarandena åligger gemenskapens institutioner och inte medborgarna. Klaganden frånsade sig allt personligt ansvar genom att förse EKOSOK med all relevant information, inklusive styrkande handlingar.

BESLUTET

1 Klagomålets tillåtlighet

1.1 I sitt yttrande ifrågasätter EKOSOK klagomålets tillåtlighet av två skäl: a) den fråga som uppkommit är ett problem av förfarandemässig natur som måste lösas som en del av det förfarande varigenom man kom fram till ett beslut i det ursprungliga klagomålet, och b) klaganden har inte gjort några lämpliga hänvämdelser i samband med detta nya klagomål.

1.2 I artikel 2.4 i Europeiska ombudsmannens stadgar⁸⁹ sägs att "ett klagomål måste föregås av lämpliga hänvämdelser till de berörda institutionerna och organen". I sin årsrapport för 1995

⁸⁹

Europaparlamentets beslut av den 9 mars 1994 om föreskrifter och allmänna villkor för ombudsmannens ämbetsutövning (EGT L 113, 4.5.1994, s. 15).

uppgav ombudsmannen, när det gällde frågan om tolkning av kriterierna för tillåtlighet, att "en alltför teknisk eller formell attityd när det gäller tillåtligheten för klagomål som gäller eventuella fall av administrativa missförhållanden inom gemenskapens institutioner eller organ skulle vara olämplig. Om det till exempel förekommer några tvivel om huruvida det har förekommit några lämpliga hänvänelser, måste sådana tvivel normalt sett tolkas till förmån för klaganden. Om ett klagomål felaktigt bedöms som otillåtligt, äventyras medborgarnas rättigheter".⁹⁰

1.3 Ombudsmannen konstaterar att det påstående som är föremål för det aktuella klagomålet är nära kopplat till den fråga som behandlades i samband med undersökningen av klagomål 906/2002/OV. Klaganden framförde detta påstående första gången i samband med det tidigare klagomålet, nämligen inom ramen för sina kommentarer till EKOSOK:s yttrande. EKOSOK har informerats om detta genom att ombudsmannen skickade en kopia av sitt beslut av den 16 december 2002 till EKOSOK. I det beslutet nämndes det påstående som är föremål för det aktuella klagomålet.

1.4 På grundval av ovanstående anser ombudsmannen att villkoret "lämpliga" hänvänelser har uppfyllts i samband med det aktuella klagomålet. Att kräva att klaganden skulle ha kontaktat EKOSOK igen innan han ingav sitt klagomål till ombudsmannen skulle ha varit ett olämpligt och alltför formellt krav. Klagomålet är därför tillåtligt.

2 Påståendet att klaganden lämnade "falska uppgifter" och kravet på att det påståendet tas tillbaka

2.1 Klaganden hävdar att EKOSOK:s uttalande i dess yttrande i klagomål 906/2002/OV, att han skulle ha lämnat falska uppgifter, är ogrundat och utgör ett fall av administrativt missförhållande. Han yrkar att EKOSOK skriftligen tar tillbaka sitt uttalande och framför en ursäkt, även den skriftlig, för att man felaktigt ifrågasatt hans ärlighet och personliga integritet. Klaganden hävdar att han handlat i god tro.

2.2 EKOSOK hävdar att klagomålet skall avvisas eftersom man inte kan upptäcka något som var inkonsekvent eller som kan tolkas som förtal eller anklagelse i formuleringarna i dess yttrande i ärende 906/2002/OV. EKOSOK har på intet vis försökt misskreditera klaganden. Klaganden utnyttjade möjligheten att feltolka begreppen, var den som hade lämnat den ofullständiga informationen till EKOSOK, samt måste följaktligen ta de logiska konsekvenserna av denna illojala handling.

2.3 Ombudsmannen påpekar att klagandens ansökan om en tjänst vid EKOSOK grundades på följande text i skrivelsen från Europaparlamentets uttagningsenhet av den 29 juli 1999 beträffande klagandens deltagande i det allmänna uttagningsprovet PE/86/A: "Jag måste tyvärr meddela Er att Ni inte kunde tas med på listan över godkända sökande. Trots att Ni godkändes på samtliga delprov och nådde de 60 procent som krävs i samtliga skriftliga och muntliga prov, så finns Ni inte med bland de 13 bästa sökande som listan över godkända sökande måste begränsas till". Som uppgavs i ombudsmannens beslut av den 16 november 2002 i klagomål 906/2002/OV, så framgår det klart av stycket som börjar "Jag måste tyvärr meddela Er" att klaganden inte hade varit framgångsrik i uttagningsprovet. Klagandens uppfattning att han hade klarat uttagningsprovet och att han kunde ansöka om en tjänst vid EKOSOK var därmed felaktig.

2.4 I sitt yttrande över klagomål 906/2002/OV hade EKOSOK angett att klaganden lämnat "falska" uppgifter. Ombudsmannen konstaterar att bland de normala betydelseerna av ordet "falsk" finns "avsiktligt osann". I sitt yttrande över det aktuella klagomålet har EKOSOK inte tillhandahållit några bevis för att klaganden avsiktligt skulle ha lämnat osanna uppgifter. EKOSOK kunde, i sitt yttrande över det här aktuella klagomålet, ha backat och bett om ursäkt för alla antydningar om att klaganden inte hade handlat i god tro. I stället framförde EKOSOK ytterligare insinuationer om ont uppsåt – utan att stärka dem – genom att uppge att klaganden "har utnyttjat den potentiella likheten mellan dessa båda begrepp som en grund för hela sin försvarsstrategi", "utnyttjat begreppens potentiella oklarhet" och "måste ... ta de logiska konsekvenserna av denna illojala handling."

⁹⁰

Ombudsmannens årsrapport 1995, s. 20-21.

2.5 När gemenskapens institutioner eller organ anser att de handlat korrekt och att det inte finns grund för anklagelserna om administrativa missförhållanden är det lämpligt att institutionen eller organet i fråga förklarar sina åtgärder och redovisar motiven för dem. Detta främjar i regel förståelsen för förvaltningens åtgärder. Ett olämpligt språkbruk endast provocerar och stödjer en negativ uppfattning av institutionen och om gemenskapens förvaltning som helhet⁹¹. Ovanstående formuleringar i EKOSOK:s yttrande visar att kommittén har svarat på ett sätt som skiljer sig från det språkbruk som normalt används av gemenskapens institutioner och organ i deras yttranden till ombudsmannen.

2.6 Enligt principerna för god förvaltningssed skall institutionerna vara korrekta och artiga i sina kontakter med allmänheten. Om ett fel begås som negativt påverkar en persons rättigheter eller intressen, skall institutionen be om ursäkt och sträva efter att rätta till de negativa effekterna av sitt misstag⁹². I det här aktuella fallet har EKOSOK underlåtit att uppfylla sin skyldighet att agera artigt. Detta utgör ett exempel på administrativt missförhållande, och ombudsmannen framför nedanstående kritiska anmärkning.

3 Slutsats

På grundval av Europeiska ombudsmannens undersökningar av detta klagomål är det nödvändigt att göra följande kritiska anmärkning:

Enligt principerna för god förvaltningssed skall institutionerna vara korrekta och artiga i sina kontakter med allmänheten. Om ett fel begås som negativt påverkar en persons rättigheter eller intressen, skall institutionen be om ursäkt och sträva efter att rätta till de negativa effekterna av sitt misstag⁹³. I det här aktuella fallet har EKOSOK underlåtit att fullgöra sin skyldighet att agera artigt. Detta utgör ett fall av administrativt missförhållande.

Eftersom denna aspekt av ärendet berör förfaranden som har att göra med vissa tidigare händelser och med tanke på den ståndpunkt som intagits av EKOSOK i dess yttrande över detta ärende och ärende 906/2002/OV, är det inte lämpligt att försöka nå en vänskaplig förlikning. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

3.4.5 Europeiska byrån för bedrägeribekämpning

OGRUNDADE BESKYLLNINGAR OM MUTOR, RIKTADE MOT EN JOURNALIST

Beslut i klagomål 1840/2002/GG mot Europeiska byrån för bedrägeribekämpning

Följande är en kort sammanfattning av beslutet, som på grund av sin längd inte kan publiceras i sin helhet. Sammanfattningen rör endast en del av ärendet, som också omfattar andra påståenden. Den kompletta texten till beslutet på tyska och engelska återfinns på ombudsmannens webbplats: <http://www.euro-ombudsman.eu.int/decision/en/021840.htm>

Klaganden är den tyska veckotidningen Sterns korrespondent i Bryssel. Stern publicerade två artiklar om påstådda oegentligheter som hade påpekats av en tjänsteman inom EU, Paul van Buitenen, och

⁹¹ Se ombudsmannens beslut av den 13 mars 2002 i undersökningen på eget initiativ OI/1/2002/OV om CEDEFOP, Ombudsmannens årsrapport 2002, s. 204. Se även <http://www.euro-ombudsman.eu.int/decision/en/02oi1.htm>.

⁹² Artikel 12.1 och 12.3 i EU:s kodex för god förvaltningssed.

⁹³ Artikel 12.1 och 12.3 i EU:s kodex för god förvaltningssed.

de undersökningar av ärendet som genomfördes av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF). Dessa artiklar grundades på hemliga handlingar som klaganden hade erhållit. OLAF offentliggjorde sedermera ett pressmeddelande, i vilket man hävdade att "en journalist" hade fått tag i ett antal handlingar som avsåg undersökningen och att man hade beslutat att inleda en intern undersökning, bland annat om påståendet att de handlingar det gällde hade erhållits "genom att betala en tjänsteman". Den 4 april 2002 citerade tidningen *European Voice* en talesman för OLAF som hade sagt att OLAF "hade fått förstahandsinformation om att en betalning hade ägt rum".

Klaganden ansåg att OLAF hade agerat felaktigt när byrån i ett pressmeddelande och i sina kommentarer till *European Voice* hade offentliggjort anklagelser om mutor som måste uppfattas som riktade mot honom och hans tidning.

Under ombudsmannens undersökning hävdade OLAF att beslutet att meddela att en intern utredning hade inletts hade fattas efter noggrant övervägande. Med tanke på de allvarliga följderna av möjligheten att en av OLAF:s tjänstemän var ansvarig för ett olagligt avslöjande av hemlig information och personuppgifter, beslutade OLAF:s direktör att gå ut offentligt och meddela så öppet som möjligt att OLAF var i färd med att undersöka dessa överträdelser för att kunna identifiera de skyldiga och förhindra alla sådana överträdelser i framtiden. På grundval av specifika upplysningar som OLAF hade mottagit hade byrån dessutom anledning att misstänka att någon, vid minst ett tillfälle, hade betalat en tjänsteman vid OLAF eller någon annan av EU:s tjänstemän för att lämna ut hemliga handlingar. Undersökningar för att klargöra om detta faktiskt hade skett pågick fortfarande. OLAF hävdade också att dess hänvisning till "en journalist" var neutral och inte pekade ut någon särskild individ.

Efter att ha granskat OLAF:s yttrande och klagandens kommentarer uppgav ombudsmannen att det var god förvaltningssed att tillse att vidtagna åtgärder står i rimlig proportion till det syfte man vill uppnå med ett fattat beslut. Framför allt borde förvaltningen försöka undvika att begränsa medborgarnas rättigheter när begränsningarna inte står i rimlig proportion till det syfte som eftersträvas.⁹⁴ Dessa normer borde inte bara gälla beslut, utan förvaltningens verksamhet i allmänhet. De gäller därför också för tillhandahållandet av information.

Ombudsmannen välkomnade i princip att OLAF hade beslutat att gå vidare "på ett så öppet sätt som möjligt". En sådan strategi stämmer överens med skyldigheten för EU:s institutioner och organ att fatta beslut så öppet som möjligt (artikel 1 i Fördraget om Europeiska unionen). En anklagelse om mutor är emellertid en allvarlig anklagelse som med all sannolikhet fläckar en journalists rykte. Sådana beskylldingar får därför inte framföras offentligt utan en tillräckligt precis grund som kan granskas offentligt. Ombudsmannen anser att OLAF inte hade lyckats visa att offentliggörandet av misstanken om mutbrott var nödvändigt för syftet med dess arbete samt att offentliggörandet stod i proportion till detta syfte. Ombudsmannen skickade därför följande förslag till rekommendation till OLAF i enlighet med artikel 3.6 i Europeiska ombudsmannens stadga:

OLAF borde överväga att ta tillbaka de anklagelser om mutbrott som offentliggjorts och som förmodligen skulle uppfattas som riktade mot klaganden.

OLAF informerade ombudsmannen om att byrån accepterade förslaget till rekommendation och att den hade följt det genom att offentliggöra ett pressmeddelande. Det relevanta avsnittet i det pressmeddelandet lyder som följer: "OLAF:s utredningar har inte slutförts, men hittills har OLAF inte funnit några belegg för att en sådan betalning utförts."

Ombudsmannen höll med klaganden om att detta pressmeddelande inte på ett riktigt sätt genomfört ombudsmannens förslag till rekommendation. I stället för att ta tillbaka sina anklagelser om mutbrott hade OLAF helt enkelt uppgett att "hittills" hade byrån inte hittat tillräckliga bevis för att styrka anklagelserna. Därför är den åtgärd som vidtagits av OLAF uppenbart otillräcklig för att åtgärda det administrativa missförhållandet.

94

Se artikel 6 i den europeisk kodexen för god förvaltningssed, tillgänglig på ombudsmannens webbplats (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>).

Ombudsmannen ansåg att en kritisk anmärkning skulle kunna tillmötesgå klaganden och att det därför inte vore lämpligt att lägga fram en särskild rapport till Europaparlamentet.

Ombudsmannen avslutade därför ärendet med följande kritiska anmärkning:

Genom att fortsätta framföra anklagelser om mutbrott utan en faktiskt grund som är både tillräcklig och tillgänglig för offentlig granskning har OLAF överskridit gränsen för vad som är proportionellt i förhållande till syftet med dess åtgärd. Detta utgör ett fall av administrativt missförhållande.

3.5 FÖRSLAG TILL REKOMMENDATIONER SOM ANTAGITS AV INSTITUTIONEN

3.5.1 Europeiska unionens råd

RÅDET BEVILJAR PARTIELL TILLGÅNG TILL ÅRSRAPPORTEN FRÅN UPPFÖRANDEKODGRUPPEN

Beslut i klagomål 573/2001/IJH (konfidentiellt) mot Europeiska unionens råd

KLAGOMÅLET

Klagomålet ingavs av en auktoriserad revisor. På klagandens begäran klassades klagomålet som konfidentiellt i enlighet med artikel 2.3 i ombudsmannens stadgar.

Klaganden ifrågasatte rådets vägran enligt rådets beslut 93/731 att bevilja tillgång till rådets handling 13563/00, som är den andra årsrapporten från uppförandekodgruppen (företagsbeskattning) till Ekofinrådet. Rådet vägrade ge tillgång till handlingen med hänvisning till artikel 4.2 i rådets beslut 93/731; för att skydda sekretessen i samband med rådets överläggningar.

Ombudsmannen ansåg att det fanns inslag i rådets beslut att vägra lämna ut handlingen som kunde betraktas som administrativa missförhållanden, eftersom:

(i) rådet inte nöjaktigt förklarat intresset av sekretess vid rådets överläggningar i relation till handlingen ifråga, samt inte heller visat att ett utlämnande av handlingen på ett allvarligt sätt skulle äventyra rådets beslutsprocess. Ombudsmannen konstaterade att rådet inte förklarat på vilket sätt uppförandekodgruppens andra årsrapport skilde sig från den första, som offentliggjorts;

(ii) rådet underlätit att ta upp frågan om partiell tillgång. Enligt rättspraxis måste rådet, när det tillämpar beslut 93/731, undersöka om partiell tillgång skulle kunna beviljas sådan information som inte omfattas av undantagen.⁹⁵ Partiell tillgång anges också uttryckligen som en möjlighet i artikel 4.6 i förordning 1049/2001.

I beslut av den 17 juni 2002 riktade därför ombudsmannen ett förslag till rekommendation till rådet i enlighet med artikel 3.6 i Europeiska ombudsmannens stadgar, innebärande att rådet på nytt skulle behandla ansökan i enlighet med förordning 1049/2001⁹⁶, som ersatt rådets beslut 93/731.

⁹⁵ Mål C-353/99 P, Europeiska unionens råd mot Heidi Hautala, [2001] ECR I-9565, punkt 87.

⁹⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar, EGT L, 145/43, 2001.

Ombudsmannen ansåg också att ifrågavarande handling kunde avse rådets lagstiftande verksamhet och att rådet borde ta hänsyn till detta.

I sitt detaljerade yttrande över förslaget till rekommendation drog rådet slutsatsen att avsnitten 1-4, 13, 14 och 24 i handlingen 13563/00 och punkterna 1-8 och 14-16 i bilaga I inte omfattades av några undantag och därmed kunde utlämnas. När det gällde resterande delar av handlingen beslutade rådet att vägra lämna ut dem enligt artikel 4.3, första stycket i förordning 1049/2001.

Rådet gav också en detaljerad förklaring till varför uppförandekodgruppens andra rapport i viktiga avseenden är olik den första vad gäller innehåll och art.

Ombudsmannen ansåg att rådet i sitt detaljerade yttrande på ett korrekt sätt behandlat de punkter som nämndes i ombudsmannens förslag till rekommendation och att rådets argument, under rådande gemenskapsrätt, rimligen kunde motivera en vägran att utlämna handlingen, även om handlingen i fråga har lagstiftande karaktär.

Ombudsmannen avslutade därför ärendet, eftersom rådet vidtagit lämpliga åtgärder för att uppfylla förslaget till rekommendation.

Hela texten till förslaget till rekommendation finns tillgänglig på: <http://www.euro-ombudsman.eu.int/recommen/en/010573.htm>

RÅDET BEVILJAR TILLGÅNG TILL RÄTTADE PROV

Beslut i klagomålen 2097/2002/GG och 2059/2002/IP mot Europeiska unionens råd

Klagomål 2097/2002/GG

KLAGOMÅLET

Klaganden, en tysk medborgare, deltog i uttagningsprovet Rådet/C/412 för tyskspråkiga byråassistenter (lönegrad C5). Uttagningsprovet bestod av fyra delar: två flervalsprov (A och B), en skriftlig uppgift som skulle utföras på dator (C) och ett muntligt prov (D). Den skriftliga uppgiften var uppdelad i tre delprov. I det andra av dessa delprov (delprov b) skulle sökandena producera en renskriven version av, samt formatera, cirka 45 rader som hade skrivits på skrivmaskin och som innehöll handskrivna rättelser och hänvisningar samt skrivfel och grammatiska fel. Detta delprov skulle poängbedömas mellan 0 och 40 poäng. För godkänt krävdes 24 poäng.

Den 12 november 2002 informerade rådet klaganden att hon endast hade erhållit 18 poäng på delprov C.b och att hon därför inte tilläts delta i det muntliga provet.

I en skrivelse av den 20 november 2002 informerade klaganden rådet att hon aldrig tidigare hade deltagit i ett prov av denna typ och tillade att hon skulle ha stor hjälp av att få veta skälen till att hon inte hade uppnått gränsen för godkänt, eftersom hon fortfarande var intresserad av att arbeta för de europeiska institutionerna. Klaganden begärde därför att få tillgång till bedömningen av det aktuella delprovet.

I sitt svar av den 27 november 2002 informerade rådet klaganden att uttagningskommittén hade granskat hennes delprov på nytt och beslutat att bekräfta den ursprungliga bedömningen. Rådet lade till att det dessvärre inte kunde ge klaganden tillgång till hennes provmanuskript.

I sitt klagomål till ombudsmannen underströk klaganden att rådets avslag på hennes begäran att få se sitt rättade prov inte var acceptabelt. Hon påpekade att rådet inte motiverat sitt avslag. Klaganden tillade att denna vägran gjorde det omöjligt för henne att förstå varför hon hade underkänts i delprovet i fråga.

UNDERSÖKNINGEN

Rådets yttrande

I sitt yttrande gjorde rådet följande påpekanden:

Enligt artikel 6 i bilaga III till tjänsteföreskrifterna skall uttagningskommitténs överläggningar vara hemliga. Som EG-domstolen redan framhållit infördes denna sekretess för att garantera uttagningskommittéernas oberoende ställning och objektiviteten i deras arbete, genom att skydda dem från alla former av extern påverkan och påtryckningar. Att iaktta denna sekretess innebär med andra ord att det blir omöjligt att offentliggöra de ståndpunkter som intagits av enskilda ledamöter i uttagningskommittéerna eller att avslöja samtliga faktorer i samband med individuella eller jämförande bedömningar av olika sökande.⁹⁷ Den sekretess som är utmärkande för uttagningskommitténs arbete utesluter dessutom att man informerar om kriterierna för att rätta proven, eftersom de kriterierna utgör en integrerad del av den jämförande bedömning som uttagningskommittén gör av de olika sökandenas respektive meriter.⁹⁸

Skyldigheten att skydda sekretessen för uttagningskommitténs arbete förhindrade den från att bevilja en viss sökande tillgång till sina rättade prov, eftersom ett offentliggörande skulle avslöja de enskilda ledamöternas inställning i bedömningen av sökandena.

Genom att meddela de poäng som erhållits i de olika proven hade tillräcklig information lämnats om motiven för uttagningskommitténs beslut.

Klagandens kommentarer

Inga kommentarer mottogs från klaganden.

FÖRSLAGET TILL REKOMMENDATION

Den 16 april 2003 skickade ombudsmannen följande förslag till rekommendation till rådet i enlighet med artikel 3.6 i Europeiska ombudsmannens stadga:

Europeiska unionens råd borde bevilja klaganden tillgång till sitt eget rättade prov.

Förslaget till rekommendation grundades på följande resonemang:

1 Klaganden, en tysk medborgare, deltog i uttagningsprovet Rådet/C/412 för tyskspråkiga byråassistenter (lönegrad C5). Efter att ha informerats om att hon inte hade uppnått tillräckligt många poäng för att godkännas i ett av de skriftliga delproven i denna uttagning, bad hon att få tillgång till sitt eget rättade prov. Rådet avslag hennes begäran. I sitt klagomål till ombudsmannen framförde klaganden åsikten att detta avslag inte var acceptabelt.

2 I sitt yttrande påpekade rådet att uttagningskommitténs överläggningar i enlighet med artikel 6 i bilaga II i tjänsteföreskrifterna skall vara hemliga och att denna sekretess har införts för att garantera uttagningskommitténs oberoende ställning och objektiviteten i dess överläggningar. Enligt rådet förhindrade skyldigheten att skydda sekretessen för uttagningskommitténs arbete rådet från att bevilja en viss sökande tillgång till sina rättade provmanuskript, eftersom dessa avslöjade de enskilda ledamöternas inställning i bedömningen av sökanden.

3 Europeiska ombudsmannen har redan behandlat frågan om tillgång till sökandes rättade prov i ärenden som gällde Europeiska kommissionen⁹⁹ och Europaparlamentet.¹⁰⁰

⁹⁷ Mål 89/79 Bonu mot rådet [1980] ECR 553, punkt 5.

⁹⁸ Mål C-254/95 P, Parlamentet mot Innamorati, EGR [1996] I-3423, avsnitt 31.

⁹⁹ Undersökningen på eget initiativ 1004/97/(PD)/GG.

¹⁰⁰ Klagomålen 457/99/IP, 610/99/IP, 1000/99/IP och 25/2000/IP.

4 På grundval av sina undersökningar av kommissionens rekryteringsförfarande lade ombudsmannen fram en särskild rapport i Europaparlamentet den 18 oktober 1999¹⁰¹ som innehåller följande resonemang:

"Ombudsmannen känner inte till att det inom gemenskapslagstiftningen skulle finnas bestämmelser eller att gemenskapsdomstolarna skulle ha fastställt rättspraxis som hindrar kommissionen från att låta en sökande som deltar i ett skriftligt prov se sitt rättade prov. Artikel 6 bilaga III i tjänsteföreskrifterna fastslår att "uttagningskommitténs arbete skall vara hemligt". Uttagningskommitténs överläggningar skall därför förbli hemliga, men detta innebär inte nödvändigtvis att de sökande skall hindras från att få tillgång till sina rättade prov.

Kommissionens främsta argument för att motivera beslutet att inte låta de sökande få tillgång till sina rättade prov gäller själva rekryteringsförfarandets karaktär. Enligt kommissionen bedömer uttagningskommittén varje sökande genom att jämföra de enskilda sökandes resultat med de resultat som övriga sökande som deltar i samma uttagningsprov uppnått. Kommissionen anser därför att det skulle vara meningslöst att lämna ut de rättade proven, eftersom de inte kan bedömas av en person som inte bedömt samtliga sökandes resultat.

Det medför dock flera fördelar för en sökande att kunna gå igenom sitt rättade prov. För det första får den sökande möjlighet att se sina fel och därmed förbättra sina framtida resultat. För det andra förstärks den sökandes förtroende för administrationen. Denna punkt är viktig med tanke på att det verkar vara en allmän uppfattning att kommissionen inte alltid bedömer proven på ett korrekt sätt och att det till och med skulle förekomma att de inte bedöms över huvudtaget. För det tredje kan en sökande som har sett sitt rättade prov lägga fram mer konkreta argument om den sökande har en känsla av att ha blivit felaktigt bedömd. Under alla omständigheter bör det vara de berörda medborgarnas och inte administrationens sak att avgöra om begärda upplysningar är av nytta.

Kommissionen hänvisar även till den administrativa och ekonomiska belastning som de sökandes tillgång till rättade prov skulle medföra. Ombudsmannen är övertygad om att kommissionen kan inrätta ett förfarande för att bevilja tillgång till rättade prov på ett sätt som skulle minimera kostnaderna, eftersom det inte är troligt att samtliga sökande kommer att vilja se sina rättade prov.

(...)

Kommissionen påpekar också mycket riktigt att uttagningskommittéernas arbete kontrolleras av gemenskapens domstolar. Det innebär emellertid att frågor som lätt hade kunnat lösas om den sökande fått möjlighet att se sitt rättade prov kanske måste behandlas av domstolarna. Ombudsmannen anser att detta i högsta grad är otillfredsställande för de sökande. Att bevilja tillgång till de rättade proven skulle däremot troligtvis lösa många frågor med minsta möjliga ansträngning och på mycket kort tid.

(...)

Det fastslås i Amsterdamfördraget att förpliktelsen att fatta beslut på ett så öppet sätt som möjligt är en av EG:s grundläggande förvaltningsmässiga principer. Det är även viktigt att säkerställa att medborgarna får ett positivt intryck första gången de kommer i kontakt med gemenskapsinstitutionerna. Medborgare som önskar arbeta för gemenskaperna får ett mycket negativt intryck om de hyser tvivel om huruvida de blivit bedömda på ett korrekt och rättvist sätt. För att skingra allt tvivel är det viktigt att alla sökande får möjlighet att se sina rättade prov. Denna möjlighet strider inte på något sätt mot kravet på att uttagningskommitténs arbete skall vara hemligt eftersom det inte rör uttagningskommitténs överläggningar, under vilka de sökandes resultat bedöms. Följaktligen framstår kommissionens underlåtenhet att ändra sina administrativa förfaranden och säkerställa att de enskilda sökande får tillgång till sina rättade prov som ett administrativt missförhållande."

5 På grundval av detta resonemang riktade ombudsmannen en rekommendation till kommissionen. Enligt rekommendationen borde kommissionen i sina framtida rekryteringsförfaranden, och senast från och med den 1 juli 2000, på begäran bevilja sökandena tillgång till sina egna rättade prov. I en skrivelse av den 7 december 1999 informerade Europeiska kommissionens ordförande ombudsmannen om att kommissionen hade accepterat denna rekommendation.

101

EGT C 371, 1999, s. 12.

6 Den 17 november 2000 antog Europaparlamentet en resolution¹⁰² i vilken parlamentet stödde ombudsmannens särskilda rapport och gratulerade kommissionen till dess positiva svar på ombudsmannens rekommendation. Europaparlamentet uttryckte också förhoppningen att alla övriga organ och institutioner inom EU skulle följa kommissionens exempel.

7 Den 17 juli 2000 riktade ombudsmannen ett förslag till rekommendation till Europaparlamentet i vilket han föreslog att parlamentet skulle bevilja klagandena tillgång till sina rättade prov. Den 27 november 2000 informerade Europaparlamentet ombudsmannen om att det hade accepterat principen att sökande borde få tillgång till en kopia av sina egna rättade prov, och beskrev hur parlamentet tänkte genomföra ombudsmannens förslag till rekommendation.¹⁰³

8 De argument som framförts av rådet i det aktuella ärendet hänvisar inte till några särskilda karakteristiska egenskaper för uttagningsprov som organiseras av rådet och som skulle göra att dessa skiljer sig från de uttagningar som organiseras av Europaparlamentet och kommissionen. Ombudsmannen anser därför att de synpunkter som framfördes i den särskilda rapporten om kommissionens rekryteringsförfaranden även skall tillämpas på de uttagningar som organiseras av rådet.

9 Mot bakgrund av ovanstående anser ombudsmannen att rådets vägran att ge klaganden tillgång till sitt rättade prov utgör ett fall av administrativt missförhållande.

Rådets detaljerade yttrande

I sitt detaljerade yttrande informerade rådet ombudsmannen om att det hade beslutat att acceptera förslaget till rekommendation och bevilja klaganden tillgång till sitt eget rättade prov. En kopia av klagandens prov samt uttagningskommitténs bedömning skulle skickas till klaganden samma dag.

Rådet konstaterade att utlämnandet av dessa dokument inte kunde anses överträda den sekretessprincip som gäller för uttagningskommitténs arbete enligt tjänsteföreskrifterna och den nyligen avkunnade domen i förstainstansrätten i mål T-72/01¹⁰⁴.

Klagandens kommentarer

Inga kommentarer beträffande rådets detaljerade yttrande mottogs från klaganden.

BESLUTET

1 Vägran att bevilja tillgång till rättat prov

1.1 Klagomålet gällde rådets vägran att bevilja klaganden tillgång till sitt rättade prov i samband med uttagningen Rådet/C/412 för tyskspråkiga byråassistenter (lönegrad C5).

1.2 Den 16 april 2003 riktade ombudsmannen, i enlighet med artikel 3.6 i ombudsmannens stadga, ett förslag till rekommendation till rådet, enligt vilket rådet borde bevilja klaganden tillgång till sitt eget rättade prov.

1.3 I sitt detaljerade yttrande informerade rådet ombudsmannen om att det hade beslutat att acceptera förslaget till rekommendation och bevilja klaganden tillgång till sitt eget rättade prov.

¹⁰² EGT C 223, 2001, s. 352 och 368.

¹⁰³ Se ombudsmannens beslut av den 11 maj 2001 gällande klagomålen 457/99/IP, 610/99/IP, 1000/99/IP och 25/2000/IP, tillgängliga på ombudsmannens webbplats (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>).

¹⁰⁴ Dom av den 25 juni 2003 i mål T-72/01 Pyres mot kommissionen.

2 Slutsats

2.1 På grundval av sina undersökningar drar ombudsmannen slutsatsen att rådet har accepterat ombudsmannens förslag till rekommendation och att de åtgärder som vidtagits av rådet är tillfredsställande.

2.2 Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

Klagomål 2059/2002/IP

Europeiska ombudsmannen riktade samma förslag till rekommendation till Europeiska unionens råd i klagomål 2059/2002/IP. Rådets detaljerade yttrande och beslutet är som följer:

Rådets detaljerade yttrande

I sitt detaljerade yttrande underströk rådet att dess generalsekretariat den 17 september 2003, efter förslaget till rekommendation som ombudsmannen avgett i ett liknande ärende (klagomål 2097/2002/GG), antagit nya regler beträffande sökandenas tillgång till sina rättade prov. Dessa regler skulle gälla alla allmänna och interna uttagningsprov som organiserades av rådets generalsekretariat.

Sökande som deltog i uttagningsprov som offentliggjordes efter den 1 september 2003 skulle få tillgång till en kopia av sina egna rättade prov samt, när det gällde skriftliga prov, uttagningskommitténs utvärderingsblankett. För uttagningar som organiserats före den 1 september 2003 innebar reglerna att de sökande som så begärde skulle erhålla en kopia av sina egna prov och även av utvärderingsblanketten, i de fall där uttagningskommittén hade utarbetat en sådan blankett.

Vad gäller det aktuella fallet hade rådet beslutat att ge klaganden tillgång till sitt eget rättade prov. När det gällde att bevilja tillgång till utvärderingskriterierna underströk rådet att dessa hade angetts i punkt VI.A.d) i uttagningsmeddelandet och att uttagningskommittén inte hade utarbetat någon utvärderingsblankett. Enligt rådet skulle en kopia av klagandens prov, tillsammans med en kopia av uttagningsmeddelandet, skickas till klaganden samma dag.

Klagandens kommentarer

Den 5 november 2003 kontaktade ombudsmannens tjänstenheter klaganden per telefon för att informera honom om rådets svar och utröna om han ansåg att svaret var tillfredsställande. Klaganden tackade ombudsmannen för undersökningen och för de resultat som hade uppnåtts.

BESLUTET

1 Vägran att bevilja tillgång till ett rättat prov och att informera om utvärderingskriterierna

1.1 Klaganden begärde att få tillgång till sitt rättade prov i uttagningen Rådet/A/394 och att få information om de kriterier som tillämpats av uttagningskommittén i dess utvärdering av proven. Rådet vägrade att uppfylla begäran. Klaganden ingav därför ett klagomål till ombudsmannen.

1.2 Den 8 juli 2003 riktade ombudsmannen, i enlighet med artikel 3.6 i ombudsmannens stadga, ett förslag till rekommendation till rådet, enligt vilket rådet skulle bevilja klaganden tillgång till sitt eget rättade prov och informera honom om de urvalskriterier som tillämpats av uttagningskommittén.

1.3 I sitt detaljerade yttrande informerade rådet ombudsmannen om att det hade beslutat acceptera hans förslag till rekommendation.

Rådet påpekade att dess generalsekretariat den 17 september 2003 hade utarbetat nya regler för utlämnande av rättade prov till sökande. Dessa regler skulle gälla alla allmänna och interna uttagningsprov som organiserades av rådets generalsekretariat.

Sökande som deltog i uttagningsprov som offentliggjordes efter den 1 september 2003 skulle få tillgång till en kopia av sina egna prov samt, när det gällde skriftliga prov, uttagningskommitténs utvärderingsblankett. För uttagningar som organiserats före den 1 september 2003 innebar reglerna att de sökande som så begärde skulle erhålla en kopia av såväl sina egna prov som av utvärderingsblanketten, i de fall där uttagningskommittén hade utarbetat en sådan blankett.

1.4 Vad gäller klagandens ärende informerade rådet ombudsmannen att en kopia av klagandens prov och av uttagningsmeddelandet skulle skickas till klaganden samma dag. Rådet förklarade att uttagningskommittén inte hade utarbetat någon utvärderingsblankett, eftersom de utvärderingskriterier som kommittén följde hade beskrivits i punkt VI.A.d) av uttagningsmeddelandet.

2 Slutsats

2.1 På grundval av sina undersökningar drar ombudsmannen slutsatsen att rådet har accepterat ombudsmannens förslag till rekommendation och att de åtgärder som rådet vidtagit för att genomföra rekommendationen är tillfredsställande.

2.2 Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

3.5.2 Europeiska kommissionen

KOMMISSIONENS FRÄMJANDE AV GOD FÖRVALTNINGSSSED I EUROPASKOLORNA

Beslut i klagomål 845/2002/IJH mot Europeiska kommissionen

KLAGOMÅLET

I maj 2002 ingav L ett klagomål till ombudsmannen för egen räkning samt såsom företrädare för en grupp på cirka 50 föräldrar till barn i Europaskolorna i Bryssel. Klagomålet gäller fördelningen av platser vid skolorna för läsåret 2002-2003, de överklaganden som gjorts beträffande denna fördelning, samt mekanismerna för samordning mellan skolorna.

Sammanfattningsvis framförde klaganden följande synpunkter:

Platserna som fanns tillgängliga vid den nya primärskolan i Ixelles tilldelades elever som för närvarande går på de två befintliga primärskoleavdelningarna, utifrån två olika uppsättningar av kriterier. Dessa kriterier beslutades och tillämpades ensidigt och utan insyn av ursprungsskolan. Över 200 överklaganden gjordes. En del av dessa hade fortfarande inte behandlats när ifrågavarande klagomål ingavs.

Mekanismerna för samordning mellan skolorna i Bryssel är bristfälliga, till och med när det gäller grundläggande uppgifter såsom att samordna ferier och lediga dagar mellan de tre skolorna.

Skolornas agerande i ärendet strider mot principerna för god förvaltningssed och bryter därför mot artikel 41 i stadgan om de grundläggande rättigheterna. Det förekommer dessutom en överträdelse av artikel 24.2 i stadgan, där det sägs att "vid alla åtgärder som rör barn, oavsett om de vidtas av offentliga myndigheter eller privata institutioner, skall barnets bästa komma i främsta rummet". Det första kriteriet för att fördela barnen mellan de olika skolorna var de tre skolornas kapacitet, vilken hade bestämts i förväg, utan hänsyn till barnens behov eller deras föräldrars önskemål.

Klaganden kontaktade kommissionen, som är företrädd i skolornas styrelse och som har en skyldighet att skydda sina anställdas rättigheter och intressen. Klaganden har aldrig fått ett utförligt svar eller en förklaring från ledningen för Europaskolorna, styrelsen eller kommissionen.

Klaganden fruktar ytterligare kaos när en fjärde Europaskola inrättas i Bryssel i framtiden.

Sammanfattningsvis anser klaganden att Europaskolornas handlande strider mot artikel 24.2 och 41 i stadgan om de grundläggande rättigheterna samt att mekanismerna för samordning mellan skolorna är otillräckliga.

Klaganden ber ombudsmannen göra allt han kan för att se till att

- man snarast kommer fram till en lösning som tar hänsyn till de berörda barnens bästa,
- frågan blir ordentligt undersökt på högsta nivå,
- det görs en heltäckande granskning av Europaskolornas förvaltning för att garantera att de i framtiden agerar i enlighet med samma normer för gott styre och god förvaltningssed som gäller för EU:s övriga institutioner samt att barnens bästa skall komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör dem i enlighet med artikel 24.2 i stadgan,
- samtliga överklagande accepteras även om denna lösning skulle kräva att vissa klasser delas,
- det görs en granskning av fördelningen av resurser mellan olika skolor,
- ett klart och öppet system för att fördela barn mellan skolorna upprättas, för att undvika en överföring av barn i liknande situationer i framtiden.

UNDERSÖKNINGEN

I sin behandling av tidigare klagomål mot Europaskolorna har ombudsmannens ståndpunkt varit att skolorna inte är gemenskapsinstitutioner eller -organ, utan att kommissionen har ett visst ansvar för deras drift eftersom den är företrädd i skolornas styrelse och i stor utsträckning bidrar till deras finansiering. Ombudsmannen anser att kommissionens ansvar inte sträcker sig till att omfatta frågor om den interna ledningen av skolorna.

Ombudsmannen bad därför kommissionen att yttra sig i det aktuella klagomålet.

Kommissionens yttrande

Sammanfattningsvis framförde kommissionen följande synpunkter i sitt yttrande:

Omfördelningen av ett visst antal elever mellan de olika Europaskolorna i Bryssel var en oundviklig konsekvens av två faktorer. Den första faktorn var styrelsens beslut att starta en tredje skola, i Ixelles, för att minska belastningen på skolorna i Uccle och Woluwe, vilka var särskilt överbelastade vid den aktuella tidpunkten. Den andra faktorn var behovet av att tillfälligt flytta ett antal elever från skolan i Uccle till skolan i Woluwe på grund av omfattande reparations- och ombyggnadsarbeten.

När det gällde beslutet om omfördelning av de olika språksektionerna mellan de tre skolorna försökte styrelsen tillse att såväl principen om geografisk balans som principen om ett rationellt resursutnyttjande respekterades. Rektorerna hade i sina beslut aldrig krävt att några elever flyttades mitt under terminen.

För att på ett bättre sätt kunna administrera dessa överföringar inrättade styrelsens företrädare en samordnad ledningsgrupp för de tre skolorna i Bryssel, där rektorerna, lärarna och föräldraföreningarna fanns representerade.

Enligt den information som lämnades till kommissionen prioriterades föräldrarnas val. De begränsningar som strukturen för skolornas organisation innebar, samt behovet av att på ett optimalt sätt utnyttja tillgängliga resurser, gjorde det emellertid omöjligt att uppfylla samtliga familjers önskemål och krav. Enligt skolorna skulle det ha varit svårt att motivera en delning av

avdelningar eller klasser i en skola, medan motsvarande avdelningar och klasser i en annan skola var i stort sett tomma.

Skolorna hävdade att kriterier såsom förekomsten av syskon, geografisk närhet till familjens bostad samt skapandet av balanserade klasser i de tre skolorna tillämpades när de enskilda fallen skulle bedömas. Rektorernas beslut om placering av eleverna baserades på den information som föräldrarna lämnat till skolan rörande syskonens skolgång och bostadens placering.

Kommissionen är medveten om att ett betydande antal klagomål har inlämnats. Dessa klagomål har behandlats individuellt av kommittéer inom varje enskild skola. I kommittéerna ingår styrelseledamöter och representanter för föräldrarna. Ett stort antal av klagomålen har gillats.

I sitt svar på klagandens krav framhöll kommissionen följande:

1. Det förfarande som tillämpats och de kriterier som använts av skolorna för förflyttning av elever, i kombination med möjligheterna att överklaga, tyder på att elevernas bästa var en av de viktigaste faktorerna och att den beaktades i största möjliga utsträckning.
2. Under sitt sammanträde den 21-23 maj 2002 granskade styrelsen den rapport med rubriken "Fördelning av elever från förskola samt primär- och sekundärnivå mellan skolorna Bryssel I, II och III" som utarbetats av dess företrädare. Kommissionen är inte medveten om förekomsten av några oegentligheter i samband härmed.
3. De principer som anges i stadgan om de grundläggande rättigheterna, och framför allt dess artiklar 24.2 och 41, gäller fullt ut för Europaskolorna och är bindande för dem. Dessa principer gäller också för framtida reformer av skolorna.
4. Enligt den information som lämnats till kommissionen gjorde skolorna alla ansträngningar för att i första hand ta hänsyn till föräldrarnas val. Ansträngningar gjordes i själva verket för att justera fördelningen av klasser från september 2002, med åtföljande förflyttning av lärartjänster, samt att göra undantag från reglerna för sammansättning av primärskoleklasser under läsåret 2002-2003 för vissa sektioner. Trots dessa ansträngningar kunde man inte bortse från vissa begränsningar som berodde på strukturen av skolornas organisation samt behovet av ett optimalt resursutnyttjande. Att dela sektioner eller klasser i en viss skola, när motsvarande sektioner eller klasser i en annan skola var i stort sett tomma, skulle inte ha utgjort god förvaltning.
5. Endast styrelsen har behörighet att besluta om fördelningen av resurser mellan de olika Europaskolorna. Styrelsens beslut måste vägledas av principerna om geografisk balans och optimalt resursutnyttjande.
6. Systemets öppenhet bevisas av att föräldraföreningarna är representerade i såväl den samordnande ledningsgruppen för de tre skolorna i Bryssel, vilken inrättades för att bättre kunna hantera överföringen av elever, som i de kommittéer som har ansvaret för att behandla klagomålen. Denna öppenhet måste bibehållas i samband med eventuella framtida överföringar av elever.

Klagandens kommentarer

I sina kommentarer framförde klaganden sammanfattningsvis följande synpunkter:

Klaganden hade lämnat information till kommissionen och begärt att den skulle ingripa i styrelsen för barnens och deras föräldrars räkning. Kommissionens företrädare borde därför ha varit medveten om situationen då styrelsen sammanträdde den 21-23 maj 2002. Fördelningen av resurser mellan skolorna, utan en noggrann utvärdering av barnens behov, är ett exempel på sämsta tänkbara administrativa rutiner.

Kommissionen hävdar att enbart styrelsen är behörig att besluta om fördelningen av resurser mellan de olika skolorna. Detta visar att kommissionen inte har dragit lärdom och vägrar ta sitt ansvar. Kommissionen tillhandahåller största delen av skolornas finansiering och borde sätta elevernas behov och intressen i främsta rummet.

FÖRSLAGET TILL REKOMMENDATION

Enligt ett beslut av den 10 december 2002 riktade ombudsmannen ett förslag till rekommendation till kommissionen i enlighet med artikel 3.6 i Europeiska ombudsmannens stadga. Till grund för förslaget till rekommendation låg följande:

1 Fördelningen av platser vid Europaskolorna

Klagandens påståenden

1.1 I maj 2002 ingav L., i eget namn och såsom företrädare för ytterligare 50 föräldrar till barn vid Europaskolorna i Bryssel, ett klagomål angående fördelningen av platser inför läsåret 2002-2003, de överklaganden som ingavs i anslutning därmed, samt mekanismerna för samordning mellan skolorna.

Sammanfattningsvis anser klaganden att Europaskolornas handlande strider mot artikel 24.2 och 41 i stadgan om de grundläggande rättigheterna och att mekanismerna för samordning mellan skolorna är otillräckliga. De ber ombudsmannen göra allt han kan för att se till att

- man snarast kommer fram till en lösning som tar hänsyn till de berörda barnens bästa,
- frågan blir ordentligt undersökt på högsta nivå,
- det görs en heltäckande granskning av Europaskolornas förvaltning för att garantera att de i framtiden agerar i enlighet med samma normer för gott styre och god förvaltningssed som gäller för EU:s övriga institutioner samt att barnens bästa skall komma i främsta rummet i alla åtgärder som rör dem i enlighet med artikel 24.2 i stadgan,
- samtliga överklagande accepteras, även om denna lösning skulle kräva att vissa klasser delas,
- det görs en granskning av fördelningen av resurser mellan olika skolor,
- ett klart och öppet system för att fördela barn mellan skolorna upprättas, för att undvika en överföring av barn i liknande situationer i framtiden.

Kommissionens argument

1.2 Kommissionen uppgav att den var medveten om ett betydande antal klagomål. Dessa klagomål behandlades individuellt och ett stort antal gillades. Det förfarande som tillämpades och de kriterier som användes av skolorna för förflyttning av elever, tillsammans med möjligheterna att överklaga, tyder på att elevernas bästa var en av de viktigaste faktorerna och att den beaktades i så stor utsträckning som möjligt.

Endast styrelsen har behörighet att besluta om fördelningen av resurser mellan de olika Europaskolorna. I sitt beslut måste styrelsen vägledas av principerna om geografisk balans och optimalt resursutnyttjande. Styrelsen för Europaskolorna granskade en rapport i ärendet och kommissionen är inte medveten om några oegentligheter i samband därmed.

Skolorna gjorde sitt yttersta för att i första hand ta hänsyn till föräldrarnas val. Ansträngningar gjordes för att anpassa fördelningen av klasser. Att dela sektioner eller klasser i en skola, när motsvarande sektioner och klasser i en annan skola var i stort sett tomma, skulle inte ha inneburit god förvaltning.

De principer som anges i stadgan om de grundläggande rättigheterna, och framför allt dess artiklar 24.2 och 41, gäller fullt ut för Europaskolorna och är bindande för dem. Dessa principer gäller också för framtida skolreformer.

Systemets öppenhet bevisas av att föräldraföreningarna är representerade i såväl den samordnande ledningsgruppen för de tre skolorna i Bryssel, vilken inrättades för att bättre kunna hantera överföringen av elever, som i de kommittéer som har ansvaret för att behandla klagomålen. Denna öppenhet måste bibehållas i samband med eventuella framtida överföringar av elever.

Ombudsmannens slutsatser

1.3 Ombudsmannen konstaterar att Europaskolorna ursprungliga inrättades av medlemsstaterna, som undertecknade Europaskolans stadga 1957. 1994 undertecknade medlemsstaterna och Europeiska kommissionen en konvention¹⁰⁵ som upphäver och ersätter 1957 års stadga. Denna konvention trädde i kraft den 1 oktober 2002.

1.4 Ombudsmannen har genomgående ansett att Europaskolorna inte är gemenskapsinstitutioner eller -organ, men att kommissionen har ett visst ansvar för deras drift, eftersom den är företrädd i skolornas styrelse och i stor utsträckning bidrar till deras finansiering. Ombudsmannen anser att kommissionens ansvar inte sträcker sig till att omfatta frågor om den interna ledningen av skolorna.

Överklagandena

1.5 När det gäller överklagandena som avser fördelningen av barn mellan olika skolor anser ombudsmannen att beslut om enskilda överklaganden inte ligger inom kommissionens ansvarsområde och att de följaktligen inte omfattas av ombudsmannens undersökning. Ombudsmannen konstaterar att kommissionen har uppgett att ett stort antal överklaganden har gillats.

Stadgan om de grundläggande rättigheterna

1.6 När det gäller den påstådda överträdelsen av stadgan om de grundläggande rättigheterna välkomnar ombudsmannen kommissionens erkännande att rätten till god förvaltning (artikel 41) och barnens rättigheter (framför allt artikel 24.2¹⁰⁶) är bindande för Europaskolorna och att de också gäller vid en framtida reformering. Som en allmän princip anser ombudsmannen att respekten för dessa rättigheter kan kombineras med att man även tar hänsyn till effektivitetsaspekter i samband med fördelningen av resurser mellan skolorna. I det här aktuella ärendet anser ombudsmannen inte att hans undersökning har kunnat styrka någon kränkning av barnens rättigheter enligt artikel 24.2 i stadgan, särskilt med hänsyn till att den ursprungliga omfördelningen av barn mellan skolorna verkar ha ändrats genom ett stort antal framgångsrika överklaganden.

Rätten till god förvaltning behandlas vidare nedan.

Samordning och god förvaltning

1.7 Vad gäller påståendet att mekanismerna för samordning mellan skolorna skulle vara otillräckliga påminner ombudsmannen om att ett stort antal överklaganden gjordes och att många av dem, enligt kommissionen, gillades. Ombudsmannen betraktar detta som ett bevis för att det finns ett effektivt och tillgängligt system för att behandla klagomål.

1.8 Samtidigt vill ombudsmannen påpeka att om ett visst område inom förvaltningen ger upphov till ett ovanligt stort antal överklaganden eller klagomål, så är det god förvaltningssed att undersöka om det finns ett underliggande problem och, om så är fallet, att vidta åtgärder för att undanröja det inför framtiden. Detta gäller framför allt om det visar sig att många av överklagandena eller klagomålen är motiverade.

1.9 Ombudsmannen påpekar också att kommissionen företräder Europeiska gemenskaperna, som till stor del finansierar Europaskolorna och som har undertecknat 1994 års konvention om skolornas stadga. Ombudsmannen anser att kommissionens ansvar omfattar främjandet av god förvaltningssed vid Europaskolorna. Ombudsmannen anser att kommissionens i sin reaktion på de händelser som gav upphov till ifrågavarande klagomål inte visar att den fullt ut erkänner detta ansvar. Detta utgör ett fall av administrativa missförhållanden.

¹⁰⁵ EGT L 221/3, 1994.

¹⁰⁶ "Vid alla åtgärder som rör barn, oavsett om de vidtas av offentliga myndigheter eller privata institutioner, skall barnets bästa komma i främsta rummet."

2 Slutsats

2.1 Av de anledningar som förklarats ovan anser ombudsmannen att kommissionen i sin reaktion på de händelser som gav upphov till ifrågavarande klagomål inte visar att den fullt ut erkänner sitt ansvar att främja god förvaltningssed vid Europaskolorna.

2.2 Ovanstående slutsats gäller en fråga av allmän betydelse, som inte kan lösas genom en vänskaplig förlikning. Ombudsmannen riktar därför följande förslag till rekommendation till kommissionen i enlighet med artikel 3.6 i Europeiska ombudsmannens stadga:

FÖRSLAGET TILL REKOMMENDATION

Kommissionen bör vidkännas sitt ansvar att främja god förvaltningssed vid Europaskolorna och redovisa vilka konkreta åtgärder den tänker vidta för att uppfylla detta ansvar i framtiden.

Kommissionens detaljerade yttrande

I sitt detaljerade yttrande framförde kommissionen sammanfattningsvis följande synpunkter:

Besluten att öppna en ny skola i Bryssel (B-III) och att omfördela språksektionerna (såväl de nyligen skapade sektionerna som dem som redan fanns) mellan de tre skolorna (B-I, B-II och B-III) fattades av styrelsen under dess sammanträde den 28-29 april 1998, varvid hänsyn togs till principerna om geografisk balans och ett rationellt utnyttjande av tillgängliga resurser.

Styrelsen tilldelade B-I sex sektioner (danska, tyska, grekiska, engelska, spanska och franska), B-II åtta sektioner (tyska, engelska, franska, italienska, nederländska, svenska och portugisiska) och B-III sex sektioner (tyska, engelska, spanska, franska, italienska och nederländska).

Kommissionen, som är medlem av styrelsen, godkände detta beslut utan invändningar och tar sitt fulla ansvar för beslutet.

Förflyttningen av elever som ett resultat av denna omfördelning av språksektioner och de arbeten som utförs vid B-I är inte en fråga för styrelsen, utan för de organ som normalt har ansvaret för den interna driften av systemet.

Även om kommissionens befogenheter inte sträcker sig till att omfatta frågor om den interna driften av skolorna, så har den noggrant följt utvecklingen i detta ärende. Inom styrelsen för de skolor det gäller har kommissionen riktat rektorernas uppmärksamhet på problemets omfattning och bett dem göra sitt yttersta för att finna en lösning. Det var också på kommissionens begäran som styrelsen undersökte det förfarande som tillämpats av skolorna, vilket befanns vara korrekt.

Kommissionen kommer åter att rikta Europaskolornas generalsekreterares uppmärksamhet på att alla nödvändiga åtgärder måste vidtas i framtiden för att garantera att förflyttningen av elever sker under optimala förhållanden, framför allt när den fjärde skolan öppnas i Bryssel.

Klagandens kommentarer till kommissionens detaljerade yttrande

I sina kommentarer framförde klaganden sammanfattningsvis följande synpunkter:

Föräldrarna är extremt oroade över det pågående förfarandet för att hitta en fjärde Europaskola i Bryssel. Det verkar troligt att barnens intressen ånyo kommer att åsidosättas i diskussionerna med de ansvariga belgiska myndigheterna. Kommissionen bör ingripa för att försvara barnens och de anställdas intressen.

Under behandlingen av detta klagomål har det blivit tydligt att närhelst ett problem uppkommer som gäller skolornas direkta ansvar har föräldrarna inga instrument för att ifrågasätta beslut. Det är oroväckande att strukturer som har samröre med barn inte är ansvariga inför någon. Föräldrarna skulle vilja ha råd om hur man skall tackla detta problem.

BESLUTET

1 Ombudsmannens bedömning av kommissionens detaljerade yttrande

1.1 Ombudsmannen genomförde en undersökning av ett klagomål rörande fördelningen av platser vid Europaskolorna i Bryssel. Med beaktande av att kommissionen företräder Europeiska gemenskaperna, som till största delen finansierar Europaskolorna och som undertecknade 1994 års konvention om deras stadgar, ansåg ombudsmannen att kommissionens ansvar inkluderar främjandet av god förvaltningssed vid Europaskolorna. Ombudsmannen ansåg att kommissionens i sin reaktion på de händelser som gav upphov till ifrågakvarande klagomål inte visade att den fullt ut erkänner detta ansvar. Ombudsmannen skickade därför följande förslag till rekommendation:

Kommissionen bör vidkännas sitt ansvar att främja god förvaltningssed vid Europaskolorna och redovisa vilka konkreta åtgärder den tänker vidta för att uppfylla detta ansvar i framtiden.

1.2 I sitt detaljerade yttrande om förslaget till rekommendation åtog sig kommissionen att rikta Europaskolornas generalsekreterares uppmärksamhet på att alla nödvändiga åtgärder måste vidtas i framtiden för att garantera att förflyttningen av elever sker under optimala förhållanden, framför allt när den fjärde skolan öppnas i Bryssel.

1.3 Ombudsmannen anser att kommissionen har reagerat positivt på förslaget till rekommendation i samband med det här aktuella ärendet och därvid vidtagit lämpliga åtgärder för att klagomålet skall få en tillfredsställande lösning.

1.4 Ombudsmannen noterar klagandens allmänna oro över Europaskolornas styrelseskick och ansvarstagande. Ombudsmannen kommer att överväga att inleda en undersökning på eget initiativ beträffande kommissionens ansvar när det gäller att främja god förvaltningssed vid Europaskolorna i enlighet med stadgan om de grundläggande rättigheterna. En ytterligare anmärkning med den innebörden görs nedan.

2 Slutsats

Ombudsmannen anser att kommissionen har vidtagit tillfredsställande åtgärder för att uppfylla kraven i förslaget till rekommendation. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

YTTERLIGARE KOMMENTAR

Ombudsmannen kommer att överväga att inleda en undersökning på eget initiativ beträffande kommissionens ansvar när det gäller att främja god förvaltningssed vid Europaskolorna i enlighet med stadgan om de grundläggande rättigheterna.

DISKRIMINERING AV TELEKOMFÖRETAG PÅ GRUND AV NATIONALITET SAMT EU:S KONKURRENSBESTÄMMELSER

Beslut i klagomål 1045/2002/GG mot Europeiska kommissionen

KLAGOMÅLET

Klaganden, en tysk medborgare, studerade i Sverige. För att få teckna ett telefonabonnemang hos Telia, en svensk teleoperatör, var han tvungen att lämna 5 000 SEK som säkerhet (eller uppvisa ett intyg från en svensk medborgare som skulle garantera beloppet). Det förefaller som om sådan säkerhet krävs av alla utländska medborgare som inte har svenskt personnummer. Klaganden ansåg att detta var ett fall av diskriminering i strid med artikel 12 i EG-fördraget, med tanke på att svenska medborgare inte behövde lämna sådan säkerhet.

Den 25 november 1998 ingav klaganden ett formellt klagomål till kommissionens representationskontor i Sverige. Representationskontoret informerade klaganden den 2 december 1998 om att klagomålet hade vidarebefordrats till generalsekretariatet i Bryssel.

Den 3 september 1999, efter en påminnelse från klaganden av den 20 augusti 1999, informerade kommissionens generalsekretariat klaganden om att ärendet hade registrerats med nummer 99/4916 SG(99) A/9472/2.

I sitt klagomål till ombudsmannen, som ingavs i juni 2002, hävdade klaganden att kommissionen varken informerat honom om förfarandets status eller huruvida den tänkte inleda ett överträdelseförfarande mot Sverige, detta trots ytterligare påminnelser (den 12 juli 2000, den 18 oktober 2000 och den 18 november 2001).

UNDERSÖKNINGEN

Kommissionens yttrande

I sitt yttrande gjorde kommissionen följande påpekanden:

Kommissionen hade först samrått med flera av sina generaldirektorat (Inre marknaden, Rättsliga och inrikes frågor, Informationssamhället) för att kontrollera om det påtalade beteendet, direkt eller indirekt, härrörde från en bestämmelse i svensk lag. Denna undersökning pågick till sommaren 2000. Resultatet av undersökningen var att Telia hade infört den aktuella bestämmelsen på eget initiativ.

Eftersom ärendet med andra ord gällde verksamheten i ett företag, hade kommissionens generaldirektorat Konkurrens därefter undersökt om artikel 82 i EG-fördraget hade överträtts. Den 25 augusti 2000 begärde GD Konkurrens en förklaring från Telia. I sitt svar av den 25 september 2000 förklarade Telia att syftet med säkerhetsbeloppet på 5 000 SEK var att säkra betalning från abonnenter som Telia, i frånvaro av ett svenskt personnummer, inte skulle kunna spåra vid en eventuell flyttning. Kommissionen ansåg att denna förklaring rättfärdigade skillnaden i behandling mellan innehavare av svenska personnummer och personer som inte hade ett sådant nummer. Den hade därför beslutat att inte göra ytterligare undersökningar.

I ljuset av detta resultat hade ärendet därefter lägre prioritet, framför allt med tanke på att GD Konkurrens hade att behandla ett stort antal andra fall inom telekomsektorn.

Ovanstående omständigheter resulterade i en viss försening när det gällde att informera klaganden om de första resultaten av undersökningen av hans klagomål och om kommissionens avsikt att avsluta klagomålet, vilket kommissionen beklagade.

Den 8 augusti skickade kommissionen klaganden ett skriftligt svar rörande klagomålet. Den 5 september 2002 ringde kommissionen dessutom till klaganden för att försäkra sig om att han hade mottagit svaret.

Klagandens kommentarer

I sina kommentarer bekräftade klaganden att han hade mottagit kommissionens skrivelse av den 8 augusti 2002 och han konstaterade att det primära syftet med hans klagomål därmed hade uppnåtts. Klaganden påpekade däremot att han kände viss bitterhet över att kommissionen inte ansett det vara nödvändigt att informera honom tidigare, trots alla hans påminnelser. Enligt klaganden var detta mer än bara "viss försening" och något som inte bara kunde motiveras av brist på personal. Klaganden noterade emellertid kommissionens ursäkt och accepterade den.

Vad gällde ärendets innehåll ansåg klaganden att de skäl som kommissionen redovisade för att avsluta undersökningen inte var helt övertygande. Enligt klaganden hade artikel 82 i EG-fördraget överträtts. Klaganden ansåg att den förklaring som Telia hade gett beträffande sitt agerande inte övertygade, eftersom Telia under alla omständigheter kunde söka utomlands efter dem som stod i skuld till bolaget. Han höll med om att detta kunde vara svårare än att leta efter sådana personer

i Sverige. Klaganden ansåg emellertid att detta inte kunde utgöra en ursäkt för diskriminering. Om kommissionen skulle acceptera Telias argument, så skulle detta strida mot tanken bakom EU:s insatser för att förenkla indrivning av fordringar i andra medlemsstater.

Klaganden ansåg också att Telia kunde utnyttja andra metoder för att skydda sig, till exempel att uppmana andra EU-medborgare än svenskar att lämna en kopia av sina ID-kort eller pass. Enligt klaganden skulle denna information kunna hjälpa till att "spåra" den som stod i skuld. Klaganden ifrågasatte också om det blotta faktum att vederbörande innehade ett svenskt personnummer gjorde det enklare att få tag på honom eller henne i de fall där han eller hon flyttade utomlands.

Klaganden bad därför ombudsmannen att stödja klagomålet och försöka få kommissionen att fortsätta sina undersökningar.

OMBUDSMANNENS FÖRSÖK ATT ÅSTADKOMMA EN VÄNSKAPLIG FÖRLIKNING

Efter en noggrann undersökning av yttrandet och av kommentarerna ansåg ombudsmannen att kommissionen inte hade gett ett tillfredsställande svar på klagandens alla påståenden.

Förslaget till vänskaplig förlikning

Enligt artikel 3.5 i ombudsmannens stadgar¹⁰⁷ bör ombudsmannen i görligaste mån försöka nå en vänskaplig förlikning med den berörda institutionen för att undanröja det administrativa missförhållandet och tillfredsställa klaganden. Ombudsmannens preliminära slutsats var att kommissionens beslut att avsluta ärendet med motiveringen att Telias strategi verkade motiverad, skulle kunna utgöra ett fall av administrativa missförhållanden.

Ombudsmannen framförde därför följande förslag till vänskaplig förlikning till kommissionen:

Europeiska kommissionen bör ompröva det klagomål som den erhållit från klaganden.

Kommissionens yttrande

I sitt yttrande gjorde kommissionen följande påpekanden:

Kommissionen hade, i enlighet med ombudsmannens förslag, omprövat ärendet i ljuset av de nya argument som framförts av klaganden. Telias strategi syftade till att garantera att dess kunder hade betalningsförmåga vid den tidpunkt då bolaget ingick ett abonnemangsavtal med vederbörande. Detta kunde uppnås på tre sätt – genom att uppge personnummer, genom att betala ett säkerhet eller genom att styrka köp av hus eller lägenhet i Sverige.

Det svenska personnumret tilldelas alla svenska medborgare och alla utländska medborgare bosatta i över ett år i Sverige. Det består av ett antal siffror som framför allt gör det möjligt att ta reda på personens ålder och födelseort. Syftet med numret är att identifiera personen för administrativa ändamål. Numret används i samband med socialförsäkringen, men inte enbart. Översättningen "social security number" får inte tillåtas dölja detta faktum.

Numret används av skattemyndigheter och privata organ för att lägga upp ekonomiska databaser. Genom att konsultera en sådan databas är det därför möjligt att kontrollera om en viss person har obetalda skulder. Om en person med personnummer önskar teckna ett abonnemang för Telias tjänster konsulterar företaget en sådan databas för att kontrollera om den sökande har några obetalda skulder. Uppenbarligen är ekonomisk information enbart tillgänglig på den databasen om personen ifråga har följts upp av olika administrativa eller privata organ i Sverige.

Telias strategi att fråga om personnumret, en säkerhetssumma eller uppgifter som styrker inköp av hus eller lägenhet i Sverige är oberoende av nationalitet. En utländsk person som är bosatt och

¹⁰⁷

Europaparlamentets beslut 94/262 av den 9 mars 1994 om föreskrifter och allmänna villkor för ombudsmannens ämbetsutövning, EGT L 113, 1994, s. 15.

arbetar i Sverige har ett personnummer. Dessutom kan en svensk medborgare som inte är fast bosatt i landet behöva lämna en säkerhetssumma om han eller hon är i Sverige under kort tid för att studera. Även om en sådan person har ett personnummer, skulle ingen ekonomisk information finnas tillgänglig i databasen beträffande vederbörande, eftersom han eller hon inte är fast bosatt i Sverige.

Såsom alla andra teleoperatörer måste Telia, vid tecknandet av ett nytt abonnemang, ha relevanta uppgifter om personen ifråga samt möjligheter att spåra vederbörande om han eller hon inte betalar sina räkningar. Många av teleoperatörerna i EU garderar sig mot denna risk genom att begära en kopia av abonnentens ID-kort. Detta tillämpas framför allt av operatörer som i första hand säljer abonnemang till en fysiskt närvarande abonnenten. Telias situation är emellertid annorlunda. Å ena sidan säljer företaget ofta abonnemang per telefon. Å andra sidan vill företaget på befogade grunder försäkra sig om att kunden har betalningsförmåga då avtalet ingås. Telia ber därför inte att få en kopia av ID-kortet. För att kunna försäkra sig om att kunden har betalningsförmåga ber företaget i stället de kunder som har ett personnummer att uppge det. I de fall där det inte finns tillgång till ekonomiska uppgifter om kunden som intygats av tredje part, eller bevis om ett fastighetsinnehav, krävs en säkerhetssumma. Telia beviljar i själva verket obegränsad tillgång till telefonlinjen under tiden mellan två räkningar, dvs. under en period av tre månader. De olika alternativen täcker dessutom risken för att en räkning skall förbli obetald.

De rutiner som tillämpas av teleoperatörer i Europa när det gäller villkoren för att ge tillgång till telelinjen, villkoren för fakturering och den period under vilken linjen kan användas av kunden om kunden inte betalar sina räkningar, skiljer sig kraftigt åt. Andra operatörer, såsom British Telecom eller France Telecom anser också att garantiavgifter, liknande den som Telia kräver, är nödvändiga i vissa fall.

Enligt Telias system är ett fullständigt obegränsat nyttjande av telefonlinjen möjligt för en period på fem månader, från det datum när den senaste räkningen betalades och till det datum när linjen blockeras på grund av utebliven betalning. Andra operatörer begränsar denna period till tre månader och vissa av dem blockerar användningen av linjen för utgående samtal kort efter det att en underlåtenhet att betala en räkning upptäckts.

Telia har sänkt sitt säkerhetsbelopp. Det uppgår nu till 3 000 SEK eller 333 euro i stället för 5 000 SEK som vid tidpunkten då klaganden vände sig till kommissionen. Detta belopp verkar lämpligt för det syfte som eftersträvas (333 euro som säkerhetsbelopp för fem månaders fri användning av telefonlinjen).

Huvudsyftet med skyldigheten att uppge personnummer (eller att lämna ett säkerhetsbelopp eller att förete bevis på att man äger en bostad) är inte att undvika risken för att företaget skulle behöva driva in sina fordringar i andra medlemsstater.

Eftersom det inte förelåg någon diskriminering eller något motiverat förfarande ansåg kommissionen att det inte fanns tillräcklig grund för att motivera inledandet av ett överträdelseförfarande enligt artikel 82 i EG-fördraget.

Klagandens kommentarer

I sina kommentarer vidhöll klaganden sitt klagomål. Han hävdade att Telias attityd resulterade i en indirekt diskriminering av icke-svenska medborgare, eftersom dessa i själva verket kunde erhålla ett personnummer först efter ett år. Enligt klaganden krävde Telia i sina allmänna affärsvillkor att ett säkerhetsbelopp skulle betalas i de fall där det fanns anledning att anta att kunden inte skulle betala sina räkningar. Klaganden hävdade att Telia i realiteten gjorde sig skyldigt till missgynnande av medborgare från andra medlemsstater genom att anta att detta var fallet om den presumtive abonnenten inte hade ett personnummer.

Enligt klaganden var det en avsevärd skillnad mellan att kräva ett personnummer och att kräva ett säkerhetsbelopp. I det förra fallet räckte det om man kunde bevisa sin betalningsförmåga, medan

kunden i det senare fallet var tvungen att överlämna pengar till Telia, och det utan att få någon ränta.

Klaganden tillade att jämförelsen med British Telecom och France Telecom inte var övertygande, eftersom villkoren för dessa företag avsåg de fall där ett säkerhetsbelopp krävdes, utan någon särbehandling. Det fanns andra teleföretag som inte krävde något säkerhetsbelopp alls (till exempel Deutsche Telekom) eller enbart då det hade uppstått problem (till exempel Telekom Austria).

FÖRSLAGET TILL REKOMMENDATION

På grundval av de uppgifter som kommit till hans kännedom drog ombudsmannen slutsatsen att en vänskaplig förlikning inte var möjlig. Ombudsmannen riktade därför följande förslag till rekommendation till kommissionen i enlighet med artikel 3.6 i Europeiska ombudsmannens stadga:

Europeiska kommissionen bör ompröva det klagomål som den erhållit från klaganden.

Kommissionens detaljerade yttrande

I sitt detaljerade yttrande gjorde kommissionen följande påpekanden:

När det gällde innehållet i det klagomål som klaganden hade ingett till kommissionen var klaganden, ombudsmannen och kommissionen inte eniga. Den som i första hand berördes, dvs. Telia, hade inte deltagit i åsiktsutbytet. Det återstod att klarlägga huruvida Telias rutiner utgjorde ett exempel på missbruk av ledande ställning, så som detta begrepp tillämpas i artikel 86 i EG-fördraget. Kommissionen hade därför fattat ett formellt beslut om att undersöka frågan enligt artikel 82 i EG-fördraget. Detta skulle göra det möjligt för de berörda parterna (klaganden och Telia) att kommentera samtliga aspekter av ärendet. Efter slutförd undersökning skulle kommissionen kunna granska alla fakta i ärendet på nytt, innan den fattar ett slutligt beslut i själva sakfrågan. Denna nya inställning skulle dock inte uppfattas som ett accepterande från kommissionens sida av ombudsmannens kommentarer när det gäller ärendets innehåll.

För att kunna behandla ärendet skyndsamt skulle klagandens klagomål enligt artikel 82 i fördraget vidarebefordras till Telia inom de närmaste dagarna.

Kommissionen ansåg att denna nya inställning var ett nöjaktigt svar på ombudsmannens rekommendation att ompröva det klagomål som klaganden hade ingett till kommissionen.

Klagandens kommentarer

Den 1 juli 2003 meddelade klaganden ombudsmannens sekretariat per telefon att han var nöjd med ärendets upplösning.

BESLUTET

1 Brist på information rörande klagomål som ingetts till kommissionen

1.1 Klaganden, en tysk medborgare, studerade i Sverige. För att få teckna ett telefonabonnemang med Telia, ett svenskt teleföretag, var han tvungen att betala 5 000 SEK som säkerhet. Det förefaller som om en sådan säkerhet krävdes av alla utländska medborgare som inte hade ett svenskt personnummer. Klaganden ansåg att detta var ett fall av diskriminering i strid med artikel 12 i EG-fördraget, eftersom svenska medborgare inte behövde lämna sådan säkerhet. Den 25 november 1998 ingav klaganden därför ett formellt klagomål till kommissionen. I klagomålet till ombudsmannen, som ingavs i juni 2002, hävdade klaganden att kommissionen varken hade informerat honom om förfarandets status eller om huruvida den tänkte inleda ett överträdelseförfarande mot Sverige, trots ytterligare påminnelser.

1.2 I sitt yttrande förklarade kommissionen hur den hade behandlat klagomålet och beklagade att det hade förekommit vissa förseningar när det gällde att informera klaganden. Enligt kommissionen informerades klaganden slutligen genom en skrivelse som skickades den 8 augusti 2002.

1.3 Det är god förvaltningssed att hålla klagande underrättade om utveckling och resultat av klagomål som de inger till kommissionen. I det aktuella fallet krävdes det nio månader och en påminnelse från klaganden innan kommissionen i september 1999 informerade klaganden om att klagomålet hade registrerats formellt. Ingen av de tre påminnelser som därefter skickades av klaganden verkar ha besvarats. Det var först i augusti 2002, och efter att ha informerats om att klaganden hade vänt sig till ombudsmannen, som kommissionen slutligen informerade klaganden om resultatet av hans klagomål. Under dessa omständigheter anser ombudsmannen att kommissionens behandling av det här aktuella ärendet utgör ett tydligt fall av administrativa missförhållanden. Med tanke på att klaganden har informerat ombudsmannen om att han accepterar kommissionens ursäkter anser ombudsmannen emellertid inte att det finns anledning att fortsätta undersöka denna del av ärendet.

2 Underlåtenhet att gå vidare med klagomålet

2.1 I sin skrivelse till klaganden och i yttrandet som ingavs till ombudsmannen påpekade kommissionen att den hade uppmanat Telia att kommentera ärendet i samband med sin undersökning av en eventuell överträdelse av artikel 82 i EG-fördraget. Telia förklarade att syftet med säkerhetsbeloppet 5 000 SEK var att garantera betalning från abonnenter som Telia, i de fall där det saknades ett svenskt personnummer, inte skulle kunna spåra vid en eventuell flyttning. Kommissionen ansåg att denna förklaring motiverade skillnaden i behandling mellan de abonnenter som hade ett svenskt personnummer och personer som inte hade ett sådant nummer. Den hade därför beslutat att inte göra ytterligare undersökningar.

2.2 I sina kommentarer riktade klaganden kritik mot detta beslut. Klaganden ansåg att det förelåg en överträdelse av artikel 82 i EG-fördraget, eftersom Telia behandlade svenska medborgare och andra EU-medborgare olika. Han hävdade dessutom att Telias syfte att försäkra sig om att inte förlora kontakten med sina gäldenärer inte kunde rättfärdiga denna diskriminering.

2.3 Ombudsmannen ansåg att klaganden därmed hade framfört ett nytt påstående. Med tanke på det nära sambandet mellan det ursprungliga påståendet och det ytterligare påståendet ansåg han att det senare borde behandlas inom ramen för den aktuella undersökningen. Kommissionen hade möjlighet att kommentera detta ytterligare påstående i sitt yttrande över ombudsmannens förslag till vänskaplig förlikning.

2.4 Ombudsmannen konstaterar att kommissionen förfogar över skönsmässiga befogenheter när det gäller klagomål om påstådda överträdelser av EU:s konkurrensregler. Kommissionen kan med andra ord besluta att avsluta ett ärende om den kommer fram till att det inte föreligger någon överträdelse eller om den anser att det inte finns något gemenskapsintresse som motiverar att undersökningen drivs vidare, eftersom nationella domstolar eller myndigheter skulle vara bättre skickade att behandla ärendet. Ombudsmannen konstaterar att i det här aktuella fallet avslutade kommissionen ärendet eftersom den ansåg att det inte fanns tillräcklig grund för att motivera att man inledde ett överträdelseförfarande rörande artikel 82 i EG-fördraget i frånvaron av diskriminering eller ett omotiverat förfarande. Det är därför detta resonemang som måste undersökas här.

2.5 När Telia handlägger ansökningar från presumtiva abonnenter skiljer företaget mellan de personer som har svenskt personnummer och de personer som inte har ett sådant nummer och som inte heller äger hus eller lägenhet i Sverige. Som klaganden helt korrekt påpekar får denna åtskillnad viktiga återverkningar: ehuru det räcker att uppge personnumret i det förra fallet, måste kunden i det andra fallet ställa ekonomiska resurser till Telias förfogande. I motsats till vad kommissionen påstår leder denna skillnad till en indirekt diskriminering på grund av nationalitet. Kommissionen påpekar själv att ett personnummer tilldelas alla svenska medborgare samt alla utländska medborgare som varit bosatta i över ett år i Sverige. Detta innebär att medborgare i andra EU-stater som inte vistas i Sverige längre tid än ett år (till exempel studenter) inte erhåller ett personnummer. Genom att begränsa fördelen att inte behöva betala ett säkerhetsbelopp till

de personer som har ett personnummer, missgynnar Telia i onödan medborgare från alla andra medlemsstater, som inte har ett sådant personnummer. Det faktum att man även kunde kräva att svenska medborgare, som inte är skrivna i landet, skulle betala ett säkerhetsbelopp när de kommer till Sverige under kort tid som studenter skulle (om det kan styrkas) inte påverka denna slutsats. För att utgöra ett fall av diskriminering på grund av nationalitet behöver den åtgärd det gäller inte gynna samtliga medborgare i den berörda medlemsstaten.¹⁰⁸

2.6 Ombudsmannen anser inte att något av de argument som framförts av kommissionen kan anses utgöra ett tillräckligt motiv för denna särbehandling. För det första är kommissionens förklaring till varför Telia inte helt enkelt ber presumtiva abonnenter om en kopia av deras ID-kort inte övertygande. Om det faktum att Telia föredrar att sälja abonnemang per telefon skulle göra det omöjligt att tillhandahålla en sådan papperskopia, är det svårt att förstå varför man trots det accepterar skriftliga uppgifter som styrker inköp av hus eller lägenhet i Sverige. För det andra kan Telias affärsmässiga strategi (med längre faktureringsperioder än vad som tillämpas av andra företag) uppenbarligen inte rättfärdiga att man missgynnar medborgare i andra medlemsstater. För det tredje minskar sänkningen av säkerhetsbeloppet från 5 000 SEK till 3 000 SEK de nackdelar som medborgarna i andra medlemsstater drabbas av, men de upphävs inte. För det fjärde, och detta är det viktigaste, har Telia naturligtvis rätt att skydda sig mot risken att kunderna inte betalar sina räkningar. Detta motiverar emellertid inte ett system som missgynnar andra medlemsstaters medborgare. Ombudsmannen anser att det finns möjligheter att garantera detta berättigade syfte utan att tillgripa diskriminerande åtgärder. Det saknar inte intresse att kommissionen inte har kunnat nämna någon annan jämförbar teleoperatör inom EU som tillämpar ett system liknande Telias. Som klaganden så riktigt påpekar verkar det inte som om de villkor som enligt kommissionen tillämpas av British Telecom eller France Telecom vare sig direkt eller indirekt skulle koppla skyldigheten att betala ett säkerhetsbelopp till kundens nationalitet.

3 Slutsats

3.1 På grundval av sina undersökningar utarbetade ombudsmannen ett förslag till rekommendation, i vilket han föreslog att kommissionen skulle ompröva det klagomål som klaganden hade ingett till kommissionen. I sitt detaljerade yttrande upplyste kommissionen ombudsmannen om att den hade beslutat inleda en formell undersökning enligt artikel 82 i EGFördraget. Klaganden upplyste därefter ombudsmannen om att han var tillfredsställd med hur ärendet hade lösts.

3.2 Ombudsmannen anser att kommissionen därmed har antagit förslaget till rekommendation och att de åtgärder som vidtagits, eller som skall vidtas, av kommissionen förefaller tillfredsställande.

3.3 Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

¹⁰⁸

Se mål C-281/98 Angonese [2000] ECR I-4139, punkt 41 och mål C-274/96 Bickel och Franz [1998] ECR I-7637, punkt 25. Se också mål C-43/95 Data Delecta mot MSL [1996] ECR I-4661 och mål C-323/95 Hayes mot Kronberger [1997] ECR I-1711.

3.6 ÄRENDEN SOM AVSLUTATS EFTER EN SÄRSKILD RAPPORT

3.6.1 Europaparlamentet

EUROPAPARLAMENTET ACCEPTERAR ATT OFFENTLIGGÖRA NAMNEN PÅ GODKÄNDA SÖKANDE I SAMBAND MED REKRYTERINGSFÖRFARANDEN

Beslut i klagomål 341/2001/(BB)IJH mot Europaparlamentet

Klagomålet gällde Europaparlamentets vägran att informera klaganden, som deltog i ett allmänt uttagningsprov, om namnen på, samt poängen för, de sökande som godkänkts i uttagningsprovet.

Ombudsmannen riktade ett förslag till rekommendation innebärande att parlamentet i samband med kommande uttagningsprov, i meddelandet om uttagningsprov, skall informera sökandena att namnen på godkända sökande kommer att offentliggöras.

I sitt detaljerade yttrande antog Europaparlamentet inte entydigt detta förslag till rekommendation. Europaparlamentet angav inte heller i sitt detaljerade yttrande att det i sina framtida åtgärder kommer att behandla sökandena rättvist och uppfylla sina åtaganden beträffande öppenhet i rekryteringsförfaranden. Ombudsmannen såg det därför som sin plikt att utarbeta en särskild rapport i ärendet.

I en skrivelse av den 25 februari 2003 informerade Europaparlamentets talman ombudsmannen om att Europaparlamentet hade antagit ombudsmannens rekommendation att offentliggöra förteckningar över godkända sökande i samband med uttagningsprov och att tillkännage detta förfarande i samtliga meddelanden om uttagningsprov.

Mot bakgrund av ovanstående avslutade ombudsmannen ärendet.

Hela texten till den särskilda rapporten finns tillgänglig på: <http://www.euro-ombudsman.eu.int/special/pdf/en/010341.pdf>

3.6.2 Europeiska unionens råd

TILLGÅNG TILL RÅDETS HANDLINGAR, INKLUSIVE RÄTTSTJÄNSTENS YTTRANDE

Sammanfattning av beslut i klagomål 1015/2002/(PB)IJH och kommentar till klagomål 1542/2000/(PB)(SM)IJH mot Europeiska unionens råd

Klagomål 1015/2002/(PB)IJH

KLAGOMÅLET

I maj 2002 ingav en dansk ledamot av Europaparlamentet ett klagomål mot rådet angående en ansökan om tillgång till handlingar. Ansökan hade gjorts den 3 december 2001 i enlighet med

förordning (EG) nr 1049/2001.¹⁰⁹ Klaganden hade bett rådet om tillgång till handlingar av sju olika typer. Tre av dem gav upphov till klagomålet till ombudsmannen. Klaganden beskrev dessa dokumenten enligt följande:

- 1 en fullständig förteckning över samtliga kommittéer och arbetsgrupper i de europeiska institutioner i vilka företrädare för rådet och/eller medlemsstaterna deltar, inklusive en förteckning över ledamöterna i dessa kommittéer eller arbetsgrupper,
- 2 förteckningar över alla dem som under 2000 erhöll resebidrag och/eller dagtraktamenten från rådet eller medlemsstaterna för att delta i sammanträden i de europeiska institutionerna,
- 3 en fullständig förteckning över alla sammanträden med ministerrådet och rådets arbetsgrupper som gällde öppenheten i ministerrådet, tillsammans med arbetsdokument och betänkanden, för den period under vilken förslaget till förordning (EG) nr 1049/2001 om allmänhetens tillgång till handlingar diskuterats.

Den 17 januari 2002 besvarade rådet klagandens ansökan. Det började med att uppge att förordning (EG) nr 1049/2001 enbart gäller befintliga dokument.

När det gäller den första typen av dokument informerade rådet klaganden att han kunde finna en förteckning över samtliga ledamöter som deltar i rådets sammanträden i de pressmeddelanden som offentliggörs omedelbart efter varje sammanträde. Rådet skickade dessutom en handling med rubriken "Utdrag ur den interinstitutionella katalogen – vem är vem inom Europeiska unionen". Handlingen innehöll information om rådets självt och den senaste förteckningen över kommittéer och arbetsgrupper som var engagerade i rådets förberedande arbete.

När det gäller den andra typen av handlingar informerade rådet klaganden att det inte förekommer några sådana förteckningar, att det inte betalar några dagtraktamenten till delegaterna samt att det enbart ersätter resekostnader på grundval av faktiska utgifter sedan styrkande handlingar har uppvisats.

När det gällde den tredje typen av handlingar skickade rådet följande:

- en förteckning över sammanträden med rådet och dess beredande organ (i det aktuella fallet COREPER II och arbetsgruppen om information) som ägt rum sedan den 28 januari 2000, det datum då kommissionen lade fram sitt förslag till förordning om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar,
- samtliga arbetsdokument och rapporter avseende sammanträden med arbetsgruppen för information, COREPER II och rådet, omfattande hela perioden under vilken förhandlingarna om förordning (EG) nr 1049/2001 ägde rum, med undantag av följande yttranden från rådets rättstjänst:
- dokument 7594/00 om förordningens effekt, form och syfte,
- dokument 7184/01 om behandlingen av känsliga handlingar,
- dokument 8002/01, som innehöll rättsliga anmärkningar om utformningen.

Rådet uppgav som skäl för sin vägran att lämna ut sina rättsliga yttranden att en sådan åtgärd skulle undergräva skyddet för den interna juridiska rådgivningen till rådet i enlighet med artikel 4.2 i förordning (EG) nr 1049/2001 och att rådet hade dragit slutsatsen att intresset av att skydda intern juridisk rådgivning vägde tyngre än allmänintresset av ett utlämnande, eftersom det inte förelåg något speciellt skäl som pekade mot ett övervägande allmänintresse.

¹⁰⁹

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1049/2001 av den 30 maj 2001 om allmänhetens tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar, EGT L, 145/43, 2001.

Rådet tillade att undantaget gällde hela innehållet med undantag av dokumentnumret och ämnet för dessa rättsliga yttranden. Det var därför inte möjligt att bevilja partiell tillgång på grundval av artikel 4.6 i förordning (EG) nr 1049/2001.

Den 7 februari 2002 ingav klaganden en bekräftande ansökan. När det gäller förteckningen över kommittéer och arbetsgrupper uppgav han att den information som rådet skickat till honom inte var heltäckande eller strukturerad på ett sådant sätt att det var möjligt att identifiera samtliga kommittéer eller arbetsgrupper och deras ledamöter. Klaganden upprepade också sin begäran om att få ut förteckningar över alla dem som under 2000 erhöll resebidrag och/eller dagtraktamenten från rådet eller medlemsstaterna för att delta i sammanträden i de europeiska institutionerna. När det gäller de tre rättsliga yttrandena bad klaganden om specificerade skäl för att vägra tillgång.

Rådet svarade den 8 april 2002. Rådet upprepade att de förteckningar över kommittéer och arbetsgrupper som klaganden begärde inte existerade. Det skulle vara omöjligt eller extremt omständligt att skapa sådana förteckningar, framför allt eftersom kommittéernas och arbetsgruppernas sammansättning ofta ändras.

De begärda förteckningarna över mottagarna av traktamenten existerar inte heller. Rådet underströk att reglerna för en sund finansiell förvaltning iakttogs och att betalning av traktamenten granskas av revisionsrätten.

Vad gäller de tre rättsliga yttrandena upprepade rådet att den rådgivning som ges av rådets rättstjänst enligt artikel 4.2 i förordning (EG) nr 1049/2001 skall vara hemlig, om inte institutionen gör bedömningen att det föreligger ett övervägande allmänintresse av ett utlämnande. Rådet uppgav att ett övervägande allmänintressen inte uppkommer genom att rättsliga yttranden, som i det aktuella fallet, avser beredning av lagtexter. Rådet styrkte sin ståndpunkt genom att hänvisa till rättsfall enligt de tidigare reglerna om allmänhetens tillgång till handlingar.

På grundval av ovanstående vände sig klaganden till ombudsmannen med följande påståenden beträffande rådet:

- 1 Det strider mot god förvaltningssed att rådet inte upprättat en förteckning över samtliga kommittéer och arbetsgrupper i de europeiska institutionerna där företrädare för rådet och medlemsstaterna ingår. Förteckningen borde omfatta namnen på ledamöterna i dessa kommittéer och arbetsgrupper.
- 2 Det strider mot god förvaltningssed att rådet inte har upprättat eller redovisat en förteckning över alla de personer som mottagit reseersättning och/eller dagtraktamenten från rådet eller medlemsstaterna under år 2000 för sammanträden i de europeiska institutionerna.
- 3 Rådet avlog klagandens begäran om tillgång till de rättsliga yttrandena på felaktiga grunder. Rådet har framför allt brutit mot reglerna om allmänhetens tillgång till handlingar genom att generellt vägra ge tillgång till de rättsliga yttrandena, eftersom reglerna kräver en individuell utvärdering av varje begäran.

UNDERSÖKNINGEN

Rådets yttrande

I sitt yttrande framförde rådet sammanfattningsvis följande synpunkter:

Förteckning över kommittéer och arbetsgrupper

Förordning (EG) nr 1049/2001 gäller enbart befintliga handlingar. Om den berörda institutionen hävdar att en viss handling inte existerar, föreligger det en presumtion för att detta påstående är korrekt.¹¹⁰ En sådan presumtion kan motbevisas med relevant och konsekvent bevisning, något som i det aktuella fallet inte har presenterats.

¹¹⁰

Mål T-311/00, British American Tobacco mot kommissionen, dom av den 25 juni 2002, avsnitt 35 och mål T-123/99, JT's Corporation mot kommissionen [2000] ECR II-3269, avsnitt 58.

Klaganden framför inga skäl till varför principen om god förvaltningssed skulle kräva att rådet upprättar de aktuella förteckningarna. Rådet har i själva verket en förteckning över sina egna beredande organ. Denna förteckning är offentligt tillgänglig på Internet och den tillsändes klaganden. Den är fullgod och tillräcklig för rådets administrativa syften, och den ger allmänheten en komplett översikt över samtliga kommittéer och arbetsgrupper som är engagerade i beredningen av rådets arbete. Denna förteckning, tillsammans med de offentliga dokumentregistren, gör det möjligt för medborgarna att begära tillgång till specifika handlingar som lagts fram i kommittéerna och arbetsgrupperna. Rådet kan inte se att det finns ett behov av förteckningar över andra kommittéer och arbetsgrupper som inte har något med rådets arbete att göra och i vilka företrädare för medlemsstaterna deltar.

När det gäller namnen på de delegater som deltar i rådets beredande organ, så förändras arbetsgruppernas sammansättning ständigt från ett sammanträde till nästa och ibland till och med under pågående sammanträde, eftersom medlemsstaterna har rätt att skicka vilka delegater de vill. Att föra en uppdaterad lista över samtliga deltagare skulle därför bli en mycket tung administrativ börda. Sådana förteckningar är inte nödvändiga för generalsekretariatets interna syften, och har inte heller kunnat visas att det skulle finnas ett betydande allmänintresse av att få denna information.

Förteckningar över bidragsmottagare

Rådet upprepade sina tidigare synpunkter till klaganden. Enligt rådet skyddas gemenskapens ekonomiska intressen på ett tillfredsställande sätt av de bestämmelser och kontrollorgan som redan finns. För att uppfylla kravet på god förvaltningssed är det därför inte nödvändigt att föra de register som klaganden kräver.

Tillgång till rättsliga yttranden

Rådet bekräftade den ståndpunkt det gett uttryck för som svar på klagandens bekräftande ansökan. Denna ståndpunkt utesluter inte en individuell granskning av olika dokument för att avgöra om ett utlämnande faktiskt skulle kunna undergräva något av de intressen som skyddas av de undantag som anges, framför allt om man tar hänsyn till möjligheten att bevilja partiell tillgång. Efter en förnyad granskning av sitt beslut bestämde rådet att bevilja tillgång till punkterna 1-10 i dokument 7184/01 och till inledningen och punkterna 1 och 2 i dokument 7594/00.

Vad gällde återstoden av dokumenten bekräftade rådet det avslag som meddelats klaganden i rådets svar på klagandens bekräftande ansökan.

Rådets yttrande vidarebefordrades till klaganden med en uppmaning att eventuellt lämna kommentarer. Inga kommentarer mottogs.

Förslaget till rekommendation

Genom ett beslut av den 27 mars 2003 skickade ombudsmannen ett förslag till rekommendation till rådet beträffande klagandens tredje påstående. Till grund för förslaget till rekommendation, vilken lämnades i enlighet med artikel 3.6 i Europeiska ombudsmannens stadga, låg följande:

- 1 Klaganden hävdar att rådet felaktigt avslagit en ansökan om tillgång till yttranden från rådets rättstjänst. Han hävdar att rådet rutinmässigt vägrade tillgång till rättstjänstens yttranden, trots att, enligt reglerna, en individuell bedömning skall göras av varje ansökan.
- 2 Rådet hävdar att alla yttranden från rådets rättstjänst enligt artikel 4.2 i förordning (EG) nr 1049/2001 skall vara hemliga, om inte institutionen gör bedömningen att det föreligger ett övervägande allmänintresse av att offentliggöra dem. I sitt svar på klagandens ansökan och bekräftande ansökan ansåg rådet att undantaget gällde för hela innehållet i de tre yttranden från rättstjänsten som klaganden ville få tillgång till: dokument 7594/00, 7184/01 och 8002/01. I sitt yttrande över det aktuella klagomålet uppgav rådet att dess generella ståndpunkt inte utesluter en individuell granskning av varje enskilt dokument och att rådet beslutat bevilja partiell tillgång till dokumenten 7594/00 och 7184/01 efter en förnyad granskning.

3 Ombudsmannen konstaterar att vägran att bevilja tillgång till dokument 7594/00 även är föremål för ett annat klagomål till ombudsmannen, riktat mot rådet: 1542/2000/(PB)(SM)IJH. I det ärendet riktade ombudsmannen ett förslag till rekommendation till rådet, vilket följdes av en särskild rapport till Europaparlamentet den 12 december 2002. Europaparlamentet har ännu inte behandlat den särskilda rapporten. Under dessa omständigheter anser ombudsmannen därför inte att några ytterligare undersökningar är motiverade vad gäller det aktuella klagomålet. Ombudsmannen kommer emellertid att informera Europaparlamentet om att rådet har beslutat ge klaganden partiell tillgång till dokument 7594/00 i det aktuella ärendet.

4 Vad gäller de andra två dokumenten påminner ombudsmannen om att ovanstående förslag till rekommendation och särskilda rapport grundas på ståndpunkten att en distinktion bör göras mellan olika typer av rättsliga yttranden. Yttranden som gäller eventuella framtida domstolsförhandlingar kan jämföras med meddelanden mellan en advokat och dennes klient. De bör därför normalt sett undantas från kravet på offentlighet enligt artikel 4.2 i förordning (EG) nr 1049/2001. Yttranden som avser förslag till lagstiftning bör däremot göras tillgängliga för allmänheten när lagstiftningsförfarandet har avslutats. De bör undantas från offentliggörande enbart om institutionen, i enlighet med artikel 4.3 i förordning (EG) nr 1049/2001, kan visa att ett offentliggörande allvarligt skulle undergräva rådets beslutsprocess och att det inte finns något övergripande allmänintresse av ett offentliggörande.

5 Om man tillämpar ovanstående distinktion på det aktuella ärendet så visar det sig att dokumenten 7184/01 och 8002/01 är yttranden om förslag till lagstiftning och att det lagstiftningsförfarande som avses har avslutats. Ombudsmannen utformade därför ett förslag till rekommendation, liknande det som gjordes i ärendet 1542/2000/(PB)(SM)IJH, innebärande att rådet skulle ompröva klagandens ansökan och därvid bevilja tillgång till dokumenten 7184/01 och 8002/01, om inte ett eller flera av undantagen, förutom det i artikel 4.2 andra strecksatsen i förordning (EG) nr 1049/2001, var tillämpliga.

Rådets detaljerade yttrande

I sitt detaljerade yttrande informerade rådet ombudsmannen om att frågan om på vilka villkor yttranden från rådets rättstjänst, vilka avsåg förslag till lagstiftning, skulle omfattas av de undantag som anges i förordning (EG) nr 1049/2001 för närvarande var föremål för ett rättsligt förfarande i förstainstansrätten (mål T-84/03, *Maurizio Turco mot rådet*). Rådet valde därför att avstå från att kommentera innehållet i förslaget till rekommendation.

Rådets detaljerade yttrande vidarebefordrades till klaganden med en uppmaning att eventuellt lämna kommentarer. Inga kommentarer mottogs.

BESLUTET

1 Förteckningen över kommittéer och arbetsgrupper

1.1 Klaganden hävdar att det strider mot god förvaltningssed att rådet inte har upprättat en förteckning över samtliga kommittéer och arbetsgrupper i de europeiska institutionerna där företrädare för rådet och medlemsstaterna ingår. Förteckningen borde omfatta namnen på ledamöterna i dessa kommittéer och arbetsgrupper.

1.2 Enligt rådet finns det inget behov för rådet att föra ett register över kommittéer eller arbetsgrupper som inte har med dess arbete att göra. Rådet har en förteckning över sina egna beredande organ, vilket räcker för rådets administrativa syften. Denna förteckning ger allmänheten en komplett översikt över samtliga kommittéer och arbetsgrupper som är engagerade i beredningen av rådets arbete. Tillsammans med det offentliga registret över handlingar ger detta medborgarna en möjlighet att lämna in ansökningar om tillgång till enskilda dokument. När det gällde frågan om att ta med namnen på de enskilda delegaterna hävdar rådet att det skulle bli extremt omständligt att föra kompletta och uppdaterade register eftersom arbetsgruppernas sammansättning ofta varierar. Sådana förteckningar är inte nödvändiga för generalsekretariatets interna syften, och det har inte

heller kunnat visas att det skulle finnas ett betydande allmänintresse av att få tillgång till denna information.

1.3 Ombudsmannen påminner om den allmänna princip för god förvaltningssed som säger att medborgarna skall få den information de begär.¹¹¹ Ombudsmannen konstaterar att rådet lämnar ut en del av den information som klaganden begärt i form av en offentligt tillgänglig lista över rådets egna beredande organ. Enligt ombudsmannen förefaller rådets förklaring till varför det inte för de övriga register som klaganden efterfrågar rimlig. Ombudsmannen anser därför inte att det förekommit något administrativt missförhållande i samband med denna del av klagomålet.

2 Förteckningar över bidragsmottagare

2.1 Klaganden hävdar att det strider mot god förvaltningssed att rådet inte har någon förteckning över alla de personer som mottog reseersättning och/eller dagtraktamenten från rådet eller medlemsstaterna under år 2000 för sammanträden i de europeiska institutionerna.

2.2 Enligt rådet betalar det inga dagtraktamenten till delegater och det existerar heller inga förteckningar över bidragsmottagare. Rådet hävdar att gemenskapens ekonomiska intressen skyddas på ett tillfredsställande sätt av de bestämmelser och kontrollorgan som redan finns och att det därför är onödigt att föra de register som klaganden begär för att uppfylla kravet på god förvaltningssed.

2.3 Ombudsmannen konstaterar att klagomålet avser resebidrag och dagtraktamenten som betalats ut av antingen rådet eller medlemsstaterna. Vad gäller resebidrag och dagtraktamenten som betalas ut av medlemsstaterna så känner ombudsmannen inte till några regler eller principer som skulle kräva att rådet för register över de personer som mottagit sådana bidrag.

2.4 Vad gäller resebidrag som betalats ut av rådet så konstaterar ombudsmannen att rådet förnekar påståendet att en förteckning över sådana mottagare skulle existera. Ombudsmannen inser att om en sådan förteckning fanns och gjordes offentligt tillgänglig så skulle det kunna göra det möjligt för medborgarna att genomföra en riktig och effektiv övervakning av hur gemenskapens institutioner tar sitt ansvar i utövandet av de maktbefogenheter de har, och därigenom öka förtroendet för administrationen. Ombudsmannen känner emellertid inte till någon regel eller princip beträffande rådets verksamhet som skulle kunna motivera slutsatsen att underlåtenhet att föra ett sådant register skulle vara ett exempel på administrativt missförhållande. Ombudsmannen anser därför inte att det förekommit något administrativt missförhållande i samband med denna del av klagomålet.

3 Tillgång till rättsliga yttranden

3.1 Klaganden hävdar att rådet på felaktiga grunder avslog en ansökan om tillgång till yttranden från rådets rättstjänst.

3.2 Av de anledningar som redovisas ovan skickade ombudsmannen därför ett förslag till rekommendation som innebar att rådet skulle ompröva klagandens ansökan och därvid bevilja tillgång till dokumenten 7184/01 och 8002/01, om inte ett eller flera av undantagen, andra än det i artikel 4.2 andra strecksatsen, i förordning (EG) nr 1049/2001, var tillämpliga.

3.3 Rådet avstod från att kommentera innehållet i ombudsmannens förslag till rekommendation eftersom ett domstolsärende som anhängiggjorts inför förstainstansrätten (Mål T-84/03, *Maurizio Turco mot rådet*) gäller samma fråga om tolkningen av förordning (EG) nr 1049/2001. Ombudsmannen måste därför överväga om han skall lägga fram en särskild rapport i Europaparlamentet.

Ombudsmannen påminner om att Europaparlamentet redan har informerats om ombudsmannens ståndpunkt beträffande de aktuella frågorna genom den särskilda rapport som lades fram den

¹¹¹

Se artikel 22 i den europeiska kodexen för god förvaltningssed på ombudsmannens webbplats: <http://www.euro-ombudsman.eu.int>.

12 december 2002 i ärendet 1542/2000/(PB)(SM)IJH. Ombudsmannen konstaterar dessutom att Europaparlamentets utskott för framställningar har beslutat att inte utarbeta något betänkande över den särskilda rapporten, mot bakgrund av det rättsliga förfarandet i mål T-84/03.

Mot denna bakgrund anser inte ombudsmannen att det skulle vara lämpligt att lägga fram en ny särskild rapport. Inga ytterligare undersökningar i det aktuella ärendet är därför motiverade.

4 Slutsats

På grundval av ombudsmannens undersökningar av detta klagomål förefaller det inte föreligga några administrativa missförhållanden vid rådet beträffande klagandens första två påståenden. Inga ytterligare undersökningar verkar vara motiverade beträffande det tredje påståendet. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

Kommentar: klagomål 1542/2000/(PB)(SM)IJH

Som framgår av ovanstående sammanfattning lade ombudsmannen den 12 december 2002 fram en särskild rapport för Europaparlamentet i klagomål 1542/2000/(PB)(SM)IJH, som bland annat gällde rådets vägran att bevilja tillgång till yttranden från rådets rättstjänst.

Den 10 juni 2003 informerade Europeiska ombudsmannen Europaparlamentets utskott för framställningar om att talan hade väckts vid förstainstansrätten (mål T-84/03, *Maurizio Turco mot rådet*) och att detta mål gällde samma rättsliga principfråga som den särskilda rapporten, dvs. korrekt tolkning av förordning (EG) nr 1049/2001 vad gäller rättstjänstens yttranden över förslag till lagstiftning.

Mot bakgrund av denna information beslutade utskottet för framställningar att inte utarbeta ett betänkande över ombudsmannens särskilda rapport.

Enligt ombudsmannens stadga skall ombudsmannens undersökning avslutas i och med att en rapport läggs fram inför Europaparlamentet. Ombudsmannen avslutar därför ärendet.

3.7 OMBUDSMANNENS UNDERSÖKNINGAR PÅ EGET INITIATIV

MÖJLIGHET TILL ÖVERKLAGANDE I SAMBAND MED ANBUDEFÖRFARANDEN

Beslut som avslutar undersökningen på eget initiativ OI/2/2002/IJH beträffande Europeiska kommissionen

SKÄLEN TILL UNDERSÖKNINGEN

I samband med att ombudsmannen behandlade ett klagomål från en icke framgångsrik anbudsgivare i ett upphandlingsförfarande som organiserats av kommissionen¹¹², blev han oroad över huruvida de möjligheter till överklagande som stod till sådana personers förfogande verkligen var tillfredsställande.

¹¹²

1351/2001/(ME)MF, avslutat genom beslut av den 17 februari 2003.

Då han inledde sin undersökning på eget initiativ konstaterade ombudsmannen att, enligt EG-domstolens dom i *Alcatel-målet*:

*... medlemsstaterna är skyldiga att, vad gäller den upphandlande myndighetens beslut innan kontraktet ingås - i vilket den upphandlande myndigheten beslutar med vilken av de anbudsgivare som deltagit i anbudsförfarandet den skall ingå kontrakt - i samtliga fall tillhandahålla ett prövningsförfarande genom vilket klaganden kan utverka undanröjande av det beslutet, om förutsättningarna för detta är uppfyllda oberoende av möjligheten att erhålla skadestånd när kontraktet har ingåtts.*¹¹³

Ombudsmannen konstaterade också att i artikel 56 i den (sedermera ersatta) budgetförordningen angavs följande:

När kontrakt ingås som omfattar ett belopp som är lika sort som eller större än det tak som anges i rådets direktiv om samordning av förfarandena för tilldelning av offentliga arbets-, leverans- eller tjänstekontrakt, skall varje institution uppfylla samma skyldigheter som de som gäller för organen i medlemsstaterna enligt samma direktiv.

Genomförandeåtgärderna som anges i artikel 139 bör omfatta lämpliga föreskrifter i det syftet.

Med tanke på ovanstående frågade sig ombudsmannen om en eventuellt underlåtenhet från kommissionen att ge anbudsgivarna i sina upphandlingsförfaranden tillgång till ett prövningsförfarande av den typ som anges i Alcateldomen skulle kunna utgöra ett fall av administrativt missförhållande. Ombudsmannen bad därför kommissionen informera honom om huruvida det fanns ett prövningsförfarande och, om ett sådant inte fanns, huruvida kommissionen skulle vara beredd att snabbt införa ett sådant förfarande.

UNDERSÖKNINGEN

Kommissionens yttrande

I sitt yttrande framförde kommissionen sammanfattningsvis följande synpunkter:

I ljuset av domen i Alcatelmålet höll kommissionen med om att, innan kontraktet undertecknas måste de tilldelande tjänstemännen omedelbart informera samtliga anbudsgivare eller sökande om tilldelningsbeslut i sådana offentliga upphandlingsförfaranden som omfattas av artikel 56 i nuvarande budgetförordning och av artikel 105 i den nya budgetförordningen, samt att de bör medge en rimlig tidsfrist före undertecknandet för att göra det möjligt för anbudsgivare och sökande att begära att få reda på motiven till tilldelningsbeslutet och i förekommande fall begära rättslig prövning av beslutet.

Kommissionen kommer att ägna de praktiska och organisatoriska aspekterna av detta förfarande särskild uppmärksamhet för att garantera en skyndsam handläggning med tanke på det stora antalet offentliga upphandlingar som kommissionen gör varje år (flera hundra) och den tid de offentliga upphandlingsförfarandena tar. Mot bakgrund av detta kommer kommissionen att utarbeta praktiska arrangemang så att förfarandet kan vara inrättat i början av 2003 och så att hänsyn kan tas till detta förfarande när den planerar de nya offentliga upphandlingsförfaranden som skall introduceras vid den tidpunkten.

Ombudsmannens begäran om ytterligare information

Ombudsmannen välkomnade kommissionens positiva reaktion på undersökningen på eget initiativ och begärde att kommissionen skulle lämna detaljerad information om de praktiska arrangemang och det förfarande som angavs i dess yttrande.

¹¹³

Mål C-81/98, Alcatel Österrike mot Bundesministerium für Wissenschaft und Verkehr, [1999] ECR I-7671, punkt 43.

Ombudsmannen uppmanade dessutom kommissionen att ange om den hade några planer på att tillhandahålla prövningsmöjligheter utom domstolarna, vilka anbudsgivarna skulle kunna utnyttja om de så önskade, som ett alternativ till domstolsprövning.

Kommissionens svar

Efter att ha skickat förseningsmeddelanden den 1 och 14 april 2003, skickade kommissionen följande ytterligare kommentarer den 3 juli 2003:

Kommissionen har antagit ett meddelande¹¹⁴ som innehåller ett förfarande för att informera samtliga anbudsgivare eller sökande om tilldelningsbeslutet i de offentliga upphandlingsförfaranden som omfattas av artikel 105 i den nya budgetförordningen.¹¹⁵ Meddelandet innehåller föreskrifter om en rimlig tidsfrist innan kontrakten undertecknas för att göra det möjligt för anbudsgivarna att begära en detaljerad motivering för tilldelningsbeslutet och, om så behövs, rättslig prövning av ett sådant beslut. (Kommissionen skickade med en kopia av meddelandet tillsammans med sitt yttrande).

Av följande skäl anser kommissionen inte att det är nödvändigt att erbjuda anbudsgivarna prövningsmöjligheter utom domstolarna:

- det förfarande som anges i meddelandet erbjuder anbudsgivarna effektiva rättsliga prövningsmöjligheter när det gäller den upphandlande myndighetens tilldelningsbeslut,
- med tanke på det begränsade antalet klagomål som för närvarande anhängiggjorts inför EG-domstolen, verkar inte behovet av att erbjuda prövningsmöjligheter utom domstolarna befogat,
- slutligen finns inte de mänskliga och materiella resurser som skulle behövas för att genomföra prövningar utom domstolarna, vilka i framtiden skulle kunna få en interinstitutionell dimension.

BESLUTET

1 Prövningsförfaranden tillgängliga för anbudsgivare i upphandlingsförfaranden

1.1 Ombudsmannen frågade sig om en eventuell underlåtenhet från kommissionens sida att erbjuda anbudsgivarna i sina upphandlingsförfaranden ett prövningsförfarande av den typ som anges i Alcatel-domen¹¹⁶ skulle kunna utgöra ett fall av administrativt missförhållande. Ombudsmannen inledde därför en undersökning på eget initiativ och bad kommissionen informera honom om huruvida det fanns ett prövningsförfarande och, om så inte var fallet, huruvida kommissionen skulle vara beredd att snabbt införa ett sådant förfarande.

1.2 I ljuset av ovanstående dom höll kommissionen med om att den borde medge en rimlig tidsfrist innan kontrakten undertecknades, så att anbudsgivarna fick en möjlighet att begära tillgång till motiven för tilldelningsbeslutet och eventuellt begära en rättslig prövning av beslutet. Kommissionen uppgav att den hade för avsikt att utarbeta praktiska arrangemangen för att ett sådant förfarande skulle vara inrättat i början av 2003.

1.3 Ombudsmannen välkomnade kommissionens positiva reaktion och begärde att få information om detaljerna för de praktiska arrangemangen och förfarandet. Ombudsmannen uppmanade dessutom kommissionen att ange om den hade några planer på att tillhandahålla några prövningsmöjligheter utom domstolarna, vilka anbudsgivarna skulle kunna använda om de så önskade, som ett alternativ till domstolsprövning.

¹¹⁴ Kommissionens meddelande: KOM(2003) 395 av den 3 juli 2003. Förfarande för information till övriga anbudsgivare och anbudssökande efter det att ett kontrakt tilldelats enligt artikel 105 i budgetförordningen men före dess undertecknande.

¹¹⁵ Rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 av den 25 juni 2002 med budgetförordning för Europeiska gemenskapernas allmänna budget, EGT L 248, 16.9.2002.

¹¹⁶ Mål C-81/98, Alcatel Österrike mot Bundesministerium für Wissenschaft und Verkehr, [1999] ECR I-7671, punkt 43.

Kommissionens svar analyseras i följande avsnitt av beslutet.

2 Kommissionens meddelande av den 3 juli 2003

2.1 Kommissionen meddelade ombudsmannen att den, som svar på undersökningen på eget initiativ den 3 juli 2003, antagit ett meddelande¹¹⁷.

Ombudsmannen har noggrant granskat meddelandet, som innehåller ett förfarande för att skyndsamt ge information till icke framgångsrika anbudsgivare och sökande, så att dessa har en möjlighet att vidta rättsliga åtgärder för att pröva ett tilldelningsbeslut innan kontraktet undertecknas. Förfarandet gäller kontrakt som tilldelas enligt artikel 105 i budgetförordningen.¹¹⁸

2.2 Ombudsmannen konstaterar följande huvudinslag i förfarandet:

Så snart som möjligt efter tilldelningsbeslutet, senast inom nästföljande vecka, skall den upphandlande myndigheten samtidigt meddela samtliga icke framgångsrika anbudsgivare, via post, fax eller e-post, om att deras anbud eller ansökan inte har accepterats. Varje anbudsgivare eller sökande meddelas individuellt och skälen till att anbudet eller ansökan inte har accepterats anges i varje enskilt fall. Detta kan till exempel ske genom att detaljer som nämns i tilldelningsbeslutet anges kortfattat, men tydligt.

Den upphandlande myndigheten skall dessutom informera de icke framgångsrika anbudsgivarna eller sökandena att den inte kommer att underteckna kontraktet med den framgångsrike anbudsgivaren förrän två veckor efter den dag när tilldelningsmeddelandet skickades ut till samtliga anbudsgivare och att ytterligare information om skälen till att anbudet eller ansökan avslagits kan erhållas på begäran. En sådan begäran måste vara skriftlig och inges via post, fax eller e-post. För alla de anbudsgivare som skickat in tillåtliga anbud skulle denna information kunna omfatta de karakteristiska egenskaperna och de relativa fördelarna med det anbud som accepterats, samt namnet på den framgångsrike anbudsgivaren. Slutligen anges att om kontraktet inte kan ingås med den framgångsrika anbudsgivaren, eller om den framgångsrike anbudsgivaren skulle dra sig ur, så kan den upphandlande myndigheten komma att granska tilldelningsbeslutet på nytt och därefter tilldela en annan anbudsgivare kontraktet, avsluta förfarandet eller besluta att inte tilldela något kontrakt.

Den upphandlande myndigheten informerar även den framgångsrike anbudsgivaren om det meddelande som skickats till de icke framgångsrika anbudsgivarna eller sökandena, samt att kontraktet inte kan undertecknas förrän tidigast två veckor efter det datum då meddelandet skickats ut. Dessutom påpekas att den upphandlande myndigheten kan:

- avbryta upphandlingsförfarandet eller ställa in tilldelningsförfarandet fram till dess att kontraktet har undertecknats, utan att sökandena eller anbudsgivarna har rätt att kräva någon ersättning,
- skjuta upp undertecknandet av kontraktet medan en ytterligare granskning genomförs, om det är motiverat av ansökningar eller kommentarer från de icke framgångsrika anbudsgivarna inkomna under de två veckor som anges ovan, eller på grund av annan relevant information som mottas under den perioden.

2.3 Ombudsmannen anser att det förfarande som beskrivs i kommissionens meddelande verkar erbjuda de icke framgångsrika anbudsgivarna och sökandena en möjlighet att vidta rättsliga åtgärder för att pröva tilldelningsbeslutet och att undanröja ett sådant beslut innan det relevanta

¹¹⁷ Kommissionens meddelande: KOM(2003) 395 av den 3 juli 2003. Förfarande för information till övriga anbudsgivare och anbudssökande efter det att ett kontrakt tilldelats enligt artikel 105 i budgetförordningen men före dess undertecknande.

¹¹⁸ Enligt denna artikel skall direktiven om offentlig upphandling av leveranser, tjänster och arbeten innehålla miniminormer för publicering, val av förfaranden och motsvarande tidsfrister enligt budgetförordningen. Ombudsmannens tolkning är därför att de förfaranden som inrättats enligt meddelandet skall gälla alla kontraktstilldelningar som hamnar inom direktivens miniminormer.

kontraktet undertecknats.¹¹⁹ Ombudsmannen anser därför att kommissionen, i samband med sina upphandlingsförfaranden, har ställt ett prövningsförfarande av den typ som anges i Alcateldomen till anbudsgivarnas förfogande. Ombudsmannen anser därför inte att det föreligger några administrativa missförhållanden vid kommissionen.

2.4 Ombudsmannen konstaterar att kommissionens meddelande inte uttryckligen föreskriver att icke framgångsrika anbudsgivare och sökande skall informeras om möjligheten att vidta rättsliga åtgärder för att pröva ett tilldelningsbeslut och för att undanröja beslutet innan det relevanta kontraktet har undertecknats. Enligt kommissionens kodex för god förvaltningssed i samband med kommissionens anställdas kontakter med allmänheten¹²⁰ skall beslut, i förekommande fall, innehålla en hänvisning till möjligheten att vidta rättsliga åtgärder i enlighet med artikel 230 i EG-fördraget. Ombudsmannen anser att det skulle vara i enlighet med principerna för god förvaltningssed att tillhandahålla icke framgångsrika sökande och anbudsgivare sådan information. En ytterligare anmärkning görs därför nedan.

2.5 Ombudsmannen anser att den rättsliga grunden för det nya förfarandet faller utanför ramen för denna undersökning. Ombudsmannen konstaterar emellertid att kommissionen hänvisar till artikel 100.2 och 101 i budgetförordningen¹²¹ och till artikel 149 i genomförandebestämmelserna¹²² som rättslig grund.

3 Möjligheten till ett ytterligare prövningsförfarande utom domstolarna

3.1 Ombudsmannen uppmanade kommissionen att ange om den hade några planer på att tillhandahålla några prövningsmöjligheter utom domstolarna, vilka anbudsgivarna skulle kunna utnyttja om de så önskade, som ett alternativ till domstolsprövning.

3.2 Kommissionen svarade att den inte hade ansett det vara nödvändigt att tillhandahålla prövningsmöjligheter utom domstolarna till anbudsgivarna, eftersom bland annat det förfarande som beskrevs i kommissionens meddelande av den 3 juli 2003 kommer att erbjuda anbudsgivarna effektiva möjligheter till rättslig prövning av den upphandlande myndighetens tilldelningsbeslut.

3.3 Ombudsmannen konstaterar att *"ett förfarande varigenom en anbudsgivare kan undanröja ett [tilldelnings-] beslut om de relevanta villkoren är uppfyllda"* krävs enligt domen från EG-domstolen. Ombudsmannen påminner om slutsatsen i avsnitt 2.3 ovan att det förfarande som beskrivs i kommissionens meddelande verkar erbjuda icke framgångsrika anbudsgivare och sökande möjligheten att vidta rättsliga åtgärder för att ifrågasätta ett tilldelningsbeslut och för att få beslutet undanröjt innan det relevanta kontraktet undertecknas. Ombudsmannen anser inte att kommissionen, utöver detta, är skyldig att tillhandahålla en möjlighet till prövning utom domstolarna och anser följaktligen inte att kommissionens beslut att inte tillhandahålla sådan prövning utgör ett fall av administrativt missförhållande.

3.4 För att undanröja alla tvivel påpekar ombudsmannen att en undersökning av ombudsmannen inte medför att administrativa förfaranden stoppas. Ombudsmannen kan inte heller undanröja ett beslut om att tilldela ett kontrakt. Ett klagomål till Europeiska ombudsmannen är därför inte ett sådant prövningsförfarande som anges i Alcatel-domen.

¹¹⁹ Ombudsmannen konstaterar i detta sammanhang att förstainstansens arbetsordning (tillgänglig på <http://www.curia.eu.int>) erbjuder en möjlighet att vidta såväl interimistiska åtgärder som ett påskyndat förfarande och att dessa förfaranden har åberopats av en anbudsgivare, som sedermera lyckades erhålla en dom som undanröjde kommissionens beslut om att avvisa hans anbud: Mål T-211/02, Tideland Signal Ltd mot kommissionen, [2002] ECR II-03781.

¹²⁰ Kommissionens kodex ingår som en bilaga i dess arbetsordning: EGT L 308/26, 2000. Den kan också hämtas på http://www.europa.eu.int/comm/secretariat_general/code/index_en.htm.

¹²¹ Rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 av den 25 juni 2002 med budgetförordning för Europeiska gemenskapernas allmänna budget, EGT L 248, 16.9.2002.

¹²² Kommissionens förordning (EG, Euratom) nr 2342/2002 av den 23 december 2002 om genomförandebestämmelser för rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 med budgetförordning för Europeiska gemenskapernas allmänna budget, EGT L 357/1, 2002.

4 Slutsats

Kommissionen har vidtagit åtgärder för att erbjuda anbudsgivarna i sina upphandlingsförfaranden tillgång till ett sådant prövningsförfarande som anges i domen i Alcatel-målet.¹²³ Ombudsmannen anser därför att det inte föreligger några administrativa missförhållanden vid kommissionen och avslutar sin undersökning på eget initiativ.

YTTERLIGARE ANMÄRKNINGAR

Ombudsmannen konstaterar att kommissionens meddelande inte uttryckligen föreskriver att icke framgångsrika anbudsgivare och sökande skall informeras om möjligheten att vidta rättsliga åtgärder för att pröva ett tilldelningsbeslut och för att undanröja beslutet innan det relevanta kontraktet har undertecknats. Ombudsmannen påpekar att enligt kommissionens kodex för god förvaltningssed i samband med kommissionens anställdas kontakter med allmänheten så skall beslut, där så är lämpligt, innehålla en hänvisning till möjligheten att inleda rättsliga förfaranden i enlighet med artikel 230 i EG-fördraget. Ombudsmannen anser att det skulle vara i enlighet med principerna för god förvaltningssed att tillhandahålla icke framgångsrika sökande och anbudsgivare sådan information.

ELEKTRONISK REGISTRERING I ETT UTTAGNINGSFÖRFARANDE – KLAGOMÅL FRÅN ETT ANSLUTNINGSLAND

Beslut i undersökningen på eget initiativ OI/4/2003/ADB om Europeiska rekryteringskontoret

UNDERSÖKNINGEN

Skälen till undersökningen

Den 2 november 2003 kontaktade klaganden, som är medborgare i ett av anslutningsländerna, Europeiska ombudsmannen och klagade på omständigheterna i samband med registreringen för det allmänna uttagningsprovet EPSO/A/XX/03 som organiserades av Europeiska rekryteringskontoret EPSO för att skapa en reserv av biträdande handläggare. Enda sättet att anmäla sig till detta uttagningsprov var via Internet. Sista dagen för anmälan var den 24 juni 2003 "kl. 12.00 Brysseltid". Klaganden uppger att han försökte anmäla sig elektroniskt den 24 juni 2003. Tekniska problem med EPSO:s server gjorde emellertid att han inte kunde anmäla sig. Den 24 juni 2003 kl. 11.34 kontaktade klaganden därför EPSO:s tjänstenheter via e-post. Enligt klaganden svarade EPSO kl. 12.41 och uppgav att anmälan via e-post inte kunde beaktas, och att EPSO hade problem med sin server. EPSO informerade klaganden om att dessa svårigheter snart skulle vara lösta och rådde klaganden att "försöka igen före kl. 12.00".

Klaganden var inte nöjd med det svaret och kontaktade därför EPSO igen. EPSO bekräftade sitt tidigare svar. Kontoret underströk framför allt att sökandena hade haft tillräckligt gott om tid för att registrera sig och att de, med tanke på eventuella tekniska svårigheter, uttryckligen hade ombetts att inte vänta till de sista dagarna. Klaganden ingav därför ett klagomål till Europeiska ombudsmannen.

Klaganden hävdade att EPSO underlåtit att tillse att sökandena kunde genomföra sin obligatoriska elektroniska registrering fram till det sista klockslag som angavs i uttagningsmeddelandet i samband med uttagningsprovet EPSO/A/XX/03. Klaganden yrkade att hans e-brev skulle betraktas som en registrering med tanke på de tekniska problem han stött på.

¹²³

Mål C-81/98, Alcatel Österrike mot Bundesministerium für Wissenschaft und Verkehr, [1999] ECR I-7671, punkt 43.

I fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen anges att Europeiska ombudsmannen skall ta emot klagomål från "varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat".

Eftersom klaganden inte tillhör någon av dessa kategorier informerades han av ombudsmannen om att ombudsmannen inte hade någon behörighet att behandla hans klagomål.

Med beaktande av det allvarliga i de frågor som klaganden tog upp ansåg emellertid ombudsmannen att de borde granskas. Han beslutade därför att inleda en undersökning på eget initiativ i ärendet.

Information som begärdes i samband med undersökningen

Den 27 november 2003 uppmanades EPSO att yttra sig över de påståenden och yrkanden som framfördes i klagomålet.

EPSO:s yttrande

EPSO:s yttrande över klagomålet skickades den 4 december 2003. Direktören för EPSO informerade ombudsmannen om att ärendet hade granskats och att klaganden hade kallats till det preliminära urvalsprovet den 11-12 december 2003.

Klagandens kommentarer

Den 10 december 2003 kontaktade ombudsmannens tjänstenheter klaganden per telefon. Klaganden tackade ombudsmannen för hans insatser och ansåg att EPSO hade löst ärendet till hans fulla belåtenhet.

BESLUTET

- 1 Den 27 november 2003 inledde Europeiska ombudsmannen en undersökning på eget initiativ om EPSO:s hantering av registreringen av en sökande som utan framgång hade försökt använda det obligatoriska elektroniska anmälningförfarandet i syfte att delta i ett allmänt uttagningsprov för medborgare från anslutningsländerna. Enligt sökanden kunde han inte anmäla sig före sista dagen för anmälan på grund av tekniska problem med EPSO:s server. Sökanden tilläts inte delta i uttagningsprovet, trots att han före anmälningstidens utgång hade informerat EPSO om att det var omöjligt att utföra den elektroniska registreringen och bett att hans anmälan via e-post skulle godkännas i stället.
- 2 I sitt yttrande uppgav EPSO att sökanden hade inbjudits att delta i det allmänna uttagningsprovet som en följd av ombudsmannens undersökning på eget initiativ.
- 3 Sökanden kontaktades per telefon av ombudsmannens tjänstenheter. Han bekräftade att EPSO hade vidtagit åtgärder för att lösa ärendet till hans fulla belåtenhet och tackade ombudsmannen för hans insatser.
- 4 Ombudsmannen anser att EPSO har vidtagit åtgärder för att lösa ärendet och avslutar därför ärendet.

3.8 FÖRFRÅGAN FRÅN REGIONAL OMBUDSMAN

GEMENSKAPENS LAGSTIFTNING PÅ OMRÅDET FÖR REHABILITERING AV PERSONER SOM LIDER AV MULTIPEL SKLEROS

Beslut i förfrågan Q1/2003/IP

Den 19 maj 2003 skickade F., den regionale ombudsmannen för regionen Toscana i Italien, en förfrågan till Europeiska ombudsmannen i enlighet med det förfarande som överenskommits vid seminariet för nationella ombudsmän och liknande organ i Strasbourg i september 1996. Förfrågan gällde en begäran om information som den regionale ombudsmannen mottagit från professor B., ordförande för den italienska nationella föreningen för multipel skleros. Professor B. begärde information om befintlig gemenskapslagstiftning beträffande rehabilitering av personer som lider av multipel skleros. Den regionale ombudsmannen vidarebefordrade denna begäran till Europeiska ombudsmannen.

Den 23 juli 2003 vidarebefordrade Europeiska ombudsmannen en kopia av denna förfrågan till kommissionen och bad den senare informera honom om befintlig gemenskapslagstiftning på detta område.

I sitt svar påpekade kommissionen att Europeiska unionen, enligt artikel 152 i fördraget, skall säkerställa en hög hälsoskyddsnivå genom att komplettera nationell politik för att förbättra folkhälsan genom att förebygga ohälsa och sjukdomar hos människor. Enligt punkt 5 i artikel 152 har emellertid medlemsstaterna huvudansvaret för att organisera och ge hälso- och sjukvård, inklusive rehabilitering. Det finns därför ingen gemenskapslagstiftning på området för rehabilitering av personer som lider av multipel skleros och ingen gemenskapslagstiftning förbereds heller på detta område.

Europeiska ombudsmannen vidarebefordrade kommissionens yttrande till den regionale ombudsmannen med en uppmaning att lämna kommentarer om han så önskade. Under ett telefonsamtal den 17 oktober 2003 informerade den regionale ombudsmannens tjänstemän Europeiska ombudsmannens tjänstenheter om att han tagit del av kommissionens svar och han riktade ett tack till Europeiska ombudsmannen för hans hjälp i frågan. Europeiska ombudsmannen avslutade därför ärendet.

Sammanfattning

1 Förord

2 Klagomål till ombudsmannen

3 Beslut efter en undersökning

4 Förbindelser med Europeiska unionens övriga institutioner

5 Förbindelser med ombudsmän och liknande organ

6 Public relations

Bilagor

4.1 EUROPAPARLAMENTET

Den 27 februari hade Jacob Söderman, åtföljd av Olivier Verheecke, ett möte med Earlen av Stockton, ledamot av Europaparlamentet och föredragande för årsrapporten över Europeiska ombudsmannens verksamhet under år 2002. Bland annat diskuterades förfarandet enligt artikel 226 i EG-fördraget, ombudsmännens situation i medlemsstaterna och i anslutningsländerna, samt samarbetet mellan ombudsmannen och utskottet för framställningar.

Den 3 mars, i samband med sitt besök i Stockholm, besökte Söderman Europaparlamentets informationskontor och träffade Christian Andersson, kontorets chef.

Den 24 mars lade Söderman fram sin årsrapport för 2002 inför utskottet för framställningar i Bryssel. I sitt tal inför utskottet välkomnade ombudsmannen den samarbetsvilja som samtliga institutioner visat prov på i förbindelserna med hans kansli. Söderman redogjorde dessutom för sina viktigaste framgångar i arbetet för medborgarna och beskrev de områden som enligt hans uppfattning krävde ytterligare åtgärder eller förbättringar.

Vitaliano Gemelli, ordförande för utskottet för framställningar vid Europaparlamentet, Jacob Söderman och Roy Perry, utskottets vice ordförande, i samband med presentationen av årsrapporten för 2002 inför utskottet den 24 mars 2003 i Bryssel, Belgien.

Utskottets ordförande och vice ordförande, Gemelli och Perry, samt Earlen av Stockton, föredragande för ombudsmannens rapport för 2002, tackade Söderman för hans arbete och insatser som den första Europeiska ombudsmannen.

Den 25 mars anordnade Pat Cox, Europaparlamentets talman, en mottagning för ombudsmannen och hans anställda. Syftet med mottagningen var att uppmärksamma Södermans insatser under sin tid som ombudsman. Cirka 30 personer deltog, inklusive ordförandena för de politiska grupperna samt ordföranden för, och ledamöterna i, utskottet för framställningar. Pat Cox prisade ombudsmannens verkande för öppenhet och goda arbetsrelationer med parlamentets utskott för framställningar samt hans arbete vad gäller att föra unionen närmare medborgarna.

Ordföranden för Europaparlamentets utskott för framställningar, Gemelli, gav en middag till Södermans ära den 25 mars i Bryssel. Bland de ledamöter från utskottet för framställningar som deltog vid middagen återfanns Roy Perry, vice ordförande för utskottet för framställningar, samt Earlen av Stockton, föredragande för ombudsmannens årsrapport för 2002. Söderman åtföljdes av João Sant'Anna. Samtliga närvarande ledamöter från Europaparlamentet tackade Söderman för den höga kvaliteten på hans arbete som Europeisk ombudsman.

Europaparlamentets talman Pat Cox och Jacob Söderman vid den mottagning som anordnades i Bryssel, Belgien den 25 mars 2003 för att fira Södermans insatser som Europeisk ombudsman.

Den 2 april träffade Diamandouros Europaparlamentets generalsekreterare Julian Priestley. Under diskussionens gång uttryckte Priestley Europaparlamentets beredvillighet att samarbeta effektivt med Europeiska ombudsmannen och att stödja ett interinstitutionellt antagande av en kodex som omfattar principerna för god förvaltningssed. Närvarande under mötet var också Constantin Stratigakis, chef för generalsekreterarens kansli, samt Ian Harden, chef för ombudsmannens rättsavdelning.

Den 10 juni redogjorde Diamandouros för sina prioriteringar som ombudsman inför utskottet för framställningar i Bryssel. I sitt anförande inför utskottet gav ombudsmannen en positiv bild av de resultat som uppnåtts av hans föregångare, underströk förberedelserna inför utvidgningen och dess budgetmässiga konsekvenser samt framhöll särskilt ombudsmannens proaktiva roll när det gäller att nå ut till medborgarna för att informera dem om deras rättigheter och om hur dessa rättigheter kan utövas.

Ordföranden för utskottet för framställningar, Vitaliano Gemelli, tackade Diamandouros för hans redogörelse. Därefter yttrade sig följande ledamöter: Earlen av Stockton, föredragande för ombudsmannens rapport för 2002, Rainer Wieland, Eurig Wyn, Roy Perry och Gemelli. Därefter antog utskottet enhälligt betänkandet från Earlen av Stockton. Diamandouros åtföljdes av Ian Harden, chef för ombudsmannens rättsavdelning, och Nicholas Catephores, sin assistent.

Den 12 juni deltog Ian Harden i en offentlig utfrågning som organiserades av Europaparlamentets utskott för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor om tillämpningen av förordning (EG) nr 1049/2001 om allmänhetens tillgång till handlingar. Bland övriga talare vid utfrågningen återfanns Hanja Maij-Weggen, ledamot av Europaparlamentet, Hans Brunmayr, generaldirektör vid GD Press vid Europeiska unionens råd, Harald Rømer, Europaparlamentets vice generaldirektör samt Michael Cashman, ledamot av Europaparlamentet och utskottets föredragande.

Den 8 juli besökte Diamandouros ett antal av EU:s institutioner i Luxemburg. Han träffade Gregorio Garzon Clariana, Europaparlamentets juridiska rådgivare, samt höga tjänstemän vid Europaparlamentets rättstjänst, inklusive Johann Schoo och Christian Pennera. Diamandouros redogjorde för sina prioriteringar som ombudsman och en diskussion hölls om olika frågor av gemensamt intressen, inklusive samarbetsavtalen mellan ombudsmannen och Europaparlamentet. Diamandouros åtföljdes av Ian Harden, chef för ombudsmannens rättsavdelning.

Den 11 juli träffade Diamandouros Europaparlamentets talman Pat Cox på parlamentets informationskontor i Dublin. De diskuterade ett antal frågor, bland annat den kommande regeringskonferensen.

Efter mötet deltog Diamandouros i en arbetslunch med föreningen för europeiska journalister. Lunchen ägde rum på, samt organiserades av, informationskontoret i Dublin. Mötet leddes av James O'Brien, chef för Europaparlamentets informationskontor. Närvarande vid denna arbetslunch var även Peter Doyle, chef för Europeiska kommissionens representation i Irland.

Den 24 september fick Diamandouros besök av George Kassimatis, chef för Europaparlamentets informationskontor i Aten. De diskuterade ett flertal olika frågor, inklusive främjandet av Europeiska ombudsmannens verksamhet i Grekland.

Den 25 september lade Diamandouros fram Europeiska ombudsmannens årsrapport för 2002 för Europaparlamentet vid dess plenarmöte. Diskussionen i kammaren leddes av Renzo Imbeni, Europaparlamentets vice talman. I sitt anförande framhöll Diamandouros de många insatser som hans föregångare Jacob Söderman, närvarande under diskussionen, gjort för medborgarna, beskrev framstegen när det gäller att behandla klagomål från medborgarna och pekade på förberedelserna inför utvidgningen av Europeiska unionen. Diamandouros redogjorde därefter för sin syn på Europeiska ombudsmannens roll inom ramen för utkastet till konstitution för Europeiska unionen och tackade Europaparlamentet för dess stöd för hans förslag. Därefter yttrande sig följande personer: Earlen av Stockton, föredragande för ombudsmannens rapport 2002, Loyola De Palacio, kommissionsledamot med ansvar för förbindelserna med Europeiska ombudsmannen, Vitaliano Gemelli, ordförande för Europaparlamentets utskott för framställningar, Astrid Thors och Jan Dhaene, båda ledamöter av Europaparlamentet (se även avsnitt 6.1 nedan).

Den 21 oktober fick Diamandouros besök av Enrico Boaretto, avgående sekretariatschef vid utskottet för framställningar, som presenterade sin ersättare Josephus Coolegem.

4.2 EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Den 20 januari redogjorde Jacob Söderman för sitt arbete vid ett möte med cheferna för kommissionens representationer i medlemsstaterna. Mötet ägde rum i Bryssel och det leddes av Jonathan Faull, generaldirektör för kommissionens GD Press och kommunikation. Söderman åtföljdes av Ben Hagard, chef för ombudsmannens Internetkommunikationer, och Rosita Agnew, sin presstalesman. Ben Hagard demonstrerade ombudsmannens webbplats och Rosita Agnew redogjorde för ombudsmannens kommunikationsstrategi. Därefter besvarade Söderman frågor om sitt arbete och sina erfarenheter som unionens första Europeiska ombudsman.

Den 2 april träffade Diamandouros kommissionskollegiet. Europeiska kommissionens ordförande Romano Prodi hälsade ombudsmannen välkommen och underströk kommissionens åtagande när det gäller öppenhet och betydelsen av ombudsmannens arbete i det avseendet. Kommissionsledamoten med ansvar för förbindelserna med Europeiska ombudsmannen, Loyola De Palacio, berättade om den stora betydelse som kommissionen fäster vid ombudsmannens slutsatser och rekommendationer, såväl vad gäller klagomål som de mer allmänna frågor som ombudsmannen tar upp i sina undersökningar på eget initiativ. De Palacio prisade också det arbete som utförts av den första Europeiska ombudsmannen Jacob Söderman. Diamandouros

redogjorde därefter för sina prioriteringar som Europeisk ombudsman, inklusive förberedelserna inför unionens utvidgning och vikten av att nå ut till medborgarna för att informera dem om deras rättigheter och om hur de skall utöva dem. I diskussionen och frågestunden som följde deltog kommissionsledamöterna Bolkestein, Reding, Schreyer, Verheugen och Wallström. Som avslutning tackade Diamandouros kommissionskollegiets medlemmar för den beredvillighet de framfört när det gäller att bygga vidare på det goda samarbetet mellan ombudsmannen och kommissionen.

Den 23 september besökte David O'Sullivan, Europeiska kommissionens generalsekreterare, Diamandouros i hans kontor i Strasbourg. De diskuterade interinstitutionella förbindelser och O'Sullivan inbjöd Diamandouros att tala vid ett kommande möte med kommissionens generaldirektörer och enhetschefer.

Den 21 oktober träffade Diamandouros Margot Wallström, kommissionsledamot med ansvar för miljöfrågor, för en diskussion. De viktigaste frågorna som diskuterades gällde mekanismerna för medborgare som önskar klaga på medlemsstaternas underlåtenhet att genomdriva Europeiska unionens miljölagstiftning, framför allt prövningsmöjligheter utom domstolarna.

Den 21 oktober träffade Diamandouros Horst Reichenbach, generaldirektör för Personal och administration. Reichenbach informerade Diamandouros om de framsteg som görs när det gäller kommissionens plan att reformera tjänsteföreskrifterna för tjänstemän och andra anställda inom EU.

Den 20 november träffade Diamandouros Europeiska kommissionens generaldirektörer och enhetschefer i Bryssel. Mötet leddes av kommissionens generalsekreterare David O'Sullivan. Diamandouros redogjorde för sina prioriteringar när det gäller Europeiska ombudsmannens arbete: att bevara och förstärka ombudsmannens kanslis möjligheter att hjälpa medborgarna, att främja rättssamhällets principer, god förvaltningssed och respekt för de mänskliga rättigheterna, samt att nå ut till samtliga medborgare för att kunna informera dem om hur de skall utöva sina rättigheter. Diamandouros lyfte också fram ett antal frågor av särskild betydelse: överträdelseförfaranden, vänskapliga förlikningar och EU:s förvaltningsrätt. Därefter följde en bred diskussion om dessa frågor. Efter sammanträdet träffade Diamandouros Enzo Moavero Milanesi, Europeiska kommissionens vice generalsekreterare, för en ytterligare diskussion om de frågor som tagits upp. Diamandouros åtföljdes av Ian Harden, chef för rättsavdelningen, och sin assistent Nicholas Catephores.

4.3 EUROPEISKA KONVENTET

Europeiska konventet inrättades efter Europeiska rådet i Laeken i december 2001 för att förbereda nästa regeringskonferens. Konventets uppdrag var att diskutera de viktigaste frågorna i samband med Laekendeklarationen om Europeiska unionens fortsatta utveckling och att redovisa olika tänkbara svar.

I konventet samlades olika företrädare för medlemsstaternas och kandidatländernas regeringar och nationella parlament samt för Europaparlamentet och Europeiska kommissionen. På samma sätt som under det tidigare konventet som utarbetade Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, så hade Europeiska ombudsmannen status som observatör i det nya konventet.

Jacob Söderman deltog i konventets plenarsammanträden den 20-21 januari, 27-28 februari, 5 mars och den 17-18 mars.

Den 23 januari lämnade Söderman ett bidrag till konventets arbete med rubriken "Institutionernas funktion" (CONV 505/03).

Den 27 februari talade Söderman inför konventets plenarsammanträde om öppenhet, rätten till god förvaltning och Europeiska unionens behov av att kunna ingå internationella avtal till skydd för och för att främja de mänskliga rättigheterna.

Diamandouros deltog i konventets plenarsammanträden den 3-4 april, 24-25 april och den 15-16 maj.

Den 24 april talade Diamandouros inför konventets plenarsammanträde om "Europeiska unionens demokratiska liv".

Den 28 april skickade Diamandouros ett bidrag till konventets arbete med rubriken "Resolution antagen av de nationella ombudsmännen och liknande organ i EU:s medlemsstater, under deras fjärde seminarium i Aten den 7-8 april 2003" (CONV 699/03) (se avsnitt 6.1).

Konventet slutförde sitt arbete den 10 juli 2003. Europeiska Ombudsmannens tal och förslag finns tillgängliga på hans webbplats, liksom på konventets webbplats.

4.4 EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Den 20 mars besökte Jacob Söderman ordföranden för Europeiska gemenskapernas domstol Gil Carlos Rodríguez Iglesias för att ta farväl inför sin avgång som Europeisk ombudsman i slutet av mars 2003. Domstolens ordförande tilldelade Europeiska ombudsmannen domstolens jubileumsmedalj med Jacob Södermans namn ingraverat. Rodríguez framhöll dessutom det utmärkta arbetet med att inrätta Europeiska ombudsmannen.

Inom ramen för sitt besök av flera av EU:s institutioner i Luxemburg den 8 juli träffade Diamandouros EG-domstolens ordförande Gil Carlos Rodríguez Iglesias och Vassilios Skouris, en av EG-domstolens domare. Diamandouros åtföljdes av Ian Harden, chef för ombudsmannens rättsavdelning.

4.5 EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS FÖRSTAINSTANSRÄTT

Den 19 mars besökte Jacob Söderman ordföranden för förstainstansrätten, Bo Vesterdorf, för att ta farväl inför sin avgång som Europeisk ombudsman i slutet av mars 2003.

4.6 REVISIONSRÄTTEN

Den 19 mars besökte Jacob Söderman revisionsrättens ordförande Juan Manuel Fabra Vallés, för att ta farväl inför sin avgång som ombudsman i slutet av mars 2003.

Inom ramen för sitt besök av flera av EU:s institutioner i Luxemburg den 8 juli träffade Diamandouros revisionsrättens ordförande Juan Manuel Fabra Vallés och Ioannis Sarvas, en av revisionsrättens ledamöter, för en diskussion av ett antal frågor, inklusive förberedelserna inför Europeiska unionens utvidgning. Diamandouros åtföljdes av Ian Harden, chef för ombudsmannens rättsavdelning.

4.7 EUROPEISKA INVESTERINGSBANKEN

Den 8 juli, i samband med att han besökte flera av EU:s institutioner i Luxemburg, träffade Diamandouros Europeiska investeringsbankens ordförande Philippe Maystadt, som hade begärt information om huruvida ombudsmannen kunde behandla klagomål som rörde bankens aktiviteter utanför Europeiska unionen. Maystadt informerade ombudsmannen om Europaparlamentets oro över att det saknades en mekanism för att behandla sådana klagomål när de ingavs av personer som inte var fast bosatta eller medborgare i unionen. Ombudsmannen förklarade möjligheten att inleda undersökningar på eget initiativ, en möjlighet som redan hade utnyttjats i ett sådant ärende. Han förklarade också vilken behörighet Europaparlamentets utskott för framställningar har. Diamandouros åtföljdes av Ian Harden, chef för ombudsmannens rättsavdelning.

4.8 BYRÅN FÖR EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS OFFICIELLA PUBLIKATIONER

Den 22 oktober träffade Europeiska ombudsmannen generaldirektören för Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer Thomas Cranfield, och undertecknade ett ramavtal för nivån på tjänsterna i förbindelser mellan Publikationsbyrån och ombudsmannen. I avtalet ingick speciella bestämmelser om kvalitetskontroll, copyright och tidsfrister samt utvärdering. Diamandouros och Cranfield var överens om värdet av ytterligare samarbete mellan de båda kontoren i syfte att ge medborgarna bästa möjliga service. Serge Brack, en av publikationsbyråns enhetschefer, åtföljde Cranfield. Även João Sant'Anna, Ben Hagard, Murielle Richardson, Nicholas Catephores och Rosita Agnew deltog i undertecknandeceremonin.

© Europaparlamentet

P. Nikiforos Diamandouros och Thomas Cranfield, genraldirektör för byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer, undertecknar ett ramavtal om tjänster. Strasbourg, Frankrike, den 22 oktober 2003.

Sammanfattning

1 Förord

2 Klagomål till ombudsmannen

3 Beslut efter en undersökning

4 Förbindelser med Europeiska unionens övriga institutioner

5 Förbindelser med ombudsmän och liknande organ

6 Public relations

Bilagor

5.1 FÖRBINDELSER MED NATIONELLA, REGIONALA OCH LOKALA OMBUDSMÄN INOM EU

SVERIGE

Den 3 mars, i samband med sitt besök i Stockholm, besökte Jacob Söderman den svenske ombudsmannens kontor, där han gjorde en powerpointpresentation för institutionens anställda i närvaro av de svenska ombudsmännen Claes Eklundh, Kerstin André, Jan Pennlöv och Nils-Olof Berggren. Verksamheten samordnades av kontaktpersonen Marianne von der Esch. Europeiska ombudsmannen åtföljdes av sin assistent Juan Mallea.

DET FJÄRDE SEMINARIET MED NATIONELLA OMBUDSMÄN OCH LIKNANDE ORGAN INOM EU, ATEN, GREKLAND

© Grekiska ombudsmannen

Deltagare i det fjärde seminariet för nationella ombudsmän och liknande organ i EU.
Aten, Grekland, den 7 april 2003.

Det fjärde seminariet för nationella ombudsmän och liknande organ inom EU med rubriken "Ombudsmännen och skyddet av rättigheterna inom Europeiska unionen", som organiserades gemensamt av Europeiska ombudsmannen och Greklands nationella ombudsman, ägde rum i Aten den 7-8 april (se avsnitt 6.1).

Den 30-31 oktober besökte Greklands nationella ombudsman Yorgos Kaminis Europeiska ombudsmannen Diamandouros i Strasbourg och deltog i ett antal möten med Europeiska ombudsmannens anställda. Mötena handlade om förfaranden och procedurer för att behandla klagomål och förfrågningar från medborgare och media, samt kommunikationer inom Europeiska ombudsmannens kansli. Kaminis åtföljdes av Kalliopi Spanou och Andreas Takis, två av sina vice ombudsmän.

DET FJÄRDE SAMMANTRÄDET MED REGIONALA OMBUDSMÄN I EUROPEISKA UNIONEN, VALENCIA, SPANIEN

Den 9-11 april ägde det fjärde sammanträdet med EU:s regionala ombudsmän och liknande organ rum i Valencia. Ansvarig organisation för sammanträdet var Sindic de Greuges de Valencia (regional ombudsman). Tidigare seminarier har ägt rum i Barcelona (1997), Florens (1999) och Bryssel (2001). Europeiska ombudsmannens kansli företrädde av João Sant'Anna och José Martínez Aragón.

Över 80 personer deltog i konferensen, inklusive regionala ombudsmän samt ledamöter från utskotten för framställningar från Österrike, Belgien, Tyskland, Italien, Spanien och Förenade kungariket.

Öppningsanförandet hölls av Miró Pérez, talman för Valentias regionala parlament. I sitt välkomstanförande konstaterade Bernardo del Rosal, Valentias Sindic de Greuges, att vägen nu låg öppen för ett utvidgat Europa, och underströk behovet av närmare samarbete bland EU:s regionala ombudsmän. Sant'Anna tackade, för Europeiska ombudsmannens räkning, de regionala ombudsmännen och företrädarna för utskotten för framställningar för att de än en gång hade möjliggjort detta fruktbara sammanträde.

Deltagare i det fjärde sammanträdet för regionala ombudsmän och liknande organ i EU.
Valencia, Spanien, den 10 april 2003.

Den 10-11 april genomfördes arbetssessioner som behandlade i) Europas framtid, ii) invandring och asyl, iii) miljöskydd och iv) tillgång till miljörelaterad dokumentation.

Sant'Anna deltog i rundabordskonferensen "Europas framtid" tillsammans med Bar Céndon, professor i författningsrätt vid universitetet i Valencia, och Antón Cañellas, Kataloniens ombudsman. Martínez Aragón deltog i rundabordskonferensen "Miljöskyddet inom EU och de regionala ombudsmännens roll" tillsammans med Miguel Angel Lanes Climent, juridisk rådgivare i miljöfrågor åt Valentias ombudsman, och Maria Grazia Vacchina, ombudsman för regionen Val d'Aosta i Italien.

FRANKRIKE

Paris

Den 14 maj träffades Diamandouros och den franske ombudsmannen Bernard Stasi. De deltog i en gemensam presskonferens med anledning av att *Médiateur de la République* lade fram sin årsrapport för 2002.

Strasbourg

Den 2 september deltog Diamandouros i ett sammanträde med ombudsmännen från "Grande Région" (gränsöverskridande samarbete mellan vissa angränsande franska, tyska och belgiska regioner samt Luxemburg) på inbjudan av Bernard Stasi, fransk ombudsman. Vård för sammanträdet var prefekten för Bas-Rhin och sammanträdet ägde rum i prefekturen i Strasbourg.

ITALIEN

I samband med sitt besök i Florens den 12-16 juni höll Europeiska ombudsmannen en serie möten med den regionale ombudsmannen för Toscana och samordnaren för de italienska regionala ombudsmännen Fantappié, samt med flera andra regionala och lokala ombudsmän från Italien (se avsnitt 6.2).

IRLAND

Den 11 juli besökte Diamandouros, åtföljd av Olivier Verheecke och Rosita Agnew, den nationella ombudsmannen i Irland, Emily O'Reilly. Diamandouros och O'Reilly diskuterade olika frågor, till exempel stadgan om de grundläggande rättigheterna, de funktionshindrades rättigheter, möjligheterna till upprättelse och ersättning samt kontaktnätet.

Vid en middag som gavs av O'Reilly träffade Diamandouros också Kevin Murphy, före detta nationell ombudsman för Irland, samt Pat Whelan, kansliets generaldirektör, och Michael Brophy, förste utredare. Diamandouros framförde sitt tack till Murphy för den viktiga hjälp han fått med att inrätta den grekiske ombudsmannens kansli.

SAMMANTRÄDE MED ORDFÖRANDEN OCH VICE ORDFÖRANDEN I UTSKOTTEN FÖR FRAMSTÄLLNINGAR I TYSKLAND OCH MED OMBUDSMÄN FRÅN TYSKLAND OCH TYSKSPRÅKIGA LÄNDER, KIEL

Den 14-15 september deltog Europeiska ombudsmannen i ett av de sammanträden med ordföranden och vice ordföranden från utskotten för framställningar i Tyskland och med ombudsmännen från Tyskland och tyskspråkiga länder som äger rum vartannat år. I år ägde sammanträdet rum i Schleswig-Holsteins *Landtag* i Kiel. Sammanträdet leddes av Marita Sehn, ordförande för den tyska förbundsdagens utskott för framställningar. Diamandouros åtföljdes av Gerhard Grill och Ben Hagard från sitt kansli.

Bland deltagarna återfanns ordförandena och vice ordförandena för alla utskott för framställningar i Tyskland (inklusive utskottet i Niedersachsen som inrättades i år), de fyra regionala ombudsmännen från Tyskland samt ombudsmännen från Österrike, Italien (Alto Adige) och Schweiz. Kessler, ledamot i Europaparlamentets utskott för framställningar, samt ett antal företrädare för utskottet för framställningar från Luxemburg, var också närvarande.

ÅTTONDE RUNDABORDSKONFERENSEN MED EUROPEISKA OMBUDSMÄN I OSLO

Den 3-4 november deltog Europeiska ombudsmannen i den åttonde rundabordskonferensen med europeiska ombudsmän som organiserades gemensamt av Europarådets kommissionär för de mänskliga rättigheterna Álvaro Gil-Robles och den norske ombudsmannen Arne Fliflet. Konferensen förde samman ombudsmän från Europarådets medlemsländer, såväl som andra

institutioner som arbetar med att försvara mänskliga rättigheter. Syftet var att diskutera frågor av gemensamt intresse. Diamandouros åtföljdes av Harden, chef för ombudsmannens rättsavdelning, och Martínez Aragón, förste juridiske handläggare.

© Schleswig-Holsteins Landtag

Deltagare i sammanträdet för ordförande och vice ordförande i utskott för framställningar i Tyskland samt för ombudsmän i Tyskland och tyskspråkiga länder. Kiel, Tyskland, den 15 september 2003.

Konferensen öppnades formellt av Fliflet och Gil-Robles i närvaro av hans majestät konungen av Norge, Harald V. Diamandouros ledde den första delen av plenarsammanträdet, under vilken de allmänna frågor som skulle tas upp under årets rundabordskonferens presenterades. Bland ämnena återfanns allmänhetens tillgång till officiella handlingar, skydd av minoriteter, fångars rättsliga status och ombudsmännens och domstolarnas respektive befogenheter.

I samband med sitt besök fick Diamandouros möjlighet att träffa Álvaro Gil-Robles, Europarådets kommissionär för de mänskliga rättigheterna. Diskussionen fokuserade på sätten att ytterligare främja samarbetet mellan de båda institutionerna, i enlighet med Europarådets rekommendation 16 15 (2003) om ombudsmannainstitutionen. Diamandouros träffade också Fliflet, norsk ombudsman, för att diskutera frågor av gemensamt intresse.

DANMARK

Inom ramen för sitt officiella besök i Danmark den 5-7 november träffade Diamandouros det danska folketingets ombudsman och hans anställda. (se avsnitt 6.2).

FÖRENADE KUNGARIKET

Inom ramen för sitt officiella besök i London den 23-24 november träffade Diamandouros parlaments- och hälsovårdsombudsmannen, vice parlaments- och hälsovårdsombudsmannen, ordföranden och chefen för kommissionen för lokala förvaltningar i England samt ombudsmannen för de lokala förvaltningarna (se avsnitt 6.2).

5.2 KONTAKTNÄTVERKET

I september 1996 upprättade Europeiska ombudsmannen ett nätverk för ombudsmän och liknande organ i Europa för att främja det fria flödet av information om gemenskapsrätten och för att möjliggöra överförandet av klagomål till det organ som är bäst lämpat att behandla dem. Nätverket består nu av 90 kontor i 30 europeiska länder. Nätverket omfattar ombudsmän och liknande organ på europeisk, nationell och regional nivå inom Europeiska unionen samt ombudsmän och liknande organ på nationell nivå i Norge, Island och länderna som har ansökt om medlemskap i EU.

Redan 1996 utsåg alla nationella ombudsmän och liknande organ i EU:s medlemsstater en kontaktperson som skulle agera som en kontaktpunkt för nätverkets övriga medlemmar. I maj 2003 uppmanade Europeiska ombudsmannen de nationella ombudsmännen i de tio anslutningsländerna att utse kontaktpersoner i enlighet med den resolution som godkänkts vid fjärde seminariet med nationella ombudsmän i Aten månaden innan. Samtliga tio kontor reagerade entusiastiskt på Europeiska ombudsmannens uppmaning.

Nätverket har stadigt utvecklats till ett effektivt verktyg för samverkan mellan ombudsmännen och deras anställda. Erfarenheter och bästa praxis utväxlas regelbundet via ett regelbundet nyhetsbrev, ett elektroniskt forum och sammanträden.

NYHETSBREVET

Tidigare skickade Europeiska ombudsmannen regelbundet ut ett kontaktbrev, *Liaison Letter*, för att nätverkets medlemmar skulle kunna utbyta information. I juli 2003 undertecknade Europeiska ombudsmannen och Internationella ombudsmannainstitutets europeiska region, företrädd av Herman Wuyts, vice ordförande för IOI:s europeiska region, ett avtal om att slå samman Europeiska ombudsmannens *Liaison Letter* och nyhetsbrevet för IOI:s europeiska region. Den nya publikationen, som heter *European Ombudsmen – Newsletter*, bevakar arbetet som utförs av medlemmarna i Europeiska ombudsmannens nätverk och medlemmarna i det bredare IOI-Europe. Nyhetsbrevet utkommer på engelska, franska, tyska, italienska och spanska och skickas ut till över 400 kontor på europeisk nationell, regional och lokal nivå. Nyhetsbrevets första upplaga utkom i oktober 2003 och den presenterades vid årsmötet med de röstande medlemmarna i IOI – Europeiska regionen, som ägde rum i Nikosia i Cypern.

INTERNET

Mot slutet av 2000 startade onlineversionen av kontaktnätverket, EUOMB, för att ytterligare underlätta kommunikationen mellan kontaktnätverkets medlemmar. EUOMB utgörs av en webbplats och ett "digitalt toppmöte" där interaktiva diskussioner kan äga rum och handlingar kan utbytas. Totalt har 180 användare, till största delen ombudsmän och kontaktpersoner i nätverket, tillgång till toppmötet.

I november 2001 skapades en ny sektion i toppmötet med namnet *Ombudsman Daily News*, "Ombudsmannens dagsnyheter". Denna virtuella dagstidning har gjort det möjligt för medlemmarna att hålla sig informerade om de aktiviteter som bedrivs av ombudsmän och liknande organ, både inom och utanför EU. Under 2003 utkom *Ombudsman Daily News* alla vardagar och erbjöd sina läsare över 1 000 nyhetsartiklar. De flesta av kontaktnätets medlemmar läser nu de dagliga nyheterna regelbundet och kan därigenom hålla sig informerade om de metoder som andra organ tillämpat när det gäller frågor som kanske även de handlägger.

SAMMANTRÄDEN

För att göra det möjligt för kontaktpersonerna att föra en intensivare diskussion med varandra hålls sammanträden vartannat år. Fyra möten har hållits sedan nätverket startades 1996 (i Bryssel 1997 och 1998 och i Strasbourg 2000 och 2003).

Det fjärde mötet, med rubriken "Europeisk information, rådgivning och rättvisa för alla" ägde rum den 1-2 december i Europaparlamentets lokaler i Strasbourg. Syftet med sammanträdet var att öka kontaktpersonernas kunskaper om urvalet av relevanta tjänster som finns på EU-nivå för att hjälpa till att behandla klagomål från medborgarna om unionens lagstiftning. Vid sammanträdet deltog 27 kontaktpersoner, inklusive de tio kontaktpersonerna från anslutningsländerna.

Europeiska ombudsmannen öppnade sammanträdet genom att välkomna kontaktpersonerna till Strasbourg och redovisa sina planer för nätverket. Detta följdes av session 1 med rubriken "Var kan jag finna information för medborgarna om EU?". Gisela Gauggel-Robinson och Anna Fini från Europeiska kommissionen förklarade urvalet av relevanta informationskällor som finns tillgängliga på EU-nivå. Session 2 hade rubriken "Vem ger medborgarna råd om deras rättigheter enligt EU:s lagstiftning?" och omfattade en redogörelse från Tony Venables, direktör för European Citizen Action Service. Ian Harden, chef för rättsavdelningen vid Europeiska ombudsmannens kansli, beskrev därefter utbudet av prövningsmöjligheter inom och utom domstolarna under session 3: "Hur kan medborgarna få rättvisa i EU?". Var och en av dessa presentationer följdes av en fallbeskrivning av en kontaktperson som illustrerade de problem som medborgarna stöter på när de skall utöva sina rättigheter enligt gemenskapsrätten. Den sista föredragningen under dag 1 gjordes av Nicholas Leapman från Europeiska kommissionen, som beskrev GD Inre marknadens SOLVIT-nätverk.

Deltagare i det fjärde mötet med kontaktnätverket.
Strasbourg, Frankrike, den 1 december 2003.

Sammanträdets andra dag fokuserade på hur kontaktpersonernas nätverk fungerar och hur det kan förbättras. Efter en livlig brainstorming redovisade ett antal kontaktpersoner exempel på bästa praxis vid deras kontor inom följande områden: "Att använda medierna på bästa sätt", "Mångspråkighetens utmaning" och "Att integrera marginaliserade grupper". Dessa kreativa exempel på hur man kunde nå ut till medborgarna var mycket intressanta för nätverkets medlemmar.

Under sammanträdet blev det ett flertal möjligheter för kontaktpersonerna att diskutera sitt arbete bilateralt. Exkursionen som anordnades av Europeiska ombudsmannen och de olika middagarna och luncherna erbjöd gott om tid för deltagarna att diskutera sitt arbete under mer informella former.

5.3 FÖRBINDELSER MED DE NATIONELLA OMBUDSMÄNNEN I ANSLUTNINGSLÄNDERNA

KONFERENSEN "OMBUDSMANNEN OCH EUROPEISKA UNIONENS LAGSTIFTNING"

Den 29-30 maj deltog Europeiska ombudsmannen, professor Nikiforos Diamandouros, i konferensen "Ombudsmannen och Europeiska unionens lagstiftning" som organiserades av Polens ombudsman, professor Andrzej Zoll i Warszawa. Ombudsmän eller deras företrädare från sju av de tio anslutningsländerna (Cypern, Republiken Tjeckien, Estland, Ungern, Litauen, Malta och Polen) samt från Azerbajdzjan, Nederländerna och Rumänien deltog i konferensen. Även centrum för demokratistudier i Bulgarien och Turkiets undersökningskommission för de mänskliga rättigheterna var representerade. Bland deltagarna återfanns dessutom företrädare för Europarådets kommissionär för de mänskliga rättigheterna, UNHCR, FN:s flyktingkommissarie, UNDP, FN:s utvecklingsprogram, ODIHR, kontoret för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter vid OSSE, organisationen för säkerhet och samarbete i Europa samt Europeiska kommissionens delegation i Polen. Diamandouros åtföljdes av Gerhard Grill och Ben Hagard från Europeiska ombudsmannens kansli.

Konferensens öppningsanförande hölls av Marek Borowski, det polska parlamentets, sejmens, talman och av Longin Pastusiak, den polska senatens talman. Under konferensens första session höll Polens ombudsman professor Zoll ett anförande med rubriken "Utlämnings rätt vad gäller inresa, uppehälle, arbetstillstånd och asyl". Detta följdes av en föredragning om "Tillgång till offentlig information som en grundläggande medborgerlig rättighet – begränsningar och tvistefrågor" av Tereza Samanova från den tjeckiska ombudsmannens kontor. Under den tredje sessionen höll Europeiska ombudsmannen ett anförande med rubriken "Ombudsmannens roll när det gäller att garantera rättsstatens principer och skyddet av de grundläggande rättigheterna i ljuset av konventets utkast till konstitution för Europeiska unionen". Slutligen talade Jerzy Świątkiewicz, Polens vice ombudsman om ämnet "Målet för ombudsmannens skydd av de mänskliga fri- och rättigheterna – nutid och framtid".

Roel Fernhout, nationell ombudsman i Nederländerna, Zita Zamžickiene, parlamentarisk ombudsman i Litauen, Elmira Suleymanova, kommissionär för mänskliga rättigheter i Azerbajdzjan, Rimante Šalaševiciute, parlamentarisk ombudsman i Litauen och P. Nikiforos Diamandouros vid konferensen "Ombudsmannen och Europeiska unionens lagstiftning". Warszawa, Polen, den 30 maj 2003.

SAMMANTRÄDE MED UNGERNS PARLAMENTARISKA KOMMISSIONÄRER

I samband med sitt officiella besök i Ungern den 27-28 oktober träffade Diamandouros de tre parlamentariska kommissionärerna och deras personal (se avsnitt 6.2).

MÖTE MED MALTAS OMBUDSMAN

Den 9-11 december träffade Diamandouros Maltas ombudsman Joseph Sammut och hans anställda som ett led i sin informationsresa till samtliga Europeiska unionens medlemsstater och ansökningsländer (se avsnitt 6.2).

Sammanfattning

1 Förord

2 Klagomål till ombudsmannen

3 Beslut efter en undersökning

4 Förbindelser med Europeiska unionens övriga institutioner

5 Förbindelser med ombudsmän och liknande organ

6 Public relations

Bilagor

6.1 ÅRETS HÖJDPUNKTER

VAL

Den 15 januari valde Europaparlamentet professor P Nikiforos Diamandouros till Europeisk ombudsman efter att Jacob Söderman, som innehaft ämbetet sedan 1995, beslutat att gå i pension. Professor Diamandouros, som dessförinnan var Greklands förste nationelle ombudsman, tillträdde sin nya tjänst den 1 april 2003.

© Europaparlamentet

P. Nikiforos Diamandouros dagen då han valdes till Europeisk ombudsman.
Strasbourg, Frankrike, den 15 januari 2003.

HÖGTIDLIG ED

Den 1 april tillträdde Nikiforos Diamandouros ämbetet som Europeisk ombudsman genom att svära en högtidlig ed inför Europeiska gemenskapernas domstol. Domstolens ordförande, Gil Carlos Rodríguez Iglesias, hälsade den nye ombudsmannen välkommen och prisade hans arbete på det akademiska och administrativa området och som ombudsman.

I sitt tal inför sina celebra åhörare pekade Diamandouros på tre av sina skyldigheter som Europeisk ombudsman: att leva upp till de förväntningar som hade skapats av den första Europeiska ombudsmannen Jacob Söderman, att leda institutionen i ett ögonblick av stor historisk betydelse, nämligen utvidgningen, och att nå ut till medborgarna för att kunna utbilda dem om deras rättigheter och om hur de skall utöva dem.

EUROPEISKA OMBUDSMANNEN AVLÄGGER HÖGTIDLIG ED INFÖR EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

P. Nikiforos Diamandouros vid EG-domstolen i Luxemburg den 1 april 2003.

© Europeiska gemenskapernas domstol

Jean-Pierre Puisseochet, Gil Carlos Rodríguez Iglesias och Romain Schintgen vid det tillfälle då Europeiska ombudsmannen svor ämbetseden inför EG-domstolen i Luxemburg den 1 april 2003.

Bland ceremonins åhörare återfanns Roy Perry, ledamot av Europaparlamentet och vice ordförande för Europaparlamentets utskott för framställningar, Christos Rozakis, vice ordförande för Europadomstolen för de mänskliga rättigheterna, Bernard Stasi, fransk ombudsman, Enrique Múgica Herzog, spansk ombudsman, Roel Fernhout, nederländsk ombudsman, Kerstin André, svensk ombudsman, Pierre-Yves Monette, belgisk federal ombudsman och Paavo Nikula, Finlands justitiekansler. Följande av Europeiska ombudsmannens anställda närvarade vid ceremonin: Ian Harden, João Sant'Anna, Gerhard Grill, Rosita Agnew och Ben Hagard.

DET FJÄRDE SEMINARIET MED NATIONELLA OMBUDSMÄN OCH LIKNANDE ORGAN INOM EU

Nikiforos Diamandouros deltog i det fjärde seminariet med nationella ombudsmän och liknande organ inom EU som ägde rum i Aten (Vouliagmeni) den 7-8 april. Seminariet hade rubriken "Ombudsmän och skyddet av rättigheter i Europeiska unionen" och organiserades gemensamt av Europeiska ombudsmannen och grekiska ombudsmannen. Tidigare seminarier har ägt rum i Strasbourg (1996), Paris (1999) och Bryssel (2001). Även Harden, Hagard och Verheecke från Europeiska ombudsmannens kansli deltog.

Vitaliano Gemelli, ordförande för utskottet för framställningar vid Europaparlamentet, Kevin Murphy, Irlands nationella ombudsman, Yorgos Kaminis, Greklands nationella ombudsman och Anna Diamantopoulou, Europeisk kommissionsledamot med ansvar för sysselsättning och sociala frågor, vid det fjärde seminariet för nationella ombudsmän och liknande organ i EU.
Aten, Grekland, den 7 april 2003

Öppningsceremonin leddes av grekiska parlamentets talman Apostolos Kaklamanis, varefter följde tal av vice ministern för inrikes frågor, offentlig förvaltning och centralisering Stavros Benos, och av ordföranden för Europaparlamentets utskott för framställningar Vitaliano Gemelli.

Under förmiddagssessionen den 7 april, som leddes av den nyvalde grekiske ombudsmannen professor Yorgos Kaminis, höll den europeiska kommissionsledamoten med ansvar för sysselsättning och sociala frågor Anna Diamantopoulou, ett anförande med rubriken "Sociala rättigheter i EU, med särskild hänvisning till fri rörlighet för EU:s medborgare och medborgare från tredje land". Föredragande var Irlands nationella ombudsman Kevin Murphy.

Greklands premiärminister Costas Simitis talade under lunchen som följde. Till detta tillfälle hade grekiska medier bjudits in.

Eftermiddagssessionen, som leddes av Danmarks nationella ombudsman Hans Gammeltoft-Hansen hade rubriken "Utlänningars rättigheter, med särskild hänvisning till inresa, uppehålle, arbetstillstånd och asyl". Huvudtalare var Polens nationella ombudsman professor Andrej Zoll och föredragande var Finlands nationella ombudsman Riitta-Leena Paunio.

© Grekiska ombudsmannen

Costas Simitis, Greklands premiärminister, och P. Nikiforos Diamandouros vid det fjärde seminariet för nationella ombudsmän och liknande organ i EU. Aten, Grekland, den 7 april 2003.

Diskussionen dagen därpå ägnades åt "Mänskliga rättigheter och minoriteternas rättigheter". Diskussionen inleddes av den franske ombudsmannen Bernard Stasi. Huvudanförandet hölls av Europarådets kommissionär för de mänskliga rättigheterna Alvaro Gil-Robles, som talade om romernas rättigheter i EU:s medlemsstater och i anslutningsländerna. En lång diskussion följde på denna redogörelse. Föredragande var Nederländernas nationella ombudsman Roel Fernhout.

Yorgos Kaminis, Greklands nationella ombudsman, Riitta-Leena Paunio, justitieombudsman i Finland, Hans Gammeltoft-Hansen, Danmarks nationella ombudsman och Andrzej Zoll, Polens nationella ombudsman vid det fjärde seminariet för nationella ombudsmän och liknande organ i EU. Aten, Grekland, den 7 april 2003.

Efter diskussionen antog de nationella ombudsmännen och liknande organen en resolution. Därefter gav den nyvalde Europeiska ombudsmannen Diamandouros och den grekiske ombudsmannen en gemensam presskonferens.

Seminariet avslutades med en allmän sammanfattning som leddes av Europeiska ombudsmannen, under vilken föredragandena för de olika sessionerna lade fram sina rapporter.

ÖPPET HUS

Bryssel

Den 3 maj deltog ombudsmannens kansli i ett öppet hus som arrangerades av de europeiska institutionerna i Bryssel. Ombudsmannens monter var placerad i Europaparlamentets lokaler

och den var hela dagen bemannad med personer från ombudsmannens kansli. Information om ombudsmannens arbete fanns tillgänglig på 24 språk. En tävling som bland annat gick ut på att känna igen "Europeiska ombudsmannen" på sex olika språk hade organiserats i montern. 12 000 personer passerade genom Europaparlamentet under dagens lopp.

Strasbourg

Den 8-9 maj deltog ombudsmannens kansli i ett öppet hus som arrangerades av Europaparlamentet i Strasbourg. Diamandouros deltog i en offentlig videokonferens med Pat Cox, Europaparlamentets talman, och Pervenche Beres, ledamot av Europaparlamentet. Material som rörde ombudsmannens arbete delades ut till besökarna på 24 språk. En tävling som bland annat gick ut på att känna igen "Europeiska ombudsmannen" på sex olika språk hade organiserats i montern. Representanter för de anställda fanns närvarande hela dagen för att besvara frågor. 15 000 människor besökte Europaparlamentet under öppet hus-dagarna.

Medborgare vid ombudsmannens monter under öppet hus-dagarna i Bryssel, Belgien (den 3 maj 2003) och i Strasbourg, Frankrike (den 8 maj 2003).

ÅRSRAPPORTEN 2002

Europeiska ombudsmannens årsrapport för 2002 lades fram inför Europaparlamentet i Strasbourg den 25 september 2003. Innan han överlämnade ordet till Diamandouros riktade sessionens ordförande, vice talmannen Renzo Imbeni, en välkomsthälsning till den förre Europeiska ombudsmannen Jacob Söderman, som hade tagit plats bland de officiella besökarna.

I sitt anförande prisade Diamandouros Söderman för att ha inrättat en effektiv och välkänd institution. Han underströk också Södermans många resultat för de europeiska medborgarna och hans viktiga bidrag till såväl arbetet i konventet om stadgan om de grundläggande rättigheterna som Europeiska konventet. Diamandouros lovade att bygga vidare på sin föregångares arbete och att samarbeta nära med nationella och regionala ombudsmän, såväl i de nuvarande medlemsstaterna som i anslutningsländerna. Han avslutade med att tacka Earlen av Stockton för hans betänkande och utskottet för framställningar för dess stöd och uppmuntran. Han underströk också sin tacksamhet för den positiva attityd som visats av Europaparlamentets talman och kommissionär De Palacio.

Earlen av Stockton, som yttrade sig som företrädare för utskottet för framställningar, redogjorde för sitt betänkande om ombudsmannens årsrapport och gratulerade ombudsmannen och hans personal till det arbete de utfört under 2002. Bland övriga talare återfanns ledamöterna för Europaparlamentet Vitaliano Gemelli för PPE-DE-gruppen, Astrid Thors för ELDR-gruppen och Jan Dhaene för Verts/ALE-gruppen samt Loyola De Palacio, som alla prisade ombudsmannen för hans arbete och resultat.

6.2 KONFERENSER OCH SAMMANTRÄDEN

BELGIEN

Bryssel

Den 28 januari deltog Olivier Verheecke i konferensen "Samarbetsmodeller i en utvidgad union" som organiserades gemensamt av Belgiens nationalbank och Kungliga institutet för internationella förbindelser (RIIR). Konferensen, som leddes av viscount Etienne Davignon, ordförande för RIIR, öppnades av Louis Michel, Belgiens vice statsminister och utrikesminister. Talare under del I av konferensen, som hade rubriken "Samarbete inom EU:s andra och tredje pelare" var professor Koen Lenaerts, domare vid EG:s förstainstansrätt, Antonio Vitorino, ledamot av Europeiska kommissionen, och Alain Lamassoure, ledamot av Europaparlamentet och Europaparlamentets företrädare i konventet.

Del II av konferensen rörde "Ekonomiska och sociala styrningsformer inom en utvidgad EMU" med bidrag från professor Franklin Dehousse, Didier Reynders, Belgiens finansminister, Frank Vandenbroucke, Belgiens minister för sociala frågor och pensioner, Klaus Hänsch, ledamot av Europaparlamentet och medlem av Europeiska konventets presidium, samt Jean-Luc Dehaene, före detta belgisk statsminister och konventets vice ordförande. Avslutningsanförandet hölls av Guy Verhofstadt, Belgiens statsminister.

Den 21 januari höll Jacob Söderman en föreläsning med rubriken "Kommer vi att få ett medborgarnas Europa?" inför Niedersachsens representation till Europeiska unionen. Inledningsanförandet hölls av statssekreteraren Rainer Litten från Niedersachsens justitieministerium. Söderman åtföljdes av Vicky Kloppenburg, Rosita Agnew och Ben Hagard.

Den 21 februari höll Olivier Verheecke en föreläsning om "Ombudsmannens roll i en utvidgad union" vid det högre gemensamma utbildningsseminariet för Team Europe, Info Points Europe och Carrefours. Seminariet, som hade rubriken "Utvidgningen efter Köpenhamn: från 12 till 25 och ännu fler", organiserades av kommissionens GD Press och kommunikation.

Den 25 februari deltog Söderman i ett seminarium med rubriken "Konventet och EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna" som organiserades av European Policy Centre i "residenspalatset" i Bryssel. Diskussionerna rörde i huvudsak de olika möjligheterna att inkludera stadgan om de grundläggande rättigheterna i en framtida konstitution.

Seminariet leddes av Hywel Ceri Jones, ordförande för styrelsen för European Policy Centre, som inledde diskussionen. Jacob Söderman höll ett anförande under rubriken "Konventet, stadgan och prövningsmöjligheterna" i vilket han underströk betydelsen av att i fördraget ta med de olika prövningsmöjligheter som medborgarna har för det fall deras rättigheter enligt gemenskapsrätten kränks. Övriga talare var Jacqueline Dutheil De La Rochère, direktör för *Centre de Droit Européen* vid Université Panthéon Assas-Paris II, och Antonio Vitorino, europeisk kommissionär med ansvar för rättsliga och inrikes frågor och ordförande för stadgegruppen i konventet om det europeiska framtidskonventet.

Den 6 mars deltog Gerhard Grill i ett symposium med rubriken "Mot ett europeiskt förvaltningsområde" som organiserades av *Deutsche Hochschule für Verwaltungswissenschaften Speyer* i samarbete med representationen för Reinland-Pfalz i Bryssel. Symposiet ägde rum på representationens kontor i Bryssel. Grill talade om rätten till god förvaltning och den europeiska kodexen för god förvaltningssed. Bland övriga talare återfanns professor Hermann Hill, rektor för *Deutsche Hochschule für Verwaltungswissenschaften*, och professor Karl-Peter Sommermann vid *Deutsche Hochschule für Verwaltungswissenschaften*. Cirka 70 personer deltog i symposiet.

Att förstå Europa – EU-medborgarnas rätt att veta

Den 3 april talade Diamandouros vid en konferens som organiserades av Friends of Europe, European Citizens Action Service, Europeiska kommissionen och Europaparlamentet. Cirka 250 personer

deltog i konferensen, inklusive tjänstemän från EU:s institutioner och företrädare för den offentliga och privata sektorn i medlemsstaterna. Ian Harden och Rosita Agnew från ombudsmannens kansli var också närvarande. Seminariet delades in i tre sessioner, nämligen "Att hitta en balans mellan för mycket information och för lite kommunikation", "Skulle mer information om EU:s politik kunna motverka det demokratiska underskottet?" och "Positivt och negativt i samband med EU:s informationskampanjer". Diamandouros gjorde ett inlägg under den första sessionen, där han underströk behovet av att ge medborgarna konkret information, till exempel genom att informera dem om deras rättigheter och om hur de skall utnyttja dem. Han påpekade att Europeiska ombudsmannen spelar en viktig roll i detta avseende och att han bör samarbeta med sina nationella motsvarigheter, ickestatliga organisationer samt media för att öka medvetenheten om dessa rättigheter bland medborgarna.

Europeiska miljöbyråns årskonferens

Ian Harden deltog i en paneldiskussion om utkastet till konstitution för Europeiska unionen vid Europeiska miljöbyråns årskonferens, som ägde rum i Bryssel den 16 oktober. Huvudtalare var kommissionär Margot Wallström. Bland övriga deltagare i panelen återfanns Andrew Duff, ledamot av Europaparlamentet, och Krister Nilsson, statssekreterare vid det svenska miljödepartementet.

Europeiska unionens kommitté vid brittiska handelskammaren

Den 2 december höll Diamandouros ett anförande med rubriken "Ombudsmannen under det 21:a århundradet – mål och förhoppningar" vid ett lunchmöte som organiserades av Europeiska unionens kommitté vid brittiska handelskammaren i Belgien. Närvarande var cirka 15 medlemmar från advokatbyråer, konsultföretag inriktade på frågor som gäller Europeiska unionen, europeiska informationsbyråer samt företag och föreningar som ägnar sig åt politisk strategi. Diamandouros åtföljdes av Elodie Belfy.

Europeiskt forum för medborgarnas rådgivningstjänster

Den 5 december var Europeiska ombudsmannen huvudtalare vid Europeiskt forum för medborgarnas rådgivningstjänster i Bryssel. I sitt anförande med rubriken "Medborgarnas rättigheter, prövningsmöjligheter och ombudsmannen" beskrev Diamandouros de rättigheter och prövningsmöjligheter som står till unionsmedborgarnas förfogande. Därefter besvarade ombudsmannen frågor från deltagarna i ämnen som rörde allt mellan en rättsligt bindande stadga om de grundläggande rättigheterna till hans institutions framtida utveckling. Diamandouros åtföljdes av sin presstalesman Rosita Agnew, som deltog i tvådagarsforumet.

TYSKLAND

Baden-Württemberg

Den 11-12 februari besökte Jacob Söderman Baden-Württemberg. Han åtföljdes av Gerhard Grill, förste juridisk handläggare vid Europeiska ombudsmannens kansli.

På eftermiddagen den 11 februari besökte ombudsmannen Tübingens universitet, där han hälsades välkommen av Martin Nettesheim, juridiska fakultetens dekanus, professor Hans-Ludwig Günther och universitetets rektor, professor Eberhard Schaich. Ombudsmannen höll därefter ett föredrag om sitt arbete för professorer, studenter och forskare vid Tübingens universitet. Därefter följde en livlig diskussion.

Den 12 februari redogjorde Europeiska ombudsmannen för sitt arbete för ledamöterna i utskottet för framställningar vid Baden-Württembergs delstatsparlament (Landtag) i Stuttgart under ett av deras regelbundna sammanträden samt besvarade frågor från utskottets ledamöter. Dr. Jörg Döpper, utskottets ordförande, följde därefter med ombudsmannen till Christa Vosschulte, delstatsparlamentets vice talmän. Delstatsparlamentet offentliggjorde ett pressmeddelande (10/2003 av den 12 februari 2003) om Europeiska ombudsmannens besök.

Under eftermiddagen besökte ombudsmannen Europa-Zentrum Baden-Württemberg i Stuttgart, där han hälsades välkommen av Niels Bunjes som hade organiserat besöket. Ombudsmannen

intervjuades av *Stuttgarter Zeitung* och redogjorde därefter för sitt arbete inför en samling av experter och intresserade från institutioner, grupper samt föreningar vid *Europa-Zentrum*. Föreläsningen introducerades av professor Hans Tümmers från Stuttgarts institut för management och teknik. Efter den livliga diskussion som följde föreläsningen återvände ombudsmannen till Strasbourg.

Speyer

Den 31 mars höll Gerhard Grill öppningsanförandet om rätten till god förvaltning ur ett europeiskt perspektiv på första dagen av det fjärde *Europa-Forum Speyer*. Paulina Tallroth, professor David Capitant och professor Ricardo García Macho tog upp samma ämne, sett ur sina respektive länders perspektiv (Finland, Frankrike och Spanien). Forumet organiserades av professor Siegfried Magiera och professor Karl-Peter Sommermann från *Deutsche Hochschule für Verwaltungswissenschaften* i Speyer. Ett 60-tal statstjänstemän och andra tjänstemän från hela Tyskland deltog i forumet.

FRANKRIKE

Strasbourg

Den 13 februari deltog Söderman i en lunch som organiserades av Strasbourgs borgmästare Fabienne Keller för att avtacka honom inför hans avgång i april 2003, och också för att välkomna den nyligen valda Europeiska ombudsmannen Nikiforos Diamandouros, som befann sig i Strasbourg på ett arbetsbesök.

Den 27 maj fick Diamandouros besök av Lucie Lavoie, vice ombudsman i Quebec i Kanada. De diskuterade förberedelserna inför den åttonde konferensen för internationella ombudsmannainstitutet som kommer att äga rum i Quebec City i september 2004.

Den 22 september besökte ambassadör Oguz Demilrap, Turkiets permanenta representant vid Europeiska unionen, Diamandouros i dennes kontor i Strasbourg. Ett antal frågor diskuterades, bland annat utsikterna att inrätta en ombudsmannainstitution i Turkiet.

Den 21 oktober höll Diamandouros ett anförande i samband med ett lunchsammanträde med Europaparlamentets "Kängurugrupp". Diamandouros hade bjudits in av ordföranden för kängurugruppen (den tvärpolitiska parlamentariska gruppen för fri rörlighet) Karl von Wogau, ledamot av Europaparlamentet.

Lunchmötets ordförande, Earlen av Stockton, presenterade Diamandouros, som talade om ombudsmannens roll när det gäller att försvara medborgarnas rättigheter i demokratier. Över 50 ledamöter av Europaparlamentet, europeiska tjänstemän, journalister samt företrädare för industri och handel deltog i lunchsammanträdet.

Den 18 november gav Diamandouros en föreläsning vid "Institut d'Etudes Politiques de Strasbourg" om Europeiska ombudsmannens roll när det gäller att försvara de medborgerliga rättigheterna.

Europarådets mediautbildningsseminarium

Den 12-13 maj deltog Rosita Agnew i ett mediautbildningsseminarium som organiserades av Europarådet i Strasbourg.

Cirka 15 personer från Europarådet deltog i seminariet, som hade organiserats av två ledamöter av Europarådets avdelning för presstalesmän och pressfrågor – Alun Drake, före detta journalist vid BBC, och Cathy Burton, före detta tidnings- och radiojournalist i Förenade kungariket. Syftet med seminariet var att utbilda de anställda vid Europarådets expertdirektorat, som i allt högre grad kommer att behöva tala med journalister som en del av sitt dagliga arbete. Kursen var avsedd att öka medvetenheten om hur medierna fungerar och att lära ut hur man umgås med medierna. Deltagarna gjorde radio- och tv-intervjuer och fick sedan feedback för att förbättra sina prestationer i framtiden.

Europarådet – möte med ambassadörer från EU och anslutningsländerna

Den 28 maj träffade Diamandouros EU:s och anslutningsländernas ständiga representanter i Europarådet. Han var inbjuden att tala vid mötet av ambassadör Athanassios Theodoracopoulos, Greklands ständige representant vid Europarådet.

I sitt anförande tog Diamandouros upp ett antal frågor, inklusive demokrati och mänskliga rättigheter, Europeiska konventet och ombudsmannens roll. En livlig och intressant diskussion följde ombudsmannens anförande. Under diskussionen behandlades ämnen som öppenhet, demokrati och mänskliga rättigheter.

Paris

Den 5 juni höll Harden ett anförande om ombudsmannens ansvar avseende mänskliga rättigheter under ett seminarium med rubriken "Ombudsmannainstitutionen" som organiserades i Paris av Europarådets utskott för rättsliga frågor och de mänskliga rättigheterna.

Epernay

Den 25 oktober gjorde Diamandouros en föredragning inför "Entretiens européens d'Epernay". Diamandouros hade inbjudits att tala vid konferensen av Bernard Stasi, den franske ombudsmannen, tillika ordförande för "Entretiens européens d'Epernay". Diamandouros talade om "Europeiska ombudsmannen och medborgarna i morgondagens Europa" (Le Médiateur européen et les citoyens dans l'Europe de demain).

SVERIGE

Stockholm

Den 3-4 mars besökte Jacob Söderman Stockholm. Han åtföljdes av sin assistent Juan Mallea.

Den 3 mars var Söderman inbjuden till ett sammanträde på regeringskansliet med deltagande av Olle Abrahamsson, Carl Henrik Ehrenkrona, Bosse Hedberg, Henrik Jernsten, Helena Jäderblom, Kristina Svahn Starrsjö och Kenneth Nordlander. Övriga närvarande var Christian Andersson, chef för Europaparlamentets informationskontor och Hans Alldén, chef för kommissionens kontor i Stockholm.

På förmiddagen den 4 mars träffade Söderman och Hans Alldén statssekreterare Dan Eliasson på det svenska justitiedepartementet.

Därefter gjorde Söderman en föredragning om Europeiska ombudsmannen för medlemmarna av tre svenska riksdagsutskott: konstitutionsutskottet, som leds av Gunnar Hökmark, utskottet för EU-frågor, som leds av Inger Segelström och utrikesutskottet, som leds av Berndt Ekholm. Sammanträdet ägde rum i Sveriges Riksdag.

Under eftermiddagen den 4 mars deltog Söderman i ett symposium i Stockholms universitets aula med rubriken "Ett medborgarnas eller politikernas Europa?" Bland övriga deltagare märktes professor Tommy Möller, Göran Magnusson, Göran Lennmarker och Kenneth Kvist. Symposiet organiserades gemensamt av Europaparlamentets informationskontor och "Stockholm Institute for European Policy Studies" (SIEPS). Journalisten Ylva Nilsson var moderator. Europeiska ombudsmannens föreläsning följdes av frågor från studenterna.

ITALIEN

Florens

Den 12-16 juni genomförde Europeiska ombudsmannen en serie möten i Florens. Till samtliga dessa möten åtföljdes Diamandouros av Ida Palumbo från sitt kansli.

Den 12 juni hälsades Diamandouros välkommen till Florens av den regionala ombudsmannen för Toscana, tillika samordnaren för de italienska regionala ombudsmännen, Romano Fantappiè. På

kvällen gav Fantappiè en middag för Diamandouros. Bland övriga närvarande återfanns chefen för Fantappiès kontor och en del av hans anställda.

På förmiddagen den 13 juni genomförde Europeiska ombudsmannen en serie möten med lokala och regionala myndigheter. Han träffade stadsfullmäktiges ordförande Alberto Brasca, Florens ombudsman Francesco Lococciolo och regionstyrelsens ordförande Riccardo Nencini.

Diamandouros deltog därefter i ett sammanträde med flera italienska regionala ombudsmän och några lokala ombudsmän. Diamandouros förklarade hur Europeiska ombudsmannen arbetar och beskrev sina prioriteringar. Hans tal följdes av en frågestund.

Under eftermiddagen träffade Diamandouros deltagarna i det 126:e *Bergedorf Round Table* som organiserades av Körberstiftelsen. Under kvällen deltog han i en middag som organiserades av stiftelsen.

Den 14-15 juni deltog ombudsmannen i en rundabordskonferens i "Villa la Fonte" i San Domenico di Fiesole. Rundabordskonferensen leddes av Richard von Weizsäcker och dess tema var "Demokratis framtid i Europa". Tre diskussionsrundor hade planerats. Under den första rundan diskuterades den historiska och politiska utvecklingen för demokratiska styrelseformer i Europa i dess regionala och strukturella mångfald. Under den andra rundan diskuterades kriser, reformstrategier och eventuella metoder för att förnya demokratin på nationell nivå i ett jämförande perspektiv. Den tredje diskussionsomgången fokuserade Europeiska unionens framtidsutsikter samt möjligheter och begränsningar med en övernationell demokrati.

Den 16 juni hade Diamandouros ett bilateralt möte med ordföranden för Europeiska universitetsinstitutet i Florens, professor Yves Mény.

IRLAND

Den 11 juli höll Diamandouros ett anförande med rubriken "Ombudsmannens roll i tillämpningen av stadgan om de grundläggande rättigheterna" vid Institutet för Europafrågor i Dublin. Detta anförande åtföljdes av ett tal av Irlands nyutnämnda nationella ombudsman Emily O'Reilly. I sitt första offentliga anförande sedan hon tillträdde talade O'Reilly om rätten till god förvaltning, rätten till tillgång till handlingar och ombudsmannen ur ett irländskt perspektiv.

Senare samma dag träffade Diamandouros, åtföljd av Olivier Verheecke och Rosita Agnew, ordföranden för det irländska representanthuset, Rory O'Hanlon, som även är ordförande för Civil Service Commission. Efter sammanträdet fick Diamandouros en guidad visning av representanthusets byggnad.

FINLAND

Den 6-10 september genomförde Europeiska ombudsmannen Nikiforos Diamandouros en serie sammanträden, föreläsningar och medieevenemang i Finland som ett led i sin pågående informationsresa till Europeiska unionens medlemsstater och anslutningsländer. Diamandouros åtföljdes av Benita Broms och Ben Hagard.

Den 6 september träffade Diamandouros Finlands justitiekansler Paavo Nikula och hans hustru Riitta Nikula i samband med en lunch. Diskussionerna under mötet handlade om de respektive kompetensområdena för riksdagens justitieombudsman och justitiekanslern i Finland, arbetsrelationerna mellan dessa båda institutioner och deras engagemang i EU-frågor.

Den 7 september tillbringade makarna Diamandouros med den förste Europeiska ombudsmannen Jacob Söderman och hans hustru Raija Söderman. De fyra besökte Ekenäs, en historiskt viktig kuststad i västra Finland, samt den omkringliggande landsbygden.

På förmiddagen den 8 september besökte Diamandouros Finlands vice justitiekansler Jaakko Jonkka. Jonkka och de närvarande medlemmarna av kanslerns personal redogjorde för justitiekanslerns arbete.

P. Nikiforos Diamandouros, Riitta Nikula, Paavo Nikula, Finlands justitiekansler och Magda Diamandouros. Helsingfors, Finland, den 6 september 2003.

Efter sitt möte med vice justitiekanslern talade Diamandouros inför justitiekanslerns anställda om Europeiska ombudsmannens arbete. Därefter följde en frågestund, under vilken många frågor av gemensamt intresse diskuterades.

Diamandouros träffade sedan finska ledamöter i Europaparlamentet, nämligen Ulpu Iivari, Eija-Riitta Korhola och Matti Wuori under ett lunchsammanträde. Sammanträdet organiserades och leddes av Renny Jokelin, chef för Europaparlamentets informationskontor i Helsingfors. Bland de frågor som diskuterades återfinns Europeiska ombudsmannens informationsresa till anslutningsländerna, samarbetet med de nationella ombudsmännen och Europeiska ombudsmannens syn på utkastet till konstitutionsfördrag.

Riitta-Leena Paunio, justitieombudsman i Finland, P. Nikiforos Diamandouros och Paavo Lipponen, talman vid Finlands riksdag. Helsingfors, Finland, den 10 september 2003.

Efter lunchen med ledamöterna av Europaparlamentet träffade Diamandouros ordföranden för Finlands högsta domstol och den tidigare domaren i Europeiska gemenskapernas domstol Leif Sevón. Bland de frågor som diskuterades fanns informationsresan till anslutningsländerna, samarbetet med de nationella ombudsmännen och utvecklingen av ombudsmän och liknande organ i Europeiska unionens anslutningsländer.

På morgonen den 9 september besökte Diamandouros den finska riksdagens justitieombudsmans kontor. Han inledde besöket med ett sammanträde med justitieombudsmannen Riitta-Leena Paunio, hennes båda biträdande justitieombudsmän Ikka Rautio och Petri Jääskeläinen samt kontaktpersonen Riitta Länsisyrjä. Paunio beskrev justitieombudsmannens verksamhet och arbetsfördelningen mellan henne själv och hennes båda biträdande justitieombudsmän. De frågor som togs upp under diskussionen gällde klagomål med anknytning till gemenskapsrätten som behandlats av justitieombudsmannen.

Efter sitt möte med justitieombudsmannen höll Diamandouros ett anförande inför justitieombudsmannens anställda om Europeiska ombudsmannens arbete. Han förklarade hur Europeiska ombudsmannen arbetar och beskrev sina prioriteringar. Därefter följde en frågestund, under vilken många frågor av gemensamt intresse diskuterades.

Efter lunch träffade Diamandouros Timo Mäkelä, chef för Europeiska kommissionens representation i Finland. Frågorna som togs upp under diskussionen gällde bland annat representationens arbete, tillgång till handlingar, SOLVIT-nätverket och EUROJUS-systemet. I slutet av mötet presenterades Diamandouros helt kort för den finske EUROJUS-advokaten Juri Kainulainen.

Samma kväll gav Riitta-Leena Paunio en middag för makarna Diamandouros. Bland deltagarna under middagen återfanns den förste Europeiska ombudsmannen Jacob Söderman och hans hustru Raija Söderman, ordföranden för högsta domstolen Leif Sevón, ordföranden för högsta förvaltningsdomstolen Pekka Hallberg, justitieministeriets kansler Kirsti Rissanen, den finska riksdagens generalsekreterare Seppo Tiitinen, innehavaren av Jean Monnet-professuren vid Åbo universitet professor Esko Antola och riksdagens båda biträdande justitieombudsmän Ikka Rautio och Petri Jääskeläinen.

P. Nikiforos Diamandouros och Matti Vanhanen, Finlands statsminister.
Helsingfors, Finland, den 10 september 2003.

Den 10 september träffade Diamandouros det finska riksdagens talman Paavo Lipponen. Även justitieombudsmannen Riitta-Leena Paunio deltog i sammanträdet.

Därefter träffade Diamandouros Finlands statsminister Matti Vanhanen. Diamandouros beskrev Europeiska ombudsmannens arbete för statsministern och lade därefter fram sina båda förslag för att förbättra utkastet till konstitutionsfördrag.

Under en arbetslunch träffade Diamandouros forskningsdirektören vid centrum för europeiska studier vid Helsingfors universitets institution för statskunskap, Teija Tiilikainen. Bland annat diskuterades möjligheterna för de olika centrumen för europeiska studier att arbeta gemensamt eller var för sig med att ta fram kurser i demokratiskt ansvarstagande i allmänhet, eller om Europeiska ombudsmannen i synnerhet.

Efter mötet med Tiilikainen höll Diamandouros en offentlig föreläsning om "Medborgarnas rättigheter, prövningsmöjligheter och Europeiska ombudsmannen" vid Centrum för europeiska studier. Över 50 personer var närvarande. Bland deltagarna, som hade skilda bakgrunder, återfanns studenter från Helsingfors universitet, företrädare för ickestatliga organisationer och tjänstemän från finska ministerier som hade till uppgift att ge medborgarna råd i frågor om Europeiska unionen.

FÖRENADE KUNGARIKET

Seminarium vid University College i London

Den 9 september organiserade Harden ett seminarium på författningsenheten vid University College i London om allmänhetens tillgång till information och handlingar som innehas av EU:s institutioner. Seminariet leddes av professor Patrick Birkinshaw, Hulls universitet, och bland deltagarna fanns direktören för konstitutionsenheten professor Robert Hazell.

London

Den 23-24 november genomförde Europeiska ombudsmannen en serie sammanträden och föreläsningar i London.

Den 23 november träffade Diamandouros professor Roger Jowell, direktör för Centrum för jämförande sociala studier vid City University i London för att diskutera olika sätt att undersöka klagandenas tillfredsställelse med Europeiska ombudsmannens arbete.

Den 24 november träffade Diamandouros parlaments- och sjukvårdsombudsmannen Ann Abraham och vice parlaments- och sjukvårdsombudsmannen Trish Longdon samt Tony Redmond, ordförande och chef för kommissionen för de lokala förvaltningarna i England och tillika ombudsman för lokala förvaltningar. Bland annat diskuterades den ändrade rollen för parlaments- och sjukvårdsombudsmannen i Förenade kungariket och samarbetet mellan olika ombudsmän.

Efter lunch höll Diamandouros ett anförande inför parlaments- och sjukvårdsombudsmannens anställda om Europeiska ombudsmannens arbete. Han förklarade hur Europeiska ombudsmannen arbetar och beskrev sina prioriteringar. Därefter följde en frågestund, under vilken många frågor av gemensamt intresse diskuterades. Senare under eftermiddagen träffade Diamandouros den förre parlaments- och sjukvårdsombudsmannen sir Michael Buckley.

Efter att ha deltagit i ett sammanträde med styrelsen för Athens College vid Helleniska centret i London, avslutade Diamandouros sin dag med att hålla 2003 års "Athens College Alumni Prestigious Lecture" om "Ombudsmannen som en mekanism för ansvarighet i moderna demokratier". Föreläsningen följdes av en mottagning.

ESTLAND

Tallinn

Den 11-12 september genomförde Europeiska ombudsmannen Nikiforos Diamandouros en serie sammanträden, föreläsningar och medieevenemang i Estland som ett led i sin pågående informationsresa till Europeiska unionens medlemsstater och anslutningsländer. Diamandouros åtföljdes av Benita Broms och Ben Hagard.

På morgonen den 11 september 2003 träffade Diamandouros Estlands justitiekansler Allar Jõks och direktören för justitiekanslerns kontor Egle Käärats. Jõks och Käärats redogjorde för justitiekanslerns arbete. Bland annat diskuterades Europeiska ombudsmannens pågående informationsresa, samarbetet mellan ombudsmän och liknande organ i Europa, den språkliga mångfalden vid Europeiska ombudsmannens kansli och utvidgningens konsekvenser för Europeiska ombudsmannens kansli.

P. Nikiforos Diamandouros och Juhan Parts, Estlands premiärminister. Tallinn, Estland, den 11 september 2003.
P. Nikiforos Diamandouros och Estlands president Arnold Rüütel. Tallinn, Estland, den 11 september 2003.

Efter sammanträdet med Jõks träffade Diamandouros Estlands statsminister Juhan Parts. Även justitiekanslern Jõks var närvarande under mötet. Statsministern uppgav att de estniska medborgarna är mycket intresserade av att få reda på sina rättigheter, såväl på nationell som, numera, på europeisk nivå. Diamandouros beskrev Europeiska ombudsmannens arbete för statsministern och förklarade syftet med den pågående informationsresan. Bland de frågor som togs upp under diskussionen fanns den estniska folkomröstningen om EU-medlemskap som skulle äga rum samma veckoslut, stadgan om de grundläggande rättigheterna och Europeiska ombudsmannens två förslag för att förbättra utkastet till konstitutionsfördrag.

P. Nikiforos Diamandouros, Benita Broms, Allar Jõks, Estlands justitiekansler och Egle Käärats, direktör vid justitiekanslerns byrå.
Tallinn, Estland, den 11 september 2003.

Undereftermiddagen träffade Diamandouros Estlands president Arnold Rüütel. Även justitiekanslern Jõks var närvarande under mötet. Diamandouros beskrev Europeiska ombudsmannens arbete för presidenten och förklarade syftet med den pågående informationsresan. Presidenten beskrev ett

antal utmaningar som Estland står inför och redovisade sina tankar om framtiden. Diamandouros redogjorde för sina båda förslag till förbättring av utkastet till konstitutionsfördrag.

På förmiddagen den 12 september träffade Diamandouros chefen för Europeiska kommissionens delegation i Estland John Kjaer. Bland annat diskuterades ombudsmannens pågående informationsresa, det effektivaste sättet att informera medborgarna i EU:s anslutningsländer samt den nuvarande och framtida strukturen för Europeiska kommissionens kontor i anslutningsländerna.

Vid lunchtid under fredagen gav Diamandouros en offentlig föreläsning med rubriken "Demokrati, ansvar och ombudsmannainstitutionen" i Estlands nationalbibliotek. Över 130 personer med olika bakgrund var närvarande, inklusive studenter från Tallinns universitet, företrädare för ickestatliga organisationer, tjänstemän från estniska ministerier och aktivister från båda sidor av den kampanj som föregick påföljande veckosluts folkomröstning om EU-medlemskap.

Samma eftermiddag höll Diamandouros ett anförande inför justitiekanslerns anställda om Europeiska ombudsmannens arbete. Han förklarade hur Europeiska ombudsmannen arbetar och beskrev sina prioriteringar. Därefter följde en frågestund under vilken många frågor av gemensamt intresse diskuterades.

SPANIEN

Den 18 september reste Diamandouros till Barcelona som ett led i sina ansträngningar att göra institutionen mera känd bland Europas medborgare.

Diamandouros träffade den regionala ombudsmannen för Katalonien, Cañellas, med vilken han diskuterade olika sätt att öka samarbetet mellan kontoren och hur man bäst kan tjäna medborgarna. Diamandouros fick möjlighet till en informell diskussion med några av Cañellas anställda.

Under sitt besök höll Europeiska ombudsmannen öppningsanförandet vid den sjätte spanska kongressen för statskunskap vid Barcelonas universitet. I sitt anförande beskrev Diamandouros den viktiga roll som ombudsmännen spelar i moderna demokratier när det gäller att ställa offentliga myndigheter till svars. Respektive vice kansler från Barcelonas tre universitet, samt ett antal ledamöter från den katalanska regeringen, fanns bland åhörarna.

TUNISIEN

Tredje kongressen med den franskspråkiga ombudsmannaföreningen

Den 14-15 oktober deltog Nikiforos Diamandouros, åtföljd av Olivier Verheecke, i Tredje kongressen med den franskspråkiga ombudsmannaföreningen (3ème Congrès Statutaire de l'Association des Ombudsmans et Médiateurs de la Francophonie – AOMF) som ägde rum i Yasmine Hammamet i Tunisien. Kongressen hade rubriken "L'Ombudsman/Médiateur, acteur de la transparence administrative".

Kongressen öppnades officiellt på förmiddagen den 14 oktober av Béchir Tekkari, Tuniens minister för rättsliga frågor och mänskliga rättigheter. Bland övriga talare under öppningsceremonin återfanns Alifa Farouk, Republiken Tuniens ombudsman, Bernard Stasi, AOMF:s ordförande och fransk ombudsman, Maria Grazia Vacchina, AOMF:s generalsekreterare och regional ombudsman för Val d'Aosta i Italien, samt Daniel Jacoby, hedersmedlem av AOMF.

Under kongressens första session gav Diamandouros en föreläsning med rubriken "Europeiska ombudsmannen, de grundläggande rättigheterna och EU:s framtida konstitution". Bland övriga talare återfanns Hatem Ben Salem, statssekreterare för utländska förbindelser, samt Farouk.

Under eftermiddagen hölls anföranden av Jacoby, Anton Cañellas, Kataloniens regionala ombudsman, och Nourreddine Ben Farhat, generaldirektör för IFADA, informationscentrum för ickestatliga organisationer.

De båda kvällarna den 14 och 15 oktober hölls mottagningar för kongressdelegationen av Mohamed Ghannouchi, Republiken Tunisien statsminister, och av Mondher Zenaïdi, minister för turism och handel.

CYPERN

Den 9-10 oktober deltog Europeiska ombudsmannen i den internationella konferensen "En föränderlig ombudsmannainstitution i Europa" i Nikosia på Cypern. Konferensen anordnades av kommissionären för den cypriotiska administrationen Eliana Nicolou och över 40 personer från 25 olika länder deltog. Årsmötet med de röstande medlemmarna av Internationella ombudsmannainstitutets europeiska region ägde också rum under konferensen under ordförandeskap av Herman Wuyts, som är vice ordförande för IOI:s europeiska region. Ian Harden och Rosita Agnew följde med Diamandouros.

Herman Wuyts, regional vice ordförande för IOI:s europeiska region, Eliana Nicolaou, Cyperns förvaltningskommissionär, Arne Fliflet, Norges parlamentariska ombudsman, Kerstin André, justitieombudsman i Sverige, P. Nikiforos Diamandouros, Joseph Sammut, Maltas nationella ombudsman och Roel Fernhout, Nederländernas nationella ombudsman vid konferensen "En föränderlig ombudsmannainstitution i Europa". Nicosia, Cypern, den 9 september 2003.

Konferensen öppnades av Republiken Cyperns president, Tassos Papadopoulos. Diamandouros höll ett anförande med rubriken "Ombudsmannens roll i tillämpningen av Europeiska unionens stadga". Hans nederländska kollega Roel Fernhout och den belgiske ombudsmannen Herman Wuyts talade i ämnet "Ombudsmannens roll när det gäller skyddet av de sociala rättigheterna" och "Att stödja och stärka ombudsmannainstitutionen – en praktisk strategi".

UNGERN

Den 27-28 oktober genomförde Europeiska ombudsmannen Nikiforos Diamandouros en serie sammanträden, föreläsningar och medieevenemang i Ungern som ett led i sin pågående informationsresa till Europeiska unionens medlemsstater och anslutningsländer. Diamandouros åtföljdes under hela resan av Alessandro Del Bon och Rosita Agnew.

På morgonen den 27 oktober träffade Diamandouros de tre parlamentariska kommissionärerna, nämligen Barnabás Lenkovics, Jenő Kaltenbach (parlamentarisk kommissionär för nationella rättigheter för etniska minoriteter) och Attila Peterfalvi (parlamentarisk kommissionär för

dataskydd och informationsfrihet), samt den vice parlamentariska kommissionären för medborgerliga rättigheter, Albert Takacs. Erzsébet Wolf, kanslichef, deltog också i mötet. Bland de frågor som togs upp kan nämnas minoriteters rättigheter, prövningsmöjligheter utom domstolarna och Europeiska ombudsmannens mandat.

Samma dag höll Diamandouros ett anförande inför de parlamentariska kommissionärernas anställda om Europeiska ombudsmannens arbete. Han förklarade hur Europeiska ombudsmannens kansli arbetar och beskrev sina prioriteringar. Hans anförande följdes av en frågestund. Bland annat diskuterades ombudsmannens strategi när det gäller öppenhet och andelen klagomål som gäller bristen på öppenhet. Rosita Agnew beskrev därefter ombudsmannens kontaktnätverk och den teknik som tillämpas för att utbyta information.

Diamandouros träffade därefter nationalförsamlingens vice talman László Mandur. Lenkovics, Peterfalvi och Eva Listar (ansvarig för förbindelserna med parlamentet) deltog också i sammanträdet. Diamandouros beskrev Europeiska ombudsmannens arbete och förklarade syftet med den pågående informationsresan. Därefter följde en kort diskussion om utkastet till konstitution för Europa, under vilken Diamandouros beskrev maskineriet för medborgarnas försvar av sina rättigheter.

På eftermiddagen träffade Diamandouros rektorn för Eötvös Loránd-universitetet och juridiska fakultetens chef. Rektorn, professor Istvan Klinghammer, hälsade ombudsmannen välkommen och berättade om universitetet, som han sade var det äldsta och största i Ungern. Diamandouros förklarade anledningen till sitt besök i Ungern och vad hans arbete innebär. Diamandouros höll därefter en offentlig föreläsning på universitetet om "Demokrati, ansvar och ombudsmannen som institution". Över 40 personer bevistade föreläsningen, till största delen studenter och professorer från universitetet.

På kvällen gav Lenkovics en middag för Diamandouros. Professorerna Judith Sandor och Gabor Toka från Centraleuropeiska universitetet deltog också i middagen. Diskussionen rörde mycket uppmärksammade fall som de ungerska parlamentariska kommissionärerna hade behandlat, inklusive ett ärende om rätten till liv och det pågående problemet med segregation i skolorna.

Den 28 oktober träffade Diamandouros Ungerns statsminister Péter Medgyessy. Under mötet redogjorde ombudsmannen för sitt arbete och förklarade syftet med den pågående informationsresan. Han bekräftade Europeiska ombudsmannens fortsatta stöd för språklig mångfald i en utvidgad union och hänvisade till frågan om etniska minoriteter och utkastet till konstitution. Statsministern välkomnade att ombudsmannen tog upp denna fråga, eftersom det är en mycket viktig fråga för Ungern.

Diamandouros träffade därefter László Szaszfalvi, ordförande för utskottet för mänskliga rättigheter, minoriteter och religion. Szaszfalvi förklarade arbetet i utskottet, som snart skall revidera den ungerska lagen om minoriteter. Därefter följde en diskussion om den romiska minoritetens rättigheter och behovet av att förstärka missgynnade gruppers inflytande.

Efter en lunch som gavs av Kaltenbach höll Diamandouros ett anförande inför den internationella konferensen med rubriken "Europeiska konstitutionen – en vision för Europa". Konferensen organiserades av statsministerns kansli. Cirka 50 personer deltog i konferensen som leddes av den ungerska ambassadören till EU, Péter Balazs.

Efter sitt anförande träffade Diamandouros Kaltenbach och två av hans anställda för en diskussion om minoriteter i Ungern och betydelsen av att skydda deras rättigheter. Under diskussionen behandlades de aktiviteter som minoritetsgrupper deltar i och frågan om segregering.

DANMARK

Den 5-7 november genomförde Europeiska ombudsmannen en serie sammanträden, föreläsningar och mediearrangemang i Danmark. Diamandouros åtföljdes av José Martínez Aragon och Nicholas Catephores. Samtliga arrangemang ägde rum i Köpenhamn.

Den 5 november inleddes med ett möte med Søren Søndergaard, chef för Europaparlamentets informationskontor i Danmark, och hans ställföreträdare Henrik Gerner Hansen. Bland annat diskuterades den nuvarande politiska situationen i Danmark.

Diamandouros diskuterade därefter Europeiska ombudsmannens roll och arbete med ett antal företrädare för ickestatliga organisationer och kontakter på Europeiska kommissionens representation i Danmark.

Därefter följde en arbetslunch på representationen med representationens vice chef Thomas Christensen och chefen för press- och medieenheten Michael Vedsø. Bland de frågor som togs upp under diskussionen återfanns danskarnas inställning till EU.

På eftermiddagen deltog Diamandouros i ett sammanträde med danska folketingets utskott för rättsliga frågor. Under sammanträdet lade det danska folketingets ombudsman Hans Gammeltoft-Hansen fram sin årsrapport.

Dagens sista möte ägde rum på Europeiska miljöbyrån, där Diamandouros träffade byråns vd professor Jacqueline McGlade. Horisontella frågor såsom effekterna av personalreformer inom de europeiska institutionerna och samarbetet kring kodexen för god förvaltningssed diskuterades. Även Gordon McInnes, Jef Maes och Jeff Huntington från byrån deltog.

Den 6 november träffade Diamandouros Nils Bernstein, statsministerns ständige sekreterare, på statsministerns kansli. Bland annat diskuterades Diamandouros förslag till ändring av utkastet till konstitution för Europeiska unionen. Diamandouros åtföljdes under detta sammanträde av det danska folketingets ombudsman Hans Gammeltoft-Hansen.

Diamandouros träffade därefter ledamöter från danska folketingets utskott för rättsliga frågor i samband med en lunch i folketingets restaurang. I lunchen deltog Anne Bastrup, folketingsledamot och ordförande för utskottet för rättsliga frågor, folketingssledamöterna Morten Bødskov, Elisabeth Arnold och Margrete Auken, samt Hans Gammeltoft-Hansen.

Senare träffade Diamandouros utrikesministeriets ständige sekreterare Friis Arne Petersen på utrikesministeriet. Bland annat diskuterades Diamandouros förslag till ändring av utkastet till konstitution för Europa. Diamandouros åtföljdes under detta sammanträde av folketingets ombudsman.

Den 7 november inleddes dagen med ett möte med danska folketingets talman Christian Mejdahl. Bland annat diskuterades Europeiska ombudsmannens roll och utsikterna för regeringskonferensen. Diamandouros åtföljdes under detta sammanträde av folketingets ombudsman.

Diamandouros informerade därefter folketingets ombudsmans anställda om Europeiska ombudsmannens roll och arbete, varefter följde en diskussion på tu man hand med Gammeltoft-Hansen.

Diamandouros gjorde därefter en artighetsvisit på Europeiska kommissionens representation i Danmark och träffade representationens tjänstgörande chef Peter Lindvald Nielsen.

Besöket slutade med en officiell middag som gavs av folketingets ombudsman i folketingets restaurang.

MALTA

Den 9-11 december genomförde Europeiska ombudsmannen en serie sammanträden, föreläsningar och medieevenemang i Malta som ett led i sin pågående informationsresa till Europeiska unionens medlemsstater och anslutningsländer. Diamandouros åtföljdes till samtliga arrangemang av Ben Hagard och Ida Palumbo.

Den 9 december träffade Diamandouros Ronald Gallimore, chef för Europeiska kommissionens delegation, på delegationens kontor i Ta'Xbiex. Även chefen för Europaparlamentets

informationskontor i Malta. Ron Evers deltog i sammanträdet. Bland de frågor som togs upp under diskussionen fanns folkomröstningen om EU-medlemskap, de maltesiska medborgarnas förväntningar på EU-medlemskapet och olika idéer för att informera medborgarna om Europeiska ombudsmannens arbete. Evers meddelade att informationskontoret skall utarbeta en broschyr om medborgerliga rättigheter som kommer att delas ut till alla hushåll i Malta under våren 2004.

Diamandouros träffade därefter Maltas ombudsman Joseph Sammut och några av hans anställda. Sammut beskrev sitt arbete som Maltas ombudsman. Bland annat diskuterades det nätverk som den maltesiske ombudsmannen byggt upp för att sprida bästa praxis, användningen av det maltesiska språket och den uppmärksamhet som ägnas åsikter framförda av tredje part när ett ärende skall behandlas. Sammut förklarade att han länge hade uppmanat parlamentet att ägna hans arbete mer uppmärksamhet och att en kommitté bestående av två personer äntligen hade inrättats för att handlägga ombudsmannens frågor.

Michael Frendo, ordförande för utrikes- och Europautskottet vid Maltas parlament, ledamöter i utskottet samt P. Nikiforos Diamandouros.
Valletta, Malta, den 9 december 2003.

Dagens sista sammanträde var med det maltesiska representanthusets utskott för utrikesfrågor och europeiska frågor. Utskottets ordförande Michael Frendo hälsade Diamandouros välkommen. Därefter beskrev den senare Europeiska ombudsmannens arbete och syftet med informationsresan för utskottet. Under en lång och intressant diskussion diskuterades bland annat samarbetet mellan Europeiska ombudsmannen och nationella ombudsmän samt Europeiska ombudsmannens förslag till förbättringar av utkastet till konstitution för Europa. Ordföranden upplyste Diamandouros om att mötet var ett historiskt tillfälle, eftersom det var första gången som ett utskottssammanträde hade varit öppet för allmänheten genom att sändas direkt via Internet.

Samma kväll gav Sammut en middag för Europeiska ombudsmannen och hans delegation. Flera av den maltesiska ombudsmannens högre tjänstemän var närvarande under middagen.

Medlemmar av "Mini European Assembly" och P. Nikiforos Diamandouros. Valletta, Malta, den 10 december 2003.

Den 10 december inleddes dagen med ett möte med Alfred Sant, ledare för oppositionspartiet Labour i Malta. Partiets talesman för europeiska frågor Evarist Bartolo och talesmannen för ombudsmannens kontor Adrian Vassallo, deltog också i sammanträdet. Diamandouros beskrev Europeiska ombudsmannens arbete och förklarade syftet med den pågående informationsresan. Bland annat diskuterades samarbetet mellan Europeiska ombudsmannen och nationella ombudsmän samt Europeiska ombudsmannens förslag till förbättringar av utkastet till konstitution för Europa.

Senare under förmiddagen höll Diamandouros ett anförande inför ett extra sammanträde med Mini European Assembly, en framstående ickestatlig organisation i Malta. Hans anförande hade rubriken "Demokrati, ansvar och ombudsmannainstitutionen". Över 60 studenter från gymnasium och högskolor lyssnade till föreläsningen och tog upp ett antal intressanta frågor under den påföljande frågestunden.

Maltas premiärminister Edward Fenech Adami, P. Nikiforos Diamandouros och Joseph Sammut, nationell ombudsman på Malta. Valletta, Malta, den 10 december 2003.

Efter lunch träffade Europeiska ombudsmannen Joe Borg, Maltas utrikesminister. Även Maltas ombudsman Joseph Sammut deltog i sammanträdet. Diamandouros beskrev Europeiska ombudsmannens arbete och förklarade syftet med den pågående informationsresan. Diskussionen handlade om Europeiska ombudsmannens förslag till förbättring av utkastet till konstitution för Europa.

Diamandouros träffade därefter Maltas statsminister Edward Fenech Adami. Även Maltas ombudsman Joseph Sammut deltog i sammanträdet. Diamandouros beskrev

Europeiska ombudsmannens arbete och förklarade syftet med den pågående informationsresan. Han bekräftade Europeiska ombudsmannens fortsatta stöd för språklig mångfald i en utvidgad union och hänvisade till sina förslag till förbättring av utkastet till konstitution för Europa. Han underströk också det nära samarbetet mellan Europeiska Ombudsmannen och Maltas nationella ombudsman.

Diamandouros avslutade sin dag med att hålla en offentlig föreläsning i Maltas universitetsaula. Rubriken för hans föreläsning var "Att bygga ett medborgarnas Europa – Europeiska ombudsmannens roll". Vård för föreläsningen var Maltas ombudsman Joseph Sammut och över 70 personer var närvarande. Ett antal intressanta frågor togs upp under den påföljande frågestunden.

GREKLAND

ATEN

Den 19 december deltog Diamandouros i en rundabordskonferens med rubriken "Det grekiska politiska systemet, invandrarna och rasismen" som organiserades av Helleniskt centrum för europeiska studier och forskning, samt av grekiska allmänna arbetsorganisationen.

Den 22 december deltog Diamandouros i presentationen av den grekiska utgåvan av "*The Europeans*" av den framstående historieforskaren vid universitetet Paris I, Helene Ahrweiler-Glykatzi, som arrangerades av Europaparlamentets informationskontor i Aten.

Den 22 december höll Diamandouros den tredje årliga föreläsningen vid Helleniska stiftelsen för europeisk politik och utrikespolitik med rubriken "Demokrati, rättsstatens principer och ombudsmannainstitutionen i östra och sydöstra Europa: ett europeiskt perspektiv".

6.3 ÖVRIGA AKTIVITETER

Den 8 januari höll Alessandro del Bon en föreläsning om Europeiska ombudsmannens roll och arbete inför en grupp franska elever från Lucie Berger-skolan i Strasbourg.

Den 14 januari tog Jacob Söderman emot en delegation från svenska riksdagskansliet. Mötet skedde i Strasbourg. Söderman berättade om sitt arbete och uppnådda resultat som Europeisk ombudsman och besvarade frågor från deltagarna.

Den 15 januari höll Gerhard Grill en föreläsning om Europeiska ombudsmannens roll och arbete inför cirka 15 studenter från *Gustav-Heinemann Gesamtschule* i Essen under ledning av Margrit Thimme-Richardt.

Den 22 januari föreläste José Martínez-Aragón om Europeiska ombudsmannens arbete inför en grupp studenter från *Institut des Hautes Etudes Européennes* vid Robert Schuman-universitetet i Strasbourg.

Den 10 februari redogjorde Martínez Aragón om Europeiska ombudsmannens roll inför en grupp på 15 parlamentsledamöter från Litauen. Föreläsningen gavs inom ramen för programmet "Ahead of the Game" för att förbereda EU:s anslutningsländer, blivande ledamöter av Europaparlamentet samt tjänstemän.

Den 11 februari träffade Ian Harden två tyska studenter – Simone Ruppertz-Rausch och Tobias Auberger – för att diskutera Europeiska ombudsmannens arbete om öppenhet. Studenterna bedrev forskning för *Deutsche Forschungsgemeinschaft* under titeln "Utvecklingen av rättigheter och demokrati inom EU". Intervjun var inriktad på ombudsmannens engagemang när det

gäller utveckling och tillämpning av reglerna för allmänhetens tillgång till EU-institutionernas handlingar.

Den 11 mars höll Grill en föreläsning om Europeiska ombudsmannens roll och arbete inför en grupp av 40 studenter från Nottingham under ledning av Michael McKeever.

Den 3 april gav Grill en föreläsning om Europeiska ombudsmannens roll och arbete inför de 60 deltagarna vid internationella Kolpingsamfundets 25:e seminarium i europeiska studier. Seminariet leddes av Anton Salesny.

Den 7 april gav Grill en föreläsning om Europeiska ombudsmannens roll och arbete inför en grupp på cirka 20 finska gäster hos Marjo Matikainen-Kallström, ledamot av Europaparlamentet.

Den 9 april höll Grill en föreläsning om Europeiska ombudsmannens roll och arbete inför en grupp av 20 studenter från *Realschule Halstenbek* vilka åtföljdes av läraren Detlef Lau.

Den 23 maj gav Olivier Verheecke en föreläsning inför en grupp på sex jurister från nationella ombudsmannakontor i Costa Rica, El Salvador, Guatemala och Panama samt från Tanzanias kommission för juridiska reformer. Gruppen leddes av professor H. Addink från institutet för konstitutionell och administrativ rätt vid universitetet i Utrecht. Verheecke talade om Europeiska ombudsmannens roll och verksamhet, ombudsmannens viktigaste resultat sedan 1995, ombudsmannens bidrag till konventet om Europas framtid och hans verksamhet i samband med Europeiska unionens utvidgning. Presentationen följdes av en livlig diskussion.

Den 26 maj gav Grill en föreläsning om Europeiska ombudsmannens roll och arbete inför 35 medlemmar av *Europa-Union Dortmund*.

Den 2 juni höll Grill en föreläsning om Europeiska ombudsmannens roll och arbete inför 30 studenter från *Staatliche Berufsschule Landsberg am Lech* i Bayern. Studenterna åtföljdes av sin lärare F. Graf. Senare samma dag föreläste Grill också för 50 praktikanter från Europeiska kommissionen.

Den 4 juni höll Grill en föreläsning om Europeiska ombudsmannens roll och arbete inför 26 deltagare i ett seminarium om lika möjligheter för kvinnor och män som organiserats av *Bildungswerk Sachsen* i *Deutsche Gesellschaft e.V.* Deltagarna åtföljdes av Elke Feiler från *Bildungswerk Sachsen*.

Den 18 juni höll Grill en föreläsning om Europeiska ombudsmannens roll och arbete inför 40 deltagare från *Karl-Arnold-Stiftung* i Königswinter i Tyskland.

Den 25 juni höll Grill en föreläsning om Europeiska ombudsmannens roll och arbete för cirka 40 lärarkandidater från Tyskland inom ramen för en resa till Strasbourg som organiserats av *Europäische Akademie Bayern*. Deltagarna åtföljdes av Heike Hoffmann från *Europäische Akademie Bayern*.

Den 8 juli höll Grill en föreläsning om Europeiska ombudsmannens roll och arbete för cirka 25 medborgare från Tyskland inom ramen för ett seminarium som organiserades av *Arbeitnehmer-Zentrum Königswinter* (AZK).

Den 10 juli höll Grill en föreläsning om Europeiska ombudsmannens roll och arbete för cirka 45 lärarkandidater från Tyskland inom ramen för en resa till Strasbourg som organiserats av *Europäische Akademie Bayern*. Deltagarna åtföljdes av Heike Hoffmann från *Europäische Akademie Bayern*.

Samma dag talade Grill inför 15 lokalpolitiker och administratörer från Tyskland inom ramen för ett seminarium som organiserades av *Stätte der Begegnung e.V.* i Vlotho i Tyskland. Gruppen åtföljdes av Johannes Schröder.

Den 15 juli höll Grill en föreläsning om Europeiska ombudsmannens roll och arbete för cirka 45 lärarkandidater från Tyskland inom ramen för en resa till Strasbourg som organiserats av *Europäische Akademie Bayern*. Deltagarna åtföljdes av Alke Büttner från *Europäische Akademie Bayern*.

Den 18 juli höll Grill en föreläsning om Europeiska ombudsmannens roll och arbete för cirka 40 medlemmar av en katolsk församling i Dortmund inom ramen för ett seminarium som

organiserades av *Karl-Arnold-Stiftung* i Königswinter. Senare samma dag höll han även en föreläsning för 51 medlemmar av kommunstyrelsen i Friesenheim i Baden och medlemmar av deras familjer. Deltagarna åtföljdes av Klaus Gras från Kehl.

De 21 juli höll Grill en föreläsning om Europeiska ombudsmannens roll och arbete för 12 lärarkandidater från Starnberg och deras ledare Gertrud Gruber.

Den 24 september höll Grill en föreläsning om Europeiska ombudsmannens roll och arbete för cirka 40 elever från en skola i Brühl i Tyskland, åtföljda av Carsten Schübeler. Besöket organiserades av *Karl-Arnold-Stiftung* i Königswinter i Tyskland.

Den 3 oktober höll Grill en föreläsning om Europeiska ombudsmannens roll och arbete för cirka 35 lärare från Tyskland inom ramen för en resa till Strasbourg som organiserats av *Karl-Arnold-Stiftung* i Königswinter. Deltagarna åtföljdes av J. Clausius från *Karl-Arnold-Stiftung*.

Den 15 oktober höll Grill en föreläsning om Europeiska ombudsmannens roll och arbete för cirka 35 tyska soldater inom ramen för ett seminarium som organiserats av *Karl-Arnold-Stiftung* i Königswinter.

Den 15 oktober presenterade Tina Nilsson Europeiska ombudsmannens arbete för en grupp juridikstuderande från Århus universitet i Danmark. Mötet ägde rum i Bryssel och presentationen följdes av frågor från deltagarna.

Den 22 oktober höll Grill en föreläsning om Europeiska ombudsmannens roll och arbete för cirka 30 rektorer och skoladministratörer från Tyskland inom ramen för en resa till Strasbourg som organiserats av *Regierung der Oberpfalz*. Deltagarna åtföljdes av Heribert Stautner.

Den 23 oktober redogjorde Martínez Aragón för Europeiska ombudsmannens arbete för en grupp politiska aktivister från Sverige, som hade bjudits in av svenska socialdemokratiska partiets grupp i Europaparlamentet.

Den 17 november höll Grill en föreläsning om Europeiska ombudsmannens roll och arbete för cirka 15 tyska medborgare i samband med ett seminarium som organiserats av *Bildungswerk für Demokratie, soziale Politik und Öffentlichkeit* i Düsseldorf, samt för en journalist. Gruppen anfördes av Wiltraud Terlinden.

Den 18 december redogjorde Diamandouros för sitt arbete inför en grupp av läkare och studenter från Grekland som hade bjudits in till Strasbourg av Dimitris Tsatsos, ledamot av Europaparlamentet. Diamandouros talade framför allt om ombudsmännens proaktiva roll när det gäller att skydda medborgarnas rättigheter.

De 18 december höll Grill en föreläsning om Europeiska ombudsmannens roll och arbete för en grupp på cirka 20 unga diplomater från anslutningsländerna inom ramen för ett seminarium som organiserades av det franska utrikesministeriet och *Centre des études européennes* i Strasbourg. Gruppen anfördes av Sarah Keating.

6.4 RELATIONER MED MEDIA

Den 13 januari intervjuades Söderman per telefon av Philippe Gelie från *Le Figaro*. Intervjun omfattade Södermans sju år som Europeisk ombudsman, med särskild inriktning på hans förbindelser med institutionerna.

Den 14 januari intervjuades Söderman av Maria Maggiore för ett *Euronews*-program. Syftet med programmet var att förklara ombudsmannens arbete för tittarna genom att presentera ärenden som

ombudsmannen behandlat. Söderman beskrev sina viktigaste verksamhetsområden för journalisten och sammanfattade sina viktigaste resultat som Europeisk ombudsman.

Den 14 januari intervjuades Söderman av Melanie Ray från *BBC Television*. Intervjun ingick i ett nyhetsprogram om valet av ny Europeisk ombudsman.

Den 20 januari intervjuades Söderman av Alain Defaux, journalist för *Eurinfo*, månadstidskriften som utges av kommissionens representation i Belgien. Defaux frågade Söderman om hans erfarenheter som den förste Europeiska ombudsmannen.

Den 23 januari intervjuades Söderman av Alfonza Salamone för ett radioprogram i den belgiska radiokanalen RTBF med rubriken "Rond Point Schuman". Syftet med intervjun var att förklara de tjänster som Europeiska ombudsmannen erbjuder medborgarna.

Den 10 februari intervjuades Söderman av en svensk journalist, Charlie Nilsson från *Smålandstidningen*. Nilsson frågade ombudsmannen om hans intryck av EU:s institutioner och om hans arbete vad gäller att behandla klagomål från Europas medborgare.

Den 10 februari gav Söderman också en intervju åt den finska affärstidningen *Kauppalehti*. Han intervjuades av Mirjami Saarinen, tidningens korrespondent i Bryssel.

Den 11 februari intervjuades ombudsmannen av Sigrid Bøe från den svenska dagstidningen *Dagens Nyheter*. Bøe frågade ombudsmannen om hans erfarenheter när det gäller att behandla medborgarnas klagomål och hans intryck av hur EU:s institutioner har utvecklats under hans tid som ombudsman.

Den 18 februari intervjuades Europeiska ombudsmannen av Thorsten Schäfer, en Brysselbaserad reporter för den tyska pressagenturen DPA. Schäfer var intresserad av Södermans arbete som ombudsman sedan 1995 och de olika typer av klagomål som han behandlat.

Den 26 februari intervjuades Söderman av Denis McGowan, redaktör för Europeiska kommissionens interna nyhetsbrev *Commission en Direct*. McGowan frågade ombudsmannen om hans arbete sedan 1995 och om hur institutionerna hade förbättrat sin förvaltning under den tiden.

Den 27 februari intervjuades Söderman av Jens Reiermann, europeisk redaktör för det danska radioprogrammet "Orientering". Intervjun fokuserade främst på ombudsmannens förslag till Europeiska konventet samt frågorna om mänskliga rättigheter och öppenhet.

Den 3 mars, i samband med sitt besök i Stockholm, intervjuades Söderman av Lennart Lundberg, journalist för Svenska kyrkans veckotidning *Kyrkans Tidning*. Senare samma dag intervjuades han av Lars Ströman för *Europa-Posten*.

Den 4 mars organiserades en arbetsmiddag i *Pressens hus* i Stockholm med rubriken "Öppenheten inom EU". Bland redaktörer och övriga experter från massmedia återfanns Nils Funcke, Anders Ahlberg, Per Hultengård, Åke Wredén, Hans Schöier, Kersti Rosén, Josefin Sandstedt, Anders R. Olsson, Gunnel Arrbäck, Barbro Fischerström, Olof Kleberg, Lena Hörngren, Niklas Ekdal, Torbjörn von Krogh, Jan Strid, Micke Gulliksson och Per Hultengård. Ombudsmannen höll ett anförande om öppenhet och tillgång till information.

Den 24 mars gav Söderman en presslunch i Bryssel för att lägga fram sin årsrapport för 2002 och för att uppmärksamma slutet på sin tid som ombudsman. Följande 15 journalister deltog i lunchen: Nicola Smith, *EPolitix*, Lisbeth Kirk, *EU Observer*, Lorena Garcia, *Aqui Europa*, Brian Beary, *European Report*, Dirk de Wilde, *Belga*, Heleen Pallvast *Algemeen Nederlands Persbureau*, Damian Castano, *EFE*, Cornelia Bolesch, *Süddeutsche Zeitung*, Michael Jungwirth, *Kleine Zeitung*, Henk van Oostrum, *Het Financiële Dagblad*, Rory Watson, *The Times*, Marizandra Ozolins, *Tagblatt*, Martin Banks, *European Voice*, Brandon Mitchener, *The Wall Street Journal Europe* och Ralph Atkins, *Financial Times*. Även Ian Harden, Olivier Verheecke, Ben Hagard, Murielle Richardson och Rosita Agnew från ombudsmannens kansli deltog. I en powerpointpresentation beskrevs Södermans sju år som ombudsman. Presentationen följdes av en frågestund.

Den 25 mars deltog åtta finska journalister i en pressfrukost med ombudsmannen. Journalisterna var Marko Ruonola och Tuomas Savonen, *Finnish News Agency*, Anne Autio, Jonas Jungar och Jussi Seppala, *YLE*, Petteri Tuohinen, *Helsingin Sanomat*, Maija Lapola, *Turun Sanomat* och Mirjami Saarinen, *Kauppalehti*. Även Benita Broms, Ben Hagard, Murielle Richardson och Rosita Agnew från ombudsmannens kansli deltog. Ombudsmannen berättade om sitt arbete under de senaste sju åren. Detta följdes av en powerpointpresentation som redovisade hans resultat. Efter frukosten intervjuades ombudsmannen av Jussi Seppala för finska radion och av Petteri Tuohinen för *Helsingin Sanomat*.

Den 2 april gav Diamandouros en gemensam presskonferens med kommissionens vice ordförande med ansvar för administrativa reformer Neil Kinnock. Kinnock hälsade den nye ombudsmannen välkommen och beskrev de åtgärder som kommissionen vidtagit som reaktion på ombudsmannens tidigare rekommendationer. Diamandouros beskrev sina tre viktigaste åtaganden som Europeisk ombudsman, nämligen att fortsätta sin föregångares arbete, att bidra till att utvidgningen blir en framgång samt att informera medborgarna om deras rättigheter. Han besvarade därefter frågor från journalister om utvidgningen, hur man kan öka medvetenheten om medborgarnas rätt att klaga till ombudsmannen och en eventuell utökning av ombudsmannens befogenheter.

Den 7 maj intervjuades Diamandouros per telefon av Helen Seeney från det engelskspråkiga programmet på *Deutsche Welle Radio*. Hon ställde frågor om Europeiska ombudsmannens mandat och befogenheter och om hur ombudsmannen kan göra det europeiska projektet mera relevant för allmänheten.

Den 12 maj intervjuades Diamandouros av Joshua Rozenberg, juridisk redaktör på *Daily Telegraph*. Rozenberg frågade ombudsmannen i vilken utsträckning allmänheten var medveten om hans arbete, om hans tankar om Europas framtid och hans erfarenheter innan han blev Europeisk ombudsman.

Den 13 maj intervjuades Diamandouros av Martin Banks, journalist på *European Voice*. Banks fokuserade på ombudsmannens strategi när det gäller EU:s utvidgning och frågade hur ombudsmannen kan öka kunskapen om sitt arbete i ansökarländerna. Diamandouros besvarade också frågor om sitt liv innan han blev Europeisk ombudsman, för en personlig profil som skulle publiceras i tidningen.

Den 20 maj intervjuades ombudsmannen i radio för ett program som heter *Europe Magazine*, som skulle sändas i den franska versionen av *Deutsche Welle*. Journalisten Elisabeth Cadot frågade ombudsmannen om vilken typ av klagomål han får, hur lång tid det tar att utreda ett klagomål och om ombudsmannens befogenheter.

Den 20 maj intervjuades Diamandouros av Marie-Claude Harraer från *Dernières Nouvelles d'Alsace* i Strasbourg. Journalisten frågade Diamandouros om hans tidigare erfarenheter som ombudsman och om hans första intryck av arbetet som Europeisk ombudsman och av Strasbourg.

Den 30 maj, i samband med konferensen "Ombudsmannen och Europeiska Unionens lagar" som ägde rum i Warszawa i Polen, gav professor Nikiforos Diamandouros och Polens ombudsman, professor Andrzej Zoll, en gemensam presskonferens, vid vilken över ett dussin journalister deltog. De beskrev anledningarna till konferensen och de frågor som diskuterats (se avsnitt 5.4). Professor Diamandouros beskrev sin strategi för samarbetet med de nationella ombudsmännen när det gäller att nå ut till Europas medborgare och meddelade att han har för avsikt att besöka samtliga anslutningsländer under det kommande året.

Den 15 juli intervjuades Diamandouros av Tansel Terzioglu, en österrikisk journalist. Diamandouros redogjorde för sina prioriteringar som Europeisk ombudsman och sina synpunkter på utkastet till konstitution för Europa.

Den 15 juli träffade Diamandouros vid två tillfällen olika Brysselbaserade journalister för att diskutera konstitutionen för Europa, öppenhet och utvidgningen. Det första mötet var med korrespondenter från nyhetsbyråer eller nyhetswebbplatser och inkluderade Brian Beary från *European Report*,

Maria Davidsson från *Svenska nyhetsbyrån*, Honor Mahony från *EUObserver* och Nicola Smith från *EUPolitix*. Det andra mötet var med korrespondenter från nationella dagstidningar och inkluderade Rory Watson, *The Times*, Michael Stabenow, *Frankfurter Allgemeine Zeitung*, Minna Nalbantoglu, *Helsingin Sanomat* och John Prideaux, *Financial Times*.

Den 15 juli intervjuades Diamandouros av Alain Dremiere från *La Quinzaine Européenne*. Syftet med intervjun var att ge läsarna ett porträtt av ombudsmannen. Dremiere fokuserade på ombudsmannens erfarenheter hittills och hans mål med arbetet.

Den 8 september, under hans besök till Finland, intervjuades Diamandouros av Björn Månsson från det svenskspråkiga nyhetsprogrammet i finska TV4. Intervjun sändes under kvällsnyheterna senare samma dag.

Den 9 september gav Diamandouros en presskonferens som leddes av chefen för Europeiska kommissionens representation i Finland, Timo Mäkelä. Över 20 journalister var närvarande, inklusive företrädare för pressbyråer, tidningar, tv-kanaler och radiostationer. Diamandouros redogjorde för Europeiska ombudsmannens arbete, beskrev sina prioriteringar och förklarade syftet med sin informationsresa. De frågor som togs upp av journalisterna rörde öppenhet och tillgång till handlingar, antalet klagomål som kunde förväntas per år efter EU:s utvidgning och utkastet till konstitution för Europa.

Efter presskonferensen intervjuades Diamandouros av Jouni Mölsä från Finlands ledande dagstidning *Helsingin Sanomat* och av Risto Paananen från *Europa Magazine*.

Den 10 september intervjuades Diamandouros live kl. 7.15 i Finlands populäraste morgonprogram på tv-kanalen MTV3. Diamandouros intervjuades tillsammans med den förste Europeiska ombudsmannen Jacob Söderman. Frågorna som ställdes under intervjun handlade bland annat om Södermans resultat och Diamandouros prioriteringar inför framtiden som Europeisk ombudsman.

Estlands justitiekansler Allar Jõks och P. Nikiforos Diamandouros håller presskonferens. Tallinn, Estland, den 11 September 2003.

Den 11 september, inom ramen för sitt besök i Estland, gav Diamandouros en presskonferens i den estniska justitiekanslerns sammanträdesrum. Presskonferensen hade anordnats av Estlands justitiekansler Allar Jõks. Ett tiotal journalister var närvarande, bland annat företrädare för pressbyråer, tidningar, tv-kanaler och radiostationer. Diamandouros redogjorde för Europeiska ombudsmannens arbete, beskrev sina prioriteringar och förklarade syftet med sin informationsresa. De flesta av journalisternas frågor gällde Europeiska unionens utvidgning.

Efter presskonferensen intervjuades Diamandouros av *Kuku Raadio*, den största privata radiostationen i Estland och av Andres Pulver från den tredje största nationella dagstidningen i Estland, *Virumaa Teataja*.

Den 23 september intervjuades ombudsmannen av Michèle de Waard, europeisk redaktör för den nederländska dagstidningen *NRC Handelsblad*. Intervjun fokuserade på ombudsmannens roll, Europas konstitution och utvidgningen.

Den 24 september talade Diamandouros med Marko Ruonola från den finska nyhetsbyrån, Hendrikus van Oostrum, *Het Financieele Dagblad* och Thomas Gack, *Stuttgarter Zeitung* om Europaparlamentets betänkande om ombudsmannens verksamhet 2002. Under mötet beskrev Diamandouros sina synpunkter på betydelsen av att inkludera prövningsmöjligheter utom domstolarna i Europas konstitution.

Den 22 oktober deltog Diamandouros i en middag för 13 grekiska journalister i Strasbourg. Diamandouros talade om ombudsmännens roll när det gäller att förbättra relationerna mellan medborgarna och de offentliga förvaltningarna. Värd för middagen var ambassadör Athanassios Theodoracopoulos, Greklands ständige representant vid Europarådet. Bland övriga närvarande återfanns Dimitris Koustas, presstalesman för Greklands ständiga representation vid Europarådet och George Kassimatis, chef för Europaparlamentets informationskontor i Aten.

Den 23 oktober intervjuades Diamandouros av Chrysostomos Bikatsik från den grekiska nationella tv-kanalen "ET-1". Diamandouros talade om ombudsmannens roll och medborgarnas rättigheter.

Den 23 oktober redogjorde Europeiska ombudsmannen för sitt arbete för 18 journalister från Finland, Sverige, Island och Norge. Presentationen utgjorde en del av journalisternas åtta veckor långa seminarium som arrangerades av Nordiskt journalistcentrum i Århus. Under den livliga sessionen besvarade ombudsmannen frågor om öppenhet, diskriminering och förbindelserna med andra institutioner.

I samband med sitt besök i Ungern intervjuades ombudsmannen den 27 oktober av Mercédesz Gyükeri, en journalist från *Magyar Hírlap*, en av Ungerns dagstidningar. Diamandouros besvarade frågor om Europeiska ombudsmannens roll, sina förbindelser med de ungerska ombudsmännen, utkastet till konstitution för Europa och de problem som anslutningsländerna måste lösa innan de går med i unionen.

P. Nikiforos Diamandouros i en intervju för ungerska MTV-televisionen. Budapest, Ungern, den 28 oktober 2003.

Den 28 oktober intervjuades ombudsmannen i den ungerska statsstödda tv-kanalen MTV. Borbala, MTV:s korrespondent för parlamentariska frågor, frågade ombudsmannen om vilka möjligheter han såg i utvidgningen, hur han skulle hantera klagomålen från Ungern, hur många och vilken typ av klagomål han får och om kodexen för god förvaltningssed. Ombudsmannen intervjuades därefter av MTV:s utrikeskorrespondent Robert Nemeth, som frågade ombudsmannen om de nationella ombudsmännen i EU:s medlemsstater och anslutningsländer, administrativa missförhållanden och om hur klagomålen behandlas.

Senare samma dag intervjuades Diamandouros ytterligare två gånger – av Béla Fincziczki från den ungerska veckotidningen *HVG*, och av László Szocs från dagstidningen *Népszabadsag*. Intervjuerna handlade om de förändringar som utvidgningen kommer att innebära för ombudsmannens arbete.

Barnabás Lenkovic, kommissionär för medborgerliga rättigheter vid Ungerns parlament, P. Nikiforos Diamandouros och Jenő Kaltenbach, kommissionär för nationella och etniska minoritetsrättigheter vid Ungerns parlament håller presskonferens.
Budapest, Ungern, den 28 oktober 2003.

Under eftermiddagen deltog Europeiska ombudsmannen i en presskonferens som leddes av Lenkovic, den ungerska parlamentariska kommissionären för medborgerliga rättigheter. Ett 20-tal personer deltog i presskonferensen. Diamandouros redogjorde för Europeiska ombudsmannens arbete, beskrev sina prioriteringar och förklarade syftet med sin informationsresa. Lenkovic kompletterade denna redogörelse genom att göra en jämförande översikt över ombudsmännen i EU och i Ungern.

Den 14 november intervjuades ombudsmannens presstalesman Rosita Agnew av Cornelia Metzиг, en tysk student. Agnew besvarade frågor om ombudsmannens kommunikationspolicy och presstalesmannens roll. Metzиг höll på med en artikel för en tävling för unga journalister.

Den 17 november träffade Europeiska ombudsmannen Leo Linder, en tysk filmproducent, för att diskutera projektet "Bruksanvisning för Europa". Europeiska ombudsmannens arbete kommer att beskrivas i denna utbildningsfilm som kommer att förklara vad de europeiska medborgarna kan göra för att göra sina röster hörda.

Den 18 november intervjuades Europeiska ombudsmannen av Koos van Houdt för en artikel som skulle publiceras i den nederländska veckotidningen *Binnenlands Bestuur*. Intervjun omfattade frågor som demokrati och ombudsmannens roll, administrativa reformer och öppenhet.

Den 18 november gav Diamandouros en serie intervjuer till grekiska journalister om Europeiska ombudsmannens roll, bland andra Alexandra Anastasopoulou för den grekiska tv-kanalen "*Kanali Voulis*", Alexandra Christakaki för den nationella grekiska tv-kanalen "*NET*" och Ioannis Papadimitriou för den grekiskspråkiga radion i Tyskland.

Den 24 november djupintervjuades Diamandouros om sitt arbete av Metta Tsikrika från den grekiska sektionen av *BBC World Service*.

Den 9 december var flera journalister från tv-stationer, radiostationer och tidningar närvarande för att rapportera om Europeiska ombudsmannens ankomst till Malta. Under sitt besök i Malta djupintervjuades Diamandouros flera gånger, bland annat av dagstidningen *the Times of Malta*, webbplatsen *di-ve news*, tv-programmet *L-Ewropej* och *Radio 101:s* program "*Mill-Ewropa*".

Den 11 december gav Diamandouros en presskonferens i Europeiska kommissionens delegations kontor i Ta'Xbiex. Presskonferensen bevistades av ett 10-tal journalister från Maltas tv-stationer, radiostationer och dagstidningar.

P. Nikiforos Diamandouros håller presskonferens. Ta'Xbiex, Malta, den 11 december 2003.

Den 11 december intervjuades presstalesmannen Rosita Agnew av Sarah Talvard om Europeiska ombudsmannens kommunikationspolicy. Talvard frågade om syftet med ombudsmannens kommunikationspolicy och de verktyg som användes för att genomföra den. Syftet med intervjun var att samla material för en uppsats om medborgarskap inom ramen för hennes universitetsstudier.

6.5 KOMMUNIKATION ONLINE

Under 2003 har Europeiska ombudsmannens närvaro på Internet konsoliderats. Ny information har tillförts ombudsmannens webbplats och många avdelningar har utökats.

E-post

I april 2001 tillkom en elektronisk version av klagomålsblanketten på tolv olika språk på webbplatsen. Sedan dess har en stadigt ökande andel av klagomålen ingetts den vägen. Under 2003 utgjorde de klagomål som ingetts via Internet nästan hälften av alla klagomål som mottogs av ombudsmannen,

och andelen hade ökat en aning jämfört med 2002. Detta kan jämföras med att en tredjedel ingavs via Internet 2001, något under en fjärdedel 2000 och endast en sjättedel 1999.

Över 2 500 förfrågningar om information kom till Europeiska ombudsmannens via e-post under 2003. Detta var ett lägre antal än de 3 717 som skickades under 2002, men om man räknar bort de massutskick som besvarades under de båda åren (över 1 600 e-postbrev rörande förlisningen av oljetankern Prestige kom in 2002), så var antalet individuella svar som skickades ut tämligen konstant, omkring 2 000.

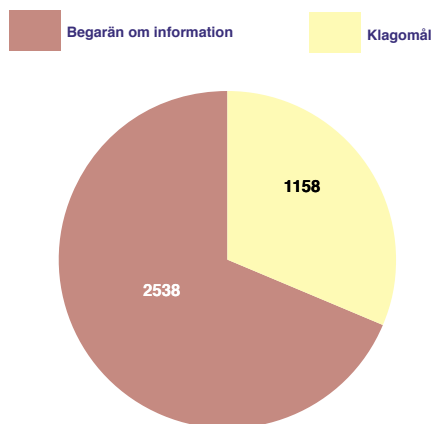
I början av 2003 mottog Europeiska ombudsmannen över 300 e-postbrev från EU:s medborgare om bidrag till uppfödare av tjurfäktningstjurar. Trots att ärendet låg utanför ombudsmannens mandat skickades ett svar till vart och ett av dessa e-brev med förslaget att inge en framställning till Europaparlamentet.

Utveckling av webbplatsen

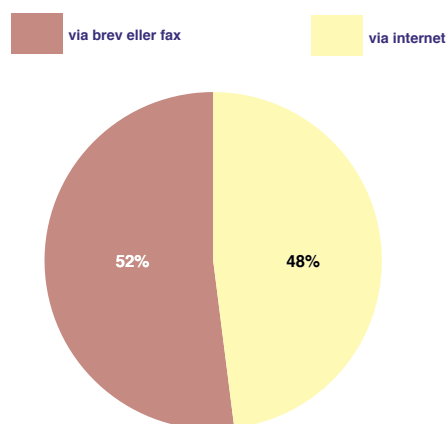
Under hela 2003 vidtogs olika åtgärder för att modifiera Europeiska ombudsmannens webbplats som en förberedelse inför Europeiska unionens utvidgning 2004. Sidor omkodades för att kunna visa de nya officiella språkens typsnitt och en del nya sidor skapades på de nya språken. I december 2003 lades en ny 11-språkig sektion till på Europeiska ombudsmannens webbplats. Den avsåg Europeiska ombudsmannens undersökning på eget initiativ om Europeiska kommissionens integrering av personer med funktionshinder.

För att garantera att Europeiska ombudsmannens webbplats hör till de bästa inom EU har Europeiska ombudsmannens kansli under hela 2003 deltagit i arbetet i den interinstitutionella redaktionskommittén för Internet (Ceiii). Europeiska ombudsmannen deltog dessutom i Europaparlamentets redaktionskommitté för Internet under 2003.

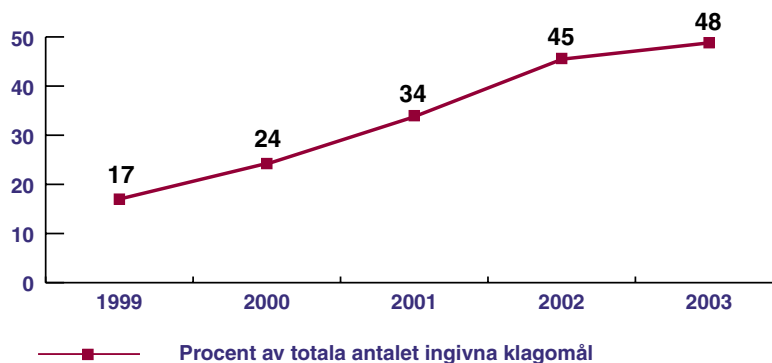
Besvarade e-brev 2003

Andel av klagomålen som ingavs via internet 2003

Ökning av andelen klagomål som ingetts via internet

Sammanfattning

1 Förord

2 Klagomål till ombudsmannen

3 Beslut efter en undersökning

4 Förbindelser med Europeiska unionens övriga institutioner

5 Förbindelser med ombudsmän och liknande organ

6 Public relations

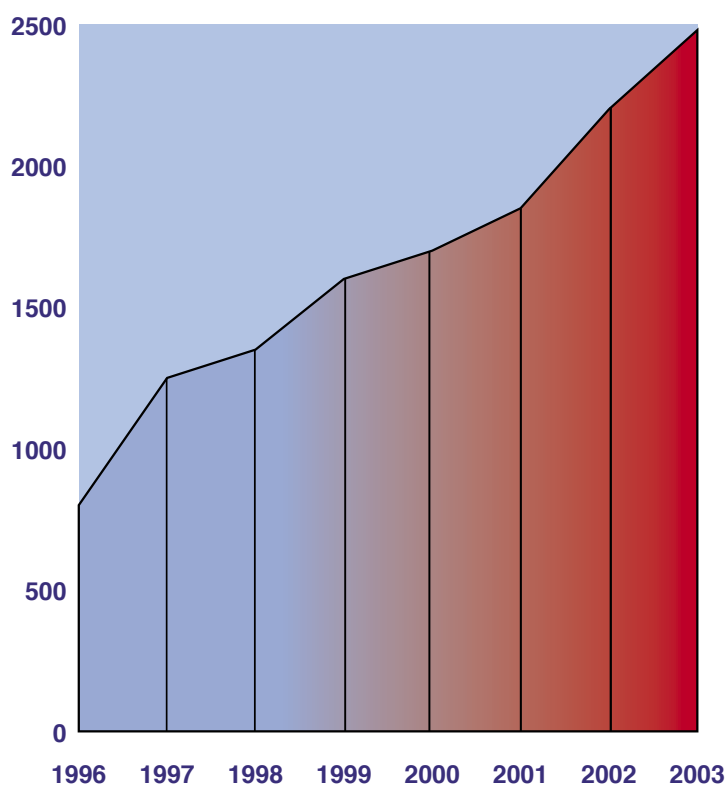
Bilagor

A STATISTIK ÖVER EUROPEISKA OMBUDSMANNENS ARBETE UNDER 2003

1 ÄRENDEN SOM HANDLAGTS UNDER 2003

1.1	SAMMANLAGT ANTAL ÄRENDEN UNDER 2003	2611
	– Klagomål och undersökningar som var oavslutade den 31 december 2002	170 ¹
	– Klagomål som ingetts under 2003	2436
	– Europeiska ombudsmannens egna initiativ	5

Ökning av antalet klagomål 1996 – 2003

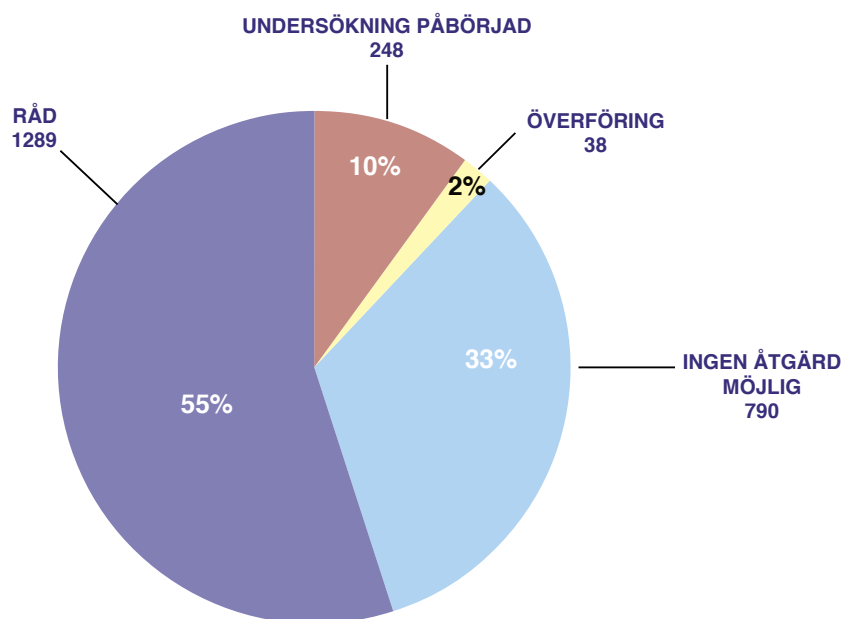
¹ Varav ett på Europeiska ombudsmannens eget initiativ och 109 klagomål under prövning.

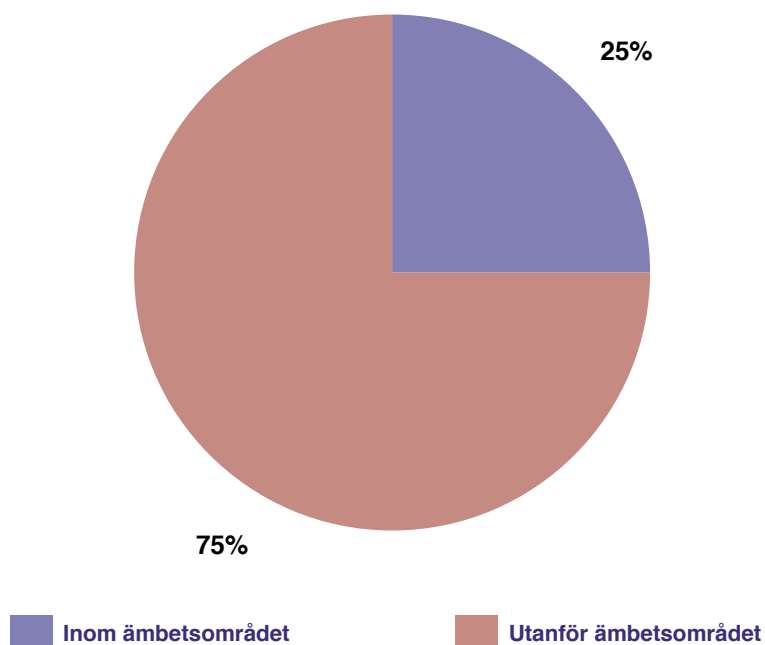
1.2 AVSLUTAD UNDERSÖKNING AV HURUVIDA KLAGOMÅL SKALL PRÖVAS ELLER INTE 95 %

1.3 KLASSIFICERING AV KLAGOMÅLEN

1.3.1 Enligt den typ av åtgärd som vidtagits av Europeiska ombudsmannen till förmån för klaganden

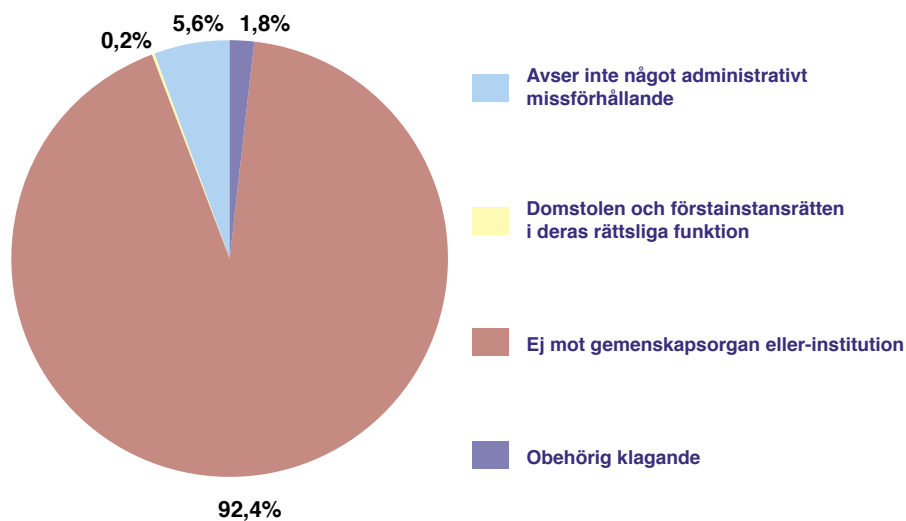

1.3.2 Enligt Europeiska ombudsmannens ämbetsområde

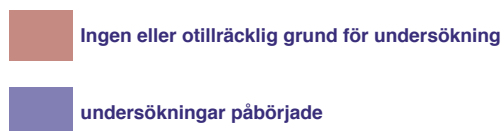
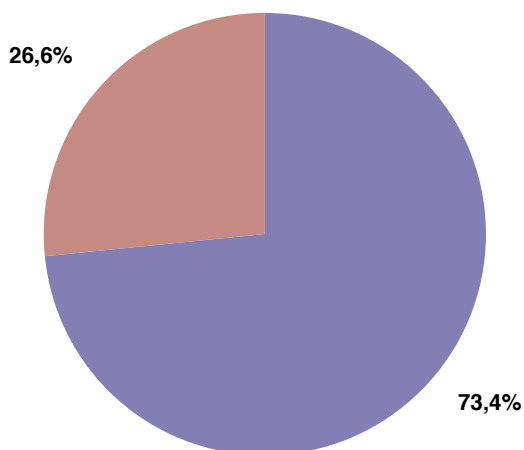

UTANFÖR ÄMBETSOMRÅDET

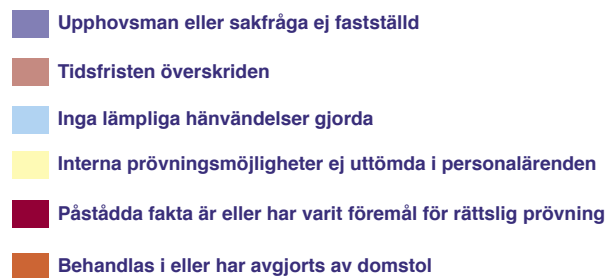
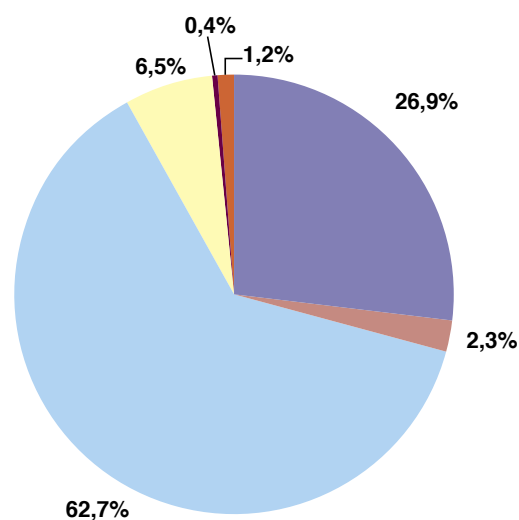

INOMFÖR ÄMBETSOMRÅDET

Klagomål som kan prövas

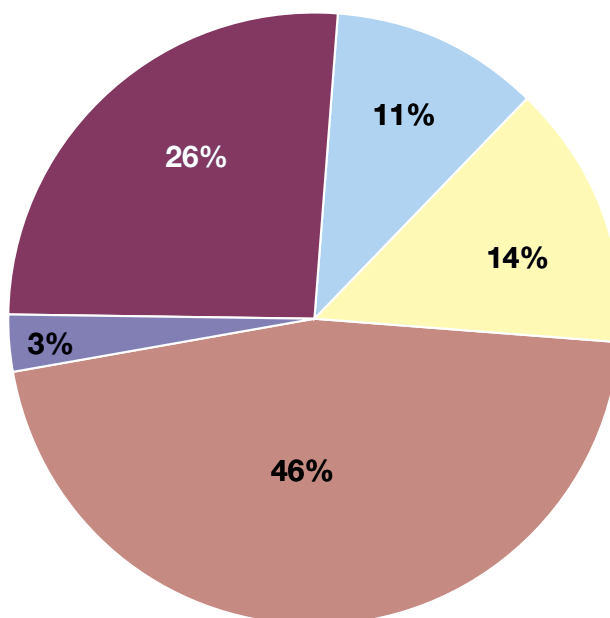

Klagomål som inte kan prövas

2 ÖVERFÖRINGAR OCH RÅD

 Råd att kontakta ombudsman eller inge framställning till parlament (616)

 Råd att kontakta Europeiska kommissionen (189)

 Råd att inge en framställning till Europaparlamentet (143)

 Råd att kontakta annat organ (341)

 Överföringar (38)

Till Europaparlamentet (6)

Till Europeiska kommissionen (7)

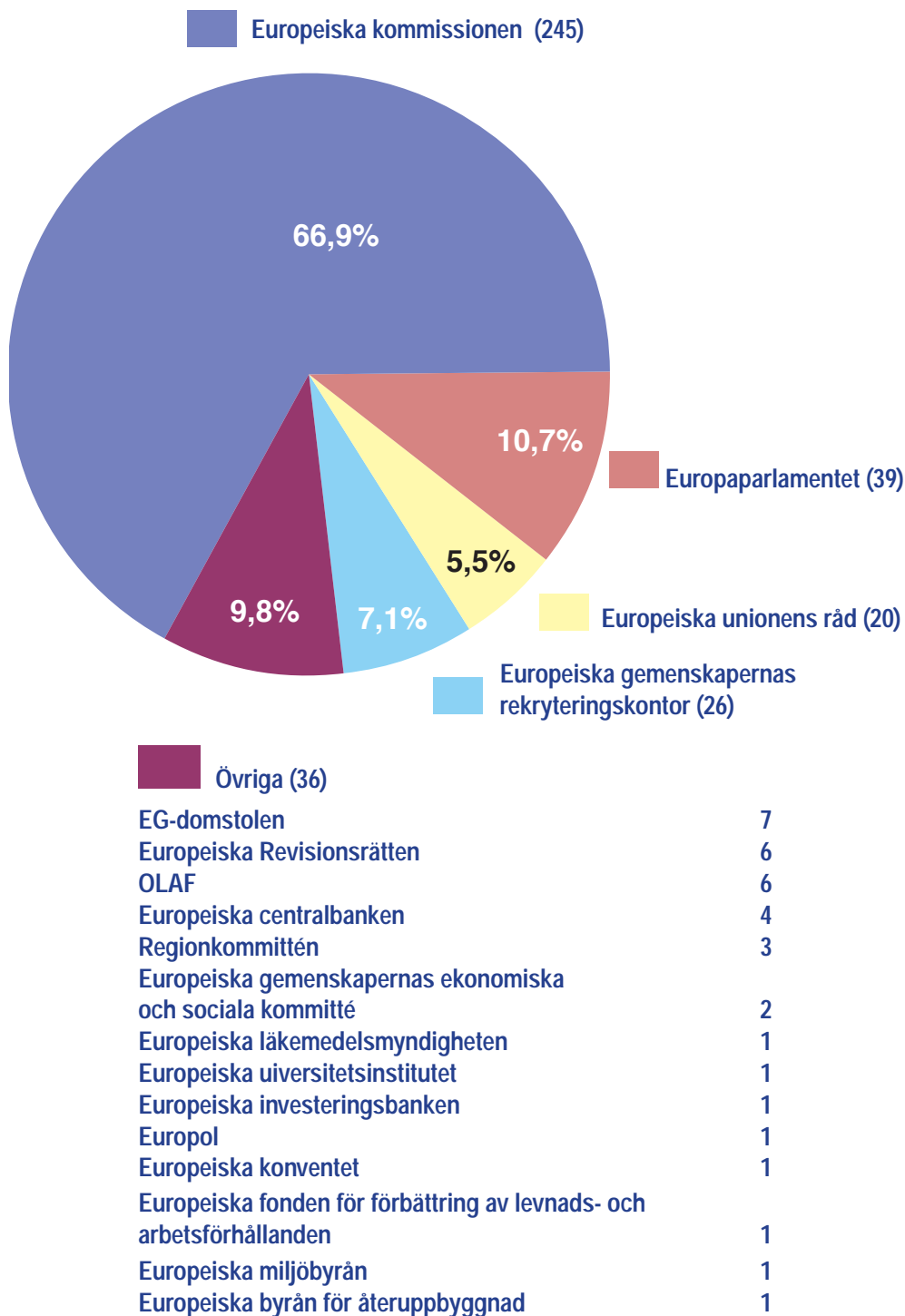
Till nationell eller regional ombudsman (25)

3 UNDERSÖKNINGAR SOM GENOMFÖRTS UNDER 2003 363

Under 2003 genomförde Europeiska ombudsmannen 363 undersökningar: 253 som inleddes under 2003 (av vilka fem på eget initiativ) och 110 som inte var avslutade den 31 december 2002.

3.1 INSTITUTIONER OCH ORGAN SOM VARIT FÖREMÅL FÖR UNDERSÖKNINGAR²

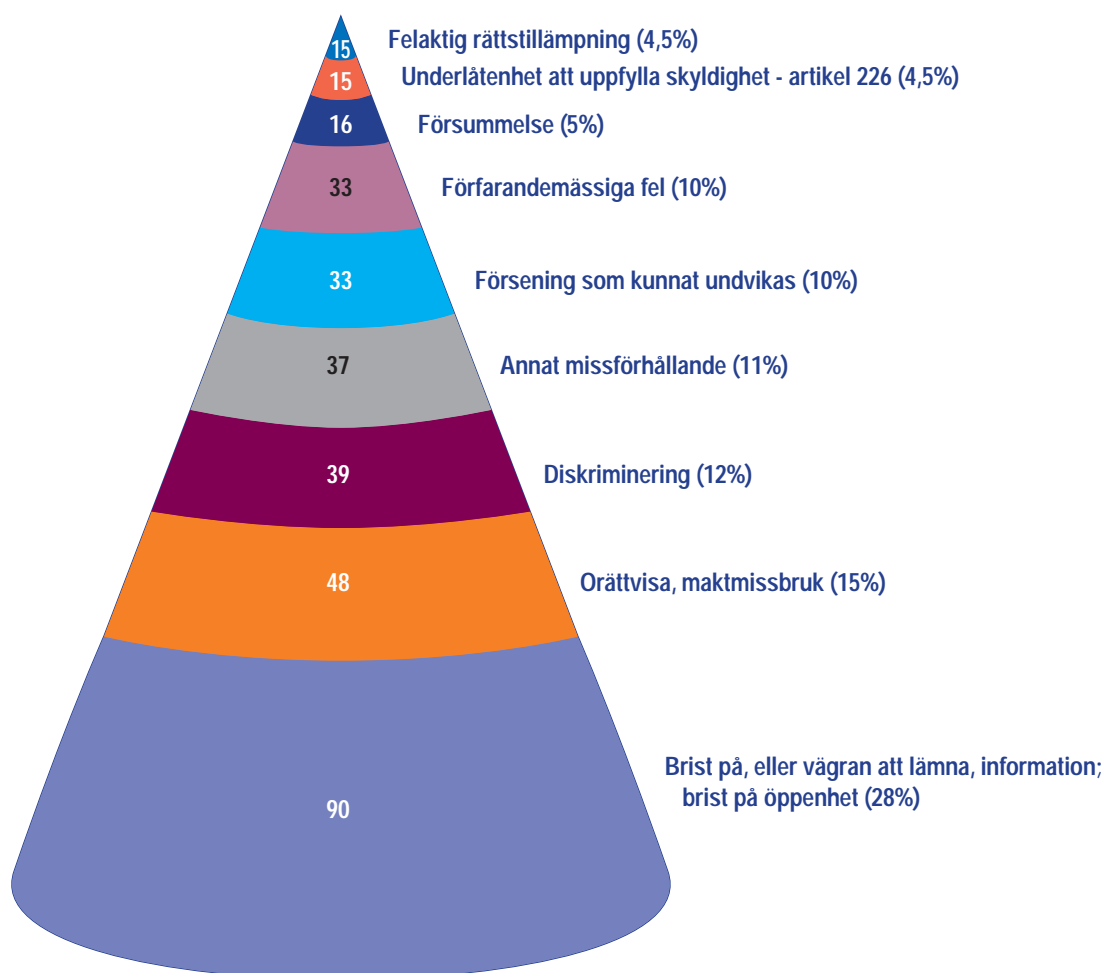

² Vissa ärenden gäller två eller flera institutioner eller organ.

3.2 DET PÅSTÅDDA MISSFÖRHÅLLENDETS ART

(I vissa fall förekommer två typer av påstått missförhållande)

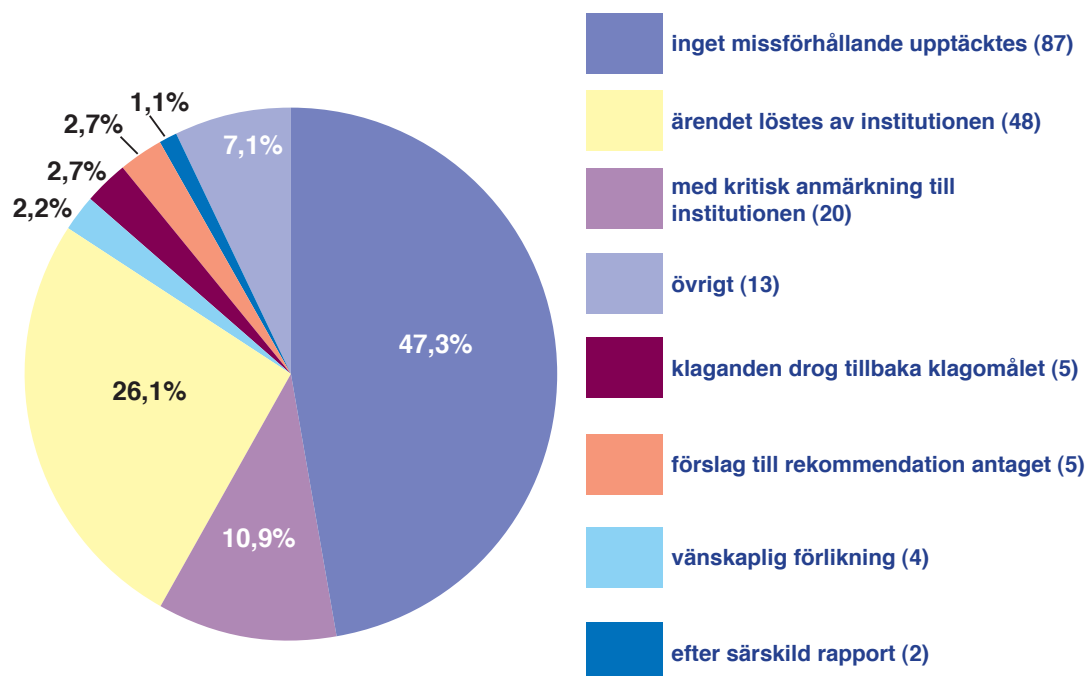
3.3 FÖRSLAG TILL VÄNSKAPLIGA FÖRLIKNINGAR OCH FÖRSLAG TILL REKOMMENDATIONER UNDER 2003

- förslag till vänskapliga förlikningar 18
- förslag till rekommendationer 9

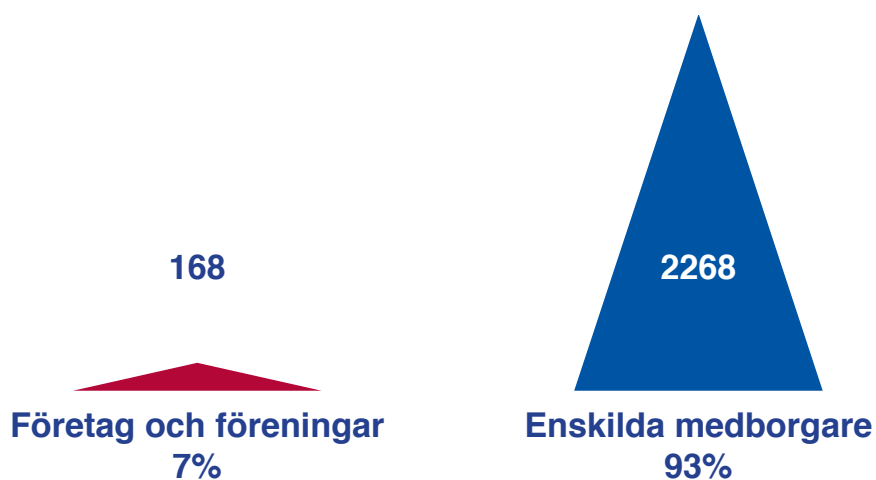
3.4 UNDERSÖKNINGAR SOM AVSLUTADES MED ETT MOTIVERAT BESLUT³ 180

(En undersökning kan avslutas av ett eller flera av följande skäl)

4 URSPRUNG FÖR KLAGOMÅLEN SOM REGISTRERADES UNDER 2003

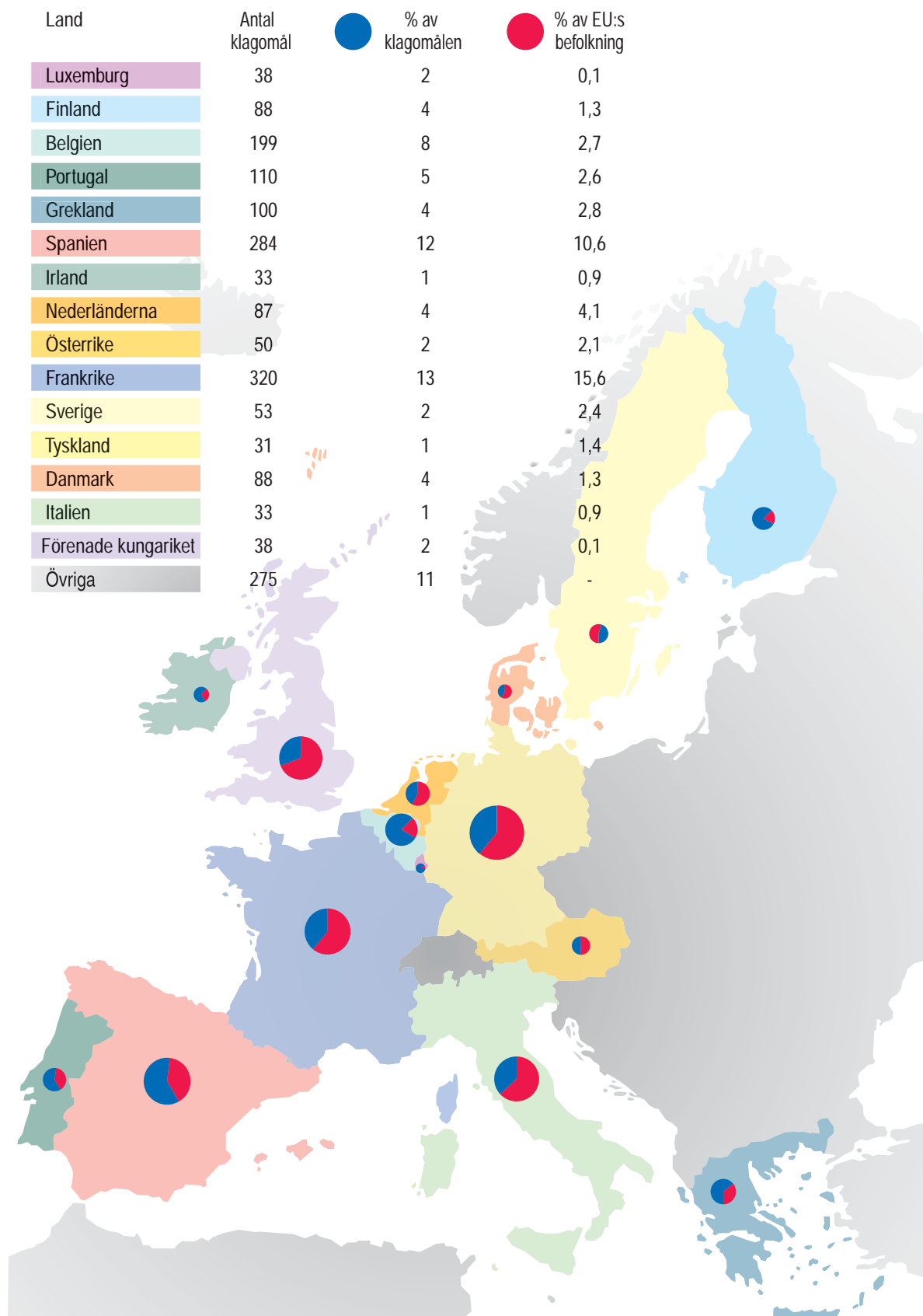
4.1 KLAGOMÅLENS AVSÄNDARE

³ Av vilka två skedde på ombudsmannens eget initiativ.

4.2 KLAGOMÅLENS GEOGRAFISKA URSPRUNG

B OMBUDSMANNENS BUDGET

Självständig budget

Enligt Europeiska ombudsmannens stadga skulle ombudsmannens budget från början utgöra en bilaga till avsnitt I (Europaparlamentet) i Europeiska unionens allmänna budget.

I december 1999 beslutade rådet att godkänna förslaget att ombudsmannens budget skall vara självständig. Från den 1 januari 2000⁴, utgör ombudsmannens budget ett självständigt avsnitt (avsnitt VIII A) i Europeiska unionens budget.

Budgetens struktur

Ombudsmannens budget är indelad i tre avdelningar. Avdelning 1 i budgeten omfattar löner, ersättningar och andra personalkostnader. Denna avdelning omfattar också kostnader för tjänsteresor för ombudsmannen och hans personal. Avdelning 2 i budgeten täcker byggnader, utrustning och diverse driftskostnader. Avdelning 3 innehåller ett enda kapitel som avser kostnader för medlemskap i internationella ombudsmannaorganisationer.

Samarbetet med Europaparlamentet

För att undvika onödigt dubblering av administrativ och teknisk personal tillhandahålls många av de tjänster som ombudsmannen behöver av eller genom Europaparlamentet. De områden där ombudsmannen är mer eller mindre beroende av parlamentets tjänster är följande:

- personalåtaganden, inklusive kontrakt, löner, ersättningar och socialförsäkring,
- ekonomistyrning och bokföring,
- utformning och genomförande av avdelning 1 i budgeten,
- översättning, tolktjänster och tryckning,
- säkerhet,
- databehandling, telekommunikationer och posthantering.

Samarbetet mellan Europeiska ombudsmannen och Europaparlamentet har möjliggjort betydande besparingar i gemenskapens budget. Samarbetet med Europaparlamentet har nämligen gjort det möjligt att förhindra en betydande ökning av antalet anställda inom ombudsmannens administration.

I de fall där de tjänster som tillhandahållits åt ombudsmannen medför ytterligare direkta utgifter för Europaparlamentet debiteras en avgift som betalas från ett samverkanskonto. Lokalhyror och översättningstjänster är de största utgiftsposterna som hanteras på detta sätt.

I budgeten för 2003 ingick en engångssumma för att täcka Europaparlamentets kostnader för att tillhandahålla tjänster som enbart utgörs av arbetstid, t.ex. hantering av anställningskontrakt, löner och ersättningar samt diverse databehandlingstjänster.

Samarbetet mellan Europaparlamentet och Europeiska ombudsmannen inleddes genom ett ramavtal daterat den 22 september 1995, som kompletterades av avtal om administrativt samarbete och samarbete i budget- och finansieringsfrågor som undertecknades den 12 oktober 1995.

4

Rådets förordning (EG) nr 2673/1999 av den 13 december 1999, EGT L 326/1.

I december 1999 undertecknade ombudsmannen och Europaparlamentets talman ett avtal om att förnya samarbetsavtalen, med vissa ändringar, för året 2000 och att möjliggöra automatisk förlängning därefter.

Budgeten för 2003

Budgeten för 2003 baseras på en tjänsteförteckning som omfattar 31 tjänster.

De totala anslagen i ombudsmannens budget för 2003 var inledningsvis 4 438 653 euro. Avdelning 1 (löner, ersättningar och andra personalkostnader) uppgick till 3 719 727 euro. Avdelning 2 (byggnader, utrustning och diverse driftsutgifter) uppgick till 715 926 euro. Avdelning 3 (kostnader för särskilda insatser som utförts av institutionen) uppgick till 3 000 euro.

Nedanstående tabell återger kostnaderna under 2003 i form av åtagandebemyndiganden.

Avdelning 1	€ 3.415.448,87
Avdelning 2	€ 634.877,91
Avdelning 3	€ 2.161,49
Totalt	€ 4.052.488,27

Intäkterna utgörs i huvudsak av avdrag från ersättningar till ombudsmannen och hans anställda. De sammanlagda intäkterna, i form av mottagna ersättningar, uppgick under 2003 till 434 833 euro.

Budgeten för 2004

Budgeten för 2004, som utarbetades under 2003, baseras på en tjänsteförteckning som omfattar 38 tjänster, vilket motsvarar en ökning med sju tjänster jämfört med tjänsteförteckningen för 2003. Ökningen beror i första hand på den framtida utvidgningen av Europeiska unionen och behovet av att Europeiska ombudsmannens kansli förfogar över tillräckliga kunskaper i såväl språken som rättssystemen i de nya medlemsstaterna.

De totala anslagen för 2004 är 5 684 814 euro. Avdelning 1 (löner, ersättningar och andra personalkostnader) uppgår till 4 811 846 euro. Avdelning 2 (byggnader, utrustning och diverse driftsutgifter) uppgår till 869 986 euro. Avdelning 3 (kostnader för särskilda insatser som utförts av institutionen) uppgår till 3 000 euro.

I budgeten för 2004 ingår intäkter på totalt 513 764 euro.

C PERSONAL

EUROPEISKA OMBUDSMANNEN

JACOB SÖDERMAN

(T.O.M. DEN 31 MARS 2003)

P. NIKIFOROS DIAMANDOUROS

(Fr.O.M. DEN 1 APRIL 2003)

EUROPEISKA OMBUDSMANNENS KANSLI

Nicholas CATEPHORES

Ombudsmannens assistent
Tel. +33 3 88 17 2383

Eleni-Anna GALATIS

Ombudsmannens sekreterare
Tel. +33 3 88 17 2528

RÄTTSAVDELNINGEN

Ian HARDEN

Chef för rättsavdelningen
Tel. +32 2 284 3849
Tel. +33 3 88 17 2384

Murielle RICHARDSON

Assistent åt chefen för rättsavdelningen
Tel. +33 3 88 17 2388

Elodie BELFY

Biträdande juridisk handläggare (från den 1 januari 2003)
Tel. +32 2 284 3901

Peter BONNOR

Juridisk handläggare
(till den 31 mars 2003)

Benita BROMS

Chef för avdelningen i Bryssel
Förste juridisk handläggare
Tel. +32 2 284 2543

Alessandro DEL BON

Juridisk handläggare
Tel. +33 3 88 17 2382

Maria ENGLESON

Juridisk handläggare
(till den 31 augusti 2003)

Marjorie FUCHS

Juridisk handläggare
Tel. +33 3 88 17 4078

Gerhard GRILL

Förste juridisk handläggare
Tel. +33 3 88 17 2423

Marta HIRSCH-ZIEMBINSKA

Förste juridisk handläggare (från den 1 oktober 2003)
Tel. +33 3 88 17 2746

Andrea JANOSI

Förste juridisk handläggare (från den 1 oktober 2003)
Tel. +33 3 88 17 2429

Vicky KLOPPENBURG

Juridisk handläggare (till den 31 mars 2003)

José MARTÍNEZ ARAGÓN

Förste juridisk handläggare
Tel. +33 3 88 17 2401

Sigyn MONKE

*Juridisk handläggare
(till den 31 mars 2003)*

Ida PALUMBO

*Juridisk handläggare
Tel. +33 3 88 17 2385*

Olivier VERHEECKE

*Förste juridisk handläggare
Tel. +32 2 284 2003*

Fotini AVARKIOTI

Praktikant (till den 22 juli 2003)

Liv-Stephanie HAUG

*Praktikant (från den 1 september 2003)
Tel. +33 3 22 17 2402*

Verónica JIMENEZ-VALLEJO

*Praktikant (från den 1 februari 2003 till
den 23 december 2003)*

Tina NILSSON

*Praktikant (från den 1 februari 2003 till
den 23 december 2003)
Tel. +32 2 284 14 17*

Pagona-Maria REKAITI

*Praktikant (från den 1 september 2003)
Tel. + 32 2 284 3897*

Tea SEVÓN

Praktikant (till den 1 april 2003)

ADMINISTRATIV OCH EKONOMISK AVDELNING

João SANT'ANNA

Chef för den administrativa och ekonomiska avdelningen
Tel. +33 3 88 17 5346

Félicia VOLTZENLOGEL

Sekreterare åt chefen för den administrativa och ekonomiska avdelningen
Tel. +33 3 88 17 2394

Rosita AGNEW

Pressattaché
Tel. +33 3 88 17 2408

Séverine BEYER

Sekreterare
Tel. +33 3 88 17 2393

Evelyne BOUTTEFROY

Sekreterare
Tel. +33 3 88 17 2413

Rachel DOELL

Sekreterare
Tel. +33 3 88 17 2398

Jean-Pierre FEROU MONT

Ekonomisk handläggare (från den 15 oktober 2003)
Tel. +33 3 88 17 2542

Isabelle FOUCAUD-BOUR

Sekreterare
Tel. +33 3 88 17 2391

Ben HAGARD

Internet och kommunikation, handläggare
Tel. +33 3 88 17 2424

Alexandros KAMANIS

Ekonomisk handläggare
Tel. +33 3 88 17 2403

Isgouhi KRIKORIAN

Sekreterare
Tel. +33 3 88 17 2540

Gaël LAMBERT

IT-ansvarig handläggare (från den 1 september 2003)
Tel. +33 3 88 17 2399

Isabelle LECESTRE

Sekreterare (till den 30 juni 2003)

Juan Manuel MALLEA

Europeiska ombudsmannens assistent (från den 1 januari 2000 till den 31 mars 2003)
Sekreterare (från den 1 april 2003)
Tel. +33 3 88 17 2301

Charles MEBS

Vaktmästare
Tel. +33 3 88 17 7093

Elizabeth MOORE

Sekreterare
Extraanställd (till den 31 oktober 2003)
Tillfälligt anställd (från den 1 november 2003)
Tel. +32 2 284 6393

Dace PICOT-STIEBRINA

Kommunikationsassistent (från den 1 november 2003)
Tel. +33 3 88 17 4080

Véronique VANDAELE

Ekonomisk handläggare
Extraanställd (till den 16 oktober 2003)
Tillfälligt anställd (från den 3 december 2003)
Tel. +32 2 284 2300

D BESLUTSFÖRTECKNING

1 PER ÄRENDENUMMER

2000

1542/2000/(PB)(SM)IJH	200
-----------------------------	-----

2001

0341/2001/(BB)IJH.....	200
0573/2001/IJH	181
1351/2001/(ME)(MF)BB.....	150
1826/2001/JMA	45

2002

0221/2002/ME	156
0548/2002/GG	120
0647/2002/OV	51
0648/2002/IJH	139
0659/2002/IP.....	54
0845/2002/IJH	187
1015/2002/(PB)IJH.....	200
1045/2002/GG	193
1141/2002/GG	99
1166/2002/(SM)IJH.....	125
1237/2002/(PB)OV	156
1256/2002/GG	57
1358/2002/IP.....	59
1365/2002/OV	61
1402/2002/GG	128
1437/2002/IJH	64
1523/2002/GG	160
1536/2002/OV	71

1565/2002/GG	134
1625/2002/IJH	95
1753/2002/GG	74
1795/2002/IJH	43, 89
1840/2002/GG	179
1915/2002/BB	115
1939/2002/IJH	82
1960/2002/JMA	107
2024/2002/OV	102
2059/2002/IP.....	182
2097/2002/GG	182
OI/2/2002/IJH	206

2003

0172/2003/IP.....	75
0205/2003/IJH	109
0207/2003/OV	112
0324/2003/MF	79
0342/2003/IP.....	105
0406/2003/(PB)IJH.....	41
0754/2003/GG	165
0852/2003/OV	175
0949/2003/IJH	171
1117/2003/GG	87
1173/2003/(TN)IJH.....	111
1200/2003/OV	146
OI/4/2003/ADB.....	211
Q1/2003/IP	213

2 PER ÄMNESOMRÅDE

Jordbruk (GJP)

0205/2003/IJH	109
---------------------	-----

Medborgerliga rättigheter

0845/2002/IJH	187
1402/2002/GG	128
1753/2002/GG	74
1117/2003/GG	87

Konkurrenspolitik

0648/2002/IJH	139
1045/2002/GG	193

Avtal

0548/2002/GG	120
1141/2002/GG	99
1256/2002/GG	57
1565/2002/GG	134
1625/2002/IJH	95
1960/2002/JMA	107
1915/2002/BB	115
OI/2/2002/IJH	206
0205/2003/IJH	109
0754/2003/GG	165
0949/2003/IJH	171
1173/2003/(TN)IJH	111

Utvecklingssamarbete

1351/2001/(ME)(MF)BB	150
----------------------------	-----

Ekonomi och valutapolitik

1939/2002/IJH	82
---------------------	----

Miljö

1826/2001/JMA	45
---------------------	----

Fri rörlighet för varor

0659/2002/IP	54
1237/2002/(PB)OV	156

Institutioner

1625/2002/IJH	95
1840/2002/GG	179
2024/2002/OV	102

Övriga frågor

0845/2002/IJH	187
2024/2002/OV	102
OI/2/2002/IJH	206

Allmänhetens tillgång

1542/2000/(PB)(SM)IJH	200
0573/2001/IJH	181
0648/2002/IJH	139
1437/2002/IJH	64
1015/2002/(PB)IJH	200
1795/2002/IJH	43
1795/2002/IJH	89
1939/2002/IJH	82

Folkhälsa

Q1/2003/IP	213
------------------	-----

Forskning och teknik

0221/2002/ME	156
1625/2002/IJH	95

Personal**- Rekrytering**

0341/2001/(BB)IJH.....	200
0647/2002/OV	51
1365/2002/OV	61
1523/2002/GG	160
1536/2002/OV	71
2059/2002/IP	182
2097/2002/GG	182
0207/2003/OV	112
0324/2003/MF	79
0406/2003/(PB)IJH.....	41
0852/2003/OV	175
OI/4/2003/ADB.....	211

- Övriga ärenden

1166/2002/(SM)IJH.....	125
1358/2002/IP	59
1625/2002/IJH	95
0172/2003/IP	75
0342/2003/IP	105
1200/2003/OV	146

Skattebestämmelser

1237/2002/(PB)OV	156
------------------------	-----

3 PER TYP AV PÅSTÅTT MISSFÖRHÅLLANDE

Maktmissbruk

1166/2002/(SM)IJH.....	125
------------------------	-----

Försening som kunnat undvikas

0548/2002/GG	120
1141/2002/GG	99
1256/2002/GG	57
1625/2002/IJH	95
1173/2003/(TN)IJH.....	111

Diskriminering

0647/2002/OV	51
0659/2002/IP	54
1045/2002/GG	193
1358/2002/IP	59
1365/2002/OV	61
1523/2002/GG	160
1536/2002/OV	71

Underlåtenhet att uppfylla skyldighet

1237/2002/(PB)OV	156
------------------------	-----

Överträdelse av rätten till försvar

1200/2003/OV	146
--------------------	-----

Brist på eller vägran att lämna ut information

1542/2000/(PB)(SM)IJH	200
0341/2001/(BB)IJH	200
1237/2002/(PB)OV	156
1437/2002/IJH	64
1015/2002/(PB)IJH.....	200
1402/2002/GG	128
1625/2002/IJH	95
1915/2002/BB	115
1939/2002/IJH	82
2024/2002/OV	102
0207/2003/OV	112
0324/2003/MF	79
0342/2003/IP	105
1117/2003/GG	87

Brist på insyn

0221/2002/ME	156
0845/2002/IJH	187
1565/2002/GG	134
1753/2002/GG	74
1795/2002/IJH	43
1795/2002/IJH	89
2059/2002/IP	182
2097/2002/GG	182

Felaktig rättstillämpning

0573/2001/IJH	181
0648/2002/IJH	139
1795/2002/IJH	43
1795/2002/IJH	89
0949/2003/IJH	171

Försummelse

1826/2001/JMA	45
1960/2002/JMA	107

Förfarandemässiga fel

1351/2001/(ME)(MF)BB	150
0221/2002/ME	156
0647/2002/OV	51
0845/2002/IJH	187
1166/2002/(SM)IJH.....	125
1915/2002/BB	115
OI/2/2002/IJH	206
0172/2003/IP	75
0406/2003/(PB)IJH.....	41
OI/4/2003/ADB	211

Otillräcklig motivering

1542/2000/(PB)(SM)IJH	200
0573/2001/IJH	181
0647/2002/OV	51
0648/2002/IJH	139
2024/2002/OV	102
0207/2003/OV	112
1200/2003/OV	146

Annat administrativt missförhållande

1351/2001/(ME)(MF)BB	150
0205/2003/IJH	109
0754/2003/GG	165
0852/2003/OV	175

Orättvis behandling

0845/2002/IJH	187
1840/2002/GG	179
0205/2003/IJH	109
0852/2003/OV	175

E VAL AV EUROPEISKA OMBUDSMANNEN

Rättslig grund

I artikel 195 (2) i EG-fördraget föreskrivs: "Ombudsmannen skall utses efter varje val till Europaparlamentet för dess valperiod. Ombudsmannen kan utses på nytt."

I Europaparlamentets arbetsordning finns anvisningar för valförfarandet:

Artikel 177

"1. Omedelbart efter valet av talman vid början av varje valperiod eller vid de fall som avses i punkt 8 skall talmannen begära nomineringar tillämbetet som ombudsman samt fastställa en tidsfrist för ingivandet av dessa nomineringar. Denna begäran skall offentliggöras i Europeiska unionens officiella tidning.

2. Nomineringar måste ha stöd av minst 32 av parlamentets ledamöter som skall komma från minst två medlemsstater.

Varje ledamot kan endast stödja en nominering.

Nomineringarna skall innehålla alla de handlingar som krävs för att styrka att kandidaten uppfyller villkoren i föreskrifterna för utövandet av ämbetet som ombudsman.

3. Nomineringarna skall vidarebefordras till behörigt utskott. Utskottet kan begära att få höra kandidaterna.

Utfrågningarna skall vara öppna för parlamentets samtliga ledamöter.

4. En alfabetisk förteckning över godkända nomineringar föreläggs sedan parlamentet för omröstning.

5. Omröstningen skall vara sluten, och en majoritet av de avgivna rösterna krävs.

Om ingen kandidat har valts efter de två första valomgångarna, får endast de två kandidater som erhöll flest antal röster vid andra valomgången kvarstå som kandidater.

Vid lika röstetal ges företräde åt den äldste kandidaten.

6. Talmannen skall innan omröstningen inleds försäkra sig om att minst hälften av parlamentets ledamöter är närvarande.

7. Den utnämnda ombudsmannen skall omedelbart avlägga en ed inför domstolen.

8. Ombudsmannen skall, såvida han eller hon inte avsätts eller avlider, utföra sina uppgifter till dess en efterträdare övertar ämbetet."

2003 års val

Europaparlamentet offentliggjorde en begäran om nomineringar i Europeiska gemenskapens tidning av den 7 september 2002⁵, med den 3 oktober 2002 som tidsfrist för ingivande av dessa nomineringar.

I en skrivelse av den 21 oktober 2002 meddelade Europaparlamentets talman utskottet för framställningar att 17 ansökningar hade erhållits.

Utskottet för framställningar anordnade utfrågningar av de sju kandidater vars ansökningar förklarats giltiga. Utfrågningarna genomfördes vid särskilda offentliga sammanträden den 25-26 november 2002 och de sju kandidaterna var Georgios Anastassopoulos, P. Nikiforos Diamandouros, Giuseppe Fortunato, Xabier Markiegi, Pierre-Yves Monette, Roy Perry och Herman Wuyts.

Anastassopoulos och Markiegi drog tillbaka sina ansökningar den 9 januari 2003.

⁵

EGT C 213/1, 2002.

Den 15 januari 2003 valdes P. Nikiforos Diamandouros till Europeiska unionens ombudsman av ledamöterna i Europaparlamentet vid ett plenarsammanträde i Strasbourg. Diamandouros valdes i andra omröstningsomgången med 294 röster av 535 avgivna.

Europaparlamentets beslut att utse Diamandouros till Europeisk ombudsman till slutet på den innevarande mandatperioden år 2004 offentliggjordes i Europeiska unionens tidning den 8 mars 2003⁶.

Detaljerad information om valet av Europeiska ombudsmannens finns på Europaparlamentets webbplats: website at: http://www.europarl.eu.int/comparl/peti/election/default_sv.htm.

⁶ EUT L 065/26, 2003.

SÅ KONTAKTAR DU EUROPEISKA OMBUDSMANNEN

PER POST

Europeiska ombudsmannen
1, avenue du Président Robert Schuman
B.P. 403
67001 Strasbourg Cedex
France

PER TELEFON

+33 3 88 17 2313

PER FAX

+33 3 88 17 9062

PER E-POST

euro-ombudsman@europarl.eu.int

WEBBPLATS

<http://www.euro-ombudsman.eu.int>

Publikationsbyrå

Publications.eu.int

ISBN 92-95010-90-6

9 789295 010901

www.euro-ombudsman.eu.int